

Stadsfullmäktiges

i

Karlstad

Handlingar

år

1928

Stadsfullmäktige

Stadsfullmäktige var från 1863 till och med 1970 det högsta beslutande valda organet i en stad i Sverige. Vid kommunreformen 1971 ersattes stadsfullmäktige i likhet med motsvarande organ i tidigare landskommuner och köpingar, kommunalfullmäktige, av kommunfullmäktige.

Stadsfullmäktige huvudsakliga uppgift är att fatta beslut och fatta politiska beslut för kommunen. Stadsfullmäktige representerar medborgarna och väljs genom allmänna val vart fjärde år.

De viktigaste funktionerna och uppgifterna för stadsfullmäktige inkluderar:

1. Budget och ekonomi: Stadsfullmäktige ansvarar för att fastställa kommunens budget och besluta om kommunens ekonomi, inklusive skatter och avgifter.
2. Politiska beslut: Stadsfullmäktige fattar beslut om viktiga politiska frågor som påverkar kommunen och dess invånare. Det kan handla om allt från skolpolitik och hälso- och sjukvård till stadsplanering och miljöfrågor.
3. Tillsättning av nämnder och styrelser: Stadsfullmäktige tillsätter vanligtvis olika nämnder och styrelser som ansvarar för specifika områden som utbildning, socialtjänst, kultur och teknik. Dessa nämnder är ansvariga för att genomföra beslut och arbeta med att förvalta kommunens verksamheter inom deras respektive områden.
4. Kontroll och granskning: Stadsfullmäktige har en övervakande funktion och ska se till att kommunens förvaltning agerar i enlighet med de politiska beslut som har fattats och att kommunens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt sätt.
5. Representation av medborgarna: Stadsfullmäktige fungerar som en plattform där medborgarna kan få sina röster hörda genom sina valda representanter. Fullmäktigeledamöterna är förtroendevalda som ska företräda medborgarnas intressen och agera på deras vägnar.

Det är viktigt att notera att exakta befogenheter och ansvarsområden för stadsfullmäktige kan variera något beroende på kommunens storlek och lokala regleringar. Men i allmänhet har stadsfullmäktige en central roll som den högsta beslutande församlingen i en kommun.

Publicering

Karlstads Kommunarkiv har beslutat (2023) att digitalisera och publicera en del av stadens fullmäktige- protokoll/handlingar. Publiceringen sker som sökbara pdf-filer.

Dessa görs tillgängliga i kommunarkivets album hos **wermlandsbilder.se**. Filerna är fritt tillgängliga och går att ladda ner.

Protokollen är en utmärkt lokalhistorisk källa. Långt in på 1900-talet beslutade fullmäktige i så pass "små" ärenden att dess protokoll är en ren guldgruva för lokalhistoriker.

Od(p)

35060

Ref.

REGISTER

till

Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar

år 1928

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
A.				
Allmänna lyshållningen, beslut ang.....	169	15/11	11	37
Allmänna läroverket:				
beslut ang. tillträde för kvinnliga lärjungar ...	32	16/2	—	—
Kungl. Maj:ts brev därom	119	20/9	—	—
Amorteringslån:				
Kungl. Maj:ts brev ang. tillstånd att upptaga..	23	16/2	—	—
beslut ang. fondering av medgiven upplåning	31	16/2	2	17
Annonsering av stadens kungörelser	211	20/12	12	211
Ansvarsfrihet — se Revisionsberättelse Systemaktiebolaget.				
Arbetslösheten:				
ang. disposition av landstingets anslag	26	16/2	2	3
ang. bidrag från landstinget av 1927 års anslag	160	15/11	11	20
ang. bidrag från landstinget av 1927 års anslag	98	15/3	3	24
Arbetslöshetsförsäkring, val av ombud vid konferens i frågan	125	20/9	9	9
Arbetslöshetskommittén:				
ang. anslag till administrationskostnader.....	165	15/11	11	31
ang. anslag för arbetslösas placering å arbetsplatser.....	166	15/11	11	32
Arbetsordning och lönestat för Rådhusrätten och Magistraten:				
förnyat förslag avgivet.....	97	21/8	6	18
Kungl. Maj:ts fastställelse därå	183	20/12	—	—

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1928.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Arvoden — se Löneärenden.				
Automobilskattemedel, ang. anslag av.....	133	18/10	10	1
Avloppsledningar — se Vatten- och Avloppsledningar.				
B.				
Badhusstyrelsen:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.....	8	19/1	—	—
statsförslag för år 1929	—	—	12	104
Barnavårdsnämnden:				
yttrande över föreslagen ändring i organisationen	68	19/4	4	27
beslut i anledning av samma förslag	98	21/6	6	28
statsförslag för år 1929	—	—	12	69
Barnkrubban, ang. anslag för år 1929.....	156	15/11	11	10
Belysningsstyrelsen:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.....	19	16/2	—	—
meddelande från stadsfiskalen A. Nelson att ledamöterna ställts under åtal för tjänstefel	185	20/12	—	—
Beredningsutskottet, anmälan ang. val av ordförande m. m.	8	19/1	—	—
Bergerska fonden, ang. utdelning av räntan	44	15/3	3	9
Besparingskommittén:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.....	8	19/1	—	—
yttrande över av kommittén avgivet förslag..	56	19/4	—	—
Besvär över K. Bfh:des beslut:				
förklaring över besvär rörande poliskårens löner	43	15/3	3	1
förklaring över besvär rörande C. W. Widners pensionering	45	15/3	3	10
Bostadshus åt distriktets lärarepersonal, ang. uppförande av.....	27	16/2	2	4
Brandkåren:				
berättelse över verksamheten under år 1927 ..	57	19/4	—	—
ang. inköp av tryckslang för kårens behov ...	140	18/10	10	29
Brandstyrelsen:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.....	8	19/1	—	—
statsförslag för år 1929	—	—	12	100
Bro över Suttersälven, ang. byggande av.....	133	18/10	10	1
Byggnadsnämnden:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.....	19	16/2	—	—
avsägelse av suppleantskap.....	186	20/12	—	—
statsförslag för år 1929	—	—	12	62

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar 1928.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
C.				
Centralförbundet för nykterhetsundervisning, ang. anslag till.....	28	16/2	2	9
Centralförrådet:				
ang. anslag å extra stat	159	15/11	11	19
statförslag för år 1929	—	—	12	39
D.				
Diken å Norrstrand, ang. upprensning av	95	21/6	6	13
Drätselkammaren:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.....	8	19/1	—	—
statförslag för år 1929	—	—	12	18
E.				
Elektricitetsverket:				
ang. anslag å extra stat.....	104	21/6	6	51
anmälan att vissa anslag ej behöft tagas i bruk	171	15/11	11	43
statförslag för år 1929	131	18/10	—	—
materialförrådets statförslag för år 1929.....	—	—	12	53
materialförrådets statförslag för år 1929.....	—	—	12	61
Epidemisjukhuset, ang. försäljning av	30	16/2	2	14
Explosiva varor, yttrande över ansökan att försälja	75	15/5	5	26
F.				
Fahlgrens donationsfond — se Musiklivet inom staden.				
Fastighetsförvärv, avseende gården N:o 367 inom kvarteret Mården	113	19/7	8	12
Fastighetsregistret, ang. statsbidrag till uppläggande av.....	9	19/1	1	1
Fattigvårdsstyrelsen:				
förslag ang. ändrad organisation	68	19/4	4	27
beslut i anledning av samma förslag.....	98	21/6	6	28
statförslag för år 1929	—	—	12	64
Flickläroverk, högre allmänt, ang. upprättande härstädes av	32	16/2	—	—
Flickskolestyrelsen, statförslag för år 1929.....	—	—	12	85

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar 1928.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Folkskolestyrelsen:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.....	8	19/1	—	—
statförslag för år 1929	—	—	12	79
Frälsningsarméns slumstation, ang. anslag till....	82	15/5	5	38
Föreläsningssanstalten:				
statförslag för år 1929	—	—	12	95
se ock Stadsbiblioteket och Föreläsningssanstalten				
Förklaring — se Besvär över K. Befh:des beslut.				
G.				
Gasledning, ang. framdragande av:				
i sydvästra delen av Herrhagen	160	15/11	11	20
i Geijersgatan	173	15/11	11	48
se ock Strands villasamhälle.				
Gastaxan, ang. ändring av	172	15/11	11	47
Gasverket:				
ang. anslag å extra stat	168	15/11	11	35
statförslag för år 1929	—	—	12	48
Gator:				
ang. anslag för ny- och omläggning.....	145	18/10	10	39
se ock Underhållsarbeten.				
Gatubelysningen:				
ang. anslag för förbättring av	170	15/11	11	40
se ock Lyshållningen.				
Generalförslag — se Utgifts- och Inkomststat.				
Gymnastiebyggnaden, gamla:				
ang. bidrag till restaureringen	62	19/4	4	7
ang. inredningsarbeten i bibliotekslokalen.....	110	19/7	8	2
ang. inredningsarbeten i bibliotekslokalen.....	103	21/6	6	43
Gymnastikföreningen, Karlstads, ang. anslag till....	205	20/12	12	190
H.				
Hamnstyrelsen:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.....	8	19/1	—	—
statförslag för år 1929	—	—	12	110
Handel med begagnade föremål, yttrande över ansökan om	123	20/9	9	3
Hembygdsfyllets Ungdomslag, ang. anslag till	12	19/1	1	10

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar 1928.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Hyresräkningen — kommitté tillsatt för granskning av därvid inkomna uppgifter	192	20/12	12	137
Hälsovårdsnämnden:				
förslag ang. omorganisation av	68	19/4	4	27
stafförslag för år 1929	—	—	12	71
I.				
Idrottsplatsen Tingvalla, ang. anslag och lån till ..	96	21/6	6	15
Interpellation ang. stadsplan för norra stadsområdet	147	18/10	—	—
J.				
Jakobsberg — se Väg.				
Järnväg i Älvdalen:				
utredning rörande byggande av smalspårig sådan	50	15/3	3	28
ang. viss ändring av sträckningen	142	18/10	10	33
Järnvägsbron över Klarälvens västra gren, överenskommelse med Statens Järnvägar i samband med ombyggnad av	74	15/5	5	1
Järnvägsstationen i Karlstad, överenskommelse ang. utvidgning och ombyggnad av	74	15/5	5	1
K.				
Kallbadhuset vid Kanikenäset, ang. reparation av skador, förorsakade genom Vänerns översvämning	81	15/5	5	37
Klarälvsbanan — se Järnväg.				
Kommunallagarna, revision av — se yttranden.				
Kränsåret — se Yttre hamnen.				
Kungörelse — se Annonsering.				
Kylanderska fonden:				
meddelande ang. användningen av räntan	8	19/1	—	—
meddelande ang. ränteavkastningens belopp ...	184	20/12	—	—
	21	16/2	—	—
L.				
Landsvägar, stadens — se Underhållsarbeten.				
Lilla Våxnäs, ang. reparation av stora matsalen ...	109	19/7	8	1
Lyshållningen, allmänna, ang. anslag till	169	15/11	11	37

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1928.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Lönenämnden:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.	8	19/1	—	—
avsägelse såsom ledamot	186	20/12	—	—
Löneärenden ang.:				
mikroskopisten och kassörskan å köttbesikt- ningsbyrå	11 99 199	19/1 21/6 20/12	1 6 12	7 33 161
hamnservisen Axel Graaf	13	19/1	1	14
slussvakten F. Magnusson	13	19/1	1	14
personalen vid epidemisjukhuset	61	19/4	4	5
skorstensfejaremästaren	100	21/6	6	37
poliskonstapeln Ivar Fransson	177	15/11	11	57
brandchefen	193	20/12	12	138
folkskoleinspektören	194	20/12	12	144
sekreteraren och sysslomannen hos fattigvårds- styrelsen och barnavårdsnämnden	210	20/12	12	206
barnavårdsföreståndaren	210	20/12	12	206
se ock Besvär.				
M.				
Mariebergsgatan, ang. ändrad benämning å	136 201	18/10 20/12	10 12	23 166
Marieberg, ang. upplåtande av visst område därav till Värmlands Fornminnes- och Museiförening	196	20/12	12	154
Markförvärv — se Fastighetsförvärv.				
Malménska donationen, ang. deposition av vissa där- till hörande värdehandlingar	73	15/5	—	—
Mellqvistska slöjdstipendiet:				
ang. fördelning av	92	21/6	6	1
ang. anstånd med lyftande av erhållet stipen- dium	121	20/9	—	—
Mellqvistska studiestipendiet, ang. fördelning av ...	58	19/4	4	1
Muddringsarbeten — se Rundvirkesskeppningen.				
Musiklivet inom staden:				
ang. anslag därtill ur Fahlgrenska fonden	25	16/2	2	1
ang. användningen av samma anslag	114	19/7	8	13

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1928.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
N.				
Namnberedning för avgivande av förslag till gatunamn m. m.:				
ang. tillsättande av	136	18/10	10	23
Naturaförmåner och sportler:				
ang. värdering av	163	15/11	11	25
ang. ersättning för lärarepersonalens naturaförmåner	164	15/11	11	28
Nederlag — se Tullgods.				
Nykterhetens befrämjande, ang. fördelning av anslaget till	209	20/12	12	199
Nykterhetsnämnden:				
avsägelse såsom ledamot	6	19/1	—	—
val av ledamot	33	16/2	2	38
anmälan ang. val av ordförande m. m.	40	15/3	—	—
berättelse ang. verksamheten under år 1927 ..	41	15/3	—	—
Nykterhetsundervisning — se Centralförbundet.				
Nödhjälpsarbeten, ang. anslag till	160	15/11	11	20
O.				
Ordningsstadgan för staden:				
beslut ang. ändring i	93	21/6	6	2
K. Befh:des fastställelse å samma beslut	130	18/10	—	—
P.				
Parkeringsplats för automobilomnibussar, ang. iordningställande av	197	20/12	12	156
Pensionsärenden ang.:				
poliskonstapeln Axel Yngve Nilsson	49	15/3	3	26
stadsarbetaren Gustaf Nilsson	80	15/5	5	35
stadsarbetaren Per Gustaf Persson	101	21/6	6	39
brandförmännen	176	15/11	11	54
se ock Besvär.				
Pilsnerdricka, yttranden över försäljningsansökningar från:				
N. E. R. Jonsson	29	18/2	2	13
Alda Margareta Grahn	60	19/4	4	3

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1928.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Vendla Ragn	84	15/5	5	42
K. Elvira Nygren	85	15/5	5	44
Emma Persson	135	18/10	10	21
Polisverket, statförslag	202	20/12	12	167
	—	—	12	97
R.				
Reparationsarbeten — se Lilla Våxnäs, Underhålls-				
arbeten, Ridhuset.				
Revisionsberättelse ang. stadens delegationer för år				
1927	189	20/12	12	124
Ridhuset vid Våxnäs, ang. reparation av	102	21/6	6	41
Rundvirkesskeppningen, ang. anslag till muddrings-				
arbeten för beredande av ökat utrymme för	200	20/12	12	164
Rättegångsreformen — se Yttranden.				
S.				
Saluhallsstyrelsen:				
anmälan ang. val av ordförande m. m.	19	10/2	—	—
statförslag	—	—	12	107
Samlingssalskommittén, redogörelse för år 1927	20	16/2	—	—
Simsällskapet, ang. anslag för år 1929	161	15/11	11	22
Sjöförklaringar, förslag å sakkunniga biträden vid ..	212	20/12	—	—
Skollovskolonierna, ang. anslag för år 1929	155	15/11	11	1
Skolreformen — se Flickläroverk.				
Skolresor vid seminariets övningskola, ang. anslag				
till	167	15/11	11	34
Slumstation — se Frälsningsarmén.				
Slussportarna, ang. ombyggnad av	79	15/5	5	34
Sportler — se Naturaförmåner.				
Stadens fastigheter — se Underhållsarbeten.				
Stadens landsvägar — se Underhållsarbeten.				
Stadsbiblioteket:				
ang. upplåtande av ny lokal samt reparationer				
däri	67	19/4	4	24
ang. anslag till inventarier och flyttning	111	19/7	8	4
ang. anslag till ökad arbetskraft	203	20/12	12	168
ang. bibliotekets utveckling till centralbibliotek	203	20/12	12	168
statförslag	—	—	12	92

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1928.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Stadsbiblioteks- och föreläsningstyrelsen:				
anmälan ang. val av ordförande m. m... ..	8	19/1	—	—
val av ledamot.....	34	16/2	—	—
Stadsbyggnadslag — se Yttranden.				
Stadsfogdekontoret, ang. inredning av lokalerna....	122	20/9	9	1
Stadsfullmäktige:				
förteckning å ledamöter.....	1	19/1	—	—
avsägelse av ledamotskap.....	4	19/1	—	—
ny ledamot utsedd.....	18	16/2	—	—
val av ordförande.....	214	20/12	—	—
val av vice ordförande.....	215	20/12	—	—
val av sekreterare.....	216	20/12	—	—
Stadsplaneärenden:				
ang. ändring och utvidgning beträffande Marieberg.....	63	19/4	4	12
ang. återkallelse av ansökan om ändring beträffande Sjötulls- och Vikengatorna.....	74	15/6	5	1
ang. utarbetande av plan för norra Stadsområdet — se Interpellation.				
ang. jämkning beträffande kvarteret Snigeln..	179	15/11	11	61
ang. ändring beträffande sydöstra delen av Tingvallastaden.....	195	20/12	12	149
Stadsrevisionen, avsägelse såsom ledamot.....	154	15/11	—	—
Strands villasamhälle, ang. befrielse från vissa avgifter för dit dragna vatten- och gasledningar	175	15/11	11	51
Svenska Stadsförbundet:				
meddelande ang. stadens årsavgift i.....	120	20/9	—	—
val av ombud vid förbundets konferens i frågan om arbetslöshetsförsäkring.....	125	20/9	9	9
Systemaktiebolaget, ang. ansvarsfrihet för styrelsen	91	21/6	6	1
T.				
Tandklinik vid stadens folk- och småskolor, ang. inrättande av.....	204	20/12	12	175
Tingvalla — se Idrottsplatsen.				
Tomträtt — se Yttranden.				
Trafikfyrrar, ang. uppsättande av.....	94	21/6	6	10

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Trafiknämnden, anmälan ang. val av ordförande m. m.	19	16/2	—	—
Trädgårdsprodukter, utländska, ang. saluförande av	46	15/3	3	14
Tullgods, ang. inredande av lokal för nederlag av..	157	15/11	11	12
Tullhuset:				
ang. inredningsarbeten i.....	76	15/5	5	27
ang. anskaffande av möbler och inventarier till	112	19/7	8	7
U.				
Underhållsarbeten:				
å stadens fastigheter.....	141	18/10	10	30
å stadens landsvägar	143	18/10	10	35
å gator utom stadsplanen	143	18/10	10	35
å gator inom stadsplanen	144	18/10	10	37
se ock Lilla Växnäs, Ridhuset.				
Utgifts- och inkomststat för år 1929	188	20/12	12	1
Utskylder, ang. efterskänkande av, påförda:				
ingenjören K. R. Olander	14	19/1	1	20
stationskarlen W. Emanuelsson	77	15/5	5	30
poliskonstapeln F. A. Augustsson	83	15/5	5	41
överläraren E. V. Gelin	137	18/10	10	26
underspektören Nils Adler	138	18/10	10	27
tågföraren G. V. Carlsson	139	18/10	10	28
kassören N. F. Silfverberg.....	178	15/11	11	60
stationsförmannen K. E. Lindberg	191	20/12	12	136
bokhållaren Josef Park.....	206	20/12	12	193
V.				
Val, allmänna	213	20/12	—	—
Varmbadhuset, ang. arvode åt föreståndaren.....	51	15/3	3	29
Vatten- och avloppsledningar, ang. framdragande av:				
till Strömsholm N:o 4	66	19/4	4	22
i sydvästra delen av Herrhagen	160	15/11	11	20
i kvarteret Passet	208	20/12	12	198
se ock Strands villasamhälle.				
Vatten- och avloppsverket:				
ang. anslag å extra stat	162	15/11	11	24
stafförslag för år 1929	—	—	12	41

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1928.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Vattenkastare vid droskstationerna, ang. tillhandahållande av utan ersättning	190	20/12	12	134
Väg över Jakobsberg, ang. byggande av	133	18/10	10	1
Vägar — se Underhållsarbeten.				
Vänerns reglering:				
ang. anslag till viss utredning ..	47	15/3	3	20
ang. anslag för bevakande av stadens intressen	158	15/11	11	18
Vänerns översvämning, ang. ersättning för däravförsäkrade skador	78	15/5	5	32
	81	15/5	5	37
Värmeledning i Herrhagsskolans gymnastiksal, ang. inredande av	10	19/1	1	5
Värmlands Fornminnes- och Museiförening — se Marieberg.				
Y.				
Yrkesundervisning, Karlstads skolor för:				
ang. skolornas benämning	42	15/3	—	—
ang. ändring av reglementet	59	19/4	4	2
ang. stadsfullmäktiges åtagande av vissa kostnader	64	19/4	4	19
ang. bestämmande av arvode för skolornas rektor	65	19/4	4	20
statförslag för år 1929	—	—	12	89
Yttranden över förslag rörande:				
revision av kommunallagarna	124	20/9	9	5
stadsbyggnadslag	134	18/10	10	7
vissa ekonomiska förhållanden i samband med rättegångsreformen	146	18/10	10	41
revision av gällande tomträttsbestämmelser... se även — Besvär över K. Befhdes beslut, Explosiva varor, Handel, Pilsnerdricka.	207	20/12	12	195
Yttre hamnen:				
ang. förlängning av kranspären	174	15/11	11	50
se ock — Rundvirkeskeppningen.				

Register till Stadsfullmäktiges i Karlstad handlingar år 1928.

	Ser. B.		Ser. A.	
	§	Dag för beslut	N:o	Sida
Ä.				
Älvdalens järnvägsfråga — se Järnväg.				
Ö.				
Överförmyndare och suppleant, ang. val av	132	18/10	10	1

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 19 Januari

N:o 1.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets utlåtande över fastighetsregisterförarens framställning i fråga om statsbidrag till med upplägandet av fastighetsregistret förenade kostnader; 4:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens framställning angående installerande av värmeledning i Herrhagsskolans gymnastiklokaler; 5:o) D:o d:o över hälsovårdsnämndens framställning om löneförhöjning åt mikroskopisten och	kassörskan å köttbesiktningsbyrån; 6:o) D:o d:o över Hembygdsgillets Ungdomslags av Herr Severin m. fl. som motion upptagna framställning om anslag för verksamheten under år 1928; 7:o) D:o d:o över hamnservisen Axel Graafs och slussvakten F. Magnussons genom hamnstyrelsen överlämnade framställningar angående ålderstillägg; 8:o) D:o d:o över Fru Hilma Olanders ansökan angående befrielse från erläggande av kommunalutskylder.

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 19 Jan. 1928.

§ 1.

Till protokollet skulle antecknas, att enligt behörigen förrättade val hade att under år 1928 såsom stadsfullmäktige tjänstgöra följande personer, nämligen:

lasaretsöverläkaren Per Clarholm, lektorn V. Vendel, landsfiskalen J. Noréus, speditören J. A. Håkansson, förste stadsläkaren H. Severin, plåtslagaren O. W. Karlsson, direktören Emil Ankers, grosshandlaren Josef Löfberg, plåtslagaren Olof Eriksson, byggmästaren Olof Wästlund, kassören A. Norsell, läroverksadjunkten Albin Zachrison, tandläkaren H. Hultman, folkskolläraren Ernst Strandman, filaren Gust. E. Johansson, maskinisten Nils Hult, hallmästaren Reinhold Ohlsson, byggmästaren Johan Wästlund, grosshandlaren Anders Löfberg, ekonomichefen Efraim Eliæson, kaptenen C. E. Nygren, järnsvarvaren Axel Toll, vaktmästaren Andreas Johansson, muraren Fredrik Andersson, kassörskan Hanna Peterson, trafikbiträdet J. V. Sjöstedt, snickaren Arvid Johansson, kaptenen Nils Björkman, ombudsmannen Gösta Bengzon, lektorn L. Dalgren, friherrinnan Sigrid Leijonhufvud, direktören L. Thorngren, rektorn V. Hammarberg, snickaren John Klintberg, sparbankskamreraren Gustaf Liljeberg och faktorn Axel Edén.

§ 2.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga fullmäktiges ledamöter med undantag av herrar Norsell, Johan Wästlund och Toll samt friherrinnan Leijonhufvud, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 3.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 23 innevarande januari klockan $\frac{1}{2}$ 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Thorngren och Hammarberg.

§ 4.

Föredrogs en fråga från friherrinnan Leijonhufvud till stadsfullmäktige inkommen avsägelse på grund av avflyttning från staden av uppdraget att vara ledamot av fullmäktige; och beslöto fullmäktige att, med godkännande av den

gjorda avsägelsen, hos magistraten anhålla, att sammanräkning måtte företagas för utseende av ledamot av fullmäktige i friherrinnan Leijonhufvuds ställe.

§ 5.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Magistratens resolution med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över särskilda besvär, som anförts dels av polispersonalen i staden över Konungens Befallningshavandes utslag den 31 oktober 1927 i fråga om dess löneförmåner, dels ock av polisöverkonstapel C. W. Widner över Konungens Befallningshavandes utslag samma dag rörande klagandens pensionering;

Stadsrevisionens förslag angående ändring i 8 § 13 mom. av belysningsstyrelsens reglemente;

B. *Till byggnadsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Brandstyrelsens framställning angående vissa tillägg och ändringar i för staden gällande brandordning.

§ 6.

Föredrogs från vice auditören Harry Almquist inkommen avsägelse av uppdraget att vara ledamot i nykterhetsnämnden; och beslöto stadsfullmäktige att, med godkännande av avsägelsen, uppdraga åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av ny ledamot i nämnden.

§ 7.

Föredrogs och lades till handlingarna från folkskolestyrelsen inkommet meddelande angående användningen av 1927 års räntemedel å P. F. Kylanders fond för behövande folkskolebarn.

§ 8.

Föredrogs och lades till handlingarna till stadsfullmäktige inkomna meddelanden, att för år 1928 utsetts till ordförande, resp. vice ordförande, inom badhusstyrelsen boktryckaren Albin Forssell och förste stadsläkaren Hugo Severin, inom hamnstyrelsen översten C. O. Ahlmark och grosshandlaren Josef Löfberg, inom besparingskommittén kaptenen N. Björkman och speditören J. A. Håkansson, inom drätselkammaren landsfiskalen J. Noréus och sparbanksdirektören R. Tjerneld, inom lönenämnden byggmästaren Olof Wäst-

lund och speditören J. A. Håkansson, inom folkskolestyrelsen grosshandlaren A. Löfberg och kassören A. Norsell, inom styrelsen för stadsbiblioteket och föreläsningstanstalten läroverksadjunkten Aug. Bergh och fru Nancy Enwall-Gardell samt inom brandstyrelsen byggmästaren Olof Wästlund och fabrikören R. Ternqvist.

§ 9.

Till stadsfullmäktige hade stadens fastighetsregisterförare stadsingenjören Gustaf Lovén inkommit med en så lydande framställning om statsbidrag till med upplägandet av fastighetsregistret förenade kostnader:

Se Ser. A. N:o 1, sid. 1.

Häröver hade magistraten, byggnadsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infortrade utlåtanden; och beslöto stadsfullmäktige i enlighet därmed uppdraga åt drätselkammaren att i vederbörlig ordning ansöka om största möjliga statsbidrag för ifrågavarande ändamål i överensstämmelse med registerförarens framställning.

§ 10.

På därom av folkskolestyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för installation av värmeledning i Herrhagens gymnastiklokaler ett anslag av 2,650 kronor att, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, utgå medelst uttaxering.

Se Ser. A. N:o 1, sid. 5.

§ 11.

Hos stadsfullmäktige hade hälsovårdsnämnden gjort en så lydande framställning om ökad lön åt mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningbyrån:

Se Ser. A. N:o 1, sid. 7.

Häröver hade infortrade utlåtanden avgivits av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet.

Vid ärendets behandling i fullmäktige yrkades dels av Herr Björkman bifall till framställningen, dock med det tillägg, att i hälsovårdsnämndens stat upptaget anslagsbelopp till biträde åt mikroskopisten måtte utgå, dels ock av Herr Håkansson, med vilken Herr Björkman sedermera förenade sig, att ärendet måtte för förnyat yttrande i anledning av den sistnämndes yrkande återremitteras till hälsovårdsnämnden, lönenämnden och drätselkammaren; och beslöto stadsfullmäktige bifalla det sålunda gjorda återremissyrkandet.

§ 12.

På därom av Hembygdsgillet Ungdomslag gjord framställning, vilken upptagits som motion av Herrar Severin, Ankers, Nygren och Norsell och av drätselkammaren och beredningsutskottet i infordrade utlåtanden tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige ungdomslaget för dess verksamhet under år 1928 ett anslag av 300 kronor att, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, utgå medelst uttaxering.

Se Ser. A. N:o 1, sid. 10.

§ 13.

Till stadsfullmäktige hade genom hamnstyrelsen överlämnats följande framställningar från hamnservisen Axel Graaf och slussvakten F. Magnusson angående ålderstillägg:

Se Ser. A. N:o 1, sid. 14.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet, vilket sistnämnda var så lydande:

Se Ser. A. N:o 1, sid. 19.

Härjämte hade tillsyningsmannen J. F. Löf och maskinisten K. J. Wallenius, vilka vid ärendets behandling hos lönenämnden företrätt Svenska Kommunaltjänstemannaförbundets avdelning N:o 25 i Karlstad, avgivit ett så lydande utlåtande i ärendet:

Se Ser. A. N:o 1, sid. 18.

Under överläggningen i ärendet yrkades dels av Herr Ohlsson, att stadsfullmäktige måtte beträffande hamnservisen Graaf bifalla utskottets förslag samt ifråga om slussvakten Magnusson besluta i enlighet med det av Herrar Löf och Wallenius avgivna förslaget, dels ock av Herr Håkansson, att stadsfullmäktige måtte bifalla beredningsutskottets hemställan oförändrad.

Stadsfullmäktige beslöto, med bifall till sistnämnda yrkande, att dels förklara hamnservisens tjänstgöring omfatta seglationstiden med en minimitjänstgöring av åtta månader pr kalenderår, dels fastställa den för ifrågavarande befattning utgående månadslönen från och med den 1 januari 1928 till 165 kronor jämte dyrtidstillägg därå enligt för stadens övriga befattningshavare gällande grunder, dels ock avslå ifrågavarande framställning i vad den avsåge rätt till ålderstillägg för slussvakten Magnusson.

§ 14.

Med bifall till en av fru Hilma Olander därom gjord ansökan, som av

drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige efterskänka ingenjören Karl Reinhold Olander påförda oguldna kommunalutskylder till ett sammanlagt belopp av 738 kronor 30 öre.

Se Ser. A. N:o 1, sid. 20.

§ 15.

Det antecknades att Herr Borgmästaren Erik Lundblad övervarit sammanträdet.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 23 januari 1928.

PER CLARHOLM.

L. THORNGREN. VIKTOR HAMMARBERG.

Offentligen uppläst den 23 januari 1928; betygar

Ex officio:
ERNST STRIDSBERG.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 16 Februari

N:o 2.

Föredragningslista:

- 1:o) Val av justeringsmän;
- 2:o) Remiss av inkomna ärenden;
- 3:o) Beredningsutskottets utlåtande över drätselkammarens förslag angående användning av tillgängliga räntemedel från C. A. Fahlgrens donationsfond;
- 4:o) D:o d:o över drätselkammarens förslag angående disponerande av staden beviljat bidrag ur landstingets anslag för lindrande av arbetslösheten;
- 5:o) D:o d:o över Herr Norsells m. fl:s motion angående uppförande av bostadshus för skoldistriktets lärarepersonal;
- 6:o) D:o d:o över Centralförbundets för nykterhetsundervisning av Herr Clarholm som motion upptagna framställning angående anslag till anordnande av en upplysningskurs i alkoholfrågan;
- 7:o) D:o d:o över U. E. R. Jonssons ansökan att övertaga rätt till försäljning av pilsnerdricka i fastigheten Kvarnbergsgatan N:o 18;
- 8:o) D:o d:o över landstingets epideminämnds framställning angående överlåtelse av stadens epidemisjukhus till landstinget;
- 9:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående fondering av staden medgiven tillfällig upplåning;
- 10:o) D:o d:o över särskilda kommitterades utredning och förslag i fråga om skolreformens tillämpning i Karlstad;
- 11:o) Beredningsutskottets förslag till val av ledamot i nykterhetsnämnden.

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 16 Febr. 1928.

§ 16.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar Norsell och Nygren, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 17.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 20 innevarande februari kl. $\frac{1}{2}$ 6 e. m. å drättselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Klintberg och Edén.

§ 18.

Föredrogs och lades till handlingarna av magistraten till fullmäktige överlämnat protokollsutdrag den 1 februari 1928, utvisande att vid då företagen röstsammanräkning för utseende av efterträdare i fullmäktige åt Friherrinnan Sigrid Leijonhufvud blivit därtill utsedd Fru Ruth Lilius; och blev Fru Lilius i samband härmed av Herr Ordföranden hälsad välkommen i fullmäktige.

§ 19.

Föredrogs och lades till handlingarna till stadsfullmäktige inkomna meddelanden, att för år 1928 utsetts till ordförande, resp. vice ordförande, inom saluhallsstyrelsen stadsveterinären Hugo Berg och byggmästaren Ernst Forsgren, inom byggnadsnämnden borgmästaren E. Lundblad och sparbanksdirektören R. Tjerneld, inom beredningsutskottet lektorn V. Vendel och direktören Emil Ankers, inom belysningsstyrelsen läroverksadjunkten Albin Zachrisson och fabrikören Karl Ad. Falk, samt inom trafiknämnden lektorn V. Vendel och grosshandlaren Josef Löfberg.

§ 20.

Föredrogs och lades till handlingarna följande till stadsfullmäktige ingivna redogörelse:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Samlingssalskommittén anmäler härmed, att den under år 1927 icke avhållit något sammanträde. Kommittén har nämligen med hänsyn till rådande

ekonomiska och andra förhållanden funnit sig icke böra för närvarande framlägga utredning och förslag rörande allmän samlingsal.

Karlstad den 16 februari 1928.

Enligt uppdrag:
SVEN HEIMER SVENSSON.

§ 21.

Föredrogs och lades till handlingarna följande till stadsfullmäktige ingivna

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 9 januari 1928.

§ 22. Angående ränteavkastningen från "P. F. Kylanders fond för behövande folkskolebarn" hade från stadskamreraren inkommit en så lydande anmälan:

"Till Drätselkammaren.

Härmed får jag vördsamt anmäla, att 1927 års ränteavkastning från "P. F. Kylanders fond för behövande folkskolebarn" utgör *Kr. 600*:— varom, i enlighet med donators föreskrift, stadsfullmäktige och folkskolestyrelsen torde underrättas.

Karlstad i stadskamrerarekontoret den 7 januari 1928.

H. WESTLIN".

Underrättelse i ärendet skulle genom protokollsutdrag meddelas stadsfullmäktige och folkskolestyrelsen.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

§ 22.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till beredningsutskottet:*

Fattigvårdsstyrelsens förslag angående utdelning av räntan å Bergerska fonden för år 1927;

B. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Arbetslöshetskommitténs framställning angående bidrag från landstinget ur anslaget till bekämpande av oförvållad arbetslöshet.

§ 23.

Föredrogs genom magistraten överlämnad avskrift av Kungl. Maj:ts beslut den 27 januari 1928 angående tillstånd för staden Karlstad att framdeles med amorteringslån bestrida vissa utgifter; och beslöts att avskriften skulle överlämnas till drätselkammaren för kännedom och iakttagande.

§ 24.

Till nykterhetsnämnden och beredningsutskottet remitterades för yttrandens avgivande en av Alda Margareta Grahn gjord ansökan om tillstånd att i huset Viken n:o 206 få till avhämtning försälja pilsnerdricka.

§ 25.

I enlighet med av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige, att nu tillgängliga räntemedel från C. A. Fahlgrens donationsfond, uppgående till 8,335 kronor 90 öre, skulle avsättas att användas till musiklivets höjande inom staden i enlighet med beslut, som stadsfullmäktige framdeles kunde komma att fatta.

Se Serien A. N:o 2, sid. 1.

§ 26.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige godkänna av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 9 januari 1928 gjord framställning angående disponerande av staden beviljat bidrag ur landstingets anslag för lindrande av arbetslösheten.

Se Serien A. N:o 2, sid. 3.

§ 27.

I enlighet med av drätselkammaren avgivet utlåtande, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige, att Herr Norsells med fleres motion av den 24 november 1922 angående uppförande av bostadshus för skoldistriktets lärarepersonal icke skulle till vidare åtgärd föranleda.

Se Serien A. N:o 2, sid. 4.

§ 28.

Angående anslag till anordnande innevarande år av en upplysningskurs rörande alkoholfrågan hade centralförbundet för nykterhetsundervisning gjort en så lydande, av Herr Clarholm som motion upptagen framställning:

Se Serien A. N:o 2, sid. 9.

Häröver hade infordrade yttranden avgivits av nykterhetsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet; och beslöto stadsfullmäktige i enlighet med drätselkammarens av beredningsutskottet tillstyrkta utlåtande bevilja centralförbundet för nykterhetsundervisning ett anslag för ifrågavarande ändamål av 300 kronor att, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

§ 29.

I enlighet med av nykterhetsnämnden och beredningsutskottet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige tillstyrka en av N. E. R. Jonsson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan att övertaga rätt till försäljning av pilsnerdricka i fastigheten Kvarnbergsgatan N:o 18 att gälla tills vidare till den 1 april 1929.

Se Serien A. N:o 2, sid. 13.

§ 30.

Hos stadsfullmäktige hade landstingets epideminämnd gjort en så lydande framställning angående överlåtelse till landstinget av stadens epidemisjukhus:

Se Serien A. N:o 2, sid. 14.

Häröver hade drätselkammaren avgivit ett så lydande, av beredningsutskottet sedermera tillstyrkt utlåtande:

Se Serien A. N:o 2, sid. 15.

Med bifall till vad kammaren sålunda föreslagit beslöto stadsfullmäktige förklara sig villiga att till landstinget överlåta epidemisjukhuset med tillhörande jordområde (tomt N:o 1) inom kvarteret Elefanten mot en köpeskillning av 353,000 kronor, ävensom fastigheten N:o 400 (tomt N:o 2) inom samma kvarter för ett pris av 35,000 kronor.

På förslag av Herr Noréus beslöto stadsfullmäktige härjämte bemyndiga drätselkammaren att på grundval av fullmäktiges nu fattade beslut träda i underhandling med landstinget samt träffa definitivt avtal angående försäljningen ifråga.

§ 31.

Hos stadsfullmäktige hade drätselkammaren gjort en så lydande framställning angående fondering av staden medgiven tillfällig upplåning:

Se Serien A. N:o 2, sid. 17.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöto stadsfullmäktige i enlighet härmed dels att upptaga ett 25-årigt amorte-

ringslån å 1,025,000 kronor, dels att underställa beslutet härom Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse, dels ock att bemyndiga drätselkammaren att, på tid och sätt kammaren kunde finna lämpligt, upptaga lånet.

§ 32.

Sedan stadsfullmäktige genom skrivelse från Konungens Befallningshavande anmodats inkomma med yttrande, huruvida och i så fall från vilken tid staden åtog sig de förpliktelser, som i samband med skolreformens genomförande uppställts för eventuellt upprättande härstädes av högre flickläroverk, hade av fullmäktige för utredning och förslag i ärendet tillsatts särskilda kommitterade, till vilka jämväl remitterats av skolöverstyrelsen till fullmäktige för yttrande överlämnad underdånig framställning från stadsfullmäktige i Kristinehamn angående inrättande av ett samgymnasium i Karlstad och ett i Kristinehamn.

Efter det kommitterade den 2 februari 1928 avgivit yttrande och förslag i dessa frågor, hade drätselkammaren på sätt framginge av dess protokoll den 6 februari 1928, § 96, yttrat sig i ärendet, och hade detta yttrande därefter av beredningsutskottet tillstyrkt.

Med bifall till vad drätselkammaren och beredningsutskottet sålunda föreslagit beslöto stadsfullmäktige, under åberopande av vad kommitterade anfört,

att i och för inrättande av ett högre allmänt flickläroverk i Karlstad från och med tid, som riksdagen och Kungl. Maj:t bestämma, åtaga sig enahanda förpliktelser, som i skrivelse den 2 juni 1927 n:o 262 under punkt I b 1 uppställts för upprättande av högre flickläroverk i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg;

att såsom önskemål uttala a) att den ena serien av realskolans parallellklasser måtte göras 5-årig, grundad på folkskolans fjärde klass, och b) att statsverket måtte inrätta en speciallinje med två årsklasser, normalskolelinjen, byggd på högsta eller näst högsta klassen i realskolan, eller om detta icke skulle låta sig göra, att kommunen själv finge rätt att med statsbidrag utbygga det högre flickläroverket med en dylik särlinje;

att jämlikt nådigt cirkulär den 18 juni 1927 *dels* ansöka om medgivande att, intill dess högre flickläroverk här i staden inrättats, kvinnliga lärjungar få emottagas å Karlstads högre allmänna läroverks gymnasium, *dels ock* åtaga sig de av riksdagen föreskrivna villkoren för dylikt medgivande; samt

att på det bestämdaste avstyrka Kristinehamns stadsfullmäktiges förslag, att Karlstads högre allmänna läroverks gymnasium skulle permanent förändras

till ett samgymnasium och något högre allmänt flickläroverk i Karlstad sålunda icke komma till stånd.

§ 33.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag utsågo stadsfullmäktige till ledamot i nykterhetsnämnden efter vice auditören Harry Almquist för tiden till den 1 januari 1931 rådmannen Gustaf E. Berg.

Se Serien A. N:o 2, sid. 38.

§ 34.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag utsågo stadsfullmäktige till ledamot av styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och föreläsningssanstalt efter läroverksadjunkten Aug. Bergh för tiden till den 1 januari 1930 lektorn Aug. Isaacsson.

§ 35.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren Erik Lundblad övervarit sammanträdet och deltagit i förhandlingarna.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 20 febr. 1928.

PER CLARHOLM.

JOHN KLINTBERG. AXEL EDÉN.

Offentligen uppläst den 20 februari 1928; betygar

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 15 Mars

N:o 3.

Föredragningslista:

- 1:o) Val av justeringsmän;
- 2:o) Remiss av inkomna ärenden;
- 3:o) Beredningsutskottets utlåtande angående yttrande i anledning av överkonstapeln C. W. Widners m. fl:s besvär över Konungens Befallningshavandes i länet utslag den 31 oktober 1927 i fråga om löneförmåner för poliskåren i Karlstad;
- 4:o) D:o d:o över fattigvårdsstyrelsens förslag till utdelning av räntan å Bergerska fonden för år 1927;
- 5:o) D:o d:o angående yttrande i anledning av polisöverkonstapeln C. W. Widners besvär över Konungens Befallningshavandes i länet utslag den 31 oktober 1927 i fråga om klagandens pensionering;
- 6:o) D:o d:o över särskilda framställningar från styrelsen för Sveriges Pomologiska Förening samt Karlstads Hushållningssällskapet angående förbud för handel med utländska trädgårdsprodukter å stadens salutorg.
- 7:o) D:o d:o över hushållningssällskapets förvaltningsutskotts framställning angående anslag till utredning rörande möjligheten att åstadkomma ökad avrinning från Väneren;
- 8:o) D:o d:o över arbetslöshetskommitténs framställning angående sökande av bidrag från landstingets anslag till bekämpande av oförvårdad arbetslöshet;
- 9:o) D:o d:o över magistratens framställning angående förtidspensionering av poliskonstapeln Axel Yngve Nilsson;

10:o) D:o d:o över kommunikationskommitténs framställning angående ny undersökning och utredning rörande anläggande av en smalspårig järnväg i Övre Älvdalen;

11:o) D:o d:o över badhusstyrelsens förnyade yttrande i ärendet angående arvode till varmbadhusets föreståndare.

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 15 Mars 1928.

§ 36.

I anseende till förfall för Herr ordföranden leddes dagens förhandlingar av Herr vice ordföranden.

§ 37.

Vid sammanträdet voro närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar ordföranden, Norsell, Johan Wästlund och Nygren, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av stadsfullmäktige godkändes.

§ 38.

Att jämte Herr vice ordföranden tisdagen den 20 innevarande mars klockan 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Noréus och Liljeberg.

§ 39.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Byggnadsnämndens förslag angående ändring och utvidgning av stadsplanen för stadsdelen Marieberg;

Styrelsens för Karlstads skolor för yrkesundervisning framställning angående stadsfullmäktiges åtagande av kostnaderna för lärares avlöning m. m.;

B. *Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Sistnämnda styrelses framställning angående fastställande av arvudet för skolornas rektor;

C. *Till beredningsutskottet:*

Samma styrelses framställning angående ändring av skolans reglemente; Inkomna ansökningar till Mellqvistska studiestipendiet.

§ 40.

Föredrogs och lades till handlingarna från nykterhetsnämnden inkommet meddelande; att nämnden för innevarande år utsett till ordförande sparbanksdirektören R. Tjerneld och till vice ordförande rådmannen Gustaf E. Berg.

§ 41.

Föredrogs och lades till handlingarna följande till stadsfullmäktige ingivna berättelse angående nykterhetsnämndens verksamhet under år 1927:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Jämlikt bestämmelserna i instruktionen för Karlstads stads nykterhetsnämnd överlämnas härmed berättelse över dess verksamhet under år 1927 och det allmänna nykterhetstillståndet i staden.

Under året hava hållits 13 sammanträden, därvid handlagts 665 protokollförda ärenden mot 565 år 1926, 389 år 1925, 315 år 1924, 247 år 1923, 127 år 1922 och 70 under år 1921. Till nämnden hava under året ingått och behandlats anmälningar mot 22 personer för missbruk av rusdrycker i den utsträckning, att nämnden borde ingripa. Av de sålunda behandlade anmälningarna hava 11 resulterat i varning, 1 i restaurantförbud samt 4 i vederbörandes internering. I 2 av de övriga fallen har anmälan lett till den anmäldes inkallande inför nämnden, men ej till vidare åtgärd; 4 fall voro vid årets slut beroende på prövning.

Under året har 1 person av nämnden anmäls för olaga brännvinshandel, men har, nämnden veterligt, åtal ej följt.

Försäljningen av denaturerat brännvin och skattefri sprit, som under året kontrollerats av nämnden, har givit anledning till vissa anmärkningar, som delgivits systembolaget.

Nämnden har i flera fall till stadsfullmäktige avgivit yttranden, huvudsakligen över framställningar om tillstånd till försäljning av pilsnerdricka samt om tillfälliga utskänkingsrättigheter under tiden för industri- och hantverksutställningen.

Någon förändring i stort sett i avseende å nykterhetstillståndet i staden har, att döma av fylleristatistiken, ej gjort sig gällande under de sista åren; fylleriförseelsernas antal, som under åren 1924, 1925 och 1926 utgjorde resp. 462, 411 och 421, har under år 1927 uppgått till 414. Av de bötfällda ha 14 varit i ålder under 20 år mot 20 under år 1926. Antalet fall av *anhållande* för fylleri utgjorde 436; av dessa avsågo endast 131 fall personer hemmahörande i Karlstad. I 153 fall uppgives ruset ha bekommit å restaurant, 77 personer hava fått sitt rus å restaurant och genom litersupning, 25 å restaurant samt av öl, 96 genom enbart litersupning, 36 genom litersupning och öl, 21 enbart genom förtärande av öl, 9 genom förtärande av öl och denaturerat brännvin samt 1 genom förtärande av denaturerat brännvin.

Omkring 57 % av alla mål vid Rådhusrätten hava rört fylleriförseelser (56 % år 1926). 10 personer ha dömts för olaga försäljning av spritdrycker, 2 för förseelse mot förordningen angående försäljning av pilsnerdricka samt 1 för tillverkning av brännvin.

Nämnden har genom sin ordförande deltagit i föreskriven besiktning av utskänkningslokalerna i staden.

Stadens systembolag har jämväl under det gångna året bidragit till arvodet åt den av nykterhetsnämnden anställde ombudsmannen genom att lämna ersättning för undersökningar i och för motbokskontrollen med c:a 800 kronor. Dylik undersökning har under året på bolagets begäran företagits i 388 fall mot 337 under år 1926. Härutöver hava undersökningar förekommit i anledning av 136 ansökningar om rätt till inköp av denaturerad sprit; motsvarande antal för år 1926 utgjorde 102. Bolaget har dessutom anlitat ombudsmannen för undersökningar i anledning av ifrågasatt motboksindragning.

Nykterhetsnämnden, som för år 1926 erhållit 300 kronor i statsanslag för sin verksamhet, ämnar jämväl för år 1927 begära dylikt anslag.

Den av nämnden tillsatte ombudsmannen har till nykterhetsnämnden månatligen avgivit rapporter över sin verksamhet.

På Systembolagets begäran hava granskats tillhopa 1,776 ombudsdeklARATIONER, vilken granskning lett till avstängning från ombudsskap i en del fall och i fyra fall till minskning av tilldelningen.

Nämnden har under år 1927 liksom de närmast föregående åren för att bättre kunna hålla efter spritmissbrukare månadsvis infordrat uppgifter från polisen angående för fylleri bötfällda personer. Till magistraten har under året gjorts hemställan om rätt för nämnden att få taga del av polisrapporter angående för fylleri anhållna i vad avser det sätt, varpå rusdryckerna åtkommit, vilken hemställan lett till att polisen ålagts upplägga ett register, innehållande upplysning i berörda avseende, av vilket register nämnden berättigats att genom en av sina ledamöter taga del.

Nämnden har under året haft särskild anledning att ägna sin uppmärksamhet åt missbruket av denaturerad sprit, i det två fall av spritförgiftning inträffat i staden, rörande vilka nämnden företagit särskild undersökning. Tillståndet å stadens s. k. nykterhetskaféer har i vissa fall givit anledning till anmärkning.

Karlstad i februari 1928.

Å nykterhetsnämndens vägnar:
RAGN. TJERNELD.

Gustaf E. Berg.

§ 42.

Föredrogs och lades till handlingarna följande till stadsfullmäktige ingivna meddelande:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads lärlings- och yrkesskolor får härmed anmäla, att skolornas namn i samband med viss omorganisation av yrkesskolväsendet av Kungl. Skolöverstyrelsen ändrats till "Karlstads skolor för yrkesundervisning".
Karlstad den 23 februari 1928.

För styrelsen:
ERNST LUNDHOLM.
Ordförande

Hj. Bystedt.
Skolornas rektor.

§ 43.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infortrat stadsfullmäktiges yttrande i anledning av överkonstapeln C. W. Widners med fleres hos Kungl. Maj:t anförda besvär över Konungens Befallningshavandes utslag den 31 oktober 1927 i fråga om löneförmåner för poliskåren i Karlstad, hade drätselkammaren i ärendet avgivit infortrat yttrande.

I enlighet med förslag av beredningsutskottet beslöto stadsfullmäktige, på av drätselkammaren anförda skäl, hemställa om ogillande av besvären.

Se Serien A. N:o 3, sid. 1.

§ 44.

På därom av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige godkänna av fattigvårdsstyrelsen upprättat förslag till utdelning av räntan å Bergerska fonden för år 1927.

Se Serien A. N:o 3, sid. 9.

§ 45.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infortrat stadsfullmäktiges yttrande i anledning av överkonstapeln C. W. Widners hos Kungl. Maj:t anförda besvär över Konungens Befallningshavandes utslag den 31 oktober 1927 ifråga om klagandens pensionering, hade, uppå remiss, drätselkammaren avgivit infortrat utlåtande i ärendet.

Med bifall till av beredningsutskottet gjord hemställan beslöto stadsfullmäktige att på av drätselkammaren anförda skäl yrka ogillande av ifrågavarande besvär.

Se Serien A. N:o 3, sid. 10.

§ 46.

Styrelsen för Sveriges Pomologiska förening samt Karlstads Hushållningsgille hade hos stadsfullmäktige gjort följande framställningar angående förbud mot handel med utländska trädgårdsprodukter på stadens salutorg:

Se Serien A. N:o 3, sid. 14.

Häröver hade utlåtanden avgivits av magistraten och drätselkammaren. Stadsfullmäktige beslöto, på därom av beredningsutskottet gjord hemställan, att förevarande framställningar icke skulle till vidare åtgärd föranleda.

§ 47.

Hos stadsfullmäktige hade Hushållningssällskapets förvaltningsutskott gjort en så lydande framställning angående anslag till viss utredning rörande möjligheten att åstadkomma ökad avrinning från Väneren:

Se Serien A. N:o 3, sid. 20.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infortrat utlåtande; och beslöto stadsfullmäktige, på hemställan av beredningsutskottet, att avslå ifrågavarande framställning.

§ 48.

På därom av Arbetslöshetskommittén gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige:

att hos landstingets förvaltningsutskott begära ett bidrag av 10,000 kronor från det av 1927 års landsting beviljade anslaget till bekämpande av oförvårdad arbetslöshet, därav 5,000 kronor utan återbetalningsskyldighet och 5,000 kronor såsom lån;

att återbetala detta lån under sju år på sätt och villkor, som landstinget föreskrivit;

att å lånemedlen erlægga 5 procents årlig ränta;

att uppdraga åt drätselkammarens ordförande att å stadens vägnar under-teckna nödiga handlingar och jämte stadskamreraren utkvittera beviljat bidrag; samt

att det bidrag, som kan komma att beviljas, skall användas till arbetslöshetens bekämpande i enlighet med de närmare föreskrifter, som av stadsfullmäktige komma att meddelas.

Se Serien A. N:o 3, sid. 24.

§ 49.

På därom av magistraten gjord framställning, som av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige förklara hinder icke möta för drätselkammaren att för poliskonstapeln Axel

Yngve Nilsson utfärda vederbörligt pensionsbrev, gällande för tiden från och med den 1 april 1928.

Se Serien A. N:o 3, sid. 26.

§ 50.

Hos stadsfullmäktige hade kommunikationskommittén gjort en så lydande framställning angående anslag för ny undersökning och utredning rörande smalspårig järnväg i Älvdalen:

Se Serien A. N:o 3, sid. 28.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit tillstyrkande utlåtanden.

Under överläggningen i ärendet yrkades *dels* av Herr Björkman, att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen eller, om detta icke bifölles, att stadsfullmäktige måtte bestämma att för ändamålet erforderligt anslag skulle utgå av tillgängliga medel, *dels ock* av Herr Noréus, att stadsfullmäktige måtte bifalla framställningen.

Stadsfullmäktige beslöto, med bifall till det av Herr Björkman framställda ändringsförslaget, att för undersökning och utredning angående framdragande i Älvdalen av en smalspårig järnväg i dalgången öster om Klarälven bevilja kommunikationskommittén ett förslagsanslag av 7,500 kronor att utgå av tillgängliga medel.

§ 51.

Sedan stadsfullmäktige till badhusstyrelsen återremitterat dess förslag om arvode åt varmbadhusets föreståndare, hade styrelsen till fullmäktige inkommit med följande yttrande och utredning:

Se Serien A. N:o 3, sid. 29.

Häröver hade lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infortrade yttranden; och beslöto stadsfullmäktige, med bifall till vad nämnda delegationer anfört, bevilja varmbadhusets föreståndare, förre boktryckaren Albin Forssell, *dels* en gratifikation av 1,500 kronor, *dels ock* en årlig ersättning av 800 kronor att utgå utan dyrtidstillägg från och med den 1 januari 1928 tills vidare så länge Forssell utför det arbete, som kan anses åvila en föreståndare för varmbadhuset; och bestämdes tillika att härför erforderliga medel skulle, i den mån desamma ej funnes tillgängliga, utgå medelst uttaxering.

§ 52.

Det antecknades att Herr Borgmästaren E. Lundblad övervarit sammanträdet och deltagit i förhandlingarna.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 20 mars 1928.

J. A. HÅKANSSON.

J. NORÉUS. GUST. LILJEBERG.

Offentligen uppläst den 20 mars 1928, betygar

I tjänsten:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 19 April

N:o 4.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets förslag till fördelning av räntan å Mellqvistska studiestipendiefonden; 4:o) Beredningsutskottets utlåtande över styrelsens för Karlstads skolor för yrkesundervisning framställning i fråga om viss ändring av för skolorna gällande reglemente; 5:o) D:o d:o angående yttrande från fullmäktige över av Alda Margareta Grahn gjord ansökan om rätt att i fastigheten Kvarnbergsgatan N:o 8 till avhämtning försälja pilsnerdricka; 6:o) D:o d:o över hälsovårdsnämndens framställning angående ålderstillägg åt viss personal vid epidemisjukhuset; 7:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag till täckande av stadens andel	i kostnaderna för gamla gymnasiebyggnadens restaurering; 8:o) D:o d:o över byggnadsnämndens framställning angående ändring och utvidgning av stadsplanen för stadsdelen Marieberg; 9:o) D:o d:o över av styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning gjord framställning angående åtagande från stadens sida av vissa kostnader för skolorna; 10:o) D:o d:o över av styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning gjord framställning angående fastställande av arvodet för skolornas rektor; 11:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående inledande av vatten- och avloppsledning i fastigheten Strömsholm N:o 4; 12:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående upplåtande av lokaler åt stadsbiblio-

teket i förutvarande rektorsbo-
staden;

13:o) D:o d:o över drätselkammarens
framställning angående princip
uttalande från stadsfullmäktige

över besparingskommitténs för-
slag i fråga om fattigvårdssty-
relsens, barnvårdsnämndens
och hälsovårdsnämndens orga-
nisation.

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 19 April 1928.

§ 53.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande stadsfullmäktiges samtliga ledamöter med undantag av Herrar Norsell, Bengzon och Thorngren, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 54.

Att jämte Herr ordföranden måndagen den 23 innevarande april kl. $\frac{1}{2}$ 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Vendel och Severin.

§ 55.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till beredningsutskottet:*

Magistratens resolution angående yttrande över Folke Ledels ansökan om rätt till försäljning av explosiva varor av andra klass;

B. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Frälsningsarméns slumstations av Herr Olof Wästlund som motion upptagna framställning angående anslag till slummens barnkoloni;

W. Emanuelssons av Herr Severin som motion upptagna framställning angående efterskänkande av kommunalskatt;

Hälsovårdsnämndens framställning angående förbättring av dräneringsförhållandena å Norrstrand;

C. *Till hälsovårdsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Edna Tornbergs framställning angående rätt till drivande av yrkesmässig handel med begagnade klädespersedlar m. m.;

D. *Till nykterhetsnämnden och beredningsutskottet:*

Magistratens resolution angående yttrande över särskilda av Emma Persson, Wendla Ragn och Albert Egnell hos länsstyrelsen gjorda ansökningar angående rätt till försäljning av pilsnerdricka;

E. *Till lönenämnden och beredningsutskottet:*

Drätselkammarens framställning angående pension åt stadsarbetaren Per Gustaf Persson;

F. *Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Särskilda framställningar från brandstyrelsen angående fastställande av lönevillkoren för brandchefen och skorstensfejaremästaren.

§ 56.

Beslöts att till drätselkammaren och beredningsutskottet för yttrandens avgivande remittera ett av besparingskommittén till stadsfullmäktige ingivet förslag rörande vissa åtgärder i för staden besparande syfte; och bemyndigades drätselkammaren i samband härmed att från delegationer och övriga, som av förslaget kunde beröras, infordra för utredningen erforderliga yttranden.

§ 57.

Till stadsfullmäktige hade från brandstyrelsen överlämnats berättelse över brandkårens verksamhet och eldsläckningsväsendet inom staden under år 1927; och beslöts att berättelsen skulle intagas i fullmäktiges tryckta handlingar samt fyrtyo exemplar därav, i enlighet med gjord framställning, ställas till brandchefens förfogande.

§ 58.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige, att tillgängliga räntan å Mellqvistska studiestipendiefonden, uppgående till 500 kronor, skulle med lika belopp till var och en fördelas mellan Erik Karlström, Hanna Johansson, Elin Carlson och Erling Jonsson.

Se Serien A. N:o 4, sid. 1.

§ 59.

På därom av styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att för sin del antaga följande ändrade lydelse av det för styrelsen gällande reglementet i fråga om styrelsens sammansättning:

“Styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning består av, förutom rektor, sju av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Ledamöterna utses för tre år i sänder, dock må, när styrelse första gången väljes, bestämmas kortare tid för första valperioden beträffande högst halva antalet ledamöter.

Inträffar vakans före valperiodens utgång, kompletteras styrelsen genom val för den återstående delen av valperioden“.

Se Serien A. N:o 4, sid. 2.

§ 60.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande över Alda Margareta Grahns ansökan om rätt att i fastigheten Kvarnbergsgatan 8 till avhämtning försälja pilsnerdricka, beslöto stadsfullmäktige i enlighet med av nykterhetsnämnden och beredningsutskottet avgivna utlåtanden att avstyrka bifall till framställningen.

Se Serien A. N:o 4, sid. 3.

§ 61.

Hos stadsfullmäktige hade hälsovårdsnämnden gjort en så lydande framställning angående ålderstillägg åt viss personal vid epidemisjukhuset:

Se Serien A. N:o 4, sid. 5.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet, vilket sistnämnda därvid anfört:

Se Serien A. N:o 4, sid. 7.

Under överläggningen i ärendet yrkades dels av Herr Noréus bifall till beredningsutskottets förslag, dels av Herr Severin att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med hälsovårdsnämndens hemställan.

Stadsfullmäktige beslöto, efter omröstning med 18 röster mot 15, avgivna för Herr Severins yrkande, att bifalla vad beredningsutskottet i ärendet föreslagit.

§ 62.

Med bifall till av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att till tackande av stadens andel i kostnaden för restaureringen av gamla gymnasiebyggnaden här i staden bevilja ett anslag å 19,618 kronor att jämte förut beviljat anslag å 3,000 kronor ställas till Kungl. Byggnadsstyrelsens förfogande; och bestämdes tillika att sammanlagda beloppet, 22,618 kronor, skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

På förslag av Herr Hammarberg beslöto stadsfullmäktige härjämte uppdraga åt drätselkammaren att i samråd med läroverkets bibliotekarie granska Byggnadsstyrelsens plan till inredning av bibliotekslokalerna och till fullmäktiges nästa sammanträde inkomma med förslag å sådana ändrings- och tilläggsarbeten, vartill denna granskning må föranleda, jämte ansökan om här för erforderligt anslag.

Se Serien A. N:o 4, sid. 7.

§ 63.

På sätt närmare framginge av byggnadsnämndens protokoll den 10 februari 1928, § 29, hade nämnden för sin del antagit av stadsingenjören uppgjorda förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för landeriet Marieberg jämte förslag till byggnadsbestämmelser.

Sedan dessa förslag överlämnats till stadsfullmäktige, hade drätselkammaren och beredningsutskottet däröver avgivit tillstyrkande utlåtanden.

Stadsfullmäktige beslöto att för sin del godkänna ifrågavarande förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen ävensom till byggnadsbestämmelser för stadsdelen Marieberg samt å förslagen söka vederbörlig fastställelse.

Se Serien A. N:o 4, sid. 12.

§ 64.

På därom av styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att åtaga sig erforderliga kostnader för lärares avlöning samt för lokaler och materiel vid nämnda skolor under tiden från och med den 1 juli 1928 till och med den 30 juni 1929; och bestämdes härvid tillika, att härför erforderligt belopp skulle, i den mån detsamma icke funnes tillgängligt, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 4, sid. 19.

§ 65.

På därom av styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning gjord framställning, som av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige fastställa arvodet för skolornas rektor under kalenderåret 1928 till 1,500 kronor utan dyrtidstillägg.

Se Serien A. N:o 4, sid. 20.

§ 66.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till inledande av vatten- och avloppsledningar i fastigheten Strömsholm n:o 4 ett anslag av 2,175 kronor; och bestämdes att detta belopp, i den mån tillgängliga medel ej förefunnes, skulle anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 4, sid. 22.

§ 67.

Med bifall till en av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige,

dels att för stadsbiblioteket upplåta förutvarande rektorsbostaden i fastigheten Kungsgatan n:o 1 med undantag av de rum, som å en av stadsarkitekten den 28 mars 1928 uppgjord ritning betecknas med n:ris 19, 20, 21, 25 och 26,

dels att för nödiga ändrings- och reparationsarbeten i våningen bevilja ett anslag av 16,500 kronor att, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas genom uttaxering,

dels ock att bemyndiga drätselkammaren att för det stadens ändamål, som kunde befinnas lämpligt, upplåta icke disponerade utrymmen inom ifrågavarande fastighet.

Se Serien A. N:o 4, sid. 24.

§ 68.

Till stadsfullmäktige hade drätselkammaren inkommit med en så lydande framställning angående principuttalande från stadsfullmäktige över besparingskommitténs förslag ifråga om fattigvårdsstyrelsens, barnavårdsnämndens och hälsovårdsnämndens organisation:

Se Serien A. N:o 4, sid. 27.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit tillstyrkande utlåtande.

Med bifall till ett av Herr Björkman gjort ändringsyrkande beslöto stadsfullmäktige:

dels att i princip uttala sig för ökat samarbete mellan fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden, ävensom att gemensamma tjänstemän i lämplig utsträckning böra i dessa delegationer anställas,

dels ock att uppdraga åt besparingskommittén att, efter samråd med delegerade från fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden, inkomma med detaljerat förslag i ifrågavarande hänseenden.

§ 69.

Det antecknades att Herr borgmästaren Erik Lundblad övervarit sammanträdet.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 23 april 1928.

PER CLARHOLM.

VALDEMAR VENDEL. HUGO SEVERIN.

Offentligen uppläst den 23 april 1928; betygar

I tjänsten:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 15 Maj

N:o 5.

Föredragningslista:

- 1:o) Val av justeringsmän;
- 2:o) Remiss av inkomna ärenden;
- 3:o) Beredningsutskottets utlåtande över drätselkammarens framställning i fråga om lösningen av vissa för staden viktiga trafikfrågor i samband med den förestående ombyggnaden av järnvägsbron över Klarälvens västa gren;
- 4:o) D:o d:o över direktören Folke Ledels ansökan om rätt att i fastigheten Ö. Torggatan 11 försälja explosiva varor av 2:a klass;
- 5:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående inredande av lokaler i tullhuset för hamnstyrelsen och sjömanshuset;
- 6:o) D:o d:o över W. Emanuelssons av Herr Severin som motion upptagna framställning om efter-skänkande av Emanuelsson påförda utskylder;
- 7:o) D:o d:o över hamnstyrelsens framställning angående istandsättande av vissa genom Vänerns höga vattenstånd skadade anläggningar i dammen;
- 8:o) D:o d:o över hamnstyrelsens framställning angående nybyggnad av övre slussportarna i pråmkanalen;
- 9:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående pension åt stadsarbetaren Gustaf Nilsson;
- 10:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående reparationsarbeten vid Kanikenäsbadet;
- 11:o) D:o d:o över Karlstads Slumstations av Herr Olof Wästlund som motion upptagna framställning om anslag till Slummens barnkoloni;

- 12:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående efterskänkande av utskylder, påförda avlidne poliskonstapeln F. A. Augustsson;
- 13:o) D:o d:o över Wendla Ragns ansökan om rätt att i fastigheten

Ö. Torggatan n:o 9 utskänka pilsnerdricka;

- 14:o) D:o d:o över K. Elvira Nygrens ansökan om rätt att i fastigheten Ö. Torggatan n:o 10 utskänka pilsnerdricka.
-

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 15 Maj 1928.

§ 70.

Vid sammanträdet voro närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar Ankers, Norsell, Hammarberg, Toll, Sjöstedt och Dalgren, vilka emellertid för sin utevaro anmält förfall, som av stadsfullmäktige godkändes.

§ 71.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 21 innevarande maj kl. 1/2 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Karlsson och Jos. Löfberg.

§ 72.

Från vederbörande revisorer hade till stadsfullmäktige överlämnats berättelse över verkställd granskning av Karlstads Systemaktiebolags räkenskaper och förvaltning under år 1927; och beslöto stadsfullmäktige att för yttrandes avgivande remittera berättelsen till beredningsutskottet.

§ 73.

Till stadsfullmäktige hade från Stockholms Enskilda Banks notariatavdelning överlämnats förvaringsbevis angående vissa hos avdelningen under öppet depositum deponerade värdehandlingar, tillhörande dödsboet efter överingenjören Carlos Malmén; och beslöts att beviset skulle överlämnas till drätselkammaren för kännedom.

§ 74.

Sedan på förslag av drätselkammaren underhandlingar förts mellan representanter för kammaren och hamnstyrelsen, å ena, samt delegerade för Kungl. Järnvägsstyrelsen, å andra sidan, angående lämpligaste lösningen av vissa för staden viktiga trafikfrågor i samband med förestående ombyggnad av järnvägsbron över Klarälvens västra gren i Karlstad, hade stadens representanter till kammaren inkommit med följande förslag i ärendet:

Se Serien A. N:o 5, sid. 1.

Detta förslag hade av drätselkammaren med tillstyrkan överlämnats till stadsfullmäktige, varjämte uppå remiss beredningsutskottet hörts över förslaget och jämnväl däröver avgivit tillstyrkande utlåtande.

Stadsfullmäktige beslöto, i enlighet med vad delegationernasålunda tillstyrkt, att för sin del godkänna en i mars månad 1928 dagtecknad, mellan Kungl. Järnvägsstyrelsen och drätselkammaren träffad överenskommelse om vissa tillägg till och ändringar i det mellan parterna den 28 oktober—8 november 1918 ingångna avtalet angående utvidgning och ombyggnad av Statens Järnvägars stationer i Karlstad,

att i enlighet därmed anvisa anslag *dels* å tillhopa 60,700 kronor till kostnaden för de arbeten, som enligt det i delegerades utlåtande intagna, av byggnadschefen uppgjorda kostnadssammandraget skola utföras av staden, *dels* å sammanlagt 54,100 kronor till gäldande av de i överenskommelsen omförmälta ersättningar till statens järnvägar, ävensom föreskriva, att sålunda beviljade anslagsbelopp skola anskaffas genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas;

att *dels* bemyndiga drätselkammaren att återkalla gjorda ansökningar ej mindre om automobilskattemedel för utförande av vägporten vid Strand än även beträffande fastställelse å fullmäktiges beslut den 16 september 1926 angående ändrad stadsplan för Sjötulls- och Vikengatorna, *dels* uppdraga åt byggnadsnämnden att utarbета och efter laglikmätig handläggning till fullmäktige inkomma med nytt förslag i sistberörda avseende i överensstämmelse med ovanberörda uppgörelse; samt

att å beslutet om upptagande av lån söka vederbörlig stadfästelse.

§ 75.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infordrat stadsfullmäktiges yttrande över av direktören Folke Ledel gjord ansökan om rätt att i fastigheten Östra Torggatan 11 här i staden försälja explosiva varor av andra klass.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöto stadsfullmäktige att i enlighet därmed förklara sig för sin del icke hava något att erinra mot bifall till den gjorda ansökningen.

Se Serien A. N:o 5, sid. 26.

§ 76.

Med bifall till av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige bemyndiga kammaren att

låta verkställa de i en av stadsarkitekten i mars månad 1928 upprättad beskrivning omförmälta inredningsarbeten i tullhusets övre våning ävensom att för ändamålet anvisa ett anslag av 28,000 kronor att anskaffas genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas.

Se Serien A. N:o 5, sid. 27.

§ 77.

Hos stadsfullmäktige hade stationskarlen W. Emanuelsson gjort en så lydande, av Herr Severin som motion upptagen framställning angående efterskänkande av för år 1925 påförda stadsutskylder:

Se Serien A. N:o 5, sid. 30.

I enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna yttrandet i ärendet beslöto stadsfullmäktige att av ifrågavarande utskylder efterskänka ännu oguldet belopp, uppgående till 51 kronor 83 öre.

§ 78.

På därom av hamnstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att för istandsättande av de anläggningar i hamnen, vilka blivit skadade av Vänerens översvämning och därav föranledd isskruvning under vintern 1927—1928, anvisa hamnstyrelsen ett extra anslag av 10,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 5, sid. 32.

§ 79.

På därom av hamnstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för ombyggnad av övre slussportarna ett anslag av 2,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, utgå genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 5, sid. 34.

§ 80.

Hos stadsfullmäktige hade drätselkammaren gjort en så lydande framställning angående pension åt stadsarbetaren Gustaf Nilsson:

Se Serien A. N:o 5, sid. 35.

Vid ärendets behandling föredrogs till en början till fullmäktige överlämnat utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden den 10 maj 1928, utvisande, att lönenämnden för sin del tillstyrkt ifrågavarande framställning.

Med bifall till av beredningsutskottet avgivet yttrande i ärendet beslöto stadsfullmäktige tillerkänna Nilsson en årlig pension av 600 kronor att från och med månaden näst efter den, under vilken han lämnat sin nuvarande anställning, utgå under hans återstående livstid.

§ 81.

På av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att till avhjälpande av vissa genom Väterns höga vattenstånd under år 1927 uppkomna skador å kallbadhusanläggningarna vid Kanikenäset anvisa ett förslagsanslag av 4,000 kronor att i den mån medel ej därtill finnas tillgängliga, utgå medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 5, sid. 37.

§ 82.

På av Karlstads Slumstation gjord framställning, vilken upptagits som motion av Herr Olof Wästlund och i avgivna utlåtanden tillstyrkts av drätselkammaren och beredningsutskottet, beslöto stadsfullmäktige bevilja ett anslag av 500 kronor för innevarande år till slumstationens barnkoloni, varjämte bestämdes att ifrågavarande anslag skulle bestridas med 457 kronor 44 öre av räntemedel från Hjalmar Lagerlöfs donationsfond och återstoden, 42 kronor 56 öre, genom uttaxering, i den mån tillgängliga medel ej därtill förefunnes.

Se Serien A. N:o 5, sid. 38.

§ 83.

På av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige efterskänka oguldna utskylder, påförda avlidne poliskonstapeln F. A. Augustsson till ett belopp av 249 kronor 65 öre.

Se Serien A. N:o 5, sid. 41.

§ 84.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande över av Vendla Ragn gjord ansökan om rätt att i fastigheten Östra Torggatan N:o 9 utskänka pilsnerdricka, hade beredningsutskottet och nykterhetsnämnden uppå remiss däröver avgivit följande utlåtanden:

Se Serien A. N:o 5, sid. 42.

Under överläggningen i ärendet yrkades dels av Herr Vendel bifall till nykterhetsnämndens förslag att tillstyrka framställningen, dels av Herr Strandman, att stadsfullmäktige måtte i enlighet med beredningsutskottets hemställan avstyrka densamma.

Stadsfullmäktige beslöto, efter omröstning med 16 röster mot 13, avgivna för utskottets förslag, att tillstyrka meddelande av rätt för sökanden att under tiden 15 maj—15 september 1928 i ifrågavarande lokal utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster, dock med den begränsning, att pilsnerdrickat ej får serveras annat än i samband med servering av måltid och ej till större myckenhet än en halvflaska för varje gäst.

§ 85.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infortrat stadsfullmäktiges yttrande över K. Elvira Nygrens ansökan om rätt att i fastigheten Östra Torggatan N:o 10 utskänka pilsnerdricka, beslöto stadsfullmäktige i enlighet med av nykterhetsnämnden och beredningsutskottet avgivna utlåtanden avstyrka bifall till ifrågavarande framställning.

Se Serien A. N:o 5, sid. 44.

§ 86.

Det antecknades att Herr Borgmästaren Erik Lundblad övervarit sammanträdet.

Som ovan.

Justerat den 21 maj 1928.

PER CLARHOLM.

O. W. KARLSSON. JOS. LÖFBERG.

Offentligen uppläst den 21 maj 1928; betygar

In fidem:
ELIAS STENIUS.

I tjänsten:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 21 Juni

N:o 6.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets utlåtande över vederbörande revisorers berättelse rörande Karlstads Systemaktiebolags räkenskaper och förvaltning för år 1927; 4:o) D:o d:o över inkomna ansökningar till Mellqvistska slöjdstipendiet; 5:o) D:o d:o över magistratens förnyade förslag angående ändrad lydelse av § 2 punkt 4 och punkt 7 mom. 1 av ordningsstadgan för Karlstads stad; 6:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående uppsättande av trafikfyrrar; 7:o) D:o d:o över hälsovårdsnämndens framställning angående upprensning av dragdikena å Norrstrand; 8:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående dels lån,	dels anslag till styrelsen för idrottsplatsen Tingvalla; 9:o) D:o d:o över drätselkammarens förnyade förslag till arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten; 10:o) D:o d:o över besparingskommitténs samt delegerades från fattigvårdsstyrelsen o. barnavårdsnämnden förslag om ökat samarbete mellan sistnämnda två delegationer; 11:o) D:o d:o över hälsovårdsnämndens förnyade förslag i återremitterade ärendet om löneförhöjning åt mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningbyrån; 12:o) D:o d:o över brandstyrelsens framställning om ökat arvode åt skorstensfejarmästaren; 13:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om pension åt

stadsarbetaren Per Gustaf Persson;

- 14:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om anslag för reparation av ridhuset vid Våxnäs;
- 15:o) D:o d:o över Herr Hammarbergs m. fl:s motion om vissa inred-

ningsarbeten i bibliotekslokalerna i gamla gymnasiebyggnaden;

- 16:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning angående anslag till inköp av reservtransformator.

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 21 Juni 1928.

§ 87.

Vid sammanträdet voro närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar vice Ordföranden och Eriksson samt Fröken Peterson, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 88.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 25 innevarande juni klockan 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Olof Wästlund och Norsell.

§ 89.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Konungens Befallningshavandes i länet resolution angående infordrande av yttrande över landshövdingen K. H. L. Hammarskölds förslag rörande revision av kommunalförfattningarna;

B. *Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Folkskolestyrelsens framställning angående löneförhöjning för folkskoleinspektören;

C. *Till byggnadsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

G. Widéns m. fl.:s av Fru Lilius som motion upptagna framställning angående ändring av Mariebergsgatans namn.

§ 90.

Föredrogs Kungl. Maj:ts brev den 11 maj 1928 angående tillstånd för staden att upptaga lån; och skulle detsamma överlämnas till drätselkammaren för kännedom och iakttagande.

§ 91.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande beslöto stadsfullmäktige förklara sig icke hava något att erinra mot att ansvarsfrihet beviljas Karlstads Systemaktiebolags styrelse för 1927 års räkenskaper och förvaltning.

Se Serien A. N:o 6, sid. 1.

§ 92.

Med bifall till av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige, att tillgängliga räntan å Mellqvistska slöjdstipendiefonden, uppgående till 500 kronor, skulle med hälften till vardera, fördelas mellan folkskollärarna Erik Damberg och Enock Flood, med skyldighet för dem att vid högre slöjd-undervisningsanstalt genomgå en slöjdkurs å minst sex veckor och med rätt att uppbära hälften av stipendiet, sedan de styrkt sig vara vid sådan läroanstalt inskrivna, och den andra hälften, då de visat sig hava under fyra veckor därstädes åtnjutit undervisning.

Se Serien A. N:o 6, sid. 1.

§ 93.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 19 maj 1927 till magistraten och drätselkammaren återremitterat på fullmäktiges behandling beroende ärende angående ändrad lydelse i vissa delar av ordningsstadgan för staden, hade magistraten inkommit med följande förnyade förslag i ärendet:

Se Serien A. N:o 6, sid. 2.

Härjämte hade yttranden i ärendet avgivits, *dels* av poliskommissarien, så lydande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 7,

dels av drätselkammaren, av följande innehåll:

Se Serien A. N:o 6, sid. 9,

dels ock av beredningsutskottet, som därvid anfört:

Se Serien A. N:o 6, sid. 10.

Under överläggningen i ärendet yrkades av *Herr Eliæson* bifall till magistratens förslag med de ändringar, som däri påyrkats av drätselkammaren, av *Herr Jos. Löfberg* bifall till beredningsutskottets hemställan med tillägg av de av poliskommissarien föreslagna bestämmelserna för gångtrafiken, samt av *Herr Hult* att stadsfullmäktige måtte i fråga om rätt till omkörning å stadens broar besluta att, i enlighet med den av rådmannen Rhodin och t. f. rådmannen Mæchel inom magistraten uttalade skiljaktiga mening, bibehålla därom nu gällande förbud oförändrat.

Efter det stadsfullmäktige först, med avslag å *Herr Eliæsons* yrkande, bifallit beredningsutskottets hemställan, beslöto fullmäktige *dels* att antaga *Herr Jos. Löfbergs* förslag i fråga om gångtrafikens ordnande, *dels ock*, efter omröstning med 25 röster mot 8, att avslå det av *Herr Hult* framställda yrkandet.

Stadsfullmäktige hade sålunda beslutat:

att § 2 punkt 4 och punkt 7 mom. 1 skulle erhålla följande lydelse:

“4. Det är förbjudet att bakifrån passera körande *dels* i trafikledskorsningar, *dels* å stadens broar, då mötande trafikant finnes i närheten, *dels* i allmänhet då omkörning kan befaras medföra stockning eller annan dylik olägenhet i trafiken“.

“7. mom. 1. Å stadens broar må icke motorfordon av något slag framföras med större hastighet än tjugu kilometer i timmen, gällande i övrigt om körhastighet å samma broar allmänna motorförordningens föreskrifter.

Fordon må icke utan nödtvång stanna eller backa å någon av stadens broar eller i någon av dess vägportar;“

att 9 § i ordningsstadgan skulle hava denna lydelse:

“1. Om två eller flera personer stillastående uppehålla sig å gångbana, skola de lämna tillräcklig plats för gångtrafiken å minst halva gångbanans bredd.

2. Vid möte å gångbana skola de mötande vika åt vänster.

3. Gående får ej genom onödigt uppehåll å gångbana hindra fordons-
trafiken därstädes; han skall iakttaga särskild försiktighet vid beträdande av körbana och vid vägkorsningar“;

samt att å sålunda heslutade ändringar söka vederbörlig fastställelse.

§ 94.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till uppsättande av i skrivelse från Magistraten den 8 maj 1928 föreslagna trafikfyrrar ett belopp av 1,400 kronor *att*, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 6, sid. 10.

§ 95.

På därom av hälsovårdsnämnden gjord framställning som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till upprensning av diken å Norrstrand i enlighet med av byggnadschefen den 14 maj 1928 upprättat förslag ett anslag av 5,000 kronor, vilket skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 6, sid. 13.

§ 96.

Efter förslag av drätselkammaren, vilket av beredningsutskottet tillstyrkts,

beslöto stadsfullmäktige bevilja styrelsen för idrottsplatsen Tingvalla *dels* ett anslag för år 1928 å 1,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill förefunnes, anskaffas medelst uttaxering, *dels* mot 5 % ränta ett lån ur Hjalmar Lagerlöfs donationsfond å 2,000 kr. att amorteras under en tid av högst fyra år.

Tillika beslöto stadsfullmäktige bemyndiga drätselkammaren att å stadens vägnar teckna borgen å ifrågavarande lån hos donationsfonden.

Se Serien A. N:o 6, sid 15.

§ 97.

Sedan Kungl. Maj:t på därom av stadsfullmäktige gjord framställning till fullmäktige återremitterat på Kungl. Maj:ts prövning beroende ärende angående ny arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten här i staden, hade drätselkammaren, uppå remiss från fullmäktige, avgivit följande förnyade förslag i ärendet:

Se Serien A. N:o 6, sid. 18.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande i ärendet beslöto stadsfullmäktige för sin del godkänna nu ifrågavarande förnyade förslag till arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten i Karlstad samt därå söka Kungl. Maj:ts stadfästelse.

§ 98.

Angående ökat samarbete mellan fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden hade besparingskommittén jämte delegerade från styrelsen och nämnden till fullmäktige inkommit med ett så lydande förslag:

Se Serien A. N:o 6, sid. 28.

Häröver hade drätselkammaren avgivit utlåtande den 29 maj 1928, § 383, vilket utlåtande därefter av beredningsutskottet tillstyrkts.

Stadsfullmäktige beslöto i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

§ 99.

Efter återremiss från stadsfullmäktige hade hälsovårdsnämnden avgivit följande förnyade förslag i ärendet angående löneförhöjning åt mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningbyrån:

Se Serien A. N:o 6, sid. 33.

Häröver hade infortrade utlåtanden avgivits *dels* av lönenämnden, så lydande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 35,

dels av drätselkammaren, som därvid anfört:

Se Serien A. N:o 6, sid. 36,

dels ock av beredningsutskottet, som biträtt hälsovårdsnämndens ifrågavarande förslag.

Under överläggningen i ärendet yrkades av *Herr Björkman*, under framhållande att det av hälsovårdsnämnden begärda anslaget till mikroskopistbiträde syntes obehövt, enär dylikt biträde kunde lämnas av hälsovårdstillsyningsmännen, att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens förslag, av *Herr Severin* bifall till beredningsutskottets hemställan, av *Herr Eliäson* att drätselkammarens förslag måtte antagas, eller, i händelse av avslag därå, att ifrågavarande lön måtte bestämmas till 1,000 kronor med dyrtidstillägg, samt av *Herr Ankers* att fullmäktige måtte, med hänsyn till de olika meningar, som i ärendet gjort sig gällande, återremittera detsamma till hälsovårdsnämnden, lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet för förnyade yttrandan.

Det av *Herr Ankers* framställda återremissyrkandet blev av stadsfullmäktige bifallet.

§ 100.

På därom av brandstyrelsen gjord framställning, som av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige höja skorstensfejaremästarens arvodessumma med ett årligt belopp av 2,800 kronor, dock att för innevarande år ökningen icke skall uppgå till mer än 2,333 kronor 33 öre, utgörande ökat arvode för tiden från och med den dag, då löneförhöjningarna till skorstensfejararbetarna börjat tillämpas.

Se Serien A. N:o 6, sid. 37.

§ 101.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av lönenämnden och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige bevilja stadsarbetaren *Per Gustaf Persson* en årlig pension av 552 kronor att från och med månaden näst efter den, under vilken han lämnar sin nuvarande anställning, utgå under hans återstående livstid.

Se Serien A. N:o 6, sid. 39.

§ 102.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, anvisade stadsfullmäktige för reparation av ridhuset vid Våxnäs ett förlagsanslag av 2,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 6, sid. 41.

§ 103.

Hos stadsfullmäktige hade Herrar Hammarberg, Dalgren och Zachrison väckt en så lydande motion om anslag till vissa inredningsarbeten i bibliotekslokalerna i gamla gymnasiebyggnaden:

Se Serien A. N:o 6, sid. 43.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits, *dels* av drätselkammaren, så lydande:

Se Serien A. N:o 6, sid. 46;

dels ock av beredningsutskottet, som därvid anfört:

Se Serien A. N:o 6, sid. 50.

Under överläggningen i ärendet yrkades av *Herr Eliæson* bifall till drätselkammarens förslag och av *Herr Vendel* att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med beredningsutskottets hemställan.

Fullmäktige biföllo utskottets hemställan och hade alltså beslutat att bevilja *dels* för verkställande av de i drätselkammarens protokoll i ärendet under punkterna 1—4 omförmälda arbetena och anordningarna i bibliotekslokalerna i gamla gymnasiebyggnaden ävensom för borttagande av en i samma byggnad befintlig skorstensmur ett förlagsanslag av 4,500 kronor, *dels ock* för inrättande av en bokhiss mellan bibliotekets båda våningar ett anslag av 1,200 kronor; och bestämdes tillika, att dessa anslagsbelopp skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

§ 104.

På därom av belysningsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att, utöver förut för inköp av spänningsregulator för Dejeforstransformatorn anvisat belopp av 6,500 kronor, bevilja ett anslag å elektricitetsverkets extra stat för år 1929 av 18,500 kronor för inköp av en kombinerad spänningsregulator och

reservtransformator; och skulle sistnämnda anslagsbelopp anskaffas genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas.

Se Serien A. N:o 6, sid. 51.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 25 juni 1928.

PER CLARHOLM.

OLOF WÄSTLUND.

Offentligen uppläst den 25 juni 1928; betygar

I tjänsten:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 19 Juli

N:o 7.

Föredragningslista:

- 1:o) Val av justeringsmän;
- 2:o) Remiss av inkomna ärenden;
- 3:o) Drätselkammarens framställning angående anslag till iordningställande av stora matsalen å Lilla Växnäs;
- 4:o) Drätselkammarens framställning angående anslag för utförande av vissa tilläggsarbeten vid nu pågående restaureringsarbeten i gamla gymnasiehuset;
- 5:o) Drätselkammarens framställning angående anslag för dels inköp av inventarier för stadsbibliotekets nya lokaler, dels bibliotekets förflyttning;
- 6:o) Drätselkammarens framställning angående medel till anskaffande av möbler och andra inventarier för tullhuset;
- 7:o) Drätselkammarens framställning angående inköp av fastigheten N:o 367 inom kvarteret Mården å Herrhagen;
- 8:o) Drätselkammarens förslag ifråga om användningen av för musiklivets höjande inom staden av satta räntemedel ur C. A. Fahlgrens donationsfond.

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 19 Juli 1928.

§ 105.

I anseende till förfall för Herr ordföranden leddes dagens förhandlingar av Herr vice ordföranden.

§ 106.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande fullmäktiges ledamöter med undantag av, förutom Herr ordföranden, Herrar Vendel, Severin, Hultman, Strandman, Ohlsson, Nygren, Toll, Andreas Johansson, Arvid Johansson, Björkman, Bengzon och Liljeberg samt Fröken Peterson, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 107.

Att jämte Herr vice ordföranden måndagen den 23 innevarande juli klockan 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Ankers och Olof Eriksson.

108.

Till drätselkammaren och beredningsutskottet remitterades för yttrandens avgivande en av Herr Jos. Löfberg m. fl. hos stadsfullmäktige väckt motion om utredning angående byggande av en ny bro över pråmkanalen vid platsen för den nuvarande gångbron.

109.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till reparationer och införande av värmeledning i stora matsalen å Lilla Våxnäs ett anslag av 1,400 kronor att, i den mån medel ej därtill finnas tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering. Se Serien A. N:o 8, sid 1.

§ 110.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till vissa tilläggsarbeten vid nu pågående restaurering av gamla gymnasiebyggnaden i enlighet med ett av

byggnadsfirman Bröderna Wästlund den 7 juni 1928 avgivet kostnadsförslag, ett anslag av 1,497 kronor 25 öre; och bestämdes att detta belopp skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 8, sid. 2.

§ 111.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige *dels* ett förslagsanslag å 5,000 kronor att av drätselkammaren i samråd med biblioteksstyrelsen användas till inköp av inventarier för stadsbibliotekets nya lokaler, *dels ock* ett anslag av 500 kronor att ställas till biblioteksstyrelsens förfogande för boksamlingens förflyttning till dessa lokaler; och bestämdes att ifrågavarande båda anslag skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 8, sid. 4.

§ 112.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige bemyndiga drätselkammaren att av besparade medel från det för ändrings- och inredningsarbeten i tullhuset beviljade anslaget använda ett belopp av högst 4,300 kronor för anskaffande av möbler och andra inventarier för tullhuset samt för anordnande av lokaltelefon därstädes.

Se Serien A. N:o 8, sid. 7.

§ 113.

I enlighet med av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige bemyndiga drätselkammaren att för stadens räkning inköpa fastigheten N:o 367 inom kvarteret Mården å Herrhagen ävensom att för sådant ändamål bevilja ett anslag av 4,000 kronor att, i den mån tillgängliga, medel ej därtill förefinnas, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 8, sid 12..

§ 114.

I fråga om användningen av för musiklivets höjande inom staden avsatt räntemedel ur C. A. Fahlgrens donationsfond hade drätselkammaren till fullmäktige inkommit med följande förslag:

Se Serien A. N:o 8, sid. 13.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit detta utlåtande:

Se Serien A. N:o 8, sid. 18.

Under överläggningen i ärendet yrkades dels av *Herr Karlsson* bifall till beredningsutskottets förslag oförändrat, dels ock följande ändringar däri, nämligen, av *Herr Edén* att anslaget till orkesterföreningen skulle begränsas till 7,000 kronor, och av i övrigt till samma förening föreslagna belopp 300 kronor skulle fördelas lika mellan sångföreningarna M. S. och Manhem och 235 kronor 90 öre utgå till frälsningsarméns musikkår under villkor, att densamma gäve två friluftskonserter utan entréavgifter, samt att avgifterna vid orkesterföreningens billighetskonserter skulle sättas till högst 50 öre, dock med bibehållande av ett pris av 25 öre för barn och skolor, dels av *Herr Norsell*, att stadsfullmäktige måtte förklara sig icke kunna biträda vad utskottet anfört i fråga om skötseln av de båda sångföreningarnas ekonomi ävensom uttala önskemålet av att vardera sångkören förbunde sig att, mot mottagandet av stadens anslag, giva två utomhuskonserter utan inträdesavgifter, dels ock av *Herr Eliäson* att fullmäktige måtte, på sätt av *Herr Edén* föreslagits, anslå ifrågakomna belopp av 235 kronor 90 öre till frälsningsarméns musikkår under ovan angivet villkor.

Efter framställda särskilda propositioner jämlikt sålunda gjorda yrkanden beslöto stadsfullmäktige,

att förklara sig icke biträda beredningsutskottets uttalande beträffande skötseln av ifrågavarande två sångföreningars ekonomi;

att av stadsfullmäktige den 16 februari 1928 till musiklivets höjande avsätta räntemedel från C. A. Fahlgrens donationsfond, kronor 8,335:90, skulle fördelas med kronor 7,535:90 till Karlstads Orkesterförening för stödande av dess verksamhet, därav kronor 3,500 för vart och ett av åren 1928 -1929 och 1929—1930 och kronor 535:90 till inköp av noter, under villkor att föreningen för varje säsong anordnade två billighetskonserter, vid vilka biljettpriset om möjligt skulle bibehållas vid 25 öre, samt med kronor 400 såsom engångsanslag till vardera av sångföreningarna M. S. och Manhem;

samt att avslå i övrigt framställda yrkanden.

Det antecknades, att ifrågavarande beslut fattats efter omröstning, *dels* i fråga om ett belopp av kronor 300 till orkesterföreningen för inköp av noter med 12 röster mot 10, avgivna för *Herr Edéns* förslag om fördelning av samma belopp mellan de båda sångföreningarna, *dels ock* beträffande ytterligare anslag till Orkesterföreningen för samma ändamål av kronor 235:90 med 16 röster

mot 6, som tillfallit Herrar Edéns och Eliæsons förslag om beloppets utanordnande till frälsningsarméns musikkår.

§ 115.

Det antecknades, att Herr t. f. borgmästaren Gustaf E. Berg övervarit sammanträdet.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 23 juli 1928.

J. A. HÅKANSSON.

EMIL ANKERS. OLOF ERIKSSON.

Offentligen uppläst den 23 juli 1928; betygar:

I tjänsten:
ELIAS STENIUS.

Karlstad,
Karlstads-Tidningens A.-B. tryckeri 1928.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 20 September

N:o 8.

Föredragningslista:

- 1:o) Val av justeringsmän;
- 2:o) Remiss av inkomna ärenden;
- 3:o) Beredningsutskottets utlåtande över drätselkammarens framställning angående anslag till inredning av lokaler för stadsfogdekontoret;
- 4:o) D:o d:o över Edna Tornbergs framställning om tillstånd att i fastigheten Klara n:r 27 få bedriva handel med begagnade klädespersedlar m. m.;
- 5:o) D:o d:o i anledning av Länsstyrelsens skrivelser med infordrande av yttrande från stadsfullmäktige över av landshövdingen Hj. L. Hammarskjöld avgivet förslag angående revision av kommunallagarna m. m.;
- 6:o) Beredningsutskottets hemställan angående godkännande av utskottets åtgärd att utse ombud för staden för deltagande i en av Svenska stadsförbundet anordnad konferens i frågan om arbetslöshetsförsäkringen.

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 20 Sept. 1928.

§ 116.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar vice ordföranden, Severin, Ankers, Zachrison, Bengzon och Thorngren samt Fröken Peterson, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 117.

Att jämte Herr ordföranden måndagen den 24 innevarande september kl. $\frac{1}{2}$ 6 e. m. å drättselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Hultman och Gustaf Johansson.

§ 118.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till drättselkammaren och beredningsutskottet:*

Herr Edéns motion angående befrielse från nöjesskatt för sång- och musiksammanslutningar inom staden;

Styrelsens för skollovskolonierna framställning om anslag för år 1929;

Styrelsens för barnkrubban framställning om anslag för år 1929;

B. *Till byggnadsnämnden, drättselkammaren och beredningsutskottet:*

Magistratens resolution angående yttrande från stadsfullmäktige över av särskilda sakkunniga framlagt förslag till stadsbyggnadslag.

C. *Till brandstyrelsen, lönenämnden, drättselkammaren och beredningsutskottet:*

Andre brandförmännens av Herr Ohlsson som motion upptagna framställning angående ändrade pensionsbestämmelser;

D. *Till hälsovårdsnämnden, fattigvårdsstyrelsen, drättselkammaren och beredningsutskottet:*

Barnavårdsnämndens framställning angående inrättande av ett upptagningshem;

E. Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:

Folkskolestyrelsens framställning angående ersättning till folkskolans personal för i lag stadgade naturaförmåner;

Magistratens framställning angående ålderstillägg åt poliskonstapeln I. Fransson;

F. Till belysningsstyrelsen, drätselkammaren och beredningsutskottet:

J. Ad. Åkerlinds i Strand m. fl:s av Herr Clarholm som motion upptagna framställning angående befrielse från erläggande av vissa gasavgifter.

§ 119.

Föredrogs och lades till handlingarna från Konungens Befallningshavande överlämnad avskrift av Kungl. Maj:ts brev angående tillträde för kvinnliga lärjungar till gymnasiet vid högre allmänna läroverket.

§ 120.

Föredrogs till stadsfullmäktige inkommet meddelande angående stadens avgift i Svenska Stadsförbundet för år 1929; och beslöts att överlämna avskriften till drätselkammaren för kännedom.

§ 121.

Föredrogs till stadsfullmäktige inkommen ansökan från folkskolläraren E. Damberg angående anstånd med lyftande av ett honom tilldelat Mellqvists slöjdstipendium; och beslöts att ansökningen skulle överlämnas till drätselkammaren för vidare åtgärd.

§ 122.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till inredning av lokaler för stadsfogdekontoret i fastigheten N:o 3—4 i kvarteret Enhörningen ett belopp av 2,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill förefunnes, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. n:o 9, sid. 1.

§ 123.

Stadsfullmäktige, som efter remiss hade att yttra sig över en av Edna Tornberg hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att i fastigheten Klara N:o 27 här i staden få bedriva yrkesmässig handel med begagnade klädespersedlar m. m., beslöt att, med instämmande i

vad hälsovårdsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet i ärendet anfört, förklara sig för sin del icke hava något att erinra mot bifall till framställningen.

Se Serien A. n:o 9, sid. 3.

§ 124.

Jänlikt särskilda skrivelser från Konungens Befallningshavande i länet hade stadsfullmäktige att avgiva yttrande dels över av Landshövdingen Hj. L. Hammarskjöld efter särskilt uppdrag framlagt betänkande med förslag angående revision av gällande förordningar om kommunalstyrelse på landet och i stad m. m., dels ock i sammanhang därmed över riksdagens skrivelse den 16 mars 1928 angående utsträckning av den proportionella valmetoden vid val inom landsting samt stads- och kommunalfullmäktige m. m.

I ärendet hade drätselkammaren avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. n:o 9, sid. 5.

Stadsfullmäktige beslöto, på förslag av beredningsutskottet, att såsom sitt yttrande åberopa vad drätselkammaren i ärendet anfört.

§ 125.

Sedan beredningsutskottet å sammanträde den 13 innevarande september utsett landsfiskalen J. Noréus med direktören Emil Ankers som suppleant samt speditören J. A. Håkansson med plåtslagaren Olof Eriksson som suppleant att såsom stadens ombud deltaga i en av Svenska stadsförbundet anordnad, till den 21 innevarande september utsatt konferens i frågan om arbetslöshetsförsäkringen, beslöto nu stadsfullmäktige, på därom av utskottet gjord framställning, att godkänna den av utskottet sålunda vidtagna åtgärden.

Se Serien A. n:o 9, sid. 9.

§ 126.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren Erik Lundblad övervarit sammanträdet.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 24 september 1928.

PER CLARHOLM.

HOLTER HULTMAN. GUST. E. JOHANSSON.

Offentligen uppläst den 24 september 1928; betygar

Enligt uppdrag:
BERTIL JULIN.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 18 Oktober

N:o 9.

Föredragningslista:

1:o) Val av justeringsmän; 2:o) Remiss av inkomna ärenden; 3:o) Beredningsutskottets förslag till val av överförmyndare och suppleant för denne för åren 1929—1932; 4:o) Beredningsutskottets utlåtande över drätselkammarens framställning angående verkställande av stadsfullmäktiges beslut den 19 maj 1927 om byggande av bro över Suttersälven vid Jakobsberg m. m.; 5:o) D:o d:o angående yttrande från stadsfullmäktige över av särskilda sakkunniga avgivet förslag till stadsbyggnadslag m. m.; 6:o) D:o d:o angående yttrande från stadsfullmäktige över av Emma Persson hos Länsstyrelsen gjord framställning om rätt till utskänkning av pilsnerdricka å Centralhotellet i Karlstad; 7:o) D:o d:o över andre stadsläkaren A. Högströms m. fl:s av	Fru Lilius som motion upptagna framställning angående förändring av namnet å Mariebergsgatan; 8:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående efterskänkande av stadsutskylder, påförda avlidne överläraren E. V. Gelin; 9:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående efterskänkande av stadsutskylder, påförda avlidne underinspektören Nils Adler; 10:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående efterskänkande av stadsutskylder, påförda avlidne tågmästaren G. V. Carlsson; 11:o) D:o d:o över brandstyrelsens framställning angående inköp av tryckslang för brandkårens behov; 12:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om anslag för re-

- parations- och underhållsarbeten å stadens byggnader under år 1929;
- 13:o) D:o d:o över kommunikationskommitténs framställning angående viss ändring av villkoren för av fullmäktige den 17 februari 1927 gjord teckning i ett aktiebolag, bildat för byggande och trafikerande av smalspårig järnväg i Klarälvsdalen;
- 14:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag för underhållsarbeten å stadens landsvägar under år 1929;
- 15:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag
- för underhåll av gator inom stadens planlagda område under år 1929;
- 16:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående ny- och omläggning av gator inom stadens planlagda område under år 1929;
- 17:o) Beredningsutskottets förslag angående beredning av till fullmäktige för yttrande överlämnat betänkande rörande ordnande av vissa ekonomiska och organisatoriska förhållanden vid genomförande av den ifrågasatta rättegångsreformen.

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 18 Okt. 1928.

§ 127.

Vid förrättat upprop befunnos närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar Zachrison, Strandman och Nygren samt Fröken Peterson, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 128.

Att jämte Herr Ordföranden måndagen den 22 innevarande oktober klockan $\frac{1}{2}$ 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Hult och Ohlsson.

§ 129.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Magistratens förslag angående allmänna lyshållningen under år 1929;

Särskilda framställningar från belysningsstyrelsen angående dels anslag till elektricitetsverkets och gasverkets extra stater för år 1929 samt till förbättring av gatubelysningen, dels viss sänkning av gaspriset;

Brandstyrelsens framställning angående ändringar i för staden gällande brandordning;

Lärarekollegiets vid seminariet framställning angående anslag till skolresor för barn vid seminariets övningsskola;

Särskilda framställningar från arbetslöshetskommittén angående anslag till administrationskostnader samt till täckande av utgifter för arbetslösas placering å främmande arbetsplatser m. m.;

Hamnstyrelsens framställning angående tilläggsanslag för beslutad förlängning av kranspåren;

B. *Till lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Hälsovårdsnämndens framställningar angående ålderstillägg till köttbesiktningssbyråns tjänstemän och hälsovårdstillsyningsmännen samt semesterbidrag till stadsläkarne och till stadsveterinären;

Fattigvårdstillsyningsmännens av fattigvårdsstyrelsen överlämnade framställning om lönerreglering;

Fattigvårdsstyrelsens framställning angående sekreterarearvode hos styrelsen;

Barnavårdsnämndens framställning angående arvode till sekreterare, barnavårdsföreståndare och syssloman.

§ 130.

Föredrogs Konungens Befallningshavandes i länet resolution angående fastställelse å av stadsfullmäktige den 21 juni 1928 beslutade ändringar i för staden gällande ordningsstadga; och beslöts att resolutionen skulle överlämnas till drätselkammaren för kännedom och iakttagande.

§ 131.

Föredrogs från belysningsstyrelsen inkommen anmälan, att av stadsfullmäktige den 17 december 1925 och den 18 november 1926 beviljade anslag till inköp av regulator för ångturbinen samt för nedläggande av reservkabel mellan omformarestationen och mekaniska verkstaden icke behöft tagas i anspråk; och beslöts att denna anmälan skulle överlämnas till drätselkammaren för kännedom.

§ 132.

På därom av beredningsutskottet avgivet förslag utsågo stadsfullmäktige till överförmyndare för en tid av fyra år, räknat från och med den 1 januari 1929, överstelöjtnanten Klas Rhodin samt till suppleant för honom för samma tid kaptenen Carl Bråberg.

Se Serien A. N:o 10, sid. 1.

§ 133.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige

dels förklara, att fullmäktiges beslut den 19 maj 1927 angående byggnad av väg över Jakobsberg och i anslutning därtill bro över Suttersälven skall gå i verkställighet oavsett den bidragsminskning, som skett genom Kungl. Maj:ts brev den 13 september 1928;

dels att till täckande av den del av kostnaden, som ej utgår av automobilskattemedel, anvisa ett belopp av 37,800 kronor att anskaffas genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas samt att å beslutet i denna del söka vederbörlig stadfästelse;

dels ock att bemyndiga drätselkammaren eller av kammaren utsedd ledamot att å stadens vägnar underteckna av Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen för automobilskattebidragets utfående fordrad förbindelse angående arbetets färdigställande.

Se Serien A. N:o 10, sid. 1.

§ 134.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande över ett av inom justitiedepartementet tillkallade sakkunniga avgivet betänkande med förslag till stadsbyggnadslag och författningar som därmed ägde sammanhang, hade, uppå remiss, byggnadsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit utlåtanden i ärendet.

Stadsfullmäktige beslöto, med instämmande i vad nämnda delegationer anfört, att för sin del avstyrka lagförslagets antagande i dess nu föreliggande skick.

Se Serien A. N:o 10, sid. 7.

§ 135.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande över av Emma Persson hos Konungens Befallningshavande gjord framställning om rätt till utskänkning av pilsnerdricka å Centralhotellet i Karlstad, hade nykterhetsnämnden och beredningsutskottet i avgivna yttranden i ärendet på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige måtte avstyrka ifrågavarande framställning.

Stadsfullmäktige beslöto, på yrkande av Herr Hult, att återremittera ärendet till nykterhetsnämnden för förnyat yttrande.

Se Serien A. N:o 10, sid. 21.

§ 136.

I anledning av en av andre stadsläkaren A. Högström m. fl. hos stadsfullmäktige gjord, av Fru Lilius som motion upptagen framställning angående förändring av namnet å Mariebergsgatan beslöto stadsfullmäktige, med instämmande i vad byggnadsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet i ärendet anfört, *dels* att tillsätta en namnberedning, bestående av tre ledamöter och en suppleant, i och för uppgörande i förekommande fall av förslag till namn å gator och offentliga platser inom staden, *dels* att utse till ledamöter i beredningen lasaretsöverläkaren Per Clarholm, lektorn V. Vendel, sammankallande, och kaptenen C. E. Nygren med plåtslagaren O. W. Karlsson

som suppleant, *dels ock* att till denna beredning överlämna motionen i fråga för avgivande av yttrande.

Se Serien A. N:o 10, sid. 23.

§ 137.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige efterskänka avlidne överläraren E. V. Gelin för år 1927 påförda stadsutskylder till ett belopp av 340 kronor 28 öre.

Se Serien A. N:o 10, sid. 26.

§ 138.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige efterskänka avlidne underinspektören Nils Adler för år 1927 påförda stadsutskylder till ett belopp av 442 kronor 74 öre.

Se Serien A. N:o 10, sid. 27.

§ 139.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige efterskänka avlidne tågföraren G. V. Carlsson för år 1927 påförda stadsutskylder till ett belopp av 100 kronor.

Se Serlen A. N:o 10, sid. 28.

§ 140.

På därom av brandstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till inköp av tryckslang för brandkårens behov ett extra anslag av 3,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill förefunnes, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 10, sid. 29.

§ 141.

Efter av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till underhåll under år 1929 av stadens under kammarens vård stående byggnader i enlighet med ett av stadsarkitekten den 3 oktober 1928 avgivet förslag ett belopp av 32,600 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 10, sid. 30.

§ 142.

I en till stadsfullmäktige ingiven framställning hade kommunikationskommittén anhållit, att stadsfullmäktige måtte förklara, att av fullmäktige den 17 februari 1927 beslutad teckning av 350,000 kronor i ett aktiebolag, bildat för byggande och trafikerande av en smalspårig järnväg från Nordmark—Klarälvens järnväg i trakten av Råda uppför Klarälvsdalen till Sundhultsmon eller Slättne, skulle vara gällande, även om anslutningen till Nordmark—Klarälvens järnväg skedde annorstädes än i trakten av Råda, och även om järnvägens slutpunkt icke förlades längre norrut än till Likenä.

Över denna framställning hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit tillstyrkande utlåtanden.

Under överläggningen yrkades dels av Herr Björkman, att ärendet måtte bordläggas i avvaktan på närmare utredning från kommunikationskommittén angående den ifrågasatta järnvägens bärighet, dels ock av Herr Josef Löfberg, att stadsfullmäktige måtte bifalla den gjorda framställningen.

Stadsfullmäktige beslöto, i enlighet med Herr Löfbergs yrkande, att bifalla ifrågavarande av kommunikationskommittén gjorda framställning.

Se Serien A. N:o 10, sid. 33.

§ 143.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för år 1920 *dels* till underhållsarbeten å stadens landsvägar i enlighet med ett av byggnadschefen den 1 oktober 1928 däröver upprättat förslag ett belopp av 27,000 kronor, *dels ock* till underhåll av vägar och gator inom icke stadsplanlagt område ett belopp av 4,500 kronor; och bestämdes att sålunda beviljade anslag, tillhoppa 31,500 kronor, skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 10, sid. 35.

§ 144.

Till underhåll av gator inom stadens planlagda område under år 1929 i enlighet med ett av byggnadschefen den 1 oktober 1928 däröver upprättat förslag beviljade stadsfullmäktige, på framställning av drätselkammaren och jämlikt tillstyrkan av beredningsutskottet, ett belopp av 36,000 kronor att, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. N:o 10, sid. 37.

§ 145.

För ny- och omläggning av gator och öppna platser inom stadens planlagda område under år 1929 beviljade stadsfullmäktige, i enlighet med av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, ett belopp av 22,800 kronor att, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 10, sid. 39.

§ 146.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infortrat stadsfullmäktiges yttrande över av särskilda kommitterade avgivet betänkande angående ordnande av vissa ekonomiska och organisatoriska förhållanden vid genomförande av den ifrågasatta rättegångsreformen, beslöto stadsfullmäktige, på förslag av beredningsutskottet, att överlämna detta ärendes beredning till, förutom drätselkammaren och beredningsutskottet, en särskild kommitté av tre personer, samt att till ledamöter i denna kommitté utse borgmästaren K. J. Lindholm, sammankallande, landsfiskalen J. Noréus och häradshövdingen Hans Christenson.

På förslag av Herr Noréus beslöto stadsfullmäktige härjämte, att till suppleanter i kommittén utse sparbanksdirektören R. Tjerneld och advokaten Kr. von Sydow.

Se Serien A. N:o 10, sid. 41.

§ 147.

Anhöll Herr Ohlsson att till byggnadsnämndens och drätselkammarens ordförande få framställa följande interpellation:

“1:o) Hos vilken delegation vilar den motion angående stadsplan för norra stadsområdet, som, framburen av Herrar Severin, Nyberg och undertecknad, den 18 maj 1922 remitterats till byggnadsnämnden och drätselkammaren?

2:o) Vad är anledning till att motionen ännu ej lett till något för stadsfullmäktige framlagt förslag?

3:o) Huru långt har ärendets behandling hos vederbörande delegationer avancerat, och när kan ett förslag i ärendet förväntas inkomma på stadsfullmäktiges bord?

Syftemålet med ovanstående interpellation är att, i den mån blivande svar sådan verkan hava kan, lugna den känsla av otålighet, som börjat göra sig gällande hos stadsrådets bebyggare, över att ej förmärka något gehör

hos myndigheterna för de krav å ordnade förhållanden, vartill de anse sig lika med andra stadsdelars invånare berättigade.“

Herr Noréus i egenskap av drätselkammarens ordförande avgav härå följande svar:

“Motionen i fråga remitterades på sin tid till byggnadsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet.

Byggnadsnämnden överlämnade den 12 juli 1922 motionen till stadsingeniören för utredning och förslag.

Sedan stadsingeniören uppgjort flera förslag till stadsplan för norra stadsområdet, vilka förslag sedermera underkastats jämkningar, framlade han vid byggnadsnämndens sammanträde den 27 oktober 1924 ett motiverat förslag, som av byggnadsnämnden i princip godkändes. I motiveringen hade stadsingeniören särskilt framhållit, att området omkring nuvarande Lilla Sundstatstjärnet komme att bilda ett naturligt centrum för stadsdelen i fråga, att samma område, som vore avsett för offentliga byggnader och anläggningar, måste i avsevärd mån utfyllas för att kunna efter stadsplanens genomförande nyttiggöras, och att det på dessa grunder vore en nackdel, att området icke befunde sig i stadens ägo. På grund härav beslöt byggnadsnämnden överlämna handlingarna till drätselkammaren för dess yttrande.

Vid drätselkammarens sammanträde den 2 februari 1925 avlämnade stadsingeniören handlingarna till kammaren och företedde stadsplaneförslaget. Kammaren, som för sin del hyste vissa betänkligheter mot att på en gång intaga i stadsplanen ett så stort område som det ifrågasatta, beslöt att till ärendets förberedande *dels* själv underhandla med Maria Löfgrens stärbhus angående förvärv för stadens räkning av de stärbhuset tillhöriga, lågt belägna delarna vid Lilla Sundstatstjärnet, *dels* anmoda byggnadsnämnden att, innan vidare åtgärder vidtoges, underhandla med vederbörande markägare angående villkoren för deras avstående av erforderlig mark till gator, detta för att kunna göra en approximativ beräkning angående kostnaderna för planens genomförande. Vid alla avstyckningsförrättningar under de senare åren har vägmark avsatts på sådant sätt, att den överensstämmer med blivande gator.

Sedan stadsingeniören vid kammarens sammanträde den 23 februari 1925 framlagt en skiss över de markområden, staden borde förvärva från Maria

Löfgrens stärbhus i och för den blivande stadsplanen å Norrstrand, uppdrogs åt stadsombudsmannen och stadsingenjören att underhandla med stärbhuset angående detta förvärv. Dessa underhandlingar hava sedan dess pågått, tidvis varit avbrutna och ånyo upptagna, och först i förrgår erhöles besked från stärbhusdelägarna angående deras krav. Till dessa kommer drätselkammaren att taga ställning vid något av dess närmaste sammanträden.

På interpellantens första fråga vill jag svara, att motionen kan sägas vila hos både drätselkammaren och byggnadsnämnden, vilka delegationers förberedande åtgärder ännu icke äro avslutade.

Svaret på frågan om anledningen till att motionen ännu icke lett till något för stadsfullmäktige framlagt förslag liksom svaret på frågan, huru långt ärendets behandling hos vederbörande avancerat, framgår av den nu lämnade relationen.

Spörsmålet angående tidpunkten, då förslag i ärendet kan inkomma på stadsfullmäktiges bord, är svårare att nu besvara. Jordägarnas villighet att på rimliga villkor avstå mark till gator och att överhuvud underlätta stadsplanens genomförande torde komma att inverka på denna fråga. Ett så stort stadsplaneärende som det förevarande har givetvis stor ekonomisk räckvidd, och drätselkammaren måste härvidlag liksom beträffande de flesta övriga ärenden tänka på de ekonomiska konsekvenserna. Kostnaden för iordningställande av de gator, som staden enligt nu gällande stadsplanlag blir skyldig att omedelbart utlägga efter fastställelse av stadsplan, belöper sig i runt tal till 350,000 kronor. Det har emellertid icke varit meningen att låta motionen falla i glömska, fastän underhandlingarna med jordägarna kommit att draga ut på tiden och väl fortfarande komma att taga tid i anspråk.

Visserligen ha stadsfullmäktige i afton avstyrkt förslaget till ny Stadsbyggnadslag, men endast i dess föreliggande skick. Efter nödig omarbetning kommer den sannolikt att föreläggas 1930 års riksdag. Blir den till sina huvudprinciper antagen, komma Stadsplanefrågor sedan att genomföras efter delvis nya riktlinier, som för städernas vidkommande underlätta genomförandet.

Herr Borgmästaren såsom ordförande i byggnadsnämnden förklarade sig icke hava något att tillägga utöver vad drätselkammarens ordförande anfört, varefter Herr Ohlsson framförde sitt tack för det erhållna svaret samt uttalade den förhoppningen, att det i motionen avsedda ändamålet snarast möjligt måtte av stadens myndigheter tillgodoses.

§ 148.

Det antecknades, att Herr Borgmästaren Erik Lundblad övervarit sammanträdet och deltagit i förhandlingarna.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 22 oktober 1928.

PER CLARHOLM.

REINH. OHLSSON. NILS O. HULT.

Offentligen uppläst den 22 oktober 1928; betygar

I tjänsten:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 15 November

N:o 10.

Föredragningslista:

- 1:o) Val av justeringsmän;
- 2:o) Remiss av inkomna ärenden;
- 3:o) Beredningsutskottets utlåtande över Karlstads förenings för skollovskolonier framställning om anslag för år 1929;
- 4:o) D:o d:o över Styrelsens för Karlstads barnkrubba framställning om anslag för år 1929;
- 5:o) D:o d:o över Hamnstyrelsens framställning angående anordnande av ett tullnederlag i nuvarande varuskjulet vid inre hamnen m. m.;
- 6:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag till täckande av kostnaderna för bevakning av stadens intressen i målet angående Vänerens reglering;
- 7:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag å Centralför rådets extra stat för år 1929;
- 8:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag till täckande av kostnaderna för vissa nödhjulsarbeten;
- 9:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag till Simsällskapet för anställande av simlärare;
- 10:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående anslag å vatten- och avloppsverkets extra stat för år 1929;
- 11:o) D:o d:o över lönenämndens förslag till värdering av vissa befattningshavares naturaförmåner och sportler under innevarande år;
- 12:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens framställning angående ersättning under år 1929 åt folkskolans lärarepersonal för i lag föreskrivna naturaförmåner;
- 13:o) D:o d:o över arbetslöshetskommitténs framställning om anslag

- till administrationskostnader under år 1929;
- 14:o) D:o d:o över arbetslöshetskommitténs framställning om anslag till täckande av utgifter för arbetslösas placering å främmande arbetsplatser m. m.;
- 15:o) D:o d:o över lärarekollegiets vid seminariet framställning om anslag till skolresor för barn vid seminariets övningsskola;
- 16:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning om anslag å gasverkets extra stat för år 1929;
- 17:o) Beredningsutskottets utlåtande över belysningsstyrelsens av magistraten överlämnade förslag angående allmänna lys-hållningen under år 1929;
- 18:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning om anslag för ordnande av bättre gatubelysning samt för utförande av vägbelysning å Sandgrund;
- 19:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning om anslag å elektricitetsverkets extra stat för år 1929;
- 20:o) D:o d:o över belysningsstyrelsens framställning angående viss ändring i gällande gastaxa;
- 21:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående framdragande av gas-, vatten- och avloppsledningar i Geijersgatan;
- 22:o) D:o d:o över hamnstyrelsens framställning om tilläggsanslag för utförande av förlängning av kranspärenå yttre hamnplanet;
- 23:o) D:o d:o över J. Ad. Åkerlinds m. fl:s av Herr Clarholm som motion upptagna framställning angående befrielse från erläggande av viss vatten- och gasavgift;
- 24:o) D:o d:o över brandförmännens av Herr Ohlsson som motion upptagna framställning angående sänkning av pensionsåldern;
- 25:o) D:o d:o över poliskonstapeln Ivar Franssons av magistraten överlämnade framställning angående rätt till ålderstillägg;
- 26:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående efterskänkande av utskylder, påförda avlidne kassören N. F. Silfverberg;
- 27:o) D:o d:o över byggnadsnämndens förslag till jämkning av stadsplanen för kvarteret Snigeln.

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 15 Nov. 1928.

§ 149.

Vid sammanträdet voro närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herrar Josef Löfberg, Olof Wästlund och Toll samt Fröken Peterson, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av stadsfullmäktige godkändes.

§ 150.

Att jämte Herr vice ordföranden måndagen den 18 innevarande november kl. 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Strandman och Anders Löfberg.

§ 151.

Följande ärenden remitterades för yttrandens avgivande:

A. *Till drätselkammaren och beredningsutskottet:*

Styrelsens för Karlstads Arbetsstugor framställning om anslag till täckande av brist;

Karlstads Gymnastikförenings av Herr Severin som motion upptagna framställning angående anslag för år 1929;

Hamnstyrelsens framställning angående beredande av ökat utrymme för rundvirkeskeppningen i yttre hamnen;

B. *Till beredningsutskottet:*

Sakrevisorernas berättelse över verkställd granskning av stadens förvaltning och räkenskaper under år 1927;

Magistratens skrivelse angående tillsättande av en kommitté för hyresräkningen.

§ 152.

Föredrogs från magistraten inkommet meddelande att tiden inom vilken fullmäktige hade att avgiva yttrande över av särskilda sakkunniga utarbetat betänkande angående ordnande av vissa ekonomiska och organisatoriska

förhållanden vid genomförande av den ifrågasatta rättegångsreformen blivit utsträckt till den 21 januari 1929; och beslöts att meddelandet skulle överlämnas till den för ärendets beredning tillsatta särskilda kommittén.

§ 153.

Föredrogs från Folkskoleinspektören inkommet meddelande angående vid årets slut avgående ledamöter inom styrelsen; och beslöts att meddelandet skulle överlämnas till valnämnden.

§ 154.

Föredrogs till fullmäktige från Herr Liljeberg ingiven avsägelse av uppdraget att för år 1928 vara ledamot av stadsrevisionen; och beslöts att, med godkännande av avsägelsen, överlämna densamma till valnämnden.

§ 155.

På därom av styrelsen för Karlstads Skollovskolonier gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige styrelsen anslag dels å 2,000 kronor för uppehållande av verksamheten under år 1929, dels å 1,000 kronor såsom bidrag till täckande av föreningens skulder, med föreskrift tillika, att, därest föreningen skulle ifrågasätta anslag från staden jämväl för år 1930, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för föreningens verksamhet och ekonomi under år 1928, skall till stadsfullmäktige insändas före den 1 september 1929; och bestämdes härjämte, att ifrågavarande båda anslag, tillhopa 3,000 kronor, skulle, i den mån medel ej därtill funnos tillgängliga, bestridas genom uttaxering.

Se Serien A. n:r 11, sid. 1.

§ 156.

På därom av styrelsen för Karlstads Barnkrubba gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige styrelsen ett anslag av 1,000 kronor för verksamhetens bedrivande under år 1929 med föreskrift tillika, att därest anslag för samma ändamål även för år 1930 skulle ifrågasättas, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för verksamheten under innevarande år, skall till stadsfullmäktige insändas före den 1 september 1929; och bestämdes härjämte, att ifrågavarande anslagsbelopp skulle, i den mån medel ej därtill funnos tillgängliga, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. n:r 11, sid. 10.

§ 157.

På därom av hamnstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige hamnstyrelsen ett anslag å 11,000, kronor för inredande i nuvarande varuskjulet vid inre hamnen av lokal för nederlag av tullgods samt för uppförande av ett nytt varuskjul därstädes, varjämte bestämdes att det beviljade anslaget skulle, i den mån medel ej därtill funnos tillgängliga, anskaffas genom uttaxering.

Se Serien A. n:r 11, sid. 12.

§ 158.

På framställning av drätselkammaren och i enlighet med tillstyrkande från beredningsutskottet beviljade stadsfullmäktige för år 1929 till täckande av kostnader för bevakning av stadens intressen i målet angående Vänerens reglering ett förslagsanslag av 4,000 kronor, att i den mån tillgängliga medel ej därtill förefunnes, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. n:r 11, sig. 18.

§ 159.

På av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige å centralförrådets extra stat för år 1929 ett anslag av 3,000 kronor för inköp av inventarier; och bestämdes att detta belopp skulle, i den mån medel ej därtill funnos tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. n:r 11; sid. 19.

§ 160.

På framställning av drätselkammaren och i enlighet med av beredningsutskottet gjord tillstyrkan beviljade stadsfullmäktige ett belopp av 5,805 kronor 63 öre till täckande av kostnaderna för såsom nödhjälpsarbeten utförda gas-, vatten- och avloppsledningar i sydvästra delen av Herrhagen i enlighet med en i stadskamrerarekontoret den 8 oktober 1928 upprättad avräkning.

Tillika beslöts att det från landstinget bekomna bidraget 6,000 kronor till lindrande av oförvållad arbetslöshet inom staden skulle disponeras sålunda, att 5,805 kronor 63 öre användes till täckande av förutnämnda såsom nödhjälpsarbeten utförda ledningar, samt att återstoden, 194 kronor 37 öre, tillfördes centralförrådet såsom bidrag till kostnaderna för makadamtillverkningen vid Tallåsen år 1928.

Se Serien A. n:r 11, sid. 20.

§ 161.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige Karlstads Simsällskap ett anslag för år 1929 av 700 kronor såsom bidrag till kostnaden för anställande av simlärare under villkor, att sällskapet under samma års badsäsong lämnar stadens skolorngdom tillfälle till kostnadsfri simundervisning varje dag mellan kl. 10 f. m. och 1 e. m.; och bestämdes tillika, att ifrågavarande anslag skulle, i den mån tillgängliga medel ej därtill förefunnes, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. n:r 11, sid. 22.

§ 162.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige å vatten- och avloppsverkets extra stat för år 1929 ett anslag av 14,800 kronor för servisledningar vid vattenverket, vattenmätare och övriga inventarier samt servisledningar vid avloppsverket; och bestämdes att detta anslag skulle, i den mån medel ej därtill funnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. n:r 11, sid. 24,

§ 163.

På förslag av lönenämnden och i enlighet med tillstyrkan av drätselkammaren och beredningsutskottet beslöto stadsfullmäktige godkänna av lönenämnden den 15 oktober 1928 upprättat förslag till värdering av vissa befattningshavares naturaförmåner och sportler år 1928.

Se Serien A. n:r 11; sid. 25.

§ 164.

På därom av folkskolestyrelsen gjord framställning, som av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att ersättning under år 1929 till folkskolans lärarepersonal för i lag föreskrivna naturaförmåner skulle utgå i enlighet med av folkskolestyrelsen den 11 september 1928 däröver avgivet förslag.

Se Serien A. n:r 11; sid. 28.

§ 165.

På därom av arbetslöshetskommittén gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för år 1929 ett anslag av 1,500 kronor till kommitténs administrationskostnader; och skulle detta anslagsbelopp, i den mån medel ej därtill funnes tillgängliga, utgå genom uttaxering.

Se Serien A. n:r 11, sid. 31.

§ 166.

På därom av arbetslöshetskommittén gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige till täckande av utgifter för arbetslösas placering å främmande arbetsplatser samt för andra åtgärder, vilka i samband därmed kunna bliva nödiga i syfte att bistå de arbetslösa, ett förslagsanslag av 2,000 kronor; och bestämdes att detta belopp skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. n:r 11. sid. 32.

§ 167.

På framställning av lärarekollegiet vid Karlstads Folskoleseminarium och i enlighet med tillstyrkan från drätselkammaren och beredningsutskottet beviljade stadsfullmäktige för år 1929 ett anslag av 100 kronor att användas till understöd åt skolresor för barn vid seminariets övningsskola; och bestämdes att detta belopp skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. n:r 11, sid. 34.

§ 168.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige å gasverkets extra stat för år 1929 ett anslag av 11.500 kronor; och bestämdes att anslaget skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. n:r 11; sid. 35.

§ 169.

Till stadsfullmäktige hade magistraten överlämnat belysningsstyrelsens förslag angående allmänna lyshållningen under år 1929, så lydande:

Se Serien A n:r 11, sid. 37.

I enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige godkänna ifrågavarande förslag samt till kostnadernas täckande anvisa ett anslag å 45,092 kronor 50 öre att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

§ 170.

Till stadsfullmäktige hade belysningsstyrelsen inkommit med en så lydande framställning om anslag för ordnande av bättre gatubelysning samt för utförande av vägbelysning å Sandgrund:

Se Serien A. n:r 11, sid. 40.

I enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige att med bifall till framställningen anvisa till kostnadernas täckande ett anslag av 2,190 kronor att, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, utgå medelst uttaxering.

§ 171.

Hos stadsfullmäktige hade belysningsstyrelsen gjort en så lydande framställning om anslag å elektricitetsverkets extra stat år 1929:

Se Serien A. n:r 11, sid. 43.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit tillstyrkande utlåtanden.

Under överläggningen i ärendet yrkade Herr Zachrison, att när det extra staten under Litt. E. upptagna beloppet 2,190 kronor för nya gatulampor redan förut denna dag blivit av fullmäktige beviljat, samma belopp nu måtte utgå ur statförslaget; och beslöto stadsfullmäktige, med bifall till styrelsens framställning med den av Herr Zachrison däri påyrkade ändringen, att till täckande av å elektricitetsverkets extra stat för år 1929 upptagna utgifter anvisa anslag å tillhopa 34,100 kronor att anskaffas, 12,000 kronor genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas och 22,100 kronor genom uttaxering, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga.

§ 172.

På därom av belysningsstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige godkänna av belysningsstyrelsen den 28 september 1928 antaget förslag till ändring i gällande gastaxa att träda i kraft efter första mätareavläsningen 1929.

Se Serien A. n:r 11, sid. 47.

§ 173.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för framdragande av gas-, vatten- och avloppsledningar i Geijersgatan mellan Herrhags- och Långgatorna ett anslag av 7,000 kronor att, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. n:r 11, sid. 48.

§ 174.

På därom av hamnstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att för utförande

av förlängning av kranspåren å yttre hamnplanet bevilja ett tilläggsanslag av 4,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill förefunnes, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. n:r 11, sid. 50.

§ 175.

I enlighet med av belysningsstyrelsen, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige avslå en av J. Ad. Åkerlind med fl. fastighetsägare inom Strands villasamhälle gjord, av Herr Clarholm som motion upptagen framställning om befrielse från erläggande av den vid beslut angående utdragande av vatten- och gasledningar till Strand bestämda avgift av 25 kronor pr kök och år.

Se Serien A. n:r 11, sid. 51.

§ 176.

Hos stadsfullmäktige hade brandförmännen gjort en så lydande av Herr Ohlsson som motion upptagen framställning angående sänkning av pensionsåldern:

Se Serien A. n:r 11, sid. 54.

I häröver avgivna utlåtanden hade brandstyrelsen, drätselkammaren och beredningsutskottet på anförda grunder avstyrkt framställningen.

Under överläggningen i ärendet yrkades *dels* av Herr Ohlsson att, enär ej på sätt av stadsfullmäktige medgivits överläggning i ärendet ägt rum mellan lönenämnden och kommunaltjänstemannaförbundets avdelning, ärendet måtte återvisas för ny behandling eller, om detta ej bifölles, att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med motionen, *dels ock* av Herr Håkansson att stadsfullmäktige måtte, såsom av delegationerna föreslagits, avslå framställningen; och beslöto stadsfullmäktige, med avslag å återremissyrkandet, att bifalla Herr Håkanssons yrkande.

§ 177.

På därom av poliskonstapeln Ivar Fransson gjord, av magistraten överlämnad framställning, som av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige berättiga Fransson att från och med den 1 juli 1928 uppbära ett första ålderstillägg å tjänsten.

Se Serien A. n:r 11, tid. 57.

§ 178.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige efterskänka numera avlidne kassören N. F. Silfverberg påförda oguldna utskylder till ett belopp av 272 kr. 55 öre.

Se Serien A. n:r 11, sid. 60.

§ 179.

På framställning av byggnadsnämnden och i enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige godkänna av byggnadsnämnden den 12 oktober 1928, § 204, antaget förslag till jämkning av stadsplanen för nordvästra hörnet av kvarteret Snigeln inom stadsdelen Haga ävensom att därå söka Konungens Befallningshavandes fastställelse.

Se Serien A. n:r 11, sid. 61.

§ 180.

Det antecknades att Herr Borgmästaren Erik Lundblad övervarit sammanträdet.

Som ovan.

Justerat den 19 november 1928.

J. A. HÅKANSSON.

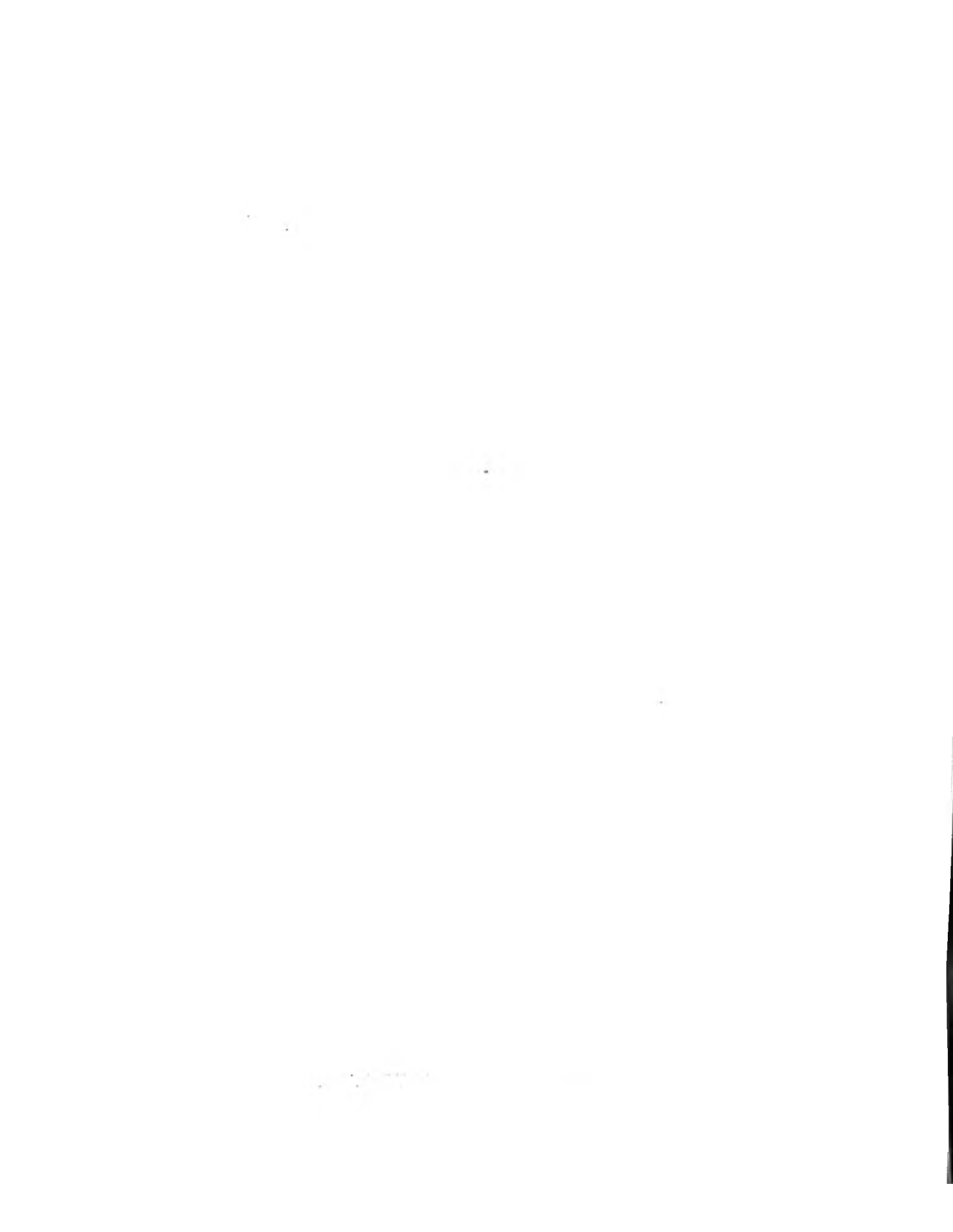
ERNST STRANDMAN. ANDERS LÖFBERG.

Offentligen uppläst den 19 november 1928; betygar

In fidem:
ELIAS STENIUS.

I tjänsten:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 20 December

N:o 11.

Föredragningslista:

- 1:o) Val av justeringsmän;
- 2:o) Remiss av inkomna ärenden;
- 3:o) Beredningsutskottets utlåtande i anledning av magistratens skrivelse med överlämnande av budgetberedningens generalförslag över stadens inkomster och utgifter för år 1929;
- 4:o) D:o d:o över sakrevisorernas berättelse angående Karlstads stads räkenskaper och förvaltning under år 1927;
- 5:o) D:o d:o över drätselkammarens hemställan att stadsfullmäktige måtte upphäva sitt den 10 maj 1906 fattade beslut angående tillhandahållande av vattenkastare och vatten utan ersättning å droskstationerna vid Järnvägs- och Hagatorgen;
- 6:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående efterskänkande av utskylder, påförda avlidne stationsförmannen K. E. Lindberg;
- 7:o) D:o d:o över magistratens framställning angående utseende av hyresräkningskommitté;
- 8:o) D:o d:o över brandstyrelsens framställning angående löneroglering för stadens brandchef;
- 9:o) D:o d:o över folkskolestyrelsens framställning angående höjning av den för folkskoleinspektörstjänsten utgående grundlön;
- 10:o) D:o d:o över Herr Jos. Löfbergs motion angående ändring av stadsplanen för området mellan saluhallen och förutvarande rektorsbostaden m. m.;
- 11:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående upplåtande med nyttjanderätt till Värmlands Fornminnes- och Museiförening av visst område av landeriet Marieberg;
- 12:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående iordningställande av plats för parkering av automobilomnibussar;

- 13:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående bemyndigande att för visst fall medgiva nedsättning i de hyresavgifter, som bestämts för i tullhuset förvarat transitoupplags- och nederlagsgods;
- 14:o) D:o d:o i återremitterade ärendet angående av hälsovårdsnämnden gjord framställning om ökad lön åt mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningensbyrå;
- 15:o) D:o d:o över hamnstyrelsens framställning angående anslag för beredande av ökat utrymme för rundvirnesskeppningen i yttre hamnen;
- 16:o) Beredningsutskottets utlåtande över namnberedningens förslag i anledning av andre stadsläkaren A. Högströms m. fl:s av Fru Lilius som motion upptagna framställning angående förändring av namnet å Mariebergsgatan;
- 17:o) D:o d:o i återremitterade ärendet angående yttrande från stadsfullmäktige över av Emma Persson gjord framställning om rätt till utskänkning av pilsnerdricka å Centralhotellet i Karlstad;
- 18:o) D:o d:o över styrelsens för stadsbiblioteket och föreläsningssanstalten framställning angående anslag för utökande av arbetskraften vid stadsbiblioteket;
- 19:o) D:o d:o över utredning och förslag angående inrättande av tandklinik vid Karlstads folkskolor;
- 20:o) D:o d:o över Karlstads Gymnastikförenings av Herr Severin som motion upptagna framställning angående anslag till föreningens verksamhet under år 1929;
- 21:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning angående efterskänkande av stadsutskylder, påförda avlidne bokhållaren Josef Park;
- 22:o) D:o d:o över Konungens Befallningshavandes i länet skrivelse med infordrande av yttrande över Stockholms stadsfullmäktiges underdåniga framställning angående, bland annat, revision av gällande lagbestämmelser om tomträtt;
- 23:o) D:o d:o över drätselkammarens framställning om anslag för utdragande av vattenledning till kvarteret Passet;
- 24:o) D:o d:o över nykterhetsnämndens framställning angående fördelning av för år 1929 av till nykterhetens främjande anslagna medel m. m.;

- 25:o) D:o d:o över barnavårdsnämndens och fattigvårdsstyrelsens framställningar angående arvoden till sekreterare och syssloman samt barnavårdsföreståndarens löneförmåner m. m.;
- 26:o) Beredningsutskottets förslag angående annonsering av stadsfullmäktiges sammanträden m. m. under år 1929;
- 27:o) Beredningsutskottets förslag angående sakkunniga vid sjöförklaringar under år 1929;
- 28:o) Val till kommunala befattningar och uppdrag, som vid innevarande års utgång bliva lediga;
- 29:o) Val av ordförande i stadsfullmäktige för år 1929;
- 30:o) Val av vice ordförande i stadsfullmäktige för år 1929;
- 31:o) Val av sekreterare hos stadsfullmäktige för år 1929.
-

PROTOKOLL

hållet hos Stadsfullmäktige i Karlstad den 20 Dec. 1928.

§ 181.

Vid sammanträdet voro närvarande samtliga stadsfullmäktiges ledamöter med undantag av Herr Ohlsson och Fröken Peterson, vilka emellertid för utevaron anmält förfall, som av fullmäktige godkändes.

§ 182.

För avgivande av yttranden remitterades följande ärenden till drätselkammaren och beredningsutskottet:

Magistratens framställning angående inrättande av ett taxeringskontor;
Hälsovårdsnämndens framställning angående hämtning av hushållsavfall från fastigheterna inom norra stadsområdet;

Hembygdsgillels ungdomslags av Herr Severin m. fl. som motion upptagna framställning angående anslag till ungdomslagets verksamhet under år 1929.

§ 183.

Föredrogs från Länsstyrelsen överlämnad avskrift av Kungl. Maj:ts resolution den 14 december 1928 angående fastställande av arbetsordning och lönestat för Rådhusrätten och Magistraten i Karlstad; och beslöts att avskriften skulle överlämnas till drätselkammaren för kännedom oah iakttagande.

§ 184.

Föredrogs och lades till handlingarna från folkskolestyrelsen inkommet meddelande angående användandet av räntan för innevarande år å P. F. Kylanders fond för behövande folkskolebarn.

§ 185.

Föredrogs och lades till handlingarna från stadsfiskalen Albert Nelson inkommet meddelande, att ordföranden och ledamöterna i stadens belyningsstyrelse blivit av honom ställda under åtal för fel och försummelse i tjänsten.

§ 186.

Föredrogs och godkändes från disponenten E. Bonnevier inkommen avsägelse av ledamotskapet i lönenämnden och uppdraget att vara suppleant i byggnadsnämnden,

§ 187.

Föredrogs och lades till handlingarna från ingenjören Gustaf Nygren inkommen skrivelse med anhållan att icke ifrågakomma vid det nyval till hamnstyrelsen, som fullmäktige denna dag hade att företaga.

§ 188.

Till stadsfullmäktige hade magistraten med skrivelse den 30 sistlidne november överlämnat av budgetsberedningen uppgjort generalförslag över stadens utgifter och inkomster för år 1929 jämte av delegationerna upprättade statavräkningar för år 1928 och statförslag för år 1929; och hade magistraten därvid föreslagit stadsfullmäktige att godkänna statförslaget under vissa i magistratens skrivelse närmare angivna villkor och betingelser.

Se Serien A. N:o 12, sid. 1.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 12, sid. 123.

I enlighet med vad beredningsutskottet föreslagit beslöto stadsfullmäktige godkänna det av budgetsberedningen uppgjorda statförslaget för år 1929 med de villkor och betingelser, som av magistraten föreslagits, och med iakttagande av att drätselkammarens ordinarie stats inkomster i enlighet med av budgetsberedningen avgivet särskilt förslag höjdes med ett belopp av 20,136 kronor 31 öre, utgörande amortering under år 1929 å ej disponerade delar av likvid för aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag och av lån till skolbyggnad å Norrstrand.

Tillika beslöto stadsfullmäktige, jämlikt utskottets förslag, att uppdraga åt drätselkammaren, belysningsstyrelsen och budgetsberedningen att på lämpligt sätt låta verkställa av nämnda beredning påyrkad förnyad utredning om stadens ekonomiska ställning såväl ur affärs- som skattesynpunkt.

§ 189.

Till stadsfullmäktige hade sakrevisorerna inkommit med en så lydande berättelse angående stadens räkenskaper och förvaltning under år 1927:

Se Serien A. N:o 12, sid. 124.

Häröver hade beredningsutskottet avgivit följande utlåtande:

Se Serien A. N:o 12, sid. 133.

Under överläggningen i ärendet yrkades dels av Herr Vendel bifall till beredningsutskottets hemställan, dels ock av Herr Liljeberg bifall till samma hemställan, dock med följande ändrade motivering:

“Enligt för belysningsstyrelsen gällande reglemente av år 1918 har belysningsstyrelsen icke varit berättigad att, såsom skett, tillåta gasverksföreståndaren och belysningsingeniören att åtnjuta fri gas och fri elektrisk energi för hushållsändamål. Såsom styrelsen ock medgivit, hade dessutom beslutet att medgiva belysningsingeniören att mot avstående av elektrisk energi för uppvärmning utbekomma 300 kr. pr år i värmeersättning bort underställas stadsfullmäktiges prövning.

Då revisorerna emellertid tillstyrkt ansvarsfrihet för belysningsstyrelsen och då stadsfullmäktige, på grund av vad sålunda förekommit, anse sig kunna förvänta, att belysningsstyrelsen kommer att hos stadsfullmäktige begära godkännande av ifrågavarande befattningshavares samtliga löneförmåner, beviljas belysningsstyrelsen och stadens övriga delegationer full ansvarsfrihet för 1927 års förvaltning“.

Med avslag å Herr Liljebergs yrkande beslöto stadsfullmäktige att i enlighet med beredningsutskottets förslag bevilja samtliga stadens delegationer full ansvarsfrihet för 1927 års förvaltning.

§ 190.

På därom av drätselkammaren gjord hemställan, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige upphäva sitt den 10 maj 1906 fattade beslut i vad det avser tillhandahållande av vattenkastare och vatten utan ersättning vid droskstationerna å Järnvägs- och Hagatorgen.

Se Serien A. N:o 12, sid. 134.

§ 191.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige efterskänka numera avlidne stationsförmannen K. E. Lindberg påförda stadsutskylder för år 1927 till ett belopp av 106 kronor 72 öre.

Se Serien A. N:o 12, sid. 136.

§ 192.

Stadsfullmäktige, som jämlikt Kungl. Kungörelsen den 28 september 1928 hade att tillsätta en kommitté för granskning och komplettering av i sammanhang med verkställd hyresräkning inkomna uppgifter, beslöto att, i enlighet med av beredningsutskottet avgivet utlåtande, utse till ledamöter i denna kommitté 1:ste stadsläkaren H. Severin, sammankallande, plåtslagaren O. W. Karlsson, stadsarkitekten C. Crispin och fastighetsförvaltaren N. Fr.

Lindh ävensom, på förslag av Herrar Björkman och Sjöstedt, stationsskrivaren Einar Kjellenberg, varjämte drätselkammaren bemyndigades att efter arbetets avslutande till ledamöterna utbetala det arvode, som kunde befinnas skäligt.

Det antecknades att valet av Herr Kjellenberg till ledamot i kommittén skett efter omröstning med 17 röster mot 16, avgivna för löjtnanten Georg Westerlund.

Se Serien A. N:o 12, sid. 137.

§ 193.

Efter av brandstyrelsen gjord framställning, däröver lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infordrade utlåtanden, beslöto stadsfullmäktige fastställa löneförmånerna för stadens brandchef från och med den 1 juli 1928 till årlig lön 5,000 kronor med två ålderstillägg å 500 kronor efter 5, resp. 10 års tjänstgöring och med dyrtidstillägg enligt gällande grunder, dock med skyldighet för honom att för sin bostadslägenhet i brandstationen erlægga en årlig hyra av 1,800 kronor, inklusive centraluppvärmning och vatten, men utan fri kokgas och fritt lyse.

Se Serien A. N:o 12, sid. 138.

§ 194.

Efter framställning i ämnet från folkskolestyrelsen och i enlighet med infordrade utlåtanden från lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet beviljade stadsfullmäktige nuvarande folkskoleinspektören Axel Rydberg ett personligt lönetillägg å 1,000 kronor om året att utan dyrtidstillägg utgå fr. o. m. den 1 juli 1928, med skyldighet likväl för honom att utan hitills utgående ersättning, 150 kronor, vara sekreterare hos folkskolestyrelsens ekonominämd.

Se Serien A. N:o 12, sid. 144.

§ 195.

Hos stadsfullmäktige hade Herr Josef Löfberg väckt en så lydande motion angående ändring av stadsplanen för området mellan Saluhallen och förutvarande rektorsbostaden m. m.:

Se Serien A. N:o 12, sid. 149.

Härefter hade byggnadsnämnden jämlikt beslut den 30 oktober 1928 för sin del antagit ett av stadsingeniören upprättat förslag till stadsplan för sydöstra delen av Tingvallastaden, enligt vilket förslaget av Herr Löfberg påyrkade stadsplaneändringarna blivit tillgodosedda.

Med bifall till av drätselkammaren och beredningsutskottet häröver avgivna yttranden beslöto stadsfullmäktige för sin del godkänna ifrågavarande av byggnadsnämnden antagna stadsplaneförslag, därå vederbörlig fastställelse skulle sökas.

§ 196.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige:

att till Värmlands Fornminnes- och Museiförening upplåta med nyttjanderätt det område, innehållande 3,966,88 kvadratmeter av landeriet Marieberg, som staden enligt bytesavtal med Kungl. Maj:t och Kronan den 10 april 1926 återförvärvat och som finnes angivet med gula begränsningslinjer å en samma avtal bilagd, av stadsingeniören Gustaf Lovén år 1923 uppgjord karts-kiss, med å samma område befintliga byggnader,

att upplåtelsen skall gälla så länge föreningen använder platsen för ändamål, som föreningen har att främja eller tillgodose, och

att drätselkammaren skall äga att med föreningen träffa avtal om tiden för tillträdet och om de villkor, under vilka föreningen framdeles må disponera skogen eller del därav.

Se Serien A. N:o 12, sid. 154.

§ 197.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige,

att låta för parkering av automobilomnibussar iordningställa av drätselkammaren föreslagen plats mellan Norra Strandgatan och promenaden:

att för ändamålet bevilja ett anslag å 10,000 kronor med bestämmelse, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering; samt

att bemyndiga drätselkammaren att till Aktiebolaget Busscentralen för en tid av 10 år och mot en årlig avgift av 400 kronor upplåta parkeringsplatsen ävensom träffa i ärendet erforderliga avtal.

Se Serien A. N:o 12, sid. 156.

§ 198.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige bemyndiga kammaren att för

visst fall besluta om nedsättning i de hyresavgifter, som blivit bestämda för i tullhuset förvarat transitoupplags- och nederlagsgods.

Se Serien A. N:o 12, sid. 160.

§ 199.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 21 juni 1928 till vederbörande delegationer återremitterat av hälsovårdsnämnden gjord framställning om ökad lön åt mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningsbyrån, hade lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit förnyade utlåtanden i ärendet; och beslöto stadsfullmäktige, med bifall till vad delegationerna föreslagit, fastställa mikroskopistens och kassörskans lön till 1,200 kronor om året jämte dyrtidstillägg utan villkor om indragning av anslaget till mikroskopistbiträde.

Se Serien A. N:o 12, sid. 161.

§ 200.

På därom av hamnstyrelsen gjord framställning, som av drätselkammaren och beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige att för verkställande av muddringar utanför Kanikenäsholmen till vinnande av ökat utrymme för rundvirkesskeppningen bevilja ett anslag av 35,000 kronor att anskaffas, 25,000 kronor genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas och 10,000 kronor genom uttaxering i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång; och skulle å beslutet, i vad det avsåge upptagande av lån, sökas vederbörlig fastställelse.

Se Serien A. N:o 12, sid. 164.

§ 201.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 18 oktober 1928 till namnberedningen remitterat 2:dre stadsläkaren A. Högströms m. fl:s av Fru Lilius som motion upptagna framställning angående förändring av namnet å Mariebergsgatan, hade namnberedningen hos fullmäktige föreslagit, att nämnda gata skulle kallas Pihlgrensgatan.

Under överläggningen i ärendet yrkades av Herr Strandman, att stadsfullmäktige måtte i och för närmare angivande av den person, efter vilken gatan skulle uppkallas, bestämma namnet till Anders Pihlgrensgatan.

Med avslag härå beslöto stadsfullmäktige, att ifrågavarande gata skulle, på sätt namnberedningen föreslagit, kallas Pihlgrensgatan.

Se Serien A. N:o 12, sid. 166.

§ 202.

Sedan stadsfullmäktige den 18 oktober 1928 till nykterhetsnämnden återremitterat ärendet angående yttrande från stadsfullmäktige över av Emma Persson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om rätt till utskänkning av pilsnerdricka å Centralhotellet i Karlstad, hade nämnden i yttrande den 26 oktober 1928 på vissa villkor tillstyrkt den begärda rättigheten för en tid av ett år.

I enlighet med hemställan från beredningsutskottet beslöto stadsfullmäktige på det sätt tillstyrka bifall till ansökningen, att sökanden må beviljas den begärda rättigheten på försök under ett års tid och under villkor, att utskänkningen får äga rum endast i matsalen till spisande gäster, vilka intaga verklig måltid, och omfatta endast en halvflaska till varje gäst.

Se Serien A. N:o 12, sid. 167.

§ 203.

Efter framställning i ämnet från styrelsen för stadsbiblioteket och föreläsninganstalten och i enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige dels att bevilja nämnda styrelse ett extra anslag å 2,300 kronor för utökande av arbetskraften vid biblioteket under år 1929, vilket belopp skulle anskaffas genom uttaxering i den mån tillgängliga medel ej därtill förefunnes, dels ock att efter samråd med biblioteksstyrelsen göra ansökan hos vederbörande myndigheter om högsta möjliga bidrag av statsmedel, för att stadsbiblioteket måtte kunna utvecklas till centralbibliotek.

Se Serien A. N:o 12, sid. 168.

§ 204.

I anledning av en av Herr Reinh. Ternqvist hos stadsfullmäktige väckt, den 18 september 1913 dagteknad motion om utredning angående inrättande av en tandklinik vid Karlstads Folk- och Småskolor m. m. hade, i enlighet med fullmäktiges beslut den 16 december 1915, uppdragits åt särskilda kommitterade att verkställa den ifrågasatta utredningen samt till fullmäktige inkomma med utlåtande i ärendet.

Efter det kommitterade avgivit sådant utlåtande med förslag, hade däröver infordrade yttranden avgivits av folkskolestyrelsen och hälsovårdsnämnden samt — efter återremiss till folkskolestyrelsen och efter ytterligare utredning genom en av styrelsen tillsatt kommitté — jämväl av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet.

Stadsfullmäktige beslöto i enlighet med beredningsutskottets hemställan, att en skoltandklinik skall från och med år 1929 inrättas vid stadens folkskolor;

att tandvård därvid skall beredas samtliga vid folkskolorna undervisade barn mot en avgift av 3 kronor för varje tandfyllning, men att övrig behandling skall vara kostnadsfri;

att kliniken, förutom behandling av alla akuta fall första året skall meddela fullständig tandvård åt första klassen i småskolan för att sedan år efter år utvidga arbetsfältet med en årsklass, tills slutligen detta omfattar små- och folkskolans samtliga lärjungar;

att bevilja anslag dels till klinikens möblering och instrumentutrustning å 1,075 kronor, dels ock till dess verksamhet under år 1929 å 4,421 kronor med bestämmelse, att ifrågavarande båda anslag, tillhoppa 5,496 kronor, skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering; samt

att det skall tillkomma folkskolestyrelsen att ej mindre vidtaga erforderliga åtgärder för klinikens trädande i verksamhet än även hava inseende över densamma och dess ekonomiska angelägenheter.

Se Serien A. N:o 12, sid. 175.

§ 205.

Efter framställning i ämnet från Karlstads Gymnastikförening, vilken upptagits som motion av Herr Severin, och i enlighet med av drätselkammaren och beredningsutskottet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige att för år 1929 bevilja Gymnastikföreningen ett anslag av 500 kronor under villkor, att föreningens verksamhet uppehålls i minst samma omfattning som hittills; och bestämdes att anslaget skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 12, sid. 190.

§ 206.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beslöto stadsfullmäktige efterskänka numera avlidne bokhållaren Josef Park påförda kommunalutskylder för år 1927 till ett belopp av 357 kronor 1 öre.

Se Serien A. N:o 12, sid. 193.

§ 207.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom Magistrateu. infor-

drat stadsfullmäktiges yttrande över Stockholms stadsfullmäktiges underdåniga framställning angående, bland annat, revision av gällande lagbestämmelser om tomträtt, hade byggnadsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infortrade utlåtanden i ärendet; och beslöto fullmäktige att med instämmande däri förklara sig icke hava något att erinra mot bifall till ifrågasvarande av Stockholms stadsfullmäktige gjorda framställning.

Se Serien A. N:o 12, sid. 195.

§ 208.

På därom av drätselkammaren gjord framställning, som av beredningsutskottet tillstyrkts, beviljade stadsfullmäktige för framdragande av vattenledning till kvarteret Passet i enlighet med en av byggnadschefen den 1 december 1928 däröver upprättad kostnadsberäkning ett belopp av 3,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämnade tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Se Serien A. N:o 12, sid. 198.

§ 209.

Till stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden avgivit följande förslag angående fördelning av för år 1928 anslagna medel till nykterhetens befrämjande:
Se Serien A. N:o 12, sid. 199.

Häröver hade drätselkammaren och beredningsutskottet avgivit infortrade utlåtanden.

Efter det Herr Håkansson påpekat, att den i ungdomsavdelningarnas redogörelse upptagna avdelningen "Barntemplet n:r 76 Fästet" rätteligen tillhörde N. T. O. och icke, såsom uppgivits, N. O. V., beslöto stadsfullmäktige anvisa de av nykterhetsnämnden begärda anslagen för år 1929 å tillhoppa 3,500 kronor att beträffande anslaget till nykterhetssällskapens ungdomsavdelningar gå till fördelning enligt förut fastställda grunder; och bestämdes att av anslagsbeloppet 1,225 kronor 25 öre skulle utgå av de till nykterhetens befrämjande anslagna medlen och återstående belopp, 2,274 kronor 75 öre, täckas genom uttaxering i den mån tillgängliga medel ej därtill förefunnes.

§ 210.

Hos stadsfullmäktige hade barnavårdsnämnden och fattigvårdsstyrelsen gjort så lydande framställningar angående arvoden till sekreterare och sysselman samt barnavårdsföreståndarens löneförmåner m. m.

Se Serien A. N:o 12, sid. 206.

Med bifall till av lönenämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet i ärendet avgivna utlåtanden beslöto stadsfullmäktige:

att arvodet till den för fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden gemensamme sekreteraren skall utgå med 1,000 kronor utan dyrtidstillägg, fördelat med 500 kronor på fattigvårdsstyrelsen och 500 kr. på barnavårdsnämnden;

att barnavårdsföreståndarens lön, som helt skall komma på barnavårdsnämnden, skall utgå med 2,400 kronor jämte tre ålderstillägg, vardera å 240 kronor efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring, jämte dyrtidstillägg enligt för stadens övriga befattningshavare gällande grunder;

att det till syslomannen utgående arvodet för av honom utfört, men sekreteraren förut påvilande arbete, skall höjas till 1,000 kronor utan dyrtidstillägg, varav 800 kronor skola komma på fattigvårdsstyrelsen och 200 kronor på barnavårdsnämnden; samt

att lönerna till övriga för de båda delegationerna gemensamma befattningshavare skola tillsvidare utgå å de stater, varå de hittills utgått.

§ 211.

I enlighet med av beredningsutskottet avgivet förslag beslöto stadsfullmäktige, att fullmäktiges kungörelser skulle under år 1929 intagas i Nya Wermlands-Tidningen, Karlstads-Tidningen och Värmlands Folkblad.

Se Serien A. N:o 12, sid. 211.

§ 212.

Stadsfullmäktige, som jämlikt bestämmelserna i 314 § Sjölagen, sådan denna lyder enligt lagen den 16 oktober 1917, hade att avgiva förslag å personer att såsom sakkunniga biträda Karlstads Rådhusrätt vid upptagande av sjöförklaringar m. m. under år 1929, beslöto, i enlighet med hemställan av beredningsutskottet, dels att detta förslag skulle upptaga fyra personer, dels ock att såsom sådana sakkunniga föreslå hamnkaptenen J. Österberg, ingenjören Gustaf Nygren, ingenjören Simon Wennberg och kontorschefen H. Lundbohm.

Se Serien A. N:o 12, sid. 211.

§ 213.

Efter av valnämnden förut avgivna förslag utsågos:

1) i fattigvårdsstyrelsen till ledamöter för tiden till den 1 januari 1933 v. auditören Harry Almqvist, fabrikören R. Ternqvist, maskinisten Nils Hult,

sömmerskan Sofia Elovsson och snickaren Adolf Karlsson samt till suppleanter för samma tid fabrikören Emil Jonsson, handlanden Petrus Lindqvist och byggmästaren C. A. Swärd;

2) i hamnstyrelsen till ledamöter för tiden till den 1 januari 1932 översten C. O. Ahlmark och speditören J. A. Håkansson samt till suppleanter för år 1929 att tjänstgöra i här nämnd ordning kontorschefen H. Lundbohm, borgmästaren E. Lundblad och trafikbiträdet J. V. Sjöstedt;

3) i belysningsstyrelsen till ledamöter för tiden till den 1 januari 1933 ingenjören Wilh. Nyström och ingenjören Helge Tomtlund samt till suppleanter för år 1929 att i nu nämnd ordning inträda i tjänstgöring ombudsmannen Gösta Bengzon, rektorn V. Hammarberg, plåtslagaren Olof Eriksson och ingenjören R. Ströberg;

4) i brandstyrelsen till ledamöter för tiden till den 1 januari 1932 kassören A. O. Alstermark och direktören E. Forsgren samt till suppleanter för år 1929 att tjänstgöra i nu nämnd ordning förmannen W. E. Wiktorin och ritaren J. A. Andersson;

5) i styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning till ledamöter för tiden till den 1 januari 1932 lektorn E. Lundholm och fabrikören K. F. Rabe;

6) i flickskolestyrelsen till ledamöter för tiden till den 1 januari 1932 bankdirektören K. Östman och fru Gerda Olsson samt till suppleanter för år 1929 att tjänstgöra i här nämnd ordning fru Anna Elisabeth Högström och folkskoleinspektören A. Rydborg;

7) i badhusstyrelsen till ledamot för tiden till den 1 januari 1932 boktryckaren A. Forssell samt till suppleanter för år 1929 att i nu nämnd ordning tjänstgöra byggnadschefen E. Björkman och järnsvavaren Robert Dahlén;

8) till vittnen vid realskoleexamen under år 1929 folkskoleinspektören Bror Larson, länsassessorn E. Stenius, tandläkaren H. Hultman och bokhandlaren A. Åström med lektorn J. Börjeson, kassören A. Norsell, telegrafkommissarien E. Hallgren och lektorn Per Stolpe som suppleanter att i nu nämnd ordning inträda i tjänstgöring;

9) i arbetsförmedlingsanstalten till revisor för år 1929 bankkamreraren E. Dahlberg med bankkamreraren G. Liljeberg som suppleant;

10) i folkskolestyrelsen till ledamöter för tiden till den 1 januari 1933 kaptenen Nils Björkman, tandläkaren H. Hultman och fru Nancy Enwall-Gardell samt till suppleanter dels för tiden till den 1 januari 1933 fabrikören David Boman och dels för tiden till den 1 januari 1931 fröken Edit Ahrenlöf;

11) i barnavårdsnämnden till ledamot för tiden till den 1 januari 1933 fabrikören R. Ternqvist;

12) i stadens taxeringsnämnder för år 1929:

inom första distriktet: direktören E. Forsgren med byggmästaren Johan Wästlund som suppleant, kaptenen C. E. Nygren med konduktören Fredrik Lindström som suppleant, vaktmästaren Andreas Johansson med exekutionsvaktmästaren G. Wallentin som suppleant samt bankdirektören R. Tjerneld med v. konsuln H. Geijer som suppleant;

inom andra distriktet: speditören J. A. Håkansson med plåtslagaren O. W. Karlsson som suppleant, handlanden Fritz Johanson med gjutaren Karl Nordström som suppleant, byggmästaren Olof Wästlund med byggmästaren C. A. Swärd som suppleant samt bokhållaren P. A. Palm med tillskäraren K. E. Linderholm som suppleant;

inom tredje distriktet: fabrikören R. Ternqvist med handlanden David Forssén som suppleant, maskinisten Nils Hult med sågverksarbetaren J. A. Eklund som suppleant, ingenjören Simon Wennberg med konduktören Johan Lundvall som suppleant samt kaptenen Nils Björkman med fanjunkaren M. Skoglund som suppleant; samt

inom fjärde distriktet: snickaren Adolf Karlsson med snickaren Arvid Johansson som suppleant, handlanden P. Lindqvist med löjtnanten C. A. Andersson som suppleant, trädgårdsmästaren N. Lindqvist med ekonomichefen Efraim Eliäson som suppleant samt verkmästaren S. P. Florell med jägmästaren Erik Jansson som suppleant;

13) i stadsrevisionen till vice ordförande för tiden till den 1 januari 1931 bankdirektören E. Nilsson samt till sakrevisorer dels för år 1928 bankkamreraren V. Andersson dels ock för 1929 grosshandlaren Alfr. Hanes, handlanden P. Lindqvist och bankkamreraren V. Andersson;

14) till inventerings- och besiktningsmän för år 1929 ingenjören E. J. Rydahl, järnhandlaren R. Österberg, lagerchefen Oscar Starck, byggmästaren C. A. Swärd, muraren Fredrik Andersson och handlanden Karl Martin samt till suppleanter för dem att tjänstgöra i här nämnd ordning ingenjören H. Tomtlund, ingenjören A. F. Nilsson, ingenjören Erik Nylander och materialförvaltaren G. W. Forsberg;

15) till stadens revisor för allmänna läroverkets byggnadsfond bankdirektören J. Ahlberg med bankdirektören K. Östman som suppleant;

16) till stadsfullmäktiges ledamot i Karlstads systemaktiebolags styrelse för år 1929 lektorn V. Vendel med fabrikören Axel Svensson som suppleant;

17) till stadsfullmäktiges ombud vid mantalsskrivningsförrättningen år 1929 poliskonstapeln H. Janzén;

18) till ledamöter i nämnden för utdelning av Mæchels gåva år 1929 fru Ida Hedström, bankkamreraren J. Mæchel, fröken Maria Ros, fröken Gertrud Mæchel och v. auditören Harry Almqvist;

19) i samlingssalskommittén till ledamot bankdirektören R. Tjerneld och till suppleant lektorn Aug. Isaacsson;

20) i nykterhetsnämnden till ledamöter för tiden till den 1 januari 1933 bankdirektören R. Tjerneld, fru Helena Wiktorin och målaremästaren K. F. Sundelius samt till suppleant för samma tid fröken Lydia Edman;

21) i lönenämnden till ledamöter för tiden till den 1 januari 1931 byggmästaren Olof Wästlund, speditören J. A. Håkansson, kaptenen Nils Björkman, fabrikören R. Ternqvist, ingenjören Simon Wennberg, bankkamreraren V. Andersson och direktören Ernst Ander samt till suppleanter för samma tid v. konsuln H. Geijer, målaremästaren K. F. Sundelius, plåtslagaren O. W. Karlsson, kamreraren Gunnar Hanson och snickaren Arvid Johansson;

22) till huvudmän i Karlstads Sparbank för tiden till och med ordinarie årssammanträdet 1933 verkmästaren S. P. Florell, fabrikören M. P. Bandelin och redaktören John Sandén;

23) till fullmäktig i Sveriges kommunalanställdas pensionskassa för tiden till 1931 års fullmäktigesammanträde landsfiskalen J. Noréus med byggmästaren Olof Wästlund som suppleant;

24) i brandstodskommittén till ledamöter för år 1929 stadsarkitekten Carl Crispin och handlanden Ludvig Martin samt till suppleanter för samma år att tjänstgöra i nu nämnd ordning gårdägaren C. J. Magnusson och bankombudsmannen Otto Ågren;

25) i byggnadsnämnden till suppleant för tiden till den 1 januari 1931 faktorn Axel Edén.

Det antecknades att samtliga ifrågavarande val förrättats medelst acklamation med undantag av valen dels till suppleanter i hamnstyrelsen, därvid Herr Sjöstedt invalts med 17 röster mot 16, avgivna för ingenjören Simon Wennberg, dels till ledamöter i lönenämnden, varvid Herr Ander erhållit 18 röster mot 15, som tillfallit snickaren Arvid Johansson, dels ock till suppleanter i samma nämnd, vid vilket val 20 röster avgivits för Herr Johansson mot 14 för ingenjören Wilh. Nyström.

§ 214.

Till ordförande i stadsfullmäktigé för år 1929 utsågs med acklamation lasarettsoverläkaren P. Clarholm.

§ 215.

Till fullmäktiges vice ordförande under år 1929 utsågs med acklamation speditören J. A. Håkansson.

§ 216.

Uppdrogs åt Herrar Ordföranden, Vice Ordföranden och Ordföranden i beredningsutskottet att utse sekreterare hos fullmäktige och utskottet för år 1929.

§ 217.

Att jämte Herr Ordföranden torsdagen den 27 innevarande december kl. $\frac{1}{2}$ 6 e. m. å drätselkammarens sessionsrum justera dagens protokoll utsågos Herrar Johan Wästlund och Eliæson.

§ 218.

Det antecknades att Herr t. f. borgmästaren Gustaf E. Berg övervarit sammanträdet och deltagit i förhandlingarna.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Justerat den 27 december 1928.

J. A. HÅKANSSON.

JOHAN WÄSTLUND. EFRAIM ELLÆSON.

Offentligen uppläst den 27 december 1928; betygar

I tjänsten:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 19 Januari

N:o 1.

Fastighetsregisterförarens framställning om statsbidrag till med upplägget av fastighetsregistret förenade kostnader.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Enligt anmodan får Magistraten härmed avgiva yttrande över fastighetsregisterföraren stadsingeniören Gustaf Lovéns framställning i fråga om statsbidrag till de med första upplägget av fastighetsregistret för Karlstad förenade kostnader.

Till en början vill Magistraten i anledning av bestämmelserna i åberopade Kungl. Kungörelserna anteckna, att av Magistraten utfärdad kungörelse om upplägget av registret varit införd i Post- och Inrikes Tidningar den 2 maj, i Nya Wermlands-Tidningen den 30 april samt i Karlstads-Tidningen och Värmlands Folkblad den 14 maj, allt 1927, ävensom att efter utgången av 1915 icke något område inkorporerats med staden.

I övrigt får Magistraten för sin del hemställa, att begäran om största möjliga statsbidrag göres i överensstämmelse med stadsingeniörens framställning.

Karlstad den 24 november 1927.

På Magistratens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Härmed får jag överlämna nödiga handlingar för sökande av statsbidrag till de med upplägget av fastighetsregistret för Karlstad förenade kostnader. Kungl. Kungörelser angående statsbidrag för dylika kostnader äro utfärdade d. 12 maj och 16 nov. 1917.

Av Fastighetsregisterkommissionens meddelande om Registreringsarbetets tillstånd i juni innevarande år framgår, att fastighetsregistret i 40 städer är förklarad upplagd och att statsbidrag för dessa beviljats till i allmänhet c:a 42 % av resp. kommuners kostnader.

Vidare framgår att samhällenas kostnader för dessa 40 städer i medeltal varit 10 kr. pr registrerad enhet, motsvarande tal i Karlstad är 6:35 kr.

Karlstad den 28 augusti 1927.

GUSTAF LOVÉN.

Registerförare.

Bilaga A.

Jämlikt Kungl. Kungörelsen den 16 november 1917 får jag härmed intyga, att det belopp om 3,583:32 kronor, som jag av Karlstads stad uppburit för upprättande av registerkarta över staden, helt och odelat kommit mig tillgodo och av mig för egen del behållits.

Till grund för registerkartan ligger i stor utsträckning nymätning, men i här medföljande förteckning över kostnaderna för första upplägget av fastighetsregistret har ej medtagits andra utgifter än de, som betingats av mätningar, som varit oundgängligen nödvändiga för registreringsarbetet.

Karlstad den 23 augusti 1927.

GUSTAF LOVÉN.

Förrättningsman för upprättande av registerkarta över Karlsta l.

Bilaga B.

Då fastighetsregistret för Karlstad d. 9 april 1927 förklarades upplagd voro i tomtboken upptagna

588 tomter med en sammanlagd areal av 69,132⁹ hektar. Stadsägoboken upptog 1,731 stadsägor, därav 1,496 med i registret angiven areal av sammanlagt 1,380,455⁹ hektar.

För 135 stadsägor fanns i registret areal ej angiven; densamma utgör för dessa 135 stadsägor sammanlagt omkring 804,816³ hektar.

Bihang A upptog 541 rum, vari införning verkställdt,

"	B	"	19	"
"	C	"	222	"

Av de i fastighetsregistret upptagna fastigheterna har icke någon varit upptagen i jordregistret.

Karlstad den 23 augusti 1927.

GUSTAF LOVÉN.

Registerförare.

Bilaga C.

Förteckning över kostnader för första upplägget av Fastighetsregistret för Karlstad.

	Verifikation N:r	Kr. öre
A. Arvodet till förrättningsmannen för upprättande av registerkartan (Bilaga A)	—	3,583: 32
B. Vikariatsarvode för fastighetsbokföraren under tiden för verkställande av förarbeten för fastighetsregistret	1	933: 33
C. Hantlangnings- och mätningkostnader	2—27	7,654: —
D. Kostnader för skrivmaterialier, annonser m. m.	28—73	1,677: 21
E. Kostnader för kopiering av äldre kartmaterial	74—80	236: 39
F. Renskriftskostnader	81—119	5,004: 75
G. Kostnader för kopior av registerkartan	120	603: 60
	<u>Summa</u>	<u>19,692: 60</u>

Karlstad den 2 oktober 1927.

GUSTAF LOVÉN.

Registerförare.

Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden i Karlstad den 9 december 1927.

§ 214.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade byggnadsnämnden att avgiva yttrande över fastighetsregisterförarens framställning i fråga om statsbidrag till med upplägget av fastighetsregistret för staden förenade kostnader, i vilket ärende magistraten avgivit infordrat utlåtande.

Efter överläggning beslöt byggnadsnämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt drätselkammaren att i vederbörlig ordning ansöka om största möjliga statsbidrag för ifrågakvarande ändamål i överensstämmelse med registerförarens framställning.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 28 december 1927.

§ 894.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över fastighetsregisterförarens framställning om statsbidrag till med upplägget av fastighetsregistret förenade kostnader, i vilket ärende magistraten och byggnadsnämnden avgivit yttrande.

Efter överläggning beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla byggnadsnämndens förslag.

Som ovan.

In fidem:

HARALD L. B. von der BURG.

Ex protocollo:

H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 januari 1928.

§ 4.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över fastighetsregisterförarens framställning angående sökande av statsbidrag till med upplägget av fastighetsregistret förenade kostnader, i vilket ärende magistraten, byggnadsnämnden och drätselkammaren avgivit utlåtanden.

Efter tagen del av handlingarna beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Folkskolestyrelsens framställning om anslag för installering av värmeledning i Herrhagsskolans gymnastiklokaler.

Till Karlstads Stadsfullmäktige, Karlstad.

Under hänvisning till bifogade protokollsutdrag får Karlstads folkskolestyrelse härmed vördsamt anhålla om ett anslag å Kronor 2,650:— för installering av värmeledning i Herrhagsskolans gymnastiklokaler.

Karlstad den 19 december 1927.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

ANDERS LÖFBERG.

Ordförande.

Axel Rydborg.

*Utdrag ur protokoll vid sammanträde hos
Karlstads Folkskolestyrelse den 16 december
1927.*

---

§ 92.

Sedan flera år tillbaka har av byggnads- och ekonominämnden åtgärder planerats för att åstadkomma en ur ekonomisk synpunkt fördelaktigare anordning vad angår uppvärmningen av Herrhagsskolans gymnastiksal. För närvarande uppvärms ifrågavarande gymnastiksal av tvenne större järnkaminer, varjämte två mindre kaminer förse de till gymnastiklokalen hörande båda avklädningsrummen med där erforderlig uppvärmning. För att begränsa den genom nämnda anordning allt för stora bränsleåtgången hade nämnden föranstaltat utredning rörande möjligheten att från den för Herrhagsskolans skolhus gemensamma värmecentralen erhålla nödig uppvärmning jämväl för gymnastiklokalerna. Undersökning för realiserande av detta syftemål hade emellertid givit vid handen, att en dylik anordning icke låter sig utföra med mindre skolhusets värmeledningspannor ytterligare sänkas under marknivån, men då en sådan åtgärd komme att ställa sig för dyrbar, hade denna utväg helt uppgivits.

Gymnastiksalens ovannämnda järnkaminer, som använts alltsedan Herrhagsskolan för 20 år sedan togs i bruk, hava under närmast förflutna år undergått upprepade reparationer, och hade nämnden hoppats att kunna sätta

nämnda kaminer i brukbart skick genom att ersätta vissa i desamma förstörda delar med motsvarande från stora rådhusalen utrangerade järnkaminer erhållna kamindelar. Då detta emellertid nu visat sig utförbart, och då de i gymnastiksalen nu befintliga kaminerna befinna sig i sådant skick, att de omöjligt kunna fylla sitt ändamål, hade nämnden låtit infordra anbud för installation av särskild värmeledning i Herrhagsskolans gymnastikhus. Ifrågasvarande anbud avser det av sakkunniga förordade och såväl ur drifts- som anläggningssynpunkt ekonomiskt fördelaktiga förslaget att installera en mindre värmeledningspanna i vart och ett av de båda avklädningsrummen. Enligt beräkning skulle en sådan anordning med *full eldning* under sex månader kräva en bränslekostnad av ungefär 700:— kronor, under det nuvarande eldningsanordning under år 1926 betingat en kostnad av 826:— kronor. Då emellertid *full eldning* för skolans behov icke kommer att erfordras under mer än omkring fyra månader torde en ytterligare besparing, vad bränsleåtgången angår, kunna genom förslagets realiserande uppnås. Ovanberörda av nämnden infordrade anbud hade avgivits av Nordiska Värme- & Ventilations-A.-B. samt av C. A. & A. H. Hagby. Det förra anbudet slutar å kronor 3,190:— och det senare å en summa av kronor 2,650:—.

I anledning av vad sålunda anförts och då gymnastikundervisning icke torde kunna bedrivas med mindre det bättre blir sørjt för ifrågasvarande lokalers uppvärmning, hade nämnden beslutat föreslå folkskolestyrelsen att godkänna och antaga det av firman C. A. & A. H. Hagby avgivna anbudet samt att till stadsfullmäktige ingå med hemställan om att för nämnda arbetes utförande erhålla ett anslag av kronor 2,650:—.

Folkskolestyrelsen beslöt nu i enlighet med vad av byggnads- och ekonominämnden sålunda föreslagits.

Denna § förklarades vara omedelbart justerad.

Som ovan.

In fidem:
AXEL RYDBORG.

Rätt utdraget betygar:
AXEL RYDBORG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 december 1927.

Reg.-n:r 224.

§ 866.

Uppå remiss hade drätselkammaren att avgiva yttrande över folkskole-

styrelsens framställning om ett anslag å 2,650 kronor för installering av värmeledning å Herrhagsskolans gymnastiklokaler.

Efter överläggning beslöt kammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål bevilja ett anslag av 2,650 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, utgå medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

HARALD L. B. von der BURG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 januari 1928.

§ 5.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över folkskolestyrelsens framställning om anslag för installering av värmeledning å Herrhagsskolans gymnastiklokaler, vilken framställning av drätselkammaren tillstyrkts, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Hälsovårdsnämndens framställning om ökad lön åt mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningsbyrån.

Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden i Karlstad den 12 oktober 1927.

§ 196.

Då mikroskopistens å köttbesiktningsbyrån lön, som för närvarande utgjorde 900 kronor, enligt hälsovårdsnämndens förmenande vore oskäligt låg, med hänsyn till, bland annat, att mikroskopisten jämväl tjänstgjorde såsom

kassörska å byrån, beslöt hälsovårdsnämnden hemställa hos stadsfullmäktige, att fullmäktige ville fastställa mikroskopistens och kassörskan lön till 1,500 kronor om året från och med år 1928.

Som ovan.

In fidem:
BERTIL JULIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 28 oktober 1927.

§ 40.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över hälsovårdsnämndens förslag angående ökad lön åt innehavaren av befattningen såsom mikroskopist och kassörska å köttbesiktningsbyrån.

Lönenämnden, som för närvarande icke var beredd att fatta ståndpunkt till den framtida organisationen av det med ifrågavarande befattning förenade arbetet, beslöt med anledning av framställningen hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för år 1928 bevilja hälsovårdsnämnden ett anslag av 1,500 kronor att användas för bekostande av mikroskopiska undersökningar å köttbesiktningsbyrån och handhavandet av dess kassarörelse.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
HARALD L. B. von der BURG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 31 oktober 1927.

§ 733.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över hälsovårdsnämndens förslag angående ökad lön åt innehavaren av befattningen såsom mikroskopist och kassörska å köttbesiktningsbyrån, över vilken framställning lönenämnden avgivit yttrande.

Då enligt vad drätselkammaren inhämtat, tjänsten vore att betrakta såsom ordinarie sådan och dess innehavares lön på grund härav icke kunde utgå på sätt, varom lönenämnden hemställt, beslöt kammaren återremittera ärendet till lönenämnden för förnyat yttrande.

Som ovan.

In fidem:
HARALD L. B. von der BURG.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 13 december 1927.

§ 45.

På återremiss från drätselkammaren hade lönenämnden att avgiva förnyat yttrande över hälsovårdsnämndens framställning om ökad lön åt innehavaren av befattningen såsom mikroskopist och kassörska å köttbesiktningsbyrån.

I avgivet yttrande hade drätselkammaren förklarat ifrågavarande befattning vara att betrakta som ordinarie sådan, vadan innehavarens lön icke kunde utgå på av lönenämnden tidigare föreslaget sätt, nämligen såsom ett anslag att användas för bekostande av mikroskopiska undersökningar å köttbesiktningsbyrån och handhavandet av dess kassarörelse.

Vid nu angivet förhållande beslöt lönenämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte fastställa ifrågavarande befattningshavares årlönlön från och med den 1 januari 1928 till 1,500 kronor jämte dyrtidstillägg enligt för stadens övriga befattningshavare gällande grunder.

Denna § förklarades omedelbart justerad.

Som ovan.

In fidem:

HARALD L. B. von der BURG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 december 1927.

Reg.-n:r 225/Hv 8.

§ 863.

Sedan hälsovårdsnämndens framställning om ökad lön åt innehavaren av befattningen såsom mikroskopist och kassörska å köttbesiktningsbyrån från och med den 1 januari 1928 återkommit med förnyat yttrande från lönenämnden, företogs denna fråga ånyo, därvid kammaren efter överläggning beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige måtte godkänna lönenämndens den 13 december 1927 i ärendet avgivna förslag.

Som ovan.

In fidem:

HARALD L. B. von der BURG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 januari 1928.

§ 6.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över hälsovårdsnämndens framställning om löneförhöjning åt innehavaren av befattningen såsom mikroskopist och kassörska å köttbesiktningsbyrån, över vilken framställning utlåtanden avgivits av lönenämnden och drätselkammaren.

Efter tagen del av handlingarna beslöt beredningsutskottet hemställa,
att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med drätselkammarens förslag.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hembygdsgillet Ungdomslags av Herr Severin m. fl. som motion upptagna framställning om anslag för Ungdomslagets verksamhet under år 1928.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Hembygdsgillet Ungdomslag, som är en sammanslutning av ungdom, som tillhör eller har tillhört Karlstads folk- och fortsättningsskolor, har under gångna hösten avslutat sitt femte verksamhetsår. Från att ursprungligen ha varit ett folkdanslag har laget främst genom de äldre medlemmarnas bistånd utvecklats att omfatta flera verksamhetsgrenar. För närvarande äro anslutna omkring 125 medlemmar, fördelade på olika grupper.

Genom sin folkdansverksamhet, och vad därtill kan anknytas, söker laget rikta egna medlemmar såväl som kamrater i övrigt mot ett sunt nöjesliv. Musikverksamheten, som samlar sig kring den av musikdir. Grehn ledda 10-manna stråkorkestern, har nått en livlig utveckling. Ungdomslaget söker här samla skolans musikbegåvade pojkar. God musikundervisning anordnas och instrument utlånas. För närvarande erhålla ett 10-tal pojkar tillhörande folk- och fortsättningsskolorna lektioner, främst å fiol. Arbetsaftnar omfattande vävning och syslöjd, anordnas för såväl äldre som yngre medlemmar. En scoutavdelning för pojkar och en för flickor äro fr. o. m. detta år i verksamhet. Om arbetets gestaltning i övrigt under gångna år torde Ungdomslagets fem-

årsskrift, som kommer att tillställas fullmäktiges medlemmar, att giva en utförlig bild.

Under senaste två år har Ungdomslaget haft glädjen att av fullmäktige mottaga ett anslag av 300 kr. för varje år. Av här bifogade redogörelse över lagets inkomster och utgifter torde framgå, att verksamhetens bedrivande i hög grad är beroende av detta understöd. I förhoppning om att även denna gång möta förståelse och välvilja, vill därför Hembygdsgillet Ungdomslag anhålla, att stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag av 300 kr. till Ungdomslagets verksamhet under år 1928.

Karlstad den 8 december 1927.

För Hembygdsgillet Ungdomslag:
SIGURD GUSTAVSON.

Upptages som motion:

HUGO SEVERIN. EMIL ANKERS.

C. E. NYGREN. A. NORSELL.

Tablå över Hembygdsgillet Ungdomslags ekonomi.

Sammandrag över inkomster och utgifter 15 juni 1926—14 juni 1927.

Inkomster:

Medlemmarnas inbetalningar	174: 50
Uppvisningar, aftenunderhållningar m. m.	1,023: 65
Insamlat av stjärngossar till fattiga barn	35: 38
Gåva till medlemmars utbildning	100: —
Å bank	1: 28
Stadsfullmäktiges anslag för år 1927	300: —
	Kronor 1,634: 81

Utgifter:

Garn m. m. till vävverksamheten	82: 60
Instrument, noter o. dyl.	606: 85
Musiklektioner och stipendium	290: —
Annonser, trycksaker m. m.	193: 97
Utgifter för uppvisningar, städning m. m.	97: 84
Överlämnat till barnavårdsnämnden stjärngossars julgåva till fattiga barn	35: 38
Diverse utgifter	133: 75
Avbetalt brist från föregående år	194: 42
	Kronor 1,634: 81

Ställningen den 14 juni 1927.

Tillgångar:

Insatt å bank	1: 28
Skulder över kontanta tillgångar	696: 80
	Kronor 698: 08

Skulder:

För vävredskap	40: —
För musikinstrument och lektioner	480: —
För annonser och trycksaker	67: 05
Räst å brist för år 1926	111: 03
	Kronor 698: 08

Mot den här angivna skuldsumman kr. 696: 80, som den 14 juni 1926 uppgick till kr. 1,168: 37, svarar följande inventarier:

Vävredskap, ungefärligt inköpspris	315: —
Musikinstrument, ” ”	1,600: —
Fana, böcker m. m. ” ”	150: —
Läsordningar ” ”	200: —
Dräkter ” ”	800: —
	Kronor 3,065: —

Under höstterminen 1927 beräknas inkomster och utgifter sålunda:

Inkomster:

Överskott å sommarfärder	20: —
Tre aftonunderhållningar	75: —
Uppvisningar	250: —
Medlemsavgifter	25: —
Behållning å Gillesbladet	150: —
	Kronor 520: —

Utgifter:

Noter, omkostnader för orkestern	50: —
En trumma	30: —
Musiklektioner	100: —
Vävverksamheten	50: —
Pojkscouternas avdelning	25: —
Flickscouternas ”	25: —
Annonser och trycksaker	50: —

Städning, omkostn. för uppvisning	40:—
Diverse utgifter.....	50:—
Understöd åt två sjuka medlemmar	100:—
	Kronor 520:—

Inkomsterna för höstterminen beräknas sålunda motsvara utgifterna. Av den från föregående verksamhetsår kvarstående skuldsumman måste emellertid de äldsta posterna betalas, varför en stor del av höstens utgifter följaktligen ej kunna betalas förrän under nästa år. Ungdomslaget hoppas dock att så småningom, samtidigt som verksamheten hålles lika livskraftig som hitintills, kunna skapa så god ekonomi, att inkomsterna helt svara mot utgifterna. Men givet är, att Ungdomslaget härunder förlitar sig på att möta samma välvilja som under gångna år och att även för år 1928 erhålla stadsfullmäktiges uppmantrande och stärkande understöd. Angående de två medlemmar, som erhållit 100 kr., vill Ungdomslaget lämna den upplysningen, att de äro syskon och ha tillhört laget från dess första år. Den ena av dem, system, avled under hösten i tuberkulos, medan brodern för närvarande vistas på sanatorium. När laget utgav sin minnesskrift, inriktades annonsanskaffning och försäljning på att detta understöd skulle kunna lämnas.

Karlstad den 18 dec. 1927.

För Hembygdsgillet Ungdomslag:
SIGURD GUSTAVSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 december 1927.

Reg.-n:r 223.

§ 869.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av Hembygdsgillet Ungdomslag gjord, av herrar Severin, Nygren, Ankers och Norsell som motion upptagen framställning om ett anslag å 300 kronor för Ungdomslagets verksamhet under år 1928.

Efter överläggning i ärendet beslöt drätselkammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bevilja Hembygdsgillet Ungdomslag för dess verksamhet under år 1928 ett anslag av 300 kronor, att, i den mån medel ej därtill finnas tillgängliga, utgå medelst utaxering.

Som ovan.

In fidem:

HARALD L. B. von der BURG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 januari 1928.

§ 7.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över Hembygds-gillet Ungdomslags av Herr Severin m. fl. som motion upptagna framställning angående anslag för verksamheten under år 1928, vilken framställning av drätselkammaren tillstyrkts, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hamnservisen Axel Graafs och slussvakten F. Magnussons genom hamnstyrelsen överlämnade framställningar angående ålderstillägg.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 28 oktober 1927.

§ 43.

Hamnstyrelsen hade angående ålderstillägg åt hamnservisen Axel Graaf och slussvakten Fr. Magnusson till lönenämnden överlämnat detta protokollsutdrag:

“Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 5 oktober 1927.

§ 87.

Från hamnservisen Axel Graaf och slussvakten Fr. Magnusson hade inkommit följande framställningar:

“Till Hamnstyrelsen i Karlstad.

Under de senaste åren har genom respektive delegationers eller stadsfullmäktiges beslut de flästa av stadens lägre befattningshavare fått sina löneförhållanden reglerade genom tillerkännande av ålderstillägg. Undertecknad anser sig i anställning och tjänstgöringsförhållande jämnställd med dessa be-

fattningshavare, och hemställer därför värdsamt till hamnstyrelsen, att den måtte tillerkänna mig rätt till ålderstillägg med Kr. 150:—, 300:— och 450:— efter 3—6 och 9 års tjänstgöring. Om denna min värdsamma anhållan bifalles, anhålles lika värdsamt att ålderstillägget måtte räknas från den 1 januari 1927.

Karlstad den 15 september 1927.

Högaktningsfullt

AXEL GRAAF.

Hamnservis vid inre hamnen».

«Till Hamnstyrelsen i Karlstad.

Under de senaste åren har genom respektive delegationers eller stadsfullmäktiges beslut det stora flertalet av stadens lägre befattningshavare fått sina avlöningsförhållanden reglerade genom tillerkännande av ålderstillägg. Undertecknad anser sig i anställnings- och tjänstgöringsförhållanden jämnställd med dessa befattningshavare, vaktmästare och förmän, och hemställer därför till hamnstyrelsen, att den måtte tillerkänna mig rätt till ålderstillägg efter samma grunder, som äro gällande för mig närmast jämnställda befattningshavare. Skulle styrelsen inte anse sig ha befogenhet härtill, hemställes, att den måtte med tillstyrkan befordra denna min anhållan till stadsfullmäktige.

Karlstad den 15 september 1927.

F. MAGNUSSON.

Slussvakt».

Det antecknades, att Graaf anställdes i oktober 1909 med tjänstgöringskyldighet under seglationstiden, c:a 8 månader, emot en månadslön av 90 kr., som fem år därefter ökades med 10 kr. År 1916 ökades månadslönen till 125 kr. och fr. o. m. 1918 tillkom enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 december 1917 om tillfällig löneförbättring åt stadens befattningshavare 25 kr. per månad, vadan månadslönen nu utgår med 150 kr. jämte kristidstillägg därå.

Beträffande Magnusson antecknades, att han antogs till slussvakt i augusti 1913 emot en årslön av 800 kr. jämte fri bostad som numera upptaxeras till 300 kr. I enlighet med stadsfullmäktiges förenämnda beslut erhöll han en tillfällig löneförbättring av 200 kr. per år, vadan alltså den kontanta årslönen fr. o. m. 1918 utgått med 1,000 kronor.

År 1920 upprättades kontrakt med slussvakten, varigenom han åtog sig att emot en årlig ersättning av 600 kr. ombesörja renhållningen vid slussen,

på vedtorget m. m. Från och med innevarande år har Magnusson fått detta renhållningsbestyr som tjänsteåliggande, vadan hans årslön numera utgår med 1,600 kronor jämte kristidstillägg därå.

Med vitsordande av sökandenas oförvitliga tjänstgöring beslöt styrelsen överlämna ansökningarna till lönenämnden och därvid med tillstyrkan förorda Graafs ansökan på så sätt, att det första ålderstillägget skall anses vara intjänt den 1 januari 1927, varemot styrelsen ville avstyrka Magnussons hemställan.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Justerat:

C. O. AHLMARK. JOSEF LÖFBERG.

Rätt utdraget betygar:
IWAR OLSSON“.

Svenska Kommunaltjänstemannaförbundets avdelning N:o 25 i Karlstad företräddes vid detta ärendes behandling av tillsyningsmannen J. F. Löf och maskinisten J. Wallenius.

Löf anförde med instämmande av Wallenius, att båda de ifrågavarande befattningshavarna voro av enahanda betydelse för hamnstyrelsen och hemställde på den grund, att lönenämnden måtte förorda ålderstillägg att utgå till båda befattningshavarna.

Efter överläggning beslöt lönenämnden, som ansåg befattningarna vara att hänföra till säsongarbete, för vilket ålderstillägg icke borde förekomma såsom avlöningsform, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte avslå framställningarna.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
HARALD L. B. von der BURG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 14 november 1927.

§ 768.

Uppå remiss hade drätselkammaren att avgiva yttrande över hamnservisen Axel Graafs och slussvakten Fr. Magnussons ansökningar om ålderstillägg, över vilka ansökningar såväl hamnstyrelsen som lönenämnden yttrat sig.

Kammaren, som i likhet med lönenämnden ansåg, att ålderstillägg icke borde tillämpas såsom avlöningsform för ifrågavarande befattningshavare, men som å andra sidan höll före, att hamnservisen kunde anses berättigad till någon löneförhöjning, beslöt återremittera ärendet till hamnstyrelsen för erhållande av förslag å belopp, varmed hamnservisens lön lämpligen borde ökas för tiden från och med den 1 januari 1928.

Som ovan.

In fidem:

HARALD L. B. von der BURG.

Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 7 december 1927.

§ 118.

Sedan i anledning av utav hamnservisen Graaf och slussvakten Magnusson gjorda framställningar om att erhålla ålderstillägg, lönenämnden och drätselkammaren icke ansett, att ålderstillägg borde tillämpas såsom avlöningsform för ifrågavarande befattningshavare, hade kammaren, som höll före, att hamnservisen kunde anses berättigad till någon löneförhöjning, till hamnstyrelsen återremitterat ärendet för yttrande.

Hamnstyrelsen beslöt föreslå en förhöjning av månadslönen för Graaf med 15 kronor från nästa års början, samt att hans tjänstgöring, som hittills fixerats till tiden 15 april—15 december, hädanefter skall gälla seglationstiden med en minimitjänstgöring av 8 månader per kalenderår.

In fidem:

IWAR OLSSON.

Justerat:

JOS. LÖFBERG. GUSTAF NYGREN.

Rätt utdraget betygar

å tjänstens vägnar:

IWAR OLSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 12 december 1927.

§ 849.

Sedan drätselkammaren genom beslut den 14 november 1927 under § 768 till hamnstyrelsen återremitterat en av hamnservisen Axel Graaf gjord

framställning om ålderstillägg för att erhålla förslag å lämplig löneförhöjning i stället för ålderstillägg, hade hamnstyrelsen med anledning härav föreslagit en förhöjning från och med den 1 januari 1928 av Graafs månadslön med 15 kronor samt att hans tjänstgöring, som hittills varit bestämd till tiden 15 april — 15 september, hädanefter skulle gälla seglationstiden med en minimitjänstgöring av åtta månader per kalenderår.

Med anledning härav beslöt kammaren efter överläggning hemställa:

att stadsfullmäktige måtte *dels* förklara hamnservisens tjänstgöring omfattande seglationstiden med en minimitjänstgöring av åtta månader per kalenderår, *dels ock* fastställa den för ifrågavarande befattning utgående månadslönen från och med den 1 januari 1928 till 165 kronor jämte dyrtidstillägg därå enligt för stadens övriga befattningshavare gällande grunder.

Vidkommande en av slussvakten F. Magnusson samtidigt gjord ansökan om ålderstillägg ansåg drättselkammaren, som tidigare uttalat sig emot beviljande av ålderstillägg åt säsongarbetare, att till honom nu utgående avlöningsförmåner vore skäligen i förhållande till tjänstgöringens omfattning, och att någon höjning av grundlönen för honom följaktligen icke kunde tillstyrkas.

På grund härav beslöt kammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte avslå slussvakten Magnussons ifrågavarande ansökan.

Ett av J. F. Löf och K. J. Wallenius i egenskap av förhandlingsdelegerade för Svenska Kommunaltjänstemannaförbundets avdelning N:o 25 i Karlstad avgivet, till drättselkammaren inkommet yttrande i frågan skulle till stadsfullmäktige överlämnas.

Som ovan.

In fidem:

HARALD L. B. von der BURG.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Efter att hava tagit del av lönenämndens beslut med anledning av slussvakt Fr. Magnussons framställning om ålderstillägg, få vi härmed anföra följande:

Enär lönenämnden beslutat avslå framställningen och motiverat detta sitt beslut med att hänföra Magnussons tjänst till säsongarbete, så kunna vi ej i detta fall dela lönenämndens uppfattning, äldenstund slussvaktens tjänsteåliggande kräver en arbetstid omfattande hela året.

Tager man så i betraktande den, under seglationstiden dagliga tjänstgöringstidens längd, nämligen från kl. 5,30 f. m. till kl. 9 e. m. med skyldighet

att, om så påfordras, även tjänstgöra under den återstående delen av dygnet, (detta senare dock mot särskild ersättning av vederbörande båtägare) så förefaller oss lönenämndens beslut grundat på en ohållbar motivering.

Under hänvisning till hamnstyrelsens vitsordande av Magnussons oförvitliga tjänstgöring, samt med hänsyn tagen till de allt större krav som den utökade trafiken ställer på befattningens innehavare våga vi härmed hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla slussvakten Fr. Magnussons framställning och fastställa följande löneförmåner:

Grundlön kronor 1,600. Ålderstillägg tre (3) st. å 160 kr. vardera att utgå efter 3, 6 och 9 års väl vitsordad tjänstgöring, jämte dyrtidstillägg enligt för stadens övriga befattningshavare gällande grunder. Fri bostad.

För nuvarande innehavaren av slussvaktsbefattningen Herr Fr. Magnusson, anses samtliga tre (3) ålderstillägg intjänta den 1 januari 1928.

För Sv. Kommunaltjänstemannaförbundets Avdelning
n:r 25 i Karlstad.

J. F. LÖF.

K. J. WALLENIUS.

Förhandlingsdelegerade.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 januari 1928.

§ 8.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över hamnservisen Axel Graafs och slussvakten Fr. Magnussons ansökningar om ålderstillägg.

Efter det hamnstyrelsen och lönenämnden yttrat sig häröver samt, efter återremiss från drätselkammaren, inkommit med förnyade utlåtanden i ärendet, hade drätselkammaren, på sätt närmare framginge av dess protokoll den 12 december 1927, § 849, föreslagit stadsfullmäktige dels att, under vissa betingelser, höja Graafs månadslön till 165 kronor jämte dyrtidstillägg därå, dels att avslå Magnussons ansökning.

I ett särskilt vid drätselkammarens protokoll fogat utlåtande hade tillsyningsmannen J. F. Löf och maskinisten K. J. Wallenius, vilka vid ärendets behandling hos lönenämnden företrätt Svenska Kommunaltjänstemannaför-

bundets avdelning N:o 25 i Karlstad, hemställt, att stadsfullmäktige måtte för Magnusson fastställa i utlåtandet närmare angivna ökade löneförmåner.

Beredningsutskottet beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Fru Hilma Olanders ansökan angående befrielse från erläggande av kommunalutskylder.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 12 december 1927.

§ 851.

Med anhållan om skattebefrielse hade fru Hilma Olander ingivit denna framställning:

“Till Karlstads Drätselkammare.

Jag får härmed å min mans, ingenjör Karl Reinh. Olander, Herrhagen 142, vägnar vördsamt anhålla om befrielse från erläggandet av kommunalutskylder för åren 1925 och 1926.

Som stöd för denna min anhållan tillåter jag mig anföra följande:

Min man, som är anställd vid Karlstads Mekaniska Verkstad, är sedan i början av förra året på grund av sjukdom oförmögen till arbete.

Våra tillgångar utgöras av vårt bohag och fastigheten Herrhagen 142, taxerad till kr. 23,000:— och belånad till kr. 20,800:—.

Räntorna å lånen belöpa sig till c:a ..... Kr. 1,050:—
och inkomsterna för uthyrd lägenhet till ..... ” 500:—

varför således hyran för egen lägenhet, 3 rum och kök kan taxeras till ..... ” 550:—

plus kostnaden för fastighetens underhåll.

Verkstaden har under innevarande år månadsvis utbetalt kr. 300:—.
Någon plan för utbetalningarna har emellertid ej uppgjorts utan beloppet fixeras för varje gång.

Själv har jag sedan den 15 juli 1926 varit anställd som kassörska hos Alvar Torell A.-B. härstädes, mot en månadslön av kr. 175:—. För denna årsinkomst har särskild deklaration avgivits och skatterna härför komma att i rätt tid erläggas.

På dessa inkomster måste jag bekosta sjukhusvården för min man, avlöna jungfru, erlägga premier och försörja mig själv och tre minderåriga barn, varav två äro i skolåldern. Därtill kommer att lånet å fastigheten ej blott skall räntas utan också amorteras med kr. 600:— årligen.

Denna amorteringsskyldighet upphör emellertid från och med nästkommande år, i och med vilken lättnad i utgifterna jag hoppas bliva i tillfälle erlägga kommande skatter.

Karlstad den 6 december 1927.

Vördsamt:
HILMA OLANDER.“

Det antecknades, att de oguldna kommunalutskylderna för ingenjören Olander utgjorde för 1925, tredje stämman, 196 kronor 73 öre och för år 1926, hela året, 541 kronor 57 öre eller tillhopa 738 kronor 30 öre.

Med hänsyn till av sökanden åberopade synnerligen ömmande omständigheter beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte efterskänka ifrågavarande skattebelopp 738 kronor 30 öre.

Som ovan.

In fidem:
HARALD L. B. von der BURG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 januari 1928.

§ 9.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över en av drättselkammaren till stadsfullmäktige ingiven framställning angående efterskänkande av ingenjören Karl Reinhold Olander påförda, oguldna kommunalutskylder å ett sammanlagt belopp av 738 kronor 30 öre, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla framställningen.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Karlstad,
Karlstads-Tidningens A.-B. tryckeri 1928.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 16 Februari

N:o 2.

Drätselkammarens förslag angående användning av disponibla räntemedel från C. A. Fahlgrens donationsfond.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 9 januari 1928.

§ 19.

Angående tillgängliga räntemedel från C. A. Fahlgrens donationsfond hade från stadskamreraren inkommit en så lydande anmälan:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

Härmed får jag vördsamt anmäla, att disponibla ränteavkastningen från C. A. Fahlgrens donationsfond för åren 1923—1927 utgör Kronor 8,335:90.

Enligt gällande bestämmelse skall räntan samlas under fem på varandra följande år, varefter stadsfullmäktige skola besluta om den sålunda samlade räntans användning till något för staden Karlstad gagneligt och behjärtansvärt ändamål, som icke varit brukligt att genom kommunalmedlemmarnas beskattning tillgodoses.

Karlstad i stadskamrerarekontoret den 7 januari 1928.

H. WESTLIN.“

I sammanhang härmed företogs till behandling följande från Karlstads Orkesterförening inkomna framställning:

“Till Drätselkammaren, Karlstad.

Karlstads Orkesterförening avslutar med innevarande vårtermin silt åttonde verksamhetsår. Under de gångna åren har verksamheten endast kunnat upprätthållas med hjälp av det ekonomiska stöd, som orkesterföreningen er-

hållit av stadsfullmäktige. Med innevarande säsong upphör emellertid det senast beviljade beloppet kronor 3,500 pr år att utgå, och utan nytt understöd står orkesterföreningen inför den eventualiteten att nödgas nedlägga verksamheten. Detta vore ur många synpunkter olyckligt. Otivelaktigt har orkestern under de gångna åren erhållit en övning och utveckling, som höjt dess musikaliska nivå och förskaffat den ett ökat anseende i musikaliska kretsar. Den stora tillströmningen till föreningens stadgade två billighetskonserter torde även visa, att det råder ett allmänt intresse för föreningens verksamhet. Med anledning härav har föreningen även beslutat att anordna en extra billighetskonsert och slopa den konsert med bal, som förut måst anordnas för skapande av nödiga inkomster.

Allt fortfarande står ett antal amatörer berett att kostnadsfritt ställa sig till orkesterns förfogande i det oegennyttiga intresset för musiklivets höjande. Det är ingen ringa möda, som av dem nedlagts på denna uppgift, men denna möda skulle vara förspild till ingen nytta, om orkesterns verksamhet nu måste nedläggas, och förspild skulle då även den utbildning vara, som orkesterns yrkesmusici erhållit under dessa åtta år.

Karlstads Orkesterförening har satt sig i förbindelse med andra dylika föreningar för att söka få till stånd en samverkan mellan dem i syfte att åt föreningarnas verksamhet förskaffa statsunderstöd i form av lotterimedel eller direkt understöd. Det hittills av riksdagen för dylikt ändamål beviljade understödet kräver som bekant kommunala understöd till så stort belopp, att Karlstads Orkesterförening ej kunnat reflektera därpå. Föreningen har sig emellertid bekant, att även inom riksdagskretsar intresset är livligt för beredande av understöd även åt mindre föreningar. Det gäller således för Karlstads Orkesterförening att söka hålla sig vid liv, i den säkra förvissningen om att, därest detta lyckas, tillräckligt understöd från statens sida också skall lämnas inom en nära framtid.

Orkesterföreningen vågar därför vördsamt hemställa, att drätselkammaren ville ingå till stadsfullmäktige med en anhållan, att det räntebelopp å C. A. Fahlgrens fond, som nu står till förfogande, eller kronor 8,335:90 måtte få avsättas till en fond för understöd av Karlstads Orkesterförenings verksamhet, ur vilken fond sedan efter framställning av föreningen nödiga belopp för uppehållande av dess verksamhet under de närmaste åren kunde av stadsfullmäktige beviljas.

Karlstad den 9 januari 1928.

För Karlstads Orkesterförening:

VALDEMAR VENDEL.

Ordf. »

Efter överläggning i ärendet beslöt kammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte bestämma, att ifrågavarande nu tillgängliga räntemedel 8,335 kronor 90 öre skola avsättas att användas för musiklivets höjande inom staden i enlighet med beslut, som stadsfullmäktige framdeles kunna komma att fatta.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 februari 1928.

§ 12.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens den 9 januari 1928 avgivna förslag angående användning av disponibla räntemedel från C. A. Fahlgrens donationsfond, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens förslag.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens förslag angående disponerande av staden beviljat bidrag ur landstingets anslag för lindrande av arbetslösheten.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 9 januari 1928.

§ 31.

Sedan i anledning av stadsfullmäktiges hemställan landstingets förvaltningsutskott beviljat staden ett anslag av 5,000 kronor till åtgärder för lindrande av arbetslösheten, beslöt kammaren nu föreslå fullmäktige att disponera ifrågavarande anslag sålunda:

- 1:o Merkostnad för reparation av kajen i Älvgatan]..... Kr. 1,487: 72
 2:o Merkostnad för anläggning av dagvattenkulvert i Östra Torg-
 gatan ..... „ 2,363: 94
 3:o Centralförrådet tillföres såsom bidrag till kostnader för ma-
 kadamtillverkning vid Tallåsen år 1928 ..... „ 1,148: 34

Vid ärendets behandling anförde byggnadschefen, att merkostnaden för kajen uppstått därigenom, att arbetet utsträckts över den ursprungliga planen på grund av, att kajen visat sig vara bristfällig i större omfattning än som före dess rivning kunnat utrönas, och för kulverten därigenom, att arbetet genom älvens stigning betydligt försvårats, tilläggande byggnadschefen, att de arbetslösa genom dessa förhållanden beretts ytterligare arbete.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 februari 1928.

§ 13.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens den 9 januari 1928 avgivna förslag angående disponerande av staden beviljat bidrag ur landstingets anslag för lindrande av arbetslösheten, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,
 att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens förslag.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Herr Norsells m. fl. motion angående uppförande av bostadshus för skoldistriktets lärarepersonal.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Enligt Kungl. kungörelsen av den 18 september 1918 skall skoldistriktet för folkskolans lärare tillhandahålla tjänstebostad. Tjänstebostad skall för ordinarie manlig folkskollärare innehålla minst tre i lämplig direkt förbindelse

med varandra stående rum och kök med en sammanlagd golvyta av omkring 90 kvadratmeter och för kvinnlig ordinarie folkskollärare minst två rum och kök med en sammanlagd golvyta av 65 kvadratmeter samt för annan lärare minst ett rum och kök med en sammanlagd golvyta av omkring 45 kvadratmeter. Enligt förutnämnda förordning skall med tjänstebostaden följa ved eller annat för uppvärmning av bostaden lämpligt bränsle till tjänsteinnehavarens husbehov.

Där icke skoldistriktet tillhandahåller tjänstebostad och bränsle skall kontant ersättning lämnas härför enligt prisen å orten.

Inom Karlstads stads skoldistrikt lämnas sedan flera år kontant ersättning för såväl bostad som bränsle.

Bostadsersättningen utgår för 1922 med följande belopp:

Till 17 folkskollärare å.....	900:—	15,300:—
” 2 fortsättningsskollärare å.....	900:—	1,800:—
” 1 slöjdlärare.....		900:—
” 19 folkskollärarinnor å.....	650:—	12,350:—
” 1 fortsättningsskollärrinna.....		650:—
” 24 småskollärarinnor å.....	450:—	10,800:—
” 6 slöjdlärarinnor å.....	450:—	2,700:—
” 4 skolkökslärarinnor å.....	650:—	2,600:—
Extra ersättning till 6 lärare.....		1,160:—
		<hr/>
		Kronor 48,260:—

Till förestående 74 lärare utgår för 1922 bränsleersättning med tillsammans 16,470:— kronor

Hela stadens kostnad för bostads- och bränsleersättningen under 1922 utgör således 64,730:— kronor.

Vad då först angår bostadsersättning så torde kunna ifrågasättas huruvida det icke skulle vara för staden förmånligare att tillhandahålla bostäder åt lärarepersonalen.

För den nuvarande personalen kräves nedanstående antal eldstäder:

20 manliga lärare (tre rum och kök).....	80 eldstäder
24 kvinnliga lärare (två rum och kök).....	72 ”
30 ” ” (ett rum och kök).....	60 ”

Summa 212 eldstäder

Beräknas kostnaden för dessa till 3,000:— kronor pr eldstad, skulle totalkostnaden uppgå till 636,000:— kronor.

Det belopp, 48,260: — kronor, som nu pr år utgår i bostadsersättningar, skulle, om man utgår ifrån att 8 % behövas till ränta, amortering, underhåll och administration i det närmaste täcka dessa kostnader.

Vad som brister skulle sannolikt kunna inbesparas på bränsleersättningen, ty även om centraluppvärmning icke anordnas i bostäderna i fråga, så kunde folkskolestyrelsen, sedan lärarepersonalen beretts bostäder i ett par större byggnadskomplex, inköpa ved i större partier och därigenom säkerligen nedbringa kostnaderna härför.

På grund av det anförda hemställes härmed:

att stadsfullmäktige måtte besluta uppdraga åt drätselkammaren att föranstalta om utredning angående uppförande av tvenne byggnader i närheten av Herrhags- och Tjäderskolorna inrymmande bostäder och övriga utrymmen för skoldistriktets lärarepersonal, samt

att snarast till fullmäktige inkomma med det förslag vartill utredningen kan giva anledning.

Karlstad den 24 november 1922.

A. NORSELL.
ALB. SVENSSON.

J. A. HÅKANSSON.
PER CLARHOLM.

Förslag till bostäder för folkskolelärare i Karlstad.

Bostadshuset på tomterna N:ris 149 och 150 inom kvarteret Tjädern:

Innehåller:

8 st. lägenheter för ordinarie folkskolelärare	à 3 rum, jungfrukam. och kök
8 st. " " " folkskolelärarinnor	à 2 " " "
1 st. " " e. o. " "	à 2 " " "
1 st. " " vik. skolkökslärarinna	à 2 " " "
1 st. " " ord. " "	à 2 " " "
1 st. " " gårdskarll	à 2 " " "
6 st. " " ord. småskolelärarinnor	à 1 " " "
5 st. " " " " "	à 1 " " "
2 st. " " " handarbetslärarinnor	à 1 " " "
1 st. " " " småskolelärarinna	à 1 " " "

S:a 34 st. lägenheter med 104 eldstäder

Kostnad:

Bostadshuset	422,000: —
Uthuset	6,000: —
Kostnad för extra grund av armerade betongpålar....	20,000: —
Gårdsplaneringar	5,000: —
	<u>453,000: —</u>

Bostadshuset på tomterna N:ris 341—345:

Innehåller:

9 st. lägenheter för ordinarie folkskolelärare	å 3 rum, jungfrukam. och kök
2 st. " " vik. folkskolelärare	å 3 " " " "
10 st. " " ord. folkskolelära ^r innor	å 2 " " " "
1 st. " " vik. " "	å 2 " " " "
2 st. " " ord. skolkökslära ^r innor	å 2 " " " "
1 st. " " gårdskar ^l	å 2 " " " "
11 st. " " ord. småskolelära ^r innor	å 1 " " " "
1 st. " " e. o. " "	å 1 " " " "
3 st. " " ord. handarbetslära ^r innor	å 1 " " " "
1 st. " " e. o. " "	å 1 " " " "

S:a 41 st. lägenheter med 129 eldstäder

Kostnad:

Stora byggnaden	193,000: —
Hörnbyggnader	83,000: —
Herrhagsgatans byggnad	102,000: —
Östra gårdsbyggnaden	67,000: —
Västra "	67,000: —
Uthusbyggnader	18,000: —
Gårdsplaneringar	15,000: —
	<u>545,000: —</u>
	S:a Kronor 998,000: —

I ovanstående beräkningar äro ej tomternas värde eller eventuellt erforderliga gatuledningar eller gatubeläggningar medtagna.

Karlstad i stadsarkitektkontoret den 9 april 1923.

CARL CRISPIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 9 januari 1928.

§ 33.

Företog kammaren ånyo till behandling den av Herrar A. Norsell, J. A. Håkansson, Alb. Svensson och Per Clarholm i stadsfullmäktige väckta motionen att fullnäktige måtte uppdraga åt kammaren att föranstalta om utredning angående uppförande av tvenne byggnader i närheten av Herrhags- och Tjäder-

skolorna, inrymmande bostäder och övriga utrymmen för skoldistriktets lärarepersonal, samt att till fullmäktige inkomma med det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Kammaren, till vilken motionen remitterats, hade den 22 november 1922, under § 730 i då hållet protokoll, beslutit hemställa, att fullmäktige måtte bordlägga motionen, därvid inom kammaren framhållits, att den svårligen kunde åvägabrunga någon verkligt tillfredsställande utredning, än mindre påtaga sig ansvaret att tillstyrka ett så omfattande byggnadsföretag, innan byggnadskostnaderna i någon mån stabiliserats och innan erfarenhet vunnits angående verkningarna av hyreslagens upphävande, samt att skolkommissionens förslag, därest detsamma bleve antaget, kunde komma att medföra konsekvenser i avseende å bestämmelserna om lärarebostäders beskaffenhet, varför man borde avvakta resultatet av detta förslag, innan något bostadsbygge beslutades.

Vid sammanträde den 21 december samma år beslöto emellertid stadsfullmäktige, enligt § 210 i då fört protokoll, att lämna kammaren det uppdrag, motionen avsåge, med ändring likväl att utredningen skulle omfatta erforderligt antal byggnader i närheten av Herrhags- och Tjäderskolorna eller på andra lämpliga platser.

Vid undersökning, som kammaren därefter lät verkställa angående kostnaderna för i motionen avsedda bostadshus *dels* å tomterna N:ris 149 och 150 inom kvarteret Tjädern och *dels* å tomterna N:ris 341—345 inom stadsdelen Herrhagen visade det sig, att dessa kostnader skulle komma att uppgå till den avsevärda summan av nära en million kronor, varför kammaren icke ansåg sig böra framlägga den gjorda utredningen till stadsfullmäktiges prövning, utan avvakta en möjlig nedgång i byggnadskostnaderna.

Kammaren lät jämväl uppgöra förslag till två mindre bostadshus, ett å tomten N:o 219 i kvarteret Loke, innehållande 6 lägenheter och ett å tomten N:o 204 i kvarteret Höder, innehållande 9 lägenheter. Dessa förslag utvisade en kostnad per eldstad av kr. 3,333:— resp. kr. 4,000:— förutom värdet å tomterna. Även denna kostnad ansåg kammaren vara så hög, att förslaget förverkligande icke kunde ifrågakomma, utan fick detsamma vila av enahanda anledning, som nämnts beträffande de två stora bostadshusen.

Byggnadskostnaderna hava emellertid icke fallit i någon nämnvärd mån, och torde redan på den grund tanken på, att staden skulle för ifrågavarande ändamål uppföra byggnader, böra övergivas. Härtill kommer, att det numera icke förefinnes någon bostadsbrist här i staden, utan har lärarepersonalen möjlighet att få förhyra lämpliga bostäder för belopp, som därtill anvisats.

Detta ställer sig otvivelaktigt billigare för staden, än att uppföra dyrbara byggnader och inreda boningslägenheter, med vilka vederbörande kanske icke bleve nöjda.

På grund härav beslöt kammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte förklara det motionen icke skall till vidare åtgärd föranleda.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 februari 1928.

§ 14.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över Herr Norsells m. fl:s motion angående uppförande av bostadshus för skoldistriktets lärarpersonal, beslöt, efter tagen del av handlingarna, att med instämmande i vad drätselkammaren i ämnet anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte förklara ifrågavarande motion icke till vidare åtgärd föranleda.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Centralförbundets för nykterhetsundervisning av Herr Clarholm som motion upptagna framställning angående anslag till anordnande innevarande år av en upplysningskurs rörande alkoholfrågan.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som har till syftemål att befrämja upplysningsarbetet i nykterhetsfrågan och därmed sammanhängande etiska, socialekonomiska och hygieniska spörsmål, anordnar för sådant ändamål bl. a. allmänna upplysningskurser i alkoholfrågan. T. o. m. år 1927 hava 143 dylika kurser hållits.

Vid organiserandet av dessa kurser har samarbete ägt rum mellan Centralförbundet och alla för ett objektivt upplysningsarbete intresserade, oberoende av olika principiella ståndpunkter i övrigt. I överensstämmelse härmed och i enlighet med Kungl. Maj:ts föreskrift äro även politiska och religiösa strider eller förhandlingar förbjudna.

Erfarenheten från hittills hållna kurser har också visat, att på detta område ett intresserat och fruktbringande samarbete kunnat ske mellan de olika meningsriktningarna på det nykterhetspolitiska området. Så ha ej blott nödiga anslag lämnats utan jämväl i övrigt — vid kursprogrammets utarbetande etc. har samförståndet varit utmärkt. Och så långt Centralförbundet av uttalanden i pressen eller annorledes kunnat inhämta, ha kurserna över allt vunnit erkännande för vederhäftighet och objektivitet.

Inom Värmlands län ha allmänna upplysningskurser tidigare hållits i Kristinehamn 1907, Karlstad 1910 och 1925, Arvika 1916 och Filipstad 1922.

Därest behövlige anslag kunna erhållas, ärnar Centralförbundet förlägga nästa kurs inom detta län till Arvika under år 1928.

Med ledning av erfarenheten från de senast hållna kurserna har utgifterna beräknats till cirka kronor 6,000: —.

Till den planerade kursen har länets landsting på sitt senaste sammanträde anslagit ett belopp av 1,000: — kronor. Som emellertid detta icke är tillräckligt att säkerställa kursens ekonomi, är dess tillkomst även beroende på det intresse och tillmötesgående, som den kan komma att röna hos övriga anslagsbeviljande myndigheter och korporationer inom länet.

Anslagen disponeras av Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som svarar för alla utgifter och som — därest överskott uppstår på någon kurs — överför detta till garantifonden för täckande av de underskott, varmed man också har att räkna.

Beträffande kursens program får Centralförbundet hänvisa till vad därom säges i en till denna ansökan fogad bilaga (Cirkulär n:r 2 B), vari bl. a. redogöres för orsaken därtill, att programmets utarbetande måste anstå till dess anslagsfrågorna blivit avgjorda.

Under åberopande av vad sålunda anförts få Centralförbundet för nykterhetsundervisning och kursbestyrelsen vördsamt anhålla,

att stadsfullmäktige i Karlstad måtte anslå ett belopp å kr. 600: — eller annat möjligt belopp såsom bidrag till den av Centralförbundet för år 1928

planerade allmänna upplysningskursen i Arvika samt att meddelande om beslutat anslag sändes till undertecknad Fritz Björn snarast möjligt.

Stockholm och Arvika i september 1927.

För Centralförbundet för nykterhetsundervisning och kursbestyrelsen:

S. H. KVARNZELIUS.

Landshövding.

Centralförbundets ordf.

VALD. DAHLGREN.

Rektor.

Kursbestyrelsens ordf.

AUG. LJUNGGREN.

Direktör.

Centralförbundets ledare.

Fritz Björn.

Folkskollärare.

Kursbestyrelsens sekr.

Utdrag av protokoll, hållet hos Nykterhetsnämnden i Karlstad den 22 november 1927.

§ 654.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över en från Centralförbundet för nykterhetsundervisning inkommen framställning om anslag för anordnande av en s. k. allmän upplysningskurs i Arvika under år 1928.

Med erinran *dels* därom, att stadsfullmäktige förut anslagit medel till avhållande av dylika kurser här i Värmland även å andra orter än i Karlstad, senast 500 kronor till en kurs i Filipstad år 1922, *dels* att anslaget till nykterhetens befrämjande redan tagits i anspråk i årets stat, beslöt nykterhetsnämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål anvisa ett anslag av 500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, utgå medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätse kammaren i Karlstad den 30 januari 1928.

Reg.-n:r 226.

§ 64.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att yttra sig över såsom motion av stadsfullmäktiges Herr ordförande upptagen ansökan från

Centralförbundet för nykterhetsundervisning om anslag å 600 kronor såsom bidrag till anordnande under innevarande år av en upplysningskurs i Arvika rörande alkoholfrågan.

Det antecknades, att stadsfullmäktige här i staden, beviljat anslag för nykterhetskurser, i Kristinehamn år 1907 med 300 kronor, i Karlstad år 1910 med 500 kronor, i Arvika år 1916 med 150 kronor, i Filipstad år 1922 med 500 kronor och i Karlstad år 1925 med 1,000 kronor.

Vid ärendets behandling framhölls inom kammaren att några redogörelser för omkostnaderna för de särskilda kurserna aldrig lämnats, men att hädanefter dylika redogörelser borde utgöra ett villkor för anslags beviljande, i all synnerhet som det uppgivits, att eventuella överskottsmedel fonderades och sålunda måhända icke komme till användning i denna del av landet.

Kammaren, vars majoritet likväl ansåg, att bidrag även nu borde lämnas, men att detsamma, särskilt med hänsyn till att landstinget för ändamålet beviljat 1,000 kronor, kunde nedsättas under det begärda, beslöt att hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte bevilja Centralförbundet för nykterhetsundervisning ett anslag för ifrågavarande ändamål av 300 kronor att bestridas genom uttaxering.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 februari 1928.

§ 15.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av Herr Clarholm såsom motion upptagen ansökan från centralförbundet för nykterhetsundervisning angående anslag till anordnande under innevarande år av en upplysningskurs i Arvika rörande alkoholfrågan.

Häröver hade nykterhetsnämnden och drätselkammaren avgivit infordrade utlåtanden; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution angående yttrande från stadsfullmäktige över N. E. R. Jonssons ansökan att övertaga rätt till försäljning av pilsnerdricka i fastigheten Kvarnbergsgatan N:o 18.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges hörande, i ärendet avgiva yttrande samt därmed jämte remisshandlingarna hit inkomma.

Karlstad i landskansliet den 17 november 1927.

På tjänstens vägnar:
ERNST STRIDSBERG.

Överlämnas till Stadsfullmäktige för yttrande.
Karlstads rådhus den 22 november 1927.

På Magistratens vägnar:
ARTHUR JOHANSSON.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län,
Karlstad.

Enär undertecknad övertagit handlande Gustaf Erikssons handelsaffär i Kvarnbergsgatan 18 här i staden från den 1 dec. d. å., anhålles härmed att hans rättighet att försälja pilsnerdricka kl. II till avhämtning må överflyttas på mig.

Vid ansökningen fogas:

- 1:o) Åldersbevis;
- 2:o) Myndighetsbevis;
- 3:o) Konkursbevis;
- 4:o) Intyg om ordentlighet och lämplighet.

Karlstad den 17 november 1927.

N. E. R. JONSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos nykterhetsnämnden i Karlstad den 1 februari 1928.

§ 65.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över en av handlanden Nils Einar Reinhold Jonsson hos Konungens

Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i huset N:o 18 vid Kvarnbergsgatan här i staden till avhämtning försälja pilsnerdricka klass II.

I särskild skrivelse till Konungens Befallningshavande, som jämväl överlämnats till nykterhetsnämnden, hade sökanden anhållit, att det begärda tillståndet måtte begränsas till att gälla till den 1 april 1929.

Sedan antecknats, att ansökningen ej avsåge någon ny försäljningsrättighet, utan endast övertagande av en äldre, beslöt nykterhetsnämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte tillstyrka meddelande av det begärda tillståndet att gälla tillsvidare till den 1 april 1929.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 februari 1928.

§ 16.

Sedan Konungens Befallningshavande genom magistraten infordrat fullmäktiges yttrande över N. E. R. Jonssons ansökan att övertaga rätt till försäljning av pilsnerdricka i fastigheten Kvarnbergsgatan n:o 18, hade nu beredningsutskottet uppå remiss att yttra sig i ärendet.

Med instämmande i vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte tillstyrka meddelande av det begärda tillståndet att gälla tills vidare till den 1 april 1929.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Landstingets epideminämnds framställning angående överlåtelse av stadens epidemisjukhus till landstinget.

Till Stadsfullmäktige.

Då i den plan för epidemivårdens ordnande inom länet, som av landstinget blivit antagen bl. a. ingår ett epidemisjukhus i Karlstad, får Epidemi-

nämnden härmed hos stadsfullmäktige anhålla om upplysning om och till vilket pris staden skulle vara villig att till landstinget överlåta stadens nuvarande epidemisjukhus.

På Epideminämndens vägnar:
PER CLARHOLM.

Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden i Karlstad den 12 oktober 1927.

§ 207.

Föredrogs följande skrivelse:

“Till Stadsfullmäktige.

Hälsovårdsnämnden beslöt nu avgiva det yttrande, att nämnden för sin del icke hade något att erinra emot överlåtande av stadens epidemisjukhus till landstinget, varemot nämnden ansåge sig icke kunna yttra sig angående priset.

Som ovan.

In fidem:
BERTIL JULIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 januari 1928.

§ 61.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över hemställan från landstingets epideminämnd om upplysning om och till vilket pris staden skulle vara villig att till landstinget överlåta stadens epidemisjukhus.

Stadsarkitekten ingav nu rörande värderingen av sjukhuset följande skrivelse:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

Enligt uppdrag vid drätselkammarens sammanträde den 19 decemb. 1927 att verkställa värdering av epidemisjukhusets fastighet i kvarteret Elefantan inom stadsdelen Herrhagen härstädes få undertecknade med anledning härav avgiva följande utlåtande:

Området innehåller enligt stadsingenjör Gustaf Lovéns uppgift 6,170 kvm. Byggnadernas nuvarande brandförsäkringsvärden äro:

a) huvudbyggnaden, äldre delen.....	55,000 kr.
b) " , nyare "	145,000 "
c) vaktstugan	12,000 "
d) uthuset.....	3,500 "
e) källare (ej försäkrad)	—
f) staket " "	—

Fastigheten har av oss åsatts följande värden:

a) huvudbyggnaden, äldre delen.....	67,235 kr.
b) " , nyare "	200,695 "
c) vaktstugan	13,000 "
d) uthuset	5,175 "
e) källare	3,000 "
f) staket	2,840 "
g) tomten, 6,170 kvm. à 10:— kr.....	61,700 "

Summa 353,645 kr.

eller i avrundat tal 353,000 kr.

Karlstad den 17 januari 1928.

OLOF WÄSTLUND.

CARL CRISPIN.“

Sedan det antecknats, att hälsovårdsnämnden i avgivet yttrande förklarat sig för sin del intet hava att erinra mot överlåtande av sjukhuset, uppkom överläggning, därvid icke heller inom kammaren gjordes någon invändning mot en eventuell försäljning, men framhölls lämpligheten av att hela kvarteret Elefanten befunne sig i en ägares hand, varför erbjudande borde göras om överlåtelse jämväl av den inom kvarteret belägna fastigheten N:o 400, vilken framdeles torde bliva behöflig för utvidgning av epidemisjukhuset. Denna fastighet innehåller cirka 1,625 kvadratmeter och är bebyggd med *dels* ett bostadshus av trä under tak av eternitskiffer, innehållande 8 lägenheter om ett rum och kök, och *dels* ett uthus av sten, innehållande tvättstuga och vedbod. Årliga hyresavkastningen utgör för närvarande 2,400 kronor.

Kammaren beslöt hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte förklara sig villiga att till landstinget överlåta epidemisjukhuset med tillhörande jordområde (tomt N:o 1) inom kvarteret Elefanten mot en köpeskilling av 353,000 kronor, ävensom fastigheten N:o 400 (tomt N:o 2) inom samma kvarter för ett pris av 35,000 kronor.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 februari 1928.

§ 17.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över av landstingets epideminämnd hos fullmäktige gjord framställning angående överlåtelse av stadens epidemisjukhus till landstinget.

Häröver hade hälsovårdsnämnden och drätselkammaren avgivit infortrade yttranden; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovau.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående fondering av staden medgiven tillfällig upplåning.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 januari 1928.

§ 62.

Stadskamreraren ingav rörande av stadsfullmäktige beslutade, men ännu icke upptagna lån följande utredning och förslag, nämligen:

“Till Drätselkammaren.

Med bifogande av specifikation å av Kungl. Maj:t medgiven tillfällig upplåning, avsedd att sedermera fonderas, får jag härmed vördsamt hemställa, att kammaren måtte ingå till stadsfullmäktige med framställning, att fullmäktige ville besluta att för i förteckningen angivna ändamål upptaga ett 25-årigt amorteringslån å 1,025,000 kronor samt att därtill söka Kungl. Maj:ts tillstånd, varjämte drätselkammaren torde erhålla i uppdrag att, sedan sagda tillstånd erhållits, verkställa den ifrågavarande upplåningen på tid och sätt kammaren kunde finna för staden fördelaktigast.

Karlstad i stadskamrerarekontoret den 18 januari 1928.

H. WESTLIN.“

I anledning härav beslöt drätselkammaren att hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte besluta att upptaga ett å 25 års amortering ställt lån å 1,025,000 kronor;

att underställa beslutet härom Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse; samt

att bemyndiga drätselkammaren att på tid och sätt kammaren kan finna lämpligt upptaga lånet.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Karlstads stad medgiven upplåning, avsedd att fonderas.

	Beslut		Handl. Ser. A.		Ä n d a m å l	Belopp	Kungl. Maj:ts beslut den:
	år	§	n:r	sid.			
1	1922	138			Till inköp av tomtdelar inom kv. Sleipner och Sigyn	4,935: 28	19/1 1923
2		165	15	52	Diverse gatuarbeten i 1923 års gatuförslag .	71,500: —	»
3		166	15	58	Gasledning till stadsdelen Hagaborg	40,000: —	»
4		171	15	77	Fyllnadsanslag till färdigställande av den 18 maj detta år beslutade nödhjälpsarbeten .	15,000: —	»
5		175	15	96	Gasledningar i Haga och Malmtorgsgatorna	900: —	»
6		184			Fortsatt breddning av prämkkanalen (nödhjälpsarbete)	46,000: —	»
7		192	16	1	Förstärkning av högspänningsledningen mellan primära transformatorstationen vid regementsområdet och omformarestationen	18,000: —	2/3 1923
8		192	16	1	Förstärkning av matarekabellarna för likartad ström	7,500: —	»
9		192	16	1	Diverse arbeten på lågspänningsnätet	5,000: —	»
10		192	16	1	Servisledningar	5,000: —	»
11		192	16	1	Inköp av omformare å 500 hkr.	46,000: —	»
12		192	16	1	Reservtransformator för vattenverket	2,900: —	»
13		192	16	1	Transformatorstationen vid Ullebergs sinner-slöanstalt	4,000: —	»
14		192	16	1	Transformatorstation för seminariebyggnaden vid Höökskatan	8,500: —	»
15		198	16	24	Servisledningar för gasverket	3,000: —	»
16		202	16	30	Servisledningar för vattenverket	11,000: —	»
17		201	16	29	Servisledningar för avloppsverket	4,000: —	»
18	1923	176	18	4	Byggnad för köttbesiktningbyrå	131,725: —	6/6 1924
19		182	18	41	Inköp av dieselmotor	70,000: —	»
20		198	20	7	Tilläggsanslag för under år 1923 utförda gas-servisledningar	3,000: —	»
21		205	20	24	För elektricitetsverkets extra stat för år 1924: Ny tryckpunkt vid Ö:a järnvägsstationen med ledning . . . . . 9,400: — Inlösen av Norrmalms Elektriska A.-Bol. ledningsnät . . . . . 5,000: — Servisledningar . . . . . 5,000: — Transformator å Orrholmen . . . . . 1,500: — Ny transformator för Deje-fors- abbonem. . . . . 16,000: — Ny fördelningscentral i omformarestationen för matare- ledning till likströmsnätet . . . . . 6,000: —	42,900: —	»
22		218	20	54	Vatten- och Avloppsverkens extra stat för år 1924: Servisledningar för vatten . . . . . 3,000: — Servisledningar för avlopp . . . . . 4,000: — Ny oljemotorpump för pump- verket vid Ö:a stationen . . . . . 14,000: —	21,000: —	»

	Beslut		Handl. Ser. A.		Ä n d a m å l	Belopp	Kungl. Maj:ts beslut den:
	år	§	n:r	sid.			
23	1924	20	1	4	Servisledningar för gas	4,000:—	8 ¹ /12 1924
24		61	3	43	Vägport i Ö:a Kanalгатan	72,000:—	»
25		134	7	47	Ny uppfartsväg till Herrhagen fr. Ö:a stationen	55,000:—	»
26		135	7	50	Utsträckning av vatten- och avloppsledningar i Tingvallagatan	4,500:—	»
27		181	12	8	Gashuvudledning till Strandområdet	15,425.—	6 ¹ /11 1925
28		210	13	23	Tingvallagatans iordningställande, nybyggnad	35,000:—	»
29		210	13	23	Eneströmsgatans iordningställande, nybyggnad	10,000:—	»
30		227	14	15	Huvudvattenledning i Färnebogatan	3,250:—	»
31		239	14	35	Nya gashuvudledningar inom stadsdelen Klara	6,000:—	»
32		240	14	38	Ställverk för kablar till Haga—Norrmalm och yttre hamnområdet	4,000:—	»
33			14	38	Inköp av spänningsregulator, tilläggsanslag .	2,500:—	»
34			14	38	Inköp av ny transformator å 8½ kva.	1,500:—	»
35	1925	115	9	20	Inköp av pudrettlada å Örsholmen med tillhörande område	16,000:—	15 ¹ /10 1926
36		144	11	46	Omläggning av viss del av Drottninggatans körbana med tuktad sten	14,000:—	»
37		181	13	127	Transformatorstation för östra delen av Norrstrandsområdet samt Svinbäcken . . . . . 700:—		
					Transformator och instrumentering av ifrågavarande station 2,000:—		
					Regulator för ångturbinen . . . . . 1,500:—	4,200:—	»
38		196	13	176	Som nödhjälpsarbete utförda ledningar för gas, vatten och avlopp å Herrhagen samt å Mariebergsområdet	94,500:—	»
39	1926	96	9	13	Utsträckning av gasledningen dels i Strands villaområde; dels från hörnet av Åttkants- och Nygatorna fram till huvudledningen vid järnvägsbron över prämkanalet; dels ock i Götgatan	6,300:—	»
40		148	17	39	Till ny- och omläggning av gator inom stadens planlagda område	12,700:—	27 ¹ /1 1928
41	1927	117	8	57	Till inköp av landeriet Jakobsberg	95,000:—	»
42		178			Gas-, vatten- och avloppsledningar i Karlama. fl. gator å Herrhagen	56,000:—	»
43					Lånekostnader	10,464: 72	
						Kronor	1,025,000:—

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 februari 1928.

§ 18.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över av drätselkammaren enligt beslut den 19 januari 1928, § 62, gjord framställning angående fondering av staden medgiven tillfällig upplåning, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Särskilda kommitterades utredning och förslag angående skolreformens tillämpning i Karlstad.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Jämlikt föreskrift i nådigt cirkulär den 18 juni 1927, av vilket cirkulär tryckta exemplar här bifogas, meddelas härmed, att riksdagen beslutit, att så länge icke högre flickläroverk här i staden inrättats, kvinnliga lärjungar må, efter framställning av staden, kunna av Kungl. Maj:t lämnas tillträde till gymnasium vid nuvarande läroverk i staden, under förutsättning att, därest ej vid läroverket finnes anställd kvinnlig ämneslärare, staden bestrider kostnaderna för skäligt arvode till en på det pedagogiska området erfaren kvinnlig sakkunnig, vilken på rektors förslag av skolöverstyrelsen förordnats att gå rektor tillhanda med råd och upplysningar i fråga om de kvinnliga lärjungarna, att särskild undervisning i övningsämnen, i den mån sådant påkallas, på stadens bekostnad anordnas för de kvinnliga lärjungarna samt under de villkor i övrigt som Kungl. Maj:t bestämmer;

och får Konungens Befallningshavande härjämte, enligt jämväl i berörda nådiga cirkulär meddelad föreskrift, anmoda stadsfullmäktige att avgiva och före den 1 juli 1928 hit inkomma med yttrande, huruvida och i så fall från vilken tid staden åtager sig enahanda förpliktelser, som i riksdagens i cirku-

läret omförmälda skrivelse den 2 juni 1927 n:o 262 under punkt I b 1 uppställts för upprättande av högre flickläroverk i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg.

Karlstad i landskansliet i den 29 oktober 1927.

På tjänstens vägnar:
GEORG SAMUELSON.

Stadsfullmäktige i Karlstad ha å sammanträde den 17 november 1927 utsett en kommitté att verkställa utredning och avgiva förslag angående skolreformens tillämpning i Karlstad, närmast med anledning av Kungl. Befallningshavandes skrivelse den 29 okt. 1927, innehållande *dels* ett meddelande, att, så länge icke högre flickläroverk inrättats här i staden, kvinnliga lärjungar må, efter framställning av staden, kunna av Kungl. Maj:t under vissa villkor lämnas tillträde till härvarande gymnasium, *dels* en anmodan att före den 1 juli 1828 till Kungl. Befallningshavande inkomma med yttrande, huruvida och i så fall från vilken tid staden åtager sig enahanda förpliktelser, som i riksdagens skrivelse den 2 juni 1927 n:o 262 under punkt I b 1 uppställts för upprättande av högre flickläroverk i städerna, Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg.

Till kommittén har därjämte för utredning remitterats en skrivelse till Konungen av den 2 dec. 1927 från stadsfullmäktige i Kristinehamn, varöver stadsfullmäktige härstädes beretts tillfälle att senast den 1 mars 1928 till Kungl. Skolöverstyrelsen inkomma med yttrande. Sagda skrivelse hemställer, att Kungl. Maj:t behagade, samtidigt med utredningen för den av riksdagen begärda planen angående högre flickläroverk i vissa städer, bland dem Karlstad, även låta den frågan bliva föremål för utredning och vederbörligt beaktande, huruvida ej inrättande av ett samgymnasium i Karlstad och ett dylikt i Kristinehamn skulle vara en lämpligare och för Värmlands vidkommande mera tillfredsställande lösning än inrättande av två gymnasier i Karlstad, ett för manliga och ett för kvinnliga lärjungar.

Efter vederbörliga utredningar och hållen överläggning få undertecknade, kommitténs medlemmar, avgiva följande utlåtande och förslag:

I. Karlstads högre elementarläroverk för flickor.

Följande möjligheter erbjuda sig för flickskolans framtida gestaltning.

A. Läroverket bibehålles såsom *privat högre flickskola*. Såsom villkor för åtnjutande av statsunderstöd gäller, att skolan skall med avseende på det

kunskapsmått, som erfordras för inträde i dess första klass, vara efter utgången av läsåret 1930--1931 grundad minst på genomgången fjärde klass i någon av den sexklassiga folkskolans huvudformer; med rätt för Kungl. Maj:t att under av riksdagen angiven förutsättning medgiva utsträckning av avvecklings-tiden, dock högst till läsåret 1934—1935. De tre förberedande klasserna och klass 1 av det egentliga läroverket försvinna efter organisationens genomförande. Angående kostnaderna se bil. 1.

B. Läroverket omändras till *kommunal flickskola*. Om denna skoltyp är ännu ingenting bestämt. Riksdagen har hemställt om framläggande för 1928 års riksdag av förslag till anordnande av dylika skolor. En kommitté, "1927 års skolsakkunnige", har utarbetat ett sådant förslag, vilket dock att döma av den kritik, det mött, icke i oförändrat skick kommer att genomgå riksdagens skärseld. Enligt detta skulle emellertid skolan bygga på minst 6-årig lärokurs i folkskola av A- eller B-typ och omfatta antingen sex eller fem ettåriga klasser. Valet mellan dessa skulle i första hand överlåtas åt vederbörande kommunala myndighet samt definitivt bestämmas av Kungl. Maj:t. De tre förberedande klasserna och ytterligare två å tre klasser skulle bortfalla. På det högsta stadiet skulle en begränsning av läsämnenas antal och fria ämnesval i viss utsträckning inträda samt skolan differentieras å två linjer, en teoretisk och en praktisk, kommunen dock obetaget att bestämma sig för endast den ena av dessa, om den så skulle önska. Målet för den teoretiska linjen skulle vara bibringandet av kunskaper motsvarande dem, som nu medföra s. k. normalskolekompetens. Den praktiska linjen skulle förbereda till inträde "exempelvis i skolköks-, lanthushållnings-, trädgårdslärlarinne-, kindergartens-, slöjdlärlarinne- samt sjuksköterskekursen". Undervisningen i skolan skulle vara avgiftsfri, såvida ej på grund av särskilda undantagsförhållanden annorlunda bestämmes i skolans reglemente, dock finge i intet fall avgifter påföras medellösa lärjungar. Statsbidrag skulle utgå med ett årligt belopp av 17,600 kronor för 6-klassig, 14,400 kronor för 5-klassig skola och därjämte 2,800 kronor för varje parallellavdelning av årsklass. Dessutom skulle staten bidra till lärarepersonalens avlöning. Se närmare bil. 1.

C. Läroverket ersättes med ett *statens högre flickläroverk* med antagligen 4-årig realskola, byggd på folkskolans sjätte klass, och 3-årigt gymnasium. De villkor, som uppställts från statsverkets sida för anordnande av en sådan läroanstalt, äro, att kommunen åtager sig att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning ävensom bostad eller hyresersättning åt rektor. Den förberedande skolan skulle bortfalla och läro-

verket få en klass mindre än det nu har. Å högsta stadiet finge förmodligen några lärarinnor vika för lektorskompetenta krafter. Då skolan blir en statens institution, finge det väl bli statens uppgift att i samråd med staden bereda de sålunda utestängda annan anställning.

Vad de förberedande klasserna och klass 1 av den nuvarande flickskolan beträffar, anse sig kommitterade icke kunna föreslå deras bibehållande på stadens och elevernas egen bekostnad, då dessa utan terminsavgifter kunna få utmärkt undervisning i härvarande folkskola, där plats enligt folkskoleinspektörens meddelande efter någon utökning av lokalutrymmet kan beredas såväl dem som deras lärarinnor.

Vid en jämförelse mellan här ovan skisserade möjligheter för flickskolans framtida gestaltning finner man följande:

Alternativ A är sedan gammalt beprövat och befunnet gott. De olägenheter, som äro förknippade med detsamma, äro höga terminsavgifter och frånvaron av linje, ledande till studentexamen.

Alternativet B är avsett att leda till samma mål som den nuvarande högre flickskolan men kan genom sitt reducerade klassantal och därmed följande koncentring av lärostoffet pedagogiskt sett möjligen leda till en försämring; den 5-klassiga formen ställer alltför höga krav på elevernas arbetsprestationer, varför kommitterade avstyrka dess införande här i staden. Denna skoltyp föreslås, vare sig den skulle göras 5- eller 6-årig, så organiserad, att övergång till andra slag av läroanstalter, förande till real- eller studentexamen, blir svår.

Alternativet C orsakar kommunen de minsta kostnaderna och leder till real- och studentexamen. Den 4-åriga realskolan kommer dock att av åtskilliga elever kräva ett väl ansträngande arbete under en ömtålig utvecklingsperiod. Då nu inom hela realskolan parallellavdelningar med säkerhet erfordras, kanske det icke vore omöjligt att utverka, att den ena serien av dessa parallellklasser finge grundas på folkskolans fjärde klass och alltså bli 5-årig. Inom Karlstads h. allm. läroverk skola ju båda typerna förekomma. Åt läroverkets gossar erbjudes en möjlighet att välja mellan en svårare och en lättare skolform. Då böra icke de fysiskt klenare flickorna alla tvingas in i den svårare av dessa former.

Alternativ C erbjuder examensmöjligheter men saknar linje för beredande av s. k. normalskolekompetens. Då icke alla flickor sätta studentexamen som målet för sitt skolarbete och många av dessa för sin kommande verksamhet vore bättre betjänta av kunskaper av den art, som hittills bjudits av de högre flickskolorna, vore högeligen önskvärt, att ett par särskilda klasser finge

anordnas. Kommitterade hade tänkt sig möjligheten av att statsverket kunde befinnas villigt att inrätta en speciallinje med två årsklasser, normalskolelinjen, med inträde efter elevernas fria val från högsta eller näst högsta klassen i realskolan och anordnad i huvudsaklig överensstämmelse med den föreslagna organisationen av de två högsta klasserna av den 6-åriga kommunala flickskolan; eller, om detta icke läte sig göra, att kommunen själv finge rätt att med statsanslag utbygga det högre flickläroverket med en dylik särlinje. Härigenom skulle skolan kunna behålla åtminstone några av de lärarinnor, som eljes eventuellt finge avstå sina platser åt lektorskompetenta. Om en sådan linje komme till stånd, och därjämte den ena parallellserien i realskolan gjordes 5-årig, hålla kommitterade före, att alternativ C vore det för staden i alla avseenden bästa. Blev det staden, som helt skulle bestrida kostnaden för normalskolelinjen, torde denna kunna beräknas till c:a kronor 10,000:— å 12,000:—, som delvis kunde täckas genom terminsavgifter.

Vad lokalfrågan beträffar, torde den nuvarande byggnaden komma att visa sig tillräcklig, vilket alternativ som än väljes. Dock synas ett geografikum, en kemisal och en kemisk laborationssal bli behövliga. Vinden erbjuder möjlighet för dessas och eventuellt i en framtid andra lokalers anordnande.

II. Tillträde provisoriskt för kvinnliga lärjungar till gymnasiet.

Karlstads läroverkskollegium har å sammanträde den 12 januari d. å. förklarat sig icke ha något att erinra mot flickors tillfälliga intagande å gymnasiet från och med höstterminen 1928 (se bil. 2). Rektor har härtill fogat en särskild skrivelse med föreskrivna uppgifter för erhållande av tillstånd till provisorisk undervisning å gymnasium (se bil. 3). Kommitterade biträda kollegiets uttalande i ärendet.

På grund av vad här anförts få kommitterade föreslå staden:

1. Att från och med tid, som riksdagen och Kungl. Maj:t bestämma, åtaga sig enahanda förpliktelser, som i skrivelse den 2 juni 1927 n:o 262 under punkt I b 1 uppställts för upprättande av högre flickläroverk i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg, samtidigt uttalade tvenne önskemål: a) att den ena serien av realskolans parallellklasser måtte göras 5-årig, grundad på folkskolans fjärde klass; b) att statsverket måtte inrätta en speciallinje med två årsklasser, normalskolelinjen, byggd på högsta eller näst högsta klassen i realskolan; eller om detta icke läte sig göra, att kommunen själv finge rätt att med statsbidrag utbygga det högre flickläroverket med en dylik särlinje.

2. Att besluta att jämlikt nådigt cirkulär den 18 juni 1927 dels ansöka om medgivande att, intill dess högre flickläroverk här i staden inrättats, kvinnliga lärjungar få mottagas å Karlstads h. allm. läroverks gymnasium, dels åta sig de av riksdagen föreskrivna villkoren för dylikt medgivande.

III. Kristinehamns stadsfullmäktiges förslag.

Karlstads läroverkskollegium, som av Kungl. Skolöverstyrelsen anmodats att avgiva yttrande över föreliggande förslag, har i skrivelse den 12 januari 1928 avstyrkt den av stadsfullmäktige i Kristinehamn gjorda hemställan om inrättande av samgymnasier i Karlstad och Kristinehamn och slopande av det projekterade h. allm. flickläroverket i Karlstad (se bil. 4). Som skäl för avstyrkandet framhålles, att lärjungeantalet vid Karlstads gymnasium, under den sista 5-års-perioden i medeltal 247,6, är tillräckligt stort för att berättiga ett gymnasium enbart för gossar i Karlstad, även om de lärjungar, som komma från Kristinehamns lärjungeområde och som endast utgöra 8,23 % av samtliga elever, skulle avgå. Som kollegiet räknar med en något ökad tillströmning för framtiden, när länets ekonomiska ställning förbättrats, har det ingenting emot en avlastning av lärjungeantalet till ett nyinrättat gymnasium i Kristinehamn, men vill bestämt motsätta sig, att Karlstads h. allm. läroverks gymnasium permanent förändras till ett samgymnasium.

Vad Karlstads högre elementarläroverk för flickor beträffar, har det en så hög lärjungesiffra, höstterminen 1927 372 elever, och utgör genom sina goda kommunikationer centrum för ett så stort lärjungeområde, att kollegiet anser det välbetänkt, att detta läroverk ombildas till en högre flickskola, oavsett ett eventuellt inrättande av ett samgymnasium i Kristinehamn.

Förutom dessa av kollegiet anförda synpunkter kunna ytterligare omständigheter framdragas som motivering för avslag å berörda hemställan.

Genom mottagande icke endast provisoriskt utan för all framtid av kvinnliga lärjungar å läroverkets gymnasium skulle detta med stor sannolikhet antingen snart nå fastställd maximigräns och övertaliga lärjungar nödgas söka sig till annat läroverksområde eller, om nya parallellavdelningar finge insättas, inom kort svälla ut till en omfattning, som överstege det ur pedagogisk synpunkt lämpliga och som i hög grad skulle försvåra den individuella kontrollen. I senare fallet skulle läroverksbyggnaden, som efter allt att döma en god tid framåt torde förslå för den normala tillströmningen av gossar, komma att visa sig otillräcklig för ett samgymnasiums behov och ett kostsamt nybygge bliva erforderligt. Under sådana förhållanden och då riksdagen

som sin principiella uppfattning uttalat, "att en ny skolorganisation bör bygga på den grundsatsen, att varje läroverkssamhälle bör erbjuda möjlighet för flickor att erhålla tillträde till statsläroverk under samma villkor som gossar", återstår för Karlstads vidkommande endast förstatligande av dess flickläroverk. Och starka skäl tala för att detta förstatligande sträcker sig även till ett gymnasium. I Kristinehamn, säger dess stadsfullmäktigeskrivelse, har "realskolan under de senaste tio åren uppnått en sådan utveckling, att behovet av ett gymnasium gjort sig starkt känt i vidare kretsar av befolkningen". Kristinehamns realskolas lärjungeantal uppgick höstterminen 1927 till 251. Karlstads högre elementarläroverk för flickor hade samma termin 372 elever, alltså ett mertal av 121 elever. Dess behov av ett gymnasium torde därför vara än starkare kännbart.

Till storstäder "kan man väl ej få räkna Karlstad med dess cirka 20,000 invånare", säger Kristinehamnsskrivelsen. Detta är sant. Men Karlstad är Värmlands främsta kulturhärd. Det omfattar, tack vare sitt läge och sina utmärkta kommunikationer, ett lärjungeområde mer än 4 gånger så stort som Kristinehamns. För studieändamål har det att erbjuda ett fornminnesmuseum, ett seminariebibliotek, ett välförsett stadsbibliotek samt ett stifts- och läroverksbibliotek, som är ett av de främsta i sitt slag i vårt land. Det måste under sådana förhållanden vara tungt vägande skäl, om undervisningsväsendet i Värmland så ordnas, att övertaliga lärjungar från ett eventuellt samgymnasium här från sitt naturliga läroverksområde nödgades söka sig över till Kristinehamn. Det skäl, på vilket Kristinehamns skrivelse, av framställningens längd att döma, synes lägga största vikten, är av ekonomisk art. "Karlstad hör till högsta dyrortsklassen i Värmland, F-ort". "För stor anhopning av inackorderade inom ett samhälle med rätt så begränsade möjligheter med avseende på inackorderingsplatser måste självfallet genom en för stor efterfrågan medföra väsentligt stegrade inackorderingspriser. Detta måste i sin ordning tvinga de ekonomiskt mindre välsituerade att antingen avstå från en för dem lämplig levnadsbana eller också nöja sig med inackorderingsförhållandena av lägsta klass och alltså kanske sådana, som mången gång kunna vara i både fysiskt och moraliskt avseende underhålliga och t. o. m. skadliga". Karlstad har "redan förut ett stort läroverk, ett stort seminarium etc., vilkas elever till betydande antal måste bo inackorderade eller åtminstone utom hemmet".

Med anledning av denna framställning av inackorderingsförhållandena i Karlstad har läroverkets rektor utfört vissa statistiska undersökningar inom

gymnasiet. Av dess lärjungeantal höstterminen 1927, 202 st., hade 116 (= 57,4 %) sin hemvist å annan ort än Karlstad, men 20 av dem kunde, tack vare de goda kommunikationerna, bo i hemmet (= 17,2 % av dem, som ha annan hemort än Karlstad, och 9,9 % av hela antalet å gymnasiet). Bland dessa 20 märkas 2 lärjungar, bosatta i Kristinehamn. De inackorderades antal, bland vilka medräknats de få, som ha skolhushåll, utgjorde alltså 47,5 % av gymnasiets lärjungar. Om härifrån avskiljas de elever, som bo hos släktingar och erlægga föga eller ingen betalning, de, som tillhöra skolhushåll, och ett par lärjungar, som av särskild anledning betala osedvanligt hög månatlig avgift, visar sig, att medelpriset per månad för gymnasists inackordering i Karlstad utgör kronor 107:10, vilket icke kan anses orimligt, icke ens högt. Åtskilliga "ekonomiskt mindre välsituerade" återfinnas därför också bland de inackorderade, av vilka 25 % ha nedsatta terminsavgifter. Om inackorderingsförhållandena äro "i både fysiskt och moraliskt avseende underhaltiga och t. o. m. skadliga", är svårare att kontrollera; intet i läkarrapporterna och betygskatalogerna tyder emellertid härpå.

Karlstad räknas till dyrortsgruppen F. Kristinehamn står ett trappsteg lägre, d. v. s. tillhör E-ortsgruppen, vilket även Karlstad gjort till 1925. Då det sagda år blev bekant, att Karlstad ifrågasattes till uppflyttning, uppvaktades socialstyrelsen av representanter för åtskilliga tjänstemannakårer i Kristinehamn, tjänstemannaföreningen, järnvägsmannaförbundet, hospitalstjänstemännens sammanslutning och lärarekåreerna, med begäran om att även Kristinehamn skulle föras till dyrortsgrupp F. Den, som vid detta tillfälle förde ordet, var densamme, som författat här omskrivna hemställan av Kristinehamns stadsfullmäktige, och som i och för dennas befrämjande nyligen deltagit i en uppvaktning inför ledamöter av Regeringen. Då så är, synes framhållandet av Karlstad såsom avsevärt dyrare än Kristinehamn äga ringa eller ingen beviskraft.

På grund av vad här anförts få kommitterade föreslå, att stadsfullmäktige i likhet med Karlstads läroverkskollegium måtte bestämt avstyrka Kristinehamns stadsfullmäktiges förslag, att Karlstads h. allm. läroverks gymnasium skulle permanent förändras till ett samgymnasium och det projekterade h. allm. flickläroverket i Karlstad slopas.

Karlstad den 2 februari 1928.

VIKTOR HAMMARBERG. EDIT AHRENLÖF. J. A. HÅKANSSON.

RAGN. TJERNELD. TH. PETTERSSON. AXEL RYDBORG.

Kommunal flickskola, dubbelklassig.

	6-årig:	5-årig:
Utgifter (2×47,000:—) (2×40,750:—)	94,000:—	81,500:—
Tillfällig löneförbättring (från statsverket)?		
Dyrtidstillägg å 35 %:		
från statsverket å $\frac{2}{3}$ × 63,000:— resp. ×		
55,000:—		
från staden å $\frac{1}{3}$ × 63,000:— resp. × 55,000:—	7,500:—	6,500:—
	101,500:—	88,000:—
Statsanslag (ej inber. tillf. löneförb. eller dyrtidst.)..	46,600:—	39,700:—
Terminsavg. <i>event.</i>	9,600:—	8,000:—
	Brist 45,300:—	40,300:—
+ tomt, byggnader....	20,025:—	20,025:—
+ inventarier (nyinköp)	500:—	500:—
	Tillsammans 65,825:—	60,825:—

Bil. 2.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med kollegiet vid Karlstads h. allm. läroverk den 12 januari 1928.

§ 8.

Sedan riksdagen beslutit, att, så länge icke högre flickläroverk i Karlstad inrättats, kvinnliga lärjungar må, efter framställning av staden, kunna av Kungl. Maj:t lämnas tillträde till gymnasiet vid härvarande högre allmänna läroverk, beslöt nu kollegiet göra det uttalandet, att, då lärjungeantalet på grund av ekonomiska förhållanden de sista åren nedgått och plats för ett mindre antal flickor därigenom uppstått inom gymnasiets ringar, det för sin del icke hade något att erinra mot flickors tillfälliga intagande å gymnasiet från och med höstterminen 1928, under förutsättning likväl, att anordningen med samgymnasium endast bleve ett provisorium, enär, då bättre tider inträda, tillströmningen av gossar med all sannolikhet på nytt ökas i en utsträckning, som väl motiverar gymnasiets reserverande för manliga lärjungar.

Rätt utdraget ur protokollet betygar ex officio:

VIKTOR HAMMARBERG.

Rektor.

Bil. 3.

Sedan riksdagen beslutit att, så länge icke högre flickläroverk inrättats i Karlstad, kvinnliga lärjungar må, efter framställning av staden, kunna av Kungl. Maj:t under vissa villkor lämnas tillträde till gymnasiet vid Karlstads h. allm. läroverk, har Karlstads läroverkskollegium å sammanträde den 12 jan. 1928 gjort det uttalandet, att, då lärjungeantalet på grund av ekonomiska förhållanden de sista åren nedgått och plats för ett mindre antal flickor därigenom uppstått inom gymnasiets ringar, det för sin del icke hade något att erinra mot flickors tillfälliga intagande å gymnasiet från och med höstterminen 1928, under förutsättning likväl, att anordningen med samgymnasium endast bleve ett provisorium, enär, då bättre tider åter inträda, tillströmningen av gossar med all sannolikhet på nytt ökas i en utsträckning, som väl motiverar gymnasiets reserverande för manliga lärjungar.

I Kungl. Maj:ts cirkulär av den 22 dec. 1927 angående genomförande av den nya organisationen av de allmänna läroverken föreskrives, att flickor, som sålunda provisoriskt mottagas vid vissa gymnasier under övergångstiden, skola äga tillträde endast under de i Kungl. kung. den 5 juli 1923 angivna villkor och bestämmelser.

Kungl. kung. den 5 juli 1923 (Sv. Förf.-saml. 1923 n:r 321) meddelar följande föreskrifter:

1. Där stadsfullmäktige i stad, i vilken högre allmänt läroverk finnes, önskar bereda tillfälle för kvinnliga lärjungar att vinna inträde å gymnasiet vid därvarande läroverk, skall till Konungen ställd ansökan därom ingivas till skolöverstyrelsen.

2. Såsom allmänna förutsättningar för bifall till sådan ansökning skall gälla:

att intagning av kvinnliga lärjungar sker allenast i den mån ett konstant, ej alltför begränsat utrymme förefinnes vid läroverket,

att vid intagning manlig lärjunge äger företräde framför kvinnlig,

att läroverksstadgans bestämmelser i tillämpliga delar gälla även i fråga om de kvinnliga lärjungarna,

att staden bestrider kostnaderna för skäligt arvode till en på det pedagogiska området erfaren kvinnlig sakkunnig, vilken på rektors förslag av skolöverstyrelsen förordnas att gå rektor tillhanda med råd och upplysningar i fråga om de kvinnliga lärjungarna,

att särskild undervisning i gymnasiet på stadens bekostnad anordnas för de kvinnliga lärjungarna,

att det åligger staden att bestrida jämväl de övriga utgifter, som för läroverket må föranledas av de kvinnliga lärjungarnas vistande vid läroverket och deras deltagande i undervisningen.

3. Vid dylik ansökning skall fogas:

bestyrkt utdrag av protokoll, innefattande stadsfullmäktiges beslut angående föreskrivna åtaganden,

yttrande i ämnet av rektor och kollegium vid ifrågavarande läroverk, jämväl innefattande uppgift å antal lärjungar under de senaste fem åren och å det beräknade lärjungeantalet för nästföljande läsår i läroverkets samtliga avdelningar samt uppgift angående de särskilda lokaler, som anordnats med anledning av de kvinnliga lärjungarnas intagande vid läroverket.

Vad kostnaderna för staden för undervisning av kvinnliga lärjungar å gymnasiet beträffar, torde de komma att inskränka sig till kronor 360, utgörande arvode åt en biträdande lärare för undervisning i gymnastik 4 veckotimmar å 90 kronor. Vid läroverket finnes redan ordinarie kvinnlig ämneslärare, vilken som sakkunnig kan gå rektor tillhanda med råd och upplysningar i fråga om de kvinnliga lärjungarna. Enligt kungl. cirkuläret av den 18 juni 1927 Ib 17 skall under sådana förhållanden ingen särskild ersättning utgå härför.

Några särskilda lokaler behöva ej anordnas, då flickorna komma att mottagas endast i mån av utrymme. Som deras antal torde bli rätt begränsat, böra de provisoriskt kunna begagna sig av lärarinnetoaletten och ingen särskild toalett för dem behöva anordnas.

Antalet lärjungar å gymnasiet har under de sista fem åren varit följande:

	I		II		III		IV		S:ma
	real	latin	real	latin	real	latin	real	latin	
höstt. 1923	46	29	48	31	39	20	31	15	259
” 1924	36	35	45	32	45	27	39	18	277
” 1925	24	19	36	43	44	28	39	27	260
” 1926	23	28	23	27	32	37	38	32	240
” 1927	24	20	22	22	26	20	32	36	202

För läsåret 1928—1929 beräknas det manliga lärjungeantalet å gymnasiet sålunda:

	Lärj. vid lärov.	Nyinskrivna manl. lärj.	S:ma manliga lärj.
RI	—	10	10
LI	19	5	24
RII	23	3	26
LII	19	5	24
RIII	20	1	21
LIII	24	1	25
RIV	30	—	30
LIV	17	—	17

Karlstad den 1 februari 1928.

VIKTOR HAMMARBERG.

Rektor.

Bil. 4.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med kollegiet vid Karlstads högre allmänna läroverk den 12 januari 1928.

§ 7.

Föredrogs en skrivelse till Konungen från stadsfullmäktige i Kristinehamn angående gymnasieundervisningens ordnande i Värmland, varöver K. Skolöverstyrelsen infordrat kollegiets yttrande.

Kollegiet beslöt att uttala sig som följer:

“Till Kungl. Skolöverstyrelsen.

Karlstads h. allm. läroverks collegium får härmed avgiva följande infordrade yttrande med anledning av Kristinehamns stadsfullmäktiges underdåniga framställning av den 2 december 1927, att Kungl. Maj:t behagade, samtidigt med utredningen för den av riksdagen begärda planen angående inrättande av högre flickläroverk i vissa städer, bland dem Karlstad, även låta den frågan bliva föremål för utredning och vederbörligt beaktande, huruvida ej inrättande av ett samgymnasium i Karlstad och ett dylikt i Kristinehamn skulle vara en lämpligare och för Värmlands vidkommande mera tillfredsställande lösning än inrättande av två gymnasier i Karlstad, ett för manliga och ett för kvinnliga lärjungar.

Som Karlstads h. allm. läroverk f. n. omfattar det enda gymnasiet i Värmlands län, är detta i förhållande till läroverket i dess helhet och i jämförelse med övriga gymnasier i landet osedvanligt stort. Hit ha kommit lärjungar från realskolorna i Kristinehamn och Arvika, från samskolorna i Filipstad och Åmål samt från de kommunala mellanskolorna i Skoghall, Säffle, Sunne, Torsby och Karlskoga. Lärjungeantalet har visserligen under de sista åren på grund av de tryckta tiderna något nedgått, men minskningen torde endast vara en tillfällig företeelse.

Under den sista femårsperioden har antalet lärjungar vid härvarande gymnasium varit följande:

ht. 1923:	259,	därufrån	Kristinehamns	läroverksområde	9,89	%
” 1924:	277	”	”	”	8,66	%
” 1925:	260	”	”	”	6,92	%
” 1926:	240	”	”	”	7,92	%
” 1927:	202	”	”	”	7,92	%

Medeltalet lärjungar har alltså utgjort 247,6, varav 8,23 % kommit från Kristinehamns läroverksområde, till vilket räknas Färnebo, Visnums och Ölme härader samt Karlskoga bergslag. Borträknas dessa 8,23 % från hela lärjungeantalet, blir detta ändock tillräckligt stort för att berättiga ett gymnasium enbart för gossar i Karlstad. Som kollegiet räknar med en något ökad tillströmning för framtiden, när länets ekonomiska ställning förbättrats, anser det, att en avlastning av lärjungeantalet till ett nyinrättat gymnasium i Kristinehamn med lärjungar från dess lärjungeområde endast vore av godo, men vill bestämt avstyrka Kristinehamns stadsfullmäktiges förslag, att Karlstads h. allm. läroverks gymnasium skulle permanent förändras till ett samgymnasium.

Vad Karlstads högre elementarläroverk för flickor beträffar, har det en så hög lärjungesiffra, höstterminen 1927 372 elever (bortsett från 87 i den förberedande skolan), och utgör genom sina goda kommunikationer centrum för ett så stort lärjungeområde, att detta läroverks ombildande till en högre flickskola torde komma att visa sig välbetänkt, oavsett ett eventuellt inrättande av ett samgymnasium i Kristinehamn“.

En minoritet inom kollegiet, som likaledes biträdde majoritetens beslut, önskade göra det tillägget, att det enligt dess uppfattning förutom gymnasiet för gossar och ett högre flickläroverk i Karlstad för Värmland erfordrades ytterligare ett realgymnasium, men att det vore tvivelaktigt, om Kristinehamn vore lämpligaste orten härför.

Rätt utdraget ur protokollet, betygar ex officio:

VIKTOR HAMMARBERG.

Rektor.

Överlämnas till skolöverstyrelsen för att tagas i övervägande vid uppgörande i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut den 18 juni 1927 av plan för inrättande av högre flickläroverk i vissa städer.

Stockholm den 6 december 1927.

På nådigste befallning:

N. J. F. ALMKVIST.

Till Konungen.

Med hänvisning till i vidfogade bilaga anförda synpunkter få undertecknade på uppdrag av stadsfullmäktige i Kristinehamn härmed i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t behagade, samtidigt med utredningen för den av riksdagen begärda planen angående inrättande av högre flickläroverk i vissa städer, bland dem Karlstad, även låta den frågan bliva föremål för utredning och vederbörligt beaktande, huruvida ej inrättande av ett samgymnasium i Karlstad och ett dylikt i Kristinehamn skulle vara en lämpligare och för Värmlands vidkommande mera tillfredsställande lösning än inrättande av två gymnasier i Karlstad, ett för manliga och ett för kvinnliga lärjungar.

Kristinehamn den 2 december 1927.

Underdånigst

V. TH. LANDORF.

OSCAR LOKANDER.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 februari 1928.

§ 96.

Konungens Befallningshavande i länet hade i skrivelse till stadsfullmäktige den 29 oktober 1927 meddelat, att riksdagen beslutit att, så länge icke högre flickläroverk här i staden vore inrättat, kvinnliga lärjungar må under vissa villkor efter framställning från staden lämnas tillträde till gymnasium vid nuvarande läroverket härstädes.

I samma skrivelse hade fullmäktige anmodats att före den 1 juli 1928 inkomma med yttrande, huruvida och i så fall från vilken tid staden åtager sig de förpliktelser, som uppställts för eventuellt upprättande av högre flickläroverk här,

Sedan fullmäktige den 17 november 1927, under § 229 i protokollet, för utredning och förslag i detta ärende tillsatt en kommitté, bestående av rektor V. Hammarberg, fröken Edit Ahrenlöf, speditören J. A. Håkansson, bankdirektören R. Tjerneld, bankombudsmannen Thure Pettersson och folkskoleinspektören A. Rydborg samt Kungl. Skolöverstyrelsen genom skrivelse den 18 januari 1928 berett stadsfullmäktige tillfälle att före den 1 mars 1928 till överstyrelsen inkomma med yttrande över underdånig framställning från stadsfullmäktige i Kristinehamn om utredning angående inrättande av ett samgymnasium i Karlstad och ett i Kristinehamn såsom innebärande en bättre lösning av skolfrågan än inrättandet av två gymnasier i Karlstad, ett för manliga och ett för kvinnliga lärjungar, hade jämväl denna framställning remitterats till samma kommitté.

Efter det kommitterade avgivit yttrande och förslag angående samtliga frågor, hade kammaren nu att för sin del yttra sig i ärendet.

Efter handlingarnas föredragning och hållen överläggning beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa, det fullmäktige måtte på grund av vad kommitterade anfört och föreslagit besluta:

att i och för inrättande av ett högre allmänt flickläroverk i Karlstad från och med tid, som riksdagen och Kungl. Maj:t bestämma, åtaga sig enahanda förpliktelser, som i skrivelse den 2 juni 1927 n:o 262 under punkt I b 1 uppställts för upprättande av högre flickläroverk i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg;

att såsom önskemål uttala a) att den ena serien av realskolans parallellklasser måtte göras 5-årig, grundad på folkskolans fjärde klass, och b) att statsverket måtte inrätta en speciallinje med två årsklasser, normalskolelinjen, byggd på högsta eller näst högsta klassen i realskolan; eller om detta icke skulle låta sig göra, att kommunen själv finge rätt att med statsbidrag utbygga det högre flickläroverket med en dylik särlinje;

att jämlikt nådigt cirkulär den 18 juni 1927 *dels* ansöka om medgivande att, intill dess högre flickläroverk här i staden inrättats, kvinnliga lärjungar få emottagas å Karlstads högre allmänna läroverks gymnasium, *dels ock* åtaga sig de av riksdagen föreskrivna villkoren för dylikt medgivande; samt

att på det bestämdaste avstyrka Kristinehamns stadsfullmäktiges förslag, att Karlstads högre allmänna läroverks gymnasium skulle permanent förändras

till ett samgymnasium och något högre allmänt flickläroverk i Karlstad sålunda icke komma till stånd.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 februari 1928.

§ 19.

Sedan stadsfullmäktige genom skrivelse från Konungens Befallningshavande anmodats inkomma med yttrande, huruvida och i så fall från vilken tid staden åtog sig de förpliktelser, som i samband med skolreformens genomförande uppställts för eventuellt upprättande härstädes av högre flickläroverk, hade av fullmäktige för utredning och förslag i ärendet tillsatts särskilda kommitterade till vilka jämväl remitterats av skolöverstyrelsen till fullmäktige för yttrande överlämnad underdånig framställning från stadsfullmäktige i Kristinehamn angående inrättande av ett samgymnasium i Karlstad och ett i Kristinehamn.

Efter det kommitterade avgivit yttrande och förslag i dessa frågor, hade drätselkammaren på sätt framginge av dess protokoll den 6 februari 1928, § 96, yttrat sig i ärendet.

Efter tagen del av handlingarna beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Beredningsutskottets förslag till val av ledamot i nykterhetsnämnden.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 februari 1928.

§ 20.

Beredningsutskottet, som hade att avgiva förslag till val av ledamot i nykterhetsnämnden efter v. auditören Harry Almquist för tiden till den 1 januari 1931, beslöt att därtill föreslå rådmannen Gustaf E. Berg.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 15 Mars

N:o 3.

Magistratens resolution angående yttrande av stadsfullmäktige i anledning av överkonstapeln C. W. Widners med fleres hos Kungl. Maj:t anförda besvär över Konungens Befallningshavandes i länet utslag den 31 oktober 1927 i fråga om löneförmåner för poliskåren i Karlstad.

Kungl. Maj:ts vilja är, att Dess befallningshavande i Värmlands län, efter vederbörandes hörande, häröver avgiver utlåtande samt därmed ävensom med handlingarna i målet till Kungl. Maj:t inkommer.

Stockholm den 22 december 1927.

På nådigste befallning:
HELGE BERGLUND.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges hörande, över besvären avgiva yttrande samt därmed jämte remisshandlingarna hit inkomma.

Karlstad i landskansliet den 27 december 1927.

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Överlämnas till stadsfullmäktige för yttrande.
Karlstad rådhus den 31 december 1927.

På Magistratens vägnar:
ARTHUR JOHANSSON.

Till Konungen.

Härmed anföres underdånigst besvär över Konungens Befallningshavandes i Värmlands län utslag den 31 oktober 1927, oss delgiven den 18 november 1927, rörande fråga om löneförmåner för polispersonalen i Karlstad.

Konungens Befallningshavande har ogillat vår framställning om reglering av polispersonalens löner i överensstämmelse med vad som enligt gällande avlöningsreglemente utgår till vid armén och marinen anställd polispersonal och fastställt stadsfullmäktiges beslut beträffande till oss utgående löner, som Konungens Befallningshavande icke funnit "vara lägre än som kan anses skäligt".

Polislagens bestämmelse om polisdistrikts skyldighet att "skäligen" avlöna befattningshavarna måste med nödvändighet medföra olika tolkningar, då begreppet "skälig" är synnerligen mångtydigt och växlande. Bestämmelsen torde f. ö. hava tillkommit i kompromissens tecken.

Polislagen tillkom för att bereda befattningshavarna vid polisverken en bättre och säkrare ställning, ej minst i ekonomiskt hänseende.

Genom bestämmelsen, att stadsfullmäktiges beslut i avlöningsfrågor skola underställas Konungens Befallningshavande, har lagstiftaren velat från lokala och partipolitiska intressen undandraga en så delikat fråga som den om ordningsmaktens avlöning.

Polistjänsten är av den art, att dess utövare måste för att kunna tillfredsställande sköta sitt kall och oberoende av alla hänsyn i första hand tillgodose de allmänna intressena, själv vara fri och ekonomiskt obunden, en synpunkt, som ytterligare understrykes i polisinstruktionens kategoriska förbud för polisman att skuldsätta sig, och hans skyldighet att ägna hela sin verksamhet åt tjänsten och icke utan vederbörligt tillstånd innehava annan avlönad tjänst eller, därmed jämförligt, avlönat uppdrag eller själv eller genom annan driva näring. För att kunna efterleva dessa rigorösa, men fullt förklarliga bestämmelser, är det uppenbart, att lönen måste vara ganska avsevärd, och att sålunda med *skälig lön* icke kan menas en lön, som tillförsäkrar vederbörande ett knappt existensminimum.

Då polislagen emellertid icke lämnar någon definition på ordet *skälig*, måste man på en annan väg söka finna tolkningen härpå, och vi kunna icke förstå annat, än att de löner, som staten själv utbetalar till den vid marinen och armén anställda polispersonalen, måste vara på av oss i ärendet anförda grunder normerande vid avgörandet av, vad som menas med *skälig avlöning*.

Vi ha redan förut utförligt bemött stadsfullmäktiges missuppfattning, att vi skulle hava gjort gällande, att vår tjänst skulle hava ändrat karaktär i och med polislagens tillkomst, men vilja dock framhålla, att polislagen bland annat genom bestämmelser om underställning av vissa beslut markerat statsintresset, som polisen i första hand representerar. I kraft härav är ock lönefrågan undandragen den kommunala beslutande församlingens ensambestämmande. Väl torde det vara förklarligt, att detta ingrepp i kommunernas självbestämmanderätt gör, att Konungens Befallningshavande vid bestämmandet av skäligheten håller sig i underkant och visar viss benägenhet att fastställa de av respektive stadsfullmäktige beslutade lönerna. Emellertid anse vi detta icke vara riktigt. Polismännen ha av gammalt varit lågt avlönade, och för att avsikten med polislagen, skall kunna realiseras är det nödvändigt, att det bryts med föregående praxis.

Ehuru vi av förut anförda skäl anse att det vid avgörandet av begreppet "skälighet" har mindre betydelse, vilka löner som utbealas inom andra kommuner, vilja vi dock i den frågan och till utredning om, att våra löner även vid dylik jämförelse ställer sig synnerligen lågt, åberopa följande.

I den hos Konungens Befallningshavande upprättade tabellen över löner, som utgå till polismännen å vissa andra orter anmärkas beträffande de löneförmåner, som utgå till polismännen i Kristinehamn, att där skulle föreligga ett förslag, som ginge ut på att ytterligare reducera de redan små lönerna (se Bil. A.) Uppenbarligen kan ingen hänsyn tagas till detta senare "förslag", som icke ens prövats av stadsfullmäktige, och näppeligen ens lär komma under prövning.

Vi hava förut framhållit, att vissa polis- och fjärdingsmän i Värmlands län, särskilt med hänsyn till de avsevärt lägre levnadskostnaderna å landsbygden, äro i lönehänseende bättre lottade än vi, och vilja härmed exemplifiera detta med några fall:

En polisman i Hagfors åtnjuter i grundlön kr. 3,200, i beklädnadsersättning kr. 200 per år och dessutom 3 ålderstillägg å kr. 166 efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring. Därutöver har han fri bostad med värme och lyse.

En fjärdingsman i Hagfors åtnjuter samma löneförmåner som förenämnde polisman med undantag av, att han icke erhåller fri bostad, men uppbär i stället indrivningsprovision å skattemedel, vilken provision under förlidet år uppgick till omkring 700 kronor.

En polisman i Forshaga åtnjuter i lön kr. 3,200 och i beklädnadsersättning kr. 150 per år.

En fjärdingsman i Forshaga åtnjuter i lön kr. 2,800, i beklädnadsersättning kr. 150 och därjämte provision å indrivna skatter med mera, vilken provision beräknats till lägst kr. 400 per år.

En fjärdingsman i Skåre åtnjuter i lön kr. 2,700, i beklädnadsersättning kr. 200 och i ålderstillägg kr. 200, allt per år, samt härutöver provision å indrivna skatter med mera, vilken provision torde uppgå till lägst kr. 800 per år.

Samtliga nu nämnda befattningshavare hava dessutom fri telefon.

En jämförande statistik skall visa, att även om lönerna på vissa andra orter skenbart äro lägre än de till oss utgående, grundlönerna dock äro högre. I högsta grad missvisande och oriktigt är det, att, som fallet är för oss, en så stor del av befattningshavarnes löner utgöres av dyrtidstillägg, varför det ur alla synpunkter ej minst ur frågor om pensionering, är ett billigt och rättvist krav, att grundlönen väsentligt ökas.

Under hänvisning till vad vi nu och förut anfört, yrka vi vördsamt, att Eders Kungl. Maj:t ville undanröjda Konungens Befallningshavandes fastställelse av stadsfullmäktiges i Karlstad beslut och förelägga vederbörande reglering av våra löner i överensstämmelse med vad som enligt gällande avlösningsreglemente är fastställt för vid armén och marinen anställd polispersonal med för överkonstapel en grundlön av 3,540 kronor och en högsta lön av 4,400 kronor; för ordningskonstapel en grundlön av 3,180 kronor och en högsta lön av 3,960 kronor; samt för extra konstapel en avlöning med lägst 2,580 kronor, dessutom rätt att vid beräklandet av löneklass få tillgodoräkna förut i lägre lönegrad uttjänt tjänstetid, och få åtnjuta i reglementet stadgad semester, fri beklädnad, läkarvård jämte övriga förmåner och dyrtidstillägg.

Vi hemställa om rätt att få inkomma med eventuella påminnelser.

Karlstad den 17 december 1927.

Underdånigst

C. W. Widner.
Ivar Blomberg.
O. J. Finnström.
F. Jönsson.
A. Y. Nilsson.
Thure Steijnick.
Erik Svärd.
Gust. Malmby.
Oscar Nilsson.
A. Johannesson.
Robert Wide.
Axel Svärd.

G. A. Möller.
R. Lundqvist.
A. Jansson.
F. O. Björck.
R. Söderlund.
K. H. Wadell.
Ivar Gewert.
F. A. Augustson.
Henrik Janzén.
C. E. Johannesson.
C. E. Carlsson.
Oscar Johannesson.
Albert Wingsler.

Aug. Stålfors.
John Bergdahl.
Gunnar Malm.
Einar Asker.
Sven E. Wahl.
Gust. Andersson.
C. J. Lind.
Axel Larsson.
Axel Rasck.
J. A. Andersson.
Ivar Fransson.
A. G. Sköld.

Konungens Befallningshavandes i Värmlands län utslag angående Konungens Befallningshavandes prövning underställd fråga om löneförmåner för polispersonalen i Karlstad; Givet Karlstad i landskansliet den 31 oktober 1927.

I en av kommitterade för poliskåren i Karlstad gjord och genom magistraten till stadsfullmäktige överlämnad framställning hade begärts reglering av polispersonalens löner i överensstämmelse med vad som enligt gällande avlöningsreglemente för officerare och underofficerare samt civilmilitära befattningshavare på aktiv stat med flera i armén och marinen vore fastställt för vid armén och marinen anställd polispersonal. Jämlikt berörda framställning skulle överkonstaplar och kriminalkonstaplar avlönas såsom befattningshavare i 3:dje lönegraden inom ortsgrupp F i sagda reglemente med en grundlön av 3,540 kronor och en högsta lön av 4,440 kronor, under det att ordningskonstaplar skulle hänföras till 2:dra lönegraden, varvid de ordinarie poliskonstaplarnas avlöning skulle utgå enligt tabellen för ortsgrupp F med en grundlön av 3,180 kronor och en högsta lön av 3,960 kronor samt de extra poliskonstaplarnas avlöning enligt tabellen för ortsgrupp A eller med lägst 2,580 kronor. Därjämte hade anhållits, *dels* att vid beräkning av till vilken löneklass sådan befattningshavare skulle hänföras, som befodrats till befattning, vilken medförde åtnjutande av lön enligt högre lönegrad än den, befattningshavaren förut tillhört, måtte få tillgodoräknas förut i lägre lönegrad intjänat tjänstetid, *dels* att polisman finge åtnjuta i reglementet stadgad semester, *dels* ock att gällande bestämmelser i fråga om fri beklädnad — respektive beklädnadsersättning — samt fri läkarvård med flera förmåner måtte bibehållas ävensom att dyrtidstillägg måtte utgå enligt de bestämmelser, som gällde förenämnda i statens tjänst anställda befattningshavare.

Sedan i anledning av berörda framställning stadsfullmäktiges lönenämnd, under erinran att poliskåren i Karlstad fått sina löneförmåner reglerade så sent som år 1924, förklarar sig finna bärande skäl saknas för framställningen om kårens likställighet i löneavseende med den vid försvarsväsendet anställda polispersonalen samt under åberopande härav hemställt om avslag å den gjorda framställningen, hava, efter ytterligare beredning av ärendet, stadsfullmäktige i Karlstad vid sammanträde den 21 oktober 1926 avslagit ifrågavarande framställning.

Härefter har hos Konungens Befallningshavande sökts fastställelse å stadsfullmäktiges beslut i ärendet.

Uti en den 10 november 1926 hit ingiven skrift hava kommitterade för poliskåren i Karlstad hemställt, att Konungens Befallningshavande vid prövning av stadsfullmäktiges omförmälda beslut måtte vägra fastställelse å beslutet ifråga samt för poliskåren i Karlstad icke fastställa lägre avlöningsförmåner än de hos stadsfullmäktige begärda, och att Konungens Befallningshavande fördenskull ville återförvisa ärendet till stadsfullmäktige för förnyad behandling.

I ärendet har magistraten i Karlstad avgivit utlåtande, varefter förenämnda kommitterade inkommit med påminnelser; och har sedermera verkställts utredning till utrönande av polispersonalens löneförmåner i vissa andra städer m. m.

Konungens Befallningshavande har tagit handlingarnas innehåll i övervägande och meddelar däri följande

Beslut.

Stadsfullmäktiges ifrågavarande beslut innebär, att polispersonalens i Karlstad löneförmåner skulle fortfarande tills vidare utgå i enlighet med vad därom vid tiden för samma besluts fattande vore gällande;

och enär Konungens Befallningshavande med avseende å ovan omförmälda utredning och vad i övrigt i målet förekommit funnit den enligt underställda beslutet till nämnda personal utgående avlöning icke vara lägre än som kan anses skäligt;

prövar Konungens Befallningshavande lagligt fastställa berörda beslut.

Klagan över detta utslag må föras hos Kungl. Maj:t i Dess Socialdepartement genom besvär, som, vid talans förlust, skola ingivas sist före klockan tolv å trettionde dagen från delfåendet; dock att menighet, som klagar, äger tillgodonjuta femton dagars längre besvärstid. Vid besvären skall fogas behörigen styrkt bevis, vid vad tid klaganden fått del av utslaget. Det är klagande tillåtet att, under iakttagande för övrigt av vederbörlig tid och ordning, på eget äventyr, insända besvären i betalt brev med allmänna posten.

Som ovan.

ABR. UNGER.

Georg Samuelson.

Konungens Befallningshavandes i Värmlands län förestående utslag angående fastställelse av stadsfullmäktiges i Karlstad beslut den 21 oktober 1926

i fråga om löneförmåner för polispersonalen i Karlstad har den 18 november 1927 tillställts av poliskåren utsedda kommitterade, betygar:

Karlstad den 18 november 1927.

PER ZANDÉN.

Poliskommissarie.

T. f. stadsfiskal.

Bil. A.

På begäran får jag härmed intyga att löneförmånerna för de olika befattningshavarna vid Kristinehamns polisdistrikt för år 1928 utgår med följande belopp, nämligen:

För överkonstapel:

Grundlön	3,500:—	
Ålderstillägg: 3 à 200:— efter 3, 6 och 9 år	600:—	
Dyrtidstillägg	175:—	
Beklädnadsersättning	225:—	4,500:—

För kriminalkonstapel:

Grundlön	3,300:—	
Ålderstillägg: 3 à 150:— efter 3, 6 och 9 år	450:—	
Dyrtidstillägg	165:—	
Beklädnadsersättning	225:—	4,140:—

För konstapel:

Grundlön	3,200:—	
Ålderstillägg: 3 à 150:— efter 3, 6 och 9 år	450:—	
Dyrtidstillägg	160:—	
Beklädnadsersättning	225:—	4,035:—

För stadsvaktmästaren:

Grundlön	3,200:—	
Ålderstillägg: 3 à 150:— efter 3, 6 och 9 år	450:—	
Dyrtidstillägg	160:—	
Beklädnadsersättning	225:—	
Fri bostad med fritt elektriskt ljus (2 rum och kök i rådhusets flygelbyggnad)	—	4,035:—

samt att denna lönestat blivit fastställd av stadsfullmäktige i Kristinehamn den 12 oktober 1920, med undantag av dyrtidstilläggen, vilka bestämmas av stadsfullmäktige för varje kalenderår.

Kristinehamn i stadsfiskalskontoret den 6 december 1927.

GUSTAF ADOLF SKÖLD.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 februari 1928.

§ 106.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande i anledning av de underdåniga besvär, överkonstaplarna C. W. Widner och G. A. Möller m. fl. anfört över Konungens Befallningshavandes i Värmlands län utslag den 31 oktober 1927, innefattande fastställelse av stadsfullmäktiges beslut den 21 oktober 1926, varigenom kommitterades för poliskåren framställning om höjning av kårens löneförmåner avslagits.

Det antecknades, att fullmäktige den 21 februari 1924 antagit ny löne-reglering för polispersonalen, därvid grundlönerna bestämts i huvudsaklig överensstämmelse med magistratens i skrivelse den 19 november 1923 uttalade önskan.

Beträffande i besvärsskriften förekommande uppgifter om vissa landspolisers avlöning må erinras, att dessa icke åtnjuta dyrtidstillägg samt att de äro mera bundna av sin tjänst än polis i stad, som tjänstgör vissa timmar och sedan är ledig, varför jämförelsen knappast är hållbar.

Då, såsom tidigare andragits, personalens krav att i lönehänseende bliva likställd med försvarsväsendets polispersonal, vars uppgifter i väsentliga avseenden äro olika de för poliskår i stad, icke kunna anses berättigade, samt löneförmånerna genom ovannämnda beslut den 21 februari 1924 reglerats så, att personalen i lönehänseende får anses väl tillgodosedd, beslöt kammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte i underdånighet yrka, att besvären ogillas.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 mars 1928.

§ 24.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig i anledning av överkonstapeln C. W. Widners m. fl:s hos Kungl. Maj:t anförda besvär över Konungens Befallningshavandes i Värmlands län utslag den 31 oktober 1927 i fråga om löneförmåner för poliskåren i Karlstad.

Beredningsutskottet beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i infordrat utlåtande i ärendet anfört, hemställa,
att stadsfullmäktige måtte, på av drätselkammaren anförda skäl, hemställa om ogillande av besvärén.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Fattigvårdsstyrelsens förslag till utdelning av räntan å Bergerska fonden för år 1927.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 januari 1928.

§ 48.

Ett från fattigvårdsstyrelsen den 16 i denna månad inkommet förslag*) till utdelning av räntan å Bergerska fonden för år 1927, beslöt kammaren överlämna till beredningsutskottet med underrättelse, att ifrågavarande räntemedel uppginge till ett belopp av 180 kronor.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 mars 1928.

§ 25.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över fattigvårdsstyrelsens av drätselkammaren överlämnade förslag till utdelning av räntan å Bergerska fonden för år 1927, beslöt hemställa,
att stadsfullmäktige måtte godkänna ifrågavarande förslag.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

---

*) Ej intaget i trycket.

Magistratens resolution angående yttrande från stadsfullmäktige i anledning av överkonstapeln C. W. Widners hos Kungl. Maj:t anförda besvär över Konungens Befallningshavandes i länet utslag den 31 oktober 1927 i fråga om klagandens pensionering.

Kungl. Maj:ts vilja är, att Dess befallningshavande i Värmlands län efter vederbörandes hörande, häröver avgiver utlåtande samt därmed ävensom med handlingarna i målet till Kungl. Maj:t inkommer.

Stockholm den 15 december 1927.

På nådigste befallning:
HELGE BERGLUND.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges här i staden hörande, i ärendet avgiva yttrande samt därmed jämte remissakten hit inkomma.

Karlstad i landskansliet den 17 december 1927.

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Överlämnas till stadsfullmäktige för yttrande.
Karlstads rådhus den 20 dec. 1927.

På magistratens vägnar:
ARTHUR JOHANSSON.

Till Konungen.

Över Eders Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Värmlands län beslut den 31 oktober detta år i ärende rörande min pensionering vid Karlstads poliskår, får jag härmed i underdånighet anförda besvär och därvid under åberopande av vad jag i ärendet förut påvisat och varav till fullo synes framgå att jag fullgjort vad på mig ankommit för att hänföras under kassans bestämmelser, vilket faktum ytterligare styrkes genom Herrar stadsfullmäktiges höjning av pensionsbeloppet, sedan klagan anförts, då de tydligen funnit sin ställning till frågan ohållbar, synnerligast som ej framkommit att förut beviljade pensioner varit för högt tilltagna. I överklagade utslaget är min anställningstid oriktigt angiven till 1892 i stället för 1891.

På grund härav får jag i underdånighet anhålla det täcktes Eders Kungl. Maj:t i nåder pröva rättvist med upphävande av föreliggande beslut bifalla min gjorda framställning att pensioneras i enlighet med kassans bestämmelser.

Där protokoll i ärendet skola genom min försorg införskaffas anhålles i underdånighet om sådant föreläggande.

Karlstad den 7 december 1927.

Underdånigst:

C. W. WIDNER.

Konungens Befallningshavandes i Värmlands län utslag på besvär av polisöverkonstapeln C. W. Widner i Karlstad över ett av stadsfullmäktige därstädes den 17 februari 1927 fattat beslut ifråga om pension åt Widner, m. m.; Givet Karlstad i landskansliet den 31 oktober 1927.

Av handlingarna i målet inhämtas i huvudsak följande:

Jämlikt av Konungens Befallningshavande den 21 augusti 1924 fastställt pensionsreglemente för Karlstads stads befattningshavare stadgas bland annat *dels* att "befattningshavare vid poliskåren, som uppnått minst 57 levnadsår samt varit anställd i stadens tjänst i minst 30 år, skall åtnjuta pension" att utgå efter vissa närmare angivna grunder, *dels ock* att "befattningshavare, som vill komma i åtnjutande av pension enligt reglementet, skall vara skyldig att avgå från sin tjänst vid uppnådd pensionsålder; dock må befattningshavare, vilken vid inträdd pensionsålder är fullt arbetsför, kunna av stadsfullmäktige erhålla tillstånd att utöver pensionsåldern tillsvidare kvarstå i sin innehavande befattning, gällande dock sådant medgivande endast för ett år i sänder och högst tre år."

Överkonstapeln C. W. Widner, som är född i februari månad år 1867 och som sedan år 1892 varit anställd vid stadens poliskår, hade i oktober 1924 hänvänt sig till drätselkammaren med begäran att få för den tid han komme att kvarstå i tjänst erlagga stadgade pensionsavgifter, vilken hänvändelse lämnats utan bifall.

I en senare till magistraten i Karlstad gjord och av magistraten till stadsfullmäktige överlämnad framställning, hade Widner med förmålan, att han

ämnade från den 1 mars 1927 begära avsked från sin tjänst vid poliskåren, anhållit, att magistraten ville hos stadsfullmäktige utverka pension att utgå till honom från och med nyssnämnda den 1 mars efter samma grunder som för medlemmarna i Sveriges kommunalanställdas pensionskassa i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 20 mars 1924 angående stadens anslutning till sagda kassa för sina befattningshavare.

Efter vederbörlig beredning hade stadsfullmäktige i Karlstad vid sammanträde den 17 februari 1927 beslutat att bevilja Widner en årlig pension av 2,220 kronor från och med den 1 mars 1927 att utgå under hans återstående livstid samt att för ändamålet erforderligt anslagsbelopp skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas genom uttaxering.

I besvären, som hit inkommit den 7 mars 1927, har Widner anfört, att han ansåge, att ifrågavarande pension bestämts till lägre belopp än som med hänsyn till billighet och rättvisa samt bestämmelserna i nämnda pensionsreglemente och stadgarna för Sveriges kommunalanställdas pensionskassa kunde anses skäligt, samt yrkat, att Konungens Befallningshavande måtte pröva honom berättigad att vid avskedstagandet åtnjuta pension i likhet med övriga befattningshavare av samma grad med belopp, som i nämnda pensionsreglemente angäves, ävensom förklara, att skyldighet icke förefunnes för Widner att avgå från sin tjänst, så länge densamma kunde av honom nöjaktigt bestridas.

Över besvären hava stadsfullmäktige varit hörda vid sammanträde den 19 maj 1927 och därvid beslutat avstyrka besvären, men att, i betraktande av den besparing, som staden gjort genom att Widner fortfarande tjänstgjort, höja den för honom föreslagna pensionen till 2,400 kronor om året.

Sedan magistraten i Karlstad i ärendet avgivit infortrat yttrande, har klaganden fått inkomma med påminnelser.

Konungens Befallningshavande har tagit handlingarnas innehåll i övervägande och meddelar i målet följande

Beslut.

Enär klaganden icke, såvitt visats, jämlikt gällande pensionsreglemente för Karlstads stads befattningshavare är berättigad att åtnjuta pension enligt i samma reglemente stadgade grunder,

samt då det Widner tillerkända pensionsbeloppet icke kan anses oskäligt lågt, och överklagade beslutet icke heller eljest kränker klagandens enskilda rätt eller icke i laga ordning tillkommit,

prövar Konungens Befallningshavande rättvist lämna förevarande besvärstalan utan avseende;

och finner Konungens Befallningshavande frågan om Widners rätt att kvarstå i sin befattning, så länge densamma kan av honom nöjaktigt bestridas, icke i den ordning, samma fråga nu blivit väckt, till något Konungens Befallningshavandes yttrande föranleda.

Klagan över detta utslag må föras hos Kungl. Maj:t i Dess Socialdepartement genom besvär, som, vid talans förlust, skola ingivas sist före klockan tolv å trettionde dagen från delfåendet; dock att menighet, som klagar, äger tillgodonjuta femton dagars längre besvärstid. Vid besvären skall fogas behörigen styrkt bevis, vid vad tid klaganden fått del av utslaget. Det är klaganden tillåtet att, under iakttagande för övrigt av vederbörlig tid och ordning, på eget äventyr, insända besvären i betalt brev med allmänna posten.

Som ovan.

ABR. UNGER.

Georg Samuelson.

Att förestående utslag, enligt härstädes förvarat bevis, den 19 november 1927 blivit delgivet klaganden, polisöverkonstapeln C. W. Widner i Karlstad, betygar:

Karlstad i landskansliet den 5 december 1927.

På tjänstens vägnar:

ELIAS STENIUS.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 februari 1928.

§ 107.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över de besvär, överkonstapeln C. W. Widner hos Kungl. Maj:t anfört över Konungens Befallningshavandes i Värmlands län utslag den 31 oktober 1927, varigenom Widners besvärstalan över fullmäktiges beslut den 17 februari 1927, angående hans pension, lämnats utan avseende.

Såsom skäl för sina underdåniga besvär har Widner anfört, bland annat, att stadsfullmäktige genom att bevilja viss höjning av hans pension funnit sin ställning till frågan ohållbar. Häremot må erinras, att stadsfullmäktiges ifrågasvarande beslut, som uteslutande var förestavat av välvilja och tillmötesgående,

icke innebär något frångående av fullmäktiges principiella ståndpunkt, att klaganden icke kan inrangeras under det för staden gällande pensionsreglementet. Skälen för detta ställningstagande äro fullständigt klarlagda i lönenämndens yttrande av den 20 april 1927.

Kammaren beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige måtte på grund av det anförda och i övrigt på de skäl, som ligga till grund för Konungens Befallningshavandes utslag, yrka ogillande av de anförda besvären.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 mars 1928.

§ 26.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig i anledning av överkonstapeln C. W. Widners hos Kungl. Maj:t anförda besvär över Konungens Befallningshavandes i länet utslag den 31 oktober 1927 i fråga om klagandens pensionering.

Beredningsutskottet beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i infortrat utlåtande i ärendet anført, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte, på av drätselkammaren anförda skäl, yrka ogillande av ifrågavarande besvär.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Särskilda framställningar från styrelsen för Sveriges Pomologiska förening samt Karlstads Hushållningssgille angående förbud mot handel med utländska trädgårdsprodukter å stadens salutorg.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under de senaste åren har det blivit allt mera vanligt att på allmänna salutorg icke endast svenska, utan även utländska varor, framföralt trädgårds-

produkter, börjat försäljas. I ett stort antal av de av Sveriges pomologiska förening från landets trädgårdskonsulenter och större fruktodlare under år 1926 infortrade rapporter angående fruktmarknaden, har detta förhållande påpekats.

Då torgen i första hand äro avsedda för försäljning av inom närmaste ort producerade varor och då varje samhälle äger ett sådant antal frukt-, grönsaks- och livsmedelsbutiker, att konsumenterna därstädes utan ringaste svårigheter torde kunna erhålla importerade varor, måste salubjudandet av importvaror på torgen betraktas såsom i hög grad överflödig.

Enär utländska trädgårdsprodukter till utseendet ofta förete så stora likheter med inhemska, att det blott med svårighet låter sig göra att skilja dem åt, och då de förstnämnda icke sällan betinga ett lägre pris än de senare, faller konsumenten lätt för frestelsen att köpa den billigare varan utan att göra sig underrättad om dess produktionsort. Vore inhemska och utländska trädgårdsprodukter i kvalitativt hänseende jämställda vore intet att erinra mot ovannämnda försäljningssätt. Att en lång transport, särskilt beträffande grönsaker såsom sallad, spenat, gurkor m. m., betydligt försämrar varans kvalité torde icke närmare behöva påpekas. Vad däremot förtjänar framhållas är, att sådana produkter, som vuxit i våra växthus och drivbänkar, tack vare där rådande goda växtbetingelser, äro betydligt mera spröda, saftiga och näringsrika än växter odlade på kalljord i varmare klimat. Vad särskilt frukten beträffar är det ett allmänt känt förhållande, att utländsk frukt, i främsta rummet äpplen, har betydligt tjockare skal och icke tillnärmelsevis samma arom som inhemska äpplen. — Härav torde inses att torgförande av till det yttre med de svenska varorna överensstämmande billigare importvaror, ställer de inhemska produkterna i en fullständigt felaktig dager. Detta förhållande måste till icke ringa del betraktas som illojal konkurrens, vilken skadar produktionen av goda inhemska varor och bidrager till minskade möjligheter att till billiga priser erhålla sådana.

Enär butiksägaren har en mera fast kundkrets, gentemot vilken han känner ett visst ansvar, är det för denne en nödvändighet att erkänna en varas högre eller lägre kvalité, icke så med månglaren. Då dessutom försäljning av utländska trädgårdsprodukter blott i butiker medför försäljningens överflyttande på solidare skatteobjekt, torde förbud mot försäljning av utländska varor på torgen uteslutande få betraktas som en fördel för samhället.

För snart tio år sedan insåg Stockholms stad nödvändigheten av införande av dylikt förbud. — I en motion angående ny torgförordning har näm

ligen ett moment följande lydelse: "att torghandeln i Stockholm hädanefter får äga rum med endast svenska varor — till svenska varor räknas även sådana varor, som i huvudsak äro färdigproducerade inom landet — och att denna handel får försiggå under söckendagar till klockan 4 e. m."

Som en följd av denna motion inom stadsfullmäktige kungjordes den 21 juni 1918 en förordning vari bl. a. ett förbud mot saluförande av utländska varor på torgen föreskrives. Denna förordning trädde i kraft den 1 juli samma år. I Överståthållareämbetets kungörelse av den 9 januari 1922 stadfästes detta ytterligare i det där föreskrives: "å salutorg må endast inhemska varor försäljas".

Enligt uppgift från Stockholms stads slakthus- och saluhallstyrelse har denna förordnings genomförande icke medfört någon olägenhet för torghandeln.

På grund av vad som sålunda anförts, anhåller styrelsen för Sveriges pomologiska förening, att stadsfullmäktige måtte taga under övervägande lämpligheten av förbud mot handel med utländska trädgårdsprodukter på stadens allmänna salutorg.

Stockholm den 20 januari 1927.

Å styrelsens för Sveriges pomologiska förening vägnar:

H. HEGARDT.

Sven A. Hermelin.

Till Karlstads Stadsfullmäktige, Karlstad.

Med överlämnande av närslutna protokollsutdrag får undertecknad härmed göra framställning i enlighet med däri andragna syftemål.

Stora Vänsberg, Skåre den 10 oktober 1927.

För Karlstads hushållningssgille:

E. D. FERM.

Gilletts ordtörande.

Upptages som motion.

J. A. HÅKANSSON.

*Protokoll fört vid extra sammanträde med
Karlstads hushållningssgille å Grand Hotell i
Karlstad lördagen den 29 januari 1927.*

§ 1.

Att justera dagens protokoll utsågos herrar K. W. Bodin och K. Grönkvist.

---

§ 6.

På därom framställt förslag beslöt Karlstads hushållningsgille att, i likhet med av pomologiska föreningen vid ett flertal andra platser gjorda framställningar, ingå till Karlstads stadsfullmäktige med begäran om förbud att å stadens salutorg saluföra utländsk frukt.

Som ovan.

E. D. FERM.

Justerat:

KARL GRÖNKVIST. K. W. BODIN.

Rätt utdraget betygar:

E. D. FERM.

Till Stadsfullmäktige.

Sedan magistraten anmodats avgiva yttrande över en av Karlstads hushållsgille hos stadsfullmäktige gjord, av Herr J. A. Håkansson som motion upptagen framställning, med begäran om förbud att å stadens salutorg saluföra utländsk frukt, får magistraten i ärendet åberopa vad magistraten yttrat i anledning av en från Sveriges pomologiska förening till stadsfullmäktige i ämnet inkommen framställning, vilket yttrande överlämnats till drätselkammaren.

Karlstad den 30 december 1927.

På magistratens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Till Stadsfullmäktige.

Sedan magistraten anmodats avgiva yttrande över en av styrelsen för Sveriges Pomologiska Förening till stadsfullmäktige ingiven framställning angående förbud mot handel med utländska trädgårdsprodukter på stadens allmänna salutorg, får magistraten i ämnet anföra följande:

Till en början torde vara riktigt, att torghandeln i ett samhälle principiellt bör vara reserverad för saluförande av sådana varor, vilka produceras vid lantegendomar och trädgårdar, särskilt i samhällets närhet, eller av hemslöjdare och vilka varor sålunda utan mellanhänders anlitande kunna försälgas av producenten till konsumenten. På denna grund torde stadgandena för torghandeln i Karlstad vila. Magistraten vill erinra därom, att enligt Ordningsstadgan för Rikets Städer den 24 mars 1868, § 1, stadsfullmäktige hava att

bestämman vilka torg, hamnar och dylika ställen i staden skola vara till allmänna försäljningsplatser upplåtna. Magistraten åter har enligt samma stadgande dels att, där så nödigt prövas, bestämma särskilda av nämnda platser för försäljning av vissa slags varor, dels i övrigt lämna de föreskrifter, som för vidmakthållande av ordning och renlighet å samma platser finnas erforderliga. Enligt Ordningsstadgan för Rikets Städer § 2 punkt 1, har magistraten därutöver lämnats rätt medgiva försäljning å gator och andra allmänna platser än torgen, vilket sistnämnda stadgande torde avse endast mera tillfälliga rättigheter till mångleri från stånd, bord eller dylikt eller till försäljning genom kringvandrande.

I de av magistraten den 27 maj 1907 genom kungörelse meddelade "Ordningsföreskrifter" § 1 stadgas, att å Stora torget må försäljas eller till salu utbjudas endast livsförnödenheter, lantmannaprodukter och alster av hemslöjd samt å Hagatorget alla andra slags varor. Fiskhandeln har dock förlagts till saluhallen, liksom kreaturshandeln å torgdagar till Malmtorget.

Tvekan har rätt angående magistrats rätt att på grund av ovanberörda stadgande i Ordningsstadgan för Rikets Städer meddela förbud mot försäljning av visst slags varor å i vederbörlig ordning upplåtet salutorg; dock torde sådan rätt förefinnas, om tillräcklig anledning till förbudet föreligger.

I Karlstad har rörande torghandeln gjorts en bestämmelse, som icke hänför sig till Ordningsstadgan för Rikets Städer, nämligen följande av stadsfullmäktige den 30 april antagna och av Konungens Befallningshavande den 1 juni 1909 fastställda stadgande: "Sålänge plats förefinnes inom av staden uppförd saluhall, må ej åt stadsbor upplåtas plats å salutorg för försäljning av varor, som få säljas inom saluhall, såvida de ej utgöras av trädgårdsprodukter."

Detta stadgandes villkorliga giltighet har gjort tillämpningen av detsamma osäker. Innebörden av detsamma i nu ifrågavarande avseende är ju dock, att såväl främlingar som stadsbor under alla omständigheter kunna tilldelas plats å Stora torget för försäljning av trädgårdsprodukter såväl inhemska som av utländskt ursprung.

Vidare är att märka, att samma stadgande icke har avseende på mångleri och dylik försäljning å gator och andra allmänna platser än torgen. För sådan handel gäller icke någon inskränkning i avseende å varuslag. Här i staden har tillstånd till sådan handel meddelats endast undantagsvis och då vid marknader, utställningar, basarer för välgörande ändamål m. m. Under kristiden har även en och annan, som eljest saknat varje förvärvsmöjlighet, fått tillstånd av här

ifrågavarande slag. Magistraten kommer givetvis även för framtiden att endast sparsamt meddela sådana tillstånd, som här endast i förbigående för fullständighetens skull omnämnts.

Vad den föreliggande saken vidkommer, torde visserligen skäl kunna anföras för avlysande av handeln med utländsk frukt från Stora torget. Pomologiska Föreningen har framlagt mycket, som talar för det ifrågasatta förbudet. Å andra sidan torde likväl kunna ifrågasättas, om handeln med utländsk frukt å Stora torget avsevärt inverkar på sådan handel i dess helhet betraktad, då den alltjämt kommer att fortvara i butiker och kiosker. En del innehavare av butiker och kiosker sälja för övrigt frukt jämväl å Stora torget. Övriga fruktförsäljare å torget äro i allmänhet stadsbor i små levnadsvillkor utan andra förvärvsmöjligheter än denna handel. Deras rörelse, i huvudsak att hänföra till mångleri, torde för övrigt under den tid svensk frukt finnes att uppköpa från trädgårdarna i stor utsträckning utförsälja sådan, men tvingas givetvis under andra tider att förse sig med utländsk liksom butikerna.

Av det sagda framgår, att magistraten ställer sig tveksam angående behovet och nyttan av det ifrågasatta förbudet, i följd varav magistraten icke vill nu framlägga något förslag i ämnet. Skulle stadsfullmäktige åter vara för förbud torde — med hänsyn till ovan berörda tveksamhet rörande magistratens befogenhet att utfärda förbud uti ifrågavarande hänseende — det lämpligaste vara att för ändamålet skapa ett ordningsstadgande därför och söka Konungens Befallningshavandes fastställelse därå.

Karlstad den 30 december 1927.

På magistratens vägnar:
ERIK LUNDBLAD.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 13 februari 1928.

§ 120.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över såsom motion av herr J. A. Håkansson upptagen framställning den 20 januari 1927 från Sveriges pomologiska förening att stadsfullmäktige måtte taga under övervägande lämpligheten av förbud mot handel med utländska trädgårdsprodukter på stadens allmänna salutorg.

Under den i ärendet hållna överläggningen framhölls å ena sidan, att framställningen principiellt hade fog för sig, men å andra sidan, att något

förbud här i staden i förevarande hänseende icke kunde anses nödigt, i all synnerhet som fruktodlingen i denna landsända vore av ringa omfattning, samt att i varje fall frågan icke vore av den vikt, att den borde påkalla särskilda stadganden.

Kammaren beslöt tillstyrka stadsfullmäktige besluta:

att framställningen icke skall till vidare åtgärd föranleda.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 mars 1928.

§ 27.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över särskilda från styrelsen för Sveriges Pomologiska Förening samt Karlstads Hushållningssällskap gjorda framställningar angående förbud för handel med utländska trädgårdsprodukter på stadens salutorg, beslöt, efter tagen del av handlingarna, att med instämmande i vad drätselkammaren i avgivet utlåtande i ärendet anfört, hemställa,

att förevarande framställningar icke måtte till vidare åtgärd föranleda.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Hushållningssällskapets förvaltningsutskotts framställning angående anslag till viss utredning rörande möjligheten att åstadkomma ökad avrinning från Väneren.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 13 februari 1928.

§ 121.

Från Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott hade rörande anslag för en från Vattenfallsstyrelsen fristående utredning om möjlig-

heten att åstadkomma ökad avrinning från Vänern inkommit en så lydande den 20 januari 1928 dagtecknad framställning:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

Såsom av bifogade protokollsutdrag framgår, har Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott för sin del beslutat bevilja visst belopp för verkställande av en utredning rörande möjligheten att åstadkomma ökad avrinning från Vänern. Syftet härmed är att — med hänsyn till de svårartade skadegörelser, som genom Vänerns vid flera tillfällen inträffade höga vattenstånd (senast åren 1924 och 1927) drabbat strandägare och städer kring Vänern — genom en från Vattenfallsstyrelsen fristående, tekniskt och juridiskt sakkunnig undersökning få fastslaget, om och i så fall vilka åtgärder må, i avvaktan på genomförandet av nämnda styrelses förslag i fråga om Vänerns reglering, redan nu kunna vidtagas för att skydda strandägare och städer mot dylika skadegörelser för framtiden, intill dess berörda regleringsförslag kan komma till verkställighet. Givetvis skall en sådan undersökning taga sikte på, att annans rätt genom de åtgärder, som kunna ifrågakomma, icke blir åsidosatt. Då det helt visst kommer att dröja åtskilliga år, innan omförmälda regleringsförslag kan tänkas bliva slutfört, vore det enligt utskottets mening av största betydelse, om dessförinnan någon eller några anstalter kunde i laga ordning träffas för att åtminstone i någon mån minska faran av Vänerns under senare tid allt oftare återkommande översvämningar. Även om den ifrågasatta undersökningen skulle giva ett rent negativt resultat, skulle den ändock vara av betydande värde med hänsyn till den bland strandägarna åtminstone i Värmlands län gängse uppfattningen, att en ökad avrinning av Vänern är möjlig att redan nu åstadkomma.

Förutsättningen för genomförandet av utskottets omförmälda beslut är, att Skaraborgs och Älvsborgs läns norra hushållningssällskap samt städerna Karlstad, Kristinehamn, Mariestad, Lidköping, Vänersborg och Åmål var för sig till denna utredning anslå medel i proportion till det uppskattade värdet av de skadegörelser, som under år 1927 vållats strandägare inom Värmlands, Skaraborgs och Älvsborgs läns norra hushållningssällskaps samt nämnda städers områden. I egenskap av utskottets ordförande tillåter jag mig därför hemställa, att drätselkammaren ville så skyndsamt som möjligt till behandling upptaga och till stadsfullmäktige hänskjuta frågan om beviljande av anslag i enlighet med angiven grund för utförande av den ifrågasatta undersökningen samt därefter meddela mig stadsfullmäktiges beslut i ärendet. Därest stadsfullmäktige besluta sådan medverkan, skall jag återkomma till spörsmålet om

utseende av lämpliga personer för undersökningens verkställande och vad vidare står i samband med densamma; och synes det för ärendets vidare fortskyndande vara lämpligt, om det kunde uppdragas åt drätselkammarens ordförande att i samråd med övriga uppdragsgivare träffa avtal med undersökningsförrättare och vidtaga i övrigt erforderliga åtgärder.

Karlstad den 20 januari 1928.

För Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott:

ABR. UNGER.“

Härvid fanns fogat det i framställningen omnämnda utdrag av utskottets protokoll den 17 december 1927, nämligen:

“Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott i Karlstad den 17 december 1927.

Närvarande: Herrar ordföranden, C. Ros, E. G. Eriksson, Valfrid Eriksson, O. Lindgren, K. W. Bodin, Fr. Julin, Ol L. Larsson, Edv. Forsbäck och sekreteraren.

---

§ 10.

Väcktes förslag att låta genom en tekniskt och en juridiskt sakkunnig person verkställa en ingående utredning rörande möjligheten att, innan förslaget om Vänerens reglering kunde bli genomfört, utan förnärmande av annans rätt åstadkomma en ökad avrinning från Väneren i syfte att förebygga sådana skadegörelser genom Vänerens höga vattenstånd, som tidigare och senast åren 1924 och 1927 inträffat; och beslöt utskottet enhälligt att — under förutsättning att Skaraborgs läns och Älvsborgs läns norra hushållningssällskap samt städerna Karlstad, Kristinehamn, Mariestad, Lidköping, Vänersborg och Åmål var för sig till denna utredning ansloge medel i proportion till det uppskattade värdet av de skadegörelser, som under år 1927 vållats strandägare inom Värmlands, Skaraborgs och Älvsborgs läns norra hushållningssällskaps samt nämnda städers områden, — för ifrågakvarande ändamål bevilja det belopp, som efter nämnda grund komme på sällskapet del, dock högst 5,000 kr., att utgå av anslaget till diverse utgifter, samt att åt herr ordföranden och sekreteraren uppdraga att träffa avtal med lämpliga, av övriga uppdragsgivare godkända personer om utförande av ifrågakvarande utredning och i övrigt vidtaga härför erforderliga åtgärder.

In fidem:

BERTIL SAHLIN.

Värmlands läns hushållningssällskaps sekreterare».

Efter fördragning härav antecknades, att stadsfullmäktige i Karlstad under de senaste tre åren anslagit tillhoppa 18,000 kronor för utredningar i målet om sjön Vänerens reglering. Sannolikt komme även i fortsättningen att för ändamålet krävas icke obetydliga anslag. Dessa utredningar omfattade jämväl den inom förvaltningsutskottet väckta frågan om ökad avrinning från nämnda sjö och frågan vore redan allsidigt behandlad i regleringsmålet. Då detta mål vidare befunne sig på ett ganska framskridet stadium, ansåge kammaren, att ingenting vore att vinna genom en från regleringen fristående undersökning.

Kammaren beslöt överlämna handlingarna till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte förklara sig icke vilja anslå några medel för utförande av den utav förvaltningsutskottet ifrågasatta undersökningen.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 mars 1928.

§ 28.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott hos stadsfullmäktige gjord framställning om anslag till en från Vattenfallsstyrelsen fristående utredning rörande möjligheten att åstadkomma ökad avrinning från Väneren.

I ärendet hade drätselkammaren avgivit infortrat utlåtande; och beslöt utskottet, med instämmande däri, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avslå ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Arbetslöshetskommitténs framställning angående sökande av bidrag ur landstingets anslag till bekämpande av oförvållad arbetslöshet.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med arbetslöshetskommittén i Karlstad den 4 februari 1928.

§ 2.

Arbetslösheten i staden hade även denna vinter stor omfattning. Enligt till Statens Arbetslöshetskommission översänd rapport för nästlidne januari månad utgjorde antalet vid månadens slut anmälda arbetslösa i staden 177, därav 118 familjeförsörjare, vilka utom sig själva hade 364 personer att försörja. Av familjeförsörjarna hade 1 statligt nödhjälpsarbete och 53 vore sysselsatta i nödhjälpsarbeten under stadens egen regi. Av dessa 53 arbeta 13 vid stenbrottet i Tallåsen och 40 med ledningsarbeten å Herrhagen, för vilket sistnämnda arbetsföretag stadsfullmäktige den 15 september 1927 beviljat ett anslag å 56,000 kronor. För arbetet i Tallåsen kunde någon exakt siffra för närvarande icke angivas, men komme kostnaden där att bliva rätt dryg, säkerligen 2- å 3,000 kronor i månaden. Härtill komme, att ett 60-tal arbetslösa måste beviljas hjälp genom fattigvårdsstyrelsens försorg.

Det föreligger alltså enligt kommitténs mening fullgiltiga skäl för staden att söka bli delaktig av de utav länets landsting anslagna medel för understöd åt hårt betungade kommuner till bekämpande av oförvållad arbetslöshet; och då, efter vad kommittén inhämtat, villkoren för bidrags erhållande fortfarande vore desamma som under tidigare år varit stipulerade, beslöt kommittén ingå till stadsfullmäktige med hemställan, det fullmäktige ville besluta:

att hos landstingets förvaltningsutskott begära ett bidrag av 10,000 kronor från det av 1927 års landsting beviljade anslaget till bekämpande av oförvållad arbetslöshet, därav 5,000 kronor utan återbetalningsskyldighet och 5,000 kronor såsom lån;

att återbetala detta lån under sju år på sätt och vilkor, som landstinget föreskrivit;

att å lånemedlen erlægga 5 procents årlig ränta;

att uppdraga åt drätselkammarens ordförande att å stadens vägnar under-teckna nödiga handlingar och jämte stadskamreraren utkvittera beviljat bidrag; samt

att det bidrag, som kan komma att beviljas, skall användas till arbetslöshetens bekämpande i enlighet med de närmare föreskrifter, som av stadsfullmäktige komma att meddelas.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
PER ZANDÉN.

Rätt utdraget betygar:

PER ZANDÉN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 23 februari 1928.

§ 124.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över arbetslöshetskommitténs hemställan enligt dess protokoll den 4 februari 1928, § 2, angående sökande av bidrag å 10,000 kronor, varav 5,000 kronor såsom lån ur det av 1927 års landsting beviljade anslaget till bekämpande av oförvårdad arbetslöshet; och beslöt kammaren, som för det ifrågakomna lånet fann stadens fria upplåningsrätt lämpligen kunna tagas i anspråk, efter överläggning hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med den av arbetslöshetskommittén gjorda framställningen.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 mars 1928.

§ 29.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över av Arbetslöshetskommittén gjord framställning angående sökande av bidrag från landstingets anslag till bekämpande av oförvårdad arbetslöshet, beslöt, med instämmande i vad drättselkammaren i ärendet anförde, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med den av arbetslöshetskommittén gjorda framställningen.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Magistratens framställning angående förtidspensionering av polis-konstapeln Axel Yngve Nilsson.

Till Stadsfullmäktige.

På grund av bifogade handlingar får Magistraten hemställa, att förtidspension varder poliskonstapeln Axel Yngve Nilsson beviljad från och med den 1 januari 1928.

Karlstad den 29 november 1927.

På Magistratens vägnar:
ERIK LUNDBLAD.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 29 februari 1928.

§ 11.

Uppå remiss av stadsfullmäktiges herr ordförande hade nämnden att avgiva yttrande över magistratens framställning, att förtidspension i enlighet med gällande reglementen måtte från den 1 januari 1928 beviljas poliskonstapeln Axel Yngve Nilsson; och som fordringarna för erhållande av dylik pension voro uppfyllda, beslöt nämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla magistratens framställning.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 1 mars 1928.

§ 153.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges herr ordförande hade kammaren att avgiva yttrande över magistratens framställning att förtidspension måtte i en-

lighet med gällande reglementen från och med den 1 januari 1928 beviljas poliskonstapeln Axel Yngve Nilsson, över vilken framställning lönenämnden den 29 sistlidne februari avgivit yttrande.

Efter handlingarnas föredragning fann drätselkammaren i likhet med lönenämnden, att Nilsson vore berättigad till förtidspension, som enligt de för pensioneringen gällande grunder komme att uppgå till 2,246 kronor 40 öre per år, men då Nilsson även för tiden efter den 1 januari i år uppburit och fortfarande, intill dess pensionen tillträts, uppbär avlöning (ej tjänstgöringspenningar) såsom poliskonstapel, kunde pensionen ej utgå från årets början.

Kammaren beslöt hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte förklara hinder icke möta för kammaren, att för Nilsson utfärda vederbörligt pensionsbrev, gällande för tiden från och med den 1 april 1928.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 mars 1928.

§ 30.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över magistratens av lönenämnden och drätselkammaren tillstyrkta framställning angående förtidspensionering av poliskonstapeln Axel Yngve Nilsson, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med drätselkammarens förslag.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Kommunikationskommitténs framställning angående ny undersökning och utredning rörande smalspårig järnväg i Älvdalen.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen begärt förnyade utredningar angående den ifrågasatta Älvdalsjärnvägen, har kommunikationskommittén funnit nödvändigt att undersöka, om icke en sträckning öster om Klarälven av den smalspåriga banan, framdragen i dalgången, skulle kunna åstadkommas för ett pris, som möjliggjorde järnvägens utsträckning längre i norr, än som med beräkneliga medel förut ansetts möjligt.

För ändamålet erfordras emellertid omkring 7,500 kronor från stadens sida, för vilka vid eventuellt bildande av aktiebolag aktier skulle erhållas.

Kommittén får för den skull hemställa, att stadsfullmäktige ville bevilja ett förslagsanslag av 7,500 kronor för undersökning och utredning angående smalspårig järnväg i Älvdalen.

Karlstad den 27 februari 1928.

För Kommunikationskommittén:

K. J. LINDHOLM.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 1 mars 1928.

Reg.-n:r 227.

§ 151.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges herr ordförande hade kammaren att avgiva yttrande över framställning från kommunikationskommittén om ett förslagsanslag av 7,500 kronor för ny undersökning och utredning angående smalspårig järnväg i Älvdalen; och beslöt kammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål bevilja kommitten ett förslagsanslag å 7,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 mars 1928.

§ 31.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av kommunikationskommittén hos fullmäktige gjord framställning angående anslag till ny undersökning och utredning rörande anläggning av en smalspårig järnväg i Övre Älvdalen.

Häröver hade drätselkammaren avgivt infordrat utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Badhusstyrelsens förnyade yttrande i ärendet angående arvode till varmbadhusets föreståndare.

Till Stadsfullmäktige.

Remitteras för förnyade yttranden till lönenämnden och drätselkammaren.
Karlstad den 16 februari 1928.

För beredningsutskottet:

ELIAS STENIUS.

e. u.

Sedan till badhusstyrelsen återremitterats badhusstyrelsens förslag om arvode åt varmbadhusets föreståndare, förre boktryckaren Albin Forssell, för närmare utredning och förslag angående de åligganden, som skulle vara förenade med uppdraget att vara badhusets föreståndare, får badhusstyrelsen med överlämnande av ett av Forssell avgivet yttrande jämte styrelsens förslag till instruktion för föreståndaren, i ärendet nu anföra, att då av samma handlingar, enligt styrelsens förmenande, torde framgå, att föreståndaren tillagts nog så

omfattande göromål för ifrågavarande stadens affärsverk, styrelsen icke kan annat än ånyo hemställa om bifall till den gjorda framställningen.

Karlstad den 31 januari 1928.

På Badhusstyrelsens vägnar:

HUGO SEVERIN.

P. M.

Föreståndaren för Karlstads Varmbadhus åligganden.

Utöva kassakontroll, räkna alla försålda biljetter, inventera biljettförrådet efter räkenskapsårets slut,

kontrollera alla räkningar och förse dem med attest, kontrollera och underskriva två gånger i månaden till Stads-kassan lämnade uppgifter angående medel och kassarapporter, inskriva i särskild bok alla utgiftsposter,

uppgöra årets statförslag, varvid alla räkningar minutiöst genomgås för att kunna bedöma, huru varje förbrukningsartikel etc. bör betunga årets stat, — ett tidsödande arbete — såsom inköp av salt, soda, kol, tvål, olja, ved m. m.,

besvara alla brev och ibland göra förfrågningar hos andra badinrättningar,

antaga personal och utöva inspektion och kontroll över densamma för att tillse att allting går med ordning och att tillmötesgående mot de frekventerande iakttages, med ett ord söka bibringa personalen en god anda — vilket också synes ha lyckats,

inspektera alla delar av badhuset för att tillse att ordning och snygghet råder,

tillhålla personalen att med sparsamhet förfara med alla materialier, så att bästa ekonomiska resultat för badhuset uppnås,

infordra kostnadsförslag för leveranser etc. (Karlstads badhus är ju också ett av de få kommunala dylika i landet, som vissa år lämnat en liten vinst eller gått ihop, då de flesta däremot betungat sina kommuner med avsevärda anslag för driftens behöriga skötsel. Från resande, som besökt nästan alla kommunala badhus, har Karlstads Varmbadhus också fått de amplaste vitsord — 1:a eller 2:a klass — för synnerligen god skötsel, snygghet och artig och tjänstvillig betjäning. Badhuset har under de senare åren betjänat 40 à 45,000 personer pr år räknat).

En "chef" för en sådan affärsinrättning, som Varmbadhuset är, måste ju finnas, någon för vilken personalen har respekt och som kan avgöra utan bråk de friktioner, som lätt uppstå bland den till 12 à 13 st. bestående per-

sonalen. I annat fall skulle nog snart slarv och oordentlighet uppstå och det goda anseende, inrättningen nu äger, äventyras. Allt, vad som ligger bakom en sådan befattning, kan ej uppgivas på papperet och de snart 19 år, jag ägnat åt badhuset borde motivera en ersättning för den gångna tiden. När jag 1918 för svår sjukdom var 4 månader frånvarande, fick Stadskassan också ersätta den, som förordnats kontrollera — och då gällde det för honom endast att kontrollera biljettförsäljningen. Befattningen som "handhavare av den dagliga förvaltningen" honoreras nu också på de flesta ställen. En gratifikation för de många åren, undertecknad utan ersättning skött en föreståndares befattning, vore ej ur vägen.

Karlstad den 21 december 1927.

ALBIN FORSSELL.

Ordf. och kassakont. vid Karlstads Varmbadhus.

Instruktion.

Det åligger *föreståndaren för Karlstads Varmbadhus*

- 1) *att* öva tillsyn över badhusfastigheten samt snarast anmäla eventuella brister för styrelsens vidare åtgärder;
- 2) *att* övervaka badhusets verksamhet, särskilt vad angår ordning och renlighet inom badhuset samt tillämpningen av antagna badformer och badavgifter;
- 3) *att* mottaga och i första hand besvara eventuella framställningar från badgäster angående förhållandena inom badhuset;
- 4) *att* hava överinseendet över badhusets inventarier, linneförråd och materialier;
- 5) *att* övervaka personalen och därvid särskilt tillse, att densamma med omtanke och sparsamhet handhar inventarier och förbrukningsartiklar;
- 6) *att* infordra kostnadsförslag och leveransanbud, som kunna förekomma;
- 7) *att* uppgöra inköp enligt styrelsens bestämmelser eller lämnade direktiv;
- 8) *att* vid varje årsskifte verkställa inventering av biljettförrådet, inventarier och materialier;
- 9) *att* utöva kassakontroll, därvid han har att efter hand räkna försålda biljetter samt kontrollera till stadskassan inlevererade medel och underskriva kassarapporterna;

- 10) *att* kontrollera alla badhuset angående räkningar och förse godkända sådana med attest samt bokföra alla utgifter;
- 11) *att* förberedelsevis uppgöra badhusets statavräkningsförslag;
- 12) *att* förberedelsevis uppgöra badhusets stafförslag;
- 13) *att* upprätta förslag till styrelsens årliga ekonomiska förvaltningsberättelse;
- 14) *att* övervaka verkställigheten av styrelsens beslut.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 29 februari 1928.

§ 10.

Uppå remiss från beredningsutskottet hade nämnden att avgiva förnyat yttrande över badhusstyrelsens förslag angående arvode till varmbadhusets föreståndare, förre boktryckaren Albin Forssell.

Styrelsen hade nu bifogat förslag till instruktion för föreståndare jämte uppgifter bl. a. att verkställande ledamoten i badhusstyrelsen i Sundsvall åtnjöte ett årligt arvode av 850 kronor och i Västerås av 800 kronor.

Efter överläggning beslöt nämnden utan meningsskiljaktlighet att, med hänsyn till det intresserade arbete inom badhusstyrelsen, Forssell under en lång följd av år utfört och fortfarande utför, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta tilldela Forssell *dels* en gratifikation av 1,500 kronor, *dels ock* en årlig ersättning av 800 kronor att utgå utan dyrtidstillägg från och med den 1 januari 1928 tillsvidare så länge Forssell utför det arbete, som kan anses åvila en föreståndare för varmbadhuset.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 1 mars 1928.

Reg.-n:r 228/Bl. 3.

§ 152.

Uppå remiss från beredningsutskottet hade kammaren att ånyo avgiva yttrande över badhusstyrelsens framställning om arvode till varmbadhusets

föreståndare, förre boktryckaren A. Forssell, i vilket ärende lönenämnden den 29 februari 1928 senast avgivit yttrande och förslag.

Efter överläggning beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens ovannämnda förslag.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 8 mars 1928.

§ 32.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva förnyat yttrande över badhusstyrelsens förslag angående arvode åt varmbadhusets föreståndare, förre boktryckaren Albin Forssell.

Lönenämnden och drätselkammaren hade likaledes ånyo yttrat sig i ärendet; och beslöt beredningsutskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens av drätselkammaren tillstyrkta förslag.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 19 April

N:o 4.

Beredningsutskottets förslag till fördelning av räntan å Mellqvistska studiestipendiefonden.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 april 1928.

§ 35.

Sedan ansökningar till Mellqvistska studiestipendiet inom behörig tid inkommit från Erik Karlström, Hanna Johansson, Elin Carlson, T. S. Erling Jonsson, Sven Wennerström samt Dagny Jörn, hade nu beredningsutskottet att avgiva förslag till stipendiets fördelning.

Utskottet, som vid granskning av handlingarna fann de fyra förstnämnda böra vid stipendiets fördelning företrädesvis ifrågakomma, beslöt hemställa,

att tillgängliga räntan å Mellqvistska studiestipendiefonden, uppgående till 500 kronor, måtte med lika belopp till var och en fördelas mellan Erik Karlström, Hanna Johansson, Elin Carlson och Erling Jonsson.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Styrelsens för Karlstads skolor för yrkesundervisning framställning i fråga om viss ändring av det för skolorna gällande reglemente.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Vid val i stadsfullmäktige den 16 december 1926 av ledamöter i styrelsen för Karlstads lärlings- och yrkesskolor har antalet ledamöter i denna styrelse utökats från förutvarande sex till sju. Till följd härav hade styrelsen, som ej blivit satt i tillfälle att yttra sig i ärendet, att hos Kungl. Skolöverstyrelsen anhålla om ändring av bilagan D till skolornas av Skolöverstyrelsen fastställda reglemente, som lyder: "Lärlings- och yrkesskolstyrelsen består av, förutom rektor, sex av vederbörande kommunala myndighet utsedda ledamöter. — — —"

Härpå har från Skolöverstyrelsen kommit följande svar: "— — — Vid ärendets förberedande handläggning har befunnits, att enligt stadsfullmäktiges protokoll den 18 september 1919 stadens lärlings- och yrkesskolstyrelse skall bestå av, förutom rektor, sex av stadsfullmäktige valda ledamöter. Då alltså nuvarande antalet ledamöter i styrelsen är grundat på särskilt stadsfullmäktigebeslut, synes det icke vara möjligt för Överstyrelsen att fastställa antalet valda ledamöter i enlighet med Edert nu föreliggande förslag, förrän stadsfullmäktige för sin del förklarar sig icke hava något att erinra däremot. På grund härav anmodas Ni att till Överstyrelsen inkomma med utdrag ur stadsfullmäktiges protokoll med godkännande av ifrågasatta ändringen."

Sedermera har Skolöverstyrelsen i samband med viss omorganisation av yrkesskolväsendet fastställt nytt reglemente, varvid skolornas namn ändrats till "Karlstads skolor för yrkesundervisning" men ovannämnda bilaga erhållit sin gamla lydelse.

För att få denna del av reglementet i överensstämmelse med det nuvarande antalet styrelseledamöter och skolornas ändrade benämning får styrelsen anhålla, att Stadsfullmäktige ville ändra bestämmelsen av den 18 september 1919, och föreslår följande lydelse: "Styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning består av, förutom rektor, sju av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Ledamöterna utses för tre år i sänder, dock må, när styrelse första gången väljes, bestämmas kortare tid för första valperioden beträffande högst halva antalet ledamöter.

Inträffar vakans före valperiodens utgång, kompletteras styrelsen genom val för den återstående delen av valperioden.“

Karlstad den 21 februari 1928.

För styrelsen:

ERNST LUNDHOLM.

Ordförande.

Hj. Bystedt.

Sekreterare.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 april 1928.

§ 36.

Hos stadsfullmäktige hade styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning gjort en den 21 februari 1928 dagtecknad framställning angående viss ändring av det för skolorna gällande reglementet.

Beredningsutskottet, som hade att yttra sig över denna framställning, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad styrelsen i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution angående yttrande över Alda Margareta Grahns ansökan om rätt att i fastigheten Kvarnbergsgatan 8 till avhämtning försälja pilsnerdricka.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att efter stadsfullmäktiges hörande i ärendet avgiva yttrande samt därmed jämte remisshandlingarna hit inkomma.

Karlstad i landskansliet den 14 februari 1928.

På tjänstens vägnar:
GEORG SAMUELSON.

Överlemnas till stadsfullmäktige i Karlstad.
Karlstad rådhus den 15 febr. 1928.

På magistratens vägnar:
ROLF MÆCHEL.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Undertecknad får härmed anhålla om tillstånd att i huset i Viken 206 med adress Kvarnbergsgatan 8 i Karlstad till avhämtning försälja pilsnerdricka Klass II.

Karlstad den 11 februari 1928.

ALDA MARGARETA GRAHN.

Utdrag av protokoll, hållet hos nykterhetsnämnden i Karlstad den 17 februari 1928.

§ 75.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över en av Alda Margareta Grahn hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan om tillstånd att i huset Viken N:o 206 med adress Kvarnbergsgatan 8 få till avhämtning försälja pilsnerdricka klass II.

Enär avhämtningsställe för pilsnerdricka redan funnes i närheten av den av sökanden uppgivna lokalen och något behov av ytterligare ett avhämtningsställe i denna del av staden ej kunde anses föreligga, beslöt nykterhetsnämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte avstyrka ifrågavarande ansökan.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 april 1928.

§ 37.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infortrat stadsfullmäktiges yttrande över Alda Margareta Grahns ansökan om rätt att

i fastigheten Kvarnbergsgatan n:o 8 till avhämtning försälja pilsnerdricka, hade nu beredningsutskottet att häröver avgiva yttrande.

Utskottet beslöt, med instämmande i vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avstyrka ifrågavarande ansökan.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Hälsovårdsnämndens framställning angående ålderstillägg åt viss personal å epidemisjukhuset.

Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden i Karlstad den 12 oktober 1927.

§ 195.

Beslöt hälsovårdsnämnden ingå till stadsfullmäktige med begäran därom, att personalen å epidemisjukhuset måtte tillerkännas rätt att efter respektive 3, 6 och 9 års väl vitsordad tjänstgöring åtnjuta ålderstillägg, varje uppgående till 10 procent av den kontanta lönen, samt hemställa, att ålderstilläggen måtte utgå retroaktivt.

Den personal å epidemisjukhuset, som, därest denna framställning bifölles, nu skulle komma i åtnjutande av ålderstillägg, utgjordes av:

Kokerskan, anställd mot en lön av 480 kronor från den 1 oktober 1923, som skulle vara berättigad till ett ålderstillägg å 48 kronor från den 1 oktober 1926;

Undersköterskan, anställd mot en lön av 800 kronor från den 1 oktober 1924, som skulle vara berättigad till ett ålderstillägg å 80 kronor från den 1 oktoter 1927;

Sköterskebiträden:

Ester Persson, anställd mot en lön av 500 kronor från den 1 november 1919, som skulle vara berättigad till två ålderstillägg å 50 kronor vardera, från respektive den 1 november 1922 och den 1 november 1925;

Greta Persson, anställd mot en lön av 400 kronor från den 12 juli 1923, som skulle vara berättigad till ett ålderstillägg å 40 kronor från den 12 juli 1926;

Dagmar Holmgren, anställd mot en lön av 400 kronor från den 26 februari 1924, som skulle vara berättigad till ett ålderstillägg å 40 kronor från den 26 februari 1927.

Då sålunda de ålderstillägg, som enligt denna framställning skulle komma att utgå för tiden till och med innevarande års slut, komma att tillhopa uppgå till 539 kronor 64 öre, beslöt hälsovårdsnämnden härjämte hemställa, att stadsfullmäktige ville bevilja ett tilläggsanslag för innevarande år å sistnämnda belopp.

Som ovan.

In fidem:
BERTIL JULIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 29 februari 1928.

§ 12.

Uppå remiss av stadsfullmäktige hade nämnden att avgiva yttrande över hälsovårdsnämndens förslag enligt dess protokoll den 12 oktober 1927, § 195, att personalen å epidemisjukhuset måtte tillerkännas ålderstillägg och beslöt nämnden, under framhållande av att såväl personalen å härvarande lasarett som ock den å Klaraborg äro berättigade till ålderstillägg, hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla hälsovårdsnämndens ifrågavarande förslag.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 12 mars 1928.

§ 192.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över hälsovårdsnämndens framställning enligt dess protokoll den 12 oktober 1927, § 195, att viss personal å epidemisjukhuset måtte tillerkännas ålderstillägg, över vilken hemställen lönenämnden den 29 februari 1928, under § 12 i protokollet, avgivit yttrande.

Kammaren beslöt hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte på det sätt bifalla hälsovårdsnämndens framställning, att däri omförmälda befattningshavare må, med rätt till tjänsteårsberäkning från respektive anställningstider, äga att från och med 1928 uppbära ålders-tillägg med tio procent av den kontanta lönen.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 april 1928.

§ 38.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över av hälsovårdsnämnden jämlikt dess beslut den 12 oktober 1927, § 195, gjord framställning angående ålderstillägg åt viss personal å epidemisjukhuset.

Häröver hade lönenämnden och drätselkammaren avgivit infortrade utlåtanden.

Beredningsutskottet beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående anslag till täckande av stadens andel i kostnaderna för gamla gymnasiebyggnadens restaurering.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 mars 1928.

Reg.-n:r 230.

§ 226.

Vid sammanträde den 18 december 1924 beslöto stadsfullmäktige i anledning av uppkommen fråga om restaurering av gamla gymnasiebyggnaden

här i staden, att, med vidhållande av stadens anspråk på äganderätten till den mark, varå byggnaden vore belägen, förklara sig frånträda anspråken på äganderätt till byggnaden under villkor, *dels* att högre allmänna läroverket berättigades att kostnadsfritt disponera de lokaler däri, som då eller framdeles kunde bliva behövlige för läroverkets bibliotek och i byggnaden befintliga naturhistoriska samlingar och *dels* att staden fritoges för alla kostnader för byggnadens iståndsättande och framtida underhåll.

Sedan domkapitlet härefter i särskild skrivelse till stadsfullmäktige uttalat, att det finge anses otänkbart, att riksdagen skulle bevilja anslag för restaurering av en å ofri grund belägen byggnad, beslöto fullmäktige den 15 oktober 1925 att under villkor i övrigt enligt beslutet den 18 december 1924 till Kungl. Maj:t och Kronan med full äganderätt utan ersättning upplåta den mark, utgörande 557 kvadratmeter av tomten N:o 59 i kvarteret Falken, varå merberörda byggnad vore belägen.

Med underdånig hemställan om anslag för restaureringsarbetena i deras helhet hade domkapitlet till Konungen insänt stadsfullmäktiges nyssnämnda beslut, men hade handlingarna sedermera återkommit från ecklesiastikdepartementet med underrättelse, att ärendet i dess dåvarande skick icke torde föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd, enär enligt departementschefens åsikt de av fullmäktige uppställda villkoren för avstående av stadens eventuella äganderätt till huset och tomten icke kunde av Kronan antagas. En överenskommelse emellan staten och staden kunde endast tänkas komma till stånd på följande villkor:

“1. Staden frånträder alla anspråk på äganderätt till gamla gymnasiehuset jämte tomt, men berättigas att kostnadsfritt disponera de lokaler i gymnasiehuset, vilka nu användas för läroverkets bibliotek och naturhistoriska samlingar.

2. Statsverket bidrager till de nu föreslagna restaurerings- och reparationsarbetena med 39,900 kronor, medan 32,395 kronor utgå ur stiftets byggnadskassa och 22,618 kronor, motsvarande kostnaderna för reparation av de av läroverket disponerade lokalerna, tillskjutas av staden.

3. Statsverket åtager sig det framtida underhållet av byggnadens yttre, under det att de institutioner, som disponera lokaler i fastigheten, svara för det inre underhållet av de utrymmen, som av dem användas“.

I anledning härav beslöto fullmäktige, då behovet av byggnadens restaurering blivit alltmera ofrånkomligt, vid sammanträde den 16 december 1926, att frånträda alla anspråk på äganderätten till byggnaden med ett tomtområde

om 557 kvadratmeter i kvarteret Falken, under villkor, att staden berättigades att kostnadsfritt disponera meromnämnda lokaler för läroverkets bibliotek och naturhistoriska samlingar, ävensom visst vindsutrymme till förvaring av arkivalier m. m., att åtaga sig dels iståndsättandet och framtida underhållet av nyssnämnda lokaler genom stadens egen försorg, dels andel i kostnaden för värmelednings indragande i byggnaden med ett belopp av 3,000 kronor, samt att uppdraga åt drätselkammaren att med vederbörande träffa de avtal, som erfordrades för verkställigheten av fullmäktiges sålunda fattade beslut.

Genom nådigt brev den 14 april 1927 ställdes till Kungl. Byggnadsstyrelsens förfogande ett av riksdagen anvisat anslag å 39,900 kronor för restaurering av gamla gymnasiebyggnaden, och bemyndigades domkapitlet att från stiftets byggnadskassa utanordna ett belopp av 32,395 kronor för samma ändamål, varefter Kungl. styrelsen i skrivelse den 6 maj 1927 anhöll om drätselkammarens uttalande angående lämpligaste sättet för restaureringsarbetenas verkställande, därvid Kungl. styrelsen framhöll, att det syntes naturligt, att alla arbeten utfördes i ett sammanhang och under enhetlig ledning.

Drätselkammaren, som ansåg Kungl. styrelsens mening beträffande samtliga restaureringsarbetenas utförande i ett sammanhang hava fog för sig, beslöt den 16 maj 1927 hemställa, att Kungl. styrelsen måtte efter infordrande av anbud, ombesörja utförandet av samtliga ifrågavarande arbeten, sålunda även de, vilka skola bekostas av staden; att Kungl. styrelsen vid entreprenadens utlysande ville infordra särskild anbudssumma på de arbeten, som staden beslutar utföra, och beträffande vilka drätselkammaren snarast möjligt skulle till Kungl. styrelsen avlämna uppgift med detaljerad beskrivning; att Kungl. styrelsen måtte, sedan anbudet inkommit, lämna drätselkammaren tillfälle att taga del av desamma i och för antagande för stadens del av entreprenör; att Kungl. styrelsen ville i blivande entreprenadkontrakt dels förbehålla drätselkammaren rätt att kontrollera och eventuellt vidtaga förändringar i avseende å de arbeten, som åligga staden, ävensom att i fråga om sådana ändringsarbeten träffa särskilda avtal med entreprenören, eventuellt i samråd med styrelsens ombud, dels intaga stadganden om särskilda betalningsterminer för de arbeten, som skola bekostas av staden.

I sammanhang med detta beslut uppdrog kammaren åt byggnadsfirman Bröderna Wästlund här i staden att uppgöra beskrivning över de staden åliggande arbetena, vilka då syntes böra komma till utförande, samt godkände den 12 juli 1927 för sin del ett från byggnadsfirman i ärendet inkommet förslag, vilket sedermera översändes till Kungl. Byggnadsstyrelsen.

Efter ärendets ytterligare behandling hade från Kungl. styrelsen nu inkommit en av bilagor åtföljd så lydande skrivelse:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

Genom nådigt brev den 14 april 1927 har Kungl. Maj:t ställt det av 1927 års riksdag såsom bidrag till restaureringen av gamla gymnasiebyggnaden i Karlstad anvisade reservationsanslaget av 39,900 kronor till Kungl. byggnadsstyrelsens förfogande att efter samråd med vederbörande användas för avsett ändamål. Till bestridande av den beräknade totalkostnaden, 94,913 kronor, har avsetts, att staden Karlstad skulle bidraga med 22,618 kronor.

Sedan byggnadsstyrelsen, som utgått ifrån att restaureringsarbetet i sin helhet lämpligen bör handhas av styrelsen, infordrat anbud å arbetena i fråga, hava fyra anbud inkommit, av vilket det lägsta, såsom av bilagda förteckning framgår, avgivits av byggnadsfirman Bröderna Wästlund, som för samtliga byggnadsarbeten betingat sig en ersättning av 67,819 kronor enligt bilagda avskrift av anbudet i fråga. Då kostnaden för ledningar för värme, vatten, avlopp och elektrisk belysning jämte arvoden för ritningar och kontroll beräknats uppgå till 27,200 kronor, skulle samtliga för restaureringsarbetet tillgängliga medlen eller 94,913 kronor, däri alltså jämväl inräknats stiftets byggnadskassas bidrag av 32,395 kronor till kostnaderna, sålunda icke bliva tillräckliga och dessutom inga medel finnas att tillgå för bestridande av oförutsedda utgifter. Byggnadsstyrelsen har för den skull vidtagit vissa förenklingar i byggnadsarbetena enligt bilagda P. M., och har härigenom vunnits en besparing av 3,920 kronor, varigenom Bröderna Wästlunds anbudssumma minskats till 63,899 kronor. Av detta sistnämnda belopp skulle på stadens del av arbetena komma ett belopp av 12,181 kronor, såsom framgår av bilagda sammanställning av kostnaderna. Då stadens andel i kostnaden för ovannämnda ledningar, ritningar och kontroll utgör 9,400 kronor, blir sålunda av stadens sammanlagda bidrag till restaureringen ett belopp av 1,037 kronor tillgängligt för oförutsedda utgifter.

Byggnadsstyrelsen får nu dels anhålla, att Ni måtte snarast möjligt förklara, att från stadens sida intet är att erinra mot att byggnadsfirman Bröderna Wästlund av byggnadsstyrelsen antages till entreprenör jämväl för de arbeten, som skola bestridas av ovannämnda, av staden lämnade bidrag, dels ock hemställa, att nämnda bidrag, 22,618 kronor, måtte ställas till byggnadsstyrelsens förfogande genom att beloppet för styrelsens räkning insattes å statsverkets giroräkning i riksbanken.

Stockholm den 12 mars 1928.

IVAR TENGBOM.

GUST. HERMANSSON.

Sten Zethelius“.

Av de vid skrivelsen fogade bilagorna skulle här intagas följande

»Sammanställning av kostnader för iståndsättande av gamla gymnasiebyggnaden i Karlstad.

	Staten	Domkapitlet	Drätselkam.	Summa
Byggnadskostnad	32,713: —	19,005: —	12,181: —	63,899: —*)
Värme- och sanitetsteknisk installation samt elektr. ledningar, beräknad kostnad	—	8,500: —	7,500: —	16,000: —
Ritningar och kop.	3,200: —	2,600: —	1,700: —	7,500: —
Kontroll	450: —	350: —	200: —	1,000: —
B-byrå	2,700: —	—	—	2,700: —
Diverse och oförutsedda utgifter	837: —	1,940: —	1,037: —	3,814: —
Summa	39,900: —	32,395: —	22,618: —	94,913: —

Stockholm den 9 mars 1928.

I tjänsten:

G. MALM.

Vidimeras:

G. MALM“.

På grund av vad sålunda förekommit och sedan antecknat blivit, att, förutom redan beslutat anslag å 3,000 kronor till värmeledning, i innevarande års statförslag för staden upptagits ett belopp av 20,000 kronor för iordningställandet av gamla gymnasiebyggnaden, beslöt kammaren, som ansåg Kungl. Byggnadsstyrelsens förslag rörande restaureringsarbetenas utförande vara jämväl för staden fördelaktigt, att hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte till täckande av stadens andel i kostnaderna för restaureringen av gamla gymnasiebyggnaden här i staden bevilja ett anslag å 19,618 kronor att jämte förut beviljat anslag å 3,000 kronor ställas till Kungl. Byggnadsstyrelsens förfogande, samt

*) Bröderna Wästlunds anbud:

Avd. A. Statsverket	93,233: —
» B. Domkapitlet	13,645: —
» C. Drätselkammaren	10,557: —
» D. Domkap. och Drätselkammaren	10,384: — = kr. 67,819: —

Efter förenklingar enl. p. m. samt avd. D. uppdelad på B och C:

Avd. A. Statsverket	32,713: —
» B. Domkapitlet	19,005: —
» C. Drätselkammaren	12,181: — = kr. 63,899: —

att fullmäktige tillika måtte bestämma, att sammanlagda beloppet 22,618 kronor skall anskaffas genom uttaxering i den mån tillgängliga medel icke därtill lämna tillgång.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 april 1928.

§ 39.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över av drätselkammaren jämlikt dess beslut den 19 mars 1928, § 226, gjord framställning angående anslag till täckande av stadens andel i kostnaderna för gamla gymnasiebyggnadens restaurering.

Beredningsutskottet beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Byggnadsnämndens framställning angående ändring och utvidgning av stadsplanen för stadsdelen Marieberg.

Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden i Karlstad den 10 februari 1928.

§ 29.

Jämlikt byggnadsnämndens därom fattade beslut hade handlingar rörande förslag till ändring och utvidgning för stadsplanen Marieberg i Karlstad ävensom förslag till byggnadsbestämmelser för stadsdelen hållits för allmänheten tillgängliga till påseende från och med den 12 juli till och med den 31 augusti 1927, därom kungörelse varit införd i Nya Wermlands-Tidningen, Karlstads-Tidningen och Värmlands Folkblad förstnämnda dag samt skriftlig underrättelse med allmänna posten den 15 juli 1927 tillsänts samtliga av förslaget berörde, för nämnden kände rättsägare.

Det anmäldes nu, att allt hitintills ingen anmärkning mot förslaget framställdes.

Beskrivningen över stadsplaneförslaget och förslaget till byggnadsbestämmelser, vilka skulle här intagas, voro av följande lydelse:

Beskrivning över förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för landeriet Marieberg i Karlstad.

Den nu gällande stadsplanen är fastställd den 28 augusti 1919 med undantag av vissa hörnpartier av kvarteren Pulpeten och Katedern vid Seminariegatan, för vilka jämkning i den av Kungl. Maj:t fastställda planen fastställdes av Konungens Befallningshavande den 12 februari 1924.

Det nu framlagda förslaget är förorsakat, dels av de av stadsfullmäktige den 19 april 1923 beslutade muddrings- och utfyllnadsarbetena vid Marieberg, dels av ägoutbytet mellan Staten och staden, varigenom det område, varå Mariebergs manbyggnader äro belägna, tillföll staden. Slutligen har vid förfrågan hos Kungl. Byggnadsstyrelsen där framställdes vissa krav och önskemål, vilka bl. a. åstadkommit, att hela Mariebergsskogen blivit medtagen i förslaget. Mariebergsskogen omfattar ej allenast det område, som genom donationsbrev den 12 november 1899 blivit till staden skänkt att utgöra folkpark, utan även det häremellan och nuvarande stadsdelen Marieberg belägna området om 4,1 hektar. Med undantag av en närmast Orrholmsviken belägen skogsudde om 0,9 hektar skulle hela Mariebergsskogen beläggas med sådan bestämmelse, som överensstämde med dess nu påbörjade anordnande till friluftsmuseum.

I sammanhang med Mariebergsskogens avsättande till friluftsmuseum står en del ändringar i stadsplanen nämligen slopandet av gatan söder om kvarteret Seminaristen och ändring i sträckningen av Treffenbergsgatan för att få lämpligare avgränsning mot skogen. Den förutnämnde skogsudden är tillsammans med den nuvarande ängen nedanför branten, varovan väderkvarnen är uppförd, avsatt till plantering. Denna plantering jämte en c:a 18 meters bred markremsa utefter Orrholmsvikens nya strandlinje ersätter de förutvarande sankmarker utmed Orrholmsviken, vilka enligt gällande stadsplan äro avsatta till planteringar, och för vilka byggnadsstyrelsen fordrar full kompensation i förhållande till stadsplanens utsträckning. Samtliga enligt förslaget till planteringar avsatta områden utgöra ej mindre än 40 % av hela stadsplaneområdet, häri dock ej medräknade Seminarietomten och Mariebergsskogen. Särskilt med hänsyn till det föreslagna glesa bebyggelsesättet skulle detta i normala

fall vara en orimlig proportion (med ledning av antal innevånare å nu bebyggda tomter har innevånareantalet vid fullt utbyggd stadsplan beräknats utgöra 570, och som planteringsarealen utgör c:a 5,7 hektar kommer på varje individ 100 kvm. planteringsmark). Emellertid har huvuddelen av de nu föreslagna planteringarna förlagts bortom de områden, som skola förses med gator och ledningar och i omedelbar anslutning till skogen, varigenom vunnits dels att de ej nämnvärt inkräkta på det uppfyllda området eller annan till tomter lämplig mark, dels att tillsammans med Mariebergsskogen kunna tjäna till rekreationsort för stadens innebyggare i gemen. Här förtjänar påpekas, att de nu föreslagna stora planteringsområdena böra betraktas som ersättning även för den sankmark söder om kv. Sothönan m. m., som enligt gällande stadsplan för stadsdelen Viken är avsatt till plantering.

I samband med uppgörande av föreliggande förslag har företagits en utredning för utrönande av huru stor areal planteringsmark, som finnes inom Karlstads hela stadsplanelagda område och i omedelbar närhet av detta. Härvid har visat sig att på varje invånare i staden (invånareantalet 20,000) kommer 11,5 kvadratmeter planteringsmark, som för närvarande är utlagd och skötes såsom plantering. Medräknas de områden, som enligt fastställda eller på prövning beroende stadsplaner äro avsatta till plantering men ej utlagda, ökas föregående siffra till 28,9 kvadratmeter. Vilka områden, som medräknas i ena eller andra fallet, är åskådliggjort å den stadsplanen medföljande orienteringskartan.

Utom de förutnämnda ändringarna i stadsplanen, orsakade av ägoutbytet mellan Staten och staden, ha ej några ändringar föreslagits för områdena väster om Kvarnbergsgatan. Denna gata är breddad från nu fastställda 9 meter till 12 meter för att framsläppa den väntade trafiken till Mariebergsskogens huvudingång, som ju redan förlagts i slutet av gatan.

Stadsplanen öster om Kvarnbergsgatan är väsentligt förändrad och utvidgad. I stället för tvenne tämligen oregelbundna kvarter med enligt tilltänkt tomtindelning 19 st. tomter föreslås nu 4 mera regelbundna med cirka 65 tomter. Gatan längs kanten av utfyllningen har en sådan sträckning, att dess förlängning norrut berör kvarteret Sothönans sydöstra hörn. Dess bredd föreslås till 8 meter. Treffenbergsvägens sträckning öster om Kvarnbergsgatan är något ändrad för bättre anslutning till terrängen. Dess bredd föreslås till allenast 6,5 meter. Remsan mellan denna gatas södra sida och Mariebergsskogen avsättes till allmän platsmark. Från strandvägen utgå förutom Seminariegatan och Lillgatan, vilka båda vidga sig mot vattnet, tvenne

mindre gator, som sluta ini kvarteren med vändplan, allt för att bereda möjlighet till att förlägga tomter ini kvarteren.

Den gata, som utgör fortsättningen av Vänermsgatan, har dragits i en mera sydvästlig riktning än Vänermsgatan norr om Hööksgatan för att det häremellan och strandvägen belägna kvarteret skall kunna anordnas med dubbla tomtrader. För denna gatudel föreslås en nyhet, som skulle bidraga att giva statsbildn här en redig och tilltalande prägel. Själva gatan skulle utläggas till allenast 6 meter, men å ömse sidor härom skulle gräspartier anordnas, så att det öppna oinhägnade området bleve 12 meter, vilket ju utgör det minsta tillåtna avståndet mellan hus tvärsöver gata. Dessa gräspartier skulle ingå i gatumarken. Genom en dylik anordning åtgår visserligen mera gatumark än om gatan fastställdes t. ex. 8 meter men den fördelen vinnes, att man utan risk av en framtida måhända nödvändig breddning kan utlægga själva gatan till 6 meter. Snömassorna kunna uppläggas på gräspartierna. För den enskilde uppstår den vinsten, att han på en sträcka, motsvarande huslängden ej behöver uppsätta och underhålla stängsel, hans trädgård kommer i ett sammanhang bakom huset och blir sålunda i största möjliga grad fredad, men det oaktat blir han skyddad för gatudam i lika mån, som om han hade förgård mellan huset och gatan. Dessa fördelar böra göra en tomtspekulant villig att bekosta underhållet av gräsremsan framför hans tomt. Möjligen skulle man även kunna tänka sig att, om anordningen slår väl ut, spekulanter på andra tomter, där dylik anordning vidtages, skulle befinnas villiga betala lika mycket för dessa skyddsremsor som för tomtmarken.

På liknande sätt skulle de smågator anordnas, som utgå från strandgatan och sluta med vändplan ini de två stora kvarteren. Här skulle dock själva gatan ej tagas bredare än 5 meter. Å vändplanen böra planteringar anordnas.

Byggnadsbestämmelserna hava utarbetats med tanke på, att området huvudsakligen skall bebyggas med s. k. egna hem. Det förutsattes, att varje tomt i allmänhet bebygges med endast ett boningshus, men om tomtutrymmet så tillåter, skall även uppförande av ett mindre boningshus inne på tomten kunna tillåtas. Detta kan hava mycket stor betydelse för de tomtägare, som byggt under dyrtiden och nu dragas med dålig ekonomi. Dessa hus bliva betydligt lägre än huvudbyggnaden och få härigenom en helt annan karaktär. Tvåvåningshus skola med byggnadsnämndens särskilda tillstånd kunna få uppföras, förutom i kvarteret Lektorn, där tvenne tomter redan äro bebyggda med dylika, å de 4 nya kvarteren, varvid huvudsakligen tomterna utmed Hööks- och Seminariegatorna böra ifrågakomma.

Bestämmelserna för uthus hava utarbetats i huvudsaklig överensstämmelse med den för kvarteren Skäran och Lien å Herrhagen. För deras placering och inbördes avstånd ha medgivits vissa lättnader, som förutsätta, att särskild plan finnes utarbetad för varje kvarters bebyggande. Dylik plan åtföljer själva stadsplanekartan. De nu föreslagna byggnadsbestämmelserna skola till alla delar ersätta de nu gällande, varför upphävande av dessa senare bör begäras.

Karlstad den 6 juli 1927.

GUSTAF LOVÉN.

Förslag till byggnadsbestämmelser för stadsdelen Marieberg.

§ 1.

Inom med svart punktering betecknad kvartersmark må byggnad ej uppföras.

§ 2.

Inom med O betecknad kvartersmark få endast uppföras byggnader för offentliga ändamål samt sådana andra byggnader, vilka med de förstnämnda hava omedelbart samband, såsom boställen, dithörande uthus och dylikt. Byggnad får icke förläggas närmare gräns mot grannens tomt än sex (6) meter.

§ 3.

Inom med K betecknad kvartersmark få endast uppföras byggnader, som hava omedelbart samband med områdets användande till friluftsmuseum. Byggnad får icke förläggas närmare gräns mot grannens tomt än sex (6) meter.

§ 4.

Inom med FI och FII betecknad kvartersmark, avsedd för öppet byggnadssätt, skola följande bestämmelser gälla:

Huvudbyggnad får icke uppföras på mindre avstånd från grannes tomtgräns än sex (6) meter om byggnadshöjd överstiger sex (6) meter och fyra och en halv ($4\frac{1}{2}$) meter om byggnaden är lägre, och får sådan på detta avstånd placerad byggnad hava fönster till boningsrum mot grannens tomt.

Varje tomt är avsedd att bebyggas med ett bostadshus, dock må, där byggnadsnämnden så prövar skäligen, inne å tomten uppföras ytterligare ett bostadshus med en areal av högst 70 kvm. och en fasadhöjd av högst 3,6 meter. Dessa gårdshus skola förläggas på minst 9 meters avstånd från huvudbyggnaden.

Huvudbyggnad får icke uppföras till större höjd än fem (5) meter och icke innehålla mer än en (1) våning jämte inredd vindsvåning. Dock må byggnadsnämnden, om den finner så vara lämpligt med hänsyn till kvarterens enhetliga bebyggande, inom den med FII betecknade kvarteren jämväl kunna medgiva, att huvudbyggnad må uppföras till högst 7,8 meters höjd och innehålla två våningar. Vinden får i detta sistnämnda fall icke inredas.

Av tomt må högst en fjärdedel ($\frac{1}{4}$) bebyggas.

Lägges bottenvåningens golv på större höjd över omgivande marks medelhöjd än en och en halv meter räknas källaren som våning.

Byggnad får icke uppföras eller inredas för annan industriell verksamhet än sådan som är hänförlig till hantverkeri.

Uthus får icke upptaga större areal än tjuugo (20) kvadratmeter och icke uppföras till större höjd än 2,5 meter till takfoten och 4 meter till taknocken.

Uthusen skola i varje särskilt fall placeras å tomten enligt byggnadsnämndens anvisningar.

Uthus, som icke sammanbyggas med dylikt hus å granntomten, må icke förläggas närmare gräns mot grannes tomt än tre (3) meter, dock må byggnadsnämnden, om den finner så vara lämpligt med hänsyn till kvarterets bebyggande i övrigt, kunna medgiva, att uthus få uppföras på mindre, dock lägst en meters avstånd från granntomt och med takfall ditåt, dock under förutsättning att alltid avståndet mellan uthus, belägna å olika tomter blir minst sex (6) meter samt mellan uthus och boningshus å olika tomter minst nio (9) meter.

Uthus, som icke uppföres i grannes tomtgräns, behöver icke förses med brandmur.

Karlstad den 6 juli 1927.

GUSTAF LOVÉN.

Byggnadsnämnden beslöt efter överläggning överlämna ärendet till stadsfullmäktige med hemställan:

att stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna ifrågavarande förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen ävensom till byggnadsdestämmelser för stadsdelen Marieberg och å förslagen söka vederbörlig fastställelse.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 mars 1928.

§ 219.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över från byggnadsnämnden till fullmäktige överlämnat, av stadsingeniören Gustaf Lovén år 1927 uppgjort förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för stadsdelen Marieberg här i staden, ävensom till byggnadsbestämmelser för samma stadsdel.

Efter tagen del av handlingarna i ärendet beslöt kammaren, som fann förslaget synnerligen tilltalande, hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige måtte bifalla byggnadsnämndens hemställan.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 april 1928.

§ 40.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över byggnadsnämndens den 10 februari 1928 antagna och av drätselkammaren sedermera tillstyrkta förslag angående ändring och utvidgning av stadsplanen inom stadsdelen Marieberg, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla byggnadsnämndens ifrågasvarande hemställan.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Styrelsens för Karlstads skolor för yrkesundervisning framställning angående åtagande från stadens sida av vissa kostnader för skolorna.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Enligt nådiga kungörelsen n:r 491/1922 angående statsunderstöd åt kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning skall ansökning om statsunderstöd till dylika anstalter avse tiden från och med 1 juli till och med 30 juni nästföljande kalenderår. Till ansökningen skall fogas handling, som styrker, att kommunen åtagit sig kostnaderna för dessa anstalters verksamhet under den tid, ansökningen om statsunderstöd avser.

Jämlikt denna kungörelse får styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning härmed hos stadsfullmäktige anhålla, att stadsfullmäktige måtte "åtaga sig erforderliga kostnader för lärarens avlöning samt för lokaler och materiell under tiden från och med den 1 juli 1928 till och med den 30 juni 1929". Enligt yrkesskolstadgan och av Skolöverstyrelsen givna instruktioner fordras för understödets beviljande, att i formuleringen av stadsfullmäktiges beslut ovan citerade lydelse finnes ordagrant intagen.

För höstterminen 1928 överensstämmer skolornas av styrelsen planerade verksamhet fullständigt med den av stadsfullmäktige fastställda staten för år 1928. Beträffande tiden 1 januari—30 juni 1929 beräknas kostnaden för skolorna till motsvarande belopp som under höstterminen 1928.

Karlstad den 24 februari 1928.

För Karlstads skolors för yrkesundervisning styrelse:

ERNST LUNDHOLM.

Ordförande.

HJ. BYSTEDT.

Skolornas rektor.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 mars 1928.

§ 216.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en från styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning inkommen, den 24 februari 1928 dagtecknad framställning, att stadsfullmäktige måtte åtaga sig vissa kostnader för skolorna, avseende tiden från och med den 1 juli 1928 till och med den 30 juni 1929.

Efter överläggning i ärendet beslöt kammaren hemställa,
att stadsfullmäktige måtte åtaga sig erforderliga kostnader för lärares
avlönning samt lokaler och materiel under tiden från och med den 1 juli 1928
till och med den 30 juni 1929; samt

att fullmäktige måtte bestämma, att härför erforderligt belopp skall, i
den mån detsamma icke finnes tillgängligt, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

*Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfull-
mäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7
april 1928.*

§ 41.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra
sig över styrelsens för Karlstads skolor för yrkesundervisning av drätselkam-
maren tillstyrkta framställning angående stadens åtagande av vissa kostnader
för nämnda skolor, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ären-
det föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Styrelsens för Karlstads skolor för yrkesundervisning framställning an-
gående fastställande av arvodet för skolornas rektor.**

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning, får härmed anhålla
att stadsfullmäktige måtte fastställa arvodet för skolornas rektor under ka-
lenderåret 1928 till Ett tusen fem hundra (1,500: —) kronor utan dyrtidstillägg,
med vilket belopp arvodet utgått under de senaste fem åren.

Karlstad den 23 februari 1928.

För styrelsen:

ERNST LUNDHOLM.

Ordförande.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 19 mars 1928.

§ 16.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över framställning från styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning att arvodet för skolornas rektor under kalenderåret 1928 måtte bestämmas att utgå med 1,500 kronor utan dyrtidstillägg.

Efter överläggning i ärendet beslöt nämnden hemställa,

att stadsfullmäktige måtte med bifall till styrelsens framställning bevilja rektor vid Karlstads skolor för yrkesundervisning arvode under kalenderåret 1928 med ett belopp av 1,500 kronor utan dyrtidstillägg.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 mars 1928.

§ 217.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en från styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning inkommen, den 23 februari 1928 dagtecknad framställning, att arvodet för rektor vid skolorna måtte för kalenderåret 1928 fastställas att utgå med 1,500 kronor.

Kammaren beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för år 1928 fastställa arvodet åt rektor vid Karlstads skolor för yrkesundervisning till 1,500 kronor utan dyrtidstillägg.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 april 1928.

§ 42.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över av styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning gjord fram-

ställning angående fastställande av arvode till skolornas rektor, över vilken framställning infordrade utlåtanden avgivits av lönenämnden och drätselkammaren, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående inledande av vatten- och avloppsledningar i fastigheten Strömsholm N:o 4.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 mars 1928.

Reg.-n:r 229.

§ 222.

Sedan C. G. Frödin och Olof Persson m. fl. i en den 24 oktober 1927 dagtecknad skrivelse anhållit, att vatten- och avloppsledningar måtte inledas i staden tillhöriga fastigheten Strömsholm N:o 4, där sökandena förhyrde lägenheter, hade från fastighetsförvaltaren, vilken erhållit uppdrag att i ärendet föra underhandlingar, inkommit en så lydande skrivelse:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

På sin tid inkom från hyresgästerna i stadens fastighet Strömsholm N:o 4 till drätselkammaren begäran, att vatten- och avloppsledningar skulle inledas i fastigheten.

Denna framställning överlämnades till undertecknad dels för underhandlingar med hyresgästerna angående reglering av hyran i samband med ett eventuellt införande av de begärda installationerna och dels för infordrande av anbud å ifrågavarande arbeten.

Härmed överlämnas trenne kostnadsförslag å dessa arbeten samt hyresgästernas godkännande om framställt förslag till hyreshöjning, allt i enlighet ned denna skrivelse bifogad kalkyl.

Karlstad den 17 mars 1928.

N. FR. LINDH“.

Härvid fanns fogad *dels* denna kalkyl:

»Kalkyl.

Följande anbud hava inkommit:

1:o) Nordiska Värme- och Ventilations-A.-B.	1,125: —
2:o) Eriksson och Larsson	1,145: —
3:o) Wennbergs Rörledningsaffär	1,315: —
Vattenledningens framdragande till tomtgränsen verkställes av staden för	550: —
Om lägsta anbudet antages å	1,125: —
och staden framdrager servisledningen	550: —
samt reparationskostnaderna beräknas till c:a	500: —
utgör installationskostnaden kronor	2,175: —
Tillkommer vattenavgift för 14 rum	77: —
Summa kronor	2,252: —

Hyresgästerna hava gått med på hyreshöjning av kr. 1:50 per månad och rum, utgörande pr år kr. 252: — eller 10 % på 2,520 kronor, varför hyresgästernas framställning tillstyrkes.

Karlstad den 17 mars 1928.

N. FR. LINDH^a.

och *dels* skriftligt meddelande från hyresgästerna i fastigheten, att de godkände den i kalkylen upptagna hyreshöjningen.

Då inledandet av vatten- och avloppsledningar i stadens ifrågavarande fastighet Strömsholm N:o 4 skulle under de givna förutsättningarna bliva ekonomiskt fördelaktigt, beslöt kammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att fullmäktige måtte för ändamålet bevilja ett anslag å 2,175 kronor, ävensom bestämma, att berörda anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 april 1928.

§ 43.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående inledande av vatten- och

avloppsledningarna i fastigheten Strömsholm n:o 4, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla framställningen.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning angående upplåtande av den förutvarande rektorsbostaden till lokaler för stadsbiblioteket.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 28 mars 1928.

§ 229.

Angående upplåtande i förutvarande rektorsbostaden, fastigheten Kungsgatan N:o 1, av lokaler för stadsbiblioteket, hade från biblioteks- och föreläsningstyrelsen inkommit en så lydande framställning:

“Till Drättselkammaren i Karlstad.

I skrivelse den 16 februari 1926 hemställde styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och föreläsningssanstalt, att stadsfullmäktige behagade vidtaga åtgärder i syfte att bereda stadsbiblioteket ökat lokalutrymme samt för detta ändamål uppdraga åt drättselkammaren och biblioteksstyrelsen att gemensamt uppgöra och till stadsfullmäktige ingiva förslag i frågan.

Stadsfullmäktige beslöt emellertid på sammanträde den 15 oktober samma år, att framställningen icke för närvarande skulle till någon stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Stadsbibliotekets behov av ökat lokalutrymme har under den tid, som sedan förflutit, blivit allt mera trängande. För bibliotekets verksamhet och utveckling är det helt enkelt nödvändigt, att lokalutrymmet ökas. En möjlighet härtill har nu yppat sig därigenom, att den hittillsvarande rektorsbostaden i höst blir ledig. Denna har ett för biblioteksändamål synnerligen lämpligt läge och kan med jämförelsevis få förändringar anordnas till bibliotekslokal.

Då nu jämväl enligt vad styrelsen har sig bekant, drättselkammaren tagit under övervägande, huruvida ej nämnda rektorsbostad skulle kunna för ändamålet upplåtas, får styrelsen på det allra livligaste tillstyrka, att så sker.

Beträffande utrymmet finner styrelsen önskvärt, att hela den nuvarande rektorsvåningen får för ändamålet disponeras. Utom större bokmagasin med låneexpedition behöves för personalen ett arbetsrum. Dessutom bör kravet på läsrum för barn icke längre uppskjutas. Ett avskilt studierum för inom staden arbetande studiesammanslutningar eller för av styrelsen anordnade kurser bör också finnas. Det i alla moderna bibliotek tillämpade "öppna hyllsystemet" kräver ett betydligt ökat utrymme för boksamlingen.

Styrelsen tillåter sig medsända en av bibliotekarien uppgjord skiss över bibliotekslokalen, sådan denna skulle te sig, om hela rektorsvåningen tas i anspråk. De kostnader, som komma att bli en följd av bibliotekets flyttning, torde ej bli så stora. Det gäller ju också en institution, vars verksamhet måste betraktas som en viktig samhällsangelägenhet.

Karlstad den 15 september 1927.

AUG. BERGH.

Kammaren, som den 21 februari 1927 vid behandling av fråga om ökat hyresbidrag till rektorn vid härvarande högre allmänna läroverk för det fall att denne avflyttade från ovannämnda, av honom då innehavda bostad, förklarat sig vilja inkomma med förslag till bostadens användning, har, sedan rektor Hammarberg den 1 oktober 1927 avflyttat, vid upprepade tillfällen haft detta ärende under övertägande. Att byggnaden i främsta rummet borde komma till användning för stadens eget behov har redan från början stått klart för kammaren, men olika förslag hava i detta hänseende framkommit. Sålunda har varit på tal att dit förflytta stadsfogdekontoret med tjänsterum för skatteindrivarna, att där inrymma, förutom stadsbiblioteket, jämväl ett skolbibliotek med läsrum för barn och att dit förlägga en blivande tandklinik för stadens skolor o. s. v. Av de olika förslagen, alla i och för sig goda och behjärtansvärda, synes emellertid intet i samma mån som stadsbibliotekets lokalfråga nu tarva sin lösning. Bibliotekets nuvarande lokaler äro enligt mångas samstämmiga mening otillfredsställande. Däremot kunna förträffliga sådana beredas i rektors förutvarande bostadsvåning, vilken tillika är synnerligen välbelägen för ändamålet. Hela våningen torde emellertid icke för närvarande vara för biblioteket behöflig, utan synas de tre i byggnadens sydvästra hörn belägna rummen med tillhörande passage kunna reserveras för annat ändamål, t. ex. skolbibliotek eller tandklinik.

Stadsarkitekten har uppgjort en den 28 mars 1928 dagtecknad ritning till behöfliga omändringsarbeten för stadsbibliotekets inrymmande i merberörda bostadsvåning. Kostnaderna för arbetenas utförande hava av arkitekten

beräknats till 16,500 kronor, däri inräknade kostnaderna för iordningsställande jämväl av de rum, vilka icke nu avses att tagas i anspråk för biblioteksändamål. Iordningsställandet av byggnadens källare och vindsvåningar torde lämpligen böra uppskjutas tills längre fram.

Kammaren beslöt hos stadsfullmäktige hemställa, det fullmäktige måtte besluta:

att för stadsbiblioteket upplåta rektors förutvarande bostadsvåning i fastigheten Kungsgatan N:o 1 med undantag av de å stadsarkitektens ovan nämnda ritning med N:o 19, 20, 21 och 25—26 betecknade rum;

att för nödiga ändrings- och reparationsarbeten i våningen bevilja ett anslag å 16,500 kronor *att*, i den mån tillgängliga medel icke därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering; samt,

att bemyndiga drätselkammaren *att* för det stadens ändamål, som kan finnas lämpligt, upplåta icke disponerade utrymmen inom ifrågavarande fastighet.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 april 1928.

§ 44.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet *att* avgiva yttrande över av drätselkammaren jämlikt dess beslut den 28 mars 1928, § 229, hos fullmäktige gjord framställning angående upplåtande av lokaler för stadsbiblioteket i den förutvarande rektorsbostaden; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla framställningen.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning angående principuttalande från stadsfullmäktige över besparingskommitténs förslag i fråga om fattigvårdsstyrelsens, barnavårdsnämndens och hälsovårdsnämndens organisation.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 28 mars 1928.

§ 230.

Från fattigvårdsstyrelsen hade till drättselkammaren inkommit en så lydande framställning:

“Till Drättselkammaren, Karlstad.

Till Fattigvårdsstyrelsen inkom i maj månad 1926 en från stadsfullmäktige remitterad framställning från besparingskommittén, vari kommittén föreslår vissa förändringar, bland annat gällande de sociala styrelsernas och nämndernas verksamhetsområden, varför styrelsen enligt anmodan, avgav yttrande den 6 december 1926 och vari styrelsen endast lämnade ett principutlåtande och därvid hemställde, att stadsfullmäktige måtte uttala sig för önskvärdheten av ett sammanförande av fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens expeditioner under sysslomannens överinseende.

Fattigvårdsstyrelsen, som har sig bekant, att fullmäktige remitterat detta ärende till drättselkammaren för yttrande, hemställer, att drättselkammaren måtte i vad det berör fattigvårdsstyrelsen snarast behandla ärendet i fråga, enär det för styrelsen är av vikt, att stadsfullmäktige snarast möjligt får det samma till avgörande. Den av styrelsen sedan lång tid tillbaka planerade omorganisationen av kontorsarbetet kan nämligen ej under nuvarande förhållanden verkställas, enär densamma intimt beröres av besparingskommitténs förslag. Denna omorganisation skulle bland annat förenkla behandlingen av de expeditionella ärendena, vilken på grund av föreliggande omständigheter är synnerligen tungarbetad och oekonomisk.

Karlstad den 7 mars 1928.

För Fattigvårdsstyrelsen:

JULIUS AHLBERG.

Ordförande.

Eric Ericsson“.

Ur besparingskommitténs den 4 maj 1926 dagtecknade, av fattigvårdsstyrelsen åberopade betänkande inhämtades, att kommittén rörande de sociala styrelsernas och nämndernas verksamhet anfört:

“De sociala styrelsernas och nämndernas verksamhet har till det väsentligaste föreskrivits i lag, varför kommitténs uppdrag härvidlag endast kan omfatta uttalande inom ett begränsat område. Emellertid har kommittén tyckt sig finna, att organisationen i viss mån borde omläggas, och tillåter sig föreslå, i syfte att vinna en fastare organisation och bespara staden utökning i de tjänsteställdas antal, att fattigvårdsstyrelsen, hälsovårdsnämnden och barnavårdsnämnden erhålla gemensamma tjänstemän i viss utsträckning.

För närvarande äro nämligen anställda hos fattigvårdsstyrelsen en syssloman och två tillsyningsmän, hos hälsovårdsnämnden två tillsyningsmän och hos barnavårdsnämnden en barnavårdsföreståndare.

Kommittén föreslår i stället stadssyssloman, tillika barnavårdsföreståndare, såsom chef, fyra tillsyningsmän för såväl fattigvård som hälsovård, därav en för kontorstjänst, samt en barnavårdsinspektris med tjänstgöringsskyldighet även inom fattigvården“.

Det antecknades, att ledamoten av kommittén, Nils O. Hult, varit av skiljaktig mening samt framhållit, att förslaget angående tillsättandet av en stadssyssloman och i samband därmed stående förändringar torde få anses vara av alltför genomgripande art, då det gällde att sammanföra tjänstemän, som i verkligheten sortera under tre olika delegationer med delvis rätt så skilda arbetsuppgifter. Stadssysslomannabefattningen vore en tjänst, som knappast kunde förenas med fattigvårdsstyrelsens sysslomannabefattning, vilken helt krävde sin man. Vad vidare anginge anställandet av en barnavårdsinspektris kunde ifrågasättas, huruvida detta skulle innebära någon fördel framför att anställa en manlig befattningshavare, då någon egentlig besparing genom den av kommittén föreslagna anordningen knappast kunde förväntas.

Över besparingskommitténs betänkande hade fattigvårdsstyrelsen, barnavårdsnämnden och hälsovårdsnämnden avgivit så lydande yttranden:

“Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Anmodad avlämna yttrande över en från besparingskommittén till stadsfullmäktige inkommen framställning får fattigvårdsstyrelsen härigenom, i vad framställningen berör styrelsens verksamhetsområde, anföra:

För fattigvårdsstyrelsen har under senaste tiden behovet att förlägga tillsyningsmännens expeditioner till kontoret på Klaraborg alltmera framträtt, och anse vi, att det vore synnerligen lämpligt att då även dit överflytta barnavårdsnämndens expedition samt att sysslomannen bleve chef för dessa expeditioner. Arbetet för dessa båda delegationer kunde därigenom i väsentlig grad förenklas, i det att gemensamma register kunde uppläggas. Att till

denna expedition även förlägga hälsovårdsnämndens expedition anse vi däremot ej vara lämpligt eller önskvärt, då denna delegations verksamhet har ytterst litet gemensamt med de båda förstnämnda delegationernas.

Då det här endast gäller ett principuttalande anser sig fattigvårdsstyrelsen ej böra närmare ingå på en detaljerad plan för samarbetet, utan anhåller att framdeles få uppgöra sådan i samråd med vederbörande delegation och besparingskommittén.

På grund av ovanstående får styrelsen härigenom anhålla att stadsfullmäktige ville uttala sig för önskvärdheten av ett sammanförande av fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens expeditioner under sysslomannens chefskap.

Karlstad den 6 december 1926.

För Karlstads fattigvårdsstyrelse:

JULIUS AHLBERG.

Ordförande».

“Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med barnavårdsnämnden i Karlstad den 3 december 1926.

§ 187.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade barnavårdsnämnden att avgiva yttrande över besparingskommitténs framställning till stadsfullmäktige den 4 maj 1926; och beslöt barnavårdsnämnden anföra följande:

Besparingskommittén föreslår, bland annat, i syfte att vinna en fastare organisation och bespara staden utökning i de tjänsteställdas antal, att fattigvårdsstyrelsen, hälsovårdsnämnden och barnavårdsnämnden erhålla gemensamma tjänstemän i viss utsträckning samt att i sådant avseende skola vara anställda en stadssyssloman, tillika barnavårdsföreståndare, såsom chef, fyra tillsyningsmän för såväl fattigvård som hälsovård, därav en för kontorstjänst, samt en barnavårdsinspektris med tjänstgöringsskyldighet även inom fattigvården.

Gemensamma tjänstemän för barnavårdsnämnden och hälsovårdsnämnden vill barnavårdsnämnden, med hänsyn till arbetets olika beskaffenhet inom nämnderna, avstyrka. Däremot torde gemensamma tjänstemän för fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden i viss utsträckning kunna anställas. Nämnden anser, att en sådan anordning indirekt kan medföra en besparing, då

man vinner mera enhetlighet, i synnerhet i frågor om bevakande av stadens intressen mot andra kommuner. Ett intimt samarbete i sådana frågor äger redan nu rum, och vore det otvivelaktigt till fördel om sådana ärenden bleve lagda i en persons hand, Även böra fattigvårdsstyrelsens tillsyningsmän kunna användas för vissa förundersökningar. Ärenden rörande de utomäktenskapliga barnen böra dock såsom hittills helt skötas av barnavårdsnämndens tjänsteman. Huruvida denne bör vara en manlig tjänsteman eller såsom besparingskommittén föreslagit en barnavårdsinspektris, vill nämnden för närvarande ej inlåta sig på.

Då besparingskommittén endast begärt ett principuttalande, vill nämnden ej nu ingå på en mera detaljerad undersökning, hur samarbetet bör vara organiserat, men torde nämnden, därest stadsfullmäktige lämna det begärda principuttalandet, bliva satt i tillfälle att därom få samråda med besparingskommittén, innan kommittén avlämnar sitt detaljerade förslag.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM“.

“Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden i Karlstad den 13. oktober 1926.

§ 263.

Med anledning av besparingskommitténs framställning till stadsfullmäktige den 4 maj 1926, vari bland annat föreslagits, att fattigvårdsstyrelsen, hälsovårdsnämnden och barnavårdsnämnden skulle erhålla gemensamma tjänstemän i viss utsträckning, hade ifrågasatts att utse delegerade för de tre nämnderna för behandling av hithörande frågor.

Hälsovårdsnämnden fann emellertid, att något samarbete mellan hälsovårdstillsyningsmännen å ena sidan samt fattigvårdstillsyningsmännen och barnavårdsföreståndaren å andra sidan] ej lämpligen kunde komma i fråga, varför hälsovårdsnämnden för sin del beslöt att icke utse några delegerade för behandling av frågan.

Som ovan.

In fidem:

BERTIL JULIN“.

Efter handlingarnas föredragning beslöt kammaren, som i likhet med ovan omförmälda tre delegationer ansåg, att tillsyningsmannabefattningarna vid hälsovården icke lämpligen kunde förenas med motsvarande befattningar

vid fattigvården och barnavården, hos stadsfullmäktige hemställa, det fullmäktige måtte besluta,

att i princip uttala sig för ökat samarbete emellan fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden, ävensom att gemensamma tjänstemän i lämplig utsträckning böra för dessa delegationer anställas, samt

att uppdraga åt fattigvårdsstyrelsen, barnavårdsnämnden och besparingskommittén att till fullmäktige inkomma med detaljerat förslag i ifrågavarande hänseenden.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 april 1928.

§ 45.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 28 mars 1928, § 230, gjord framställning angående principuttalande från stadsfullmäktige över besparingskommitténs förslag i fråga om fattigvårdsstyrelsens, barnavårdsnämndens och hälsovårdsnämndens organisation; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att fullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 15 Maj

N:o 5.

Drätselkammarens framställning, dels om godkännande av förslag till överenskommelse angående ändringar i och tillägg till den år 1918 träffade överenskommelse med Kungl. Järnvägsstyrelsen om utvidgning och ombyggnad av statens järnvägars stationer i Karlstad, dels om anslag för anordnande av vägportar m. m. i samband med ifrågavarande ombyggnad, dels i avseende å andra i sammanhang härmed stående ärenden.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 23 april 1928.

§ 281.

Från de representanter för drätselkammaren och hamnstyrelsen, vilka haft uppdrag att underhandla med representanter för Kungl. Järnvägsstyrelsen om lämpligaste lösningen av en del för staden viktiga trafikfrågor i samband med förestående ombyggnad av järnvägsbron över Klarälvens västra gren, hade inkommit följande skrivelse:

Till Drätselkammaren i Karlstad.

På sätt drätselkammarens protokoll den 24 juli 1924, § 560, utvisar hade från Kungl. Järnvägsstyrelsen till kammaren inkommit en den 20 februari 1924 dagtecknad skrivelse, däri meddelades, att Styrelsen hade för avsikt att under de närmaste åren låta ombygga bron över Klarälvens västra gren och därvid i enlighet med sitt tidigare löfte å den nya järnvägsöverbyggnaden låta anordna en 1,5 meter bred, för staden upplåten gångbana. Styrelsen anhöll i

anslutning härtill, att kammaren måtte meddela, på vilken sida om spåret gångbanan önskades förlagd.

Angående ombyggnaden av bron och i sammanhang därmed stående frågor anförde Styrelsen följande:

Vid brons ombyggnad komme räls underkant att höjas. Styrelsen ansåge det därför lämpligt att samtidigt med broombyggnaden jämlikt § 5 i den mellan Styrelsen och staden träffade överenskommelsen av den 8 november och 28 oktober 1918 låta utbyta den nuvarande plankorsningen i Älvgatan mot en därstädes anordnad gatuport. Enligt den till överenskommelsen fogade ritningen, märkt bybrb litt. Ks nr 34, skulle fria höjden i vägporten bliva 4,3 meter. På anförda skäl hemställde emellertid Styrelsen, att med bibehållande av höjden + 46,0 för gatuplanet en fri höjd av 4,1 meter i gatuporten måtte godkännas.

Till följd av broombyggnaden erfordrades en höjning av plankorsningen i Kvarnbergsgatan, uppgående till cirka 0,30 meter, om fria höjden för gatuporten i Älvgatan gjordes 4,1 meter och till cirka 0,80 meter, om gatuportens fria höjd gjordes 4,3 meter. Styrelsen anhöll, med förmälan att den komme att bestrida alla med utförandet av ifrågavarande höjning förenade kostnader, om stadens medgivande att utföra densamma.

Beträffande vägkorsningen vid Strand väster om bron komme det att bliva erforderligt att höja densamma i samband med broombyggnaden. Skulle emellertid staden i stället önska, att den nuvarande plankorsningen samtidigt med ombyggnaden av bron utbyttes mot en vägport, vore Styrelsen villig att på vissa angivna villkor låta anordna en dylik med åtta meters fri bredd och en fri höjd mellan vägplanet och järnkonstruktionens underkant av 3,6 meter samt med vägplanet förlagt på höjden + 46,30. Fördelningen av kostnaderna för vägportens anordnande jämte tillfartsvägarnas iordningställande ävensom kostnaderna för det framtida underhållet skulle ske enligt i förut åberopade överenskommelse mellan Styrelsen och staden angivna grunder för i överenskommelsen omhandlade vägportar. Under förutsättning, att en dylik vägport komme att utföras väster om bron vid Strand, skulle staden frånsäga sig för all framtid den jämlikt meromnämnda överenskommelse staden tillförsäkrade rätt till en gatuport i Klaraborgsgatan.

Styrelsen ifrågasatte vidare, om icke efter färdigställandet av gatuporten för Älvgatan plankorsningen vid Kvarnbergsgatan kunde få helt avstängas, under förutsättning, att en gångbro eller gångtunnel anordnades därstädes på statens järnvägars bekostnad. Vad åter beträffade plankorsningen i Grevgatan

skulle denna i enlighet med överenskommelsen bibehållas till dess statens järnvägar framdeles med hänsyn till den ökade tågtrafiken kunde bliva nödsakade avstänga densamma.

Sedan i anledning av Kungl. Järnvägsstyrelsens ifrågasatt skrivelse yttranden inhämtats dels från byggnadschefen och dels från byggnadsnämnden, beslöt drätselkammaren den 26 september 1924, § 704, att i de olika avseenden, vari kammarens besked erfordrades, göra följande uttalanden:

Beträffande den föreslagna gångbron utmed västra järnvägsbron ansåge kammaren i likhet med byggnadsnämnden densamma böra läggas å nedströmssidan.

Mot den ifrågasatta sänkningen 0,3 meter av räls underkant vid gatuporten i Älvgatan hade drätselkammaren intet att erinra, under förutsättning, att statens järnvägar förklarade sig villiga ansvara för merkostnaden för enahanda sänkning av gatans körbana, så att den fria höjden i vägporten bleve oförändrad. Därest överenskommelse härutinnan träffades, mötte givetvis ej heller något hinder för en inskränkning av plankorsningens höjning i Kvarnbergsgatan till 0,60 meter. Angående vägportens i kontraktet mellan statens järnvägar och staden stadgade bredd av 12 meter funne drätselkammaren det självfallet, att härmed avsåges fri bredd.

Vidkommande vägkorsningen vid Strand ville drätselkammaren erinra därom, att densamma å västra sidan om övergången vore belägen inom Karlstads landsförsamling, där de allmänna bestämmelserna om landsvägsunderhåll vore gällande. I anledning härav ansåge drätselkammaren sig icke kunna för det dåvarande taga ståndpunkt till förslaget om en vägport här, detta så mycket mindre som kostnaderna för en sådan vägport skulle bliva avsevärt stora. Skulle emellertid en vägport komma till stånd, måste densamma med hänsyn till den livliga trafiken få en fri bredd av minst 12 meter.

I avseende å gatuporten i Klaraborgsgatan ville drätselkammaren, med instämmande i vad byggnadsnämnden och byggnadschefen anfört, såsom sin mening uttala, att staden, även om en vägport vid Strand komme till stånd, ej kunde avstå från förstnämnda vägport.

Vad anginge det ifrågasatta avstängandet av plankorsningen vid Kvarnbergsgatan och dess ersättande med en gångbro eller gångtunnel funne drätselkammaren sig böra åberopa, vad byggnadschefen i avseende härå anfört, utmynnande däri, att förslaget vore för staden omöjligt att acceptera.

Byggnadsnämnden och byggnadschefen hade påyrkat, att en eventuell

vägport vid Strand skulle erhålla en bredd av 15 meter och en fri höjd av 4,1 meter.

Sedan detta besked tillställts Kungl. Järnvägsstyrelsen, inkom till kammaren en i dess protokoll den 27 april 1925, § 274, intagen skrivelse från Styrelsen, dagtecknad den 28 februari 1925, varvid fanns fogat ett förslag till tillägg till förberörda överenskommelse av år 1918. Under beredningen av detta ärende uppkom fråga om slopande av den förut överenskomna vägporten vid Tyggården, och infordrades i anledning härav yttrande från hamnstyrelsen, som i protokoll den 7 april 1925, § 40, meddelade, att styrelsen ville gå med på slopandet av sistnämnda vägport, under villkor, *att* vägövergången i plan vid elektricitetsverket bibehålles, *att* öppningen under järnvägsbron vid pråmkanalen måtte utnyttjas som genomfartsväg, samt *att* för sådant ändamål överenskommelse träffas med Järnvägsstyrelsen därom, att banvaktstugan vid bron flyttas, så att den ej hindrar tillfartsvägars anordnande.

Med hänsyn till det förändrade läge, vari frågan genom sistangivna förslag finge anses hava kommit, beslöt drätselkammaren

dels att hos Kungl. Järnvägsstyrelsen anhålla, att Styrelsen ville ingå i underhandlingar med representanter för staden angående de förändringar i överenskommelsen med staden, som det sålunda föreslagna slopandet av vägporten vid Tyggården kunde medföra,

dels att till representanter vid de ifrågasatta underhandlingarna för sin del utse herrar ordföranden och vice ordföranden, med byggnadschefen som sakkunnigt biträde,

dels anmoda hamnstyrelsen att för de ifrågasatta underhandlingarna utse två representanter.

Sedan Kungl. Järnvägsstyrelsen och hamnstyrelsen efterkommit kammarens ifrågavarande anmodan, har ärendets vidare utredning handhafs av följande förhandlingsdelegerade, nämligen:

för Kungl. Järnvägsstyrelsen distriktschefen G. E. Löfmarck, vilken fungerat som ordförande, byråchefen O. A. Å. Tydén, byrådirektören T. A. Törjesson, förste byråingenjören E. J. G. Hedvall och baningenjören H. Laurell, för drätselkammaren dess ordförande landsfiskalen J. Noréus och vice ordförande sparbanksdirektören R. Tjerneld, med byggnadschefen E. Björkman som sakkunnigt biträde, och för hamnstyrelsen dess ordförande översten C. O. Ahlmark och vice ordförande grosshandlanden Jos. Löfberg. I vissa frågors behandling hava dessutom deltagit för Karlstads härads vägstyrelse dess ordförande kontraktsprosten Alb. Rune och bruksförvaltaren Gustaf Jansson å

Skoghall samt för Nordmark—Klarälvens järnvägsaktiebolag trafikchefen K. A. Pallin och baningeniören K. J. H. Almqvist. Delegerade hava hållit fem sammanträden, nämligen den 30 januari och den 12 oktober 1926, den 27 januari och den 10 december 1927 samt den 31 januari 1928, och hava vid alla dessa sammanträden förts protokoll.

Redan vid delegerades första sammanträde *den 30 januari 1926* överenskoms, att förhandlingarna skulle avse att söka i ett sammanhang lösa samtliga uppkomna frågor rörande såväl västra järnvägsbron som järnvägens sträckning mellan denna bro och järnvägsbron över kanalen. Vid sammanträdet behandlades

1:o) Frågan om västra bron och gatuunderfarterna i Älvgatan och västra landsvägen.

Härutinnan framhölls beträffande bron, att två alternativ vore tänkbara: antingen järnvägsbron i lågt höjdläge med plankorsningar som nu eller i högt läge med gatuportar. För ordnande av förhållandena vid Strand — brons norra ändpunkt — på lämpligt sätt, vore det av vikt att träffa ett avgörande i fråga om dessa alternativ.

Från stadens delegerades sida framkastades den tanke, att staden, under förutsättning att statens järnvägar förbunde sig att låta utföra vägport vid Strand, skulle kunna som kompensation *dels* medgiva en minskning av vägporten i Älvgatan, så att densamma finge en bredd av endast 9 meter och en höjd av endast 3,8 meter, *dels* anslå den besparing, staden själv komme att göra genom denna minskning, som bidrag till kostnaden för vägporten vid Strand, *dels* åtaga sig erforderliga underhandlingar med Karlstads härads vägstyrelse om bidrag till kostnaden för sistnämnda vägport, vilka underhandlingar emellertid förväntades ej komma att leda till annan medverkan från vägdistriktets sida än i form av ansökan om statsbidrag. Av den vid tillfället approximativt till 100,000 kronor beräknade kostnaden för vägporten förutsattes två tredjedelar eller 66,700 kronor utgå av automobilskattemedel, 15,000 à 20,000 kronor som bidrag från staden samt återstoden från statens järnvägar. Beträffande dimensionerna av vägporten vid Strand vidhöllo stadens delegerade kravet på en fri bredd av minst 12 meter och en höjd av 4,1 meter.

2:o) Frågan om vägporten i Klaraborgsgatan och plankorsningen vid Kvarnbergsgatan.

I avseende å dessa frågor konstaterades, att staden ej kunde frångå den ståndpunkt, som angivits i drätselkammarens ovan omförmälda protokoll den 26 september 1924, § 704, enligt vilken dessa båda korsningar måste bibehållas på sätt 1918 års överenskommelse stadgar.

3:o) Frågan om plankorsningen vid elektricitetsverket och vägporten vid Tyggårdsviken samt sistnämnda vägports eventuella utbytande mot en vägport vid västra ändan av kanalbron.

Från stadens delegerades sida erinrades, att stadens önskemål för närvarande vore att erhålla en underfart vid kanalbron med användande av nuvarande utrymme om 9 meters bredd efter flyttning av banvaktstugan. Denna underfart skulle sedermera, med bibehållande av brons nuvarande landfäste, vidgas ytterligare, varemot Tyggårdsporten skulle slopas.

Sammanträdet resulterade efter en ingående diskussion i ett beslut, *dels* att genom stadens försorg skulle verkställas utredning angående ett eventuellt utbyte av Tyggårdsporten mot en till 9+12 meter breddad port vid kanalen, därvid såsom en följd förutsattes, att den gamla överenskommelsen skulle ändras därhän, att, då borttagandet av plankorsningen vid elektricitetsverket påyrkades, i stället för anläggandet av Tyggårdsporten skulle utföras breddning av utrymmet vid kanalen så, att detta komme att utgöra en 9+12 meter bred vägport, *dels* att genom stadens järnvägars försorg skulle uppgöras ritningar och kostnadsberäkningar för västra bron och vägporten vid Strand.

Vid delegerades nästa sammanträde, *den 12 oktober 1926*, förelågo de sålunda beslutade utredningarna. Beträffande *västra brons ombyggnad* hade i Järnvägsstyrelsen uppgjorts tre alternativa förslag med ritningar och kostnadsberäkningar, sammanfattade i följande

»P. M.

angående ombyggnad av bron över Klarälvens västra gren.

Alternativ 1.

Härtill ritningar, märkta litt. B. n:r 569—1 och 569—2.

Nuvarande plankorsningar vid Älvgatan och Strand bibehållas. Räls underkant höjes till 0,₃₀ meter. I och för den nya järnöverbyggnadens centrerung å älvpelarna förskjutes spårmit 2,₃₂ meter åt nedströmssidan.

Överbyggnaderna för de stora älvspannen utgöras av fackverksspann och för de mindre älvspannen av helvalsade balkspann.

En förutsättning för att detta alternativ skall kunna komma till utförande är, att Karlstads stad förbinder sig att icke påyrka anläggandet av den i § 5 i den mellan staden och Järnvägsstyrelsen träffade överenskommelsen omnämnda vägporten för Älvgatan före år 19 ... mot att statens järnvägar å sin sida åtaga sig att på egen bekostnad verkställa breddning av plankorsningen för Älvgatan inom statens järnvägars område till 8 meter och förbinda sig att vid vägkorsningen i fråga använda sådan säkerhetsanordning, som i regel icke kräver plankorsningens avstängning mer än högst 2 å 3 minuter för varje tågs passerande.

Alternativ 2.

Härtill ritningar märkta litt. b n:r 569—3 och Bbrba den ⁵/₆ 1926.

Förslaget, som är uppgjort i huvudsaklig överensstämmelse med de direktiv, varom överenskommelse träffades vid sammanträde i Karlstad den 30 januari 1926 mellan delegerade för Karlstads stad och representanter för statens järnvägar, avser att anordna vägportar såväl för Älvgatan som vid Strand, den förstnämnda med 9,0 meters fri spännvidd och den senare med 12,0 meters fritt spann. Räls underkant höjes 1,51 meter och spårmitt förskjutes 2,32 meter åt nedströmssidan liksom i alternativ 1.

Överbyggnaderna för de stora älvspannen samt för vägporten vid Strand utföras som nitade plåtbroar med farbanan vilande på lång- och tvärreglar, under det att överbyggnaderna för de mindre älvspannen liksom för vägporten i Älvgatan utgöras av helvalsade balkspann.

Gatuplanet i vägporten för Älvgatan förlägges på plushöjden + 46,0 och i vägporten vid Strand på plushöjden + 45,93. Den fria höjden i förutnämnda vägport är 3,0 meter och i den senare 4,1 meter.

Alternativ 3.

Härtill ritningar märkta litt. B. n:r 569—4 och Bbrba den ¹⁰/₆ 1926.

Plankorsningen vid Älvgatan ersättes med en vägport med 9,0 meters fri spännvidd under det att plankorsningen vid Strand bibehålles samt höjes i erforderlig mån.

Räls underkant höjes 1,13 meter vid Älvgatan och går sedan från en

punkt strax öster om nuvarande svängpelaren i lutning 5 0/000 ned mot plankorsningen vid Strand, där en lutning 10 0/000 tar vid, tills gamla räls underkant nås. Spårmitten förskjutes i likhet med vad fallet var vid de båda andra alternativen.

Överbyggnaderna för de stora älvspannen utgöras av fackverksspann och för de mindre älvspannen av helvalsade balkspan. Överbyggnaden för vägporten vid Älvgatan konstrueras som nitad plåtbro med farbanan på lång- och tvärreglar.

I vägporten för Älvgatan förlägges gatuplanet på plushöjden + 46,0 och den fria höjden bestämmes till 3,8 meter.

Kostnaderna för arbetena i fråga, som äro beräknade i närslutna trenne detaljerade kostnadsberäkningar, ävensom deras fördelning mellan statens järnvägar, Karlstads stad och Nordmark—Klarälvens järnväg framgår av efterföljande

Kostnadssammandrag.

	Alt. 1		Alt. 2		Alt. 3	
	Detalj-kostnad	Summa kostnad	Detalj-kostnad	Summa kostnad	Detalj-kostnad	Summa kostnad
1	2	3	4	5	6	7
<i>Arbeten att bekostas av S. J.</i>						
Bro öfver Klarälvens västra gren	195,000		227,000		200,000	
Vägport vid Älvgatan	—		37,000		41,000	
Vägport vid Strand	—		47,000		—	
Spår- och vägarbeten	20,000	215,000	39,000	350,000	27,000	268,000
<i>Arbeten att bekostas av Karlstads stad.</i>						
Vägport vid Älvgatan	—		69,000		—	69,000
Vägport vid Strand	—		100,000	169,000	—	—
<i>Arbeten att bekostas av N. Kl. J.</i>						
	—	13,000	—	40,000	—	16,000
Summa Kronor	—	228,000	—	559,000	—	353,000

Enligt ovan nämnda överenskommelse skall vägplanet i vägporten för Älvgatan vara förlagt på plushöjden + 46,0 och den fria höjden vara 4,3 meter, varjämte vägporten skall hava en fri spännvidd av 12,0 meter. Om dessa villkor skola uppfyllas, måste räls underkant förläggas högre i ovan omhandlade förslag.

Stockholm i juli 1926.

E. HEDVALL“.

Järnvägsstyrelsens delegerade meddelade, att man inom Styrelsen övervägt ytterligare två alternativ, det ena, alternativ 4, lika med alternativ 3 utom i avseende å dimensionerna för vägporten i Älvgatan, vilka beräknats i enlighet med den ursprungliga överenskommelsen, slutande detta alternativ på en kostnadssumma av 401,000 kronor, och det andra, alternativ 5, lika med alternativ 1 utom så tillvida, att ingen höjning av räls underkant skulle förekomma och ingen förbindelse av staden krävas i avseende å tidpunkten för anläggandet av vägporten för Älvgatan, slutande detta alternativ å en summa av 220,000 kronor. Enligt alternativ 1 och 5 bleve anläggandet av vägport i Älvgatan en framtida sak; några tekniska svårigheter att i framtiden utföra denna anläggning förefunnes icke. En lösning efter något av dessa båda alternativ bleve den ojämförligt billigaste; för statens järnvägar vore den fullt acceptabel, för den händelse vägdistriktet och staden ej skulle anse sig ha så stort intresse av dessa vägportar, att de ville lämna i bidrag, vad som skäligen kunde av dem krävas för åstadkommande av desamma.

Från stadens delegerades sida anfördes beträffande de nu framlagda olika huvudalternativen särskilt följande:

Ett genomförande av alternativ 1, avseende vägkorsning i plan, medförde nödvändigheten av vägbanans höjning på ömse sidor av vägövergångarna. Kostnaden härför komme givetvis att stanna på statens järnvägar. Därtill följde med detta alternativ den framtida olägenhet för trafiken, som en plankorsning alltid utgör.

Den förminskning av dimensionerna för vägporten i Älvgatan, vartill medgivande från stadens sida ställdes i utsikt vid förra sammanträdet, förutsatte tillkomsten av en vägport vid Strand. Vid ett genomförande av alternativ 3, som avsåge en lutande bro, komme staden att vidhålla kravet på en vägport av de dimensioner, som angivas i 1918 års överenskommelse. I alternativ 3 hade emellertid räknats med de mindre dimensionerna. För övrigt syntes alternativet med lutande bro bra litet tilltalande.

För alla parter vore det utan tvivel mest önskvärt, att alternativ 2 bleve genomfört. Genom tillkomsten av vägportar både i Älvgatan och vid Strand bleve såväl järnvägs- som landsvägstrafiken tillgodosedd på ett förträffligt sätt. För att realisera detta gällde det att anskaffa medel till kostnaden för vägporten vid Strand. Denna vore beräknad att kosta 147,000 kronor. Statens järnvägar hade enligt förslaget räknat med att tillskjuta 47,000 kronor. Härutöver måste anskaffas 100,000 kronor. Hela det område, som upptages av korsningen mellan järnvägen och landsvägen på ifrågavarande plats, vore beläget inom Karlstads härads väghållningsdistrikt, vilket givetvis borde ha ett icke obetydligt intresse av en vägport vid Strand, eftersom innebyggarna i västra hälften av Karlstads landsförsamling liksom innebyggarna i en del av Grava socken fara denna väg. Stadens delegerade hade därför tänkt sig, att väghållningsdistriktet skulle ställa sig som sökande av automobilskattemedel till täckande av hela det erforderliga beloppet 100,000 kronor. Enligt vad som förspotts hade på senare tid förekommit, att dylika medel beviljats till hela kostnaden för ett vägföretag. Skulle emellertid automobilskattemedel icke erhållas till mera än $\frac{3}{4}$ -delar eller $\frac{2}{3}$ -delar, måste felande beloppet tillskjutas av statens järnvägar och staden, därvid stadens andel, såsom förut sagts, skulle utgå med vad som motsvarar den minskade kostnaden för vägporten i Älvgatan, vilken minskning av stadens byggnadschef beräknats till 15- å 20,000 kronor.

Distriktschefen Löfmarck framhöll, att den för alla parter mest rationella lösningen utan tvivel vore den, som avsågs med alternativ 2. Beträffande medelsanskaffningen för genomförandet av detta alternativ i vad avsåge vägporten vid Strand till den del, kostnaden enligt ovanintagna P. M. skulle bäras av annan part än statens järnvägar, hade ställts i utsikt, att bilskattemedel skulle komma att av vederbörande tillstyrkas till högsta möjliga belopp, d. v. s. 90 % av erforderliga 100,000 kronor, därest ansökan gjordes av Karlstads härads väghållningsdistrikt, inom vilket den tilltänkta vägporten till allra största delen vore belägen, varefter återstode ett belopp av endast 10,000 kronor att täcka. För frågans vidare framförande vore alltså nödigt att erhålla besked, huru väghållningsdistriktet ställde sig till det sålunda angivna sättet för medelsanskaffning.

Vägstyrelsens ombud meddelade, att ärendet redan förberedelsevis diskuterats inom häradets vägstyrelse. Det hade därvid påpekats, att landsvägen i ifrågavarande sträckning vore av staden övertagen till underhåll, och att intresset av en vägport i främsta rummet vore stadens. Något direkt bidrag

från väghållningsdistriktet till kostnaden för anläggandet av en vägport vore därför svårigen att påräkna, utan borde den del av kostnaden, som ej kunde täckas genom bilskattemedel, bestridas av staden eller statens järnvägar. Däremot hade styrelsen syntes vilja ställa sig välvillig mot förslaget att väghållningsdistriktet skulle göra ansökan om bilskattemedel, då givetvis även distriktet hade intresse av en vägport, om än ej i så hög grad som staden. Något bestämt besked kunde emellertid ej lämnas utan vägstämmans hörande, vilket kunde ske i slutet av oktober eller början av november 1926. Samtidigt skulle meddelas, huruvida enligt väghållningsdistriktets förmenande den föreslagna höjden på vägporten, 4,1 meter, kunde något förminska.

I övrigt anmärktes från stadens delegerades sida i avseende å de framlagda förslagen följande:

Alternativ 1 förutsatte en förbindelse från stadens sida att ej påyrka vägporten i Älvgatan före vissa års utgång, en förbindelse som staden ej vore i stånd att lämna. Alternativ 5 kunde av statens järnvägar utföras utan någon överenskommelse med staden, men medförde för statens järnvägar den risken, att staden om några få år kunde av allmänna opinionen tvingas att kräva anläggandet av ifrågakomna vägportar, av vilka staden enligt avtal ägde rätt till en; man stode då på samma punkt som nu. Alternativ 3 vore beräknat med den mindre vägport i Älvgatan, som staden medgivit endast under förutsättning, att en vägport vid Strand komme till stånd; skulle den tanke, som legat till grund för alternativ 3, realiseras, måste det sålunda ske på det sätt, alternativ 4 innehölle, vilket bleve avsevärt dyrare. Under alla förhållanden skulle det för den allmänna meningen te sig som minst sagt föga välbetänkt att anordna en dyrbar vägport i Älvgatan och låta det förbli vid en plankorsning för den i trafikhänseende ojämförligt mera belastade landsvägen vid Strand.

Sedan det konstaterats, att stadens delegerade bestämt uttalat sig för alternativ 2, beslöto delegerade att, sedan väghållningsdistriktets besked beträffande ansökan om bilskattemedel inkommit, ånyo sammanträda för vidare behandling av frågan om västra bron och gatuunderfarterna vid brons ändrar.

I frågan om vägporten i *Klaraborgsgatan och plankorsningen vid Kvarnbergsgatan* anmälde Järnvägsstyrelsens delegerade, att de från styrelsens sida gjorda yrkanden om ändringar i 1918 års överenskommelse numera frånträdde.

Härefter företogs till fortsatt behandling *frågan om plankorsningen vid elektricitetsverket och vägporten vid Tyggårdsviken samt sistnämnda vägports eventuella utbytande mot en vägport vid västra ändan av kanalbron*. Detta

förslag hade den 31 mars 1926 behandlats av hamnstyrelsen, som därvid förklarade sig kunna vara med om plankorsningens slopande, om och när öppningen vid bron breddades till cirka 21 meter på så sätt, att brons nuvarande västra landfäste komme att tjänstgöra som pelare och breddning alltså gjordes väster om denna med cirka 12 meter. Den nuvarande öppningen vid kanalen skulle tillsvidare och så länge detta lämpligen kunde ske, användas som vägport, och borde Järnvägsstyrelsen tillförbindas att, då från stadens sida så påfordrades, verkställa förutnämnda breddning, varefter såväl övergången i plan som den tidigare överenskomna vägporten i Tyggården skulle slopas.

I anledning av delegerades beslut den 30 januari 1926 beträffande utbytet av Tyggårdsporten mot en vägport vid kanalen hade av byggnadschefen uppgjorts två ritningar, utvisande den ena, N:o 1, det framtida utseendet av den föreslagna vägporten vid pråmkanalens västra strand med en bredd av 9+12 meter, jämte tillfartsvägar, och den andra, N:o 2, den föreslagna provisoriska vägporten under nuvarande utrymmet vid pråmkanalens västra strand jämte tillfartsvägar.

Vid delegerades granskning av förslaget i fråga fanns detsamma medföra så påtagliga fördelar för båda parterna, att delegerade efter en kort överläggning beslöto tillstyrka en ändring av § 5 i den år 1918 mellan Kungl. Järnvägsstyrelsen och staden träffade överenskommelsen på det sätt, att överenskommelsen i vad den föreskriver den nuvarande plankorsningens vid elektricitetsverket framtida ersättande med en gatuunderfart vid Tyggårdsviken skall utbytas mot en överenskommelse av innehåll *dels* att staden nu genast berättigas att använda det befintliga utrymmet mellan pråmkanalens västra strand och järnvägsbrons landfäste såsom underfart, utan kostnad för statens järnvägar och i samråd med baningeniören iordningställd på stadens egen bekostnad ävensom erforderligt utrymme för tillfartsvägarna för denna underfart i enlighet med förenämnda ritning N:o 2, varvid staden skall bekosta eventuellt erforderlig flyttning av banvaktstugan, *dels* att framdeles, då statens järnvägar påfordrar stängande av plankorsningen vid elektricitetsverket, skall i stället för den förut bestämda vägporten vid Tyggårdsviken innanför det befintliga landfästet åt väster ordnas en underfart intill 12 meters bredd, med en höjd av 3,0 meter och i samma vägplan som underfarten på östra sidan av bron jämte nya tillfarter i enlighet med ritning N:o 1; skolandet i samband med denna ändring av överenskommelsen erforderlig markreglering ske, däri skall inbegripas viss av statens järnvägar i anspråk tagen mark i Hamngatan.

Förhandlingarna vid delegerades sammanträde *den 27 januari 1927* avsågo i huvudsak frågan om medelsanskaffning, till större delen genom bilskattebidrag, för vägporten vid Strand, för vilken nu hade inkommit ett av major C. Tisell, på anmodan av de väghållningsskyldige, upprättat förslag, slutande å en kostnadssumma av 129,000 kronor. Förhandlingarna vid detta sammanträde jämte efterföljande underhandlingar med väghållningsdistriktet resulterade för stadens vidkommande i den framställning från drätselkammaren till stadsfullmäktige, som finnes intagen i stadsfullmäktiges tryckta handlingar för år 1927 Ser. A. N:o 8, sid. 31, varöver fullmäktige fattade det beslut, som i samma handlingar återfinnes i Ser. B. N:o 6, sid. 9, § 110. Såsom därav framgår hade vägstämman i anledning av de mellan staden och distriktet förda underhandlingar beslutat bidra till vägporten med ett belopp av 9,100 kronor.

Vid sammanträdet meddelades från Järnvägsstyrelsens delegerade, att från fastighetsägare i kvarteret Ryttern till Styrelsen inkommit en framställning i syfte att få till stånd vissa ändringar i avseende å Sjötullsgatans bredd, varigenom sökandenas fastigheter skulle lida mindre intrång än vad som bleve fallet, om 1918 års överenskommelse skulle genomföras. Järnvägsstyrelsen hade i anledning härav upprättat ett förslag i ärendet, som nu företeddes. Stadens delegerade ansågo sig emellertid ej kunna för det dåvarande göra något uttalande i ärendet, utan hänvisade Järnvägsstyrelsen att i skrivelse till drätselkammaren framlägga förslaget för närmare granskning från kammarens och byggnadsnämndens sida.

Sammanträdet *den 10 december 1927* inleddes med en erinran därom, att vid delegerades nästföregående sammanträde meddelats, att Karlstads härads vägstämman beslutat ansöka om bilskattemedel för den tilltänkta vägporten vid Strand, att emellertid denna fråga sedermera kommit i ett så till vida förändrat läge, som kostnaden för vägporten av formella skäl måst uppdelas på vägdistriktet och staden, och att till följd härav väghållningsskyldige och staden var för sig sökt bilskattemedel.

Vägstyrelsens ordförande meddelade i anslutning härtill, att han och en annan ledamot av vägstyrelsen på uppdrag av vägstämman och drätselkammaren uppvaktat vederbörande bl. a. i Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen för att framföra sökandenas synpunkter på de frågor om tilldelning av bilskattemedel, som hade sammanhang med nu ifrågavarande ärende. I Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen hade därvid anmärkts, att vägportsanläggningen vid Strand krävde så stora utgifter, att ringa utsikt till erhållande av bilskatte-

medel förefunnes; särskilt hade framhållits de stora kostnaderna för pumpinrättningar m. m., och det hade ifrågasatts, huruvida ej ärendet borde återremitteras för undersökning av möjligheterna att åstadkomma en billigare lösning.

Från järnvägsstyrelsens delegerade upplystes i detta sammanhang, att inom styrelsen redan under sommaren 1927 uppgjorts ett alternativt förslag till vägport vid Strand, upptagande en från 4,1 till 3,8 meter minskad höjd på vägporten och en från 1:20 till 1:18 ökad lutning på vägbanan. Genom dessa förändringar kunde kostnaden för vägporten nedbringas med cirka 25,000 kronor. Om dessutom bredden på den isolerade betongglådan minskades genom att endast körbanan nedsänktes, bleve kostnaderna ytterligare reducerade.

I anledning av detta meddelande påpekade byggnadschefen, att järnvägsstyrelsens ifrågavarande förslag upptog i stället för en bredd av 12 meter på betongglådan endast 7 meters bredd på denna. Denna bredd vore dock alltför ringa och medförde betydande risker för kollisioner mellan cyklar, automobil och dragkärror. Kostnadsminskningen enbart på grund av den minskade bredden torde ej kunna beräknas till mer än 14,000 kronor. Med en minskad höjd på vägporten bleve kostnadsbesparingen något större, varjämte pumpningskostnaderna bleve mindre. Körbanans höjdnivå enligt det godkända förslaget låge obetydligt över Vänerens dämningssgräns, vilket medförde en jämförelsevis stor risk för översvämning. *Därest ett förslag kunde genomföras med ytterligare höjning av räls underkant, skulle detta i hög grad bidra till nedbringande av kostnaderna för vägportsanläggningen.*

Det sista uttalandet upptogs av Järnvägsstyrelsens delegerade såsom ett nytt uppslag. Från statens järnvägars sida mötte naturligen intet hinder för uppgörande av ett förslag på basis av denna tanke, innebärande en lämpligare teknisk lösning av vägportsfrågan. Det vore emellertid att märka, att det då bleve nya förutsättningar, med annan kostnadsfördelning. Höjningen av räls underkant medförde för statens järnvägar en avsevärd stegring av kostnaderna, och då vore frågan i vad mån vägportsintressenterna ville vara med om att dela denna merkostnad. Med höjning av räls underkant bleve jämväl gatuporten i Älvgatan billigare såväl i avseende å anläggningskostnaden som med hänsyn till pumpningskostnaderna för framtiden. Det syntes enligt Järnvägsstyrelsens delegerades förmenande under sådana förhållanden skäligt, att staden bidroge till järnvägens merkostnader i anledning av spårhöjningen med åtminstone det belopp, som härigenom för staden inbesparades vid gatuporten i Älvgatan.

Stadens delegerade framhöllo, att det vore svårt att yttra sig i fråga om förändrade grunder för kostnadsfördelningen, innan kostnadsförslag förelåge, som utvisade såväl statens järnvägars merkostnad som stadens besparing genom de nu ifrågasatta anordningarna.

Vägstyrelsens representant förklarade, att väghållningsskyldige stode fast vid sin utfästelse om ett bidrag å 9,100-kronor, även om genom ett nytt förslag totalkostnaden för vägporten vid Strand nedbringades.

Efter förd diskussion angående utgångspunkterna för det nya förslagets utarbetande förklarade stadens delegerade sig villiga, därest ett nytt billigare förslag utarbetades, tillstyrka *dels* att stadsfullmäktige stode fast vid sitt beslut den 19 maj 1927, § 110, i fråga om bidrag till vägportsanläggningen m. m. oavsett totalkostnadernas nedbringande, *dels* att vägportens höjd finge minskas från 4,1 meter till 3,8 meter och att lutningen på vägbanan fastställdes till 1: 18, detta emellertid under förutsättning, *att* brons underkant höjdes ytterligare 1 meter, *att* körbanan i vägporten gäves en bredd av 10 meter och *att* två trottoarer, vardera om 2,5 meters bredd anordnades inom pelarna, höjda över isoleringen och placerade ovan högvattenytan.

Sedan detta erbjudande ytterligare blivit föremål för diskussion, särskilt i avseende å trottoarernas bredd, medgävo stadens delegerade den jämkning i villkoren, att de förklarade sig villiga tillstyrka, att vägporten gäves en *fri* bredd av 13 meter. Om kostnadsfördelningen ville delegerade yttra sig, så snart det nya förslaget förelåge. En given följd av frågans nya läge vore, att såväl staden som väghållningsskyldige finge anhålla, att ansökningarna om bilskattemedel i avvaktan å det nya förslaget finge tillsvidare vila hos Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen.

Efter det sålunda förutsättningarna för uppgörande av ett nytt förslag till vägport vid Strand under diskussionen blivit fastslagna, mottogo Järnvägstyrelsens delegerade uppdraget att låta utarbeta detsamma.

Vid sammanträdet upptogs vidare till behandling den i anledning av framställning från fastighetsägare i kvarteret Ryttaren uppkomna frågan om viss ändring i Sjötullsgatans sträckning. Med skrivelse den 12 februari 1927 hade från Järnvägsstyrelsen till drätselkammaren översänts ett förslag i detta avseende, avfattat å en karta märkt Bybrb. litt. Ks n:r 48. Byggnadsnämnden, till vilken förslaget remitterats, hade enligt protokoll den 24 februari 1927, § 30, förklarat sig ur stadsplanesynpunkt ej hava något att erinra mot förslaget, varefter drätselkammaren den 9 mars 1927, § 157, uttalat, att den från Järnvägsstyrelsens sida föreslagna ändringen syntes möjlig genomföra,

men att kammaren ville i avseende å villkoren för ändring i 1918 års överenskommelse i denna del hänvisa Styrelsen till förhandling med de delegerade, som av staden utsetts att underhandla angående andra ifrågasatta ändringar i samma överenskommelse.

Stadsfullmäktige hade den 16 september 1926 beslutat godkänna ett till genomförande av 1918 års överenskommelse med Kungl. Järnvägsstyrelsen upprättat förslag till ändring av stadsplanen för stadsdelen Viken i avseende å sträckningen av Sjötulls- och Vikengatorna, och jämväl låtit för fastställelse av Kungl. Maj:t befordra ärendet till Konungens Befallningshavande i länet, hos vilken myndighet emellertid, i anledning av den uppkomna frågan om ändring, handlingarna fått på särskild begäran förbliva vilande.

I ett för delegerade nu framlagt förslag till tillägg till och ändringar i 1918 års överenskommelse mellan Järnvägsstyrelsen och staden hade inryckts bestämmelse om sådan ändring i här sist avsedda, av stadsfullmäktige godkända stadsplaneförslag, som utvisades av ovannämnda karta, märkt Bybrb litt. Ks n:r 48. Enligt vad som utretts, skulle denna stadsplaneändring komma att för statens järnvägar medföra en betydande minskning av kostnaden för den marklösen, som omförmäldes i § 2 av 1918 års överenskommelse. Stadens delegerade ansågo sig till följd härav skäligen böra såsom villkor för stadens medgivande till den ifrågasatta stadsplanejämkningen kräva, att det belopp av 30,175 kronor, varmed enligt nyssnämnda § 2 staden skulle bidra till kostnaden för marklösen i och för omläggning av Sjötullsgatan, skulle nedsättas i samma proportion, varmed statens järnvägars kostnader i detta avseende genom de ifrågasatta ändringarna nedbringades.

Då Järnvägsstyrelsens delegerade ej funno sig kunna godkänna detta krav, överenskoms, att frågan skulle vila, till dess genom stadens försorg en fullständig utredning bleve åvägabragt angående de besparingar i lösningskyldighet, som komme att för statens järnvägar vinnas genom Järnvägsstyrelsens förslag.

Då delegerade slutligen sammanträdde *den 31 januari 1928* hade inom Järnvägsstyrelsen på grundval av de uttalanden, som gjorts vid delegerades nästföregående sammanträde, utarbetats ett helt nytt förslag i form av ett nu framlagt, av förste byråingeniören E. Hedvall uppgjort, den 20 januari 1928 dagtecknat "Tjänstebetänkande rörande ombyggnad av statens järnvägars bro över Klarälvens västra gren vid Karlstad".

Detta sista förslag, omfattande såväl ombyggnaden av järnvägsbron som anläggandet av vägportarne m. m., utginge från den förutsättningen, att man

skulle höja järnvägsbron med ej mindre än 1,5 meter i stället för av staden ifrågasatta 1 meter. Två huvudförslag framlades, det ena slutande å en kostnad av 485,100 kronor och det andra å en kostnad av 478,000 kronor, båda utvisande en betydlig kostnadsminskning i förhållande till det förslag, varom delegerade förut enats, vilket slutat på en totalutgift av 628,400 kronor.

Besparingarna skulle enligt förslag A. uppgå till 215,000 och enligt förslag B. till 214,000 kronor, varav på Karlstads stad falla resp. 103,500 och 102,500 kronor. Från bilskattemedel har i båda dessa förslag helt bortsetts. Statens järnvägar åsamkas med båda förslagen kostnadsökning, enligt förslag A. med 68,500 och enligt förslag B. med 60,500 kronor.

Vid sammanträdet framfördes från Järnvägsstyrelsens delegerade det kravet, att staden skulle gottgöra statens järnvägar den kostnadsökning i jämförelse med det tidigare förslaget, som uppkommer för statens järnvägar, där-est något av de nu framlagda förslagen antoges. Sedan delegerade å ömse sidor uttalat sig för en lösning i enlighet med förslag B., vilket skilde sig från förslag A. därigenom, att vägporten vid Strand förskjutits cirka 3 meter mot älvstranden, d. v. s. att bron landfäste förskjutits så långt som möjligt mot älven, utan att denna förflyttning skulle komma att verka uppdämmande i älven, erbjöds från stadens delegerades sida tillstyrkande av att staden skulle som bidrag till ovanberörda kostnadsökning för statens järnvägar erlægga ett belopp av 50,000 kronor samt avstå från kravet å andel i den besparing, som bleve en följd av den av Järnvägsstyrelsen föreslagna ändringen av stadsplanen beträffande Sjötullsgatan. Detta erbjudande godtogs av Järnvägsstyrelsens delegerade, varjämte staden berättigades *dels* att, därest besked därom lämnades Järnvägsstyrelsen inom en månad, själv bestämma på vilken sida av järnvägsbron den blivande gångbron skall förläggas, *dels* att, för den händelse meddelande tillställdes Järnvägsstyrelsen inom två månader, få bredden på vägporten vid Strand ökad från i förslaget upptagna 13 meter till 15 meter mot ett kostnadsbidrag av 7,500 kronor.

Redan vid sammanträdet anmärktes av byggnadschefen, att den av förste byråingeniören Hedvall uppgjorda kostnadsberäkningen icke kunde för stadens vidkommande godtagas, enär däri upptagna arbeten icke hade samma omfattning som i det s. k. huvudförslaget, och att till följd härav den beräknade kostnadsminskningen för staden helt visst komme att avsevärt reduceras. Enligt av byggnadschefen senare verkställd justering av de i Järnvägsstyrelsen gjorda kostnadsberäkningarna skulle kostnaderna för såväl det tidigare som det nu framlagda förslaget B. ställa sig på sätt följande tabell utvisar:

Sammanfattning av kostnader för huvudförslaget och förslaget B. även angivande ökning och minskning av kostnaderna för de olika intressenterna i förslag B. i förhållande till huvudförslaget, allt i kronor.

Intressenter	Huvudförslag kostnad	Förslag B.		
		Kostnad	Ökning	Minskning
Statens Järnvägar	369,200	428,700	59,500 ¹⁾	—
Staden	131,300	60,700	—	70,600
Vägstyrelsen	9,100	9,100	—	—
Automobilskattemedel	116,100	—	—	116,100
Enskilda banan	10,000	13,200	3,200	—
Summa kronor	635,700	511,400	62,700	186,700

Efter drätselkammarens och byggnadsnämndens hörande och sedan utränt, att en breddning av vägporten vid Strand till 14,30 meter skulle kunna åstadkommas för en kostnadsökning av allenast 1,600 kronor, har meddelande lämnats Järnvägsstyrelsen, att porten önskades utförd i enlighet härmed även som att gångbanan å bron, vilken gångbanas bredd Järnvägsstyrelsen gått med på att utan särskild kostnad för staden öka till 2 meter, fortfarande önskades förlagd på nedströmssidan. Därjämte hade från Järnvägsstyrelsen meddelats, att kostnaden för flyttning av banvaktstugan vid prämkanalen värderats till 2,500 kronor.

Rörande erforderliga markbyten har enighet uppnåtts.

Den mellan delegerade träffade uppgörelsen har resulterat i bilagda, av Järnvägsstyrelsen undertecknade avtal om tillägg till och ändringar i 1918 års överenskommelse angående utvidgning och ombyggnad av statens järnvägars stationer i Karlstad. (Bil. A.)

Kostnaderna för de arbeten i samband med västra järnvägsbrons ombyggnad, vilkas utförande enligt överenskommelsen åligger staden, framgå av följande sammanfattning av de av byggnadschefen uppgjorda kostnadsberäkningarna:

¹⁾ Härtill bör läggas särskilda kostnader för tågans framförande uppför ansatsstigningarna, av banbyråns broavdelning uppskattade till 20,000 kronor; jämte föregående utredningar angående ansatsstigningarna.

Vägportar vid Strand och Älvgatan.

Sammanfattning av anläggningskostnader och marklösen för arbete, som skulle utföras av Karlstads stad och Karlstads härad enligt huvudförslaget (1927 års förslag) samt alt. B av S. J:s förslag av 20 januari 1928.

Huvudförslaget (1927 års)	Alt. B av 1928 års förslag.	Minskning
Staden:		
<i>för Strand:</i>		
Anläggningskostnad	3,800: —	
Marklösen m. m.	10,000: —	
	13,800: —	
<i>för Älvgatan:</i>		
Anläggningskostnad	108,000: —	
<i>för Kvarnbergsgatans</i>		
<i>höjning</i>	5,500: —	
	113,500: —	
	127,300: — ¹⁾	
Häradet: för Strand	9,100: —	66,600: — ²⁾
Bilskattemedel: för Strand, 90 % av 129,000: —	116,100: —	—
	252,500: —	116,100: —
		182,700: — ²⁾
<i>för Strand:</i>		
Anläggningskostnad (enl. särskild be-		
räkning) . . . . . 31,000: —		
Karlstads härads väghållningskyldi-		
ge bidraga med 9,100: — kr., varav		
till det av major T. Tisell uppgjorda		
förslaget kr. 1,500: — och till an-		
läggningen återstoden med kronor 7,600: —		
<i>för Älvgatan:</i>		
Anläggningskostnad (enl. särskild spec. beräk-		
ning) . . . . . 28,000: —		
<i>för Kvarnbergsgatans höjning:</i>		
Anläggningskostnad . . . . . 9,900: —		
	60,700: —	
	9,100: —	
	—	
	69,500: —	

¹⁾ Härtill skall vid kostnadsjämförelsen läggas det kapitaliserade värdet av pumpningskostnaden, som värderats till 200: — kr. pr år, motsvarande alltså efter 5 % ränta, ett kapital av 4,000: — kronor.

²⁾ Tagas hänsyn till pumpningskostnaden för huvudförslaget blir kostnadsminskningen 70,600: — kronor, resp. 186,700: —.

Karlstad den 31 januari 1928.

ERIK BJÖRKMAN.

Den relativt stora minskningen i anläggningskostnad för vägportarna har ernåtts därigenom, att statens järnvägar slutligen gått med på att höja spåret över älven så högt, att gatuplanet i underfarterna kunnat komma över högvattenytan i älven, varigenom man sluppit ifrån de dyrbara isoleringsanordningar mot älvvattnets inträngande jämte pumpverk, som ingingo i det tidigare, på basis av 1918 års överenskommelse utarbetade förslaget.

De fördelar, som staden skulle vinna genom den av delegerade förordade uppgörelsen, kunna i korthet angivas sålunda, att en i jämförelse med tidigare förslag *trafikttekniskt bättre lösning* av de föreliggande frågorna ernås för en *billigare totalkostnad* för staden, det sistnämnda *trots avståndet från bilskattemedelsbidrag*, vars erhållande torde vara synnerligen ovisst, helst som staden samtidigt ansökt om bilskattemedel för Jakobsbergsbron i sådan omfattning, att stadens rätt till dylika medel torde kunna betraktas såsom disponerad för åtskilliga år framåt; i detta sammanhang må dessutom erinras därom, att staden fått avslag på en tidigare framställd begäran om bilskattemedel för vägport i Älvgatan.

Stadens delegerade få på grund av vad sålunda anförts föreslå, att drätselkammaren ville hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna ovanberörda överenskommelse;

att stadsfullmäktige i enlighet därmed måtte anvisa anslag *dels* å tillhopa 60,700 kronor till kostnaden för de arbeten, som enligt ovanintagna av byggnadschefen uppgjorda kostnadssammandrag skola utföras av staden, *dels* å sammanlagt 54,100 kronor till gäldande av de i överenskommelsen omförmålda ersättningar till statens järnvägar, ävensom föreskriva, att sålunda beviljade anslagsbelopp skola anskaffas genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas;

att stadsfullmäktige måtte *dels* bemyndiga drätselkammaren att återkalla gjorda ansökningar ej mindre om automobilskattemedel för utförande av vägporten vid Strand än även beträffande fastställelse å fullmäktiges beslut den 16 september 1926 angående ändrad stadsplan för Sjötulls- och Vikengatorna, *dels* uppdraga åt byggnadsnämnden att utarbeta och efter laglikmätig handläggning till fullmäktige inkomma med nytt förslag i sistberörda avseende i överensstämmelse med ovanberörda uppgörelse; samt

att stadsfullmäktige måtte å beslutet om upptagande av lån söka vederbörlig stadfästelse.

Karlstad den 10 april 1928.

J. NORÉUS.
C. O. AHLMARK.

RAGN. TJERNELD.
JOS. LÖFBERG.
Gustaf E. Berg.

Det i skrivelsen omförmälda, av den träffade uppgörelsen påkallade avtal om tillägg till och ändringar i 1918 års överenskommelse angående utvidgning och ombyggnad av statens järnvägars stationer i Karlstad var av följande lydelse:

Bil. A.

Överenskommelse.

Mellan Kungl. Järnvägsstyrelsen och Drätselkammaren i Karlstad överenskommes härmed om följande tillägg till och ändringar i den mellan parterna den 28 oktober—8 november 1918 träffade överenskommelsen — här nedan kallad huvudöverenskommelsen — angående utvidgning och ombyggnad av statens järnvägars stationer i Karlstad.

---

§ 1.

Kungl. Järnvägsstyrelsen åtager sig att vid den förestående ombyggnaden av järnvägsbron över Klarälvens västra gren i Karlstad anordna och för allmänheten upplåta en gångbro av 2 meters bredd utefter järnvägsbron, på sätt är närmare angivet å närlagda ritning, märkt litt. B. n:r 569—9A (bil. I). Kostnaden för utförandet av denna gångbro skall bestridas av statens järnvägar, som ävenledes skola ombesörja och bekosta underhåll av gångbron såväl i vad gäller dess järnkonstruktion som dess gångbana.

Erforderlig renhållning och belysning av gångbron bekostas av staden.

§ 2.

Vid utförandet av i § 1 omnämnda ombyggnad av järnvägsbron skola de nuvarande gatukorsningarna med järnvägen vid Älvgatan och Strand ersättas med gatuunderfarter, på sätt närmare är angivet å i § 1 omnämnda ritning (bil. I) och ritning, märkt litt. B. n:r 569—7A (bil. II), varvid dock vägporten vid Strand skall utföras i enlighet med ritning, märkt litt. B. n:r 569—11 (bil. IA).

Den nuvarande gatukorsningen i Kvarnbergsgatan skall i samband med anordnandet av nämnda gatuunderfarter höjas på sätt ritning, bil. II utvisar, dock högst 0,9 meter över nuvarande höjdläge.

I § 5 av huvudöverenskommelsen innefattande bestämmelser angående läge och dimensioner å gatuunderfart vid Älvgatan skola upphöra att gälla,

och i stället skola gälla ovannämnda ritning, bil. I samt bilagda ritning, märkt Bybrb litt. Ks n:r 52 (bil. IIA).

§ 3.

Ifråga om utförande och underhåll m. m. av i § 2 angivna gatuunderfarter samt om bestridandet av kostnaderna därför, skola gälla enahanda bestämmelser, som därutinnan finnas angivna i § 5 av huvudöverenskommelsen, dock att Karlstads stad, utöver stadens åligganden jämlikt nyssnämnda § 5, skall utföra och bekosta alla för gatuunderfarternas länshållning eventuellt erforderliga anordningar såväl mellan som utanför landfästena.

I följd av underfarternas utförande erforderliga nyanläggningar eller ändringar av stadens ledningar för vatten, avlopp, gas och elektricitet m. m. skola utföras och bekostas av staden.

För tillfarter till i § 1 angivna gångbro erforderliga trappor och övriga anordningar skola bekostas och underhållas av staden, men såvida icke anorlunda överenskommes, utföras genom statens järnvägars försorg i de delar desamma komma att sammanhänga med de för järnvägs- eller gångbron erforderliga landfästena.

Karlstad stad tillförsäkras rätt att utan ersättning inom statens järnvägars område, dels anordna för gatutillfarter till vägportarna vid Strand och Älvgatan erforderliga slänter, dels ock anlägga och för allmänheten upplåta ovannämnda trappor och övriga anordningar för tillfarterna mellan vägportarna och gångbron.

Karlstad stad skall utföra och bekosta samtliga för den i § 2 bestämda höjningen av gatukorsningen i Kvarnbergsgatan erforderliga fyllnings- och gatuarbeten i de delar dessa arbeten falla utom statens järnvägars område, ävensom ansvara för med anledning av gatuhöjningen tilläventyrs uppkommande skadeersättningar.

I samband med gatukorsningens höjning erforderliga förändringar av statens järnvägars vägbomsanordningar vid gatukorsningen skola utföras och bekostas av statens järnvägar.

§ 4.

Karlstad stad medgiver statens järnvägar rätt att borttaga den nu befintliga spårförbindelsen till stadens gasverk.

Statens järnvägar medgiva Karlstad stad rätt att inom statens järnvägars område mellan Älvgatan och nuvarande vägövergången vid Kvarnbergsgatan, anordna och för allmän trafik upplåta en mot järnvägen inhägnad gångväg av

3 meters bredd, på sätt är angivet å ritning bil. II; gällande denna rätt intill dess den för gångvägen sålunda upplåtna marken kan komma att erfordras för statens järnvägars spårordningar. Stängslet mellan gångvägen och järnvägslinjen skall av staden utföras på av statens järnvägars vederbörande befäl godkänt sätt, men skall det framtida underhållet av stängslet ombesörjas och bekostas av statens järnvägar.

§ 5.

Kungl. Järnvägsstyrelsen medgiver Karlstad stad rätt att när som helst, dock utan kostnad för statens järnvägar, framdraga en gata i den nuvarande öppningen under järnvägsbron vid prämkanalen utefter kanalens västra strand, på sätt närmare angives å närlagda ritning, märkt Bybrb litt. Ks n:r 49 (bil. III).

§ 6.

Den nuvarande vägövergången till Tyggårdsviken i spårplanet vid elektricitetsverket skall framdeles, när så från statens järnvägars sida påfordras, avstängas för gatutrafik och ersättas med en gatuunderfart av 12 meters bredd, förlagd intill och väster om den i § 5 omförmälda gatuunderföringen i den nuvarande öppningen under järnvägsbron, på sätt närmare finnes angivet å närlagda ritning, märkt Bybrb litt. Ks n:r 50 (bil. IV). I fråga om utförande och underhåll m. m. av denna framtida gatuunderfart, samt om bestridandet av kostnaderna därför skola gälla enahanda bestämmelser, som därutinnan finnas angivna i § 5 av huvudöverenskommelsen.

§ 7.

För att möjliggöra i §§ 2, 5 och 6 omförmälda anordningar överlåter statens järnvägar till Karlstad stad de å ritningen bil. IV och här likaledes närlagda ritning, märkt Bybrb litt. Ks n:r 51 (bil. V) med blå färg och bokstäverna A, B och C utmärkta markområdena.

Karlstads stad å sin sida överlåter till statens järnvägar *dels* de å nyssnämnda ritning bil. IV med röd färg och bokstäverna D och E utmärkta områdena *dels ock* det å i § 9 omnämnda ritning bil. VI med gul färg och bokstaven F utmärkta området.

Upplåtelseerna ske å ömse sidor med full äganderätt och skola de upplåtna områdena vara fria från såväl inteckning som icke intecknat intrång.

Tillträdet till samtliga här angivna områden skall ske den 1 april 1929 och skola områdena utan annan ersättning än i § 8 här nedan stadgas överlämnas i avröjt skick; dock att beträffande området F den därå belägna delen

av gamla ridhuset må kvarstå till dess marken skall tagas i bruk för spårändamål, samt beträffande området B den därå belägna järnvägsbanken må kvarligga intill dess den i § 6 angivna gatuunderfarten skall utföras.

§ 8.

Karlstad stad betalar till statens järnvägar *dels*, såsom ersättning för den ökade kostnad statens järnvägar åsamkas på grund av den i samband med anordnandet av de i § 2 angivna gatuunderfarterna erforderliga höjningen av järnvägslinjen, ett belopp av femtiotusen (50,000) kronor, att erläggas senast två månader efter det den i § 1 angivna ombyggda järnvägsbron tagits i bruk för järnvägstrafiken, *dels* såsom ersättning för bortflyttning av den inom det i § 7 med bokstaven A angivna området belägna banvaktstugan, ett belopp av tvåtusenfemhundra (2,500) kronor, att erläggas den 1 april 1929, *dels ock* såsom ersättning för utförandet av vägporten vid Strand i överensstämmelse med ritning bil. IA, ett belopp av ettusensexhundra (1,600) kronor, att erläggas samtidigt med ovan angivna 50,000 kronor.

§ 9.

Bestämmelserna i § 2 av huvudöverenskommelsen skola i nedan angivna avseende ändras.

I stället för det med röd färg och bokstaven A utmärkta området skall staden till statens järnvägar överlämna de å här närlagda ritning, märkt Bybrb litt. Ks n:r 48 A (bil. VI) med röd färg och bokstäverna A¹ och A² utmärkta områdena.

Det med blå färg och bokstaven N betecknade området, som av statens järnvägar skall till staden överlätas, skall erhålla den storlek och de gränser, som angivits å ritningen bil. VI.

Det med brun färg och bokstaven S betecknade området, som Kungl. Järnvägsstyrelsen åtagit sig förvärva och till staden överlåta, skall erhålla den storlek och det läge, som är angivet å ritningen bil. VI.

Beträffande villkoren i övrigt för i denna § omhandlade områdets överlämnande skola i huvudöverenskommelsen innefattade bestämmelser gälla.

§ 10.

Tvister i anledning av i detta tillägg innefattade bestämmelser skola litas på sätt bestämmes i § 7 av huvudöverenskommelsen.

§ 11.

Detta tillägg, varav tvenne lika lydande exemplar äro upprättade och utväxlade, bliver gällande endast såvida detsamma före den 1 augusti 1928 bliver godkänt såväl av Kungl. Maj:t som stadsfullmäktige i Karlstad.

Stockholm den 20 mars 1928.

Karlstad i mars 1928.

Kungl. Järnvägsstyrelsen:

A. M. GRANHOLM.

A. Tydén.

Under den efter handlingarnas föredragning uppkomna överläggningen i ärendet uttalades inom kammaren samstämmigt den meningen, att den ifrågasatta överenskommelsen vore ägnad att på ett för staden särdeles ändamålsenligt sätt lösa flere aktuella trafikproblem, vilka eljest komme att undanskjutas till en oviss framtid; och beslöt kammaren på grund därav enhälligt hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte besluta i enlighet med vad delegerade i särskilda hänseenden föreslagit.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 47.

Sedan på förslag av drätselkammaren underhandlingar förts mellan representanter för kammaren och hamnstyrelsen, å ena, samt delegerade för Kungl. Järnvägsstyrelsen, å andra sidan, angående lämpligaste lösningen av vissa för staden viktiga trafikfrågor i samband med förestående ombyggnad av järnvägsbron över Klarälvens västra gren i Karlstad, hade stadens representanter till kammaren inkommit med ett den 10 april 1928 dagtecknat förslag i ärendet, vilket förslag av drätselkammaren den 23 i samma månad tillstyrkts.

Beredningsutskottet, som uppå remiss nu hade att yttra sig häröver, beslöt att, med instämmande i vad kammaren anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad delegerade i särskilda hänseenden föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution angående yttrande från stadsfullmäktige över direktören Folke Ledels ansökan om rätt att i fastigheten Ö. Torggatan 11 här i staden försälja explosiva varor av andra klass.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län.

Härmed får jag vördsamt anhålla om tillstånd att i Aktiebolaget Folke Ledels handelslokal i Östra Torggatan 11 här i staden få försälja explosiva varor av andra klass. Intyg om redbarhet och ordentlighet för mig ävensom registreringsbevis för nämnda aktiebolag bifogas.

Karlstad den 26 mars 1928.

FOLKE LEDEL.

Verkst. dir.

Överlämnas till magistraten i Karlstad, som anmodas att efter stadsfullmäktiges hörande i detta ärende hit avgiva yttrande och därvid återställa remisshandlingarna.

Karlstad i landskansliet den 26 mars 1928.

På tjänstens vägnar:
ERNST STRIDSBERG.

Överlämnas till Stadsfullmäktige i Karlstad med begäran om yttrande. Karlstads rådhus den 27 mars 1928.

På Magistratens vägnar:
ROLF MÆCHEL.

Att direktören Folke Ledel från Klara n:r 4 i Karlstad, född den 10 november 1885, här i staden gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet, det varder härmed på begäran intygat.

Karlstad den 22 mars 1928.

PER ZANDÉN.

Bevittnas:

TAGE WALLENIUS.

VIRA LARSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 48.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom Magistraten infordrat stadsfullmäktiges yttrande över av direktören Folke Ledel gjord ansökan om rätt att i fastigheten Ö. Torggatan N:o 11 här i staden försälja explosiva varor av 2:a klass, hade nu beredningsutskottet, uppå remiss, att avgiva yttrande i ärendet; och beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte förklara sig för sin del icke hava något att erinra mot bifall till den gjorda ansökningen.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående anslag till nya lokaler i tullhuset för hamnstyrelsen och sjömanshuset.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 23 april 1928.

Reg.-n:r 232.

§ 303.

Genom beslut den 15 september 1927 hade stadsfullmäktige bemyndigat drätselkammaren att låta verkställa vissa ändrings- och inredningsarbeten i tullhuset samt för ändamålet anvisat ett anslag å 51,000 kronor. Dessa arbeten hade pågått sedan någon tid tillbaka och hade därunder inom kammaren väckts förslag att i övre våningens (vindsvåningens) västra del inreda lokaler för hamnstyrelsen. Beträffande frågan om dylika lokaler antecknades nu, att ett av kammaren uppgjort förslag till grundförstärknings- och förändringsarbeten i rådhuset, bl. a. för anskaffande av större lokaler åt belysningsstyrelsen, blivit av stadsfullmäktige den 19 juni 1924 återremitterat för undersökning bl. a., huruvida det ej vore ekonomiskt fördelaktigt att förlägga hamnstyrelsens lokaler till en föreslagen påbyggnad av tullhuset, att drätselkammaren i anledning härav vid sammanträde den 25 maj 1925 utlåtit sig, att även om en påbyggnad av tullhuset kunde förränta sig, det likväl måste

anses mindre välbetänkt att för ändamålet utan tvingande skäl binda ett så stort kapital som den för ändamålet beräknade kostnadssumman 83,000 kronor, att kammaren då emellertid framlagt ett förslag om vissa ändringsarbeten i rådhusets södra flygelbyggnad för en beräknad kostnad av 56,000 kronor, att detta förslag av stadsfullmäktige den 18 juni 1925 remitterats till besparingskommittén med begäran om dess yttrande samt att denna kommitté den 28 september 1926 avgivit ett mera vittomfattande förslag till anordnande av nya lokaler i rådhuset, att frågan härom på grund av mellankommande omständigheter ännu icke funnit sin lösning, att emellertid ett alternativ till besparingskommitténs förslag upprättats av stadsarkitekten, varij hamnstyrelsens och sjömanshusets expeditioner förlagts till rådhusets tredje våning (borgmästarens nuvarande tvenne rum), men att hamnstyrelsen på det bestämdaste motsatt sig detta förslag.

Det nu inom kammaren väckta förslaget om anskaffande av lokaler åt hamnmyndigheterna genom inredning av övervåningen i tullhuset i stället för förut ifrågasatt påbyggnad, syntes komma att på ett både billigt och lämpligt sätt tillgodose behovet av lokaler för såväl hamnstyrelsen och dess tjänstemän, hamnkaptenen inberäknad, som sjömanshuset och dess tjänstemän. Kostnaderna skulle enligt av stadsarkitekten uppgjort förslag komma att uppgå till 28,000 kronor. Hamnstyrelsen, vars yttrande över förslaget inhämtats, har godkänt detsamma liksom även Generaltullstyrelsen beträffande vid förslaget genomförande nödvändiga mindre ändringar i tullverkets lokaler. Uppenbart torde också vara, att hamnmyndigheternas lokaler härigenom erhålla en förläggning, som bättre än rådhuset motsvarar sjötrafikens och allmänhetens berättigade krav.

Rörande arbetet hade stadsarkitekten uppgjort följande

“Beskrivning

till inredandet av nya lokaler för hamnkontor och sjömanshus i tullhuset i Karlstad.

På tullhusets västra vind inredas lokaler för hamnkontoret och sjömanshuset, bestående av en tambur med entré från nuvarande huvudtrappans vilplan. Från nämnda tambur leda ingångar till rum för sjömanshuset, hamnens kassakontor, hamnkaptenens rum, styrelserum och toilerum med W. C.

Tullförvaltarens nuvarande rum omändras till 2:ne arkiv, ett för hamnkontorets och ett för sjömanshusets räkning. Tullförvaltarens nuvarande arkivrum tages i anspråk för kolförråd, intill vilket anlägges ett pannrum. Från detta pannrum utgå värmeledningarna för uppvärmning av ovan nämnda

lokaler, varför således denna värmeanläggning är helt och hållet skild från den värmeanläggning, som är avsedd för tullhusets lokaler.

På östra vinden av tullhuset inredas nya rum för tullförvaltaren och dennes arkiv.

Kostnaderna för utförandet av ovan nämnda ändrings- och inredningsarbeten äro beräknade till:

byggnadsarbeten	22,234: 36
elektriska belysningsledningar	500: —
linoleummattor	1,155: —
värmeledningar och sanitära anläggningar	3,000: —
oförutsedda utgifter	1,110: 64

Summa kr. 28,000: —

Karlstad i stadsarkitektkontoret i mars 1928.

CARL CRISPIN“.

Då ifrågavarande lokaler komme till stånd genom inredning av ett förut obegagnat vindsutrymme hyste kammaren den uppfattningen, att arbetet vore hänförligt till nybyggnad, och ville för den skull föreslå, att kostnadsbeloppet anskaffas genom upplåning.

På grund av vad sålunda anförts beslöt kammaren att ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att fullmäktige måtte bemyndiga kammaren att låta verkställa de i ovan intagna beskrivning omförmälta inredningsarbeten i tullhusets övre våning, ävensom att för ändamålet anvisa ett anslag å 28,000 kronor att anskaffas genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 49.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående anslag till inredande av nya lokaler i tullhuset för hamnstyrelsen och sjömanshuset, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

W. Emanuelssons av herr H. Severin som motion upptagna framställning om efterskänkande av Emanuelsson för år 1925 påförda stadsutskylder.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknads hustru har sedan i April månad 1923, då hon första gången intogs på Centrallasarettet i Karlstad varit sjuk, hon vårdades då på lasarettet omkring en månad. Samma år låg hon på samma sjukhus från i slutet av juli till omkring den 20 augusti och intogs första dagarna av september på Tuberkulossjukhuset i Arvika, där hon kvarlåg till den 22 december samma år. År 1926 låg hon återigen på Centrallasarettet från den 19 juni till den 22 juli och i år från den 16 till den 27 januari samt är nu intagen därstädes tillsammans med vårt åtta veckor gamla barn sedan den 8 dennes. Alla kostnader för ovannämnda sjukhusvård har jag själv fått betala. Då jag på grund av hustruns sjukdom måste anlita lejd hjälp i hemmet och dessutom har fem minderåriga barn, av vilka de tre äldsta gå i skolan, är min ekonomi synnerligen dålig, min avlöning utgår med 2,605 kronor pr år i ett för allt.

På grund av ovannämnda skäl får jag vördsamt anhålla, att stadsfullmäktige måtte efterskänka en av mig obetald kommunalskatt för år 1925 på kronor 75:50, för vilken skatt nu sökts införsel i min avlöning och redan uttagits kronor 25:93.

Växnäsbäcken, Karlstad den 14 mars 1928.

W. EMANUELSSON.

Stationskarl.

Förut mantalsskriven i Klarastrand 3b i Karlstad.

Upptages såsom min motion.

HUGO SEVERIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 2 maj 1928.

§ 310.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en av stationskarlen W. Emanuelsson gjord, av herr Severin såsom motion upptagen framställning om efterskänkande av stadsutskylder för år 1925.

Efter antecknande av att skattebeloppet jämte stämmoböter uppginge till 77 kronor 76 öre, varav emellertid såsom i ansökningen uppgivits genom införsel i avlöning 25 kronor 93 öre indrivits, beslöt kammaren, med hänsyn till föreliggande ömmande omständigheter, hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte av ifrågavarande utskylder efterskänka ännu oguldet belopp, uppgående till 51 kronor 83 öre.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 50.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över stationskarlen W. Emanuelssons av Herr Severin som motion upptagna framställning om efterskänkande av Emanuelsson för år 1925 påförda stadsutskylder, beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte av ifrågavarande utskylder efterskänka ännu oguldet belopp, uppgående till 51 kronor 83 öre.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Hamnstyrelsens framställning angående anslag till iståndsättande av vissa genom Vänerens höga vattenstånd skadade anläggningar i hamnen.

Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 2 maj 1928.

§ 47.

Sedan Vänerens vattenstånd nu sjunkit så att man kunnat överblicka de av översvämningen orsakade skadorna, så hade styrelsen låtit uppgöra det kostnadsförslag, som är detta protokoll bilagt.

Då skadorna vore av den art, att de delvis måste omedelbart avhjälpas, så beslöts ingå till stadsfullmäktige med hemställan om ett extra anslag på 10,000 kronor.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Uppgift å arbeten för iståndsättande och reparation av anläggningar i hamnen, vilka skadats av Vänerens översvämning och därav föranledd isskruvning under vintern 1927—1928.

Kanikenäsbanken:

Körbanans iståndsättande: makadam, pinnmo, grusning och vältning samt omplantering av träden, 750lm. å 3: —	2,250: —	
Gångbanans avjämning och grusning	600: —	2,850: —

Banken omkring Tyggårdsviken:

Terrasserar, slänterna lagas, gångvägen till motorbåtsplatserna grusas, körbanan å sydvästra sidan avjämnas och grusas, 700 lm. å 2: 50 pr m. ¹		1,750: —
--	--	----------

Motorbåtsbryggorna i inre hamnen:

Ombyggas fullständigt med användning av gamla virket i så stor utsträckning som möjligt. 40 bryggor å 50: —		2,000: —
---	--	----------

Motorbåtsplatserna i Pråmkanalen:

Samtliga förtöjningspålar uppdragas och omslås		400: —
--	--	--------

Hammaröbåts-trappan:

Reparation ..		200: —
---------------	--	--------

Inre och yttre hamnplanen och kajplanen:

Reparation av stensättning, *dagvattenbrunnar, körbanor, hamn- och kajplan, förslagsvis ..... 1,900:—

Reparation av lastbryggor:

I de delar de sönderbrutits av isen, förslagsvis ..... 900:—

Kronor 10,000:—

Karlstad den 1 maj 1928.

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 2 maj 1928.

Reg.-n:r 234/Hs 5.

§ 312.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges herr vice ordförande hade kammaren att avgiva yttrande över framställning från hamnstyrelsen enligt dess protokoll denna dag, § 47, om extra anslag av 10,000 kronor för iståndsättande av de anläggningar i hamnen, vilka blivit skadade av Vänerens översvämning och därav föranledd isskruvning under vintern 1927—1928.

Efter tagen del av framställningen åtföljande kostnadsförslag beslöt kammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål anvisa hamnstyrelsen ett extra anslag av 10,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 51.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över av hamnstyrelsen jämlikt dess protokoll den 2 maj 1928, § 47, gjord framställning angående anslag till iståndsättande av vissa genom Vänerens höga vattenstånd skadade anläggningar i hamnen.

Häröver hade drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,
att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hamnstyrelsens framställning om anslag till nybyggnad av övre slussportarna i pråmkanalen.

Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 2 maj 1928.

§ 46.

Hamningeniören anmälde, att då reparationen av slussportarna skulle företagas, så visade det sig, att de övre portarna voro så angripna av röta, att en nybyggnad var oundviklig.

Då anslag härför ej var i staten upptaget, så beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige hemställa om erforderligt anslag av 2,500 kronor.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 2 maj 1928.

Reg.-n:r 235/Hs 6.

§ 311.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges herr vice ordförande hade kammaren att avgiva yttrande över framställning från hamnstyrelsen enligt dess protokoll denna dag, § 46, om anslag å 2,500 kronor till nybyggnad av övre slussportarna; och beslöt kammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål anvisa hamnstyrelsen ett anslag av 2,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, utgå medelst uttaxering.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 52.

Uppå remiss hade beredningsutskottet att yttra sig över av hamnstyrelsen jämlikt dess protokoll den 2 maj 1928, § 46, hos fullmäktige gjord framställning om anslag till nybyggnad av övre slussportarna i prämkanalen.

Häröver hade drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående pension åt stadsarbetaren Gustaf Nilsson.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 23 april 1928.

Reg.-n:r 233/Va 13.

§ 299.

Med anhållan om pension hade från arbetaren vid vattenledningsverket Gustaf Nilsson inkommit en så lydande ansökan:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

Undertecknad, som sedan år 1903 varit anställd i stadens tjänst vid vattenledningsverket, anhåller härmed vördsamt att bli tilldelad pension då min ålder nu uppgår till 78 år och jag på grund av sjukdom ej längre orkar arbeta.

Karlstad den 19 april 1928.

GUSTAF NILSSON.

Herrhagen 351.

Byggnadschefen hade rörande Nilssons anställningstid och löneförmåner lämnat uppgift, att Nilsson, som vore född den 22 september 1850, varit anställd i stadens tjänst sedan den 1 juli 1903 samt att hans arbetsförtjänst motsvarat den för grovarbetare enligt gällande kollektivavtal fastställda timlön.

I ärendet hade stadskamreraren lämnat dessa uppgifter:

“I.

Enligt kassans bestämmelser:

Fullt pensionsunderlag	1,464: —
Reducerat pensionsunderlag (²⁵ / ₃₀ -delar)	1,220: —
Årlig pension å reducerat pensionsunderlag	732: —
Pensionsavgifter Kr. 60: — per år fr. o. m. den 1 januari 1924.	

II.

Enligt äldre praxis:

Slutlön	1,200: —
Årlig pension = ²⁵ / ₃₀ -delar av 60 % å denna summa	600: —
Härvid inga pensionsavgifter“.	

Drätselkammaren, som ansåg, att Nilsson borde pensioneras enligt de grunder, som vanligen tillämpats innan nuvarande pensionsreglemente kom till stånd, beslöt ingå till stadsfullmäktige med hemställen:

att fullmäktige måtte tillerkänna stadsarbetaren Gustaf Nilsson en årlig pension av 600 kronor, att från och med månaden näst efter den, under vilken han lämnar sin nuvarande anställning, utgå under hans återstående livstid.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 53.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över av drätselkammaren jämlikt protokoll den 23 april 1928, § 299, gjord framställning angående pension åt stadsarbetaren Gustaf Nilsson, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning om anslag för diverse reparationsarbeten vid Kanikenäsbadet.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 2 maj 1928.

§ 317.

Från Karlstads Simsällskap hade rörande avhjälpande av vissa genom sjön Vänerns höga vattenstånd under år 1927 uppkomna skador å kallbadhusanläggningarna vid Kanikenäset inkommit en så lydande framställning:

“Till Drättselkammaren, Karlstad.

Under sommaren 1927 förorsakades Simsällskapet synnerligen stort avbräck i sitt arbete på grund av Vänerns översvämningar, då, som bekant, vattnet steg högt över såväl Kanikenäsbanken som den från Kanikenäsholmen till badet ledande bryggan. På hösten frös så vattnet till, medan det var som högst och ännu stod över nämnda bryggan med resultat, att denna spolierats av isens tyngd vid vattnets undansjunkande och nu är helt ofrafikabel. Likaså har isen dragit ner den äldsta delen av bryggan vid hopptornet liksom den spolierat bryggorna på badets damsida. Under hösten gick även stormarna synnerligen illa åt de på herravdelningen förlagda pontonerna, vilka byggdes våren 1924 av staden.

Då badet icke kan komma till användning förrän skadorna avhjälpits, och sällskapet för sitt fortsatta arbete i simundervisningens tjänst är helt beroende härav, få vi vördsamt anhålla, att drättselkammaren ville låta vidtaga åtgärder för verkställande av nödiga reparationer, så att badet åter kan tagas i bruk omkring den 10 instundande juni.

För Karlstads Simsällskap:

ARTUR PAGELS.

Sekreterare.»

Enligt verkställda beräkningar skulle avhjälpandet av ifrågakvarande skador draga en sammanlagd kostnad av omkring 4,000 kronor och beslöt kammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att fullmäktige måtte för ifrågakvarande ändamål anvisa ett förslagsanslag av 4,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 54.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över av drätselkammaren jämlikt protokoll den 2 maj 1928, § 317, gjord framställning om anslag för diverse reparationsarbeten vid Känikenäsbadet, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Karlstads slumstations av herr O Wästlund som motion upptagna framställning om anslag till slummens barnkoloni.

Till Herrar stadsfullmäktige i Karlstad.

Alldenstund vi även i år under sommarmånaderna ämna mottaga 35 st. barn ut till Slummens barnkoloni vid Lindås i Ö:a Fågelvik, våga vi med tacksam hågkomst av det anslag av kr. 500:—, som Herrar stadsfullmäktige förra året beviljade till denna vår verksamhet, härmed värdsamt anhålla, om ett anslag även för år 1928.

Barnen äro alla från fattiga hem i Karlstad, samt under skolåldern och tillhör således dem, som ingen annan koloni tager hand om, varför vi våga hoppas att denna vår ansökan beviljas.

Karlstad den 17 april 1928.

Med utmärkt högaktning.

SIGNE LÖFLING.

Slumsystemer.

Upptages som motion.

OLOF WÄSTLUND.

Redovisning för slummens barnkoloni för år 1927.

Inkomster:

Wenströmska fonden.....	1,000: —
1:a Majblomman	600: —
Anslag från staden	500: —
Wermlandsbanken	250: —
Karlstadsbryggeriet	100: —
Direktör Odén	140: —
Fru Odén	140: —
Genom listor	306: —
Tobaksmonopolet	50: —
Konsul Jensen	20: —
Sandbergs fond	25: —
	Summa Kronor 3,131: —

Utgifter:

Hushållet	1,239: 66
Löner	576: —
Ved	90: 35
Respenningar	130: 70
Kläder och skodon	272: 48
Diverse	32: 38
Brandförsäkring m. m.	43: —
Tvättmedel	22: 96
Div. målning och snickring	277: 75
Inventarier och husgeråd	173: 95
	Summa Kronor 2,859: 23
Saldo	271: 77
	Summa Kronor 3,131: —

SIGNE LÖFLING.

Slumssystemer.

Kolonien har under föregående år varit samlad 78 dagar. De 36 kolonisternas viktökning har varit högsta vikt 4,1, medelökning 1,0.

Hälsotillståndet har varit gott, inga epidemier ha förekommit.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 2 maj 1928.

Reg.-n:r 231.

§ 309.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av Frälsningsarméns slumstation gjord av herr Olof Wästlund som motion upptagen framställning om anslag av 500 kronor till slummens barnkoloni.

Efter antecknande av att anslag till ifrågavarande barnkoloni under år 1927 av fullmäktige beviljats med nu begärt belopp att utgå av tillgängliga räntemedel ur Hjalmar Lagerlöfs donationsfond samt att sådana medel för närvarande uppginge till allenast 457 kronor 44 öre, beslöt kammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte med bifall till framställningen bevilja ett anslag av 500 kronor till slumstationens barnkoloni ävensom bestämma, att ifrågavarande anslag skall bestridas med 457 kronor 44 öre av räntemedel ur Hjalmar Lagerlöfs donationsfond och återstoden, 42 kronor 56 öre, genom uttaxering, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 55.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över Karlstads Slumstations av Herr Olof Wästlund som motion upptagna framställning angående anslag till slummens barnkoloni.

Häröver hade drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt utskottet, att med instämmande däri, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning angående efterskänkande av utskylder, påförda avlidne poliskonstapeln F. A. Augustsson.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 23 april 1928.

§ 289.

Avlidne poliskonstapeln F. A. Augustssons änka, Hilda Augustsson, hade med instämmande av Oscar Nilsson i egenskap av förmyndare för makarnes minderåriga dotter och under företeende av boupppteckning efter den avlidne, utvisande en behållning i boet av 531 kronor 35 öre, anhållit, att den avlidne för år 1927 påförda stadsutskylder, tillhopa 249 kronor 65 öre, måtte efterskännas, då behållningen i boet vore så ringa.

Efter föredragning av ansökningen beslöt kammaren, med hänsyn till föreliggande ömmande omständigheter, hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte efterskänka ifrågavarande oguldna utskylder, uppående till ett belopp av 249 kronor 65 öre.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 56.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över av drättselkammaren jämlikt protokoll den 23 april 1928, § 289, hos stadsfullmäktige gjord framställning angående efterskänkande av utskylder, påförda avlidne poliskonstapeln F. A. Augustsson, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drättselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution angående yttrande över Wendla Ragns hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda ansökan om rätt att i fastigheten Ö. Torggatan N:o 9 utskänka pilsnerdricka.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 57.

Genom Magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infortrat stadsfullmäktiges yttrande över av Wendla Ragn gjord ansökan om rätt att under tiden 15 maj—15 september innevarande år å Café Mejt i fastigheten Östra Torggatan N:o 9 här i staden idka utskänkning av pilsnerdricka i samband med servering av mat.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden avgivit följande utlåtande över ansökningen:

Utdrag av protokoll, hållet hos nykterhetsnämnden i Karlstad den 8 maj 1928.

§ 237.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över en av Wendla Ragn hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan att få under tiden 15 maj—15 september innevarande år å Café Mejt i fastigheten Östra Torggatan 9 här i staden idka utskänkning av pilsnerdricka i samband med servering av mat.

Det antecknades, att sökanden under tiden 15 juni—15 juli 1927 innehaft enahanda tillstånd, och vitsordades enhälligt inom nämnden, att det sätt, varpå sökanden såväl omhänderhaft denna rättighet som ock i övrigt bedrivit sin rörelse, borgade för att ett bifall till sökandens framställning icke skulle i och för sig medföra någon fara ur nykterhetssynpunkt.

Emellertid framhölls, att ett tillstyrkande av ansökningen skulle kunna medföra icke önskvärda konsekvenser; därest liknande ansökningar inkomme från exempelvis stadens konditoriinnehavare, bleve det svårt att på hållbara skäl avstyrka dessa.

Häremot genmältes, att konditoriernas rörelse i huvudsak vore av annat slag, och att, även om lunchservering infördes å konditorierna, publiken lik-

väl komme att till större delen förbliva densamma, nämligen kvinnor och skolungdom, med hänsyn till vilken publik konditorierna en gång fråntagits rätten till servering av vin- och maltdrycker.

Efter omröstning beslöt nykterhetsnämnden med 3 röster mot 2 hemställa:

att stadsfullmäktige måtte tillstyrka meddelande av rätt för sökanden att under tiden 15 maj—15 september 1928 i ifrågasatt lokal utskänka pilsnerdricka klass II till spisande gäster, dock med den begränsning, att pilsnerdrickat ej får serveras annat än i samband med servering av måltid och ej till större myckenhet än en halvflaska för varje gäst.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Då sökandens föregående år gjorda framställning om enahanda utskänkingsrätt som den nu ifrågasatta allenast avsett den tid, varunder industri- och hantverksutställningen pågått, samt stadsfullmäktiges tillstyrkande av samma framställning torde hava varit helt beroende på det ökade behov av dylik servering, som förelegat under utställningstiden, beslöt beredningsutskottet, som icke kunde finna att tillräckliga skäl nu förefunnes för ett beviljande av den sökta rättigheten, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avstyrka bifall till Wendla Ragns ifrågasatt ansökan.

Det antecknades, att utskottets beslut i ärendet fattats, efter omröstning, med 4 röster mot 2, avgivna för nykterhetsnämndens förslag.

Mot beslutet reserverade sig Herrar Ordföranden och Karlsson till förmån för av dem framställt yrkande om instämmande i nykterhetsnämndens förslag.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution angående yttrande från stadsfullmäktige över K. Elvira Nygrens hos Konungens Befallningshavande i länet gjorda ansökan om rätt att i fastigheten Ö. Torggatan N:o 10 utskänka pilsnerdricka.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 9 maj 1928.

§ 58.

Genom Magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infordrat stadsfullmäktiges yttrande över av K. Elvira Nygren gjord ansökan om rätt att för tiden till den 1 oktober 1928 få i fastigheten Ö. Torggatan N:o 10 här i staden idka utskänkning av pilsnerdricka i förening med servering av mat.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden avgivit följande yttrande över ansökningen:

Utdrag av protokoll, hållet hos nykterhetsnämnden i Karlstad den 8 maj 1928.

§ 236.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över en av K. Elvira Nygren hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan att få till den 1 oktober 1928 i huset N:o 65 i kvarteret Freja med adressnummer 10 vid Östra Torggatan här i staden idka utskänkning av pilsnerdricka i förening med servering av mat.

Efter överläggning i ärendet beslöt nykterhetsnämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte avstyrka ifrågavarande framställning.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Beredningsutskottet beslöt att, med instämmande i vad nykterhetsnämnden anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avstyrka ifrågavarande ansökan.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 21 Juni

N:o 6.

Beredningsutskottets utlåtande över vederbörande revisorers berättelse rörande Karlstads Systemaktiebolags räkenskaper och förvaltning för år 1927.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 62.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över vederbörande revisorers berättelse angående Karlstads Systemaktiebolags räkenskaper och förvaltning för år 1927; och beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte förklara sig icke hava något att erinra mot att ansvarsfrihet beviljas bolagets styrelse för 1927 års förvaltning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Beredningsutskottets utlåtande över inkomna ansökningar till Mellqvistska slöjdstipendiet.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 63.

Sedan rektor vid härvarande folkskoleseminarium till stadsfullmäktige insänt till honom inom föreskriven tid inkomna ansökningar till Mellqvistska

slöjdstipendiet från folkskollärarna Erik Damberg och Enoch Flood jämte eget och vederbörande slöjdlärares yttrande över ansökningarna, så hade nu beredningsutskottet, uppå remiss, att avgiva förslag till stipendiets fördelning; och beslöt utskottet, efter tagen del av ansökningshandlingarna, hemställa,

att den tillgängliga räntan å Mellqvistska slöjdstipendiefonden, uppgående till 500 kronor, måtte, med hälften till vardera, fördelas mellan sökandena Damberg och Flood, med skyldighet för dem att vid högre slöjdundervisningsanstalt genomgå en slöjdkurs å minst sex veckor och med rätt att uppbära hälften av stipendiet, sedan de styrkt sig vara vid sådan läroanstalt inskrivna, och den andra hälften då de visat sig hava under fyra veckor därstädes åtnjutit undervisning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Magistratens förnyade förslag angående ändrad lydelse av § 2 punkt 4 och punkt 7 mom. 1 av ordningsstadgan för Karlstads stad.

Till Stadsfullmäktige.

Enligt stadsfullmäktiges den 19 maj 1927 fattade, av Konungens Befallningshavande den 9 juni samma år fastställda beslut har § 2 punkt 7 av Ordningsstadgan för Karlstad stad erhållit följande lydelse:

7. Mom. 1. Västra bron över Klarälven skall av körande passeras endast i gående och av motorfordon med en hastighet, motsvarande högst 10 kilometer per timme.

Mom. 2. Västra bron må av större skara människor icke övergå i takt.

Mom. 3. Å Tingvallagatan må körande färdas å den norra körbanan endast i östlig riktning och å den södra körbanan endast i västlig riktning.

Mom. 4. Å Tingvallagatan må körande stanna endast på körbanans vänstra sida i färdriktningen.

Avfattningen av mom. 1 återremitterades samma den 19 maj till Magistraten och Drätselkammaren för utredning angående bärigheten av Västra bron samt den möjlighet till ökad trafikhastighet, som i sådant hänseende kunde medgivas.

Magistraten, som i sitt återremitterade förslag angående avfattningen av mom. 1 åsyftat likartade bestämmelser för Västra bron och för Östra bron, har icke funnit anledning frångå sin uppfattning angående nyttan av sådan likställighet; och anser Magistraten, att även för Kanalbron kan stadgas samma regler som för broarna över älven.

För närvarande är körhastigheten å Östra bron och Kanalbron endast reglerad för motorfordon och detta genom de i Kungl. Förordningen den 15 juni 1923 om motorfordon § 16 meddelade allmänna bestämmelser om körhastigheten. Enligt samma bestämmelser får hastigheten å dessa broar icke under några förhållanden överstiga

för personbil 35 kilometer i timmen,

för lastbil med luftringar och med en bruttovikt ej överstigande 2,500 kilo 25 kilometer,

för personomnibus och för luftringad lastbil mellan 2,500 och 3,600 kilos bruttovikt 20 kilometer, samt

för luftringad lastbil över 3,600 kilos bruttovikt samt lastbil med massiva gummiringar, minst 4 centimeter tjocka, 15 kilometer.

För bilar med andra massiva gummiringar och för bilar med hjulringar av järn eller annat hårt material gälla ännu lägre hastighetssiffror.

Det torde vara skäl att nedbringa högsta tillåtna hastigheten å Östra bron och Kanalbron till 20 kilometer eller densamma, som nu gäller för personomnibus.

För de fordon, för vilka motorförordningens föreskrifter nu endast medgiva lägre körhastighet, böra samma föreskrifter alltså gälla.

Det förtjänar kanske också anmärkas, att liksom motorförordningens föreskrifter endast gälla så att säga i bästa fall eller då icke någon omständighet påkallar särskild försiktighet och fartens minskning i erforderlig grad, detsamma givetvis bör gälla Ordningsstadgans fartbestämmelser för ifrågavarande stadens broar. Detta innebär bland annat, att en fart av 20 kilometer endast skulle vara tillåten då vägbanan är torr och förekommande möten med andra fordon icke synas innebära någon fara.

Intet synes hindra, att samma principer följas för Västra bron. För denna föreskriver nu den för Karlstad gällande Ordningsstadgan för bilar största hastighet av 10 kilometer. Allmänt anses denna siffra av erfarna motorförare vara för låg. Det sägs, att motorfordon endast med svårighet kunna nedbringa hastigheten så lågt samt att det i vissa fall är omöjligt.

Detta förhållande, som nog äger sin riktighet, har medfört, att tillåtna hastigheten ganska allmänt överskrides ända upp till 20 kilometer i timmen.

Av Byggnadschefen har inhämtats, att Västra bron icke skulle lida men av en hastighet å 20 kilometer under förutsättning, att motorfordonet har luft-ringar, men att om, såsom å vissa lastbilar är fallet, luftringar saknas, farten icke bör få överstiga 15 kilometer i timmen.

Körandet med hästfordon i skritt över broarna, där endast en körkö i vardera riktningen kan förekomma, bör enligt Magistratens mening, med den utveckling motortrafiken tagit, för framtiden i möjligaste mån undvikas. Västra och Östra broarna äro båda så långa, att ett körande i skritt där understundom måste förorsaka stockning i trafiken, i all synnerhet om det nu gällande förbudet mot omkörning skall upprätthållas. Ändamålsenligast skulle därför vara att söka få hästfordonen regelmässigt över broarna fortare än nu. Att å broarna framföra en åkdon förspänd häst i trav (cirka 10 kilometer i timmen), bör icke äventyra trafiksäkerheten. (Även å vanlig gata har däremot galopp städse ansetts såsom överdådig framfart). Men givetvis kan för tyngre häst-dragna foror icke fordras större hastighet än som uppnås med hästen i skritt. Överhuvud kan man icke rimligen betaga en person, som kör en hästfora, valfrihet beträffande farten, så länge den icke överstiger travtakt.

Det nu gällande förbudet mot omkörning å broarna synes utan olägenhet kunna modifieras för fall, där körbanan vid tillfället tydligen lämnar rum därför. Det låter sig icke i detalj fastslå, när så är förhållandet. En omkörning bör emellertid icke vara tillåten, då i närheten av den plats, där omkörningen skall äga rum, redan finnes ett åkdon, som möter det åkdon som skall omköras liksom det, som vill köra om. Eller med andra ord en mötande måste under alla omständigheter lämnas företräde framför en omkörande, detta därför att den mötande är på vänstra sidan av körbanan i körriktningen, under det att den omkörande måste över på den högra sidan i körriktningen. I övrigt måste man lita till de körandes omdöme så, att stockning i trafiken undvikas. Ett påpekande i denna del finnes redan i punkt 4 och torde böra bibehållas.

Däremot bör införas förbud mot att i onödan med fordon stanna eller backa å broarna. Olägenhet uppstår, såsom det visat sig, av frånvaron för närvarande av förbud härutinnan.

Att nu såsom från visst håll föreslagits söka reglera gångtrafiken med stadganden utöver de nu gällande (§ 9 Ordningsstadgan) synes Magistraten icke tilltalande, särskilt med hänsyn därtill, att upprätthållandet av dylika stadganden för visso skulle stöta på stora svårigheter.

Med hänsyn till vad sålunda anförts, vill Magistraten föreslå, att § 2 punkt 4 och punkt 7 mom. 1 må erhålla följande lydelse:

“4. Det är förbjudet att bakifrån passera körande *dels* i trafikledskorsningar, *dels* å stadens broar, då mötande trafikant finnes i närheten, *dels* i allmänhet då omkörning kan befaras medföra stockning eller annan dylik olägenhet i trafiken“.

“7 Mom. I. Å stadens broar må icke motorfordon av något slag framföras med större hastighet än tjuugu kilometer i timmen; gällande i övrigt om körhastighet å samma broar allmänna motorfordonsförordningens föreskrifter.

Fordon må icke utan nödtvång stanna eller backa å någon av stadens broar“.

I punkt 7 mom. 2, 3 och 4 är någon förändring icke ifrågasatt.

Karlstad den 26 mars 1928.

På Magistratens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Transsumt av protokollet, hållet hos Magistraten i Karlstad å rådhuset den 26 mars 1928.

§ 79.

På därtill given anledning beslöt Magistraten avlåta följande skrivelse: (Magistratens skrivelse till stadsfullmäktige angående förändrad lydelse av vissa stadganden i Ordningsstadgan för Karlstads stad).

Från i ovanstående skrivelse avgivna förslag, vilket innefattade borgmästaren Erik Lundblads av rådmannen Gustaf E. Berg biträdda mening, och vari jämväl rådmannen Richard Rhodin och t. f. rådmannen Rolf Mæchel instämde, i vad förslaget rörde lydelsen av § 2 punkt 7 mom. 1, förklarade sig de två sistnämnda skiljaktiga, i vad anginge den föreslagna lydelsen av punkt 4 i samma §, under anförande av följande: Enär det nu rådande förbudet mot omkörning å stadens broar synes oss utgöra ett verksamt och behöfligt medel att förekomma sådana olyckor, vilka kunna förorsakas av omkörning å dessa platser, samt då sagda förbud, särskilt för den händelse den nu föreslagna ändringen i § 2 punkt 7 mom. 1 i Ordningsstadgan för Karlstads stad komme till stånd, icke torde innebära sådant hinder för trafiken med motorfordon, att det på den grund bör upphävas, anse vi lydelsen av § 2 punkt 4 i Ordningsstadgan böra tillsvidare bibehållas oförändrad.

Om vad sålunda förekommit skulle underrättelse meddelas stadsfullmäktige i Karlstad genom transsumt av detta protokoll.

Som ovan.

In fiden:
ROLF MÆCHEL.

Till Magistraten, Karlstad.

Vid passerande för någon tid sedan över den s. k. Västra bron inom Karlstad fann jag att en personbil med märket A stod stilla invid venstra trottoarkanten samt att den stått där i varje fall minst under de två minuter, under vilka jag observerat densamma. Vid mitt passerande stannade och signalerade två lastautomobiler, men då personbilen härav ej lät sig bekomma utan fortfarande stod stilla, körde båda dessa bilar in på körbanans högra del, dymedels passerande personbilen. Då chauffören uppenbarligen satt fullkomligt sysslolös stannade jag och förklarade hövligt för honom, att det icke var tillåtet att stanna på bron. Under en ström av ovelt meddelade han mig då, att jag intet hade att i denna sak säga till om — något varutinnan han givetvis hade fullkomligt rätt — samt att han ämnade stanna kvar, så länge det honom lyste. Jag vände då genast och gick för att å polisstationen (d. v. s. närmaste ställe, där polis fanns) meddela saken. Bilen stod kvar på samma ställe, ända tills jag kom fram till polisstationen. Där mötte jag ingenjör C. Lindberg och under det jag satte honom in i vad som passerat, kunde vi se hur bilen ifråga backade ned från bron och in på residenstorget. Åfter att där hava stannat ett ögonblick körde han åter upp på bron och stannade på ungefär samma ställe, där han stått förut, och chauffören talade nu med en tillstädeskommande poliskonstapel. Under sådana förhållanden fann jag onödigt lämna någon rapport på polisvaktkontoret utan ingenjör Lindberg och jag vände och gingo mot bron. Innan vi hunnit denna skilldes bilen och konstapeln, och båda avlägsnade sig mot Klarastadsdelen. Vi hunno upp konstapeln vid brons norra ända och jag frågade honom: "Det stod en bil alldeles nyss stilla på bron, har han rättighet till detta?" och konstapelns svar löd: "Ja, det kan ingen hindra honom, och jag hörde honom alldeles nyss själv berätta därom".

Ehuru det egentligen är en här ovidkommande sak kan nämnas, hurusom personbilen körde i fatt oss mitt för hushållningssällskapets hus och därefter följde med fram till min bostad, Klara 27, varvid chauffören fullkomligt överöste mig med ovelt av det råaste och oförsyntaste slag och detta så högt, att folk skyndade till och följde efter.

Någon timme senare anmälde jag personligen det skedda på polisvaktkontoret, varvid jag fick till svar, att något förbud att med fordon stanna på bron icke fanns, men att man naturligtvis ej fick hindra trafiken.

Denna min skrivelse avser icke att utgöra en anmälan av det ovan relaterade, utan endast att konstatera, att med gällande föreskrifter — åtmin-

stone så som de av polismakten uttydas — fordon uppenbarligen äga rätt att hålla still på bron ifråga. Den inskränkning, som ligger i att trafiken ej får hindras, blir ju tämligen illusorisk, då ständigt polisvakt helt naturligt icke finnes.

Det förefaller mig därför som om trafikbestämmelserna i detta fall borde skärpas, och bör väl detta gälla såväl Västra som Östra bron, då ju båda dessa broar äro synnerligen smala i förhållande till den betydande trafiken.

I detta sammanhang anser jag mig också böra framhålla, hurusom ännu en ändring i gällande bestämmelser borde göras, nämligen att förbudet för hästfordon att framföras över broarne i raskare takt än i skridt kunde upphävas. Dels torde förbudet ifråga hava tillkommit av andra än trafikskäl, dels synes det vara tillräckligt, om maximihastigheten för hästfordon sattes till samma gräns som för bilarne, då ju ingen anledning finnes att antaga, att hästfordon äro tyngre eller svårmanövrerbarare än bilar och dels — till slut och viktigast — därför att trafikstockningar mycket ofta ganska onödigt uppkomma genom nyssnämnda inskränkning i hastigheten för hästfordon.

På grund av vad jag sålunda anfört vågar jag vördsamt hemställa, att Magistraten ville taga i övervägande följande ändringar i gällande bestämmelser för trafiken över Västra och Östra bron, nämligen

att fordon ej utan tvingande skäl (motorskada, trafikstockning o. d.) må få stå stilla å broarne,

att fordon under inga förhållanden få framföras annat än i den rätta körriktningen över broarne samt

att hästfordon i likhet med övriga fordon må få framföras över broarne med en hastighet av högst 10 kilometer per timme.

Karlstad den 19 februari 1928.

CLAES TISELL.

Distriktsingenjör i västra väg- och vattenbyggnadsdistriktet.

Till Magistraten i Karlstad.

Anmodad att avgiva yttrande angående ifrågasatt ändring av i Ordningsstadga för Karlstad intagna bestämmelser rörande trafiken å Västra bron, får jag vördsamt meddela, att vissa ändringar i berörda bestämmelser synas vara lämpliga och önskvärda.

Vad först angår inskränkningen i den körhastighet, som får förekomma å Västra bron, synes denna hastighet utan olägenhet ur trafiksynpunkt kunna sättas till 20 kilometer per timme för alla fordon. I samband härmed torde

också böra utredas, huruvida upphävandet av nu gällande förbud för större skara människor att vid gående över bron gå i takt skulle medföra fara för brons hållbarhet. I motsatt fall torde nämnda förbud lämpligen böra upphävas. Slutligen synes det vara lämpligt att förbud stadgas mot att utan nödtvång stanna med fordon å bron.

Under förutsättning att högsta tillåtna körhastigheten bestämmes till ovan föreslagna 20 kilometer pr timme samt att förbudet för större skara människor att övergå bron i takt upphäves, torde de för trafik å Västra bron gällande bestämmelserna lämpligen kunna utsträckas att gälla även beträffande Östra bron och Kanalbron, vilket ju skulle medföra fördelen av större enhetlighet och reda i trafikföreskrifterna, och kunde bestämmelserna ifråga sammanföras i ett särskilt mom. i Ordningsstadgan. I sådant fall torde även vara lämpligt, att stadgandet i Ordningsstadgans 2 § mom. 4 ändrades på sådant sätt, att förbudet att å stadens broar bakifrån passera annan körande borttoges ur nämnda moment och i stället i det moment i Ordningsstadgan, som behandlade trafiken å stadens broar, intöges en bestämmelse, innehållande förbud att då mötande fordon finnes å bron eller då trafikstockning eller annan olägenhet kan befaras därigenom uppstå, å stadens broar bakifrån passera annat fordon.

Det synes mig även, som om den allt mer ökade trafiken numera motiverade, att jämväl gångtrafiken i större utsträckning än hittills reglerades genom intagande i Ordningsstadgan av bestämmelser härom. I sådant avseende torde den bestämmelse, som finnes intagen i Vägtrafikstadgan § 2 mom. 2, ehuru överträdelse av nämnda stadgande icke i åberopade stadga belagts med straffpåföljd, lämpligen kunna intagas i Ordningsstadgan samt överträdelse av stadgandet, åtminstone i de fall, då synnerlig vårdslöshet från den gående trafikantens sida föreligger, således kunna åtalas jämlikt sistnämnda stadga.

Det moment, som avhandlade trafiken å broarna i staden, skulle förslagsvis-erhålla följande lydelse:

“I staden varande broar få av körande passeras med en hastighet, motsvarande högst 20 kilometer per timme.

Det är förbjudet att utan nödtvång med fordon stanna eller backa å någon av stadens broar, ävensom att, då mötande trafikant finnes i närheten eller trafikstockning eller annan olägenhet eljest kan befaras därigenom uppkomma, bakifrån passera annan körande å nämnda broar“.

Det stadgande angående gångtrafiken, som ovan föreslagits infört, kunde

lämpligen intagas såsom mom. 2 och 3 i nuvarande 9:e § i Ordningsstadgan, vilken alltså skulle erhålla följande lydelse:

“1. Om två eller flera personer stillastående uppehålla sig å gångbana, skola de lämna tillräcklig plats för gångtrafiken å minst halva gångbanans bredd.

2. Vid möte å gångbana böra de mötande vika till vänster.

3. Gående bör ej genom onödigt uppehåll å körbana hindra trafiken därstädes med fordon; han bör iakttaga särskild försiktighet vid beträdande av körbana och vid vägkorsningar“.

Karlstad den 5 mars 1928.

PER ZANDÉN.

Poliskommissarie.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 2 maj 1928.

§ 335.

Sedan stadsfullmäktige den 19 maj 1927 för omarbetning av viss del till magistraten och drätselkammaren återremitterat då framlagt förslag till ändring av ordningsstadga för Karlstads stad, hade magistraten nu utarbetat och till kammaren överlämnat förslag till ändrad lydelse av § 2 punkt 4 och punkt 7 mom. 1 i ordningsstadgan.

Under den överläggning, som vid ärendets behandling uppkom, framhölls, att omkörning å stadens jämförelsevis smala broar städse, åtminstone vad beträffar östra bron, innebure viss risk för den gångtrafikerande allmänheten, att frågan om rätt till omkörning emellertid med den föreslagna ändringen av punkt 7 mom. 1 rörande ökad körhastighet blivit mindre betydelsefull, men att bestämmelser om inskränkning i omkörningsrätten borde finnas, samt att förbudet mot att fordon icke utan nödvång må stanna eller backa å någon av stadens broar må utsträckas att gälla även beträffande stadens vägportar.

Kammaren beslöt sålunda föreslå, att i ifrågavarande ordningsstadga § 2 punkt 4 och slutet av punkt 7 mom. 1 må erhålla följande lydelse:

Punkt 4: “Det är förbjudet att bakifrån passera körande dels i trafikledskorsningar, dels å stadens broar, såväl då mötande trafikant finnes i närheten, som ock då det framför varande, i samma riktning framförda fordonet

har en hastighet av minst 15 kilometer i timmen, *dels* i allmänhet, då omkörning kan befaras medföra stockning eller annan dylik olägenhet i trafiken“;

Slutet av punkt 7 mom. 1: “Fordon må icke utan nödtvång stanna eller backa å någon av stadens broar eller i någon av dess vägportar“.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 64.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 19 maj 1927 till magistraten och drätselkammaren återremitterat på fullmäktiges behandling beroende ärende angående ändrad lydelse i vissa delar av ordningsstadgan för Karlstads stad, hade magistraten och kammaren, på sätt närmare framginge av magistratens protokoll den 26 mars 1928 och kammarens protokoll den 2 maj 1928, avgivit förnyade yttranden i ärendet. Härjämte hade poliskommissarien yttrat sig angående de ifrågasatta ändringarna.

Efter tagen del av handlingarna beslöt utskottet att med instämmande i vad magistraten anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad magistraten föreslagit, dock att sista punkten av punkt 7 mom. 1 skulle erhålla följande lydelse:

“Fordon må icke utan nödtvång stanna eller backa å någon av stadens broar eller i någon av dess vägportar“.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående uppsättande av trafikfyrrar.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 14 maj 1928.

§ 340.

Från magistraten hade rörande uppsättande av trafikfyrrar inkommit en så lydande framställning:

"Till Drätselkammaren.

Med överlämnande av poliskommissarien Per Zandéns bifogade framställning angående trafikfyrar å följande fyra platser, nämligen:

korsningen av Västra Torggatan och Kungsgatan i sistnämnda gatas södra körbana,

korsningen av Östra Torggatan och Kungsgatan, likaledes i sistnämnda gatas södra körbana,

skärningen av Nygatan och Östra Kanalgatan vid Kanalbron samt

korsningen av Åttkantsgatan och Nygatan vid huset Haga n:r 20, får magistraten anhålla, att drätselkammaren måtte gå i författning om samma trafikfyrars uppsättande om möjligt redan denna månad.

Magistraten vill framhålla, att ehuru trafikfyrar kunde anses erforderliga även å andra platser inom staden, de nu ifrågasatta, enligt vad erfarenheten visat, torde vara de med hänsyn till trafiksäkerheten för närvarande mest behöfvliga.

Karlstad den 8 maj 1928.

På Magistratens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Härvid fanns fogad poliskommissariens i framställningen åberopade skrivelse, så lydande:

"Till Magistraten i Karlstad.

Den för varje år ökade trafiken med motorfordon har haft till följd, att ett allt mer stegradt antal sammanstötningar, tillbud till sammanstötningar och andra olyckshändelser så gott som dagligen förekomma. Detta förhållande har medfört ett oavvisligt behov av vidtagande av särskilda åtgärder för trafikens ordnande åtminstone vid vissa gatukorsningar. Att för sådant ändamål utplacera trafikkonstaplar låter sig med poliskårens nuvarande numerär icke göra, och det torde icke heller, åtminstone för närvarande, vara lämpligt göra framställning om tillsättande av flera konstaplar vid ordningspolisen. Emellertid har det visat sig att den trafikfyr, som uppställts vid järnvägsundergången, som utgör förbindelseled mellan Hamngatan och inre hamnen, väl fyllt sitt ändamål.

På grund härav och då sådana trafikfyrar, om de tillverkas genom byggnadskontorets försorg och enligt samma konstruktion, som förutnämnda, kunna erhållas till ett relativt billigt pris, får jag vördsamt hemställa, att magistraten ville gå i författning om att ytterligare ett antal sådana trafikfyrar uppsättas i Karlstad.

De platser, där uppsättande av trafikfyrrar i första hand synes vara erforderligt, äro följande:

Korsningen av Västra Torggatan och Kungsgatan i sistnämnda gatas södra körbana.

Korsningen av Östra Torggatan och Kungsgatan, likaledes i sistnämnda gatas södra körbana.

Skärningen av Nygatan och Östra Kanalgatan vid Kanalbron.

Korsningen av Åttkantsgatan och Nygatan vid huset Haga n:r 20.

Jag skulle slutligen vilja framhålla, att den föreslagna anordningen är brådskande, enär turisttrafiken, som torde bliva omfattande i sommar, väntas börja i slutet av denna månad.

Karlstad den 4 maj 1928.

PER ZANDÉN.

Poliskommissarie.

Efter verkställd beräkning skulle kostnaden för uppsättande av de föreslagna trafikfyrrarna, under förutsättning att de tillverkas genom byggnadskontorets försorg, uppgå till 1,400 kronor.

Kammaren, som i likhet med magistraten ansåg trafikfyrrar vara behöfliga å de ifrågavarande platserna, beslöt hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte för ändamålet bevilja ett anslag å 1,400 kronor, ävensom bestämma, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 65.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning av den 14 maj 1928 angående uppsättande av trafikfyrrar, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Hälsovårdsnämndens framställning angående upprensning av dragdikena å Norrstrand.

Till Stadsfullmäktige.

Enligt vad hälsovårdsnämnden genom besiktning på platsen inhämtat, befinna sig de öppna dragdikena å Norrstrand, vilka diken utgöra en väsentlig del av dräneringen inom denna stadsdel, i ett mindre funktionsdugligt skick. Delvis beror detta på i dikena befintliga främmande föremål. Men i övrigt har genom Vänerens under senare år inträffande höga vattenstånd inslamningar i dikena uppkommit med ty åtföljande ökade vegetationer, vilka förhållanden i förening huvudsakligen åstadkommit dikenas nu mindre tillfredsställande skick.

Givetvis åligger det principiellt jordägarna invid dessa diken att vidmakt hålla dem. Men då orsaken till dikenas förfall torde böra väsentligen tillskrivas en mera osedvanlig naturinverkan och dikenas istandsättande är av stor vikt för hela stadsdelens hygien, och sålunda indirekt berör även fastigheter, som ligga avsidet från dikena, och sistnämnda fastigheters innevånare, synes det hälsovårdsnämnden billigt, att staden i detta fall träder hjälpsamt emellan såsom förut vid något tillfälle skett; och får hälsovårdsnämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville för ändamålet uppdraga åt drätselkammaren att uppgöra förslag till det nödiga upprensningsarbetets utförande samt därmed till stadsfullmäktige snarast inkomma.

Karlstad den 19 april 1928.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 14 maj 1928.

§ 346.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över framställning den 19 april 1928 från hälsovårdsnämnden angående upprensning av de öppna dragdikena å Norrstrand.

Byggnadschefen hade i ärendet inkommit med en så lydande kostnadsberäkning:

»Uppräsning av diken å Norrstrand.

Anordnande av djup, inspántad pumpgrop vid dikets utlopp.....	600:—
C:a 1,800 fm. dikesräsning, delvis nyupptagning, å medelpris 2:— kr.	3,600:—
Inspántning av dikets sidor å nedre loppet	500:—
Länshållning under uppräsningstiden	300:—
	Kronor 5,000:—

Karlstad den 14 maj 1928.

ERIK BJÖRKMAN⁴.

Efter överläggning beslöt kammaren, med instämmande i de synpunkter hälsovårdsnämnden i ärendet anført, hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte för utförande av de i byggnadschefens ifrågavarande förslag upptagna arbeten anvisa ett anslag å 5,000 kronor, ävensom bestämma, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 66.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över hälsovårdsnämndens av drätselkammaren tillstyrkta förslag angående uppräsning av dragdiken å Norrstrand, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående dels anslag och dels lån till styrelsen för idrottsplatsen Tingvalla.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 2 maj 1928.

§ 319.

Från styrelsen för idrottsplatsen Tingvalla hade med anhållan om dels anslag och dels lån till täckande av beräknad brist å 3,500 kronor i innevarande års inkomst- och utgiftsförslag för idrottsplatsen inkommit en så lydande framställning:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

I enlighet med beslut av styrelsen för idrottsplatsen Tingvalla få vi härmed anhålla om ett anslag å 1,500 kronor såsom bidrag till idrottsplatsens underhåll samt ansöka om ett lån å 2,000 kronor att återbetalas på 4 år.

Såsom framgår av det närslutna förslaget till stat, uppstår för 1928 en brist å c:a 3,500 kronor. Att beloppet blivit så stort beror på, att styrelsen anser det verkligen vara på tiden att återbetala Idrottsföreningen Göta dess nuvarande fordran Kr. 1,295:38. Idrottsföreningen Göta har med stor uppoffring trätt emellan ett flertal gånger och skulden till densamma har en gång varit uppe i c:a 5,000 kronor. Idrottsföreningen Göta förtjänar därför ett varmt tack för sin stora hjälp.

Styrelsen har genom ett par ledamöter granskat och undersökt frågan om möjlighet av ökade bidrag från idrottsföreningarnas sida, men funnit det icke kunna ske utan att tillföra desamma förluster, som eventuellt skulle äventyra deras existens.

Styrelsen ser för närvarande endast en utväg att komma ur de ekonomiska svårigheter, som alltjämt sedan Tingvallas tillkomst varit förbundna med dess skötsel och underhåll, och det är dels

att få ett anslag på 1,500 kronor för år 1928, motsvarande ett för 1927 inbetalt nöjesskattebelopp av c:a 1,600 kronor;

dels att drätselkammaren beviljar styrelsen ett lån på 2,000 kronor att återbetalas på 4 år med 500 kronor årligen.

Karlstad den 30 april 1928.

Styrelsen för Idrottsplatsen Tingvalla:

ALBIN ZACHRISON.

Ordförande.

G. Norbäck.

Sekreterare.

Härvid funnos fogade *dels* detta protokollsutdrag:

”Utdrag ur protokollet, hållet hos styrelsen för idrottsplatsen i Karlstad den 23 april 1928.

§ 6.

Föredrogs upprättat förslag till stat för år 1928, som godkändes. Staten skulle ingivas till drätselkammaren. (Bilaga II).

Denna § justerades genast.

§ 7.

Beslöt styrelsen ingå till drätselkammaren i Karlstad med anhållan om ett anslag för 1928 å kronor 1,500:—.

Denna § justerades genast.

§ 8.

Beslöts även att hos drätselkammaren göra framställning om att ur stadens fonder erhålla ett lån å 2,000 kronor att återbetalas på fyra år.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
G. NORBÄCK“.

och *dels* detta förslag:

»Inkomst- och Utgiftsstat för Idrottsplatsen Tingvalla år 1928.

Inkomster:

Behållning från 1927	41: 69	
Planhyror	2,300:—	
Serveringen (uthyrning)	300:—	
		Kr. 2,641: 69
Anslag	1,500:—	
Lån ..	2,000:—	3,500:—
		S:a Kr. 6,141: 69

Utgifter:

Avlöningar till intendent och vaktmästare	1,520:—	
Reparationer:		
Å planket	650:—	
„ läktaren	100:—	
Diverse	100:—	850:—
Anläggning av avloppsbrunn	110:—	

Dräneringar	100:—
Underhåll av löp- och hoppbanor.....	250:—
„ „ fotbollsplan ..	400:—
Uppförande av urinoir och avträde	900:—
Förvaltningsavgifter m. m.....	350:—
Nyanskaffning av 30 st. häckar.	250:—
	<hr/>
	Kr. 4,730:—
Slutbetalning av skuld till Idrottsföreningen Göta	1,295:38
	<hr/>
	Kr. 6,025:38
Behållning	116:31
	<hr/>
	S:a Kr. 6,141:69

Efter föredragning av dessa handlingar antecknades, att stadsfullmäktige den 17 mars 1927, under § 65 i protokollet, vid behandling av ärende angående idrottsplatsen Tingvallas förvaltning m. m. beslutit bl. a. att överlåta idrottsplatsens förvaltning åt en idrottsplatskommitté, att lämna denna kommitté i uppdrag att utarbeta stadgar för idrottsplatsen att underställas drätselkammarens prövning, att anmoda kommittén att efter undersökning angående möjligheten av ökade bidrag från idrottsföreningarna, uppgöra förslag till inkomst- och utgiftsstat, däri endast oundgängligen nödvändiga byggnads- och reparationsarbeten böra upptagas, samt, därest detta statförslag därtill gäve anledning, till stadsfullmäktige inkomma med ansökan om erforderligt bidrag från stadens sida, dock begränsat till högst det belopp, som under nästföregående år till stadskassan inlevererats i nöjesskatt för tillställningar å idrottsplatsen.

Vidare antecknades, att kammaren förut denna dag, under § 318 i protokollet, prövat och godkänt förslag till reglemente för *styrelsen för idrottsplatsen Tingvalla*, vilken benämning förslagsställarne givit *idrottsplatskommittén*, samt att, enligt uppgift från stadskamreraren, under år 1927 till stadskassan inlevererats nöjesskatt från tillställningar å idrottsplatsen med ett belopp av 1,565 kronor 55 öre.

Med hänsyn till stadsfullmäktiges ovanberörda beslut och då det syntes omöjligt för idrottsplatsstyrelsen att för närvarande bestrida utgifterna för idrottsplatsen utan nu begärda anslag och lån, beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa, det fullmäktige måtte besluta,

att, med bifall till framställningen, bevilja styrelsen för idrottsplatsen Tingvalla *dels* ett anslag för år 1928 å 1,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering, *dels* mot 5

% ränta ett lån ur Hjalmar Lagerlöfs donationsfond å 2,000 kronor att amorteras under en tid av högst 4 år; samt

att bemyndiga drätselkammaren att till donationsfondens säkerhet å stadens vägnar teckna borgen för ifrågavarande lån.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 67.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 2 maj 1928, § 319, gjord framställning angående dels anslag och dels lån till styrelsen för idrottsplatsen Tingvalla, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens förnyade förslag till arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 29 maj 1928.

§ 398.

Sedan stadsfullmäktige vid sammanträde den 30 juni 1927 antagit förslag till ny arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten här i staden och hos Kungl. Maj:t gjort underdånig framställning om fastställelse därå, hade fullmäktige, efter det tredje rådmannen Carl Lidberg den 16 oktober 1927 avlidit, den 21 i samma månad hos Kungl. Maj:t i underdånighet anhållit, att berörda förslag måtte återremitteras för förnyad behandling, samt att med ledigförklarande och återbesättande av den efter Lidberg lediga råd-

manstjänsten måtte få anstå i avbidan på fastställelse å ifrågavarande arbetsordning och lönestat.

Genom nådigt brev den 2 december 1927 hade Kungl. Maj:t med bifall till omförmälda anhållan anbefallt länsstyrelsen, bland annat, att inhämta förnyat yttrande i ärendet från stadsfullmäktige, varefter fullmäktige genom beslut vid sammanträde den 15 december 1927 remitterat ärendet till drätselkammaren för förnyat utlåtande.

Ärendets behandling i drätselkammaren har gått ut på en omarbetning av 1927 års förslag i vissa delar, och har härvid häradsförordningen i Mellansysslets domsaga, Hans Christenson, på begäran biträdd som sakkunnig.

Med anledning av stadsfullmäktiges principuttalande den 30 juni 1927, att vid inträffande ledighet å någon av de då med ordinarie innehavare besatta rådmanstjänsterna den ledigblivna tjänsten skall omregleras till en stadsnotarie- eller assessorsbefattning, har kammaren nu föreslagit, att befattningen såsom tredje rådmann, i fjolårsförslaget benämnd brottmålsrådmann, skall förändras till en stadsnotarietjänst, samt att rådhusrätten och magistraten följaktligen skola utgöras av en borgmästare såsom ordförande, två rådmän och en stadsnotarie. Den senare har ansetts böra i likhet med rådmännen vara ledamot av både rådhusrätten och magistraten samt skyldig deltaga i handläggning och avgörande av där förekommande mål och ärenden, utan något undantag. Beträffande tillsättning av stadsnotarie har med hänsyn till hans nyss angivna tjänsteställning och åligganden föreslagits, att han skall väljas av stadsfullmäktige, sedan magistraten avgivit yttrande.

Då stadsnotarien emellertid icke i lönehänseende blir likställd med rådmännen, utan förutsättningen är, att han skall kunna med sin tjänst förena vissa kommunala sekretariat, har kammaren funnit lämpligt, att från den förra året föreslagna brottmålsrådmannstjänsten eller nuvarande tredje rådmanstjänsten — den tjänst, som enligt vad ovan sagts skall ändras till stadsnotariebefattning — överflytta någon del av göromålen till den då föreslagna civilrådmannstjänsten eller nuvarande förste rådmannsbefattningen, och har kammaren i sådant hänseende nu föreslagit, att skyldigheten att föra domboken i mål angående häktade personer med vad därtill hörer skall åligga förste rådmannen, varemot förändret av domboken i övriga brottmål jämte de flesta egentliga sekreteraregöromålen komma att stanna å stadsnotarien. Av denna anordning följer ock, att benämningarna förste och andre rådmann lämpligen böra bibehållas i stället för benämningarna civilrådmann och inskrivningsrådmann.

Den förra året på beredningsutskottets förslag av stadsfullmäktige antagna lydelsen av § 8 mom. 2, innehållande, att ledamot av rådhusrätten och

magistraten skulle, därest särskilda omständigheter ej hindrade, uppehålla semesterledig ledamots befattning jämte egen tjänst, har på grund av vad magistraten och länsstyrelsen däremot erinrat uteslutits ur det föreliggande förslaget, vari momentet i fråga givits samma avfattning som det hade i delegerades fjolårsförslag.

I överensstämmelse med stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1927 äro avlöningsförmånerna för borgmästaren och andre rådmannen satta till 14,500 resp. 11,000 kronor med två ålderstillägg, vardera å 500 kronor efter 5 resp. 10 års tjänstgöring. Förste rådmannen, som på grund av erinringar från vederbörande myndigheter nu befriats från skyldigheten att mot särskilt arvode vara sekreterare hos stadsfullmäktige och dess beredningsutskott, har såsom följd därav föreslagits till erhållande av en grundlön av likaledes 11,000 kronor jämte ålderstillägg i likhet med borgmästaren och andre rådmannen.

Herr ordföranden förklarade sig vilja vidbliva sin för lidet år uttalade mening, att grundlönerna borde bestämmas, för borgmästaren till 15,000 kronor och för en var av rådmännen till 11,500 kronor.

Stadsnotariens grundlön har föreslagits till 8,000 kronor, men blev detta beslut fattat efter votering med 4 röster mot 3, vilka senare avgåvos för framställt yrkande, att grundlönen i fråga borde bestämmas till 7,500 kronor. Beträffande ålderstilläggen har stadsnotarien likställts med borgmästaren och rådmännen.

Å de föreslagna avlöningsbeloppen skall dyrtidstillägg ej utgå.

Kammaren har funnit lämpligt, att sportelredovisningen sker månadsvis i stället för varje kvartal, såsom tidigare varit föreslaget, och har kammaren vidare ansett, att bestämmelsen om sportelförteckningarnas granskning av borgmästaren och förste rådmannen kan bortfalla.

För övrigt äro endast några mindre ändringar, huvudsakligen av redaktionell natur, vidtagna.

I anslutning till vad sålunda anförts beslöt kammaren framlägga följande förslag:

“Arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten i Karlstad.

Organisation.

§ 1.

Rådhusrätten och magistraten i Karlstad skola utgöras av en borgmästare såsom ordförande, två rådmän och en stadsnotarie.

För behörighet till befattning vid rådhusrätten och magistraten erfordras, förutom avlagd examen, som berättigar till inträde i rättegångsverken, att äga beprövad erfarenhet i domarvärv.

Stadsnotarien tillsättes av stadsfullmäktige i enahanda ordning, som gäller för val av rådmän, sedan magistraten till stadsfullmäktige avgivit yttrande i ärendet.

Rådhusrättens och magistratens ledamöter skola vara bosatta i staden samt där mantals- och skattskrivna.

Arbetsordning.

§ 2.

Rådhusrättens och magistratens göromål och åligganden fördelas sålunda, att det tillkommer

Borgmästaren:

att ombesörja de göromål, vilka jämlikt lag eller särskilda författningar ankomma på borgmästaren;

att vara ordförande i rådhusrätten och magistraten;

att hava tillsyn över ärendenas skyndsamma och ordentliga handläggning och expedierande;

att öppna och fördela den till rådhusrätten och magistraten ankommande posten;

att utfärda stämningar, vadebevis och vederhäftighetsbevis samt i övrigt alla bevis, vilkas utfärdande icke enligt denna arbetsordning åligger rådmännen eller stadsnotarien;

att förbereda det inkomst- och utgiftsförslag för staden, som det åligger magistraten att årligen upprätta;

att hava tillsyn över stadens polis samt utöva chefskap för densamma;

att förrätta vigsel, som hos ledamot av magistraten påkallas, och däröver föra protokoll;

att vara konkursdomare och föra dithörande protokoll;

att uppsätta, underteckna och expediera utlåtanden och kungörelser, som skola av magistraten avgivas eller utfärdas;

att upprätta förslag till rådhusrättens utslag i alla civila mål och ärenden, vilka icke avgöres samma dag, deras handläggning avslutats;

att hava tillsyn över fastighetsregistrets ordentliga förande; och

att vara överexekutor.

Förste rådmannen:

att såsom ledamot av rådhusrätten och magistraten deltaga i handläggning av där förekommande mål och ärenden;

att föra domböckerna i civila mål och ärenden och i mål angående häktade personer, ombesörja därmed följande expedition och renovation, lämna uppgifter till straffregistret och prästerskapet samt utfärda på domböckerna grundade bevis;

att verkställa vederbörliga anteckningar angående i rannsakningsdomboken upptagna villkorligt dömda personer samt utfärda erforderliga övervakningsböcker;

att föra bok över personer, vilka åtnjuta förmånen av fri rättegång, samt handhava de för sådan rättegång förskotterade allmänna medel och ansvara för redovisningen av desamma;

att upprätta statistiska uppgifter angående civila mål och ärenden; och

att vara konkursdomare i händelse rådhusrätten med hänsyn till konkursärendenas antal eller omfattning finner att, utom borgmästaren ytterligare en konkursdomare erfordras.

Andre rådmannen:

att såsom ledamot av rådhusrätten och magistraten deltaga i handläggning av där förekommande mål och ärenden;

att föra de så kallade småprotokollen, fastighetsböckerna och förmynderskapsboken, ombesörja därav följande expedition och renovation, utfärda på nämnda protokoll och böcker grundade bevis samt utöva tillsyn över förmynderskap och godmansskap;

att expediera alla uppgifter, vilka skola för ärenden rörande småprotokollen till statistiska centralbyrån eller andra vederbörande insändas; och

att i det till hans förfogande ställda, å hans tjänsterum befintliga kassaskåp förvara stadens fastighetsböcker och alla de av honom å tjänstens vägnar mottagna värdehandlingar, då de ej för tjänstegöromålen användas; och få nämnda böcker och handlingar under den tid de äro under hans vård ej å annat ställe förvaras.

Stadsnotarien:

att såsom ledamot av rådhusrätten och magistraten deltaga i handläggning av där förekommande mål och ärenden;

att föra dombok i brottmål, utom beträffande häktade personer, ombesörja därmed sammanhängande expeditioner samt uppgifter till straffregistret och prästerskapet ävensom utfärda på nämnda dombok grundade bevis;

att verkställa föreskrivna anteckningar angående i sagda dombok upptagna villkorligt dömda personer samt utfärda erforderliga övervakningsböcker;

att upprätta och expediera alla saköreslängder samt alla statistiska uppgifter, som angå brottmål;

att såsom magistratssekreterare föra diarier och protokoll över magistratsärenden samt ombesörja all den magistraten åliggande expeditionsskyldighet och brevväxling, som icke enligt vad ovan sägs åligger borgmästaren;

att upprätta och expediera föreskrivna uppgifter angående markegången;

att föra handelsregistret samt ombesörja vad därmed äger sammanhang ävensom till kommerskollegium insända vederbörliga uppgifter;

att vara notarius publicus;

att hålla besiktningar, värderingar och andra ej särskilt nämnda förrättningar, som utom rådhusrättens eller magistratens sammanträden skola verkställas, samt inför rådhusrätten eller magistraten föredraga dessa ärenden; och

att hava närmaste inseendet över uppbörden av kronoutskylder.

§ 3.

Övriga göromål inom rådhusrätten och magistraten fördelas på sätt magistraten finner lämpligt, och äga ledamöterna utan hinder av ovanstående arbetsfördelning, med magistratens medgivande, överenskomma om protokollsföring och expedition på annat sätt.

§ 4.

Angående rätt för magistraten att vid offentliga valförrättningar fördela sig på avdelningar samt förordna lämpliga personer att vid dylika tillfällen såsom ledamöter biträda magistraten gäller vad särskilt är stadgat.

§ 5.

Är borgmästaren av sådant tillfälligt förhinder, som omförmäles i Kungl. resolutionen den 9 december 1766, under en kortare tid urståndsatt att sitt ämbete utöva, inträder i hans ställe den av rådmännen, som magistraten därtill utser.

§ 6.

Å tider, som av magistraten bestämmas och kungöras, skola borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien alla helgfria dagar, utom rådhusrättens ordinarie sessionsdagar, vara i tjänsteärenden tillgängliga å till dem upplåtna tjänstelokaler under minst två timmar i följd.

§ 7.

Ordinarie ledamot av rådhusrätten och magistraten må icke innehava annan tjänst eller befattning å rikets eller riksdagens stat, hos enskild person, bolag eller annan kommun än staden, ej heller uppdrag som ordförande eller ledamot i styrelse för verk, bolag eller ekonomisk förening, med mindre länsstyrelsen, efter magistratens och stadsfullmäktiges hörande, finner sådant icke utgöra hinder för tjänstens behöriga utövande. Sådant medgivande gäller dock för varje gång ej längre tid än fem år.

§ 8.

1. Borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien äga att årligen efter den fördelning, som magistraten uppgör, utan avdrag å avlöningsförmånerna, tillgodonjuta semester, borgmästaren under en och en halv månad samt en var av rådmännen och stadsnotarien under en månad.

2. Ledamot av rådhusrätten eller magistraten, som med anledning av annan ledamots semester efter förordnande bestrider dennes tjänst, är ej berättigad till särskild ersättning därför.

3. Är någon av nämnda tjänstemän av styrkt sjukdom oförmögen att förvalta sin tjänst, äger han att under högst en månad under ett och samma kalenderår åtnjuta full avlöning. Vid ledighet härutöver av samma anledning avdrages till ersättning åt vikarien 30 procent av avlöningen med undantag av ålderstillägg.

4. Orsakas sjukdomen av skada, ådragen under tjänsteutövning, åtnjutes full avlöning under en tid av högst sex månader från tjänstledighetens början; varar sjukdomen under längre tid ankommer det på stadsfullmäktiges prövning om och i vilken omfattning avdrag må ske, dock att detta avdrag icke må bestämmas högre än till 30 procent av avlöningen med undantag av ålderstillägg.

5. Är någon av ifrågavarande tjänstemän av andra orsaker lagligen hindrad att fullgöra sin tjänst eller undfår han ledighet för svag hälsas vårdande, offentligt uppdrag, eller enskilda angelägenheter, skall han avstå minst 30 procent av avlöningen med undantag av ålderstillägg samt kan förpliktas att härutöver avstå så mycket som enligt magistratens beprövande fordras för tjänstens uppehållande eller eljest av magistraten prövas skäligt.

6. Utan hinder av vad här ovan under mom. 3, 4 och 5 stadgats må llock gälla avtal, som angående lägre ersättning till vikarie kan hava mellan vederbörande träffats och som magistraten prövar skäligt godkänna.

Avlöningsstat.

§ 9.

Rådhusrättens och magistratens ledamöter åtnjuta följande årliga löneförmåner:

Borgmästaren:

grundlön ..... kr. 14,500:—
jänte två ålderstillägg, vardera å 500 kronor, efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring.

Förste rådmannen:

grundlön ..... kr. 11,000:—
jänte två ålderstillägg, vardera å 500 kronor, efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring.

Andre rådmannen:

grundlön ..... kr. 11,000:—
jänte två ålderstillägg, vardera å 500 kronor, efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring.

Stadsnotarien:

grundlön ..... kr. 8,000:—
jänte två ålderstillägg, vardera å 500 kronor, efter resp. 5 och 10 års tjänstgöring.

§ 10.

Avlöningen till borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien utgår från och med månaden näst efter den, varunder utnämning eller förordnande till tjänsten ägt rum, till och med den månad, varunder tjänsteman från sin befattning avgår.

Avlöningen uppbäres månadsvis i förskott den första helgfria dagen i varje månad.

§ 11.

Beträffande rätten till åtnjutande av ovannämnda ålderstillägg skall gälla, att tiden för utbekommande av ålderstillägg räknas från och med månaden näst efter den, varunder utnämning eller förordnande till tjänsten ägt rum, dock med villkor, att vederbörande tjänsteman själv bestritt sin befattning minst fyra femtedelar av den tid, han densamma innehaff.

Vid tjänstetidens beräkning må avdrag ej ske för avbrott i tjänstgöring på grund av sjukdom, allmänt uppdrag eller uppehållande av annan tjänst inom rådhusrätten och magistraten. I fråga om rätt till ålderstillägg äga nu-

varande ledamöter av rådhusrätten och magistraten att tillgodoräkna sig sin förflutna tjänstetid därstädes. Ledamot, som vinner befordran till annan tjänst inom rådhusrätten och magistraten, äger jämväl med avseende å rätt till ålderstilllägg räkna sig tillgodo tjänstgöring i den förut innehavda befattningen.

§ 12.

Då vid semester finnes erforderligt att till tjänstgöring inom rådhusrätten eller magistraten förordna person, som ej innehar tjänst därstädes, äger magistraten att av stadens medel utanordna skälig gottgörelse, dock icke till högre belopp än 300 kronor för hel månad räknat.

§ 13.

Den, som uppehåller ledig tjänst under vakans, äger att uppbära två tredjedelar av den med tjänsten förenade grundlönen.

§ 14.

All kostnad för renskrivning bestrides av staden med belopp, som fastställes av stadsfullmäktige efter förslag av magistraten.

Papper, skrivmaterialier och dylikt tillhandahålles av staden, som jämväl skall vidkännas ersättning till notarialvittne.

§ 15.

1. Alla sportler, som enligt lag och författning tillkomma borgmästaren, rådmännen och stadsnotarien, däri jämväl inbegripet provision för uppbörd av stämpelpappersmedel, skola för varje månad, varunder de influēt, inom fjorton dagar därefter av vederbörande expeditionshavande inlevereras till stadskassan, varvid till redovisning skall bifogas förteckning enligt formulär, som fastställes av magistraten på drätselkammarens förslag och som angiver inkomstens titel och belopp samt expeditionsnummer i dombok eller protokoll.

2. Vad sålunda stadgats angående redovisning av sportler skall icke gälla reseersättningar och dagtraktamenten, lösen för översättningar, bevis om arkivforskning samt arvode eller annan gottgörelse för förrättning i ärenden, varmed tjänsteinnehavaren icke på grund av lag eller förordning varit skyldig taga befattning.

§ 16.

Angående skyldighet för befattningshavare vid rådhusrätten och magistraten att vid viss ålder avgå från tjänsten mot åtnjutande av pension skall gälla vad i sådant avseende stadgats i det av Konungens Befallningshavande

i Värmlands län den 21 augusti 1924 fastställda pensionsreglemente för Karlstads stads befattningshavare samt befattningshavaresefterlevande maka och barn.

Särskilda bestämmelser.

§ 17.

Ordinarie befattningshavare vid rådhusrätten och magistraten är skyldig underkasta sig den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet och den jämkning i åligganden, som kan varda bestämd.

Angående skyldighet för ledamot av rådhusrätten och magistraten att i samband med en allmän omorganisation av magistraterna och underrätterna övergå till annan befattning skall gälla vad särskilt är eller varder stadgat.

§ 18.

För nuvarande andre rådmannen R. Rhodin skall, intill dess han anmäler sig vilja övergå till denna arbetsordning och lönestat, gälla vad som stadgas i den av Kungl. Maj:t den 20 april 1906 för rådhusrätten och magistraten fastställda arbetsordning och lönestat med däri den 23 maj 1914 fastställda ändringar.

§ 19.

Denna arbetsordning och lönestat skall med i nästföregående § angiven inskränkning träda i kraft den 1 januari 1929.

Vidare beslöt drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige måtte godkänna förestående förslag till arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten i Karlstad samt därå söka Kungl. Maj:ts stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 5 juni 1928.

§ 18.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges herr ordförande hade lönenämnden att avgiva yttrande över drätselkammarens förslag enligt dess protokoll den 29 maj 1928, § 398, till arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten i Karlstad; och beslöt nämnden enhälligt hemställa:

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 68.

Sedan Kungl. Maj:t på därom av fullmäktige gjord framställning genom beslut den 2 december 1927 till fullmäktige återremitterat på Kungl. Maj:ts prövning beroende ärende angående ny arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten här i staden, hade drätselkammaren uppå remiss från fullmäktige avgivit förnyat förslag i ärendet den 29 maj 1928.

Över detta förslag hade utlåtande avgivits av lönenämnden.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte godkänna nu ifrågavarande förslag till arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten i Karlstad samt därå söka Kungl. Maj:ts stadfästelse.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Besparingskommitténs och delegerades från fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden förslag om ökat samarbete mellan styrelsen och nämnden.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

På grund av stadsfullmäktiges beslut den 19 sistlidne april har jag äran överlämna av besparingskommittén och delegerade från fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden upprättat förslag till samarbete mellan sistnämnda tvenne delegationer.

Karlstad den 24 maj 1928.

NILS BJÖRKMAN.
Kommitténs ordförande.

Utdrag ur protokoll hållet vid besparingskommitténs sammanträde den 23 maj 1928.

§ 2.

Genom beslut den 19 april 1928 hava fullmäktige uppdragit åt besparingskommittén att i samråd med delegerade från fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden inkomma med förslag rörande ökat samarbete emellan de tvenne sistnämnda delegationerna.

I sådant syfte hava besparingskommittén jämte delegerade sammanträtt denna dag och beslutat avgiva följande uttalande och förslag.

När besparingskommittén upptog nu föreliggande ärende på sitt arbetsprogram var detta i första hand i syfte att söka förverkliga tvenne önskemål, nämligen

att med hänsyn till vinnande av enkelhet, överskådlighet och kontroll i förvaltningen så långt sig göra låter centralisera den hittills efter flera linjer arbetande sociala verksamheten, varvid i viss utsträckning gemensamma befattningshavare skulle kunna finna användning, samt

att för ändamålet få upplagt ett centralregister över alla samhällsmedlemmar, som i en eller annan form erhålla kommunens stöd och hjälp, ett önskemål för vilket stadsrevisionen vid flera tillfällen gjort sig till tolk.

Om ock endast en mindre direkt besparing torde kunna göras genom den nedan föreslagna omorganisationen, synes denna direkta vinst vara av underordnad betydelse i jämförelse med de indirekta fördelar ett intimare samarbete delegationerna emellan skulle medföra, särskilt vid frågor av utredande art samt vid bevakande av stadens intressen gent emot andra kommuner.

Ovanstående ledande synpunkter, vilka förestavat besparingskommitténs omorganisationsförslag, hava i huvudsak vunnit fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens ävensom stadsfullmäktiges gillande.

Med hänsyn till att besparingskommitténs ursprungliga förslag var av mera omfattande natur, anser den sig i viss mån böra frångå för sagda ändamål föreslagen organisation för samarbetet.

Delegerade föreslå samarbete delegationerna emellan efter följande linjer:

1) Fattigvårdsstyrelsens — inbegripet tillsyningsmännen — expeditioner förläggas till Klaraborg med sysslomannen som gemensam chef för hos delegationerna anställd personal,

2) Sysslomannen åligger:

att leda och övervaka underlydande personals arbete samt utfärda närmare direktiv för detsammans rätta utförande,

att med biträde av till förfogande stående personal dels upplägga ett för all understödsverksamhet gemensamt register, dels verkställa alla utredningar på hithörande områden ävensom handlägga samtliga ärenden med andra kommuner, samt

att närvara vid fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens sammanträden, och äger han deltaga i förhandlingarna, men ej i besluten, dock äger han rättighet att till protokollet få antecknad en från beslutet skiljaktig mening.

3) Barnavårdsföreståndarebefattningen bibehålles, men blir ordinarie, och skall densamma tillsättas av barnavårdsnämnden.

Barnavårdsföreståndaren åligger:

att handlägga ärenden rörande utomäktenskapliga barn samt barn, som böra omhändertagas för skyddsuppfostran,

att anskaffa fosterhem och ombesörja utackordering av barn,

att handhava ärenden rörande fosterbarn,

att efter barnavårdsnämndens uppdrag verkställa inspektion av fosterhem utom staden,

att vara barnavårdsman utan särskild ersättning i den omfattning, som barnavårdsnämnden förordnar,

att biträda med centralregistrets förande, samt

att närvara vid barnavårdsnämndens och fattigvårdsstyrelsens sammanträden, och äger han deltaga i förhandlingarna, men ej i besluten, dock äger han rättighet att till protokollet få antecknad en från beslutet skiljaktig mening.

4) Inspektion av fosterhem inom staden verkställs av föreståndarinnan för barnavdelningen å Klaraborg.

5) Tillsyningsmännen och barnavårdsföreståndaren äro skyldiga att — enligt sysslomannens anvisning — utföra arbeten för båda delegationerna.

6) Gemensam sekreterare (juridisk rådgivare och protokollförare) anställs, varvid drätselkammaren bör taga under övervägande, huruvida stadsombudsmannen kan för ändamålet tagas i anspråk.

7) Av praktiska skäl omhänderhaves kassarörelsen för barnavårdsnämnden av fattigvårdsstyrelsens tjänstemän, men föres särskilda räkenskaper.

Mot detta delegerades förslag anförde Herr *Braunerhjelm* reservation beträffande punkt 3) med följande yrkande: "Barnavårdsföreståndaren skall ej vara skyldig att utan ersättning vara barnavårdsman, enär jag anser det är

ett uppdrag, som ej bör åläggas en tjänsteman såsom ett åliggande i tjänsten, och enär jag anser, att, om ett sådant åläggande skall givas barnavårdsföreståndaren, liknande åläggande även bör givas fattigvårdstillsyningsmännen, då ju tjänstemännen skola vara gemensamma för de båda delegationerna“.

Beträffande punkt 7) anfördes reservation av herrar *Liljeberg* och *Eliæson*, vilka ansågo, att kassarörelsen för barnavårdsnämnden fortfarande bör omhänderhavas av drättselkammaren. I omröstningen om denna punkt deltog ej barnavårdsnämndens delegerade.

I övrigt få delegerade framhålla:

att det är önskvärt, att barnavårdsföreståndaren å Klaraborg beredes möjlighet till eget rum med förrum; ett önskemål, som — enligt uppgift från fattigvårdsstyrelsens delegerade — kan tillgodoses,

att — för bedömandet av den föreslagna omorganisationens ekonomiska sida — delegerade tänkt sig samma löneförmåner för barnavårdsföreståndaren som för fattigvårdstillsyningsmännen samt ett arvode av högst 1,000 kronor utan dyrtidstillägg till den gemensamma sekreteraren, men anse delegerade det lämpligast, att särskilt förslag härutinnan ingivas av vederbörande delegationer,

att den del av fattigvårdsstyrelsens sekreterarearvode, som nu utgår till sysslomannen för av honom utfört arbete, som förut påvilat sekreteraren, även efter omorganisationen bör till honom utgå,

att vid uppgörandet av 1929 års stat förvaltningskostnaderna proportionellt fördelas mellan delegationerna, samt

att uppgörandet av mera detaljerade instruktioner för tjänstemännen lämpligen bör anstå tills omorganisationen någon tid prövats.

Slutligen får delegerade föreslå

att den föreslagna omorganisationen träder i kraft fr. o. m. den 1 januari 1929.

Karlstad som ovan.

NILS BJÖRKMAN.

Justeras:

EFRAIM ELIÆSON. NILS O. HULT.

Rätt utdraget intygas:

N. BJÖRKMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 29 maj 1928.

§ 383.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges herr ordförande hade kammaren att avgiva yttrande över av besparingskommittén och delegerade från fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden uppgjort förslag rörande ökat samarbete emellan styrelsen och nämnden.

Kammaren fann de uti förslaget andragna synpunkter och önskemål värda allt beaktande och deras genomförande ägnat att befordra ett gagnande samarbete emellan fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden men ville kammaren avstyrka förslaget i den del det avsåge, att kassarörelsen för nämnden skulle omhänderhavas av styrelsens tjänstemän i stället såsom för närvarande av drätselkammaren, enär det finge anses lämpligt att så mycket som möjligt av stadens kassarörelse indrages under stadskassan samt dessutom det nuvarande systemet icke inneburit någon påvisbar olägenhet.

På grund härav beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa, det fullmäktige måtte besluta:

att samarbetet mellan fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden skall ordnas i överensstämmelse med de av delegerade uppdragna riktlinjer, dock att barnavårdsnämndens kassarörelse fortfarande skall handhavas av drätselkammaren genom stadskassan,

att uppdraga åt fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden att vid lämplig tidpunkt till stadsfullmäktige för fastställelse ingiva förslag till instruktioner för tjänstemännen,

att likaledes uppdraga åt fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden att till stadsfullmäktige inkomma med förslag dels till arvode åt den gemensamma sekreteraren och dels till löneförmåner åt barnavårdsföreståndaren,

att den del, utgörande 700 kronor, av fattigvårdsstyrelsens sekreterarearvode, som nu utgår till sysslomannen för av honom utfört, men sekreteraren förut påvilande arbete, även efter omorganisationen skall till sysslomannen utgå,

att vid statförslagets upprättande förvaltningskostnaderna skola proportionellt fördelas mellan delegationerna, samt

att den föreslagna omorganisationen skall träda i kraft den 1 januari 1929.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 69.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 19 april 1928 uppdragit åt besparingskommittén att i samråd med delegerade från fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden inkomma med förslag rörande ökat samarbete emellan de tvenne sistnämnda delegationerna, hade besparingskommittén jämte sådana delegerade, som ovan nämnts, avgivit förslag i ärendet den 23 maj 1928.

Häröver hade drätselkammaren inkommit med infordrat utlåtande; och beslöt beredningsutskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hälsovårdsnämndens förnyade förslag i återremitterade ärendet om ökad lön åt mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningsbyrån.

Till Stadsfullmäktige.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 19 januari 1928 beslöts återremittera hälsovårdsnämndens framställning om bestämmande av mikroskopistens och kassörskans lön till 1,500 kronor om året med begäran om yttrande från bl. a. hälsovårdsnämnden angående ett till eventuellt beslut om bifall ifrågasatt tillägg, att det å hälsovårdsnämndens stat upptagna anslaget till biträde åt mikroskopisten skulle indragas.

Hälsovårdsnämnden måste för sin del motsätta sig ett sådant tillägg, enär biträdet är nödvändigt vid sidan av mikroskopisten.

Å köttbesiktningsbyrån måste arbetet med mikroskoperingen bedrivas jämsides med inlämnandet av köttpartierna för besiktning. Går icke mikroskoperingen sin jämna gång uppstår stagnation i besiktningen.

Kungjorda besiktningstiden är måndagar 9—10 f. m., tisdagar och onsdagar 8—11 f. m., torsdagar 7—11 f. m., fredagar 7—11 f. m. och 5—6 e. m. samt lördagar 7—10 f. m. Särskilt fredagar förefinnes en verklig kö av per-

soner, som önska få kött besiktigt. Ofta händer det därför, att besiktningen och därmed mikroskoperingen pågår ett par timmar efter ordinarie stängningstid. Besiktning måste nämligen företagas å varje köttparti, som anmäles före anslagna byråtiden. I lagen om köttbesiktningstvång och slakthus den 10 oktober 1915, § 2, är föreskrivet, att köttbesiktningen skall kunna äga rum utan större vare sig tidsutdräkt eller annan olägenhet. Det gäller bland annat att hålla mikroskoperingen i jämn gång och tillse, att utlämnandet av köttet icke uppehålles genom i mikroskoparbetet uppkommande onödigt avbrott. Sådana avbrott gå ut över allmänheten och kunna föranleda förstängande från Kungl. Medicinalstyrelsen att avhjälpa olägenheten. Redan nu är det föreskrivet, att mikroskopisten icke bör per dag verkställa mera än ett sextiotal mikroskoperingar, vilka — det behöver icke sägas — innebär ett rätt så kvalificerat och ansträngande arbete. Antalet har här ofta överskridits ända upp till 82 om dagen.

Den, som önskar besiktning av kött, har först att gå till kassan, där mikroskopisten lämnar specificerad nota å det inlämnade köttet och mottar avgifterna. Jämsides med dessa göromål sköter mikroskopisten mikroskopet. Därför har hon att — till dels efter byråns stängning — upprätta kassaredogörelser till drätselkammaren jämte avlämnande av kassan. Dessutom för hon byråns tillförseljournaler.

Erfarenheten lär, att en mikroskopist vissa dagar, särskilt fredagar, icke ensam kan utföra allt det arbete, som enligt ovanstående å stadens köttbesiktningebyrå skulle tillkomma henne. Ett försök i den riktningen skulle givetvis resultera i berättigade klagomål och erinringar.

Att under sådana förhållanden ifrågasätta indragningen av biträdet måste bero av obekantskap med förhållandena. Det torde tvärtom endast vara en tidsfråga, att hälsovårdsnämnden måste å byrån hava ytterligare en fullt utbildad mikroskopist. Då så blir fallet torde biträdet åtminstone till en början kunna undvaras.

Biträdet för närvarande har, såsom sagt, å vissa dagar, då brådskan är störst, att biträda mikroskopisten i allt arbete utom själva mikroskoperingen. Sålunda biträder hon vid kassan genom att skriva ut kvitton och taga emot pengar. Dessutom hjälper hon till med tillverkning av de mikroskopiska preparaten.

Med anförande av ovanstående får hälsovårdsnämnden hemställa om bi-

fall till ifrågavarande framställning utan villkor om indragning av det blygsamma anslaget till ett mikroskopistbiträde.

Karlstad den 11 april 1928.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 5 juni 1928.

§ 20.

Uppå återremiss från stadsfullmäktige i anledning av inom fullmäktige den 19 januari 1928 framställt yrkande om bifall till hälsovårdsnämndens förslag om ökad lön till mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningsbyrån med det tillägg, att ett å hälsovårdsnämndens stat upptaget anslag till biträde åt mikroskopisten måtte utgå, hade lönenämnden att avgiva förnyat yttrande i ifrågavarande ärende.

Nämnden, som redan vid sin hemställan den 13 december 1927 till fullmäktige om fastställande av ifrågavarande befattningshavares årslön från och med den 1 januari 1928 till 1,500 kronor jämte dyrtidstillägg enligt för stadens övriga befattningshavare gällande grunder utgått från, att vid denna avsevärda löneförhöjning det å hälsovårdsnämndens stat upptagna anslag till biträde åt mikroskopisten icke vidare skulle tagas i anspråk, ansåg, att vid rationell arbetsfördelning biträdets arbete torde kunna medhinnas av de tjänstemän, hälsovårdsnämnden har till förfogande och beslöt sålunda hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte besluta fastställa årslönen till mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningsbyrån från och med den 1 januari 1928 till 1,500 kronor jämte dyrtidstillägg enligt för stadens övriga befattningshavare gällande grunder, med bestämmelse likväl, att å hälsovårdsnämndens stat upptaget anslag till mikroskopistbiträde icke skall tagas i anspråk utan sålunda ur staten utgå.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 juni 1928.

§ 401.

Sedan stadsfullmäktige den 19 januari 1928 i anledning av framställt yrkande om bifall till förslag av hälsovårdsnämnden om ökad lön till mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningsbyrån med det tillägg, att ett å hälsovårdsnämndens stat upptaget anslag till biträde åt mikroskopisten måtte utgå, till hälsovårdsnämnden, lönenämnden och drätselkammaren för förnyade yttranden återremitterat ifrågavarande förslag, företog nu kammaren ärendet ånyo till behandling, varvid, förutom yttrande från hälsovårdsnämnden, ett av lönenämnden den 5 juni 1928, under § 20 i protokollet, antaget förslag i ärendet föredrogs.

Efter överläggning beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens ifrågavarande förslag.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 70.

Sedan fullmäktige den 19 januari 1928 till hälsovårdsnämnden för förnyad utredning återremitterat av nämnden gjord framställning om ökad lön åt mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningsbyrån, hade nämnden den 11 april 1928 avgivit förnyat yttrande och förslag i ärendet.

Häröver hade lönenämnden på remiss yttrat sig, vilket yttrande biträtts av drätselkammaren.

Beredningsutskottet beslöt, efter omröstning med fem röster mot två, avgivna för drätselkammarens förslag, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla hälsovårdsnämndens i ärendet avgivna förnyade förslag.

Mot detta utskottets beslut anmälde Herr Håkansson sin reservation till förmån för drätselkammarens förslag.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Brandstyrelsens framställning angående ökat arvode till skorstensfejarmästaren.

Till Stadsfullmäktige.

Med bifogande av protokollsutdrag får brandstyrelsen härmed anhålla, att stadsfullmäktige måtte fastställa föreslagen ökning av arvodessumman för stadens skorstensfejarmästare.

Karlstad den 17 april 1928.

Å Brandstyrelsens vägnar:
OLOF WÄSTLUND.

*Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde
med brandstyrelsen i Karlstad den 11 april 1928.*

§ 18.

Från skorstensfejaren hade inkommit en anhållan om en höjning av till honom utgående arvode för sotning så lydande:

“Till Brandstyrelsen i Karlstad.

Med anledning av träffat avtal mellan mig och mina arbetare som träder i kraft den 10 mars detta år, och varigenom jag får utbetala mera i avlöning Kr. 3,200: — samt därjämte premiebetalning för särskild olycksfallsförsäkring jämte arbetskläder med Kr. 150: —. Summa Kr. 3,350: —, anhåller jag vördsam samt att min entreprenadsumma ökas med detta belopp.

Arbetsavtal bifogas.

Karlstad den 10 mars 1928.

FR. WOLGAST.“

Styrelsen fann, att avlöningen till sotningspersonalen genom det uppgjorda avtalet ökats med 46: — Kr. per vecka vilket per år utgör en ökning av Kr. 2,392: —.

Dessutom tillkommer på grund av avtalets bestämmelse kostnader för arbetskläder, sjuk- och olycksfallsförsäkring.

På grund av ovanstående får brandstyrelsen hemställa hos stadsfullmäktige, att skorstensfejarens arvodessumma höjes med Kr. 2,800: — per år; dock att ökningen för innevarande år endast skall bli Kr. 2,333: 33 utgörande ökat arvode för 3 kvartal.

Denna § justerades omedelbart.

Som ovan.

In fidem:

A. A. ENGSTRÖM.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 5 juni 1928.

§ 21.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över brandstyrelsens förslag enligt dess protokoll den 11 april 1928, § 18, om ökning av arvodessumman till skorstensfejaremästaren.

Efter överläggning fann nämnden skäligen hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige måtte bifalla brandstyrelsens ifrågakvarande förslag.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 juni 1928.

§ 402.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över brandstyrelsens förslag enligt dess protokoll den 11 april 1928, § 18, om ökat arvode till skorstensfejaremästaren; och beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte bifalla brandstyrelsens ifrågakvarande förslag.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 71.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade utskottet att avgiva yttrande över brandstyrelsens framställning angående ökat arvode till skorstensfejmästaren.

Häröver hade lönenämnden och drätselkammaren avgivit infortrade utlåtanden; och beslöt utskottet att, med instämmande däri, hemställa,
att stadsfullmäktige måtte bifalla brandstyrelsens ifrågavarande förslag.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Drätselkammarens framställning om pension till stadsarbetaren
Per Gustaf Persson.**

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 12 mars 1928.

§ 185.

Med begäran om pension hade från stadsarbetaren Per Gustaf Persson inkommit en så lydande ansökan:

“Till Drätselkammaren.

Undertecknad, född den 17 september 1853 och sedan år 1903 anställd hos staden, först som gatuarbetare och de senare åren som skötare av avstjälningsplatserna, får härmed, under åberopande av närlagda läkareintyg, vördsamt anhålla om erhållande av pension.

Karlstad den 6 februari 1928.

PER GUSTAF PERSSON.“

Härvid fanns fogat detta intyg:

“Stadsarbetaren Per Gustaf Persson, född den 17 september 1853, har vid undersökning befunnits lida av hjärtlidande och njursjukdom samt åderför-

kalkning, vilket härmed för erhållande av pension på grund av oförmåga till allt arbete för Carlstads stads drätselkammare intygas.

Carlstad den 3 febr. 1928.

A. HÖGSTRÖM,
leg. läk.“

Byggnadschefen hade rörande Perssons anställningstid och löneförmåner lämnat uppgift, att Persson varit anställd i stadens tjänst sedan november månad år 1904 samt att hans arbetsförtjänst motsvarat den för grovarbetare enligt gällande kollektivavtal fastställda timlönen.

Stadskamreraren hade i ärendet lämnat dessa uppgifter:

“I. *Enligt kassans bestämmelser.*

Fullt pensionsunderlag	Kr. 1,464: —
Reducerat pensionsunderlag (²³ / ₃₀ -delar)	” 1,122: 40
Årlig pension å reducerat pensionsunderlag	Kr. 673: 44.

Pensionsavgifter Kr. 60: — per år fr. o. m. den 1 januari 1924.

II. *Enligt äldre praxis.*

Slutlön	Kr. 1,200: —
Årlig pension = ²³ / ₃₀ -delar av 60 % å denna summa	Kr. 552: —.

Härvid inga pensionsavgifter.“

Drätselkammaren, som ansåg, att Persson borde pensioneras enligt de grunder, som vanligen tillämpats innan pensionsreglementet kom till stånd, beslöt ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att fullmäktige måtte tillerkänna stadsarbetaren Per Gustaf Persson en årlig pension av 552 kronor, att från och med månaden näst efter den, under vilken han lämnar sin nuvarande anställning, utgå under hans återstående livstid.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 5 juni 1928.

§ 19.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över drätselkammarens framställning angående pension till stadsarbetaren Per Gustaf Persson.

Nämnden beslöt hemställa:

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 72.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående pension åt stadsarbetaren R. Gustaf Persson, beslöt att, med instämmande i vad lönenämnden i ärendet anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag för reparation av ridhuset vid Våxnäs.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 juni 1928.

§ 404.

Arbetsutskottet för Lantbruks- och skogsutställningen i Karlstad 1929 hade hos drätselkammaren hemställt bland annat att ridhuset vid Våxnäs måtte efter erforderlig reparation ställas till utställningens förfogande från och med den 1 oktober 1928. I anledning härav och då ridhuset vore i sådant skick att snar reparation av detsamma tarvades, hade stadsarkitekten inkommit med förslag till nödtorftiga reparationer, varande förslaget så lydande:

"Till Drätselkammaren i Karlstad.

Enligt uppdrag får jag härmed överlämna kostnadsuppgift på erforderliga reparationer av ridhuset i Våxnäs.

Yttertaket, som är täckt med vanlig takpapp, är synnerligen bristfälligt och föreslås därför, att detsamma omtäckes med

Icopaltakpapp av B-sort, kostnad.....	1,500: —
Lagning av innertaket	300: —
Justering av dörrar, lås och glasrutor	200: —
	Kronor 2,000: —

Karlstad i stadsarkitektkontoret den 6 juni 1928.

CARL CRISPIN.

Efter hållen överläggning beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa: att fullmäktige måtte för ridhusets vid Våxnäs reparation anvisa ett förslagsanslag av 2,000 kronor ävensom bestämma, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 73.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning om anslag för reparation av ridhuset vid Våxnäs, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Herrar Hammarbergs, Dalgrens och Zachrisons motion om vissa inredningsarbeten i bibliotekslokalerna i gamla gymnasiebyggnaden.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Karlstads Stadsfullmäktige beslöto å sammanträde den 16 september 1926 rörande det s. k. gamla gymnasiehuset:

att frånträda alla anspråk på äganderätten till gamla gymnasiehuset med tomtområde, under villkor att staden berättigades att kostnadsfritt disponera de lokaler, vilka nu användas för högre allmänna läroverkets bibliotek och naturhistoriska samlingar;

att åtaga sig dels iståndsättandet och framtida underhållet av nyssnämnda lokaler genom stadens egen försorg, dels andel i kostnaden för värmelednings indragande i byggnaden med ett belopp av 3,000 kronor; samt

att uppdraga åt drätselkammaren att med vederbörande träffa de avtal, som erfordrades för verkställigheten av fullmäktiges sålunda fattade beslut.

Sedan statsverket genom detta stadsfullmäktiges beslut blivit ägare till det gamla gymnasiehuset, har riksdagen i år anvisat ett reservationsanslag av 39,900 kronor såsom bidrag till byggnadens restaurering. Arbetena härmed komma väl med största sannolikhet att påbörjas instundande sommar.

Genom fullmäktiges ovan nämnda beslut skulle iståndsättandet av läroverkslokalerna ske genom stadens egen försorg, alltså oberoende av restaureringen i övrigt. Det ligger emellertid i öppen dag, att en samtidig reparation av hela byggnaden och helst under enhetlig ledning skulle ställa sig billigast och även ur bibliotekets synpunkt vara lämpligast, vilket tydligt framgår av bifogade skrivelse från läroverkets bibliotekarie, lektor Nils Lindahl.

Nämnda skrivelse innehåller dessutom en redogörelse för de åtgärder, som äro oundgängligen av nöden för lokalernas försättande i fullt användbart skick, nämligen:

- 1) anordnande av förbindelse mellan det större och det mindre rummet å vinden;
- 2) anbringande av en vindeltrappa mellan bibliotekslokalerna i de olika våningarna;
- 3) inredande av hyllor å vinden och framför en igensatt dörr mellan för-rummet och stora bibliotekssalen samt justering av söndriga hyllor och skåp;
- 4) uppdragning av värmeledningen även till vindsvåningen;
- 5) införande av elektrisk belysning i samtliga bibliotekslokaler;
- 6) anordnande av tvättställ och pissoar i förrummet till boksalarerna;

- 7) anskaffande av dubbelfönster;
- 8) insättande av en dubbeldörr till en av ingångarna till vindsrummen;
- 9) fullständig inre restaurering av bibliotekslokalerna.

Särskilt anslag erfordras, i den mån dessa arbeten icke äro medräknade i Kungl. byggnadsstyrelsens kostnadsberäkning. Då denna icke varit oss tillgänglig, ha vi icke kunnat särskilja de bibliotekariens önskemål, som eventuellt äro medtagna däri, från de övriga.

På grund av vad här anförts få undertecknade, med överlämnande av bibliotekariens skrivelse i ärendet, föreslå stadsfullmäktige att besluta:

- 1) *att* arbetet med restaureringen av läroverkets lokaler i det gamla gymnasiehuset igångsättes samtidigt med restaureringen av byggnaden i övrigt;
- 2) *att* särskilt anslag beviljas för utförande av de av bibliotekarien närmare angivna arbeten, som icke äro upptagna i Kungl. byggnadsstyrelsens beräkningar i dess yttrande av den 30 april 1924.

Karlstad den 2 maj 1927.

VIKTOR HAMMARBERG.

LARS DALGREN.

ALBIN ZACHRISON.

I egenskap av bibliotekarie vid Karlstads stifts- och läroverksbibliotek får jag härmed närmare uttala de önskemål beträffande bibliotekslokalernas restaurering och angiva de åtgärder till deras försättande i fullt användbart skick, vilka jag under min treåriga bibliotekarietid funnit vara oundgängligen av nöden.

1) *Beredande av ökat lokalutrymme.* Då hyllutrymmet i de två salar, biblioteket förfogar över i våningen 1 tr. upp, är i det allra närmaste till fullo upptaget, ja inom vissa ämnesfack redan överbelagt, är det för vinnande av nödig ordning och reda vid böckernas uppställning ett verkligt angeläget krav, att ökat hyllutrymme beredes. En större sändning om tio packlärar, innehållande av Bergsskolan i Filipstad skänkta patentbeskrivningar, ligga ännu oupppackade i brist på plats för böckernas uppställande. Omfattningen av de årliga nyförvärven gör också, att reservutrymmet inom varje ämnesfack icke får tillagas alltför knappt, om det skall räcka för någon tid framåt. Inom de berörda två salarna finnes näppeligen plats för anbringande av nya hyllor, medan däremot på vinden ett visst utrymme kan vinnas, därest den av domkapitlet disponerade delen av denna frigöres för bibliotekets behov. Här böra då, i likhet med vad fallet redan är på den av biblioteket innehavda andra sidan, hyllor

inredas, dels väggfasta, så långt utrymmet medger, dels en eller två fristående i rummets längdriktning. Invid det stora vindsrummet ligger ett mindre dylikt, vilket också användes för bibliotekets behov. Detta saknar emellertid direkt förbindelse med det större rummet, varför det blir nödvändigt att ta upp en dörr i väggen mellan rummen i fråga. Vidare måste förbindelse i form av en vindeltrappa anordnas mellan bibliotekets lokaler i de båda olika våningarna. Indragandet av värmeledning, den restaurationsåtgärd stadsfullmäktige ansett böra i första hand ifrågakomma, och vartill medel anslagits, måste självfallet utsträckas även till vindslokalerna, då dessa ju eljest skulle bli för biblioteket så gott som värdelösa.

2) *Elektrisk belysning*, som nu finnes införd endast i förrummet och den ena av de två boksalarerna, bör inledas i bibliotekets samtliga lokaler. Antalet lampor i den redan belysta salen utökas till två.

3) *Tvättställ och pissoar* inredas i förrummet till boksalarerna.

4) *Reparationer*. Dubbelfönster insätts på de ställen, där dylika förut ej finnas. Av de tvenne till vindsrummen ledande ingångarna förses den ena med dubbeldörrar, under det att den andra eventuellt kan igensättas. Framför en förut mellan förrummet och stora bibliotekssalen på grund av kyla och drag igensatt dörr anbringas nya hyllor. I övrigt böra givetvis lokalerna underkastas en fullständig inre restaurering, de genom regn och fukt spruckna och bågnade taken och väggarna lagas, rappningen på åtskilliga ställen bättras, en del söndriga hyllor och skåp justeras och lokalerna och den fasta inredningen i sin helhet målas.

Vad beträffar tiden för utförandet av ovan angivna inrednings- och reparationsarbeten, vore det ur bibliotekets synpunkt ytterst olämpligt, för att icke säga olidligt, om de skulle företagas i skilda repriser. Den nedtagning och omflyttning av böcker från hyllorna, som i stor utsträckning blir en nödvändig följd av reparationsarbetena, är så mödosam och tidskrävande och det omak, som det pågående reparationsarbetet vållar bibliotekarien i hans skötsel av biblioteket, så avsevärt, att det ej kan förutsättas, att han skall underkasta sig de därmed förenade obehagen ett flertal gånger, varför jag nödgas inlägga en bestämd gensaga mot det av stadsfullmäktige genom beslut av den 16 september 1926 antagna sättet för restaureringens genomförande. Då nu stadsfullmäktige visat sig behjärta de klagomål, som framställts från bibliotekets målsmän, och på ett erkännansvärt sätt förklarar sig villiga att undanröja de föga avundsvärda förhållanden, biblioteket under en lång följd av år haft att kämpa med, borde det kunna utfinnas möjligheter att företaga dessa nödvändiga åtgärder

på ett sådant sätt och i en sådan ordning, att det avbräck, som vållas i bibliotekets verksamhet, blir så föga kännbart som möjligt.

Karlstad den 21 april 1927.

NILS LINDAHL.

Bibliotekarie.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 juni 1928.

Reg.-n:r 230.

§ 400.

Stadsfullmäktige hade den 11 nästlidne april, på förslag av Herr Hammarberg, beslutat uppdraga åt drätselkammaren att i samråd med läroverkets bibliotekarie granska Byggnadsstyrelsens plan till inredning av de lokaler i gamla gymnasiebyggnaden, vilka skola upplåtas för läroverkets bibliotek, och till fullmäktiges nästa sammanträde inkomma med förslag å sådana ändrings- och tilläggsarbeten, vartill denna granskning må föranleda, jämte hemstallan om härför erforderligt anslag.

Enär detta förslag i vissa avseenden varit beroende av överenskommelse med Byggnadsstyrelsen, såsom exempelvis beträffande värmeelementens placering och utökning samt anordnande av bokhiss, och styrelsens besked i dessa frågor icke erhållits före stadsfullmäktiges maj-sammanträde, hade förslaget icke kunnat föreläggas fullmäktige å nämnda sammanträde.

Då drätselkammaren nu gick att fullgöra stadsfullmäktiges ovanberörda uppdrag behandlades i sammanhang därmed en av Herrar Hammarberg, Dalgren och Zachrison hos fullmäktige väckt, den 19 maj 1927 till kammaren remitterad motion av innehåll, att arbetet med restaureringen av läroverkets lokaler i det gamla gymnasiehuset måtte igångsättas samtidigt med restaureringen av byggnaden i övrigt, och att särskilt anslag måtte beviljas för utförande av den del av de i motionen angivna, av bibliotekarien påkallade arbeten, vilka icke voro upptagna i Byggnadsstyrelsens beräkningar i dess yttrande av den 30 april 1924.

Såsom i motionen omförmäles hade stadsfullmäktige den 16 september 1926 åtagit sig iståndsättandet och framtida underhållet genom stadens egen försorg av de för högre allmänna läroverkets bibliotek och naturhistoriska samlingar avsedda lokalerna i gamla gymnasiehuset.

Vid beslutets fattande torde avsikten hava varit att successivt iordningställa ifrågavarande lokaler, detta för att undgå ett större utlägg på en gång.

Sedan emellertid kammaren fått mottaga en den 6 maj 1927 dagtecknad skrivelse från Byggnadsstyrelsen, däri styrelsen såsom sin mening uttalat, att alla arbeten borde utföras i ett sammanhang och under enhetlig ledning, hade kammaren vid sammanträde den 16 maj 1927 anslutit sig till den av styrelsen sålunda uttalade meningen och hemställt, att styrelsen måtte, efter infordrande av anbud, ombesörja utförandet av samtliga arbeten i gamla gymnasiebyggnaden, sålunda även de, vilka skulle bekostas av staden, varjämte kammaren uppdragit åt byggnadsfirman Bröderna Wästlund att uppgöra beskrivning över de arbeten, som ålägo staden.

Sedan kammaren den 12 juli 1927 till Byggnadsstyrelsen översänt samma beskrivning hade styrelsen under innevarande år upprättat plan och beskrivning för utförande av alla renovationsarbeten, såväl yttre som inre, å gymnasiebyggnaden samt efter infordrande av anbud antagit byggnadsfirman Bröderna Wästlund till entreprenör för samma arbeten.

Läroverkets rektor hade med tillstyrkan till kammaren överlämnat följande skrivelse från läroverkets bibliotekarie lektor Nils Lundahl:

»Till Drätselkammaren, Karlstad.

Efter att genom byggmästaren J. Wästlunds bemedling ha blivit satt i tillfälle att taga del av de ritningar, som skola ligga till grund för den stundande restaureringen av Karlstads stifts- och läroverksbiblioteks lokaler i det s. k. gamla gymnasiehuset, anhåller jag härmed vördsamt att i egenskap av läroverkets bibliotekarie få göra följande erinringar.

Den till biblioteket hörande toaletten har förlagts utom bibliotekslokalerna i våningen under dessa, enligt uppgift på grund av svårigheter med framdragandet av till klosetten hörande rörledningar. Arten av bibliotekariens arbete, hans ständiga sysslande med dammiga och annorledes solkiga böcker, gör emellertid, att ett tvättställ inom bibliotekslokalerna ej kan undvaras. Ett dylikt låter sig också, likaledes enligt uppgift, med lätthet anordnas. Vidare kan den föreslagna placeringen av värmeelementen på inga villkor godkännas. Dessa böra i samtliga rum förläggas till fönstersmygarna vid ytterväggarna, där ledig plats finnes, och ej, såsom i de flesta fall å ritningarna föreslagits, vid innerväggarna och på platser, som för närvarande upptagas av skåp eller bokhyllor. Elementens placering under fönstren är ju ur både uppvärmnings- och utrymmessynpunkt givetvis den enda lämpliga. Och med hänsyn till lokalernas knappa omfattning och bokförrådets snabba tillväxt kunna i varje fall elementen icke tillåtas inkräkta på det för böckernas uppställning avsedda utrymmet. I de tvenne

mot söder och vester vettande boksalarne i andra våningen torde de föreslagna elementen knappast vara tillräckliga för uppvärmning i tillfredsställande utsträckning, varför jag föreslår deras utökande till behöfligt antal. Slutligen krävas vissa i arbetsbeskrivningen icke omnämnda snärre reparationer och ändringar av skadade eller i övrigt bristfälliga bokhyllor.

I detta sammanhang ber jag vidare att få fästa uppmärksamheten på de för bibliotekets fulla iståndsättande nödvändiga ytterligare åtgärder, vilkas kostnader icke äro avsedda att bestridas med det till Kungl. byggnadsstyrelsens förfogande ställda anslaget, men till en del av vilka medel begärts genom en i stadsfullmäktige av rektorn V. Hammarberg m. fl. väckt motion, åtgärder, vilka själfvallet böra vidtagas samtidigt med restaureringen i övrigt. Dessa äro: inreddande av bokhyllor i de nytillkomna lokalerna i vindsvåningen, inrättande av bokhiss mellan bibliotekets båda våningar samt inläggande av linoleummattor i samtliga rum åtminstone i andra våningen. Att vindlokalerna snarast möjligt inredas, är en trängande nödvändighet, enär stora mängder av böcker och annat tryck, däribland den av framlidne lektorn A. Hallström skänkta omfattande boksamlingen, för närvarande ligga nerpackade i lårar i väntan på beredandet av möjligheter till deras uppställande. Den ovannämnda bokhissen fanns inlagd i de ursprungliga ritningarna men slopades, sedan det visat sig, att samtliga ingivna entreprenadanbud överstego det för restaureringsarbetet förutsedda anslaget och i följd därav vissa förenklingar ansågos böra vidtagas. Då bibliotekets bokförråd är inrymt i tvenne våningar och särskilt efter restaureringens fullbordande en betydande omflyttning av böcker kommer att bli av nöden, kräves oundgängligen en dylik arbets- och kostnadsbesparande bokhiss, vilken naturligtvis även i framtiden bleve till ovärderligt gagn vid de ständigt återkommande transporterne våningarna emellan av ofta mycket tunga och svårhanterliga volymer, framför allt de talrika och av den lånesökande allmänheten livligt efterfrågade tidningsårgångarna. Vad slutligen det ifrågasatta inläggandet av linoleummattor beträffar, torde detta innebära så stora fördelar ur hygieniska såväl som allmänna trevnadssynpunkter och så väsentligt minskat arbete med lokalernas och bokförrådets renhållning, att de ökade engångskostnaderna kunna anses synnerligen väl motiverade.

Med stöd av vad jag anført, får jag alltså värdsamt hemställa, att drätselammaren ville för sin del besluta om, respektive tillstyrka de ovan begärda indrings- och inredningsarbetena i bibliotekets lokaler, ävensom att tillfälle måtte

beredas läroverkets rektor och bibliotekarie att yttra sig, innan definitiva åtgärder vidtagas.

Karlstad den 11 april 1928.

NILS LINDAHL.

Bibliotekarie vid Karlstads stifts- och läroverksbibliotek.

Vid sammanträde mellan läroverkets rektor och bibliotekarie samt delegerade för kammaren hade konstaterats, att i entreprenaden *icke* inginge följande av bibliotekarien påkallade reparationer och anordningar, nämligen:

- 1) Inredande av bokhyllor i vindsvåningen samt justering av söndriga hyllor och skåp;
- 2) anordnande av tvättställ i förrummet till boksalarne;
- 3) insättande av en dubbeldörr till en av ingångarna till vindrummen;
- 4) inläggande av linoleummattor i samtliga rum i andra våningen; och
- 5) inrättande av bokhiss mellan bibliotekets båda våningar.

Med hänsyn till angelägenheten av att söka bereda möjlighet för en framtida utvidgning av bibliotekslokalerna hade kammaren ansett lämpligt, att den skrymmande skorstensmur, som ginge genom östra delen av vinden och som hadanefter bleve obehövlig, vid det nu pågående restaureringsarbetet borttoges, och hade kammaren fördenskull avtalat med byggnadsfirman Bröderna Wästlund att mot en ersättning av 780 kronor nedriva muren samt anordna nya rök- och evakueringskanaler att ersätta genom skorstenens rivning borttagna rök- och ventilationsrör.

I skrivelse den 25 maj 1928 har Byggnadsstyrelsen medgivit såväl skorstensmurens borttagande som inrättande av bokhiss under villkor, att kostnaderna för omförmälda arbeten erläggas av staden, och beträffande värmeelementens placering funnes enligt uttalande från Byggnadsstyrelsen utsikt till att bibliotekariens önskemål skulle vinna beaktande.

Drätselkammaren, som förmenade, att inrättandet av bokhiss mellan bibliotekets båda våningar, vilket skulle draga en kostnad av 1,200 kronor, icke vore oundgängligen nödigt, ansåg lämpligt att övriga ifrågavarande inredningsarbeten, under förutsättning av Byggnadsstyrelsens medgivande, verkställdes i samband med nu pågående restaureringsarbeten, och då kostnaden därför icke inginge i det belopp, 22,618 kronor, som enligt stadsfullmäktiges beslut ställts till Byggnadsstyrelsens förfogande för utförande av de på staden enligt tidigare åtagande fallande reparationsarbeten, måste särskilt anslag för ändamålet beviljas.

Enligt gjord beräkning skulle dessa extra inredningsarbeten och anordningar

draga en kostnad av tillhoppa omkring 4,500 kronor; och beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte, med anledning av den utav Herrar Hammarberg, Dalgren och Zachrison väckta motionen samt på grund av vad drätselkammaren anfört, för verkställande av här ovan under punkterna 1—4 omförmälda arbeten och anordningar i de för läroverkets bibliotek avsedda lokalerna i gamla gymnasiebyggnaden här i staden ävensom för borttagande av en i samma byggnad befintlig skorstensmur bevilja ett förslagsanslag av 4,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas medelst uttaxering.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 74.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över Herrar Hammarbergs, Dalgrens och Zachrisons motion om vissa inredningsarbeten i bibliotekslokalerna i gamla gymnasiebyggnaden i samband med nu pågående restaurering av densamma.

I häröver avgivet utlåtande hade drätselkammaren tillstyrkt utförande av de i motionen föreslagna arbetena, dock med undantag av anordnande av en bokhiss mellan bibliotekets båda våningar, vilken beräknats draga en kostnad av 1,200 kronor.

Beredningsutskottet, som ansåg den ifrågasatta bokhissen vara för bibliotekets skötsel nödvändig och lämpligen böra komma till utförande samtidigt med nu pågående restaurerings- och inredningsarbeten, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte dels bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit, dels ock bevilja ett anslag av 1,200 kronor för inrättande av en bokhiss mellan bibliotekets båda våningar ävensom bestämma, att sistnämnda belopp skulle, i den mån medel ej därtill finnes tillgängliga, anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning angående anslag till inköp av reservtransformator.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde med belysningsstyrelsen den 1 juni 1928.

§ 5.

Inlämnade ingenjör Thalén till styrelsen en framställning om inköp av en reservtransformator å 1,500 k.v.a. (se bil.).

Under diskussionen härom underströks ytterligare vad i framställningen påpekats om stegringen i pris av diverse elektriska apparater, varjämte upplystes, att leveranstiden för ifrågavarande transformator vore 7—8 månader.

Styrelsen beslöt hos stadsfullmäktige begära ett anslag å 18,500 kronor till inköp av en reservtransformator å 1,500 k. v. a. Beloppet skulle upptagas i elektricitetsverkets extra stat för år 1929 och anskaffas medelst upplåning.

Vid protokollet:
ALBIN ZACHRISON.

Till Belysningsstyrelsen.

Betr. inköp av reservtransformator å 1,500 k.v.a.

För Dejefors- och Kohlsäterskraftabonnemangen användes nu endast en transformator för varje abonnemang. Som reserv finnes för Dejeforskraften dessutom de mindre vid anläggningens igångsättande år 1906 inköpta transformatorerna. Dessa transformatorer täcka endast en del av Dejeforskraftens transformatorbehov och äro dessutom mycket otillförlitliga på grund av ålder och åtskilliga missöden under den långa drifttiden. För Kohlsätersabonnemanget finnes ej reservtransformator.

Med tanke på den stora betydelse, som en ostörd tillgång av elektrisk energi har för allmänheten och industrien, och på grund av den relativt långa tid, vilken komme att åtgå vid eventuella reparationer av skadade transformatorer, har jag haft för avsikt att till nästa budgetår föreslå inköp av en reservtransformator å 1,500 k.v.a. Att jag emellertid redan nu ser mig föranlåten upptaga detta spörsmål, beror på följande omständighet:

Som bekant har stadsfullmäktige år 1924 anslagit 4,000 kr. för inköp av en spänningsregulator för Dejeforskraften. Anslaget beräknades på grundval av några månader tidigare erhållen offert. När sedermera efter anslagets bevil-

jande ny offert infordrades, begärdes 6,000 kr. för samma regulator. Tilläggsanslag erhöles då å 2,500 kr. Då jag nu ånyo upptog frågan för slutgiltigt avgörande, hade det lägsta priset stigit till 12,000 kr.

Det låga priset av 4,000 kr. å 6,000 kr. var förmodligen ett dumpingpris, som sedan ej stod sig vid stegrad livaktighet å marknaden. Kartellbildningen inom den elektriska industrien har även bidragit till den fortsatta prisstegringen.

Det höga priset å regulatorn har givit mig anledning att kalkylera på en kombination av reservtransformatorn och spänningsregulatorn. Spänningsregulatorn består av en mindre transformator med spolar för flera uttag, förbundna med en stegkopplare för in- och urkoppling av en eller alla dessa spolar. Genom dessa in- resp. urkopplingar av spolar kan man sänka, resp. höja spänningen å transformatorns sekundärsida.

Om nu spänningsregulatorns transformatorspolar i stället för att anordnas separat anbringas direkt inom reservtransformatorn, blir pristillägget därför mindre än den summa, som betingas för en separat anordnad spänningstransformator. Av infordrad preliminär offert framgår, att med denna kombination sjunker pristillägget för spänningsregulatorn från 12,000 kr. till 8,000 kr.

På grund av vad jag härovan framhållit om den ur prissynpunkt gynnsamma kombinationen av reservtransformator med spänningsregulator, och då man med hänsyn till den påbörjade stegringen av kopparpriset har anledning befara ett ännu högre försäljningspris å transformatorer, anser jag mig böra förorda inköp nu av såväl spänningsregulator som reservtransformator till ett sammanlagt pris av 25,000 kr. Då 6,500 kr. redan äro anslagna för spänningstransformator, skulle nu för denna kombination erfordras ytterligare 18,500 kr.

Karlstad den 1 juni 1928.

J. THALÉN.

Utdrag av protokoll hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 juni 1928.

Reg.-n:r 236. Ev. 54.

§ 403.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över framställning från belysningsstyrelsen om anslag å 18,500 kronor till inköp av reservtransformator.

Efter antecknande av att stadsfullmäktige för inköp av spänningsregulator för Dejefforstransformatorn tidigare anvisat ett belopp av tillhopa 6,500 kronor, beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte, utöver ovan anmärkta belopp 6,500 kronor, för inköp av en kombinerad spänningsregulator och reservtransformator anvisa ett anslag å 18,500 kronor att uppföras å elektricitetsverkets extra stat för år 1929 och att anskaffas genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 14 juni 1928.

§ 75.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över av belysningsstyrelsen gjord framställning angående anslag till inköp av en reservtransformator.

Häröver hade drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Karlstad,
Karlstads-Tidningens A.-B. tryckeri 1928.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 21 Juni

N:o 7.

Drätselkammarens, Centralförrådets, Polisverkets, Mariebergs-
skogens, Vatten- & Avloppsverkens, Gasverkets, Elektricitetsverkets, Fattig-
vårdsstyrelsens, Hälsovårdsnämndens, Folkskolestyrelsens, Styrelsens
för Elementarläroverket för flickor, Styrelsens för Karlstads lär-
lings- och yrkesskolor, Brandstyrelsens, Barnavårdsnäm-
dens, Badhusstyrelsens, Saluhallsstyrelsens, Styrelsens
för Karlstads Stadsbibliotek och föreläsningan-
stalt, Byggnadsnämndens, Hamnens, Kohl-
säters Kraftaktiebolags samt Kohlsäters
Aktiebolags

Förvaltningsberättelser för år 1927.

Till Stadsfullmäktige.
Karlstads Drätselkammare får härmed avgiva föreskriven

Förvaltningsberättelse för år 1927.

Aktier.

Stadens aktieinnehav utgjorde vid årets såväl början som slut:

625 aktier i Karlstads Teater A.-Bol.	Kr.	625: —
370 ” i Aktiebolaget Smålägenheter	”	37,000: —
720 ” i Kohlsäters Aktiebolag	”	720: —
995 ” i Kohlsäters Kraft Aktiebolag	”	995: —
	Kronor	39,340: —

Fastigheter.

Bokförda värdet den 1:ste januari 1927 utgjorde:

Fastigheter för allmänt behov	Kr.	3,871,820: --
Fastigheter för uthyrning	”	810,262: 92
Tomter för allmänna byggnader	”	513,540: 03
Tomter och jordar för utarrendering	”	239,978: 23
	Kronor	5,435,601: 18

Under året hava tillkommit:

*Iordningsställande av kontors- och samlingslokaler i Expositions-
huset.* (Stadsfullmäktiges beslut den 17 november
1927, § 232).

Arbetet har under året igångsatts och i fråga om de lo-
kaler som förhyrts av Aug. Huzells Aktiebolag jämväl i
det närmaste slutförts. Kostnaderna under året, Kr.
20,686: 59, hava balanserats i särskild räkning att i en-
lighet med mellanvarande kontrakt amorteras under kon-
traktstiden.

Ändrings- och inredningsarbeten i Tullhuset. (Stadsfullmäk-
tiges beslut den 15 september 1927, § 166).

Arbetena hava igångsatts först under år 1928. 1927 års

kostnader, Kr. 545: — avseende arvode för av värmeledningsexpert utförda beräkningar, hava i bokslutet avskrivits.

Inköp av vissa områden å Hagaborg och Eriksdal. (Stadsfullmäktiges beslut den 16 juni 1927, § 135. Reg.-n:r 183).

Av E. J. Skogströms sterbhus för en köpeskilling av Kr. 1,200: — inköpta tomtdelar om tillhopa 2,099:38 kvm. av stadsägoområdena n:r 1,028, 1,111, 1,112 och 1,113 hava med hänsyn till bokförda värdet å intilliggande mark bokförts med ..... Kr. 209: 94

Inköp av mark för utvidgning av gatukrysset mellan Åttkants- och Nygatorna. (Stadsfullmäktiges beslut den 16 juni 1927, § 136. Reg.-n:r 184).

Av L. J. Strandlund och h. h. för en köpeskilling av kr. 1,200: — inköpt mark för utvidgning av gatukrysset mellan Åttkants- och Nygatorna har i bokslutet helt avskrivits.

Inköp av 2 växthus m. m.

Genom beslut den 29 augusti och 10 oktober 1927 har drätselkammaren av förre arrendatorn av Stadsträdgården, Gunnar Granqvist, övertagit bl. a. 2 st. växthus, vilka bokförts med ..... Kr. 1,000: —

Subventionsfastigheter.

Från subventionsfastigheters konto hava överförts fastigheterna Arvidslund n:r 6 c och N:a Sundstad n:r 1, vilka med hänsyn till hyresavkastningen åsatts ett värde av tillhopa ..... Kr. 20,000: —

Markbyte med Kungl. Maj:t och Kronan. (Stadsfullmäktiges beslut den 20 maj 1926, § 79),

I enlighet med godkänt bytesavtal har Kungl. Maj:t och Kronan till Karlstads stad överlåtit 3,966,36 kvm. av tomten n:r 1 i kv. Seminaristen med å området befintliga byggnader, varemot staden till Kungl. Maj:t och Kronan överlåtit 4,738,01 kvm. likaledes av kv. Seminaristen.

De sålunda till staden överlättna byggnaderna och tomtmarken hava åsatts följande värden:

Boningshus I.....	Kr. 4,000:—	
d:o II.....	” 2,800:—	
Spannmålmagasin.....	” 800:—	
Avträdesbyggnad.....	” 60:—	
Källare.....	” 80:—	
Tomtmarken.....	” 396: 64	
	<u> </u>	tillhopa Kr. 8,136: 64

varifrån avgår bokförda värdet av till Kungl.

Majjt och Kronan överlättna marken.....	” 449: 80	<u>7,686: 84</u>
---	-----------	------------------

Under året hava försålts:

Kr. 5,464,497: 96

7,092,94 kvm. tomtmark i kv. Höder, Heimdal, Luntan, Liljan, Snigeln och Idun för en sammanlagd köpeskilling av Kr. 39,369: 19 vilken mark varit bokförd till ett värde av Kr. 26,359: 68

ävensom bebyggda fastigheterna Erikstad n:r 24, kv. Lammet n:r 2 (uthusbyggnad) samt Herrhagen 354/356 (likaledes uthusbyggnad). Försäljningssumman för sagda fastigheter utgjorde Kr. 11,517: 92 och bokförda värdet Kr. 11,007: 92

Bokförda värdet av under året försåld donationsjord, 1,470,05 kvm., har avskrivits med .. ” 784: 97 Kr. 38,152: 57

Vid försäljning av fastigheten Erikstad n:r 25 har i förhållande till det i fjolårets bokslut fastigheten åsatta värdet uppstått en vinst å 1,000:— kronor, vilket belopp tillförts “subventionsfastigheters” konto.

Summan av under året bekommen gatumarkersättning, Kr. 5,535: 95, har liksom de föregående åren tillförts “Avsatta medel”.

Bokförda värdet å stadens fastigheter utgjorde vid 1927 års slut:

Fastigheter för allmänt behov.....	Kr. 3,871,820:—	
Fastigheter för uthyrning.....	” 827,495:—	
Tomter för allmänna byggnader.....	” 513,540: 03	
Tomter och jordar för utarrendering.....	” 213,490: 36	<u> </u> Kr. 5,426,345: 39

Inventarier.

Bokförda värdet vid årets början utgjorde	Kr.	234,373: 32
Under året hava tillkommit:		
Genom inköp	Kr.	14,754: 93
Genom uppskrivning, företrädesvis genom inventariopersedlars överflyttning från andra konti	”	22,158: 01
	Kr.	36,912: 94
	Kr.	271,286: 26
Varemot avgår:		
På förslag av resp. besiktningsmän verkställda avskrivningar	Kr.	37,989: 57
Genom försäljning	”	1,133: 38
	Kr.	39,122: 95
Bokförda värdet vid årets slut utgjorde Kronor		232,163: 31

Anläggningar.

Anläggningarnes bokförda värde utgjorde den 1 januari 1927	Kr.	340,266: 08
Av Stadsfullmäktige år 1923, § 85, beslutad uppmuddring av Mariebergsviken ävensom strandens planering har under året fortgått och därvid dragit en kostnad av ...	Kr.	17,833: 08
<i>Gas-, vatten- och avloppsledningar i Karlamed flera gator.</i>		
(Anslag år 1927, § 178, Kr. 66,000: —)		
Ledningarna ifråga, vilka utföres såsom nödhjälpsarbete, hava under året påbörjats och härvid dragit en kostnad av	Kr.	24,819: 09
	Kr.	42,652: 17
	Kr.	382,918: 25
Arbetet med uppmontering av den åkdonsvåg, vartill stadsfullmäktige den 19 juni 1924, § 133, anvisat ett anslag å 6,400: — kronor, har under året avslutats och härvid dragit en kostnad av Kr. 656: 20. — Av åkdonsvågen i senaste bokslut balanserade belopp	Kr.	5,912: 46
har 5,000: — kronor tillförts "inventariers" konto och resterande 912 kronor 46 öre ävensom årets kostnader avskrivits.		

Sammanlagda utbetalningarna för åkdonsvägen hava varit:

År 1924	Kr. 2,610: —
„ 1926	„ 3,302: 46
„ 1927	„ 656: 20

Summa Kronor 6,568: 66

Anläggningarnas bokförda värde vid årets slut utgjorde:

Lambergskanalen	Kr. 29,279: 08
Pråmkanalen	„ 118,364: 16
Mariebergsvikens uppmuddring och strandens planering	„ 204,543: 46
Gas-, vatten- och avloppsledningar i Karlama. fl. gator	„ 24,819: 09
	Kr. 377,005: 79

Följande anläggningar, för vilka kostnaderna omedelbart avskrivits, hava under året kommit till utförande, nämligen:

Hamngatan.

(Anslag år 1924, § 210, Kr. 28,000: —)

Arbetet, som omfattat södra körbanans beläggning med tuktad sten från den stensatta planen utanför järnvägsstationen fram till nedfarten till vägporten vid hamntorget har dragit en kostnad av:

År 1925	Kr. 25,997: 49
„ 1926	„ 720: —
„ 1927	„ 35: 04
	26,752: 53

En del kompletteringsarbeten å planen framför centralstationen kvarstå till år 1928.

Elvgatan.

(Anslag år 1925, § 144. Reg.-n:r 109. Kr. 2,400: —).

Arbetet som omfattar omläggning av Elvgatans trottoar utanför kv. Laxen har under året kommit till utförande och dragit en kostnad av Kr. 1,977: 41.

Allmänna läroverket.

(Anslag år 1926, § 148. Reg.-n:r 153. Kr. 1,850: —).

Arbetet som omfattat iordningsställandet av den östra delen av allmänna läroverkets gårdsplan har under året utförts och dragit en kostnad av Kr. 1,874: 10.

Östra Torggatan.

(Anslag år 1927, § 50. Reg.-n:r 176. Kr. 11,000: —)

(„ „ 1928, § 26..... „ 2,363: 94)

Kronor 13,363: 94

Arbetet, som omfattat anläggandet av ledning för regnvatten i Ö:a Torggatan från Herrgårdsgatan med utlopp vid Varmbadhuset, har under året utförts och dragit en kostnad av Kr. 13,799: 23.

Drottninggatan.

(Anslag år 1927, § 172. Reg.-n:r 191. Kr. 15,500: —).

Arbetet, som omfattat en omläggning av körbanan mellan Freds- och Järnvägsgatorna med smågatsten i gatans mitt och kullersten å sidorna därom ävensom justering av trottoaren å södra sidan, har dragit en kostnad av Kr. 15,124: 88.

Nygatan.

(Anslag år 1926, § 122. Kr. 40,000: —)

Arbetet, som omfattat omläggning och förbättring av Nygatan mellan Östra bron och Kanalbron påbörjades år 1926 och har dragit en kostnad av:

År 1926	Kr. 30,437: 18	
” 1927	” 9,875: 36	40,312: 54

Hagatorget.

(Anslag år 1926, § 148. Reg.-n:r 153. Kr. 3,000: —).

Arbetet, som omfattat omläggning av körbanan utmed tomterna n:ris 9 och 10 i kv. Snigeln samt mitt för Mariedalsgatan med asfalt och tjärmakadam samt i samband därmed ordnande av torgets beläggning, har dragit en kostnad av Kr. 3,140: 45.

John Eriksonsgatan.

(Anslag år 1926, § 148. Reg.-n:r 153. Kr. 10,700: —).

Arbetet, som omfattat anläggandet av makadamiserad körbana och grusade trottoarer mellan Vasa- och Geijersgatorna ävensom makadamiserad körbana (halva bredden) utanför tomterna n:ris 163 och 164 i kv. Mimer och utanför nedersta tomten i kv. Lien, har dragit en kostnad av Kr. 11,783: 90.

Geijersgatan.

(Anslag år 1926, § 148. Reg.-n:r 153. Kr. 2,000: —),

Arbetet, som omfattat anläggandet av makadamiserad körbana (c:a halva bredden) utanför tomterna n:ris 160 B och 164 i kv. Mimer, har under året utförts och dragit en kostnad av Kr. 1,774: 01.

Dagvattenledning fr. kv. Kärven och Mimer.

(Anslag år 1927, § 50. Reg.-n:r 176. Kr. 2,000: —).

Arbetet, som omfattat anläggandet av ledningar och brunnar för regnvattens avledande från kryssen mellan John Eriksons- samt Svea- och Geijers-

gatorna ned mot de öppna dikena utmed rangerbangården vid Lambergstjärnet samt anordningar för regnvattnets avledande från krysset mellan Tegnér- och Långgatorna, har dragit en kostnad av Kr. 2,007: 98.

Permanenta körbaneanläggningar utförda med bilskattemedel.

(Anslag år 1927, § 211. Reg.-nr 204. Kr. 253,000: —).

Arbetet, som omfattar utförandet av permanenta körbaneanläggningar å Råtorpsvägen, Elvgatan, Karlagatan, Hamngatan—Eneströmsgatan, Omnibuslinjen å Herrhagen, Verkstadsgatan och Tingvallagatan, har under året påbörjats och dragit en kostnad av Kr. 1,221: 62.

Strandskoning å Sandgrund.

(Anslag år 1926, § 200. Kr. 10,000: —).

Strandskoningen, som skall utgöra ett skydd mot strandens underminering å Sandgrunds norra udde påbörjades år 1926 och har under slutförts. Kostnaderna hava uppgått till:

År 1926	Kr.	1,141: 69	
” 1927	”	9,802: 36	10,944: 05

Kallbadhuset å Kanikenäsholmen,

Anslag år 1925, § 36	Kr.	1,900: —	
d:o 1926, § 29	”	8,800: —	
d:o 1927, § 93	”	—	10,700: —

Ifrågavarande arbete, som omfattade anskaffandet av tvenne flytande bryggor samt diverse målnings- och reparationsarbeten har genom stadsfullmäktiges sistnämnda beslut utökats att omfatta jämväl anläggandet av ett hopptorn vid badet. Kostnaderna hava uppgått till:

År 1925	Kr.	641: 28	
” 1926	”	8,843: 50	
” 1927	”	101: 28	9,586: 06

Väganläggning å Sandgrund.

(Anslag år 1926, § 200. Kr. 17,000: —).

Arbetet, som omfattar anläggandet av en körväg runt stranden av Sandgrund vilken väg samtidigt skall utgöra skyddsvall mot älven, påbörjades år 1926 och har under året slutförts. Kostnaderna hava uppgått till:

År 1926	Kr.	3,856: 90	
” 1927	”	15,200: 25	19,057: 15

Terrassering av vägbank i Vasagatan.

(Anslag år 1922, § 171. Kr. 3,080:—).

Arbetet som påbörjades år 1926 har hittills dragit en kostnad av:

År 1926	Kr.	196: 71	
” 1927	”	720:—	916: 71

Av stadsfullmäktige år 1922, § 171, beslutad plantering av öppna platsen mellan kv. Kornet och Kärven för en beräknad kostnad av Kr. 7,430:— har ännu icke kommit till utförande.

Subventionslåntagare.

Stadens utestående fordringar för subventionslån voro:

Vid årets början:

Kommunala subventionslån (72 låntagare)	Kr.	655,261: 83
Statliga d:o (107 d:o)	”	682,453: —
Lån mot 1:sta inteckning (20 d:o)	”	236,200: 76
Tomtlån	”	155,474: 06
Gatumarkslån	”	9,125: —
		<u>Kronor 1,738,514: 65</u>

Vid årets slut:

Kommunala subventionslån (71 låntagare)	Kr.	633,950: 49
Statliga d:o (107 ”)	”	681,565: 28
Lån mot 1:sta inteckning (18 ”)	”	213,150: 78
Tomtlån	”	159,524: 06
Gatumarkslån	”	8,835: —
		<u>Kronor 1,697,025: 61</u>

Dessutom har från “Stadens donationer och fonder” utlämnats följande tomtlån:

Vid årets början 16 lån å tillhoppa .....

Vid årets slut 15 lån å tillhoppa .....

Under året har staden nödgats övertaga fyra fastigheter, nämligen:

Kvarteret Lektorn n:r 10,

Södra Ljungby ” 13,

Norra Sundstad ” 1,

Arvidslund ” 6c

av vilka de två förstnämnda försålts och de två sista tillförts fastigheters konto.

2

Som tidigare nämnts har dessutom försålts under år 1926 övertagna fastigheten Erikstad n:r 24.

Förutom stadens andel i ränta och amortering å kommunala subventionslån har under året å subventionsfastigheter uppstått en förlust å Kronor 21,555: 27.

Stadens fonderade lån

som den 1:ste januari 1927 uppgingo till	Kr. 11,460,810: 76
hava under året ökats med:	
lån hos Värmlands läns landsting för åtgärder i anledning av oförvållad arbetslöshet	2,500: —
	<u>Kronor 11,463,310: 76</u>
varemot under året amorterats	338,651: 59
vadan stadens fonderade skuld vid årets slut utgjorde	Kr. 11,124,659: 17

Stadens övertagna lån,

som under året amorterats med Kr. 1,371: 83, uppgingo vid årsslutet till Kr. 5,758: 67.

Uppbörd av kommunalutskylder.

Årets debiterade kommunalutskylder utgjorde Kr. 1,814,436: 21, varav för kyrkliga ändamål Kr. 140,055: 65. Vid årets slut voro oguldna Kr. 204,124: 69 motsvarande 11,25 % (f. å. 12,28 %).

Av vid årets början utestående restantier hava influtit Kr. 102,970: 93 (f. å. Kr. 128,747: 89).

Kommunala progressivskattens utjämningsandels debiterade belopp utgjorde Kr. 14,949: 09. Vid årets slut voro oguldna Kr. 33: 76 motsvarande 0,225 % (f. å. 0,8 %).

Underhåll.

Anslag:

Enligt justerad stat..... Kr. 151,605: —

Extra anslag av stadsfullmäktige:

År 1926 § 199. Industri- och Hantverksutställning för istandsättande av Expositionshuset ..... Kr. 10,000: —

År 1926 § 145. Vattenledning till Vestra Haga
n:r 2 ..... „ 6,000: —

År 1927 § 28. Reparation av fastigheten Karlsholm n:r 4	Kr.	6,300: —	
År 1927 § 50 (Reparation av kajen utanför kv. År 1928 § 26 l Gädgan och Laxen	"	6,487: 72	
År 1927 § 70. Reparation av fastigheten Sundby n:r 2	"	11,000: —	
År 1927 § 171. Höjning och förstärkning av vägbanan å Hammarövägen i anledning av sjön Vänerns översvämning	"	7,000: —	
År 1927 § 231. Höjning och förstärkning av Orrholmsvägen likaledes i anledning av sjön Vänerns översvämning.....	"	3,000: —	Kr. 49,787: 72

Av Drätselkammarens oförutsedda:

Plåtbeslagning i Expositionshuset	Kr.	497: 11	
Inredning av badrum i Våxnäs	"	1,000: —	
Rivning av vagnboden vid Våxnäs	"	640: 36	
Rivning av växthuset vid Våxnäs	"	90: 37	
Diverse reparationsarbeten vid fastigheten Sundby n:r 2	"	700: 50	
Klapphusets rivning.....	"	851: 57	
Slaskbrunnar vid Annelund.....	"	275: —	
d:o vid Östbro.....	"	100: —	
Gödselkista vid Eriksdal.....	"	563: —	
Diverse reparationsarbeten vid Karlsholm n:r 4.	"	589: 39	Kr. 5,307: 30

Summa anslag Kronor 206,700: 02

Då utgifterna uppgå till *Kr. 218,252:59* har sålunda anslaget överskridits med *Kr. 11,552:57*, vilket överskridande huvudsakligen berör underhåll av gator, vägar, strandskoningar och planteringar. Ifråga om gator och vägar beror kostnadsökningen till huvudsaklig del på den oberäknade ökningen av biltrafiken under utställningen, men även till en stor del på sjön Vänerns höga vattenstånd. T. o. m. av stadsfullmäktige under året anvisade extraanslag visade sig vara otillräckliga då sjön jämväl efter anslagens beviljande fortfor att stiga. — Sjön Vänerns översvämning och därmed följande underminering av stränderna har jämväl varit anledningen till överskridandet av till strandskoningars underhåll beräknade kostnader. — Å stadens planteringar har den gångna utställningssommaren ställt mycket stora krav, vilket till fullo torde förklara överskridandet i denna del.

Allmänna utgifter.

Anslag:

Enligt justerad stat..... Kr. 69,013: 93

Extra anslag av stadsfullmäktige:

År 1927, § 138. Representation för Svenska Chi-

kagokören..... Kr. 600:—

År 1927, § 169. Anskaffande av ny färja vid

Heddenäs..... „ 2,500:— Kr. 3,100:—

Summa anslag Kronor 72,113: 93

Utgifterna uppgå till *Kr. 89,812: 81* varför sålunda anslaget överskridits med *Kr. 17,698: 88*. — Det sålunda gjorda överskridandet förklaras i huvudsak sålunda:

Utgiftens art	Överskridet belopp	Anledning till överskridandet
Krono och kommunalutskylder	3,148: 46	Övertagandet av ett flertal subventionsfastigheter.
Ersättning till Karlstads härads vägstyrelse	634: 26	Ökad trafik över Hammarö färja.
Uppvärmning	4,129: 81	Oberäknat kall och lång vinter.
Brandförsäkringsavgifter	1,248: 93	På grund av att omläggningen av stadens försäkringar först kunde ske per $\frac{1}{1}$ 1928.
Belysning.....	843: 67	De mörka solfattiga vintermånaderna ökade behovet av elektriskt ljus.
Trycksaker	1,521: 15	Oförutsedd ökning av företrädesvis stadsfullmäktiges tryck.
Annonser.....	1,348: 73	Kostnaderna ordinära, men för lågt räknade.
Resekostnader.....	938: 75	Vid statens uppgörande oförutsedda resor.
Protokollskostnader och dyl .	942: 51	Företrädesvisökadelagfartskostnader.
Sjuk- och olycksfallsersättning.	2,465: 50	Oförutsedda kostnader.

Avsatta medel

som vid årets början utgjorde.....	Kr. 883,346: 08
hava under året ökats med:	
Inkomstsumman av under året influten gatu-	
markersättning	Kr. 5,535: 95
Från "förnyelsefonden" på budgetsberedningens	
förslag överförda	" 6,911: 55
	Kr. 12,447: 50
	895,793: 58

varemot till kapitalkonto överförts resterande av försäljnings-
summan för aktierna i Karlstad—Munkfors järnväg sedan
avsättning skett för obetalda lån och teckning av aktier i
en ny smalspårig järnväg i Övre Älvdalen..... Kr. 70,200: —

Den 31 december 1927 utgjorde "avsatta medel":

Gatubyggnadslånet	Kr. 235: 37
Hamnens förskottsmedel	" 23,229: 44
Avsatta medel för:	
Jordförvärv	" 6,690: 21
Gatemarkslösen.....	" 16,057: 39
Tecknande av aktier i en smalspårig järnväg i	
Övre Älvdalen	" 350,000: —
	Kr. 396,212: 41
Per ³¹ / ₁₂ 1927 resterande lån för tecknade aktier	
i Karlstad—Munkfors Järnväg ävensom för	
skolhus å Norrstrand:	
1903 års lån å ursprungligen Kr. 600,000: — ...	" 326,804: 45
1907 års lån å ursprungligen " 59,520: 92 ...	" 40,721: 29
1913 års lån å ursprungligen " 5,050: — ...	" 4,156: 29
1916 års lån å ursprungligen " 73,000: — ...	" 57,699: 14
	Kr. 429,381: 17
	Kronor 825,593: 58

Avskrivningar.

I bokslutet hava följande avskrivningar verkställt:

Affärsverken enligt fastställd plan.

Allmänna skatteuppbörden:

Icke influtna kommunalutskylder .....

Kr. 204,124: 69

Fastigheter:

Bokförda värdet av försäld donationsjord .....

" 784: 97

Subventionslåntagare:

Andel i amortering i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den
20 mars 1919..... Kr. 3,447: 69

Inventarier:

Av- och nedskrivningar i enlighet med resp.
besiktningsmäns förslag ..... Kr. 37,989: 57
Minskad med likaledes på förslag av besikt-
ningsmännen verkställda uppskrivningar, fö-
reträdesvis genom persedlars överflyttning
från andra konti..... Kr. 17,158: 01 Kr. 20,831: 56

Summa avskrivningar Kronor 229,188: 91

Vatten- och avloppsverken.**Utgifter under året:**

Vattenverket ..... Kr. 184,601: 90
Avloppsverket ..... " 56,762: 98 Kr. 241,364: 88

Inkomster under året:

Vattenverket ..... Kr. 185,089: 95
Avloppsverket ..... " 700: — Kr. 185,789: 95

Brist att uttaxeras Kronor 55,574: 93

Avskrivningar.

Enligt fastställd plan hava följande avskrivningar verkställts:

Vattenverket.

Fastigheter ..... Kr. 4,391: 78
Driftapparater ..... " 4,597: 05
Anläggningar ..... " 26,416: 12

Avloppsverket.

Fastigheter .. .. Kr. 539: 37
Driftapparater ..... " 976: 25
Anläggningar ..... " 13,784: 86

Därjämte hava i enlighet med inventeringsmännens förslag å Vattenver-
kets inventarier avskrivits Kr. 3,157: 84.

Avskrivningar utgöra alltså tillhoppa Kr. 53,863: 27.

Centralförrådet.

Räkenskaper utvisa ett överskott å Kr. 753: 66.

I enlighet med inventeringsmannens förslag hava följande avskrivningar å inventarier verkställt:

Å lastbilen.....	Kr. 1,000: —
„ motorvälten	„ 500: —
„ övriga inventarier.....	„ <u>3,170: 73</u>

Avskrivningar tillhopa Kr. 4,670: 73

Inventarier.

Av stadsfullmäktige den 17 november 1927, § 208, anvisade medel för utbyte av motorvägshyvel har under året kommit till användning med Kronor 4,671: 12.

Materialier.

Detta konto har tillförts Kr. 1,148: 34, utgörande av stadsfullmäktige den 16 februari 1928 anvisade medel för tillverkning av makadam såsom nödhjälpsarbete.

Stadens donationer och fonder.*Karlstads stads pensionsfond.*

Årets kostnader för pensionering av till kassan ansluten personal har med Kr. 5,501: 76 överskridit fondens ränteavkastning, vilken skillnad i enlighet med bestämmelserna i pensionsreglementet tillförts fonden.

Av befattningshavare födda år 1892 och tidigare under året inlevererade avgifter hava uppgått till Kr. 23,673: 86.

Fonderade räntemedel.

Utav av stadsfullmäktige den 16 december 1926 anvisade medel för väganläggning å Sandgrund har under året använts resterande Kr. 13,143: 10.

Obligationer.

Under året hava utlottats nom. 20,000: — kronor Göteborgs stads 5½ % obligationer av år 1919 samt nom. 1,000: — Korsnäs Sågverks A.-Bol. 5 % obligation av år 1908.

Drätselkammarens skuld till stadens donationer och fonder utgjorde vid årsskiftet:

Tillfälliga skulden.....	Kr. 294,215: 12
Lån motsvarande kostnaderna för donationsjordstomterna vid Mariebergsviken „	<u>204,543: 46</u>

Tillhopa Kronor 498,758: 58

I övrigt hänvisas till närlagda sammandrag av räkenskaperna för under drätselkammarens förvaltning stående donationer och fonder.

Karlstad den 2 maj 1928.

Karlstads Drätselkammare:

J. NORÉUS.

H. Westlin.

Förlust- och vinsträkningen.

<i>Utgifter:</i>		<i>Inkomster:</i>	
Karlstads Hamn.....	10,381: 01	Centralförrådet.....	753: 66
Vatten- & Avloppsverken	55,574: 93	Gasverket	29,324: 56
Fattigvården	260,382: 21	Elektricitetsverket ...	244,512: 09
Hälsovårdsnämnden ...	88,996: 29	Saluhallsstyrelsen	4,187: 91
Elektr.-verkets Material- förråd.....	5,000: —	Allmänna skatteuppbör- den	1,674,380: 56
Folkskolan	281,937: 94		
Elementarläroverket för flickor	25,985: 45		
Lärings- & yrkesskolan	14,013: 52		
Brandväsendet	116,689: 58		
Polisverket	170,835: 57		
Barnavårdsnämnden ...	64,488: 22		
Badhusstyrelsen	1,426: 18		
Mariebergsskogen	2,092: 03		
Stadsbiblioteket	8,618: 52		
Föreläsninganstalten ..	2,080: 67		
Byggnadsnämnden	21,745: 89		
	<u>1,130,248: 01</u>		
Drätselkammaren	592,915: 97		
	<u>1,723,163: 98</u>		
Kapitalökning.....	229,994: 80		
	<u>Kronor 1,953,158: 78</u>		<u>Kronor 1,953,158: 78</u>

Balansräkning 1927.

	Vid årets början	Vid årets slut	Ökning	Minskning
<i>Tillgångar:</i>				
Aktiers konto.....	39,340 —	39,340 —	—	—
Fastigheter	5,435,601 18	5,426,345 39	—	9,255 79
Inventarier	234,373 32	232,163 31	—	2,210 01
Anläggningar	340,266 08	377,005 79	36,739 71	—
Kassa	2,472 85	326 39	—	2,146 46
Bankräkningar	1,974 62	5,126 55	3,151 93	—
Affärsverken	3,894,837 14	3,817,297 17	—	77,539 97
Centralförrådet	220,346 48	223,258 20	2,911 72	—
Subventionslåntagare	1,738,514 65	1,697,025 61	—	41,489 04
Kohlsätters Kraft A.-Bol.	665,000 —	668,100 —	3,100 —	—
Diverse debitorer	204,655 50	248,581 15	43,925 65	—
Utlämnade förskott	42,602 62	38,695 15	—	3,907 47
Hamnens bokförda skuld ...	1,759,417 56	1,740,131 85	—	19,285 71
Kronor	14,579,402 —	14,513,396 56	89,829 01	155,834 45
<i>Skulder:</i>				
Fonderade lån	11,460,810 76	11,124,659 17	—	336,151 59
Övertagna lån	7,130 50	5,758 67	—	1,371 83
Stadens donationer och fonder	437,676 14	498,758 58	61,082 44	—
Förnyelsefonden	12,339 02	5,427 47	—	6,911 55
Inlevererade medel	4,667 95	2,325 39	—	2,342 56
Diverse kreditorer	136,183 84	134,988 67	—	1,195 17
Bankräkningar	59,257 48	37,700 —	—	21,557 48
Kronor	12,118,065 69	11,809,617 95	61,082 44	369,530 18
<i>Kapitalbehållning:</i>				
Avsatta medel	883,346 08	825,593 58	—	57,752 50
Tillgångar därutöver	1,577,990 23	1,878,185 03	300,194 80	—
Kronor	14,579,402 —	14,513,396 56	361,277 24	427,282 68

Skatterestantier år 1927.

Skatten avser:	Utestående vid årets början	Uppdebiterade under året	Influtet under året	Utestående vid årets slut
År 1916	34,354: 97	—	—: 72	—
” 1917	38,480: 74	—	3: 50	38,477: 24
” 1918	47,819: 92	—	3: 50	47,816: 42
” 1919	107,790: 07	—	74: 50	107,715: 57
” 1920	243,936: 50	—	4: —	243,932: 50
” 1921	213,999: 08	—	46: 95	213,952: 13
” 1922	114,001: 26	—	56: 25	113,945: 01
” 1923	104,135: —	—	5,715: 73	98,419: 27
” 1924	131,401: 44	—	16,901: 01	114,500: 43
” 1925	214,301: 60	—	80,164: 77	134,136: 83
” 1926	—	1,814,436: 21	1,610,311: 52	204,124: 69
Kronor	1,250,220: 58	1,814,436: 21	1,713,282: 45	1,317,020: 09

Vatten- och Avloppsverkens förlust- och vinst konto 1927.*Utgifter:**Vattenverket:*

Skuldräntor	53,002: 33
Personalkostnader	6,092: 99
Underhåll	11,770: 38
Driftsmateriel	34,573: 93
Driftskostnader	19,688: 77
Allmänna utgifter	12,404: 17
Renhållning	1,949: 02
Restitutioner	38: —
Distributionskostnader	1,464: 58
Dyrtdstillägg	5,054: 94
Avskrivningar	38,562: 79
	<hr/>
	184,601: 90

Avloppsverket:

Skuldräntor	20,338: 08
Personalkostnader	1,480: —
Underhåll	1,250: 45
Driftsmateriel	7,307: 38
Driftskostnader	8,474: 71
Allmänna utgifter	2,117: 85
Renhållning	58: 52
Kristidstillägg	435: 51
Avskrivningar	15,300: 48
	<hr/>
	Kronor 241,364: 88

*Inkomster:**Vattenverket:*

Hushyror	1,200: —
Mätarehyror	5,120: 82
Diverse inkomster	1,000: —
Vattenförbrukningen	177,490: 21
Stängningsböter	36: —
Arbete mot ersättning	242: 92
	<hr/>
	185,089: 95

Avloppsverket:

Diverse inkomster	700: —
-----------------------------	--------

Drätselverket:

Skillnad i denna räkning	55,574: 93
--------------------------	------------

 Kronor 241,364: 88

Sammandrag

Fondens namn	Behållning vid årets början	Inbetalningar
Amicitiafonden.....	1,712: 47	68: 47
Barnens dags fond 1908.....	54,252: 47	3,093: 15
Bergerska fonden.....	3,180: —	180: —
Brandkårens kassa.....	3,074: 77	138: 38
Lektor Bures minne.....	110: 46	6: 47
Leontine Clarholms fond....	10,000: —	600: —
Donationsjordsfonden.....	312,659: 58	19,644: 56
Emma Dyrssens minnesfond.....	3,724: 54	189: 08
Ekelundska Asylfonden.....	46,801: 75	2,808: 10
Ekelundska fonden för sjuksköterskor.....	31,201: 12	1,872: 07
Eneströmska fonden.....	185,212: 47	9,239: —
C. A. Fahlgrens donationsfond.....	31,541: 53	1,794: 37
C. A. Fahlgrens stipendiefond XIII.....	6,634: 50	243: 36
C. A. Fahlgrens stipendiefond XIV.....	12,150: 01	638: 46
Flitpremiefonden.....	2,766: 08	157: 68
Fonden för Västra bron.....	34,372: 41	1,546: 76
Fonden för Östra bron.....	5,003: 62	225: 16
Carl Fredr. Göthbergs fond.....	30,416: 27	1,824: 98
Hamnens Brandskaderegleringsfond.....	25,433: 72	476: 88
Karlstads stads Olycksfallsförsäkringsfond.....	32,990: 58	5,065: 48
Karlstads stads Pensionsfond.....	132,348: 61	1,687: 05
P. F. Kylanders fond för behövande folkskolebarn.....	10,866: 75	35,131: 31
Konstutställningsfonden.....	2,018: 10	600: —
Hj. Lagerlöfs donationsfond.....	2,018: 10	69: 93
Hj. Lagerlöfska fonden för sjuksköterskehjälp..	127,335: 63	6,254: 73
Lagerlöfska fonden för sjuksköterskehjälp..	8,497: 41	506: 23
Mæchels gåva ..	2,000: —	120: —
Mellqvistska fonden för slöjd.....	11,575: 66	560: 28
Mellqvistska fonden för studier.....	10,500: —	500: —
Fabrikör H. Narums Testamente.....	52,573: 71	3,129: 22
Axel Nermans donationsfond.....	28,888: 96	1,463: 34
Nykterhetsfonden.....	12,251: 38	735: 08
Palmgrenska fonden.....	21,200: —	1,200: —
Sandwalls donationsfond.....	127,836: 66	7,670: 20
Setterbergska fonden.....	10,000: —	600: —
Fröken Anna Wenströms donationsfond för vård av skrofulösa barn.....	19,180: 48	1,088: 10
Fonderade räntemedel.....	49,698: 99	2,981: 94
Kronor	1,460,010: 69	114,109: 82

av fonderna.

Utbetalningar	Bebållning vid årets slut	Ökning	Minskning
58: 50	1,722: 44	9: 97	—
2,700: —	54,645: 62	393: 15	—
180: —	3,180: —	—	—
—	3,213: 15	138: 38	—
—	116: 93	6: 47	—
600: —	10,000: —	—	—
6,677: 55	325,626: 59	12,967: 01	—
176: 84	3,736: 78	12: 24	—
—	49,609: 85	2,808: 10	—
—	33,073: 19	1,872: 07	—
4,903: 96	189,547: 51	4,335: 04	—
—	33,335: 90	1,794: 37	—
230: —	6,647: 86	13: 36	—
530: —	12,258: 47	108: 46	—
138: —	2,785: 76	19: 68	—
—	35,919: 17	1,546: 76	—
—	5,228: 78	225: 16	—
1,900: —	30,341: 25	—	75: 02
25,910: 60	—	—	25,433: 72
999: 69	38,743: 42	5,752: 84	—
11,457: 45	156,022: 47	23,673: 86	—
692: 42	10,774: 33	—	92: 42
662: 10	1,425: 93	—	592: 17
5,366: 04	128,224: 32	888: 69	—
—	9,003: 64	506: 23	—
120: —	2,000: —	—	—
540: —	11,595: 94	20: 28	—
500: —	10,500: —	—	—
2,400: —	53,302: 93	729: 22	—
1,000: —	29,352: 30	463: 34	—
—	12,986: 46	735: 08	—
1,200: —	21,200: —	—	—
—	135,506: 86	7,670: 20	—
600: —	10,000: —	—	—
1,000: —	19,268: 58	88: 10	—
13,143: 10	39,537: 83	—	10,161: 16
83,686: 25	1,490,434: 26	66,778: 06	36,354: 49

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

Drätselkammarens stat 1927.

Drättselkammarens ordinarie stat år 1927.

Litt.	Beteckning	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över	
						beräknade	under
	Utbetalningar.						
401	Skuldräntor	597,788: 88	—	597,783: 88	582,605: 79	—	15,183: 09
402	Kapitalutbetalningar	337,166: 16	—	337,166: 16	334,978: 42	—	2,192: 74
403	Personalkostnader	119,508: 70	880: —	120,388: 70	121,124: 86	786: 16	—
404	Underhåll	151,605: —	42,300: —	193,905: —	218,252: 59	24,347: 59	—
406	Drifts- och tillverkningskostnader	4,110: —	—	4,110: —	3,291: 65	—	818: 35
407	Allmänna utgifter	69,013: 98	3,100: —	72,113: 98	89,312: 81	17,698: 88	—
408	Renhållning	56,760: —	—	56,750: —	59,514: 51	3,064: 51	—
409	Allmänna lyshållningen	43,610: 75	—	43,610: 75	43,577: 68	—	33: 12
410	Restititioner	5,500: —	—	5,500: —	14,741: 01	9,241: 01	—
417	Dyrtdstillägg	49,000: —	308: —	49,308: —	45,765: 62	—	3,542: 38
418	Avskrivningar	—	—	—	229,188: 91	229,188: 91	—
419	Arbete mot ersättning	10,000: —	—	10,000: —	31,755: 37	21,755: 37	—
420	Diverse utgifter	12,537: 50	125: —	12,662: 50	15,240: 85	2,578: 35	—
421	Skatteinrättningskostnader	5,000: —	—	5,000: —	6,027: 71	1,027: 71	—
422	Kungl. Pensionsstyrelsen	13,000: —	—	13,000: —	13,104: —	104: —	—
423	Omkostnader för folkpensioneringen	12,200: —	—	12,200: —	14,557: 47	2,357: 47	—
426	Fastighetsförvaltningen	2,800: —	—	2,800: —	3,537: 73	737: 73	—
428	Tomtregleringskostnader	500: —	—	500: —	1,275: —	—	2,225: —
433	Sjön Vänerns reglering	6,000: —	3,000: —	3,600: —	5,993: 79	—	406: 21
434	Subventionsfastigheter	45,000: —	—	45,000: —	21,555: 27	—	23,444: 73
448	Anslag för sociala ändamål	15,200: —	1,688: 20	16,888: 20	17,162: 59	274: 39	—
449	Kommittéer, tillfälliga styrelser och nämnder	6,900: —	417: 25	7,317: 25	7,218: 75	—	98: 50
700	Oförutsedda utgifter	16,032: 41	—	16,032: 41	1,148: 34	—	14,904: 07
Q	Avsättningar	6,028: 36	—	6,028: 36	—	—	6,028: 36
	Kronor	1,585,221: 69	51,818: 45	1,637,040: 14	1,881,325: 67	313,112: 08	68,826: 55

Drättselkammarens ordinarie stat år 1927.

Litt.	Beteckning	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över	
						beräknade	under
Inbetalningar.							
101	Inkomstrentor	962,358: 83	—	362,358: 83	858,872: 50	—	3,480: 83
102	Kapitalinbetalningar	29,625: 70	—	29,625: 70	27,895: 92	—	1,729: 78
108	Arrenden	19,000: —	—	19,000: —	14,087: 40	—	4,912: 60
104	Hushyror	251,715: —	—	251,715: —	263,557: 87	11,842: 87	—
105	Tomt- och platshyror	11,000: —	—	11,000: —	7,884: 21	—	3,615: 79
107	Anslag	85,500: —	—	85,500: —	20,278: 65	—	15,226: 95
120	Diverse inkomster	1,882: 66	—	1,882: 66	88,719: 77	81,887: 11	—
122	Skatterestantier	95,000: —	—	95,000: —	102,970: 98	7,970: 98	—
124	Brännvinsförsäljningsmedel	32,045: —	—	32,045: —	80,442: 95	—	1,602: 05
125	Tolagsmedel	45,000: —	—	45,000: —	64,089: 28	19,069: 28	—
126	Hundskatt	7,000: —	—	7,000: —	6,800: —	—	700: —
127	Artistskatt	2,500: —	—	2,500: —	3,908: 11	808: 11	—
128	Växelprotester	1,500: —	—	1,500: —	2,000: —	500: —	—
129	Bötesandelar	500: —	—	500: —	488: 58	—	11: 42
130	Skogsaccis	100: —	—	100: —	18: 71	—	81: 29
131	Stadens skogar	1,500: —	—	1,500: —	478: 74	—	1,021: 26
134	Folkpensjoneringsrestantier	7,000: —	—	7,000: —	5,610: —	—	1,990: —
137	Nöjesskatt	42,000: —	—	42,000: —	46,085: 37	4,085: 37	—
138	Andel i hamnavgifter	20,000: —	—	20,000: —	23,828: 54	9,828: 54	—
139	Försämningsmedel	147,500: —	—	147,500: —	—	—	147,500: —
141	Brandskadereringskonto	—	—	—	100: —	100: —	—
419	Arbete mot ersättning	10,000: —	—	10,000: —	81,755: 87	21,755: 87	—
F	Fastigheter:	—	—	—	—	—	—
	Tomt- o. fastighetsförsäljningar	5,000: —	—	5,000: —	8,859: 45	3,859: 45	—
	Slämmoböter	—	—	—	5,564: 79	5,564: 79	—
	Markbyte med Kungl. Majjt och Kronan	—	—	—	7,686: 84	7,686: 84	—
	Egna inkomster	1,127,721: 69	—	1,127,721: 69	1,071,858: 79	124,908: 41	181,271: 87
	Stadskassans tillskott	457,500: —	51,818: 45	509,318: 45	809,966: 94	300,648: 49	—
	Kronor	1,585,221: 69	51,818: 45	1,637,040: 14	1,881,826: 67	425,566: 90	181,271: 87

Drättselkammarens

Litt.	Beteckning	Enligt stat	
Utbetalningar.			
E	Anläggningar:		
1	Gator, torg och öppna platser:		
a	Tingvallastaden:		
3	Hamngatan vid centralstationen	1,282: 51	
11	Elvgatan, trottoaren utanför kvarteret Laxen	2,400: —	
14	Allmänna läroverkets gårdsplan	1,850: —	
15	Kulvert i Östra Torggatan	—	
16	Omläggning av Drottninggatan mellan Freds- och Järnvägsgatorna	—	
d	Haga:		
1	Nygatan	9,562: 82	
2	Hagatorget, körbanan utmed tomterna n:r 9 och 10 i kv. Snigeln	3,000: —	
e	Herrhagen:		
3	John Eriksonsgatan	10,700: —	
4	Geijersgatan, makadamiserad körbana utanför tomterna 160 B och 164 i kv. Mimer	2,000: —	
5	Dagvattenledning fr. kv. Kärven och Mimer	—	
4	Utförandet av permanent gatubeläggning å vissa för automobiltrafiken viktiga gator och vägar	—	
11	Strandskonung å Sandgrund	8,858: 31	
26	Mariebergsvikens uppmuddring och strandens planering	93,289: 62	
29	Kallbadhuset, anordnande av tvenne flytande bryggor	1,215: 22	
31	Nödhjulsarbeten:		
a	Väganläggning å Sandgrund	13,148: 10	
b	Anläggandet av avlopps-, vatten- och gasledningar i Karlamed fl. gator	—	
g	Plantering mellan kv. Kornet och Kärven	7,430: —	
h	Terrassering av vägbank i Vasagatan	2,883: 29	
33	Åkdonsväg vid centralförrådet	487: 54	
34	Kostnader i samband med omläggning av renhållningsväsendet	2,000: —	
F	Fastigheter:		
a	7	Iordningsställandet av lokaler i Expositionshuset, för vilket ändamål drättselkammaren bemyndigades att upptaga ett lån att med inflytande amorteringsavgifter återbetalas under loppet av 10 år	—

extra stat 1927.

Extra anslag	Summa	Verkliga	Över	Under
			beräknade	
—	1,282: 51	35: 04	—	1,247: 47
—	2,100: —	1,977: 41	—	422: 59
—	1,850: —	1,874: 10	24: 10	—
11,000: —	11,000: —	13,799: 23	2,799: 23	—
15,500: —	15,500: —	15,124: 88	—	375: 12
—	9,562: 82	9,875: 36	312: 54	—
—	3,000: —	3,140: 45	140: 45	—
—	10,700: —	11,063: 90	363: 90	—
—	2,000: —	2,494: 01	494: 01	—
2,000: —	2,000: —	2,007: 98	7: 98	—
253,000: —	253,000: —	1,221: 62	—	251,778: 38
—	8,858: 31	9,802: 36	944: 05	—
—	93,289: 62	17,833: 08	—	75,456: 54
—	1,215: 22	101: 28	—	1,113: 94
—	18,143: 10	15,200: 25	2,057: 15	—
66,000: —	66,000: —	24,819: 09	—	41,180: 91
—	7,430: —	—	—	7,430: —
—	2,863: 29	720: —	—	2,163: 29
—	487: 54	656: 20	168: 66	—
—	2,000: —	20: —	—	1,980: —
20,686: 59	20,686: 59	20,686: 59	—	—

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat
F	Ändrings- och inredningsarbeten i Tullhuset	—
a	Diverse:	
	Inköp av vissa tomtområden i Hagaborg och Erikstad . .	—
	Inköp av mark inom tomten n:r 12 i kv. Snigeln	—
	Inköp av tvenne växthus m. m. av Gunnar Granqvist . .	—
I	Inventarier:	
a	Stadskamrerarens längder:	
	1 Drätselkammaren	2,500:—
	2 Fattigvårdsstyrelsen	2,000:—
	3 Hälsovårdsnämnden	1,000:—
	5 Folkskolestyrelsen	2,000:—
	6 Elementarläroverket för flickor	400:—
	7 Lärlings- och yrkesskolan	100:—
	8 Brandväsendet	1,500:—
	9 Polisväsendet	200:—
	11 Badhusstyrelsen	100:—
	12 Saluhallsstyrelsen	100:—
d	Stadsarkitektens längd	50:—
e	Stadsingenjörens längd	200:—
Kronor		170,252: 41

Extra anslag	Summa	Verkliga	Över	Under
			beräknade	
51,000. —	51,000: —	545: —	—	50,455: —
1,200: —	1,200: —	1,200: —	—	—
1,200: —	1,200: —	1,200: —	—	—
—	—	1,925: —	1,925: —	—
—	2,500: —	1,047: 25	—	1,452: 75
—	2,000: —	5,008: 74	3,008: 74	—
—	1,000: —	547: —	—	453: —
—	2,000: —	1,128: 75	—	871: 25
—	400: —	474: —	74: —	—
—	100: —	150: —	50: —	—
—	1,500: —	4,711: 47	3,211: 47	—
—	200: —	295: 50	95: 50	—
—	100: —	105: 84	5: 84	—
—	100: —	23: —	—	77: —
—	50: —	5: 75	—	44: 25
—	200: —	124: 25	—	75: 75
421,586: 59	591,839: —	170,944: 88	15,682: 62	496,577: 24

Vatten- och Avloppsverkens ordinarie stat år 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över	
						Över	Under
	Utbetalningar.						
	<i>Vattenverket.</i>						
401	Skuldräntor	55,000:—	—	55,000:—	53,002: 33	—	1,997: 67
403	Personalkostnader	6,140:—	—	6,140:—	6,092: 99	—	47: 01
404	Underhåll	11,800:—	—	11,800:—	11,770: 38	—	29: 62
405	Driftsmateriel	95,325x	—	95,325:—	94,573: 98	—	751: 07
406	Drifts- och tillverkningskost- nader	19,000:—	—	19,000:—	19,688: 77	6,688: 77	—
407	Allmänna utgifter	10,600:—	—	10,600:—	12,404: 17	1,804: 17	—
408	Renhållning	1,930:—	—	1,930:—	1,949: 02	19: 02	—
410	Restititioner	300:—	—	300:—	38:—	—	262:—
412	Distributionskostnader	1,680:—	—	1,680:—	1,464: 58	—	215: 42
417	Dyrtidstillägg	4,700:—	—	4,700:—	5,054: 94	354: 94	—
418	Avskrivningar	85,000:—	—	85,000:—	88,562: 79	3,562: 79	—
419	Arbete mot ersättning	800:—	—	800:—	2,191: 90	1,391: 90	—
700	Oförutsedda utgifter	500:—	—	500:—	—	—	500:—
	<i>Avloppsverket.</i>						
401	Skuldräntor	20,000:—	—	20,000:—	20,933: 09	933: 08	—
403	Personalkostnader	1,580:—	—	1,580:—	1,480:—	—	100:—
404	Underhåll	2,250:—	—	2,250:—	1,250: 45	—	999: 55
406	Driftsmateriel och förbruknings- artiklar	7,425:—	—	7,425:—	7,307: 38	—	117: 62
406	Drifts- och tillverkningskost- nader	7,400:—	—	7,400:—	8,474: 71	1,074: 71	—
407	Allmänna utgifter	2,045:—	—	2,045:—	2,117: 85	72: 85	—
408	Renhållning	200:—	—	200:—	58: 52	—	141: 48
417	Dyrtidstillägg	550:—	—	550:—	435: 51	—	114: 49
418	Avskrivningar	15,000:—	—	15,000:—	15,300: 48	300: 48	—
700	Oförutsedda utgifter	485:—	—	485:—	—	—	485:—
	Kronor	233,710:—	—	233,710:—	243,556: 78	15,607: 71	5,760: 98

Vatten- och Avloppsverkens ordinarie stat år 1927.

Litt.	B e t e k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under
						beräknade		
	Inbetalningar.							
	<i>Vattenverket.</i>							
104	Hushyror	1,200: —	—	1,200: —	1,200: —	—	—	—
106	Mätarehyror	2,000: —	—	2,000: —	5,120: 82	8,120: 82	—	—
120	Diverse inkomster	1,760: —	—	1,760: —	1,000: —	—	760: —	—
201	Vattenförbrukningen	179,000: —	—	179,000: —	177,490: 21	—	1,509: 79	—
203	Stängningsböter	50: —	—	50: —	36: —	—	14: —	—
410	Arbete mot ersättning	1,000: —	—	1,000: —	2,684: 82	1,434: 82	—	—
	<i>Avloppsverket.</i>							
120	Diverse inkomster	700: —	—	700: —	700: —	—	—	—
	Egna inkomster	185,710: —	—	185,710: —	187,981: 86	4,555: 61	2,288: 79	—
	Stadskassans tillskott	48,000: —	—	48,000: —	55,574: 98	7,574: 98	—	—
	Kronor	233,710: —	—	233,710: —	243,556: 78	12,130: 57	2,288: 79	—

Vatten- och Avloppsverkens extra stat 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Värkliga	Över		Under
						beräknade		
	Utbetalningar.							
	<i>Vattenverket.</i>							
	<i>Anläggningar:</i>							
E	Ledningar och rörnät:	5,000: —	—	5,000: —	6,451: 38	1,451: 38	—	—
b	Servisledningar	—	—	—	—	—	—	—
I	<i>Inventarier:</i>							
a	Vattenmätare	5,000: —	—	5,000: —	6,016: 96	216: 96	—	—
b	Övriga	800: —	—	800: —	—	—	—	—
	<i>Avloppsverket.</i>							
	<i>Anläggningar:</i>							
E	Ledningar och rörnät:	4,000: —	—	4,000: —	4,662: 95	662: 95	—	—
b	Servisledningar	—	—	—	—	—	—	—
	Kronor	14,800: —	—	14,800: —	17,190: 69	2,990: 69	—	—

Centralförrådets statavräkning år 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Venkliga	Över		Under
						beräknade		
	Utbetalningar.							
401	Skuldräntor	7,500: —	—	7,500: —	10,489: 44	2,989: 44	—	—
403	Personalkostnader	5,000: —	—	5,000: —	4,320: 19	—	679: 81	—
404	Underhåll	5,000: —	—	5,000: —	3,022: 41	—	1,977: 59	—
407	Allmänna utgifter	6,222: 90	—	6,222: 90	6,714: 83	491: 48	—	—
417	Dyrktillägg	1,100: —	—	1,100: —	1,047: —	—	53: —	—
419	Arbete mot ersättning	10,000: —	—	10,000: —	9,404: 21	—	595: 79	—
700	Oförutsedda utgifter	177: 10	—	177: 10	—	—	177: 10	—
H	Varor	175,000: —	—	175,000: —	141,450: 85	—	33,549: 15	—
I	Inventarier	210,000: —	—	210,000: —	176,508: 43	3,480: 87	36,972: 44	—
		2,000: —	4,800: —	6,800: —	7,139: 53	339: 53	—	—
	Kronor	212,000: —	4,800: —	216,800: —	183,647: 96	3,820: 40	36,972: 44	—
	Inbetalningar.							
104	Hushyror	1,200: —	—	1,200: —	350: —	—	850: —	—
109	Inventariehyror	6,800: —	—	6,800: —	6,670: 90	—	129: 10	—
120	Diverse inkomster	—	—	—	10: 24	10: 24	—	—
419	Arbete mot ersättning	12,000: —	—	12,000: —	10,396: 44	—	1,603: 56	—
H	Varor	190,000: —	—	190,000: —	158,212: 18	—	31,787: 82	—
	Egna inkomster	210,000: —	—	210,000: —	175,579: 76	10: 24	34,430: 48	—
	Stads-kassans tillskott	2,000: —	4,800: —	6,800: —	—	—	6,800: —	—
	Lageröknning och förlust	212,000: —	4,800: —	216,800: —	175,579: 76	10: 24	41,230: 48	—
		—	—	—	8,068: 20	8,068: 20	—	—
	Kronor	212,000: —	4,800: —	216,800: —	183,647: 96	8,078: 44	41,230: 48	—

Polisverkets statavräkning 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under
						beräknade		
	Utbetalningar.							
403	Personalkostnader	129,894: 81	888: 88	180,277: 64	128,487: 86	—	—	1,840: 28
404	Underhåll	500: —	—	500: —	187: —	—	—	318: —
405	Driftsmateriel	975: —	—	975: —	400: 76	—	—	574: 24
406	Driftskostnader	500: —	—	500: —	—	—	—	500: —
407	Allmänna utgifter	9,405: —	—	9,405: —	9,095: 02	—	—	309: 98
408	Renhållning	1,100: —	—	1,100: —	1,100: 88	—	6: 88	—
417	Dyrktidstillägg	44,700: —	287: 88	44,987: 88	48,876: 86	—	—	1,061: 02
420	Diverse utgifter	1,500: —	—	1,500: —	1,558: 99	—	58: 99	—
700	Oförutsedda utgifter	525: 69	—	525: 69	419: 65	—	—	106: 04
	Kronor	188,600: —	1,121: 21	189,721: 21	185,081: 97	65: 82	—	4,704: 56
	Inbetalningar.							
107	Statsanslag	18,800: —	—	18,800: —	18,455: 78	—	—	344: 22
120	Ersättning för polisbevakning vid hamnen	720: —	—	720: —	720: —	—	—	—
	Egna inkomster	14,520: —	—	14,520: —	14,175: 78	—	—	344: 22
	Stadskassans tillskott	174,080: —	1,121: 21	175,201: 21	170,908: 19	—	—	4,295: 02
	Kronor	188,600: —	1,121: 21	189,721: 21	185,081: 97	—	—	4,689: 24

Mariebergsskogens statavräkning 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under
						beräknade		
	Utbetalningar.							
404	Underhåll	640: —	1,968: —	2,608: 83	2,647: 93	89: 60	—	—
407	Allmänna utgifter	360: —	—	360: —	444: 10	84: 10	—	—
	Kronor	1,000: —	1,968: 83	2,968: 83	3,092: 03	128: 70	—	—
	Inbetalningar.							
104	Hushyror	1,000: —	—	1,000: —	1,000: —	—	—	—
	Egna inkomster	1,000: —	—	1,000: —	1,000: —	—	—	—
	Stadskassans tillskott	—	1,968: 83	1,968: 83	2,092: 03	128: 70	—	—
	Kronor	1,000: —	1,968: 83	2,968: 83	3,092: 03	128: 70	—	—

Berättelse rörande Karlstads Vattenlednings- och Avloppsverk år 1927.

A. Vattenledningsverket.

I. Verkets värde och nyanläggningar.

Anläggningskostnad och bokfört värde ^{31/12} 1926:

<i>Fastigheter:</i>	Anläggnings- kostnad	Bokfört värde
Pumpstationsbyggnad, byggnader för snabbfilter och kemikalietillsättningsapparater, vattentorn	244,440: 40	159,086: 93
<i>Driftapparater:</i>		
Pumpar, snabbfilter, kemikalietillsättningsapparater, inkl. ledningar och instrumentering inom verket .	148,708: 53	98,673: 89
<i>Anläggningar:</i>		
Långsamfilter, lågreservoarer och brunnar	350,153: 17	235,980: 52
Huvudrörnätet	819,707: 12	580,655: 83
Servisledningar	85,130: 49	54,739: 76
Summa Kronor	1,648,139: 71	1,129,136: 93

Under år 1927 hava tillkommit:

Servisledningar:

I extra staten för år 1927 anvisades för servisledningar ett förslagsanslag av Kr. 5,000: —. Verkliga kostnaden för under året till vattenledningsnätet anslutna servisledningar har varit (6,469: 50—22: 20+100: —) . . . . .

	6,547: 30
	Kronor 1,135,684: 23

Avskrivningar:

å fastigheter: enligt amorteringsplan	4,391: 78	
å driftapparater: enligt amorteringsplan	4,597: 05	
å anläggningar: " "	26,416: 12	35,404: 95
		Kronor 1,100,279: 28

Anläggningskostnad och bokfört värde ^{31/12} 1927 fördelar sig sålunda:

<i>Fastigheter:</i>	Anläggnings- kostnad	Bokfört värde
Pumpstationsbyggnad, byggnader för snabbfilter och kemikalietillsättningsapparater, vattentorn.....	244,440: 40	154,695: 15
<i>Driftapparater:</i>		
Pumpar, snabbfilter, kemikalietillsättningsapparater inkl. ledningar och instrumentering inom verket .	148,708: 53	94,076: 84
<i>Anläggningar:</i>		
Långsamfilter, lågreservoarer och brunnar	350,153: 17	229,902: 81
Huvudrörnätet	819,707: 12	564,281: 20
Servisledningar.....	91,677: 79	57,423: 28

Summa Kronor 1,654,687: 01 1,100,279: 28

Huvudrörnätets sammanlagda längd ^{31/12} 1927 = 30,375 lm.

II. Vattenledningsverkets drift och underhåll.

a) Vattenförbrukningen:

Från pumpstationen å Sandgrund har under året till staden distribuerats sammanlagt 1,023,840 kbm. vatten mot 986,700 kbm. år 1926, alltså en ökning med 37,140 kbm. eller 3,76 %.

Av förbrukningen hava 518,286 kbm. eller 50,6 % distribuerats genom mätare. Resten 505,554 eller 49,4 % utgör omätt vatten.

Maximiförbrukning pr dygn = 4,370 kbm. inträffade ^{12/7}.

Minimiförbrukning " " = 1,400 " " ^{3/1}.

Fördelad pr innevånare (^{31/12} 1927 20,381 inv.) ställer sig förbrukningen pr dygn sålunda:

Max. 214 liter, medeltal 138 liter, min. 69 liter.

Sammanställning av vattenförbrukningen under åren 1900—1927:

	Totalförbrukningen.	Dygnsförbrukningen pr inv.		
		max.	med.	min.
1900.....	267,077 kubikm.	158 lit.	61 lit.	20 lit.
1901.....	306,648 "	145 "	67 "	34 "
1902.....	285,696 "	114 "	61 "	32 "
1903.....	312,088 "	119 "	63 "	30 "
1904.....	384,038 "	105 "	72 "	26 "
1905.....	459,945 "	163 "	84 "	47 "

	Totalförbrukningen.	Dygnsförbrukningen pr inv		
		max.	med.	min.
1906.....	454,962 kubikm.	179 lit.	80 lit.	18 lit.
1907.....	521,466 "	153 "	88 "	44 "
1908.....	605,460 "	144 "	100 "	56 "
1909.....	681,562 "	162 "	112 "	77 "
1910.....	739,187 "	177 "	118 "	66 "
1911.....	721,313 "	183 "	111 "	51 "
1912.....	702,010 "	162 "	107 "	47 "
1913.....	813,230 "	188 "	120 "	42 "
1914.....	862,730 "	207 "	126 "	63 "
1915.....	833,650 "	181 "	122 "	48 "
1916.....	880,590 "	194 "	129 "	54 "
1917.....	953,050 "	215 "	138 "	81 "
1918.....	1,050,130 "	232 "	152 "	57 "
1919.....	1,102,640 "	222 "	159 "	94 "
1920.....	1,097,660 "	223 "	154 "	90 "
1921.....	1,165,791 "	229 "	165 "	98 "
1922.....	1,209,560 "	267 "	169 "	102 "
1923.....	1,219,510 "	246 "	170 "	96 "
1924.....	1,180,700 "	246 "	163 "	62 "
1925.....	1,115,849 "	242 "	154 "	89 "
1926.....	986,700 "	213 "	135 "	70 "
1927.....	1,023,840 "	214 "	138 "	69 "

Vattenförbrukningens fördelning för olika ändamål har uppskattats sålunda (se bilaga):

<i>Hushållsförbrukning</i> och liknande ändamål, inkl. hushållsförbrukning från de allmänna vattenkastarna	744,269 kbm. =	72,7 %
<i>Industriell</i> och liknande förbrukning, inkl. varmbadhusets och regementets förbrukning.....	133,017 "	= 13,0 %
Kommunens allmänna behov, verkets egen förbrukning och läckage	146,554 "	= 14,3 %
	Summa 1,023,840 kbm. =	100,0 %

b) *Reningsverkets drift:*

Av det till staden distribuerade vattnet har c:a 93 %, efter kemisk fällning och avlagring, dubbelfiltrerats, först genom snabbfilterna och därefter

genom de gamla långsamfilterna. Endast i undantagsfall, såsom vid samtidig ränsning av flera långsamfilter eller vid marmorfiltrets ränsning och rengöring, har vattnet alltså serverats direkt efter enbart snabbfiltrering.

Fällning medelst kemikalier har i likhet med föregående år skett på det sätt att kalkvatten tillsatts i råvattenpumpens sugledning och aluminiumsulfatlösning i tryckledningen mellan råvattenpumpen och avlagringsbassängen.

Avlagringsbassängen har i sin helhet under året urtappats och rengjorts 2 gånger. Blandningskammaren har urtappats och rengjorts en gång pr månad.

Snabbfilterna hava under året spolats 354 gånger. Gångtiden har i medeltal varit 25 timmar pr filter med en filtreringshastighet av i medeltal 2,4 m. pr timme. Maximala filterhastigheten är 5 m. pr timme. Spolningstiden har varit 10—15 minuter pr gång.

Långsamfilterna. Filter IV har varit i verksamhet från 11 febr. till 8 dec. Filterna I, II och III under hela året, med undantag för den tid, de varit avställda för rensning och ombyte av sand. De gamla sandbäddarna och underliggande fördelningslager i filterna I, II och III, vilka icke varit helt uttagna och rengjorda under de senaste 10 åren, hava under året måst delvis uttagas och omläggas då de visade tendens att börja stoppa igen. Det visade sig också vid omläggningen att bottenlagren i stor utsträckning tilltätats av sanden. Denna omläggning av filterbädd, som icke var i utgiftsstaten för året beräknad, då man, efter allt att döma, hade skäl antaga, att filternas genomsläppningsförmåga skulle normalt fortsätta ännu flera år framåt, har föranlett en avsevärd och oförutsedd ökning av årets driftkostnader. Vanliga filterränsningar hava skett 35 gånger under året fördelade sig sålunda: Filter I, 10 gånger, II 9 gånger, III 10 gånger och IV 6 gånger. Filterhastigheten i långsamfilterna har i medeltal varit 70 mm. pr timme, max. 80 mm.

Marmorfiltret. Allt vatten från långsamfilterna har i och för efterneutralisation marmorfiltrerats genom de i långsamfilternas regleringskammare provisoriskt inlagda filterbäddarna av krossad marmor. Ränsning och rengöring av marmorn i dessa filterbäddar har måst ske en gång i månaden dels genom omskyffling av bäddarnas övre del under samtidigt besprutning av marmorn med vattenstråle från vanligt å brandslang kopplat strålmunstycke och dels genom hela filterbäddens genomspolning med stark vattenström, under vattenledningstryck, nedifrån och upp.

Någon inläggning av ny marmor i st. f. den förbrukade har under året icke behövt ske.

Kemikalieåtgång. Åtgång och kostnad för kemikalier under året framgår av följande tablå:

Lager $\frac{1}{1}$ 1927:

Aluminiumsulfat	—	kg.		
Soda	2,500	"	å 13 öre	325: — kr.
Kalk	2,500	"	å 8 "	200: — "
Marmor (i marmorfiltret)	10,500	"	å 11 "	<u>1,155: — "</u>
				1,680: — kr.

Inköpt under år 1927:

Aluminiumsulfat	68,000	kg.	å 12 öre	8,160: — kr.
Soda	10,000	"	å 13 "	1,300: — "
Kalk	17,500	"	å 8 "	1,400: — "
Marmor	18,000	"	å 11 "	1,980: — "
Diverse kostnader				<u>665: — "</u>
				13,505: 61 kr.

Förbrukning under år 1927:

Aluminiumsulfat	66,000	kg.	å 12 öre	7,920: — kr.
Soda	8,500	"	å 13 "	1,105: — "
Kalk	18,750	"	å 8 "	1,500: — "
Marmor	7,500	"	å 11 "	825: — "
Diverse kostnader				<u>665: 61 "</u>
				12,015: 61 kr.

Lager den $\frac{1}{1}$ 1928:

Aluminiumsulfat	2,000	kg.	å 12 öre	240: — kr.
Soda	4,000	"	å 13 "	520: — "
Kalk	1,250	"	å 8 "	100: — "
Marmor (i marmorfiltret)	21,000	"	å 11 "	<u>2,310: — "</u>
				3,170: — kr.

Aluminiumsulfattillsatsen har i medeltal varit c:a 60 gram pr kbm. råvatten. Alkalitillsättningen till råvattnet har hållits i proportion därtill.

Kontrollen över reningseffekten. För övervakande av reningsverkets drift, erforderlig kontrollering av vattnets beskaffenhet i fysikaliskt, kemiskt och bakteriologiskt-hygieniskt avseende har under året helt skett å verkets eget laboratorium. Rörande resultaten av laboratoriets verksamhet hänvisas till laboratoriejournalen och årsammandraget ur densamma. Därav framgår bl. a. att råvattnets färggrad varierat mellan 40—90 mg. Pt/lit. enligt Hazens & Whipples skala, att vattenledningsvattnets (servisvattnets) färggrad motsvarat

i medeltal omkring 5 mg. Pt./lit., min. 2, max. 8, att ingen lukt av varken humus eller avfallsämnen från sulfat och sulfidfabrikernas avloppsvatten under året kunnat observeras i servisivattnet, att vattnets reaktion efter marmorbehandling varit neutral samt att servisivattnet i bakteriologiskt-hygieniskt avseende vid alla provningstillfällen varit fullt oklanderligt såsom dricks- och hushållsvatten.

III. Årskostnader.

Utbetalningar och inbetalningar, jämförda med i statförslaget för år 1927 beräknade, framgå av till drätselkammarens förvaltningsberättelse fogad statavräkning.

De verkliga årskostnaderna utgöra enligt bilagda avskrift av förlust- och vinstkonto:

Räntor å verkets värde	53,002: 33	
Avskrivningar å d:o	38,562: 79	
Drift- och underhållskostnader	93,036: 78	184,601: 90
Inkomsterna voro		185,089: 95
	Överskott kr.	488: 05

I statförslaget voro beräknade:

Inkomster	185,010: —
Utgifter	176,775: —
	Överskott Kr. 8,235: —

Ökningen av utgifter utöver beräknade faller till huvudsaklig del på den ökning i driftkostnaden (filtreringskostnaden), som föranletts av den oförutsedda omläggning av filterbäddarna i de gamla långsamfilterna, som i det föregående omnämnts under rubriken "Reningsverkets drift".

Fördelad pr kbm. från pumpstationen distribuerat vatten ställer sig årskostnaden = 18 öre.

Vattenavgifterna hava fr. o. m. $\frac{1}{1}$ 1924 utgått efter 25 öre pr kbm. vid mätning och kr. 5: 50 pr rum vid ackordsberäkning.

B. Avloppsverket.**I. Verkets värde och nyanläggningar.**Anläggningskostnad och bokfört värde $\frac{1}{1}$ 1927:

<i>Fastigheter:</i>	Anläggnings- kostnad	Bokfört värde
Pumpstation i Haga m. m.	31,311: 71	19,374: 81
<i>Driftapparater:</i>		
Pumpverket i Haga.....	32,450: 38	17,904: —
” i Tyggårdsviken	3,927: 95	2,356: 70
<i>Anläggningar:</i>		
Huvudrörnätet.....	560,596: 42	378,250: 74
Servisledningar.....	51,465: 12	34,071: 14
Summa Kronor	679,751: 58	451,957: 39

Under året hava tillkommit:

Servisledningar:

Anslag i staten för 1927 Kr. 5,000: --, verklig kostnad	4,662: 35
Kronor	456,619: 74

Avskrivningar enligt amorteringsplan:

å fastigheter	539: 37	
å driftapparater	976: 25	
å anläggningar	13,784: 86	15,300: 48

Bokfört värde $\frac{31}{12}$ 1927 441,319: 26Anläggningskostnad och bokfört värde $\frac{31}{12}$ 1927 fördelar sig sålunda:

<i>Fastigheter:</i>	Anläggnings- kostnad	Bokfört värde
Pumpstationen i Haga	31,311: 71	18,835: 44
<i>Driftapparater:</i>		
Pumpverket i Haga.....	32,450: 38	17,242: —
” i Tyggårdsviken	3,927: 95	2,042: 45
<i>Anläggningar:</i>		
Huvudrörnätet	560,596: 42	366,839: 48
Servisledningar.....	56,127: 47	36,359: 89
Summa kronor	684,413: 93	441,319: 26

Avloppsnätets (huvudledningarnas) längd $\frac{31}{12}$ 1927 = 23,160 lm.

II. Avloppsverkets drift och underhåll.

a) Pumpverkets och ledningarnas skötsel:

I pumpstationen vid östra stationen har under året uppfordrats 1,412,435 kbm. avloppsvatten.

Max.-dygnsuppfordring ..... 17,400 kbm.

Min.- " ..... 2,160 "

Hela avloppsnätet har spolats 9 gånger med sammanlagt 40 spolningsdagar (motsvarande 1926 var 4 gånger och 33 spolningsdagar).

Pumpschaktet i avloppspumpverket har rensats från slam enligt nedanstående:

4 februari.....	34 kbm.
17 mars.....	27 "
3 maj.....	27 "
12 juli.....	30 "
26 ".....	15 "
11 aug.....	15 "
25 ".....	20 "
13 sept.....	18 "
18 okt.....	20 "
14 nov.....	28 "
12 dec.....	26 "

Summa 260 kbm. slam upptagna och bortkörda.

Kravet på spolning av avloppsnätet, särskilt under tider då mindre mängder regnvalten tillförts avloppsnätet, har under senaste åren avsevärt stigit. Samma är förhållandet med den slammängd, som måst upptagas och bortköras från pumpschaktet. Förklaringen härtill måste sökas i den avsevärda ökning i antalet W.C., som kopplats till avloppsledningarna.

b) Omkostnader:

Enligt förlust- och vinstkontot hava utgifterna under året varit:

Räntor	20,338: 08
Avskrivningar.....	15,300: 48
Drift- och underhållskostnader.....	21,124: 42
	<hr/>
Transport	56,762: 98

	Transport	56,762: 98
Inkomster.....		700: —
	Årets omkostnader alltså	56,062: 98

Utbetalningarna under året, jämförda med i staten beräknade, framgå av till drätselkammarens förvaltningsberättelse fogad statavräkning.

Karlstad den 10 maj 1928.

ERIK BJÖRKMAN.

Berättelse över Karlstads Gasverks verksamhet år 1927.

Gastillverkning och förbrukning.

Enligt stationsmätaren har årets gastillverkning varit 948,080 kbm. mot 882,860 under år 1926, utvisande alltså en ökning med 65,220 kbm. eller + 7,39 %.

Gasbehållning i klockorna från 1926	1,100	kbm.
Gastillverkning år 1927	948,080	„
	Summa 949,180	kbm.
Gasbehållning i klockorna till 1928	1,800	„
	Gasförbrukning 1927 alltså 947,380 kbm.	

Då gasförbrukningen 1926 utgjorde 883,980 kbm. har alltså förbrukningen ökats med 63,400 kbm. eller + 7,07 %.

Den förbrukade gasen fördelar sig sålunda:

Allm. belysning.....	780 kbm.	=	0,08 %
Enskild förbrukning.....	889,903	„	= 93,94 %
Gasverkets egen förbrukning ..	15,000	„	= 1,58 %
Missvisning och läckage.....	41,697	„	= 4,40 %
	Summa 947,380	=	100 %

Största gasförbrukningen pr dygn ägde rum ^{23/12} med 3,540 kbm. eller 0,37 % av årsförbrukningen och minsta gasförbrukningen den ^{25/12} med 1,620 kubikmeter.

Gasförbrukning pr innevånare (^{31/12} 1927 mantalsskrivna 20,381 personer) har varit 46,5 kbm.

Kolförbrukning.

Lager ^{1/1} 1927:

Westfaliska Gasnüsse..... 854,50

Inköpt under året:

Silksworth..... 3,356,38 4,210,88

Kolförbrukning för gasberedning:

Westfaliska Gasnüsse	854,50	
Silksworth.....	<u>1,848,88</u>	2,702,88
Sålt.....		<u>1,00</u>
		2,703,88

Lager ^{31/12} 1927:

Silksworth	<u>1,507,00</u>	4,210,88
------------------	-----------------	----------

Gasutbytet pr ton förgasade kol = 350,9 kbm. med gasens kalorimetriska värmevärde i medeltal = 4,750 kal.

Inköpspriset pr ton (i gasverkets kollador) för under året levererade kol har i medeltal varit Kronor 26: 77 (mot 37: 50 år 1926).

Biprodukter.**Koks:**

Lager ^{1/1} 1927.....	9,931 hl.	
Utöver vad som åtgått till underfyrningen av ugnar, pannor jämte annan egen förbrukning har tillverkats	<u>33,021</u> "	42,952 hl.
Under 1927 har försålts och utlämnats	30,807 hl.	
Lager ^{31/12} 1927	12,145 "	42,952 hl.
Koksutbyte pr förgasade ton kol = 12,21 hl.		

Tjära:

Lager ^{1/1} 1927.....	135 fat	
Tillverkning	<u>347,5</u> fat	482,5 fat
Utlämnat.....	383,5 fat	
Lager ^{31/12} 1927	<u>99</u> fat	482,5 fat
Tjärutbyte pr ton kol = 0,25 hl.		

Pris å gas och biprodukter m. m.**Gaspriset:**

Priset pr kbm. gas har under år 1927 varit följande, fastställt av stadsfullmäktige den 18 december 1924:

Förbrukning intill	50 kbm. pr kvartal	20 öre
" mellan	50—1,000	" " " 18 öre
" över	1,000	" " " 15 öre

Gasmätarehyror: vanliga	3-lågs	Kr. 2:—	pr år.
"	5- "	" 2:50	"
"	10- "	" 3:—	"
"	20- "	" 4:50	"
automatmätare	3- "	" 3:—	"
"	10- "	" 4:50	"

Förbrukningens fördelning enligt förestående å-pris har ställt sig sålunda:

346,510 kbm. (= 38,90 %)	å 20 öre	Kr. 69,302:—
453,924 " (= 50,96 %)	å 18 " "	81,706:32
90,249 " (= 10,14 %)	å 15 " "	13,537:35
890,683 kbm. å medelpris 18,5 öre	Kr. 164,545:67	
Mätarehyror	"	8,734:14
Summa Kronor		173,279:81

Kokspriset:

	Okross.	Grovkross.	Finkross.
1/1—16/1	2:25	2:75	3:—
17/1—26/8	1:90	2:75	3:—
27/8—7/10	1:90	2:25	2:50
8/10—31/12	1:80	2:—	2:50

Priserna avse koksen fritt hemkörd inom staden. Körningskostnaden har varit 12 öre pr hl.

Vid köp av partier över 500 hl. har beviljats rabatter med 5—15 % beroende på partiernas storlek.

Gasmätare:

Vid årsskiftet 1927—1928 funnos följande antal gasmätare:

Lågantal	2	3	5	10	20	30	50	60	100	150	200	400
----------------	---	---	---	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----

Vanliga:

Uppsatta hos abon-

nenter	168	1,590	282	134	150	46	11	5	2	1	—	—
	*) (174)	(1,899)	(272)	(119)	(104)	(46)	(9)	(5)	(2)	(1)	—	—

I lager	40	59	5	17	13	—	3	—	1	1	2	1
(icke uppsatta)												

*) Siffrorna inom parentes avse år 1926.

Automatmätare:

Uppsatta hos abon-

nenter ..... — 726 5 6 1 2

*) — (359) (5) (5) (1) (1)

I lager..... — 12 1

(icke uppsatta)

Sammanlagda antal uppsatta mätare 3,129 (2,978)

(ökning från föregående år 151 st. = 5,0 %).

Sammanlagda antal i lager varande 155 (155)

Summa st. 3,284 (3,133)

Kostnader för gasens tillverkning och distribution.**I. Tillverkningen:**1. *Personalkostnader:*

Ingenjör och gasmästare inkl. dyrtidstillägg 8,492: 80

Pensionsavgifter och pension..... 2,386: 74 10,879: 54

2. *Underhåll:*

Fastigheter 1,768: 67

Driftapparater och ugnar 6,122: 01

Inventarier 1,132: 60 9,023: 28

3. *Driftmateriel:*

Gaskol, 2,702,88 ton à 28: 08 ..... 75,903: 73

Häriifrån avgår nettovärdet av erhåll-
na biprodukter:

Koks: 61,925: 41 — 14,859: 84 = 47,065: 57

Tjära: 8,181: 11 — 2,763: 47 = 5,417: 64 52,483: 21

Nettokostnad för gaskol 23,420: 52 23,420: 52

Sprit ..... 161: —

Myrmalm 1,285: 69

Elektrisk kraft ..... 814: —

Vatten..... 493: 75

Smörjmedel och maskinförnödenheter 442: 30

Renhållningsutensilier..... 469: 37

Övrig materiel 272: 20 27,358: 83

4. *Driftkostnader:*

Retorteldare	20,009: 21	
Maskinskötsel	2,215: 87	
Reningskistornas skötsel	<u>2,420: 48</u>	24,645: 56

5. *Allmänna utgifter:*

Skatter	1,666: 75	
Föreningsavgifter	1,000: 06	
Lyse	1,417: 75	
Medicin och sjukersättning	1,566: 19	
Renhållning	784: 52	
Arbetaresemester ..	<u>1,446: 39</u>	7,881: 66

6. *Räntor:*

Å fastigheter, driftapparater vid verket samt förlagskapital ($\frac{1}{3}$ av 18,195: 98)		6,065: 33
---	--	-----------

7. *Avskrivningar:*

Enligt fastställd plan å fastigheter och driftapparater vid verket	6,870: 37	
Å inventarier	<u>291: —</u>	7,161: 37
		93,015: 57

II. *Distribution.*1. *Personalkostnader:*

Andel i lön till sekreterare, kamrer, bokhållare och skrivbiträden samt lön till verkmästare och mätareövermontör, inkl. dyrtidstillägg		13,172: 88
---	--	------------

2. *Underhåll:*

Huvudrörnätet	2,103: 22	
Servisledning	469: 34	
Gasmätare	<u>1,099: 65</u>	3,672: 21

3. *Distributionskostnader:*

Mätareuppsättning	1,956: 11	
Mätareavläsning	1,578: 06	
Tillsyn av privata inomhusledningar	2,434: 93	
Inkasseringsavgifter	246: 66	
Utställning och propaganda	<u>356: 81</u>	6,572: 57

4. *Allmänna utgifter:*

Kontorshyra.....	775:—	
Uppvärmning.....	125:—	
Kontorsutensilier	556: 38	
Trycksaker.....	667: 73	
Annonser	261: 99	
Telefon- och telegramavgifter.....	895: 75	
Porton	254: 17	
Föreningsavgifter	150:—	
Utredningskostnader ...	150:—	
Förrådskostnader	752: 52	
Diverse utgifter	291: 50	4,880: 04

5. *Räntor:*

Å rörnät, gasmätare m. m. ($\frac{2}{3}$ av 18.195: 98) 12,130: 65

6. *Avskrivningar:*

Enligt fastställd plan å rörnät och gasmätare (10,054: 48 + 4,005: 93) 14,060: 41

Restitutioner .....

147: 29	14,207: 70	54,636: 05
---------	------------	------------

S:ma Kronor 147,651: 62

Tillverkningskostnaden för gasen Kr. 92,995: 57 fördelad:

Pr kbm. tillverkad gas = $\frac{9,299,557}{948,080} = 9,8$ öre (11,8 öre)

„ „ försåld gas = $\frac{9,299,557}{890,683} = 10,4$ öre (12,8 öre)

Distributionskostnaden för gasen Kr. 54,636: 05 fördelad:

Pr kbm. försåld gas..... = $\frac{54,636: 05}{890,683} = 6,1$ öre (6,5 öre)

„ abonnent (3,129 mätare) = $\frac{54,636: 05}{3,129} = 17,46$ kr. (17,91)

Anm. Siffror inom parantes avse år 1926.

Nyanläggningar och avskrivningar.

Vid 1926 års slut var Gasverkets bokförda värde:

Fastigheter:

Retorthus, kollador, apparthus, verkstads- och för- rådsbyggnader.....	31,086: 75	
Gasklockor med byggnader.....	55,569: 30	86,656: 05

<i>Driftapparater:</i>		
Ugnsbatteri, driftapparater med tillhörande ledningar inom verket		20,869: 23
<i>Gasmätare:</i>		
Hos abonnenter och i lager		31,118: 11
<i>Anläggningar:</i>		
Huvudrörnätet (29,850 lm.)	222,215: 49	
Servisledningar	43,496: 34	265,711: 83
Under året hava tillkommit:		
<i>Gasmätare:</i>		
Inköpta under året (anslag i staten för 1927 Kr.		
5,000: —) 151 st.	4,703: 73	
<i>Huvudledningar:</i>		
I stadsdelen Haga: Ny huvudledning i Ö:a Kanalga-		
tan enligt stadsfullmäktiges beslut av ^{15/9} 27, an-		
slag 2,000: — kr. Verklig kostnad.....	2,050: 68	
<i>Servisledningar:</i>		
Anslag i staten 5,000: — kr. Verklig kostnad	5,095: 60	11,850: 01
	Kronor	416,205: 23
<i>Auskrifningar:</i>		
Å fastigheter enl. fastställd plan.....	4,118: 57	
” driftapparater enl. fastställd plan	2,751: 80	
” gasmätare enl. fastställd plan	4,005: 93	
” rörnätet enl. fastställd plan	10,054: 48	20,930: 78
	Bokfört värde ^{31/12} —27 Kr.	395,274: 45
Fördelande sig sålunda:		
<i>Fastigheter:</i>		
Retorthus, kollador, apparthus, verkstads- o. förrådshus	28,575: 56	
Gasklockor med byggnader	53,961: 92	82,537: 48
<i>Driftapparater:</i>		
Ugnsbatteri och driftapparater		18,117: 43
<i>Gasmätare</i>		31,815: 91
<i>Anläggningar:</i>		
Huvudrörnätet (30,040 lm.)	218,638: 70	
Servisledningar	44,164: 93	262,803: 63
	Kronor	395,274: 45

Karlstad den 28 april 1928.

ERIK BJÖRKMAN.

Sammanställning av tekniska

	1914	1915	1916	1917	1918
Gastillverkning i kbm.	743,935	752,410	799,645	650,125	626,750
Ökning	+5,05 %	+1,14 %	+6,26 %	—	—
Minskning	—	—	—	-18,7 %	-3,6 %
Gasförbrukning i kbm.:					
för gatubelysningen	97,598	86,807	94,372	84,185	73,054
" enskild lysgas	80,355	68,850	47,367	27,299	} 465,142
" " kok- och kraftgas ...	461,365	504,463	581,144	432,370	
" gasverkets eget behov	20,000	20,000	22,000	20,000	
" läckage och missvisning	85,027	72,970	54,852	85,031	
Summa förbrukning	744,445	753,090	799,735	648,885	627,790
Gasförbrukning pr innev. kbm.	38,0	40,2	42,5	34,3	33,4
Största dygnsförbrukning	3,350	3,260	3,470	3,140	2,820
Minsta dygnsförbrukning	830	1,035	1,115	830	1,025
Gasutbyte pr 1,000 kg. råvara	314	305	309	320	317,5
Koksutbyte pr ton kol hl. (från ug- narna utebliven)	13,0	12,1	11,9	12,2	9,3
Tjärutbyte pr ton kol hl.	0,30	0,30	0,29	0,26	0,26
Kolpris (inlagda i kolförrådet)	24: 09	49: 50	65: 41	—	—
Gaspris: lysgas	20 öre	23 öre	23 öre	23 öre	} 25 öre
kok- och kraftgas	12 " "	15 " "	15 " "	18 " "	
Utestående gasmätare	1,732	1,788	2,057	1,997	2,007
Därav automatmätare	509	562	622	674	—
Antal gatulyktor	394	394	372	372	374

resultat under åren 1914—1927.

1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927
686,995 +9,61 % —	700,760 +2,0 % —	713,960 +1,88 % —	581,210 — -18,59 %	637,540 +9,69 % —	717,610 +12,56 % —	778,800 +8,52 % —	882,860 +13,86 % —	948,080 +7,39 % —
80,849	85,628	45,936	3,094	3,094	2,432	1,742	1,261	780
504,855	544,880	609,448	514,769	576,880	662,061	723,153	814,948	889,903
22,579	19,350	20,000	15,000	13,000	14,500	15,000	14,500	15,000
78,432	41,432	38,207	48,487	44,716	38,437	39,545	53,271	41,697
686,715	701,110	713,590	581,210	637,690	717,430	779,440	883,980	947,380
36,8	36,4	36,9	29,5	32,4	36,2	39,2	44,1	46,5
2,590	2,710	2,400	2,180	2,340	2,660	3,020	3,460	3,540
905	1,000	1,100	1,010	1,080	1,250	1,240	1,410	1,620
299,4	295,7	319,9	343,67	307,82	341,8	339,97	379,9	350,8
12,8	11,8	11,8	13,8	11,58	11,9	11,7	13,38	12,21
0,27	0,28	0,25	0,30	0,34	0,38	0,32	0,30	0,25
128: 52	196: 36	46: 81	34: 69	42: 48	33: 15	28: 58	37: 50	26: 77
30 öre	40 öre	40 öre	35 öre ¹⁾ 30 öre ²⁾	25 öre ³⁾	25 öre ³⁾	20 öre ⁴⁾	20 öre ⁴⁾	20 öre ⁴⁾
2,041	2,107	2,153	2,173	2,425	2,631	2,851	2,978	3,129
—	—	—	—	—	—	—	—	740
320	317	317	17	17	8	7	7	7

1) 1/1—31/0.

2) 1/10—31/12.

3) Förbrukning under 50 m³ pr kvartal 25 öre.

» mellan 50—250 » » » 22 »

» » 250—1000 » » » 18 »

» över 1000 » » » 15 »

4) Förbrukning under 50 » » » 20 »

» mellan 50—1000 » » » 18 »

» över 1000 » » » 15 »

Karlstads Gasverks kassa-

Litt.	B e t e c k n i n g	Beräknade i staten	Extra anslag	Summa
Utbetalningar.				
<i>a) Räntor, driftkostnader, administration m. m.</i>				
401	Skuldräntor	18,500: —	—	18,500: —
403	Personalkostnader	15,478: 74	—	15,478: 74
404	Underhåll	13,400: —	—	13,400: —
405	Driftmateriel och förbrukningsartiklar	83,900: —	—	83,900: —
406	Drifts- och tillverkningskostnader	35,000: —	—	35,000: —
407	Allmänna utgifter	12,760: —	—	12,760: —
408	Renhållning	900: —	—	900: —
410	Restitutioner	100: —	—	100: —
412	Distributionskostnader	5,500: —	—	5,500: —
417	Dyrtidstillägg	5,500: —	—	5,500: —
418	Avskrivningar enligt plan	18,000: —	—	18,000: —
419	Arbeten mot ersättning	10,000: —	—	10,000: —
700	Oförutsedda utgifter	2,536: 26	—	2,536: 26
Kronor		221,575: —	—	221,575: —
<i>b) För kapitalökning.</i>				
E.	Anläggningar	5,000: —	2,000: —	7,000: —
G.	Driftapparater	5,000: —	—	5,000: —
1.	Inventarier	500: —	—	500: —
	Diverse debitorer och kreditorer	—	—	—
	Överskott	10,925: —	—	10,925: —
Summa utbetalningar		243,000: —	2,000: —	245,000: —
Inbetalningar.				
101	Inkomsträntor	—	—	—
171	Gasförbrukningen	160,000: —	—	160,000: —
172	Biprodukter	60,000: —	—	60,000: —
192	Ledningsamortering	2,500: —	—	2,500: —
419	Arbeten mot ersättning	10,000: —	—	10,000: —
Kronor		232,500: —	—	232,500: —
	Avskrivna fordringar	—	—	—
	Anslag på extra stat	10,500: —	2,000: —	12,500: —
Summa inbetalningar		243,000: —	2,000: —	245,000: —

räkning för år 1927.

Verkliga	Över	Under	A n m ä r k n i n g a r
	beräknade		
18,214: 98	—	285: 02	Mätaremontörens överflyttning till detta konto ävensom kontorspersonals lönerreglering. Större inköp av gaskol än beräknat Utjämnas av ökade inkomster på koksen. Ökade kostn. för mätareuppsättn. o. tillsyn av anläggning på grund av större anslutn. än beräkn. Går i avräkning med drätselverket Utjämnas genom större inkomster än beräknat.
18,395: 02	2,916: 28	—	
11,450: 84	—	1,949: 16	
93,470: 24	9,570: 24	—	
41,818: 93	6,818: 93	—	
12,700: 29	—	59: 71	
784: 52	—	115: 48	
88: 48	—	11: 52	
6,556: 82	1,056: 82	—	
5,657: 40	157: 40	—	
—	—	18,000: —	
13,777: 98	3,777: 98	—	
1,194: 33	—	1,341: 93	
224,109: 83	24,297: 65	21,762: 82	
7,134: 28	134: 28	—	
4,703: 73	—	296: 27	
6: 50	—	493: 50	
1,556: 22	1,556: 22	—	
16,937: 24	6,012: 24	—	
254,447: 80	32,000: 39	22,552: 59	
555: 34	555: 34	—	
167,467: 66	7,467: 66	—	
68,794: 06	8,794: 06	—	
2,218: 75	—	281: 25	
15,279: 18	5,279: 18	—	
254,314: 99	22,096: 24	281: 25	
132: 81	132: 81	—	
—	—	12,500: —	
254,447: 80	22,229: 05	12,781: 25	

Förlust- och Vinst-Räkning.

<i>Utgifter:</i>	Beräknade	Verkliga
Skuldräntor	18,500: —	18,214: 98
Personalkostnader	15,478: 74	*)24,052: 42
Underhåll	13,400: —	12,695: 49
Driftmateriel	83,900: —	79,842: 04
Driftkostnader	35,000: —	42,268: 87
Allmänna utgifter	12,760: —	11,977: 18
Renhållning	900: —	784: 52
Restitutioner	100: —	147: 29
Distributioner	5,500: —	6,572: 57
Dyrtidstillägg	5,500: —	—
Amortering enligt plan ..	18,000: —	21,221: 78
Avskrivningar	—	116: 94
Arbeten mot ersättning	10,000: —	—
Oförutsedda utgifter	2,536: 26	—
Överskott	10,925: —	29,324: 56
	<hr/>	<hr/>
Kronor	232,500: —	247,218: 64

<i>Inkomster:</i>	Beräknade	Verkliga
Förut avskrivna fordringar	—	132: 81
Inkomsträntor	—	555: 34
Gasförbrukning	160,000: —	173,279: 81
Biprodukter	60,000: —	70,106: 52
Ledningsamortering	2,500: —	1,662: 50
Arbeten mot ersättning	10,000: —	1,481: 66
	<hr/>	<hr/>
Kronor	232,500: —	247,218: 64

*) Inkl. dyrtidstillägg.

Balans-Räkning.

	Vid årets		Ökning	Minskning
	början	slut		
Tillgångar.				
Anläggningar	265,711: 83	262,803: 63	—	2,908: 20
Fastigheter	86,656: 05	82,537: 48	—	4,118: 57
Driftapparater	51,987: 34	49,933: 34	—	2,054: —
Inventarier	2,641: 10	2,356: 60	—	284: 50
Biprodukter	21,284: 90	22,597: 36	1,312: 46	—
Driftmateriel och förbrukn.-art...	23,926: —	37,675: —	13,749: —	—
Diverse debitorer	48,965: 58	52,670: 70	3,705: 12	—
Förskottsbet. brandförsäkr.-prem,	—	723: 11	723: 11	—
Kronor	501,172: 80	511,297: 22	19,489: 69	9,365: 27
Skulder.				
Diverse kreditorer	1,911: 88	1,028: 33	—	883: 55
Drätselverket	499,260: 92	510,268: 89	11,007: 97	—
Kronor	501,172: 80	511,297: 22	11,007: 97	883: 55

Karlstad i mars 1928.

THURE BYTTNER.

Berättelse över Karlstads Elektricitetsverks verksamhet för år 1927.

Verkets omfattning.

Omformarestation och reservcentral.

Ångreservstation vid Orrholmsviken.

- 2 st. ångpannor med 440 kvm:s eldyta.
- 1 st. turbogenerator à 1,500 hkr.

Omformarestation i kv. Bilan.

- 1 st. Dieselmotorgenerator à 400 hkr. 275 kW.
- 1 st. Ackumulatorbatteri à 316 kW.
- 1 st. Omformare à 318 kW.
- 1 st. d:o à 342 kW.
- 1 st. d:o à 135 kW.
- 1 st. d:o à 350 kW.

Mottagnings- och transformatorstationer.

I. Primärstationen vid Ö:a Järnvägsstationen.

- 1 st. nedtransformator för 50,000/3,000 volt à 1,200 k.v.a.

II. Primärstationen vid Värml. Regemente.

- 1 st. nedtransformator för 50,000/3,000 volt à 1,500 k.v.a.

Sekundära transformatorstationer.

De för distribution av lågspänd växelström avsedda, verket tillhöriga transformatorstationerna voro vid årets slut följande:

N:o	L ä g e	Transformator	
		Antal	S:a k.v.a.
1	Haga.....	1	100
2	Karlstad—Rud.....	1	50
3	Värmlands Rederi A.-Bol.....	1	85
4	Kanikenäset (Hamnen I).....	1	50
5	Yttre Hamnen („ II).....	1	200
6	” ” („ III).....	1	100
7	Herrhagstorget.....	1	50
8	Omformarestationen.....	1	80
9	Koloniträdgården.....	1	20
10	Djäknefältet.....	1	100
11	Regementets kanslihus.....	1	50
12	Spritbolaget.....	1	50
13	Viken.....	2	150
14	Rosenborg.....	1	80
15	Mattfabriken.....	2	131
16	Ulleberg.....	2	65
17	Råtorp.....	1	15
18	Lidbacks villa.....	1	5
19	Domkyrkan.....	1	200
20	Sandgrund.....	1	250
21	Glasbruket.....	1	50
22	Fredricelund.....	1	80
23	Sanna.....	1	15
24-31	Ångcentralen.....	3	160
25	Sjötullen.....	2	95
26	Strömsholm.....	1	6
27	Hagaborg.....	1	125
28	Vattenledningsverket.....	1	150
29	Seminariet.....	1	50
30	Orrholmen.....	1	10
32	Svinbäcken.....	1	50
	Cirkusplatsen.....	1	16
	Summa	38	2,638

Nyanläggningar.

Hög- och lågspänningsnätet.

Då den luftledning som framförde 3,000 volts energi från ångcentralen till Sävåsens sågverk på grund av ålder och terrängsvårigheter blivit mindre pålitlig och även av Elektriska Inspektionen rubricerats såsom olämplig ned-

togs densamma och ersattes med en högspänningskabel om 450 meter 3×25 kvmm. 3,000 volt. (Reg.-n:o Ev. 46).

Från myndigheterna hade framställts krav på bättre ytterbelysning i Tyggårdsviken och för att tillmötesgå dessa och för att ernå en säkrare och mera lagenlig anläggning å nämnda område, särskilt vid korsningarna av ett flertal järnvägsspår, nedtogs en del av luftenätet och ersattes med jordkabel, samtidigt som anläggningen utökades för de nya lamporna. Härför nedlades 201 m. 3×6 kvmm. och 400 meter $2 \times 2\frac{1}{2}$ kvmm. 700 volts kabel. (Reg.-n:o Ev. 46).

På grund av ökad bebyggelse i nya kvarter (Lien) i södra delen av John Erikssonsgatan har likströmsledningarna därstädes måst utökas med 143 meter jordkabel 1×25 kvmm. 700 volt. (Reg.-n:o Ev. 46).

Servisledningar.

Under året hava tillkommit 64 st. nya servisledningar, därav 12 jordkabel och 52 st. luftledningsserviser.

Härför har å verkets del av servisledningarna åtgått följande ledningsmaterial:

357 m. jordkabel.

841 m. mönjeisol. tråd.

417 kg. blank koppartråd.

Gatubelysningen.

Vid 1927 års ingång bestreds den allmänna lyshållningen medelst 340 st. afton- och 501 st. elektr. nattlampor samt 2 st. gasnattlyktor.

Under året hava uppsatts och tillkommit följande elektr. lampor:

1 st. aftonlampa å Hagagatan utanför tomt 27.

3 st. nattlampor i Tyggårdsviken.

Som hjälp till gatubelysningen finnas utanför affärslokaler å skilda ställen i staden uppsatta s. k. halvkommunala lampor till ett antal av 115 stycken.

Driftapparater.

Under året har inköpts och inkopplats ett antal reläer för strömställare å 3,000-voltsnätet och arbetet är därmed i huvudsak färdigställt. (Reg.-n:o Ev. 43).

För Svinbäcken har i under år 1926 uppförd mindre byggnad insatts en transformator av Elektromekanos tillverkning, 125 kva. 3,000/400 volt n:o 29,086. (Reg.-n:o Ev. 40).

Mätare.

Under året har inköpts följande mätare:

Likström:	amp. och kWhmätare	124
	dubbeltariffmätare	16
	automatmätare	30
Växelström:	enfas-	114
	automat-	16
	motormätare	7
	dubbeltariff-	5
samt 101 st. strömbegränsare.		

Inkopplade vid årets slut:

Växelström		Likström	
Fabrikat	Antal	Fabrikat	Antal
A. E. G:s	648	A. E. G:s	490
Siemens	641	Siemens	1,813
Aron	35	Aron	18
Isaria	147	Bergman	50
Mie & Genest	32	Körting-Mathiesen	72
L. M. Eriksson	10	Isaria	102
Ferranti	43	Ferranti	51
Bergman	12	L. M. Eriksson	580
Paul Meijer	7	Keiser & Smitt	12
Körting-Mathiesen	25		
Continental	33		
Elektraverken	27		
Caseral	2		
Landis & Gyr	7		
Summa	1,669	Summa	3,188

Dessa mätare fördela sig på följande olika system:

	Trefasnät	Enfasnät	Likströms- mätare
Enkla kWh-mätare	213	1,341	2,948
Dubbeltariff	12	27	172
Maximalmätare	54	—	2
Subtraktionsmätare	1	—	2
Automatmätare	—	21	64
Summa	280	1,389	3,188

Strömbegränsare av olika fabrikat inkopplade 1927:

Fabrikat:	
Isaria	1,091
Membra	209
Paul Meijer	254
Hartman & Braun	17
Bergman	77
Elektromotor	35
A. E. G:s	1,388
Aron	9
	Summa 3,080

Värdeökning 1927.*Anläggningar:*

	Verkliga	Bev. anslag
Högspänningskabel till Säveån	2,213: 97	§ 157 1926
Kablar i Tyggårdsviken	3,310: 13	„
Kablar i John Erikssonsgatan	381: 72	„
Gatulampor enl. lyshållningsförslag	672: 64	„
Servisledningar	4,891: 11	„

Driftapparater:

Reläer för strömställare	6,005: 27	„
Transformator för Svinbäcken	1,323: —	§ 181 1926

Anslags-

Beviljat av stadsfullm. dag §	Reg.-n r	Ä n d a m å l	Anslags- belopp
18/12-24 240	Ev. 13	Huvudströmbrytare för Dejeforskraften	5,000: —
18/12-24 240	» 15	Spänningsregulator f. Dejeforstranf.	6,500: —
17/12-25 181	» 39	Regulator för ångturbin	1,500: —
»	» 40	Transformator för Svinbäcken	2,000: —
21/10-26 157	» 43	Reläer f. strömställare 3,000 volt	12,000: —
»	» 44	Servisledningar	4,000: —
»	» 45	Nya gatulampor	780: —
»	» 46	Diverse kabelarbeten	5,000: —
»	» 47	Kabel mellan Prim.-stat. I o. omf.-stat.	4,000: —
»	» 48	Mätare	10,000: —
»	» 49	Inventarier	3,000: —

redovisning.

Förbrukat intill ^{31/12} 1927	Anskaffade genom	Litt.	Anmärkingar
1,156: 44	Uttaxering	G 24a 2	Balans till 1928.
—	Lån att fond.	G 67	Balans kr. 4,000 ^{29/12-28} § 205.
—	D:o	G 87	Balans.
1,888: 40	D:o	G 71	Slutfört 1927.
6,005: 27	D:o	G 55	Balans till 1928.
4,891: 11	Uttaxering	E 5b	Slutfört 1927.
672: 64	D:o	E 27	Slutfört 1927.
5,905: 82	D:o	E 5a	Slutfört 1927.
—	Lån att fond.	E 5	Balans till 1928.
7,883: 14	Uttaxering	G 46	Slutfört 1927.
2,674: 85	D:o	I.	Slutfört 1927.

Anslutning.**Abonnenter.**

Antalet abonnenter vid årets slut utgjorde 6,891 stycken fördelade på 8,134 st. anläggningar. Av anläggningarna voro 7,355 st. avsedda för belysning (4,162 enl. mätare och 3,193 enligt ackord) 439 st. för kraft och 340 st. för värme.

Lampor.

Glödlampornas antal vid årets slut utgjorde c:a 53,600 st. med ett beräknat anslutningsvärde av 1,682 kW., motsvarande en ökning av c:a 2,7 %.

Motorernas

antal utgjorde vid årets slut 794 st. med ett anslutningsvärde av 2,887 kW. motsvarande en ökning i anslutningsvärdet av 3,2 %.

Värmeapparaternas

anslutningsvärde beräknades vid årets slut vara 950 kW. utvisande en ökning av 3,8 %.

Tillverkningen.**Drifttid.**

Turbogeneratorn.....	616 timmar.
Dieselmotorgeneratorn.....	32 "

Produktion.

	Växelström kWh.	Likström kWh.	S:a direkt prod. energi kWh.
1. Från egna centraler:			
Genom turbogeneratorn	245,200	—	—
„ dieselmotorgeneratör.....	—	7,754	252,954
2. Från A-verk emottagen:			
Dejefors Kraft- & Fabriks A.-Bol.....	6,643,050	—	—
Kohlsätters Kraft Aktiebolag	1,460,440	—	—
S:ma alstrad och emottagen energi	8,103,490	7,754	252,954

Bränsleförbrukningen.

Under året hava följande kvantiteter bränsle förbrukats inkl. förbrukningen för varmhållning och uppeldning.

Ångcentralen.

11,956 ton stenkol med c:a 5,500 v. e. pr kg.

10,125 kbm. sågspån med c:a 3,300 v. e. pr kg.

Drages härifrån det bränsle som åtgått för uppeldning och varmhållning nämligen:

11,956 ton stenkol och

2,231 kbm. spån

har för själva tillverkningen åtgått:

7,894 kbm. sågspån (beräknad medelvikt 138 kg. pr kbm.)

Dieselmotorn.

1,836 kg. brännolja med c:a 10,500 v. e. pr kg. = 19,278,000 v. e.

Värmeförbrukningen pr genererad kWh. har alltså uppgått till 2,486 v. e.

Smörjolja.

För tillverkningen och driften har förbrukats:

175 kg. Dieselsmörjolja.

168 „ Turbinolja.

30 „ Dynamoolja.

171¹/₂ „ Cylinderolja.

Belastningsförhållanden.

	Växelstr.-nätet	Likstr.-nätet.
Max. belastning inträffade den	15/12	16/12
och utgjorde	kW. 1,642	1,086
Max. pr dygn utgående energi intr. den	14/12	22/12
och uppgick till	kW. 21,596	12,600
Max. belastning i % av anslutna kW. 48,4.		

Energiförluster.

Förlust i batteri	9,469 kWh. motsvarande	0,11 %
„ i omformare	539,652 kWh. motsvarande	6,46 %
„ i mätare, nät och transf. . .	1,274,357 kWh. motsvarande	15,25 %
	S:ma 1,823,478 kWh. motsvarande	21,82 %

Årsproduktionen (mottagna o. genererade kWh.) har minskats med 4,7 %.

Installationsverksamheten

har varit normal med en anslutning av 291 nya anläggningar, varav 241 st. för belysning, 24 st. för kraft- och 26 st. för värmeändamål.

Nyanläggningarna fördela sig på de olika taxorna med följande belastningsvärden:

Belysning:

Taxa A1 175 anl.	1,502 st. lampor	38,080 w.
AII—IV 66 anl.	142 „ „	2,730 w.

Kraft:

Taxa B 15 anl.	16 st. motorer	21,123 w.
DI 6 „	9 „ „	58,880 w.
DIII 3 anl.	4 „ „	8,680 w.

Värme:

Taxa C2 3 anl.	5 st. apparater	3,250 w.
E 23 „	42 „ „	31,880 w.
		<u>Summa 164,623 w.</u>

Utökning av äldre belysningsanläggningar efter avdrag för under året skedda reduceringar	1,680 w.
D:o av kraftanläggningar	22,816 w.
D:o av värmeanläggningar	4,000 w.
Nya anläggningar och utökning av äldre anläggningar tillföra således en ökad belastning av i runt tal	193 kw.

Lägges härtill genom gatubelysningens utökning tillkommande 0,24 kw. erhålles totala belastningsökningen = 193 kw.

Konsumtion.

	kWh.	jämfört m. föregående år	
		+	—
Belysning: privat	1,717,526	4,68 %	—
Gatu- och annan allm. belysning	187,760	0,6 %	—
Kraft: Motorer och industri.....	3,688,014	—	2,7 %
Värme: Rumsuppvärmning	421,316	—	1,07 %
Annat ändamål	418,350	10,9 %	—
Egen förbrukning	100,000	—	—
Förluster.....	1,823,478	—	8,34 %
Summa	8,356,444		

Förbrukningsavgifter.

Samtidigt under året debiterade förbrukningsavgifter för ovanstående kWh. belöpa sig till Kr. 829,488: 30, fördelade sig sålunda:

Privatbelysning.....	433,355: 33	
Gatubelysning.....	46,888: 95	
Motorer och industri.....	276,240: 61	
Rumsuppvärmning.....	9,742: 68	
Värme och annat ändamål	31,763: 98	797,991: 55
Mätarehyror		31,496: 75
	S:ma Kronor	829,488: 30

Debiterade avgifter hava ökats med 2,7 %. Inkomst pr kWh. (exkl. mätarehyror och egen förbrukning) = 9,66 öre. Övriga inkomster samt resultatet av årets drift framgå av bifogade statavräkning samt Balans- och Vinst- och Förlustkonto.

Karlstad i april 1928.

J. THALÉN.

Litt.	R e t e c k n i n g	Beräknade i staten	Extra anslag	Summa
Utbetalningar.				
<i>a) Räkntor, driftkostn. och administration.</i>				
401	Skuldräkntor	67,500: —	—	67,500: —
403	Personalkostnader	30,614: 58	—	30,614: 58
404	Underhåll	37,725: —	—	37,725: —
405	Driftmateriel och förbrukningsartiklar	268,300: —	—	268,300: —
406	Drifts- och tillverkningskostnader	17,400: —	—	17,400: —
407	Allmänna utgifter	26,875: —	—	26,875: —
408	Renhållning	1,200: —	—	1,200: —
409	Allmänna lyshållningen	8,850: —	—	8,850: —
410	Restitutioner	1,000: —	—	1,000: —
412	Distributionskostnader	12,500: —	—	12,500: —
417	Dyrstidstillägg	17,000: —	—	17,000: —
418	Avskrivningar	79,500: —	—	79,500: —
419	Arbeten mot ersättning	22,000: —	—	22,000: —
700	Oförutsedda utgifter	1,500: 42	—	1,500: 42
Kronor		591,965: —	—	591,965: —
<i>b) Kapitalökning.</i>				
E.	Anläggningar	13,780: —	—	13,780: —
G.	Driftapparater	22,000: —	1,434: 60	23,434: 60
I.	Inventarier	3,000: —	—	3,000: —
Ö.	Diverse Kreditorer	—	—	—
	Överskott	236,035: —	—	236,035: —
S:ma utbetalningar		866,780: —	1,434: 60	868,214: 60
Inbetalningar.				
101	Inkomsträkntor	—	—	—
104	Hushyror	1,092: —	—	1,092: —
120	Inkassering av vattenavgifter	500: —	—	500: —
191	Strömförbrukningen	802,408: —	—	802,408: —
192	Ledningsamortering	2,000: —	—	2,000: —
419	Arbeten mot ersättning	22,000: —	—	22,000: —
	Maskinskadereglering	—	—	—
Kronor		828,000: —	—	828,000: —
<i>Realiserade tillgångar.</i>				
G.	Driftapparater	—	—	—
I.	Inventarier	—	—	—
	Diverse Debitorer	—	—	—
Extra anslag		38,780: —	1,434: 60	40,214: 60
S:ma inbetalningar		866,780: —	1,434: 60	868,214: 60

Verkliga	Över	Under	A n m ä r k n i n g a r
	beräknade		
63,889: 69	—	3,610: 31	Lönereglering för belysn.-ing. o. kontorspers. Större underhåll å ledningar m. m. än beräkn. Större kraftinköp än beräknat.
33,179: 18	2,564: 60	—	
47,087: 77	9,362: 77	—	
282,770: 33	14,470: 33	—	
15,358: 83	—	2,041: 17	
27,565: 18	690: 18	—	
956: 04	—	243: 96	
8,008: 52	—	841: 48	
631: 39	—	368: 61	
10,861: 65	—	1,638: 35	
16,644: 50	—	355: 50	
—	—	79,500: —	
30,406: 32	8,406: 32	—	
355: 45	—	1,144: 97	
537,714: 85	35,494: 20	89,744: 35	Utjämnas av större inkomster än beräknat.
11,469: 57	—	2,310: 43	
14,905: 41	—	8,529: 19	
2,674: 85	—	325: 15	
3,507: 52	3,507: 52	—	
281,181: 92	45,146: 92	—	
851,454: 12	84,148: 64	100,909: 12	
8,876: 60	8,876: 60	—	
1,092: —	—	—	
500: —	—	—	
813,757: 46	11,349: 46	—	
2,276: 73	276: 73	—	
23,768: 81	1 768: 81	—	
800: —	, 800: —	—	
851,071: 60	23,071: 60	—	
94: —	94: —	—	
170: —	170: —	—	
118: 52	118: 52	—	
851,454: 12	23,454: 12	—	
—	—	40,214: 60	
851,454: 12	23,454: 12	40,214: 60	

Förlust- och Vinsträkning.

<i>Utgifter:</i>	Beräknade	Verkliga
Skuldräntor	67,500: —	63,889: 69
Personalkostnader	30,614: 58	*)42,587: 68
Underhåll	37,725: —	*)48,254: 48
Driftmateriel	268,300: —	*)282,015: 83
Driftkostnader	17,400: —	*)20,107: 76
Allmänna utgifter	26,875: —	*)25,321: 98
Renhållning	1,200: —	*)1,130: 51
Allm. lyshållningen	8,850: —	8,008: 52
Restitutionen	1,000: —	813: 50
Distribution	12,500: —	*)11,381: 65
Dyrtidstillägg	17,000: —	—
Amortering enl. plan	79,500: —	95,482: 14
Avskrivningar	—	631: 07
Arbeten mot ersättning	22,000: —	—
Oförutsedda utgifter	1,500: 42	355: 45
Överskott	236,035: —	244,512: 09
	<u>Kronor</u> 828,000: —	<u>844,492: 35</u>

Inkomster:

Hushyror	1,092: —	1,092: —
Inkomsträntor	—	8,876: 60
Inkassering av vattenavgifter . .	500: —	—
Strömförbrukning	802,408: —	829,454: 17
Ledningsamort.	2,000: —	2,419: —
Arbeten mot ersättning	22,000: —	2,532: 06
Förut avskrivn. fordringar	—	118: 52
	<u>Kronor</u> 828,000: —	<u>844,492: 35</u>

*) Inkl. dyrtidstillägg.

Balansräkning.

	Vid årets		Ökning	Minskning
	början	slut		
<i>Tillgångar:</i>				
Anläggningar	452,319: 17	437,093: 76	—	15,225: 41
Fastigheter	327,964: 38	317,845: 79	—	10,118: 59
Driftapparater	638,542: 96	599,467: 94	—	39,075: 02
Inventarier	30,288: 78	28,311: 49	—	1,977: 29
Driftmateriel	21,821: —	22,624: 30	803: 30	—
Allmänna utgifter	—	2,389: 74	2,389: 74	—
Diverse debitorer	224,168: 60	234,613: 09	10,444: 49	—
Kronor	1,695,104: 89	1,642,346: 11	13,637: 53	66,396: 31
<i>Skulder:</i>				
Maskinskadereglering	481: 99	1,281: 99	800: —	—
Diverse kreditorer	14,915: 97	12,463: 98	—	2,451: 99
Drätselverket	1,679,706: 93	1,628,600: 14	—	51,106: 79
Kronor	1,695,104: 89	1,642,346: 11	800: —	53,558: 78

Karlstads Electricitetsverks materialförråds statavräkning för år 1927.

Kassaräkning.

Litt.	B e t e c k n i n g	Beräknade i staten	Summa	Verkliga	Över beräknade	
					Över	Under
	Utbetalningar.					
401	Räntor	5,000:—	5,000:—	5,267:27	267:27	—
403	Personalkostnader	2,800:—	2,800:—	3,051:25	251:25	—
404	Underhåll	400:—	400:—	106:65	—	293:35
407	Allmänna utgifter	300:—	300:—	197:50	—	102:50
H.	Inköp av varor	30,000:—	30,000:—	33,625:42	3,625:42	—
	Kronor	38,500:—	38,500:—	42,248:09	4,148:94	395:85
	Inbetalningar.					
109	Uthyrning av inventarier	1,000:—	1,000:—	2,000:—	1,000:—	—
H.	Försäljning av varor	37,500:—	37,500:—	39,849:15	2,349:15	—
	Stadskassan	—	—	398:94	398:94	—
	Kronor	38,500:—	38,500:—	42,248:09	3,748:09	—

Förlust- och Vinsträkning.

Utgifter:

Räntor	5,267: 27
Personalkostnader	3,051: 25
Underhåll	114: 25
Allmänna utgifter	197: 50
	<u>Kronor 8,630: 27</u>

Inkomster:

Varuförsäljning	1,630: 27
Uthyrning av inventarier...	2,000: —
Förlust genom nedskrivning av lagret	5,000: —
	<u>Kronor 8,630: 27</u>

Balansräkning.

	Vid årets		Ökning	Minskning
	början	slut		
Tillgångar:				
Materiallager	85,296: 15	80,702: 69	—	4,593: 46
	<u>Kronor 85,296: 15</u>	<u>80,702: 69</u>	—	4,593: 46
Skulder:				
Drätselverket	85,296: 15	80,695: 09	—	4,601: 06
Karlstads Elektricitetsverk	—	7: 60	7: 60	—
	<u>Kronor 85,296: 15</u>	<u>80,702: 69</u>	7: 60	4,601: 06

Karlstad i Mars 1928.

THURE BYTTNER.

Berättelse rörande Karlstads stads fattigvård under år 1927.

Fattigvårdsstyrelsen får härmed avgiva berättelse över fattigvårdens förvaltning under år 1927.

1) *Sammanträden och därvid behandlade ärenden.*

Styrelsen har under året haft tolv ordinarie och ett extra sammanträde. Härvid har bland annat föredragits och behandlats 1,590 (1,376*) framställningar om understöd, varav 227 (220*) avslagits. Styrelsen har i 1 (3*) fall ålagt försörjningspliktig arbete enligt § 71 i fattigvårdslagen och genom polis-handräckning låtit inställa honom å fattigvårdsanstalten, varifrån han sedermera överförts till Västergårdens arbetshem. Dessutom har enligt § 74 i samma lag 1 (1*) understödstagare å anstalten tilldelats varning och sedermera överförts till Västergårdens arbetshem, där han fortfarande vistas.

2) *Styrelse och personal.*

I fattigvårdsstyrelsen har till ledamöter valts för tiden $\frac{1}{1}$ 1927 - $\frac{1}{1}$ 1931:
till ordförande: riksbanksdirektören J. Ahlberg (omvald),
„ v. „ redaktören J. Sandén (omvald),
„ ledamöter: målaremästaren K. F. Sundelius (omvald),
bankkamreraren G. Liljeberg (nyvald),
hallmästaren R. Olsson (nyvald),
till suppleanter: dispensärsköterskan Anna Jonsson,
trafikbiträdet J. V. Sjöstedt;
för tiden $\frac{1}{1}$ 1927— $\frac{1}{1}$ 1929:
till ledamot: snickaren Adolf Karlsson (tidigare suppleant),
för tiden $\frac{2}{4}$ 1927— $\frac{1}{1}$ 1929:
till suppleant: byggm. C. A. Svärd (efter fabrikör K. F. Rabe som av sagt sig ledamotskapet).
Till husmoder har under året antagits fröken Svea Adde. Befattningen har tidigare varit vakant.

*) Siffror inom parantes angiva motsvarande siffror år 1926.

Barnavdelningsföreståndarinnan Anna Magnusson avgick från befattningen den 31 maj 1927, från vilken tid tjänsten på förordnande uppehålls av sjuk-sköterskan Berta Persson.

Avdelningsförestånderskan å sinnessjukhuset Inez Olsson slutade sin anställning den 30 november 1927. Till hennes efterträdare har utsetts hospitalssköterskan Paula Eriksson, Västervik.

3) *Inkomst- och utgiftsstat.*

Enligt bifogad statavräkning hava utgifterna för fattigvården under år 1927 uppgått till 428,150 kronor 18 öre, samt inkomsterna till 174,019 kronor 49 öre, vadan de av drätselkammaren utbetalda medlen utgjort 254,130 kronor 69 öre. Av det av stadsfullmäktige beviljade anslaget, 287,833 kronor 92 öre hava sålunda 33,703 kronor 23 öre ej behöfts tagas i anspråk.

Till förklaring av skiljaktigheterna mellan årets inkomst- och utgiftsstat, och för samma tid upprättade statavräkningen meddelas följande.

Utgiftsstaten.

Anslaget för personalkostnader (Litt. 403) har dels med anledning av under året företagen lönerreglering (stadsfullmäktiges beslut den ²¹/₄ 1927) dels på grund av sinnessjuksköterskans sjukdom, som påfordrat långvarigt vikariat, överskridits med 3,522 kronor 3 öre.

Anslaget till underhåll (litt. 404) har överskridits med 1,352 kronor 24 öre beroende därpå, att bristfälligheter uppstått å asfaltbeläggningen å ligg-hallen till tuberkulosavdelningen, varför ny sådan måst påläggas, samt att tuberna till värmepannan i stora sjukhusbyggnaden på grund av uppkomna läckor måst ersättas med nya.

Anslaget till renhållning (Litt. 408) lämnar ett jämförelsevis stort överskott (948 kronor 64 öre), vilket torde kunna tillskrivas moderniseringen av tvättinrättningen.

Anslaget till födoämnen (Litt. 502) lämnar ävenså överskott, uppgående till 13,202 kronor 34 öre, vilket delvis beror på nedgång i pris å vissa livs-förnödenheter exempelvis kaffe, sill och fläsk och delvis på att beläggningen å anstalten varit något lägre än under föregående år.

Anslaget till beklädnaden (Litt. 504 b yttre värden) har överskridits med 1,747 kronor 30 öre, vilket föranletts av, att fattigvårdsstyrelsen nödgats i större utsträckning än tidigare bistå de arbetslösa och deras familjer, enär desammas ekonomiska ställning på grund av minskade arbetstillfällen de sista åren försämrats.

Anslaget till understöd (Litt. 511) har överskridits med 8,794 kronor 45 öre, vartill orsaken i stor utsträckning varit, att fattigvårdsstyrelsen av särskilda orsaker i ett större antal fall förändrat understödsformen från kommunalt pensionstillskott (Litt. 517) till fattigvårdsunderstöd (som framgår av sistnämnda littra hava utgifterna å densamma uppgått till 5,020 kronor 50 öre mot 10,364 kronor föregående år). I övrigt hänvisas till förklaringen under litt. 504.

Anslaget för understöd till icke hemortsberättigade (litt. 514) har ävenledes överskridits. Styrelsen hänvisar härvid till förklaring under litt. 504.

Anslaget till bränsle för utdelning (Litt. 516) har med 5,710 kronor 47 öre överskridit det i staten beräknade. Styrelsen hänvisar härvid till förklaring under litt. 504.

Anslaget för ersättning till främmande kommuner (Litt. 513) har väsentligt överskridits, vilket förorsakats *dels* av att utgifter för å andra orter befintliga arbetslösa med hemortsrätt härstädes ökats, *dels* av att under året utslag fallit i en del fattigvårdsmål, som pågått under flera år.

Anmärkning. Styrelsen har låtit verkställa en approximativ beräkning rörande de belopp, varom fattigvårdsmål för närvarande pågår. Vid beräkningen har, som säkra fordringar till år 1928 balanserats ett belopp av 15,442 kronor 45 öre, vartill komma 14,130 kronor 42 öre, vilka ej balanserats, enär denna summa utgöres av osäkra fordringar. Sammanlagda beloppet av styrelsens fordringar uppgår följaktligen till 29,572 kronor 87 öre. Häremot komma 55 anhängiggjorda mål från andra kommuner med yrkande om ersättning till ett sammanlagt belopp av omkring 33,000 kronor. I vilken utsträckning styrelsen slutligen kommer att ådömas ersätta de olika beloppen är givetvis omöjligt att förutsäga. Säkerligen torde dock sistnämnda summa komma att avsevärt nedbringas. Därest styrelsen ålägges ersättningsskyldighet i ett av dessa mål, vilket rör sig om 11,700 kronor, äger styrelsen möjlighet att av landstinget bereda sig ersättning, enär målet avser sjukvårdskostnad. Samma är förhållandet beträffande några belopp om sammanlagt omkring 8,000 kronor, för vilka staten i sista hand bliver ersättningsskyldig. Fattigvårdsstyrelsen kan på grund av vad sålunda anförts påräkna att återfå omkring 19,700 kronor. Skulle hela kravet mot styrelsen på 33,000 kronor komma att utdömas av vederbörande myndigheter torde styrelsens slutliga utgifter i berörda avseende komma att uppgå till omkring 13,300 kronor. Efter denna beräkning överstiga sålunda styrelsens fordringar skulderna med omkring 16,300 kronor.

Anslaget till arbeten mot ersättning (Litt. 419) har med 3,052 kronor 80

öre överskridits, beroende på att anslaget belastats med utbetalningar av s. k. flit- och uppmuntringspenningar till ett belopp av 4,738 kronor 50 öre, varav flitpenningar 4,196 kr. och uppmuntringspenningar 452 kr. 50 öre, (för år 1928 har i kassaboken upplagts särskild litt. för dessa utbetalningar).

Stämpelkostnader. Denna utgiftspost har under året tillkommit med anledning av den år 1926 beslutade ändringen av 7 § stämpelavgiftsförordningen, vilken innebär, att fattigvårdsmål fr. o. m. år 1927 beläggas med stämpelavgifter.

Inkomststaten.

Ersättning av enskilda personer (Litt. 221 b). Inkomsterna överstiga med 7,850 kronor 76 öre beräknat belopp, beroende på att styrelsen lyckats indriva fordringar i större utsträckning än vad som förväntats.

Arbeten mot ersättning (Litt. 419). Inkomsterna hava överstigit vad som beräknats med 7,320 kronor 98 öre, vilket kan tillskrivas dels snickeriverkstaden, varå möbler förfärdigats till anstalten och vilka som inventarier betalats av drätselkammaren, dels tapetserareverkstaden som lämnat god inkomst.

Hönsgården (Litt. 518). Denna har lämnat inkomster över förväntan. Sålunda har därifrån under året erhållits 609 tjog ägg, varför anstaltens behov av ägg därifrån fyllts (25 tjog har inköpts till konservering och 98 tjog försålts).

Ersättning från landstinget (Litt. 617). Dessa ersättningar hava uppgått till 27,024 kronor 82 öre mer än som i staten beräknats, beroende på att äldre tillgodohavanden under året kunnat regleras.

Ersättning av staten (Litt. 617 b). Ifrågavarande ersättningar hava med 1,263 kronor 72 öre understigit vad som beräknats, vartill orsaken är, att Konungens Befallningshavande avslagit yrkade belopp på sammanlagt 3,819 kronor 50 öre (Konungens Befallningshavandes beslut har överklagats hos Kungl. Kammarrätten och sannolikt torde beloppet till större delen komma att beviljas).

Tuberkulosavdelningen.

Anstaltens tuberkulosavdelning har, som framgår av tablån över fattigvårdens utgifter å olika grenar av fattigvårdens verksamhet under år 1927, haft en mycket låg beläggning i förhållande till befintliga vårdplatser. Detta förorsakar givitvis, att vårdkostnaden för dag och vårdtagare i förhållande till övriga avdelningar ställer sig hög, enär personalkostnaden och allmänna utgifter bliva fördelade på ett ringa antal vård dagar. Avdelningen torde anses lämna en tillfredsställande vård för de sjuka, men kan på grund av sitt läge inom fattigvårdsanstalten ej godkännas för erhållande av statsbidrag, varför

ej heller landstinget lämnar något bidrag till vårdkostnaden. Ett frivilligt bidrag från landstingets sida skulle dock lämna möjlighet för kommun och enskilda, att å denna avdelning inackordera sådana tuberkulossjuka, som vore i trängande behov av vård och vilka avvakta inträde å landstingets sjukhus. För närvarande inkomma alltsom oftast förfrågningar, huruvida plats kan beredas å denna anstaltens avdelning. Ehuru väl sådana platser finnes, måste dock de sjuka vårdas i hemmen, då något bidrag till vården från landstingets sida ej kan påräknas och kostnaderna utan sådant bidrag ställa sig allt för höga. Styrelsen har för avsikt att hos landstinget göra framställning om sådant bidrag.

Kroniska sjukavdelningen.

Styrelsen har med stöd av tvenne kungörelser utfärdade av Kungliga Maj:t den 27 juni 1927 (svensk författningssamling n:r 245 och 246), ingått till Kungliga Medicinalstyrelsen med begäran om godkännande av avdelningen för kroniskt sjuka för erhållande av statsbidrag, samtidigt som framställning om sådan ersättning begärdes för åren 1927—1928.

Meddelande i övrigt.

Radioapparat jämte högtalare har inköpts till sinnessjukavdelningen.

Under året har upprättats och fastställts ny utspisningsstat enligt härvid fogad avskrift.

Barnavårdsnämnden har liksom under år 1926 haft barnen inackorderade å Klaraborg, och hava dessa i likhet med tidigare år beretts landsvistelse under sommarmånaderna.

Styrelsen har liksom föregående år verkställt utredning beträffande personer som inom staden mantalsskrivits utan stadigt hemvist, och utgjorde dessas antal 280. Härvid befunnos 94 vistas i staden utan att hava i behörig ordning lämnat mantalsskrivningsuppgift. I 161 fall har mantalsskrivningsåtgärden överklagats. Dessa åtgärder hava visat sig innebära betydande ekonomiska fördelar i fattigvårdshänseende. En nackdel är dock att styrelsen saknar befogenhet att avkräva dessa som försumma att lämna mantalsskrivningsuppgift i lag föreskrivna bötesbelopp. Denna försumlighet som alltjämt förefinnes, förorsakar mycket arbete vid utredningarna.

Dagrummen å kvinnliga försörjningsavdelningen, kroniska sjukavdelningen och tuberkulosavdelningen samt en sjuksal å sistnämnda avdelning hava under året renoverats och oljenålats. Fönster och dörrar till sinnessjukavdelningen och maskinhuset hava utvändigt målats med oljefärg. Sköterske- och biträdes-

rummen å tuberkulosavdelningen samt ett rum i maskinistens bostad hava tapetserats och oljemålats. Dessa arbeten hava utförts som nödhjulsarbete. Dessutom har takplåten å samtliga byggnader oljemålats, och har ny asfaltbeläggning pålagts å tuberkulosavdelningens ligghall. Dagrumsmöbler hava å anstalten tillverkats och målats till de tre först nämnda avdelningarna samt nattduksbord tillverkats för samtliga vårdplatser å kvinnliga och manliga försörjningsavdelningarna samt kroniska sjukavdelningen. Inredningen av nya kontorslokaler å anstalten och i samband härmed påtänkt omorganisation har på grund av, att stadsfullmäktige ännu ej meddelat beslut i frågan om påtänkt samarbete mellan fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden, ej kunnat verkställas. Önskligt vore dock, att denna fråga snarast avgjordes, enär flera aktuella frågor härav beröras.

Vårdtagarna å anstalten hava under året sysselsatts med diverse arbeten såsom skrädderi, skomakeri, tapetseri, bokbinderi, måleri, rensningsarbeten, fjäderplockning, sömnad, vedhuggning och renhållning.

Vårdtagarna å anstalten hava liksom tidigare år erhållit extra bespisning vid helgerna. Dessutom har sådan bespisning förekommit den 28 januari genom Karl Sandbergs fond, och den 10 mars samt den 23 april genom Sandelinska fonden. Härjämte har vid några tillfällen enskilda personer bjudit på kaffe. Sådan förplägnad har förekommit jämväl då utställningsstyrelsen inbjöd vårdtagarna att bese utställningen och då K. F. U. K. såsom tidigare varit fallet avslutade julen å anstalten med en av föreningen anordnad fest.

På grund av rådande platsbrist å sinnessjukavdelningen har styrelsen nödgats provisoriskt iordningsställa sju rum i gamla sinnessjukbyggnaden.

Beredningsutskottet har liksom tidigare år förberett de ärenden, som förelagts styrelsen. Styrelsens ordförande, sysslomannen och tillsyningsmännen hava dagen före styrelsens sammanträde behandlat alla framställningar om understöd, och därvid upprättat förslag till lämpligt understöd.

Inventering av anstaltens inventarier har under året verkställts av de därtill utsedda ledamöterna, herrar Sundelius och Hult.

Till drätselkammaren hörande inventarier hava uppmärkts och numrerats.

Styrelsen har i likhet med tidigare år tillsammans med diakonissorna insamlat medel till inköp av matvaror, som utdelats bland stadens fattiga vid jultiden. Insamlingen uppgick till 3,797 kronor.

Beträffande de under fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående fonderna åberopas närslutna uppställning.

I övrigt får fattigvårdsstyrelsen hänvisa till härefter intagna särskilda tablåer och statavräkning.

Karlstad den 1 mars 1928.

För Fattigvårdsstyrelsen:
JULIUS AHLBERG.

Eric Ericson.

Styrelse:

Föreståndare
för distr. nr

Ordinarie ledamöter:

Styrelseledamot
sedan år

Vald till utgån-
gen av år

	Ahlberg, J., Riksbanksdirektör, Ordförande	1923	1930
	Sandén, J., Redaktör, v. Ordförande	1922	1930
5	Hult, Nils, Järnsvarvare	1924	1928
3	Liljeberg, Gustaf, Bankkamrer	1927	1930
7	Olsson, Reinhold, Hallmästare	1927	1930
11	Karlsson, Adolf, Snickare	1927	1928
8	Elofsson, Sofia, Sömmerska	1926	1928
1	Sundelius, K. F., Målaremästare	1922	1930
2	Almquist, Harry, vice Auditör	1923	1928
	Ternqvist, R., Fabrikör	1923	1928

Suppleanter:

4	Lindqvist, Petrus, Skinnhandlare	1925	1928
9	Sjöstedt, J. V., Trafikbiträde	1927	1930
12	Jonsson, Anna, Dispensärsköterska	1927	1930
10	Jonsson, Emil, Fabrikör	1924	1928
6	Svärd, C. A., Byggmästare	1927	1928

Fattigvårdsstyrelsens befattningshavare:

Ericson, Eric, syssloman.

Tegman, Richard, kassör.

Hammar, Albert, vaktmästare.

Lindh, Anders, tillsyningsman.

Löf, J. F., ”

Andersson, Karl, maskinist.

Skarman, R., portvakt.

Persson, Erik, eldare.

Adde, Svea, husmoder.

Olsson, Inez, sjuksköterska (tiden $\frac{1}{12}$ 27 sjuksköterskan Paulina Eriksson).

Anderson, Maria, sjuksköterska.

Rabe, Ruth, sjuksköterska.

Magnusson, Anna, barnavdelningsföreståndarinna (tiden $\frac{1}{6}$ 27 på förordnande sjuksköterskan Berta Person).

Andersson, Ellen, kokerska.

Andersson, Maria, tvättförestånderska.

Dessutom tjänstgjorde på de olika avdelningarna 16 biträden under år 1927, så fördelade: på inrättningen 2, sjukavdelningarna 9, barnavdelningen 2 och i köket 3.

Sekreterare:

Lindell, Harald, länsbokhållare.

Ericson, Eric, syssloman (biträdande).

Tjänsteläkare:

Severin, Hugo, 1:ste stadsläkare.

Högström, A., 2:dre ”

Karlstads Fattigvårdsstyrelses

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa
Utbetalningar.				
403	Personalkostnader	46,891: 92	—	46,891: 92
	» dyrtidstillägg	—	13,665: 98	13,665: 98
404	Underhåll	8,000: —	—	8,000: —
407	Allmänna utgifter	66,850: —	—	66,850: —
408	Renhållning	2,500: —	—	2,500: —
502	Födoämnen	66,000: —	—	66,000: —
503	Begravningskostnader	2,200: —	—	2,200: —
504	Beklädnaden	11,000: —	—	11,000: —
505	Sjukvården	8,500: —	—	8,500: —
511	Understöd	90,000: —	—	90,000: —
513	Ersättning till främmande kommuner	15,000: —	10,000: —	25,000: —
514	Understöd till icke hemortsberättigade	15,000: —	—	15,000: —
516	Bränsle för utdelning	16,000: —	—	16,000: —
517	Kom. pensionstillskott och sjukvårdsbidrag	10,000: —	—	10,000: —
700	Oförutsedda utgifter	1,500: —	—	1,500: —
617	Sjukvårdskostnader att utsökas av landstinget	20,000: —	—	20,000: —
419	Arbete mot ersättning	14,000: —	—	14,000: —
518	Hönsgården	200: —	—	200: —
519	Köksträdgården	150: —	—	150: —
	Stämpelkostnader	—	—	—
	Siffergranskningsanmärkning	—	—	—
	Kronor	393,791: 92	23,665: 98	417,457: 90
Inbetalningar.				
101	Fondräntor	158: —	—	158: —
221	Ersättning:			
	a) av andra kommuner	25,000: —	—	25,000: —
	b) av enskilda personer	4,000: —	—	4,000: —
225	Löseegendom som tillfallit kommunen	300: —	—	300: —
227	Pensionsmedel från Kungl. Pensionsstyrelsen	10,000: —	—	10,000: —
235	Barnavårdsnämnden för å Klaraborg inackorde- rade barn	20,000: —	—	20,000: —
419	Arbete mot ersättning	16,000: —	—	16,000: —
518	Hönsgården	200: —	—	200: —
519	Köksträdgården	300: —	—	300: —
617	Ersättning från:			
	a) Landstinget	34,000: —	—	34,000: —
	b) Kungl. Statsverket	6,000: —	—	6,000: —
403	c) Dyrtidstillägg	—	13,665: 98	13,665: 98
	Diverse inkomster	—	—	—
	Brist att täckas genom uttaxering	277,833: 92	10,000: —	287,833: 92
	Kronor	393,791: 92	23,665: 98	417,457: 90

statavräkning år 1927.

Verkliga	Över	Under	A n m ä r k n i n g a r
	stat		
50,413: 95	3,522: 08	—	
13,665: 98	—	—	
9,352: 24	1,352: 24	—	
66,203: 98	—	646: 02	
1,551: 36	—	948: 64	
52,797: 66	—	13,202: 34	
1,677: 42	—	522: 58	
10,134: 81	—	865: 19	
7,127: 30	—	1,372: 70	
98,794: 45	8,794: 45	—	
29,150: 58	4,150: 58	—	
19,688: 17	4,688: 17	—	
21,710: 47	5,710: 47	—	
5,020: 50	—	4,979: 50	
300: —	—	1,200: —	
22,211: 35	2,211: 35	—	
17,052: 80	3,052: 80	—	
291: 34	91: 34	—	
115: 82	—	34: 18	
590: —	590: —	—	
300: —	300: —	—	
428,150: 18	34,463: 43	23,771: 15	
—	—	158: —	
27,643: 60	2,643: 60	—	
11,850: 76	7,850: 76	—	
190: 56	—	109: 44	
10,657: 70	657: 70	—	
18,313: 96	—	1,686: 04	
23,320: 98	7,320: 98	—	
1,057: 18	857: 18	—	
764: 89	464: 89	—	
61,024: 82	27,024: 82	—	
4,736: 28	—	1,263: 72	
13,665: 98	—	—	
792: 78	792: 78	—	
254,130: 69	—	33,703: 23	
428,150: 18	47,612: 71	36,920: 43	

Litt.	Specifikation.	Staten 1927	Summa
	Utbetalningar.		
403	<i>Personalkostnader:</i>		
a	Löner:		
	Ordföranden	500: —	—
	Predikanten	500: —	—
	Sekreteraren	1,200: —	—
	Sysslomannen	3,000: —	—
	Kassören	2,633: 32	—
	Tillsyningsmannen Anders Lindh	2,800: —	—
	„ J. F. Löf	2,525: —	—
	Vaktmästaren	1,500: —	—
	Maskinisten	1,500: —	—
	Portvakten	1,500: —	—
	Eldaren	1,650: —	—
	Husmodern	900: —	—
	3:ne sjuksköterskor	3,000: —	—
	Barnavdelningsföreståndarinnan	1,000: —	—
	Kokerskan	1,100: —	—
	Tvättföreståndarinnan	800: —	—
	Sömmerskan	700: —	—
	Biträden: på sjukavdelningen 9 st.	5,260: —	—
	på försörjningsavdelningen 2 st.		—
	köksbiträden 3 st.		1,368: —
	barnavdelningsbiträden 3 st.		912: —
	Semester- och vikariatavvode	—	34,348: 32 1,500: —
e	<i>Pensioner:</i>		
	f. d. syssloman A. W. Adde	3,960: —	—
	f. d. vaktmästare A. Wessman	1,727: 40	—
	f. d. rättare Lars D. Bomb	1,056: 20	—
	f. d. sjuksköterskan Maria Larsson	300: —	7,043: 60
j	Sjukvård för personalen	500: —	—
k	Olycksfallsförsäkring	100: —	—
f	Sveriges kommunalanställdas pensionskassa	900: —	—
	Skrivbiträde	2,500: —	4,000: —
404	<i>Underhåll:</i>		46,391: 92
a	av fastigheten	7,000: —	—
b	av inventarier	1,000: —	8,000: —
407	<i>Allmänna utgifter:</i>		8,000: —
a	Utskylder	700: —	—
b	Försäkringsavgifter	150: —	—
c	Hushyror	21,900: —	—
	Sommarhyra för barnkolonien	350: —	—
	Expeditionshyror: Tillsyningsman Anders Lindh	300: —	—
	„ J. F. Löf	300: —	—
	Jordarrende	—	23,700: —

Verkliga	Summa	Över	Under
		Stat	
500: —	—	—	—
500: —	—	—	—
1,200: —	—	—	—
4,000: —	—	1,000: —	—
3,380: —	—	746: 68	—
2,860: —	—	60: —	—
2,676: 66	—	151: 66	—
1,525: —	—	25: —	—
1,950: —	—	450: —	—
1,950: —	—	450: —	—
1,310: —	—	—	340: —
1,200: —	—	300: —	—
3,153: 90	—	153: 90	—
1,104: 65	—	104: 65	—
1,100: —	—	—	—
900: —	—	100: —	—
—	—	—	700: —
5,180: 50	—	—	79: 50
1,356: —	—	—	12: —
928: —	36,774: 71	16: —	—
2,547: 75	2,547: 75	1,047: 75	—
3,960: —	—	—	—
1,727: 40	—	—	—
1,056: 20	—	—	—
300: —	7,043: 60	—	—
—	113: 50	—	386: 50
—	80: 05	—	19: 95
—	1,389: 34	489: 34	—
—	2,465: —	—	35: —
—	50,413: 95	5,094: 98	1,572: 95
8,152: 24	—	1,152: 24	—
1,200: —	9,352: 24	200: —	—
—	9,352: 24	1,352: 24	—
600: —	—	—	100: —
443: 24	—	293: 24	—
21,900: —	—	—	—
300: —	—	—	50: —
300: —	—	—	—
300: —	—	—	—
50: —	23,893: 24	50: —	—

Litt.	Specifikation.	Staten 1927	Summa
407 g	Uppvärmning av anstalten: kök, tvätt och bageri:		
1	Ved	2,000: —	—
2	Ångkol	5,000: —	—
3	Koks	11,000: —	—
4	Gas	1,500: —	—
	Diverse utensilier	600: —	20,100: —
h	Lyse och material härför	5,500: —	—
i	Vattenavgifter	8,000: —	—
j	Kontorsutensilier	100: —	—
k	Trycksaker	800: —	—
l	Annonser	500: —	—
m	Telefon och radiolicenser	900: —	—
n	Telegram och postporto	350: —	—
	Tidningar och tidskrifter	—	—
p	Resekostnader	400: —	—
ä	Förbrukningsartiklar	5,000: —	—
u	Krollsplint och sänghalm	300: —	—
ö	Is	300: —	—
	Tobaksvaror	900: —	23,050: —
	Övriga	—	—
			66,850: —
408	<i>Renhållning:</i>		
a	Renhållningsmaterial	1,000: —	—
b	Tvätt och material härför	1,500: —	2,500: —
			2,500: —
502	<i>Födoämnen:</i>		
a	Slutna vården	50,000: —	—
b	Öppna vården	16,000: —	66,000: —
			66,000: —
503	<i>Begravningskostnader:</i>		
a	Slutna vården	1,000: —	—
b	Öppna vården	1,200: —	2,200: —
			2,200: —
504	<i>Beklädnaden:</i>		
a	Slutna vården	7,000: —	—
b 1	Öppna vården	2,500: —	—
2	Öppna vården: konfirmationskläder	1,500: —	11,000: —
			11,000: —
505	<i>Sjukvården:</i>		
a	Slutna vården	4,500: —	—
b	Öppna vården	4,000: —	8,500: —
			8,500: —

Verkliga	Summa	Över	Under
		Stat	
3,134: 28	—	1,134: 28	—
5,075: 85	—	75: 85	—
9,600: 35	—	—	1,399: 65
1,183: 36	—	—	316: 64
202: 75	19,196: 59	—	397: 25
5,886: 28	—	386: 28	—
5,356: 25	—	—	2,643: 75
524: 73	—	424: 73	—
536: 09	—	—	263: 91
473: 03	—	—	26: 97
927: 15	—	27: 15	—
273: 45	—	—	76: 55
153: 20	—	153: 20	—
532: 50	—	132: 50	—
6,322: 67	—	1,322: 67	—
638: 93	—	338: 93	—
117: 60	—	—	182: 40
785: 99	—	—	114: 01
586: 28	23,114: 15	586: 28	—
—	66,203: 98	4,925: 11	5,571: 13
335: 77	—	—	664: 23
1,215: 59	1,551: 36	—	284: 41
—	1,551: 36	—	948: 64
33,329: 84	—	—	11,670: 16
14,467: 82	52,797: 66	—	1,532: 18
—	52,797: 66	—	13,202: 34
791: 92	—	—	208: 08
885: 50	1,677: 42	—	314: 50
—	1,677: 42	—	522: 58
4,707: 10	—	—	2,292: 90
4,247: 30	—	1,747: 30	—
1,180: 41	10,134: 81	—	319: 59
—	10,134: 81	1,747: 30	2,612: 49
2,165: 08	—	—	2,334: 92
4,962: 22	7,127: 30	962: 22	—
—	7,127: 30	962: 22	2,334: 92

Distrikt n:r 1.

Västra stadskretsen eller Tingvallastaden väster om Västra Torggatan.

Distrikt n:r 2.

Östra stadskretsen eller Tingvallastaden öster om Västra Torggatan.

Distrikt n:r 3.

Klarakretsen eller Klara, Rosenlund, Sandbäcken och Regementsområdet.

Distrikt n:r 4.

Hagakretsen eller Östra och Vestra Haga.

Distrikt n:r 5.

Norra Herrhagskretsen eller Herrhagen begränsad av Verkstadsbacken, Fryxells- och Sveagatan i söder och Långgatan i öster.

Distrikt n:r 6.

Södra Herrhagskretsen eller Herrhagen begränsad av Verkstadsbacken, Fryxells- och Sveagatan i öster ävensom Kanikenäset.

Distrikt n:r 7.

Östra Herrhagskretsen eller Herrhagen öster om Långgatan ävensom Lanberget, Strömsholm m. m.

Distrikt n:r 8.

Vikenkretsen eller Viken med Orrholmen.

Distrikt n:r 9.

Kvarnbergskretsen eller Berget och Mariebergsområdet jämte landerierna öster och söder om västra älvgrenen.

Distrikt n:r 10.

Klaravikskretsen eller Klaravik, Bernstad, Karlsholm och landerierna väster om västra älvgrenen.

Distrikt n:r 11.

Hagaborgskretsen eller Hagaborg, Sundby, Nolby, Rudsberg, Sundstad m. m.

Distrikt n:r 12.

Klarastrandskretsen eller Klarastrand, Hagastrand, Eriksstad, Oskarsdal och Sjöstad m. m.

Fördelning av understödtagare och fattigvårdsutgifter å olika grenar av fattigvårdens verksamhet år 1927.

	Försörjningsavdelningen	Sinnessjukavdelningen	Tuberkulosavdelningen	Vänliga sjukavdelningen	Barnavdelningen	Vård å annan anst.	Utackordade barn och äldre	Uti hemmen understödda	Summa
Antal vårdade eller understödda	138	34	39	95	66	167	2	1,878	2,411
Antal vård dagar	28,910	9,052	3,787	10,089	6,176	—	—	—	52,964
Medeltal vårdade pr dag	65	24	10	27	17	—	—	—	143
Fattigvårdens bruttosumma	53,255: 48	41,188: 16	20,501: 29	36,346: 89	18,890: 96	42,649: 28	620: —	197,290: 66	410,690: 22
Fattigvårdens självkostnadspris sålunda	2: 23	4: 54	5: 48	3: 60	3: 05	—	—	—	—
Fattigvårdens inkomster	17,146: 60	17,961: 23	2,205: 13	22,205: 54	18,624: 96	24,390: 67	—	23,358: 60	125,892: 73
Fattigvårdskostnaden sålunda netto	36,108: 88	23,174: 93	18,296: 16	14,140: 85	266: —	18,258: 61	620: —	178,992: 06	284,797: 49
Influtna medel från landstinget för vård under 1926 och tidigare	—	—	—	10,976: —	—	6,024: 82	—	—	17,000: 82
Fördelning av uttaxerade medel sålunda	36,108: 88	23,174: 93	18,296: 16	3,164: 85	266: —	12,233: 79	620: —	178,992: 06	267,796: 67
Lägges kostnaden för läkarearvode (1,350) kr. till bruttosumman, för återsökning av landstinget framkomma beloppen	53,255: 48	41,473: 66	20,898: 79	36,683: 89	19,228: 46	42,649: 28	620: —	197,290: 66	412,010: 22
Efter avdrag av berättad hyra 21,900 kr. försäkringsavg. 493: 29, utskylder 600 kr. framkomma beloppen	47,291: 45	34,069: 06	17,026: 11	32,818: 11	17,297: 26	42,649: 28	620: —	197,290: 66	389,046: 93
Vårdkostnad pr person och dag sålunda	1: 98	8: 76	4: 51	3: 25	2: 80	—	—	—	—

Jämförelse mellan fattigvårdsutgifter och antal understödstagare åren 1915—1927.

År	Stadens utslag till fattigvården	Sammanlagda antalet understödstagare				Folk-mängd	Antal bevil-lingskronor	Antal un-derstöds-tagare i % av folk-mängden	Fattigvårdsutgifter pr		
		Uttack-derade barn o. äldre	Intagna i någon avfattig-vårdsin-stans av-rensning deln.	A annan anstalt	Summa				Undersöds-tagare	Inne-vånare i staden	Bevil-lings-krona
1915	167,378: 50	867	151	856	96	1,470	18,746	7,84	118: 86	8: 98	1: 60
1916	222,120: 88	846	182	434	110	1,522	18,782	8,10	145: 94	11: 88	1: 80
1917	262,548: 88	1,274	185	316	112	1,887	18,902	9,72	142: 91	19: 89	1: 46
1918	344,821: 20	1,881	170	874	101	2,476	18,823	15,15	199: 17	18: 29	1: 49
1919	403,747: 04	1,485	128	424	115	2,102	18,922	11,10	192: 08	21: 94	1: 92
1920	445,746: 50	1,175	149	419	99	1,842	18,984	9,72	241: 99	28: 58	1: 18
1921	413,005: 69	977	115	421	111	1,624	19,313	8,40	254: 91	21: 88	1: 21
1922	245,488: 25	1,220	118	431	180	1,899	19,549	9,71	129: 24	12: 55	1: 08
1923	265,222: —	814	186	415	169	1,554	19,785	7,77	185: 98	14: 45	1: 53
1924	399,756: 90	1,161	120	415	189	1,895	19,792	9,27	185: 15	17: 16	1: 88
1925	809,902: 58	1,493	144	562	165	2,164	19,880	10,88	148: 20	15: 68	1: 72
1926	233,615: 71	1,779	6	971	169	2,325	20,055	11,59	96: 17	11: 15	1: 28
1927	267,796: 67	1,873	2	969	167	2,411	20,005	12,05	111: 07	13: 39	1: 42

**Tablåer över skriftväxling i fattigvårdsmål vid Karlstads stads fattigvård
under åren 1926—27.**

	1926			1927			
	Inkomma skrivelser	Avlätna skrivelser	Utslag	Inkomma skrivelser	Avlätna skrivelser	Utslag	Andra skrivelser på grund av bestridande
Karlstads sökande	—	98	—	—	96	—	—
Svar å dylika med godkännande	50	—	—	65	—	—	—
Svar å dylika med bestridande	29	—	—	23	—	—	—
Anhängiggjort talan hos Konungens Befallningshavande enligt § 54 fattigvårdslagen	—	48	—	—	31	—	—
Påminnelser till Konungens Befallningshavande	115	125	—	52	62	—	—
D:o till K. Kammarrätten	8	8	—	18	18	—	—
Av styrelsen återkallade fattigvårdsmål	—	17	—	—	15	—	—
Överklagade utslag meddelade av Konungens Befallningshavande	—	9	—	—	13	—	—
Av Kungl. Kammarrätten meddelade utslag	—	—	2	—	—	12	—
Av Konungens Befallningshavande meddelade utslag	—	—	83	—	—	47	—
Skrivelser på grund av bestridande	—	—	—	—	—	—	20
Summa	202	305	85	158	285	59	20
Främmande kommuner sökande	67	—	—	78	—	—	—
Anmaning: godkänts	—	35	—	—	44	—	—
bestridits	—	34	—	—	30	—	—
Förklaring till Konungens Befallningshavande	160	154	—	97	108	—	—
Förklaring till K. Kammarrätten	6	6	—	10	10	—	—
Av Konungens Befallningshavande meddelade utslag	—	—	70	—	—	33	—
Av K. Kammarrätten meddelade utslag	—	—	12	—	—	2	—
Av styrelsen hos K. Kammarrätten överklagade utslag meddelade av Konungens Befallningshavande	—	19	—	—	6	—	—
Skrivelser på grund av bestridande	—	—	—	—	—	—	5
Summa	233	248	82	185	193	35	5
Summa skrivelser	435	553	167	343	428	94	25

Förslag till vintermåtsedel å Klaraborg fr. o. m. februari månad 1927.

1:sta veckan.

- Middagar.* Söndag: Kött, pepparrotssås, potatis, köttisoppa.
 Måndag: Sill (stekt) potatis, risgrynsvälling.
 Tisdag: Potatiskorv, potatis, frukt- eller saftsoppa.
 Onsdag: Fisk, potatis, makaronivälling.
 Torsdag: Fläsk, ärter, pannkaka, lingon.
 Fredag: Rispudding, ärtpuré.
 Lördag: Rotmos, köttbullar, kålsoppa.

2:dra veckan.

- Söndag: Kalopps, potatis, kräm, mjölk.
 Måndag: Sill (spiken) Gröna ärter eller morötter (stuvade) risgrynsvälling.
 Tisdag: Falukorv, bruna bönor, äggmjölk.
 Onsdag: Fisk, slätvälling.
 Torsdag: Fläsk, ärter, pannkaka, lingon.
 Fredag: Kabeljou, potatis, kålsoppa.
 Lördag: Paltbröd eller blodpudding och lingon, mjölk eller dricka.

3:dje veckan.

- Söndag: Köttbullar, kräm, mjölk.
 Måndag: Kabeljoupudding och lingon eller smör, risgrynsvälling.
 Tisdag: Fläskkorv, makaroner, saftsoppa.
 Onsdag: Fisk, tisdagssoppa.
 Torsdag: Fläsk, ärter, pannkaka, lingon.
 Fredag: Sillbullar, potatis, makaronivälling.
 Lördag: Korvkaka, smör eller lingon, potatisgrynsvälling.

Frukost. Välling, kaffe, smör, bröd, inlagd eller spiken sill, söndagar kaffe, smör, ost eller korv.

Eftermiddag. Kaffe, vetebulle.

Kvällsmat. Söndagar: Choklad, bröd, margarin, rökt medvurst eller ost.

Onsdagar och Torsdagar: Risgrynsgröt.

Övriga dagar havregrynsgröt, alla kvällsmål, bröd.

Tuberkulosavdelningen: Middags- och kvällsmåltider i likhet med övriga avdelningar.

1/2 8 f. m. frukost: Välling, bröd, margarin.

9 f. m. omväxlande: Stekt gröt, pytt i panna, stekt potatis och fläsk, potatisbullar och lingon, pannkaka, uppstekt blodpudding, eller ägg med inlagd sill eller anjovis, kaffe, bröd, margarin, mjölk.

11 f. m. mjölk.

1/2 4 e. m. kaffe med vetebulle.

Tablå utvisande à-pris å matportioner å Klaraborg under år 1927.

M å n a d e r	(1) Hel dagsport.	(2) Halv dagsport.	(3) Råvaror hämtade till dagspr. (yttre vård)	(4) Ex. mid. till luffare m. flera	å pris	Kronor
Januari	4,770	437	5,135	102	0: 61	4,656: 58
Februari	4,300	465	4,287	286	0: 52	3,766: 42
Mars	4,613	529	3,174	177	0: 61	4,052: 88
April	4,575	490	2,574	105	0: 66	3,994: 91
Maj	4,536	539	1,435	74	0: 78	4,234: 98
Juni	4,195	488	1,117	85	0: 73	4,059: 52
Juli	4,176	499	952	115	0: 65	3,363: 39
Augusti	4,003	533	842	133	0: 56	2,786: 53
September	3,980	676	1,226	218	0: 75	3,743: 67
Oktober	4,212	736	1,577	115	0: 69	3,689: 02
November	4,281	693	1,372	95	0: 71	3,774: 98
December	4,505	784	1,750	68	0: 68	3,904: 61
Summa	52,146	6,919	25,441	1,573	—	46,027: 49
Barnavdelningens som- marvistelse under juni — augusti månader ...	1,923	—	—	—	0: 55	1,066: —

Extra midd. (4) har beräknats kosta 0: 50 kr. pr port. (3) pr port. 29,5 öre tillsammans utgör ett beräknat värde av 8,291 kr. 60 öre. Frändrages denna summa från 46,027 kr. 49 öre framkommer beloppet 37,735 kr. 89 öre, och om vid uträknandet av à-pris för hela anstalten (2) beräknats lika med (1) 3,459 st. eller tillsammans 55,605 hela dagsportioner framkommer dagkostnaden för person och dag för hela anstalten 0: 67 kr.

Fonder stående under Fattigvårdsstyrelsens förvaltning.

Donatorns namn eller fondens benämning	Behållning 1 januari		Inkomster, räntor och hyror	Utgifter:		Behållning 31 december	
	Fastigheter	Kapital		Diverse	Underskjöd	Fastigheter	Kapital
Austrinska, donerad av Anna Austrin	—	750:—	87: 50	—	87: 50	—	750:—
Ture och Malvina Sandelins understödsfond	—	76,000:—	3,750:—	—	2,750:—	—	77,000:—
Brukspatron M. Clarholms donationsfond	—	10,541: 06	527: 05	—	351: 87	—	10,716: 74
Bergmanska, donerad av Carl Bergman	—	1,600:—	75:—	—	75:—	—	1,500:—
Gratifikationsfonden, donerad av grosshandl. O. F. Ahlmank	—	10,000:—	500:—	—	500:—	—	10,000:—
Kjellmanska, donerad av Johanna Cristina Kjellman	—	2,125:—	106: 25	—	106: 25	—	2,125:—
Lindqvistska, donerad av Johanna Gustava Lindqvist	—	550:—	27: 50	—	27: 50	—	550:—
Maria Larsdotters Julgåvofond	—	2,000:—	100:—	—	100:—	—	2,000:—
Lisa Larsdotter	—	3,500:—	175:—	—	175:—	—	3,500:—
Sundströmska, donerad av Carl Gustav Sundström	—	3,000:—	150:—	—	150:—	—	3,000:—
Tinglöfska, donerad av Sara Cristina Tinglöf	—	3,400:—	170:—	—	170:—	—	3,400:—
Vetterstenska, donerad av Cristina Vettersten	—	1,200:—	60:—	—	60:—	—	1,200:—
Fahlgrenska, donerad av boktryckare C. A. Fahlgren	—	2,900:—	145:—	—	145:—	—	2,900:—
D. V. Göhles, donerad av bruksförvaltare Daniel V. Göhle	—	1,050:—	52: 50	—	52: 50	—	1,050:—
Grundströmska, donerad av rådmann Axel F. Grundström	—	6,005: 99	900: 30	—	300:—	—	6,006: 29
Nödhjälpsfonden	—	167: 65	1,722: 11	—	—	—	1,689: 76
Sundbergiska donationen	47,600:—	26,196: 10	5,692: 65	2,607: 05	1,270: 75	47,600:—	28,010: 85
Sven O. Peterson	—	2,297: 50	114: 88	—	114: 88	—	2,297: 50
Felländerska fonden	—	22,476: 68	1,123: 83	—	1,123: 83	—	22,476: 68
Sjöstedska	—	1,500:—	75:—	—	75:—	—	1,500:—
Mellqvistska	—	1,457: 53	72: 88	—	—	—	1,630: 41
Wibelska	—	1,890:—	94: 50	—	—	—	1,984: 50
Zanderska	—	1,575:—	78: 75	—	—	—	1,653: 75
Rennerfeldtska, donerad av Fröken Charlotta E. Rennerfeldt	—	105:—	5: 25	—	—	—	110: 25
Göthinska	—	315:—	15: 75	—	—	—	330: 75
Yhnellska, donerad av konditor P. F. Yhnell och Julia Yhnell	—	2,955: 76	117: 78	—	—	—	2,478: 54
Arv efter understödsstagare 8 st. teaterkonsortiets premieobligationer av år 1859	—	60:—	—	—	—	—	60:—
Summa Kronor	47,600:—	184,918: 17	15,289: 38	2,607: 05	7,584: 58	47,600:—	190,016: 92

Donationsmedlems placering.

F ö r t e c k n i n g	Nom. värdet	Bokföringsvärdet	A n m ä r k n i n g a r
<i>Konungariket Sveriges Stadshypotekskassa:</i>			
175 st. 3½ % obl. av den 15/5 1910	63,000: —	47,590: 41	
2 » 5 % obl. av den 1/10 1922	6,000: —	6,000: —	
<i>A.-B. Mölnbacka-Trysil:</i>			
10 st. 5½ % obl. av den 1/12 1922	50,000: —	50,000: —	
<i>Altafors Nya Spinneri A.-B.:</i>			
3 st. 5½ % obl. av den 1/11 1922	3,000: —	3,000: —	
<i>A.-B. Lindholmen Motafas:</i>			
3 st. 5½ % obl. av den 1½/8 1928	3,000: —	3,000: —	Ränteavkastningen har uppgått till 5,12 % å det bokförda värdet.
<i>Sveriges Allm. Hypoteksbank:</i>			
4 st. 5 % obl. av den 1/6 1924	40,000: —	40,000: —	
<i>A.-B. Stockholms Tomträttskassa:</i>			
4 st. 5 % obl. av den 15/1 1926	20,000: —	20,000: —	
Karlstads sparbank	—	14,000: 23	
Wernlands Ensk. Bank	—	8,365: 28	
Teaterbyggnadskonsortiets premieobl. av år 1889	—	60: —	
Fastigheten Herrhagen 217 (tax.-värde 47,000: —)	—	47,600: —	
Såma Kronor	185,000: —	237,615: 92	

Hälsovårdsnämndens ekonomiska berättelse för år 1927.

Nämnden hänvisar till statavräkningen, enligt vilken de beräknade utgifterna å ett flertal konti underskridits med tillhoppa 6,314 kronor 15 öre.

Tio konti hava uppgått till sammanlagt 3,358 kronor 93 öre mera än vad i stat och extra anslag kalkylerats. Härvid torde märkas följande:

Beträffande allmänna hälsovården.

Överskridandet av beräknade personalkostnaderna har förorsakats dels därigenom, att med anledning av omreglering av förste stadsläkarens ålders-tillägg till honom under år 1927 utbetalats ett belopp avseende år 1926, dels och därigenom, att enligt nämndens beslut till andre tillsyningsmannen utgått viss ersättning under den tid, han jämte egen tjänst uppehållit förste tillsyningsmannens tjänst under dennes ledighet för sjukdom.

Sistnämnda förhållande har jämväl förorsakat överskridandet av anslagen till bostadstillsyn och yrkesinspektion.

Beträffande epidemisjukhuset.

Kostnaderna för personalens kosthåll och patienternas kosthåll hava icke helt särskilts, utan torde en del av förstnämnda kostnader hava upptagits såsom kostnader för patienternas kosthåll.

Överskridandet av anslaget till renhållning har förorsakats av den ökade patientfrekvensen under årets senare månader, varav följt ökade kostnader, i synnerhet för material till tvätt.

Beträffande köttbesiktningsbyrån.

Överskridandet av beräknade personalkostnaderna har förorsakats därav, att på grund av den ökade tillförseln till byrån dels besiktningsveterinärens ställföreträdare tjänstgjort å byrån vissa dagar och tillerkänts ersättning härför, dels mikroskopisten tillerkänts tilläggsarvode för sitt ökade arbete, dels extra vaktmästarehjälper måst anlitas.

Överskridandet av anslaget till allmänna utgifter beror dels på den ökade omsättningen å byrån och dels därå, att staden debiterat köttbesiktnings-

byrån vattenavgifter med omkring 300 kronor, för vilket ändamål något anslag ej funnits upptaget i staten.

Anslaget till oförutsedda utgifter har överskridits med 2,200 kronor 92 öre. Anledningen härtill är huvudsakligen den, att nämnden låtit verkställa inköp av en del nödvändiga inventarier för byråns räkning; och får nämnden härutinnan hänvisa till sitt protokoll, bland annat till § 230 i protokollet för den 9 november 1927. Härvid är att märka, att staden icke äger disponera över det överskott, som kan uppstå å byråns verksamhet för annat ändamål.

Överskridandet av övriga nu ej särskilt nämnda anslag är beroende på svårigheten att på förhand beräkna de kostnader, för vilka anslagen äro avsedda.

Inkomsterna hava uppgått till 5,719 kronor 6 öre mera än som beräknats, därvid särskilt är att iakttaga, det avsevärda belopp, som inlutit genom besiktningsavgifter.

I det hela har stadens bidrag sålunda blivit 8,674 kronor 28 öre mindre än vad i stat och extra anslag kalkylerats.

Karlstad den 20 mars 1928.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Bertil Julin.

Hälsövardsnämndens statavräkning 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över	
						Över	Under beräknade
	Utbetalningar.						
	<i>Allmänna hälsovården.</i>						
408	Personalkostnader	23,705: 51	2,200: —	25,905: 51	26,081: 60	176: 09	—
407	Allmänna utgifter	4,196: —	—	4,196: —	2,811: 73	—	1,384: 27
408	Renhållning	57,160: —	—	57,150: —	56,499: 29	—	650: 71
417	Kristidstillägg	9,500: —	350: —	9,850: —	9,492: 21	—	417: 79
521	Bostadstillägg	600: —	—	600: —	614: 43	14: 43	—
522	Yrkesinspektion	300: —	—	300: —	307: 17	7: 17	—
523	Desinfektion	525: —	—	525: —	202: 79	—	322: 21
524	Vaccination	25: —	—	25: —	4: —	—	21: —
525	Livmedelsundersökning	200: —	—	200: —	229: 67	29: 67	—
526	Taberkulossjukvård	3,950: —	—	3,950: —	3,912: 56	—	37: 44
700	Ofructsedda utgifter	500: —	—	500: —	481: 83	—	18: 17
	<i>Epidemisljukhuset.</i>						
408	Personalkostnader	12,347: 25	—	12,347: 25	10,315: 42	—	2,031: 83
404	Underhåll	1,950: —	—	1,950: —	1,998: 30	48: 30	—
407	Allmänna utgifter	24,785: —	—	24,785: —	24,320: 61	—	464: 39
408	Renhållning	575: —	—	575: —	780: 10	205: 10	—
417	Kristidstillägg	1,700: —	—	1,700: —	1,537: —	—	119: —
420	Diverse utgifter	—	—	—	16: —	16: —	—
700	Ofructsedda utgifter	541: 24	—	541: 24	249: 80	—	291: 44
	<i>Köttbesiktningbyrån.</i>						
403	Personalkostnader	8,934: 71	—	8,934: 71	9,162: 71	228: —	—
404	Underhåll	100: —	—	100: —	5: 50	—	94: 50
407	Allmänna utgifter	11,200: —	—	11,200: —	11,633: 25	433: 25	—
408	Renhållning	1,000: —	—	1,000: —	663: 60	—	336: 40
417	Kristidstillägg	3,040: —	—	3,040: —	2,904: —	—	136: —
700	Ofructsedda utgifter	525: 29	—	525: 29	2,726: 21	2,200: 92	—
	Kronor	167,950: —	2,550: —	169,900: —	166,944: 78	3,358: 93	6,314: 15

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under
						beriknade		
	Inbetalningar.							
	<i>Allmänna hälsovården.</i>							
120	Diverse inkomster	—	—	—	8: —	8: —	—	—
241	Sjuksköterskeersättning	1,500: —	—	1,500: —	1,550: —	50: —	—	—
247	Hämtningsavgifter	18,000: —	—	18,000: —	17,448: —	—	—	557: —
	<i>Epidemisjukhuset.</i>							
120	Diverse inkomster	—	—	—	—: 66	—: 66	—	—
241	Legosättningsavgifter	22,000: —	—	22,000: —	25,028: —	3,028: —	—	—
242	Ersättning för verkställd desinfektion	50: —	—	50: —	15: —	—	—	35: —
248	Ersättning av landstinget	4,000: —	—	4,000: —	1,701: 65	—	—	2,298: 35
	<i>Köttbesiktningbyrån.</i>							
104	Hushyror	8,500: —	—	8,500: —	8,510: —	10: —	—	—
120	Ersättning för gatuenh. och eldning	800: —	—	800: —	800: —	—	—	—
245	Besiktningavgifter	21,000: —	—	21,000: —	26,517: 75	5,517: 75	—	—
	Egna inkomster	70,350: —	—	70,350: —	76,069: 06	8,609: 41	—	2,890: 35
	Stadskassans tillskott	97,000: —	2,550: —	99,550: —	90,875: 72	—	—	8,674: 28
		Kronor 167,350: —	2,550: —	169,900: —	166,944: 78	8,609: 41	—	11,564: 63

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 23 januari 1928.

H. WESTLIN.

Folkskolestyrelsens ekonomiska berättelse för år 1927.

Enligt bifogade statavräkning har *litt. 403 Personalkostnader* överskridits med Kr. 6,051:18. Härifrån bör dock avräknas det belopp, som återfinnes å samma kontos inkomstsida, eller Kronor 4,616:52, varför det verkliga överskridandet å detta konto inskränker sig till Kr. 1,434:66.

Anledningen till detta överskridande är större sjuklighet bland lärarekåren än som kunnat förutses och därav ökade kostnader för sjukvikarier.

Litt. 404 Underhåll har dragit större kostnad än vad i statförslaget beräknats och överskridits med Kr. 1,847:15. Sedan inkomsten Kr. 75:— å samma konto härifrån avräknats utgör det verkliga överskridandet Kr. 1,772:15. Detta överskridande har uppkommit därigenom, att styrelsen under året låtit införa värmeledningsanläggning i Norra skolan, en anordning, som dels ger tillräcklig värme i skollokalerna, och dels åstadkommer minskning i bränsle-kostnaderna.

Litt. 408 Renhållning har överskridits med Kr. 214:04 hänförande sig huvudsakligen till extra kostnader för rengöring efter större reparationsarbeten och körning av sopor och skräp efter samma reparationsarbeten.

Litt. 541 Slöjdmateriell har enligt statavräkningen överskridits med Kr. 527:07, som emellertid bör minskas med det belopp, som återfinnes å inkomstsidan, eller Kr. 322:78. Det verkliga överskridandet inskränkes således till Kr. 204:29, som föranletts av att större kvantitet virke inköpts till träslöjden än som beräknats.

Litt. 543 Annan undervisningsmaterieell har överskridits med Kr. 31:96 samt *litt. 548 Skodon och skolagning* med Kr. 102:47.

Litt. 551 Barnbispisning har enligt statavräkningen överskridits med Kr. 1,240:79, men sedan Kr. 1,162:50 å samma kontos inkomstsida avräknats, blir det verkliga överskridandet å detta endast Kr. 78:29.

Överskridandet av beräknade anslag har således ägt rum å sammanlagt

sju olika konton, medan besparingar gjorts å tillsammans nio konton med sammanlagt Kr. 11,990: 03.

Beträffande inkomstsidan så har *litt. 107 Statsanslag* givit Kr. 1,087: 72 mindre än beräknat. Denna minskning hänför sig till att skoldistriktet med anledning av det lägre indextal erhållit något mindre statsbidrag till lärarnas dyrtidstillägg än vad som räknats med.

Slutligen är att anteckna att stadskassans tillskott under året uppgått till Kr. 280,834: 94 mot beräknade Kr. 288,256: 02. Den sammanlagda besparingen å staten utgör således Kr. 7,421: 08.

Karlstad i mars 1928.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

ANDERS LÖFBERG.

Folkskolestyrelsens statavräkning för år 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under
						beräknade		
	Utbetalningar.							
403	Personalkostnader	276,511: 96	1,475: —	277,986: 96	284,038: 14	6,051: 18	—	—
404	Underhåll	10,000: —	—	10,000: —	11,847: 15	1,847: 15	—	—
407	Allmänna utgifter	72,150: —	—	72,150: —	69,326: 13	—	2,824: 87	—
408	Renhållning	12,600: —	—	12,600: —	12,814: 04	214: 04	—	—
417	Dyrktidstlägg	75,000: —	—	75,000: —	68,996: 16	—	6,004: 84	—
420	Diverse utgifter	250: —	—	250: —	176: —	—	76: —	—
541	Sjukmateriel	4,000: —	—	4,000: —	4,527: 07	527: 07	—	—
542	Skolköskmateriel	3,800: —	—	3,800: —	3,348: 54	—	456: 46	—
543	Annan undervisningsmateriel	2,500: —	—	2,500: —	2,531: 96	31: 96	—	—
544	Skolbad	800: —	—	800: —	768: 50	—	36: 50	—
545	Skoloror	1,000: —	—	1,000: —	1,000: —	—	—	—
546	Skolträdgård	250: —	300: —	550: —	478: 69	—	76: 31	—
548	Skodon och skolagning	1,000: —	—	1,000: —	1,102: 47	102: 47	—	—
549	Fri undervisningsmateriel	3,000: —	—	3,000: —	2,281: 18	—	718: 82	—
551	Barnbespising	1,500: —	—	1,500: —	2,740: 79	1,240: 79	—	—
553	Skolbiblioteket	1,000: —	—	1,000: —	992: 01	—	7: 99	—
554	Fortsättningskoleunderstöd	1,000: —	—	1,000: —	1,000: —	—	—	—
700	Oferutsedda utgifter	2,000: —	400: —	2,400: —	610: 76	—	1,789: 24	—
	Kronor	463,361: 96	2,175: —	470,536: 96	463,561: 59	10,014: 66	—	11,990: 03
	Inbetalningar.							
107	Statsanslag	182,160: 94	—	182,160: 94	181,078: 22	—	1,087: 72	—
120	Diverse inkomster	120: —	—	120: —	237: 38	117: 38	—	—
403	Personalkostnader	—	—	—	4,616: 52	4,616: 52	—	—
404	Underhåll	—	—	—	76: —	—	—	—
407	Allmänna utgifter	—	—	—	229: 35	—	—	—
541	Sjukmateriel	—	—	—	322: 78	—	—	—
549	Fri undervisningsmateriel	—	—	—	9: 90	—	—	—
551	Barnbespising	—	—	—	1,162: 50	—	—	—
	Egna inkomster	182,280: 94	—	182,280: 94	187,726: 65	6,583: 43	—	1,087: 72
	Stadskassans tillskott	283,081: 02	2,175: —	285,256: 02	280,834: 94	—	—	7,421: 08
	Kronor	463,361: 96	2,175: —	470,536: 96	468,561: 59	6,583: 43	—	8,508: 80

Karlstad i Mars 1928.

A. NORSELL.

Ekonomisk verksamhetsberättelse för år 1927

från styrelsen för Högre elementarläroverket för flickor.

Läroverkets elevantal har under 1927 års båda terminer utgjort 459 eller något högre än nästföregående år. Elementarskolans årsklasser hava liksom år 1926 varit uppdelade, en i tre parallellavdelningar och de övriga i två vardera; förberedande skolan har såsom förut utgjorts av tre enkla årsklasser.

Av de ordinarie lärarinnebefattningarna har under hela året en ämneslärarinnetjänst varit obesatt och två andra vakanta dylika tjänster uppehållits av vikarier. Extra lärarekrafter hava under de båda terminerna anlåtats: timplärare för 21 resp. 29¹/₂ veckotimmar och övningslärare för 45¹/₂ resp. 49¹/₂ veckotimmar. För sjukdom hava tre lärarinnor varit tjänstlediga: en under hela året och två under höstterminen, samt av andra orsaker en lärarinna under hela året (studier) och en under höstterminen (giftermål), varjämte kortare ledigheter förekommit för sjukdom.

Läroverkets statavräkning för år 1927 utvisar: utbetalningar Kr. 159,879:60 mot beräknade Kr. 159,257 13 samt inbetalningar Kr. 133,894:15 mot beräknade Kr. 128,947:—. Stadens tillskott har alltså uppgått till Kr. 25,985:45 eller Kr. 4,324:68 mindre än det beräknade beloppet Kr. 30,310:13.

Av stadens tillskott utgöra Kr. 17,366:06 stadens utfästa anslag och Kr. 8,619:39 läroverkets underskott för året. Härvid är att bemärka den från den 1 juli 1927 gällande nedsättningen av stadens allmänna anslag till Kr. 6,000:— för helt år mot förutvarande allinämt årsanslag från staden av Kr. 21,000:—.

Utbetalningarna för *personalkostnader*, litt. 403, utgiftssidans största post, hava uppgått till Kr. 111,800:26 mot beräknade Kr. 109,194:13. Statens överkridande med Kr. 2,606:13 utgör skillnaden mellan nio särskilda anslags överkridande med tills. Kr. 2,966:44 och besparingar å fem anslag med tills. Kr. 360:31. Om besparingarna, alla å mindre belopp, och om vissa smärre överskridanden är ej anledning göra uttalanden. Däremot må anföras: anslaget till ämneslärarinnors löner har överskridits med Kr. 266:66 i följd av en lärarinns uppflyttning i högre lönegrad med oväntad retroaktiv verkan från 1926 års början; arvode till statsverkets revisor har utgått med Kr. 100:—

utöver beräknat belopp i följd av under året skedd omläggning av revisionsperioden; avgifterna till vikariatkassan hava ökats med Kr. 342:84 genom tillfällig extra avgiftsutdebitering och bestående avgiftsförhöjning; avgifterna till Lärarinnornas pensionsanstalt hava utgått med Kr. 172:64 utöver beräknade; statsverkets tillfälliga löneförbättring har utgått till sjukvikarier, utöver i staten beräknade, med Kr. 1,952:94.

Å *underhåll*, litt. 404, har besparats ett belopp av Kr. 747:08; kostnaderna för byggnadens underhåll genom stadsarkitektens försorg hava uppgått till Kr. 800:62 mindre än beräknade, varemot kostnaderna för smärre reparationer å byggnaden genom föreståndarinnans försorg överskridit i staten upptaget belopp Kr. 300:— med cirka Kr. 53:—.

Allmänna utgifter, litt. 407, uppgå till Kr. 821:47 mindre än beräknade. Besparingar hava gjorts å vissa anslag med tills. Kr. 1,123:04, varemot andra anslag överskridits med tills. Kr. 301:57. Bland besparingarna nämnas: å uppvärmning Kr. 520:56, å belysning Kr. 69:65, å vattenförbrukning Kr. 66:—, å trycksaker Kr. 271:25. Överskridits har bland andra anslaget till resekostnader med Kr. 168:50 i följd av föreståndarinnans bevistande på styrelsens uppdrag av en skolkongress i Stockholm.

Renhållning, litt. 408, har dragit en kostnad, understigande beräknat belopp med Kr. 384:65; i arbetskostnad för skurning hava utgivits Kr. 408:— mindre än i stat därför upptaget belopp, varemot anslaget till arbetsmateriel för städning och skurning överskridits med Kr. 91:15. Å övriga anslag hava besparats smärre belopp.

Anslaget till *undervisningsmateriel*, litt. 543, Kr. 800:— har även under år 1927 måst överskridas, varför detsamma i 1928 års stat upptagits till ett med ytterligare Kr. 100:— förhöjt belopp av Kr. 900:—.

Å *statsanslag*, litt. 107, hava influtit över beräknade: ålderstillägg Kr. 408:07 och tillfällig löneförbättring Kr. 1,952:94 (se ovan under personalkostnader) samt dyrtidstillägg Kr. 17:—.

Skolaavgifter, litt. 261, hava uppgått: inskrivningsavgifter till Kr. 690:— mot beräknade Kr. 600:— och terminsavgifter till Kr. 67,463:50 mot beräknade Kr. 65,000:—. De senare hava, särskilt för höstterminen, beräknats för försiktigt vid statförslagens upprättande.

Karlstad den 15 februari 1928.

Å styrelsens vägnar:

TH. PETTERSSON,
dess ombudsman.

Elementarläroverkets för flickor statavräkning 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under
						beräknade		
	Utbetalningar.							
403	Personalkostnader	108,744: 13	450: —	109,194: 13	111,800: 26	2,606: 13	—	747: 08
404	Underhåll	5,000: —	—	5,000: —	2,252: 92	—	—	821: 47
407	Allmänna utgifter	28,136: —	—	28,136: —	27,314: 53	—	—	384: 65
408	Renhållning	4,405: —	—	4,405: —	4,020: 35	—	—	—
417	Dyrtidstillägg	12,500: —	122: —	12,622: —	12,646: 95	24: 95	—	—
542	Skolköksmateriel	600: —	—	600: —	600: —	—	—	—
543	Annan undervisningsmateriel	800: —	—	800: —	981: 65	181: 65	—	—
546	Skolträdgården	200: —	—	200: —	179: 74	—	—	20: 26
700	Oförutsedda utgifter	500: —	—	500: —	58: 20	—	—	216: 80
	Kronor	158,685: 12	572: —	159,257: 12	159,879: 60	2,812: 73		2,190: 26
	Inbetalningar.							
107	Anslag	61,306: —	—	61,306: —	68,684: 01	2,378: 01	—	—
261	Skolvigifter	65,600: —	—	65,600: —	68,153: 50	2,553: 50	—	—
270	Övriga	2,041: —	—	2,041: —	2,056: 64	15: 64	—	—
	Egna inkomster	128,947: —	—	128,947: —	133,894: 15	4,947: 15	—	—
	Stadskassans tillskott	29,788: 13	572: —	30,310: 13	25,985: 45	—	—	4,324: 68
	Kronor	158,685: 13	572: —	159,257: 13	159,879: 60	4,947: 15		4,324: 68

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 20 januari 1928.

H. WESTLIN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads lärlings- och yrkesskolor får härmed avgiva

Ekonomisk berättelse för år 1927.

Utgifterna för personalkostnader, vari även ingår pension å kronor 1,500, och utgifterna till förbrukningsmateriell ha med kr. 1,021: 50 och 156: 72 under, resp. överskridit beviljade anslag. Det minskade beloppet till stipendier, som under inkomster motsvaras av räntemedel, orsakas av att en stipendiat ännu vid årets slut ej lyft ett honom tilldelat stipendium. Till bestridande av rektors- och lärarearvodet, kostnaderna för undervisnings- och förbrukningsmateriell samt av bibliotekskostnader å tillhoppa kr. 12,441: 36 har erhållits i statsbidrag kr. 5,189: 98, anslag från Värmlands elektricitetsförening kr. 209: — samt elevavgifter kr. 200: — (de båda sistnämnda under litt. 108), tillsammans kr. 5,598: 98, vilket utgör 45 % av motsvarande utgifter. Stadskassans tillskott har varit kr. 14,013: 32 eller kr. 849: 11 mindre än anslaget.

Under året har hållits en kurs för elektriska installatörer med heldagsundervisning, vartill sökande från hela Värmland haft tillträde. Utgifterna för denna kurs ha helt och hållet bestritts med därå belöpande statsbidrag, elevavgifter samt anslag från Värmlands elektricitetsförening. Från höstterminens början har upprättats en kurs för målare med yrkesmålning som huvudämne. I denna kurs ha deltagit så många elever som utan trängsel kunnat mottagas.

Elevantalet under vårterminen framgår av bifogade, senast tryckta årsberättelse, som enligt instruktion från Skolöverstyrelsen skall omfatta tiden 1 juli—30 juni. Elevfrekvensen från höstterminens början framgår av följande översikt:

Avdelning	Anmälda elever höstterminen	Närvarande 'ntill 29 februari 1928
Handel.....	68	40
Metallarbetare.....	13	13
Snickare.....	14	14
Målare.....	10	10
Fack- och mönsterteckning....	6 (jänte alla målarna)	6
Husligt arbete.....	39	39
	Summa 150	122

Skolgången kan med undantag för de elever, som definitivt slutat skolan, betecknas som god. Bäst har den varit i elektriska installatörskursen med 14 frånvarotimmar av 2,130 elevtimmar (= antalet elever gånger antalet lektionstimmor) och i yrkesmålningen med 5 frånvarotimmar av 1,120 elevtimmar. I genomsnitt torde för de elever, som fullfölja skolgången, frånvaron uppgå till 10—15 %.

Skolan deltog med arbeten i snickeri, sömnad och ritning i årets hantverks- och industriutställning i Karlstad och erhöi för snickeriarbetena utställningens silvermedalj.

Karlstad den 5 mars 1928.

Å styrelsens vägnar:
ERNST LUNDHOLM.
Ordförande.

Hj. Bystedt.
Skolornas rektor.

Lärings- och yrkesskolans statavräkning 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över. Under	
						beräknade	
	Utbetalningar.						
403	Personalkostnader	18,362: —	—	18,362: —	12,340: 50	—	1,021: 50
404	Underhåll	100: —	—	100: —	14: 50	—	85: 50
405	Förbrukningsmateriel	600: —	—	600: —	756: 72	156: 72	—
407	Allmänna utgifter	8,985: —	—	8,985: —	3,924: 08	—	60: 92
408	Renhållning	1,109: —	—	1,109: —	1,092: 40	—	16: 60
417	Kristidstillägg	760: —	—	750: —	717: —	—	33: —
548	Undervisningsmateriel	600: —	—	600: —	636: 10	36: 10	—
547	Premier och stipendier	830: —	—	830: —	610: —	—	220: —
558	Bibliotekskostnader	200: —	—	200: —	208: 04	8: 04	—
700	Ofbrutsedda utgifter	150: —	—	150: —	141: 55	—	8: 45
	Kronor	21,686: —	—	21,686: —	20,440: 89	200: 86	1,445: 97
	Inbetalningar.						
101	Räntemedel	700: —	—	700: —	480: —	—	220: —
104	Hushyror	—	—	—	100: —	100: —	—
107	Statsanslag	5,893: 87	—	5,893: 87	5,189: 98	—	703: 89
108	Gåvor	180: —	—	180: —	559: —	409: —	—
270	Avgift för skriv- o. ritmateriel	100: —	—	100: —	118: 39	18: 39	—
	Egna inkomster	6,828: 87	—	6,828: 87	6,427: 87	527: 89	928: 89
	Stads-kassans tillskott	14,862: 68	—	14,862: 68	14,019: 52	—	849: 11
	Kronor	21,686: —	—	21,686: —	20,440: 89	527: 89	1,772: 50

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 20 Januari 1928.

H. WESTLIN.

Brandchefens berättelse

över Brandkårens verksamhet och eldsläckningsväsendet i Karlstad under år 1927.

Till Brandstyrelsen i Karlstad.

Jämlikt föreskriften i stadens brandordning får jag härmed vördsamt av-
giva följande berättelse, vidkommande stadens brandväsende, brandkårens
verksamhet samt med brandväsendet i övrigt sammanhängande förhållanden
under år 1927.

Karlstad i februari år 1928.

A. A. ENGSTRÖM.
Brandchef.

Karlstad stads brandväsende.

Styrelse.

- Ordförande: Wästlund, Olof, Byggmästare.
v.   "   Ternqvist, Reinh., Fabrikör.
          Alstermark, A. O., Kassör.
          Forsgren, E., Direktör.
          Andersson, Victor, Bankkamrerare samt
          Andersson, A. Ritare och
          Wiktorin, W. E., Verkstadsförman, såsom suppleanter.

Såsom Styrelsens sekreterare har brandchefen tjänstgjort.

Brandstyrelsen har under året hållit 7 sammanträden.

Eldsläckningsområde.

(Sifferuppgifterna lämnade av pastorexpeditionen och av stadsingeniören).

Karlstad stad hade den 31 dec. 1927 20,384 invånare och en areal av
inom jurisdiktionsgränsen 2,494 har. Inom stadsplanen ligga 250 har, och äro
605 st. tomter bebyggda.

Antalet fastigheter inom planlagda delen utgör 745, därav av sten 180
st., reveterade 79 st. och av trä 486 st.

Taxeringsvärdet å fastigheter.

För vilka bevillning erlagts	60,334,500: — kr.
” ” ” icke erlagts	10,360,800: — ”
	<u>Summa 70,695,300: — ”</u>

Brandkårens verksamhet år 1927.

Antalet utryckningar under det gångna året uppgår till 46 st.

För eldsvådor eller tillbud därtill	30 st.
” soteld	13 ”
” kontakt på brandtelegrafledningarna	3 ”
	<u>eller tillsammans 46 gånger</u>

oberäknat de övningar och alarm brandchefen låtit verkställa för utrönande av kårens tjänstbarhet.

Brandskadeersättningarnas sammanlagda belopp för såväl fast som lös egendom utgör Kr. 172,170: 76.

Hela försäkringssumman för den egendom, som till större eller mindre del blivit skadad av eld, utgör Kr. 7,120,955: —.

Tabellariskt sammandrag, utvisande tiden för eldsvådorna, orsaken till elden eller brandkårens utryckning m. m. se bil. 1.

Personal.

Brandkårens personal utgöres av:

I. Yrkesbrandkåren.

- 1 Brandchef.
- 1 v. brandchef, tillika brandmästare,
- 1 Verkmästare, ” maskinist,
- 1 första brandförman,
- 3 andre brandförmän,
- 12 brandmän.

Summa 19 man.

Inom yrkesbrandkåren ha beträffande personalen följande förändringar inträffat:

Till verkmästare vid brandkåren har brandstyrelsen från den 1 jan. 1928 antagit och förordnat förutvarande maskinisten vid kåren Viktor Jansson samt ökat kåren med en man.

Hälsotillståndet på brandstationen har varit tillfredsställande: 33 1/2 sjukdagar hava förekommit därav 10 sjukdagar för olycksfall i arbete.

Övningar med yrkesbrandkårens personal hava, för såvitt omständigheterna det medgivit, ägt rum varje måndag, onsdag och fredag.

En dag i veckan, lördag, har varit anslagen till allmän rengöring inom stationen.

Övningarna hava omfattat enskild utbildning samt tillämpningsövningar med livräddnings- och eldsläckningsredskapen, rökövningar av olika slag, instruktionsläsning, brandposters och brandskåps plats och läge samt undervisning om materielens placering.

Varje dag har automobilerna provkörts.

Alarmeringen har skett

genom signal från brandskåp.....	9 gånger
„ telefon.....	37 „

Eldsvådornas betydenhet hava:

1 gång krävt 4 slangledningningar från brandposter och 2 slangledningningar från motorspruta.

1 gång krävt 3 slangledningningar från brandposter,

1 „ „ 3 „ „ „ motorspruta,

3 gånger „ 2 „ „ „ brandposter,

3 „ „ 2 „ „ „ motorspruta,

1 gång „ 1 „ „ „ „ „ „

2 gånger „ 1 „ „ „ „ brandpost.

Övriga eldsvådor ha släckts med tillhjälp av de mindre eldsläckningsredskapen.

Brandredskapen, som medtagas vid vanlig utryckning till eldsvåda, har utgjorts av:

1 st. redskapsautomobil

1 „ „ „ med bogserbar motorspruta

1 „ „ „ „ motorspruta och en avbröstbar mekanisk stega.

Vid utryckning till soteld, undersökning m. m. 1 st. redskapsautomobil.

För andra utryckning finnes 1 st. ångspruta med slangkärra, 1 st. motorspruta med utskjutsstegar.

Slanglängden, som vid eldsvådor under året varit använd, utgör sammanlagt 2,280 met.

Väglängden, som brandkåren vid utryckning till eldställen tillryggalagt, utgör sammanlagt, 84,745 met. eller i medeltal per utryckning 1,842,2 met.

Tjänstgöringen har bestått i vakthållning, vidmakthållande och putsning av materielen, såsom slangledning, slangprovning, slanglagning, lokalernas städning, eldning och renhållning av gård och gata, reparationsarbetens utförande m. m. samt betjäning av Värmlands läns landstings epidemiambulansautomobil.

Gällande dagordning bifogas se bil. 2.

Arbeten av olika slag har av kårens personal utförts, såsom 4 st. skarvstegar, 1 st. utdragsstege.

Ändringsarbeten av f. d. stallet och fodervinden till dels utökning av redskapshallen, dels inredning av mek. verkstad samt dels olika arbetslokaler.

I norra flygeln har smedja inrättats.

I smedjan har uppmurats en smideshärd och en elektriskt driven fläckt har uppmonterats.

Målningsarbete har utförts i korridorer, trappuppgångar och värmecentral.

Allt arbete har utförts av kårens personal.

Skräddareverkstad har under året iordningställt.

Följande persedlar ha tillverkats:

32 par byxor av kommisstyg,

16 st. uniformer av kommisstyg, och dessutom ha utförts reparations- och ändringsarbeten, allt till ett värde av Kr. 1,250:— som inlevererats till stadskassan.

Antalet arbetstimmar för ändrings- och uppmonteringsarbeten uppgår till:

för mek. verkstaden	2,318 tim.
” smedjan	699 ”
” snickarverkstaden	1,926 ”
” målningsarbeten	860 ”
” diverse arbeten	968 ”

eller tillsammans antal 6,771 tim.

Vakthållning. På telegrafvakt inom brandstationen äro 2 man kommanderade för varje dygn.

Vid offentliga föreställningar, då särskild elfdara ansetts föreligga, har erforderligt antal brandmän varit kommanderade såsom brandbevakning.

Under året hava 137 st. dylika vakter förekommit och har bevakningen bestritts av 2 man per gång.

Brandsyn har ägt rum från 20 april till den 19 maj varvid 598 st. anmärkningar och förelägganden ha gjorts.

Vid efterbesiktningen, som ägde rum den 3—10 oktober, voro 588 anmärkta brister avhjälpta.

De övriga föreläggandena, som icke voro fullgjorda, överlämnades till polismyndigheten i enlighet med brandstadgans föreskrift.

Besiktningar hava av brandchefen och brandkårens befäl vid flera tillfällen verkställts å enskilda fabriker, offentliga lokaler tillhöriga brandredskaps- och eldsläckningsanordningar.

Utlåtanden hava avgivits angående eldfarliga inrättningar, upplag, samlingslokaler, biografer, m. m.

Permittering. Fridygn ha av manskapet åtnjutits vart 4:de dygn från kl. 8 f. m. till kl. 8 f. m. följande dag, samt dessutom ha undantagsvis beviljats kortare permissioner intill högst 2 timmar.

Diverse. Brandchefen har bevistat Svenska Brandskyddsföreningens årsmöte samt Nordisk byggnadsvecka i Stockholm; 1:ste brandförmannen har genomgått brandtelegrafkurs i Stockholm under tiden 9—19 maj varvid ersättning för resekostnader beviljats av brandstyrelsen.

Nya Wermlands-Tidningen, Karlstads-Tidningen och Wärmlands läns Tidning hava i likhet med föregående år haft godheten kostnadsfritt lämna brandkåren sina respektive tidningar, och ber jag i anledning härav få framföra personalens tack.

Besök i och för studerande av stadens brandväsende ha avlagts av brandbefäl, brandstyrelseledamöter, försäkringsinspektörer m. fl. från andra städer och utlandet.

2. Borgarbrandkåren.

Reservkåren.

2 förmän,
1 maskinist och
30 reservbrandmän.

Summa 33 man.

Personalen. Under året har ingen förändring inträffat.

Avlöning, som utgår per år, är följande: 1. förman 400: — Kr. 2. förman 200: — Kr. och för reservbrandman 100: — Kr. För tjänstgöring vid eldsvåda lämnas ett arvode av 3: — Kr. per timme,

Övningar med borgarbrandkåren ha ägt rum 8 gånger under året, och ha dessa omfattat exercis med stegar, slangutläggning, handhavandet av ång- och motorsprutor, samt tillämpningsövningar; vid ett par av dessa ha yrkes- och borgarbrandkåren uppträtt tillsammans.

Till *eldsvådor* har borgarbrandkåren kallats 6 gånger under året.

Brandkårens materiel och inventarier.

Eldsläckningsmaterielen. Under året ha följande eldsläcknings- och livräddningsmateriel anskaffats:

495,5 meter 63 m/m diam. linnetrycks slang.

1 st. utskjutsstege.

4 „ skarvstegar.

1 „ Drägers rökmask.

6 „ avstängbara strålrör samt

diverse mindre inventarier.

Verkstadsmaterielen. Under året ha följande inventarier inköpts:

2 st. elektriska motorer, 1 st. gängskärningssvarv, 1 st. pelarborrmaskin, 1 st. smergel slipmaskin, 1 handborrmaskin elektrisk, 1 st. backskiva, 1 st. planskiva, 1 st. svarvchuck, 1 st. riktstäd, 2 st. smidesstäd, 2 st. blåslampor, 2 st. skruvstäd, 1 st. rörskruvstäd, 1 st. symaskin Huskvarna, 2 st. järnskruv- tvingare, 1 st. komb. vinkel, 2 st. skjutmått, 2 st. mikrometrar, 1 st. stryk- mått, 1 st. rörtång, 1 st. pressjärn och axelledningar med skivor, transmissioner jämte drivremmar samt dessutom diverse mindre inventarier och verktyg.

Brandtelegraf har i likhet med föregående år ej fungerat tillfredsstäl- lande, utan har staden under hela 41 dagar och under kortare tider varit utan brandtelegraf.

Jag har under det gångna året till brandstyrelsen överlämnat förslag med anhållan om modernisering av det gamla brandtelegrafsystemet, men till- följd av de stora omkostnaderna för arbetets utförande är ärendet bordlagt.

Varje brandskåp avprovras en gång i veckan, serieledningar, ringledningar och telefoner dagligen.

Brandposternas antal den 31 dec. var 226 st. Under året ha 2 nya brandposter anlagts.

Sotning.

(Sifferuppgifterna lämnade av Stadsarkitekten).

Antalet eldstäder den 31 december inom stadens planlagda område var 13,827 st. därav;

Kakelugnar	8,026 st.
Köksspisar.....	4,105 "
Kaminer	899 "
Tvättpannor ..	513 "
Bakugnar	76 "
Dessutom finnas:	
Öppna spisar	89 "
Rörspisar	13 "
Smedjor	10 "
Ångskorstenar	9 "
Fristående skorstenar.....	7 "
Hotellspisar	14 "
Centralvärmeapparater	49 "
Bageriugnar	5 "
Bryggeripannor	3 "
Rökugnar.....	3 "
Torkugnar	1 "
Lödugnar	2 "
Snickerifyrar.....	3 "

Antalet eldstäder:

Utom stadens planlagda områden den 31 december var 3,403 st. därav: (Sifferuppgifterna efter skorstensfejarens kontrollbok).

Köksspisar.....	1,429 st.
Värmeledningspannor	18 "
Tvättpannor.....	129 "
Kakelugnar	1,785 "
Bageriugn	1 "
Snickerifyrar.....	12 "
Kaminer	28 "
Ångpanna	1 "

samt dessutom finnes 5,663 st. *imrör*, därav inom stadens planlagda område 4,047 st.

Skorstensfejarmästaren, som ansvarar för sotningens riktiga utförande, åtnjuter härför ett arvode, vilket finnes upptaget i brandväsendets stat.

Antalet *soteldar* under året fördelar sig på följande eldstäder.

Köksspisar	9 st.
Kakelugnar	1 "

Kafferosteri	1 st. samt
Förmodad soteld	2 „
	eller tillsammans 13 st.

Ambulansväsendet.

Värmlands läns landstings epidemiambulansautomobil betjänas av brandkåren.

Under året ha 114 st. sjuktransporter utförts.

Brandkåren har åtnjutit en ersättning härav för utfört arbete med Kr. 1,744:62, vilka inlevererats till stadskassan.

Dagordning

att gälla från och med den 1 Jan. år 1928.

Kl. 8 f. m. Provning av alarmklockor.

Uppställning, indelning till fridygn och arbeten.

„ „ „ „ 8,30 f. m. Städning och renhållning.

„ 8,30—9,30 f. m. Frukost.

„ 9,30 f. m.—12,30 e. m. Övningar och arbeten.

„ 12,30—2 e. m. Middag.

„ 1,30 e. m. Provning av alarmljuset.

„ 2 e. m.—5 e. m. Övningar eller arbeten.

„ 8 e. m. Provning av alarmklockor.

Söndag och helgdagar kl. 8—8,30 f. m. Städning och renhållning.

Lördagar och dag före helgdag avslutas arbetena kl. 12,30 e. m.

Tablå över inkomster och utgifter år 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Verkliga	Över	Under
				beräknade	
Utbetalningar.					
403	Personalkostnader	59,100: 74	56,766: 97	—	2,333: 77
404	Underhåll*)	5,100: —	9,706: 83	4,606: 83	—
405	Driftsmateriel	1,500: —	127: 97	—	1,372: 03
406	Driftskostnader	1,800: —	1,076 56	—	723: 44
407	Allmänna utgifter	16,365: 90	17,566: 85	1,200: 95	—
408	Renhållning	185: —	209: 26	24: 26	—
417	Dyrtidstillägg	19,585: —	18,351: 50	—	1,233: 50
420	Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposter	1,000: —	1,000: —	—	—
571	Extra kostnader vid eldsläckning . . .	500: —	310: 60	310: 60	—
572	Brandsyner	900: —	894: 39	—	5: 61
574	Kostnader för sotningsväsendet	19,000: —	18,755: —	—	245: —
700	Oförutsedda utgifter	473: 36	535: 55	62: 19	—
	Kronor	125,510: —	125,801: 48	6,204: 83	5,913: 35
Inbetalningar.					
104	Hushyror	4,800: —	4,814: 88	14: 88	—
120	Diverse inkomster	—	9: 75	9: 75	—
281	Ersättning för eldsläckning	200: —	325: —	125: —	—
284	Ersättning för utförda arbeten	3,000: —	3,962: 27	962: 27	—
	Egna inkomster	8,000: —	9,111: 90	1,111: 90	—
	Stadskassans tillskott	117,510: —	116,689: 58	—	820: 42
	Kronor	125,510: —	125,801: 48	1,111: 90	820: 42

*) Av litt. 404 är utgifter öfver beräknade endast skenbar, då det anslag som stadsfullmäktige beviljade enligt § 10 år 1926 har fördelats på olika littra enligt nedanstående tablå.

Tablå över utgifterna för brandkårens automobilisering m. m.

Stadsfullmäktiges anslag § 10 år 1926.....	Kr. 17,500: —
Inlevererade auktionsmedel.....	” 3,058: 16
	<u>Summa Kronor 20,558: 16</u>

Inbetalt.

År 1926 litt. I a 8.....	Kr. 12,557: 41
” 1927 ” I a 8.....	” 3,544: 30
” 1927 ” 404 a.....	” 4,819: 81

Karlstad i februari 1928.

A. A. ENGSTRÖM.
Brandchef.

(Bil. I). Tabellariskt sammandrag

N:r	Tid för brandkårens alarmering			Anledningen till elden eller uttryckningen	Brandstället	
	Mån.	Dag	Tid å dygnet		Egendom eller allmän plats	Lägenhet
1	Jan.	6	7,25 e. m.	Förmodad soteld	Åttkantsgatan 9	— —
2	»	12	1,35 »	Ovarsamhet med öppen eld	Åttkantsgatan 14	Reparationsverkst.
3	»	12	7,50 »	Gnistor	Åttkantsgatan 14	»
4	»	18	7,25 »	Obekant	Statens järnväg. bangård	Järnvägsvagn . . .
5	»	22	2,30 f. m.	Obekant	Nolby 9	Snickarverkstad .
6	Febr.	7	6,55 e. m.	Förmodad soteld	Östra Kanalgatan 2	— —
7	Mars	7	3,18 »	Soteld från kokspis	Verkstadsgatan 10	Kök en tr. upp . . .
8	»	12	11,00 f. m.	Elektrisk kortslutning	Yttre hamnen	Kafé . . . . .
9	»	17	4,17 e. m.	Trängrök	Stadsträdgården	Vinden . . . . .
10	»	23	7,00 »	Gnistor, felaktig rökgång	Östra Kanalgatan 2	Bostadsrum . . . . .
11	April	5	12,55 f. m.	Överhettning från en kamin	Norra Strandgatan 15	Bostadshus . . . . .
12	»	9	6,15 e. m.	Överhettning från en limfyr	Herrhagsgatan 50	Snickareverkstad
13	»	16	6,15 »	Barns lek med raketer	Sjöstad	— —
14	»	16	7,05 »	Soteld från kakelugn	Sandbäcksgatan 9	Bostadshus n. b. . . . .
15	»	18	1,55 »	Uppvärmning av tjära	Hamngatan 6	Kök n. b. . . . .
16	»	28	4,20 f. m.	Obekant	Sjöstad	Cementgj.-verkst.
17	Maj	9	11,45 »	Barns lek med tändstickor	Sundbyttjärn	— —

öfver eldsvådor m. m. år 1927.

Sättet för brandkårens alarmering	Brandskadeersättningsbeloppet	Hela försäkringsbeloppet	A n t e c k n i n g a r
Telefon . . Brandskåp	— 4,256: —	— 25,500: —	Ingen eldfara. Eld hade uppstått i en bil och hade elden spritt sig till väggar och tak i reparationsverkstaden. Elden släcktes med tillhjälp av 2 slangledningar från brandpost. Bevakning hölls av verkstadspersonalen.
Brandskåp	—	—	Elden från föregående eldsvåda hade blossat upp. Elden släcktes med 2 slangledningar från brandpost. Eftersläckning och bevakning hölls till 8 f. m. den 13/1.
Telefon . .	—	—	Eld hade uppstått i en järnvägsvagn lastad med eter, bensin och motorsprit. Elden släcktes medelst kvävning med snö och våta säckar.
Telefon . .	8,971: 27	18,000: —	Eld hade av obekant anledning uppstått i snickarverkstaden, som var ett envånings trähus. Elden släcktes med tillhjälp av 2 slangledningar från en brandpost.
Telefon . . Telefon . . Telefon . .	— — 30 —	— — 8,000: —	Ingen eldfara. Ingen eldfara. Under reparationsarbete råkade en arbetare av olyckshändelse förorsaka kortslutning i en elektrisk ledning, och antändes trätväggen. Sedan strömmen fränslagits släcktes elden med tillhjälp av pyttsspruta.
Telefon . . Telefon . .	— 90: —	— 350,000: —	Ingen eldfara. Genom en felaktig rökgång hade eld uppstått i trossbotten, sedan golvet uppbrutits närmast skorstensstocken släcktes elden med tillhjälp av pyttsspruta.
Brandskåp Telefon	116,123: 29	120,000: —	Vid brandkårens ankomst till eldstället var hela byggnaden, 3-vånings trähus, helt övertänd från källaren till vinden. Brandkåren fick till en början inrikta sitt arbete på livräddning och skydda invid liggande byggnader. En 15 års flicka blev så svårt bränd att hon sedermera avled. Elden släcktes med tillhjälp av 2 slangledningar från motorspruta samt 4 ledningar från brandposter. En brandman blev under släckningsarbetet illa skadad och bränd i ansiktet. Eftersläckning och bevakning hölls till kl. 11 f. m.
Telefon . .	332: —	137,000: —	Genom överhettning från en limfyr hade virke som var upplagt till torkning fattat eld och hade den spritt sig till taket. Med tillhjälp av en slangledning från motorspruta släcktes elden.
Telefon . .	—	—	Eld hade uppstått genom barns lek med raketer o. dyl. och antänd en gräsvall samt ett stort buskage. Elden släcktes med 2 slangledningar från motorspruta.
Telefon . . Telefon . .	— —	— —	Genom uppvärmning av tjära hade eld uppstått. Elden kvävdes med några säckar.
Telefon . .	5,870: —	19,000: —	Eld hade uppstått i ett 1-vån. trähus, som användes till cementguteriwerkstad, och var vid brandkårens ankomst fullt övertänd. Elden släcktes med 2 slangledningar från motorspruta.
Telefon .	—	—	Eld hade uppstått i gräs och torr vass genom barns lek med tändstickor. Ett område av 100 kvm. avbrändes.

N:r	Tid för brandkårens alarmering			Anledningen till elden eller uttryckningen	Brandstället	
	Mån.	Dag	Tid å dygnet		Egendom eller allmän plats	Lägenhet
18	Maj	13	4,06 e. m.	Felaktig rökgång	Västra Berget N:r 22 a	Bostadshus, vinden
19	»	16	2,00 »	Barns lek med tändstickor	Berget utanför Central- lasarettet	— —
20	»	17	3,48 »	Soteld från kokspis	Klara N:r 4	Kök, n. b. . . . .
21	Juni	5	22	Soteld från kokspis	Klara N:r 9	Kök, n. b. . . . .
22	»	8	10	Trängrök	Klara N:r 23	Bostadshus . . . . .
23	»	9	21,53	Trängrök	Klara N:r 23	Bostadshus . . . . .
24	»	11	23,08	Kortslutning i elektrisk trappautomat	Drottninggatan 13	Fotografiatelje . . . . .
25	»	29	11,15	Kontakt å brandtelegrafled- ningen	Östra Torggatan 21	— —
27	Juli	15	18,55	Trängrök	Klara N:r 3	Bostadshus . . . . .
28	»	21	9,10	Trängrök	Herrgårdsgatan 4	Bostadshus . . . . .
30	Sept.	22	9,15	Soteld från kokspis	Åttkantsgatan 9	Kök, n. b. . . . .
31	Okt.	3	17,30	Soteld från kokspis	Malmtorgsgatan 20	Kök, n. b. . . . .
32	»	3	19,20	Soteld från kokspis	Mariebergs gård	Kök, n. b. . . . .
33	»	12	10,10	Soteld från kokspis	Herrgårdsgatan 10	Kök, n. b. . . . .
34	»	16	19,50	Kontakt i brandtelegraf- ledningarna	Östra Viken N:r 8	— —
35	»	17	10,28	Barns lek med tändstickor	Marieberg N:r 9	Källare . . . . .
36	»	21	12,41	Överslag i elektr. kabelled- ning till handlampa	Åttkantsgatan 9	Garage . . . . .
37	»	22	18,58	Ovarsamhet vid påfyllning av bensin	Malmtorget	Bensintappstation
38	Nov.	13	16,06	Förmodad eld	Sandgrund	Museibygnad . . . . .
39	»	14	9,50	Träsig skorsten	Centrallasarettet	Bostadshus
40	»	21	20,40	Soteld från kokspis	Viken 48 b	Kök, n. b. . . . .
41	»	21	21,15-	Sökande efter en person som förmodats ha drunknat	Sandgrund	— —
42	»	24	22,45	Kontakt i brandtelegraf- ledningarna	Östra Torggatan 4	— —
43	Dec.	9	6,53	Överhettning från en kamin	Karlstads Mek. Verkstad	Gjuteri . . . . .
46	»	19	9,05	Soteld från kafferosteri	Trädgårdsgatan 3	Kafferosteri, n. b.

Sättet för brandkårens alarmering	Brandskadeersättningsbeloppet	Hela försäkringsbeloppet	A n t e c k n i n g a r
Telefon . .	75: —	4,500: —	Gnistor från en trasig rökgång hade antänt taket. Elden släcktes med tillhjälp av pyttsspruta.
Telefon . .	—	—	Eld hade uppstått i gräs och buskar genom barns lek med tändstickor. 50 kvm. avbrändes.
Telefon . .	—	—	
Telefon . .	—	—	Ingen eldfara.
Telefon . .	—	—	Ingen eldfara.
Brandskåp Telefon	32,961: 45	199,000: —	Eld hade uppstått genom kortslutning i en trappautomat och antänt väggar och tak i fotografiateljé. Elden släcktes med tillhjälp av 3 slangledningningar från brandposter. Eftersläckning och bevakning hölls till kl. 4 följande dag.
Brandskåp	—	—	
Telefon . .	—	—	Ingen eldfara.
Telefon . .	566: —	205,000: —	Vid brandkårens ankomst var lägenheten fylld med tjock rök vilken förorsakade skada av möblerna.
Telefon . .	38: 50	28,000: —	Ingen eldfara.
Telefon . .	—	—	
Telefon . .	—	—	
Brandskåp	—	—	
Brandskåp	—	—	
Telefon . .	2,407: 25	6,500: —	Genom överslag i kabelledning till en elektrisk handlampa hade bensen fattat eld och antänt en bil. Elden släcktes med tillhjälp av en slangledning från brandpost samt kemisk eldsläckningsapparat.
Telefon . .	—	—	Genom ovarsamhet vid påfyllning av bensen i en motorcykel med tända lyktor, fattade bensen och motorcykeln eld. Elden släcktes med kemiska eldsläckningsapparater.
Telefon . .	—	—	Ingen eldfara.
Telefon . .	—	—	Ingen eldfara.
Telefon . .	—	—	
Telefon . .	—	—	
Brandskåp Brandskåp	450: —	6,000,455: —	Genom överhettning från ett kaminplåtrör hade eld uppstått i gjuteriets tak. Elden släcktes med tillhjälp av en slangledning från brandpost.
Telefon . .	—	—	

N:r	Tid för brandkårens alarmering			Anledningen till elden eller utryckningen	B r a n d s t ä l l e t	
	Mån.	Dag	Tid å dygnet		Egendom eller allmän plats	Lägenhet
U t o m s t a d e n						
26	Juli	1	3,30	Felaktig rökgång	Villa Åtorp, Alster . .	Sommarvilla . .
29	Aug.	22	1,50	Åskslag	Ing. Wennbergs villa, Hammarö	Sommarvilla . .
44	Dec.	10	15,10	Soteld och felaktig rökgång	Karlsro, Karlstads lands- församling	Bostadshus . . .
45	"	18	19,10	Överhettning från rökgång	Grums kyrka	Kyrka . . . . .

Sättet för brandkårens alarmering	Brandskadeersättningsbeloppet	Hela försäkringsbeloppet	A n t e c k n i n g a r
Telefon . .	—	—	Genom en felaktig rökgång hade eld uppstått och antänt villan. Vid brandkårens ankomst var hela byggnaden antänd och hade elden spritt sig till intilliggande skogsparti; avståndet till brandplatsen var 5 km. Elden släcktes med tillhjälp av 3 slangledningar från motorspruta.
Telefon . .	—	—	Genom åskslag hade en villa antänts. Brandkårens utryckningsväg utgjorde 1,5 mil, vid brandkårens ankomst var villan fullständigt övertänd och elden hade spritt sig invid liggande skog. Elden släcktes med 2 slangledningar från motorspruta.
Telefon . .	—	—	Genom gnistor från trasig rökgång hade taket antänts. Elden släcktes med tillhjälp av pyttssprutor.
Telefon . .	—	—	Genom felaktig rökgång hade taket i sakristian antänts. Avståndet till brandplatsen var 2,8 mil. Vid brandkårens ankomst var sakristian övertänd och hade elden spritt sig till kyrkovianden. Till följd av den starka kyla som varit rådande, var vattentillgången otillräcklig för brandkårens pumpverk, emedan intill liggande vattensamlingar voro nästan bottenfrusna och omöjliggjordes ett effektivt släckningsarbete.

Barnavårdsnämndens ekonomiska berättelse för år 1927.

Närslutna statavräkning för år 1927 visar en ökning dels å personalkostnader, beroende därpå att barnavårdsfallens ökning höjer utgifterna enär betalning utgår pr fall och år. Dels har allmänna utgifter överskridits med 3,222: 33 beroende på svårigheten att beräkna sjukvårdsutgifterna vilka huvudsakligen bero av förhållanden, som äro svåra att taga i beräkning. Dels har anslaget till främmande inrättningar överskridits av den anledning att dessa utgifter äro mycket beroende av utslag i hemortsrättsfrågan, varigenom helt oberäknade utgifter kunna tillstöta.

Statsbidraget har genom tillkommande barn ökats, likaså ersättning från främmande kommuner och enskilda. Landstingets bidrag vilket i stor utsträckning är beroende av utbetalad sjukvård under näst föregående år, har även ökat utöver vad beräknat var i staten, slutliga resultatet har härigenom blivit att det verkliga överskridandet av i staten upptagna belopp utgör kronor 5,179: 28 vilken summa dock sänkes med 700: — kr. sedan nödiga handlingar i ett skyddshems ärende erhållits, varigenom detta belopp ett kommande år kommer att utsökas av landstinget, härigenom skulle stadskassans tillskott bli 68,479: 28 eller 4,479: 28 mer än vad i staten beräknats.

Karlstad i april 1928.

GUSTAF BRAUNERHJELM.
Ordförande.

J. A. Frimodig.

Barnavårdsnämndens statavräkning 1927.

Li tt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		
						beräknadé		Över
	Utbetalningar.							
403	Personalkostnader	6,000: —	—	6,000: —	6,688: 14	688: 14	—	—
407	Allmänna utgifter	3,685: —	—	3,685: —	6,857: 33	3,222: 33	—	—
417	Kristidstillägg	600: —	—	600: —	582: —	—	18: —	—
420	Diverse utgifter	100: —	—	100: —	30: —	—	70: —	—
561	Utackorderingskostnader	85,500: —	—	85,500: —	83,986: 75	—	1,513: 25	—
562	Anslag till främmande inrättningar	27,200: —	—	27,200: —	37,602: 44	10,402: 44	—	—
700	Oförutsedda utgifter	565: —	—	565: —	435: 50	—	129: 50	—
	Kronor	73,600: —	—	73,600: —	86,182: 16	14,312: 91	1,780: 75	—
	Inbetalningar.							
107	Statsanslag	600: —	—	600: —	926: —	826: —	—	—
120	Ersättning från främmande kommuner och landsting	9,000: —	—	9,000: —	16,076: 88	7,076: 88	—	—
	Egna inkomster	9,600: —	—	9,600: —	17,002: 88	7,402: 88	—	—
	Stadskassans tillskott	64,000: —	—	64,000: —	69,179: 28	5,179: 28	—	—
	Kronor	73,600: —	—	73,600: —	86,182: 16	12,652: 16	—	—

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 21 januari 1928.

H. WESTLIN.

Till Karlstads Stadsfullmäktige!
Badhusstyrelsen får härmed avgiva den föreskrivna

Förvaltningsberättelsen för år 1927.

Detta år har badfrekvensen något ökats eller från 41,759 serverade bad 1926 till 41,940. De enskilda badrummen i staden ökas allt fortfarande, vilket förhållande givetvis motvärkar en starkare ökning av de badandes antal. Så voro de enskilda badrummen 1922, 187 st., men 31 dec. 1926, 336 st., en siffra som 31 dec. 1927 ökats till 390 badrum.

Av de 41,940 baden kommo 24,869 på manliga och 17,071 på kvinnliga avdelningen. Utbetalningarna ha överskridits med Kr. 483: 61, men underskridits med kr. 1,452: 91.

Under året har 1:a klass avdelning för varmluftsbad helt förnyats och i maskinrummet har mycket omfattande reparationer måst vidtagas. Av stadsfullmäktige beviljades under året — alltså efter statens uppgörande — 2:ne ålderstillägg till en del av den äldre personalen, vilket ju givetvis ökat personalkostnaderna mot förut beräknade. Under juli månad var dessutom badhuset stängt från 15:e till 1 augusti för utförande av ovannämnda reparationer, vilken omständighet torde medfört en minskning av omkr. 2,000 kr. i inkomsterna.

Den av stadskamrerarekontoret uppgjorda statavräkningen, som bifogas, lämnar övriga upplysningar.

Karlstad den 10 mars 1928.

För Karlstads Varmbadhus:
ALBIN FORSSELL.
Ordf. o. kassakotr.

Badhusstyrelsens statavräkning 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under
						beräknade		
	Utbetalningar.							
408	Personalkostnader	14,920: —	1,928: 75	16,848: 75	16,907: 65	63: 90	—	—
404	Underhåll	2,150: —	—	2,150: —	2,568: 71	419: 71	—	—
405	Driftsmateriel och förbrukningsartiklar	21,150: —	—	21,150: —	20,502: 84	—	647: 66	—
407	Allmänna utgifter	6,725: —	—	6,725: —	6,505: 85	—	219: 65	—
408	Renhållning	500: —	—	500: —	387: 40	—	112: 60	—
417	Kristidstillägg	4,200: —	1,096: 50	5,296: 50	5,178: 50	—	118: —	—
700	Oförutsedda utgifter	955: —	—	355: —	—	—	355: —	—
	Överskott	50,000: —	3,020: 25	53,020: 25	52,050: 95	488: 61	1,452: 91	—
		1,000: —	—	1,000: —	—	—	1,000: —	—
	Kronor	51,000: —	3,020: 25	54,020: 25	52,050: 95	488: 61	2,452: 91	—
	Inbetalningar.							
104	Hushyror	600: —	—	600: —	600: —	—	—	—
120	Badavgifter	50,000: —	—	50,000: —	49,602: 55	—	397: 45	—
	Vägavgifter	400: —	—	400: —	418: —	18: —	—	—
	Diverse inkomster	—	—	—	4: 22	4: 22	—	—
	Egna inkomster	51,000: —	—	51,000: —	50,624: 77	22: 22	397: 45	—
	Stadskaassans tillskott	—	3,020: 25	3,020: 25	1,426: 18	—	1,594: 07	—
	Kronor	51,000: —	3,020: 25	54,020: 25	52,050: 95	22: 22	1,991: 52	—

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 20 januari 1928.

H. WESTLIN.

Till Stadsfullmäktige.

I enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 17 juni 1915 får saluhallsstyrelsen härmed avlämna föreskriven

Förvaltningsberättelse för år 1927.

Styrelsens inkomster och utgifter under året utgöra:

Inkomster ..... Kr. 32,032: 74

Utgifter ..... „ 28,516: 62

Överskott Kronor 3,516: 12

Enligt justerad stat beräknades samma överskott till *Kronor 4,800: —*.

Följande avvikelser från den fastställda staten torde erfordra omnämnande:

Underhåll.

På grund av att vissa av styrelsen planerade reparationsarbeten icke kommit till utförande under året har å detta konto uppstått en besparing å Kr. 761: 26.

Allmänna utgifter

har överskridits med Kr. 905: 04, varav huvudparten eller Kr. 671: 79 kommer på av Elektricitetsverket utförd utökning av ledningarne för den elektriska uppvärmningen.

Renhållning.

Överskridandet, Kr. 266: 64, huvudsakligast beroende på opåräknat höga kostnader för bortforsling av snö från byggnadens tak.

Hallhyror och vågavgifter

hava under året uppgått till Kr. 32,032: 74 eller Kronor 567: 26 under i staten beräknade.

Vid årsskiftet voro 3 saluplatser och 9 källareutrymmen outhyrda.
Karlstad den 15 februari 1928.

För Saluhallsstyrelsen:
HUGO BERG.

Safuhallsstyrelsens statavräkning 1927.

Litt.	Beteckning	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		under
						beräknade		
	Utbetalningar.							
403	Personalkostnader	2,510: —	240: —	2,750: —	2,751: 50	1: 50	—	761: 26
404	Underhåll	3,000: —	—	3,000: —	2,238: 74	—	—	—
407	Allmänna utgifter	20,200: —	—	20,200: —	21,105: 04	905: 04	—	—
408	Renhållning	1,075: —	—	1,075: —	1,341: 64	266: 64	—	—
417	Dyråldstillägg	850: —	84: —	934: —	921: —	—	—	28: —
420	Diverse utgifter	—	—	—	9: 56	9: 56	—	—
700	Oförusedda utgifter	155: —	—	155: —	149: 14	—	—	5: 86
	Överskott	27,800: —	324: —	28,124: —	28,516: 62	1,182: 74	790: 12	1,283: 88
		4,800: —	—	4,800: —	5,516: 12	—	—	—
	Kronor	32,600: —	324: —	32,924: —	32,032: 74	1,182: 74	2,074: —	—
	Inbetalningar.							
104	Hallhyror	31,400: —	—	31,400: —	31,006: 45	—	—	393: 55
120	Vägavgifter	1,200: —	—	1,200: —	1,026: 29	—	—	178: 71
	Egna inkomster	32,600: —	—	32,600: —	32,032: 74	—	—	567: 26
	Stadskassans tillskott	—	324: —	324: —	—	—	—	924: —
	Kronor	32,600: —	324: —	32,924: —	32,032: 74	—	—	891: 26

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 20 januari 1928.

H. WESTLIN.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

Styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och föreläsningssanstalt får härmed avgiva föreskriven

Ekonomisk redogörelse för år 1927.

Stadsbibliotekets stat har genom besparingar, huvudsakligen på litt. 403 och 407, underskridits med sammanlagt 711:80 kronor av det i staten från stadskassan beräknade tillskottet.

Beträffande föreläsningssanstaltens verksamhet meddelas, att styrelsens i staten beräknade inkomster av sålda inträdes- och konsertbiljetter blivit 1,792:28 kronor mindre än beräknat var. Styrelsen har därför måst med 195:67 kronor överskrida det i staten upptagna tillskottet från stadskassan.

Karlstad den 30 mars 1928.

AUGUST ISAACSSON.

Styrelsens ordförande.

Karlstads stadsbiblioteks statavräkning för år 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under
						beräknade		
	Utbetalningar.							
403	Personalkostnader	2,650: —	—	2,650: —	2,310: 50	—	—	339: 50
404	Underhåll	100: —	—	100: —	28: 10	—	—	76: 90
407	Allmänna utgifter	2,441: 32	—	2,441: 32	2,150: 34	—	—	290: 98
408	Renhållning	745: —	—	745: —	641: 95	—	—	83: 05
417	Dyrtidstillägg	—	594: —	594: —	594: —	—	—	—
420	Diverse utgifter	100: —	—	100: —	51: 75	—	—	48: 25
601	Bokinköp	2,500: —	—	2,500: —	2,576: 17	—	—	—
602	Bokbindning	1,200: —	—	1,200: —	1,240: 01	—	—	—
	Kronor	9,736: 32	594: —	10,330: 32	9,607: 32	116: 18	—	838: 63
	Inbetalningar.							
107	Statsbidrag	400: —	—	400: —	400: —	—	—	—
120	Diverse inkomster: Övertidsavgifter för boklån Sålda kataloger	500: — 100: —	— —	500: — 100: —	501: 30 38: —	1: 30	—	62: —
	Anslag av sällskapet för nytt folkläsningsspridande i Karlstads stift	—	50: —	50: —	50: —	—	—	—
119	Styrelsens egna inkomster	1,000: —	50: —	1,050: —	989: 30	51: 30	—	62: —
	Stadskassans tillskott	8,736: 32	594: —	9,330: 32	8,618: 52	—	—	711: 80
	Kronor	9,736: 32	644: —	10,380: 32	9,607: 32	51: 30	—	773: 80

Karlstad den 30 mars 1928.

AUGUST ISAACSSON.

G. A. Gustafson.

Karlstads föreläsningsanstalts statavräkning för år 1927.

Litt.	B e t e k n i n g	Enligt stat	Extra stat	Summa	Verkliga	Över · Under	
						beräknade	
	Utbetalningar.						
403	Personalkostnader	3,550: —	—	3,550: —	3,291: 25	—	258: 75
404	Underhåll	50: —	—	50: —	—	—	50: —
407	Allmänna utgifter	1,900: —	—	1,900: —	908: 14	—	1,141: 86
408	Renhållning	150: —	—	150: —	—	—	—
417	Dyrtdstillägg	—	85: —	85: —	85: —	—	—
601	Bokinköp	50: —	—	50: —	4: —	—	46: —
	Kronor	5,700: —	85: —	5,785: —	4,288: 39	—	1,496: 61
	Inbetalningar.						
107	Statsanslag	1,000: —	100: —	1,100: —	1,100: —	—	—
120	Diverse inkomster: Inträdes- och konsertbiljetter	2,900: —	—	2,900: —	1,107: 72	—	1,792: 28
	Styrelsens egna inkomster	3,900: —	100: —	4,000: —	2,207: 72	—	1,792: 28
	Stadskassans tillskott	1,800: —	280: —	2,080: 67	2,080: 67	280: 67	—
	Kronor	5,700: —	380: —	6,080: 67	4,288: 39	—	1,792: 28

Karlstad den 30 mars 1928.

AUGUST ISAACSSON.

G. A. Gustafson.

Byggnadsnämndens förvaltningsberättelse för år 1927.

Verkliga utgifter hava med 77:56 kronor överskridit de beräknade beroende på, att extra anslaget för stadsarkitektens nyanställda biträde ej räckt; i annat fall skulle som vanligt överskottet hava förefunnits.

Angående de enskilda kontona kan anföras följande:

Överskridandet av beräknade utgifter å konto 407 (allmänna utgifter) beror huvudsakligen på att resekostnaderna blivit större än föregående år, emedan utom stadsingenjören tvänne ledamöter i Byggnadsnämnden för stadsplaneärenden måst uppresa till Byggnadsstyrelsen.

Utgifterna å konto 429 (fastighetsregistret) blevo större än beräknat, emedan den mekaniska kopieringen av registerkartan blev dyrare än som tänkts.

Överskottet å konto 404 (underhållskostnader) beror på att biträdena med ökad vana vid mätningar kunna handtera materialen med allt större varsamhet.

Överskottet å konto 424 (planmätningen) beror på att materialåtgången varit ringa.

Ersättning för hantlangning vid mätningar åt enskilda har varit betydligt mindre än som beräknats, emedan antalet av dylika mätningar alltjämt avtager.

Oförutsedda utgifter hava varit så gott som inga.

Karlstad den 23 februari 1928.

På Byggnadsnämndens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Byggnadsnämndens statavräkning 1927.

Litt.	B e t e c k n i n g	Enligt stat	Extra anslag	Summa	Verkliga	Över		Under	
						beräknade		beräknade	
	Utbetalningar.								
403	Personalkostnader	9,795: —	208: 33	10,003: 33	10,337: 19	333: 86	—	—	—
404	Underhåll	200: —	—	200: —	86: 84	—	—	118: 16	—
407	Allmänna utgifter	4,260: —	—	4,260: —	4,454: 63	194: 63	—	—	—
417	Kristidstillägg	3,650: —	—	3,650: —	3,602: —	—	—	—	48: —
419	Arbete mot ersättning	500: —	—	500: —	335: —	—	—	—	165: —
424	Stadens planmätning	2,700: —	—	2,700: —	2,589: 18	—	—	—	110: 82
429	Fastighetsregister	500: —	—	500: —	670: 05	170: 05	—	—	—
700	Oförutsedda utgifter	200: —	—	200: —	16: —	—	—	—	184: —
	Kronor	21,505: —	208: 33	22,013: 33	22,090: 89	698: 54	—	—	620: 98
	Inbetalningar.								
419	Arbete mot ersättning	500: —	—	500: —	345: —	—	—	—	155: —
	Egna inkomster	500: —	—	500: —	345: —	—	—	—	155: —
	Stadskassans tillskott	21,305: —	208: 33	21,513: 33	21,745: 89	232: 56	—	—	—
	Kronor	21,305: —	208: 33	22,013: 33	22,090: 89	232: 56	—	—	155: —

Karlstad i Stadskamrerarekontoret den 20 januari 1928.

H. WESTLIN.

Jämlikt 2 § 3 mom. av för hamnstyrelsen gällande reglemente och i enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 17 juni 1915 får hamnstyrelsen härmed avgiva föreskriven

Förvaltningsberättelse

för år 1927.

Styrelseledamöter, suppleanter och tjänstemän hava varit följande:

Ledamöter:

	Invald:
Ahlmark, C. O., Överste, ordförande.....	15/6 1910
Löfberg, Josef, Köpman, v. ordförande.....	1/1 1910
Nygren, Gustav, Ingeniör.....	1/1 1906
Geijer, Herman, Köpman, v. konsul.....	1/1 1907
Forssell, Albin, Boktryckare.....	1/1 1913

Suppleanter:

Håkansson, J. A. Godsexpeditör.....	1/1 1918
Lidberg, Carl, Rådman.....	1/1 1919
Lundbohm, Hj., Kontorschef.....	1/1 1921
samt efter Lidbergs frånfälle den 16 oktober	
Borgmästare Erik Lundblad.....	20/10 1927

Tjänstemän:

	Anställd:
Sekreterare: Olsson, Iwar.....	1/1 1907
Kamrer: d:o.....	1/4 1888
Hamningeniör: Björkman, Erik, Byggnadschef.....	1/4 1910
Hamnkapt:n: Österberg, J.....	1/4 1906

Sammanträden:

Styrelsen har sammanträtt 10 (12) gånger och upptager protokollet 123 (105) §§.

Siffror inom () angiva motsvarande föregående år.

Seglationstid.

Seglationen öppnades medelst isbrytare den $21/3$ ($9/4$) och pågick till $20/12$ ($23/12$), alltså under 272 (253) dygn.

Fartygstrafiken.

Antalet fartygsresor utgjorde 2,887 (3,040), varav 1,353 (1,486) kommo på ång- och motorfartyg, 610 (625) på segelfartyg och 924 (929) på pråmar.

	Inrikes orter		Utrikes orter		Summa	
Utan last ankommo från.....	355	(387)	1	(2)	356	(389)
Utan last avgingo till.....	269	(307)	10	(1)	279	(308)
	Summa 624 (694)		11 (3)		635 (697)	

Trollhätte kanal passerande fartyg.

Med ett tontal av t. o. m. 160 netto reg.-tons.

Månad	Ankommo från				Avgingo till			
	Göteborg		Orter utanför Göteborg		Göteborg		Orter utanför Göteborg	
	sty.	ton	sty.	ton	sty.	ton	sty.	ton
Mars—April	26	2,621	7	846	39	4,268	7	781
Maj	32	3,124	16	1,128	53	5,468	12	845
Juni	58	6,325	13	1,039	71	7,937	14	1,269
Juli	66	7,481	15	1,295	83	9,224	16	1,210
Augusti	75	8,718	8	821	93	10,856	10	761
September	68	7,564	15	1,357	80	8,863	9	970
Oktober	47	5,341	11	990	70	7,626	4	447
November	24	2,395	13	1,352	43	4,540	7	868
December	12	1,284	3	402	17	1,855	3	420
Summa	408	44,853	101	9,230	549	60,637	82	7,571
	(445)	48,165	79	7,737	572	61,347	66	6,274)

Med ett tontal av mer än 160 netto reg.-tons.

Månad	Ankommo från				Avgingo till			
	Göteborg		Orter utanför Göteborg		Göteborg		Orter utanför Göteborg	
	sty	ton	sty.	ton	sty.	ton	sty.	ton
Mars—April	5	1,294	8	3,853	—	—	15	5,851
Maj	3	1,185	14	5,997	4	1,936	11	4,812
Juni	3	864	11	4,568	2	530	15	6,196
Juli	2	778	5	2,905	2	1,045	6	3,047
Augusti	1	480	15	6,559	—	—	20	8,710
September	6	1,600	10	4,614	—	—	18	7,054
Oktober	2	487	7	3,183	—	—	15	6,306
November	1	249	8	3,422	2	659	8	2,877
December	1	249	6	1,895	1	249	12	4,595
Summa	24	7,186	84	36,996	11	4,419	120	49,448
	(44)	12,614	68	24,839	21	7,439	79	32,872)

Sammanlagda in- och utgående tontalet utgjorde för:

	Inrikesfarten	Utrikesfarten	Summa
Ång- och motorfartyg ..	198,702 (213,261)	51,216 (36,305)	249,918 (249,566)
Segelfartyg	27,256 (28,815)	2,649 (2,203)	29,905 (31,018)
Prämar	61,736 (61,806)	5,163 —	66,899 (61,806)
Summa	287,694 (303,882)	59,028 (38,508)	346,722 (342,390)

Härav utan last:

Ång- och motorfartyg ..	54,360 (46,969)	736 (909)	55,096 (47,878)
Segelfartyg	10,581 (11,011)	141 —	10,722 (11,011)
Prämar	8,175 (8,606)	2,544 —	10,719 (8,606)
Kronor	73,116 (66,586)	3,421 (909)	76,537 (67,495)

Godstrafiken.

Totala importerade godsmängden utgjorde 114,654 (96,168) ton. Huvudartiklar voro i ton samt påförd avgift: Bensin 3,733 (3,120) kr. 5,598:96, Cement 5,268 (5,752) kr. 3,160:94, Foderämnen 3,156 (3,353) kr. 2,510:61, Fisk 668 (460) kr. 715:84, Fotogen 979 (1,412) kr. 1,174:82, Frukt 691 (608) kr. 1,367:83, Gryn 606 (514) kr. 605:74, Gödningsämnen 1,354 (1,242) kr. 807:26 Kaffe 1,001 (732) kr. 1,802:21, Kemikalier 406 (210) kr. 858:66, Kol, Koks och

briketter 54,208 (35,779) kr. 10,636: 42, Metaller 4,418 (3,793) kr. 4,430: 07, Mjöl 6,947 (6,242) kr. 6,245: 63, Oljor 693 (485) kr. 1,047: 65, Papper och papp 479 (423) kr. 622: 37, Salt 1,126 (862) kr. 395: 94, Socker 3,976 (3,424) kr. 5,557: 82, Spannmål 837 (582) kr. 669: 83, Sten 5,205 (4,052) kr. 737: 23, Svavel 2,642 (2,542) kr. 1,098: 11, Såpa 383 (367) kr. 575: 04, Tegel 1,005 (916) kr. 402: 68, Trävaror 5,572 (9,179) kr. 680: 59. Vin och spirituosa 578 (557) kr. 4,726: 23.

Totala exporterade godsmängden utgjorde 454,580 (432,091) ton.

Huvudartiklar voro i ton samt påförd avgift: Hudar och skinn 305 (212) kr. 467: 24, Maskingods 557 (589) kr. 1,120: 74, Metaller 16,995 (9,768) kr. 6,833: 46, Papper och papp 13,825 (12,528) kr. 9,601: 13, Trämassa 28,738 (25,096) kr. 5,944: 23, Trävaror 391,062 (381,916) kr. 22,131: 04.

Hamnuppbörd.

Debiterade hamnavgifter hava utgjort för:

	Inrikesfarten.	Utrikesfarten.	Summa.
Fartyg ..	27,061: 70 (25,083: 36)	5,899: 85 (4,211: 40)	32,961: 55 (29,294: 76)
Import ..	51,484: 89 (48,567: 57)	14,416: 96 (8,262: 94)	65,901: 85 (56,830: 51)
Export ..	37,710: 86 (33,476: 72)	10,501: 27 (10,678: 29)	48,212: 13 (44,155: 01)
Summa	116,257: 45 (107,127: 65)	30,818: 08 (23,152: 63)	147,075: 53 (130,280: 28)

Årets uppbörd visar en ökning mot föregående år av 12,89 %.

Vid årets slut utestodo oguldna kr. 2,609: 92 (4,696: 97).

Utav importen utgjorde kr. 35,409: 38 (31,227: 56) avgifter för stycke gods.

Antalet stycke godsfraktsedlar var 20,692 (18,766).

Utav den debiterade uppbörden erlade utom staden boende trafikanter c:a 65½ (63) % av fartygsavgifterna, 18½ (18) % av importavgifterna, 81 (69) % av exportavgifterna och genomsnittligt av hela uppbörden 49½ (46) %.

Uppbörd för de fem sistförflutna åren ställer sig sålunda:

	Fartyg.	Import.	Export.	Summa.	Procentuel skilnad.
1923	26,234: 77	55,707: 86	36,566: 39	118,509: 02	+ 14,85
1924	29,837: 38	59,920: —	37,117: 87	126,875: 25	+ 7,05
1925	27,633: 59	56,404: 86	38,955: 88	122,994: 33	— 3,06
1926	29,294: 76	56,830: 51	44,155: 01	130,280: 28	+ 5,02
1927	32,961: 55	56,901: 85	48,212: 13	147,075: 53	+ 12,89

Arrenden och tomthyror.

	Areal m2	Hyror.
Magasinsplatser	27,763 (26,938)	15,376: — (15,502: 32)
Upplagsplatser, fasta	13,807 (23,757)	8,244: 55 (9,372: 50)
d:o tillfälliga	— —	5,875: 15 (3,678: 26)
Markarrenden	43,244 (42,748)	12,974: 80 (12,146: 90)
Övriga	— —	1,530: — (559: 17)
Summa	84,814 (93,443)	44,000: 65 (41,259: 15)

Lyftkranar.

	Driftstimmar.	Hyror.
A-kranen	841 (685 ^{1/2})	5,190: 73 (4,147: 77)
B- "	1,286 ^{1/2} (852)	10,861: 04 (7,485: 31)
D- "	1,197 ^{1/2} (879 ^{1/2})	8,719: 99 (6,056: 87)
E- "	115 (50)	716: 58 (458: 76)
F- "	14 (11 ^{1/2})	91: 88 (91: 41)
G- "	61 (47)	193: 75 (172: 50)
H- "	8 (125)	17: 50 (86: 73)
Summa	3,523 (2,650 ^{1/2})	25,791: 47 (18,499: 35)

Antalet gripskopetimmrar var 1,501 (965).

Vid årets slut utestodo oguldna avgifter kr. 758: 64 (282: 01).

Driftkostnaderna hava varit för:

	A.	B.	D.	Övriga.	Summa.
Arbetskostnad	2,143: 43 (1,864: 31)	2,918: 11 (2,602: 22)	2,391: 16 (2,180: 73)	91: 58 (14: 30)	7,544: 28 (6,661: 56)
Driftmaterial	858: 33 (730: 70)	2,710: 83 (2,241: 55)	1,557: 64 (1,759: 18)	35: 52 (19: —)	5,162: 32 (4,750: 43)
Försäkringar	657: 85 (729: 85)	942: 35 (1,075: 92)	512: 02 (568: 02)	114: 80 (114: 80)	2,227: 02 (2,488: 59)
Summa	3,659: 61 (3,324: 86)	6,571: 29 (5,919: 69)	4,460: 82 (4,507: 93)	241: 90 (148: 10)	14,933: 62 (13,900: 58)
Underhåll	1,509: 63 (1,471: 33)	2,697: 96 (3,993: 64)	1,486: 64 (460: 57)	485: 76 (230: 43)	6,179: 99 (6,155: 97)
Summa	5,169: 24 (4,796: 19)	9,269: 25 (9,913: 33)	5,947: 46 (4,968: 50)	727: 66 (378: 53)	21,113: 61 (20,056: 55)

Kostnad per driftstimme för:

	A.	B.	D.	Genomsnitt.
Utom underhåll	4: 35 (4: 85)	5: 11 (6: 95)	3: 72 (5: 12)	4: 42 (5: 69)
Med underhåll	6: 15 (6: 99)	7: 21 (11: 63)	4: 97 (5: 65)	6: 13 (8: 14)
Inkomst per timme	6: 17 (6: 05)	8: 44 (8: 78)	7: 28 (6: 89)	7: 45 (7: 31)

Under året har liksom under det föregående tillämpats 25 % förhöjning på grundtaxan.

Inga **anläggningar** hava utförts.

Driftapparater.

Restaureringen av elevatorn efter eldsvådan har under året slutförts och dragit en totalkostnad av kr. 62,417:75. Brandskadeersättningen utgjorde kr. 60,252:95. Skilnaden har bestritts med räntemedel.

Underhåll.

	Anslag.	Förbrukning.
Byggnader	550: —	618: 03
Lyftkranar, skopor och kranspår	8,100: —	7,114: 98
Gator, vägar och planteringar	2,800: —	3,540: 92
Mudderverk och pråmar	7,500: —	7,194: 37
Kanalbron och slussen	900: —	305: 38
Muddringsarbeten	7,600: —	5,410: 94
Kajer, bryggor och upplagsplatser	3,700: —	2,843: 32
Dykdalber, pålarmar och strandskoningar	6,800: —	6,873: 23
Fyror och sjömärken	1,800: —	1,627: 44
Järnvägsspår och övergångar	1,500: —	782: 85
Övrigt	1,200: —	425: 94
	Kronor 42,450: —	36,737: 40

Isbrytningen.

Isbrytare anlitas för sjöfartens öppnande på våren mellan $21/3 - 0/4$ samt på hösten mellan $15/11 - 10/12$. Kostnaden belöpte sig på kr. 15,515:42 (11,901:21).

Fordonsvägen,

som under året tagits i bruk, har inbrakt kr. 164:06. Omkostnaderna för trycksaker (vågjournal, räkningsblanketter och vågbiljetter) har belöpt sig på kr. 202:90, vadan ett underskott av kr. 38:84 uppstått. Trycksakerna äro emellertid tilltagna så att de räcka i många år framåt, varför man framdeles ej har att räkna med annan omkostnad än eventuellt arvode till vågmästaren.

Järnvägstrafiken på yttre hamnplanet.

Ankomna		Avgångna		Summa	
lastade	tomma	lastade	tomma	lastade	tomma
Antal S. J.-vagnar					
1,106	1,589	1,874	816	2,980	2,405
(1,080)	(1,075)	(1,304)	(946)	(2,384)	(2,021)
Antal K. M. J.-vagnar.					
3,638	1,132	2,829	1,990	6,467	3,122
(2,494)	(933)	(2,458)	(1,035)	(4,952)	(1,968)

Avskrivningar.

I enlighet med stadsrevisionen därom gjorda yrkande har i årets bokslut verkställt avskrivningar med tillhopa kr. 207,524:74. Beloppet har blivit så stort på grund däraf, att de driftapparater, varå avskrivningar icke tidigare gjorts, nedskrivits till ett normalt nuvärde.

Vänerns medelvattenstånd

vid Sjötorps slusströskel i fot och linj., decimalmått.

Januari	13,44	(12,33)	Juli	18,00	(13,59)
Februari	13,98	(12,14)	Augusti	18,00	(13,63)
Mars	14,31	(12,20)	September	17,71	(13,10)
April	15,00	(12,12)	Oktober	18,18	(12,63)
Maj	15,06	(12,08)	November	18,35	(12,95)
Juni	16,84	(13,72)	December	17,08	(13,51)

Högsta vattenståndet inträffade i november med 18,76 (juni 14,10) och lägsta i januari med 13,27 (december 12,50). Medelvattenståndet för året var 16,43 (12,91).

Det ovanligt länge bestående högvattnet har orsakat en hel del oförutsedda utgifter för påfyllning av bankerna kring Tyggården, utläggning av plankvandring på banken till Kanikenäset samt arbeten med bryggor, vilket dragit en kostnad av ej mindre än kr. 6,966:42, som till större delen bestritts med anslaget till oförutsedda utgifter. De på våren utplanterade träden på Kanikenäsbanken efter dem, som efter föregående högvattensperiod år 1924 utdugo, hava sannolikt förstörts av sommarens högvatten, varför man har att motse ytterligare utgifter som följd av årets översvämning.

Kassarörelsen.

Den justerade utgiftsstaten slutade på ..... 226,585: —
som beräknades att täckas genom

	Egna inkomster.	Lån	Uttaxering.	Summa.
	158,375: —	5,176: 18	63,033: 82	226,585: —
Motsvarande verkliga	252,380: 01	—	10,381: 01	262,761: 02
	<hr/>			
	+ 94,005: 01	— 5,176: 18	— 52,652: 81	+ 36,176: 02

Balansräkningen.

	Vid årets				Ökning	Minskning			
	början		slut						
Tillgångar.									
Byggnader	58,662	04	53,800	—	—	4,862	04		
Anläggningar	1,631,964	06	1,525,686	68	—	106,277	38		
Driftapparater	440,246	83	368,525	—	—	71,721	83		
Inventarier	3,799	29	3,834	29	35	—	—		
Div. debitorer	5,736	82	3,534	33	—	2,202	49		
Brandskadefonden	25,433	72	—	—	—	25,433	72		
	Kronor	2,165,842	76	1,955,380	30	35	—	210,497	46
Skulder.									
Stadskassan	1,759,417	56	1,740,131	85	—	19,285	71		
Div. kreditorer	122	82	50	42	—	72	40		
	1,759,540	38	1,740,182	27	—	19,358	11		
Kapitalbehållning	406,302	38	215,198	03	—	191,104	35		
	Kronor	2,165,842	76	1,955,380	30	—	—	210,462	46

Vinst- och förlusträkningen.

<i>Utgifter:</i>		<i>Inkomster:</i>	
Räntor	69,936: 97	Arrenden	14,504: 80
Personalkostnader	21,802: 28	Hushyra	2,465: —
Underhåll	44,609: 53	Platshyror	29,495: 85
Driftkostnader	12,706: 60	Kranhyror	25,791: 47
Allm. utgifter	9,566: 49	Hamnavgifter	147,075: 53
Renhållning	1,452: 56	Lustbåtsavgifter	1,705: —
Lyshållning	2,447: 61	Varuskjulsavgifter	164: 55
Isbråkning	15,515: 42	Div. inkomster	37: 50
Dyrtidstillägg	7,052: 52	Inventariehyror	1,410: —
Div. utgifter	1,692: —		<u>222,649: 70</u>
	186,781: 98	Uttaxerade medel	10,381: 01
Stadsandelen	29,828: 34	Kapital konto	191,104: 35
Avskrivningar	207,524: 74		<u>424,135: 06</u>
	<u>Kronor 424,135: 06</u>		

Statavräkning.

	Beräknade	Fol.	Verkliga	Över		Under			
				beräknade					
Utbetalningar.									
Räntor	74,531	15	217	72,089	20	—	2,441	95	
Amortering	18,227	47	217	19,285	71	1,058	24	—	
Personalkostnad	21,875	—	217	21,802	28	—	—	72	
Underhåll	42,450	—	219	36,737	40	—	—	5,712	
Driftkostnader	10,900	—	219	12,706	60	1,806	60	—	
Allm. utgifter	9,845	—	219	9,566	49	—	—	278	
Renhållning	1,335	—	221	1,452	56	117	56	—	
Lyshållning	2,950	—	221	2,447	61	—	—	502	
Dyrtidstillägg	7,100	—	223	7,052	52	—	—	47	
Införsel	—	—	208	75	01	—	—	75	
Fordonsvägen	—	—	230	38	84	—	—	38	
Div. utgifter	2,210	—	223	1,692	—	—	—	518	
Stadsandelen	20,000	—	226	29,828	34	9,828	34	—	
Isbräkning	5,000	—	223	15,515	42	10,515	42	—	
Anläggningar	5,176	18	—	—	—	—	—	5,176	
Driftapparater	—	—	199	24,561	09	24,561	09	—	
Inventarier	300	—	201	35	—	—	—	265	
Div. Kreditorer	—	—	201	2	82	2	82	—	
Oförutsedda	4,685	20	227	7,872	13	3,186	13	—	
Kronor	226,585	—	—	262,761	02	51,190	85	15,014	83
Inbetalningar.									
Arrenden	12,200	—	208	14,021	05	1,821	05	—	
Hushyror	2,225	—	210	2,465	—	240	—	—	
Platshyror	25,400	—	210	29,870	85	4,470	85	—	
Inventariehyror	—	—	212	1,410	—	1,410	—	—	
Hamnavgifter	100,000	—	216	144,466	19	44,466	19	—	
Kranhyror	17,000	—	210	25,032	88	8,032	88	—	
Lustbåtsavgifter	1,500	—	212	1,705	—	205	—	—	
Div. inkomster	30	—	212	37	50	7	50	—	
Div. kreditorer	—	—	229	4	85	4	85	—	
Varuskjulsavgifter	20	—	221	164	55	144	55	—	
Räntor	—	—	218	1,675	35	1,675	35	—	
Div. debitorer	—	—	204	5,616	24	5,616	24	—	
Brandskafonden	—	—	208	25,910	60	25,910	60	—	
Egna inkomster	158,375	—	—	252,380	01	94,005	01	—	
Brist:									
Uttaxering	63,033	82	225	10,381	01	—	—	52,652	
Lån	5,176	18	—	—	—	—	—	5,176	
Kronor	226,585	—	—	262,761	02	94,005	01	57,828	99

Karlstad den 12 februari 1928.

På Hamnstyrelsens vägnar:

C. O. AHLMARK.

Ivar Olsson.

Kohlsäters Kraft-Aktiebolags
årsberättelse 1927.

Berättelse över Kohlsäters Kraftaktiebolags verksamhet under år 1927.

Utbyggnad av vattenfallen vid Snarkil och Karlsfors samt anläggande av kraftledning från dessa fall till Blixbol.

Efter utredningar och undersökningar hösten 1926 och våren 1927 beslöt styrelsen den 27 maj 1927 att anhålla hos Karlstads drätselkammare att den ville ingå till stadsfullmäktige i Karlstad med hemställan:

att stadsfullmäktige ville förklara hinder icke möta för Kohlsäters Kraftaktiebolag att utbygga vattenfallen vid Snarkil och Karlsfors på sätt som i ingenjör Thaléns utredning av den 27 maj föreslagits och

att stadsfullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att i och för anskaffande av medel för arbetets utförande å stadens vägnar teckna borgen för Kohlsäters Kraftaktiebolag å ett tjugoförårigt amorteringslån intill ett belopp av 200,000:— kr.

I sin utredning angiver ingenjör Thalén såsom orsak till att frågan blivit aktuel just då dels att konsumtionen av elektrisk energi ökats såväl i staden som vid det av staden ägda genom Kohlsäters Aktiebolag förvaltade träsliperiet vid Kohlsäter, vilket särskilt skulle framträda då den beslutade nya slipstolen på sommaren eller hösten toges i bruk, dels att Kraftbolaget inköpt det mellan Järnsjön och Snarkilsdammen belägna stråket på sammanlagt c:a 4 meters fallhöjd, dels att vattendomstolen föllt utslag i fråga om vissa tekniska detaljer rörande flottningen förbi Snarkilsfallet och slutligen dels att förhandlingarna angående leverans av större energimängd från Dejefors Kraft- och Fabriksaktiebolag icke lett till resultat utan endast resulterat i en förlängning av det gamla kontraktet i ytterligare 25 år.

Energitillgången visade för Snarkil med en total fallhöjd av 20,1 m. och 187 km.² nederbördsområde och Karlsfors med 10,5 m. fallhöjd och ett nederbördsområde av 201 km.² en sammanlagd energikvantitet av 3,600,000 kWh. pr år. Efter avdrag av bygdekraft och överföringsförluster skulle från dessa fall till Blixbol kunna överföras netto 2,750,000 kWh. pr år.

Vid Snarkil skulle den nuvarande elektriska utrustningen på 425 hkr. kompletteras till 850 hkr. för att längre fram vid lämplig tidpunkt ökas till 1,350 hkr. Karlsfors station skulle förses med ett aggregat på c:a 500 hkr. Kraftledningen Snarkil-Blixbol bygdes för 20,000 volts spänning med en area av 25 mm.²

Anläggningskostnaden beräknades för Snarkil till 75,000: — kr., för Karlsfors till 65,000: — kr. och för kraftlinjen till 91,000: — kr. Summa Kronor 231,000: —. Av dessa skulle upplånas 200,000: — kr. mot stadens borgen och 31,000: — kr. tillföras av bolagets egna medel. Inkomsterna pr år beräknades till 50,750: — kr. och utgifterna till 35,000: — kr., vadan alltså en årlig vinst på 15,750: — kr. skulle uppstå.

Sedan drätselkammaren tillstyrkt förslaget med det tillägget att arbetena i största möjliga utsträckning skulle utföras medelst entreprenad och beredningsutskottet hemställt om bifall till drätselkammarens förslag, beslöto stadsfullmäktige på sammanträde den 16 juni 1927 i enlighet med beredningsutskottets förslag.

Till entreprenörer ha antagits:

för kraftledningen Snarkil-Blixbol Disponenten E. Lundén, Kohlsäter;

för vattenbyggnaderna m. m. vid Snarkil Firman A. Huse & C:o, Karlstad, och vid Karlsfors Byggmästaren C. G. Niklasson, Karlstad;

för turbiner och vissa tuber Karlstads Mekaniska Verkstad, Karlstad och för andra tuber Wennbergs Mek. Verkstad, Karlstad;

för den elektriska utrustningen Svenska Elektromekaniska Industriaktiebolaget, Hälsingborg.

Lånet å 200,000: — kr. har tagits hos Kungl. Pensionsstyrelsen till 4,6 %.

Ersättning för kraft från Gillberga prästgårdskvarn.

Advokatfiskalen hade i skrivelse den 24 febr. 1927 begärt ersättning för kraft från kronans andel i Gillberga prästgårdskvarn under tiden 1 maj 1922 —1 okt. 1924. Vid årets slut voro underhandlingarna icke slutförda.

Driftresultatet.

Resultatet av bolagets verksamhet framgår av bifogade sammanställning av driftreporterna för de olika månaderna (se bil.)

Styrelsen har under året bestått av Herrar Läroverksadjunkten Albin Zachrisson som ordförande och verkställande direktör, landsfiskalen Johan Noréus som vice ordförande, fabrikören Karl Ad. Falk, direktören Carl Wilhelm Nyström och boktryckaren Emil Ankers med Herrar direktören Ernst Ander och grosshandlaren Sem L. Stawe som suppleanter. Revisorer hava varit hamnkamreraren Iwar Olsson och disponenten Einar Bonnevier med boktryckaren Albin Forssell och bankombudsmannen Otto Ågren som suppleanter. Under året hava hållits 24 sammanträden inom styrelsen.

Bolagets ekonomiska ställning vid 1927 års slut framgår av följande utdrag ur bolagets böcker:

Förlust- och Vinst-Konto.

<i>Utgifter:</i>		<i>Inkomster:</i>	
Räntor.....	103,216: 42	Räntor (fr. Dejeffors)....	1,245: --
Kraftbered-		Kraftförsäljning:	
ning	13,664: 07	till Elektrici-	
Inköp av kraft	<u>25,487: 20</u>	tetsverket .	187,000: —
Skatter	6,000: 07	„ Kohlsäters	
Försäkringspremier	3,652: 22	Aktiebolag	79,142: 58
Underhåll.....	14,209: 18	„ övr. avnä-	
Administration o. diverse	<u>12,666: 75</u>	mare	<u>7,984: 57</u>
	Kr. 178,895: 91	Dammavgifter m. m. ...	92: —
Avskrivningar	<u>96,568: 24</u>		
	Kronor 275,464: 15		
			<u>Kronor 275,464: 15</u>

Balans-Konto.

	Vid årets		Ökning	Minskning
	början	slut		
<i>Tillgångar:</i>				
Vattenfall med markområden	463,462 76	463,462 76	—	—
Kraftstation i Blixbol	1,123,635 47	1,088,043 14	—	35,592 33
D:o i Snarkil	5,450 68	12,624 51	7,173 83	—
D:o i Karlsfors	—	20,115 61	20,115 61	—
Kraftledning Karlstad—Kohl- säter	458,347 96	403,269 90	—	55,078 06
D:o Blixbol—Snarkil	—	24,559 71	24,559 71	—
Inventarier, mätare och för- brukningsartiklar	15,219 34	15,313 43	94 09	—
Fordringar och kassa	68,760 02	98,072 23	29,312 21	—
Kronor	2,134,876 23	2,125,461 29	81,255 45	90,670 39
<i>Skulder:</i>				
Aktiebolaget	100,000 —	100,000 —	—	—
Amorteringslån	1,205,479 48	1,157,000 83	—	48,478 65
Löpande räkning	26,500 —	29,600 —	3,100 —	—
Karlstads Drätselverk	760,391 67	766,391 67	6,000 —	—
Växel Konto	28,252 —	53,858 —	25,606 —	—
Diverse Kreditorer	14,253 08	18,610 79	4,357 71	—
Kronor	2,134,876 23	2,125,461 29	39,063 71	48,478 65

Bolagsstämman hålles å drätselkammarens sessionsrum lördagen den 19 maj kl. 7 e. m.

Karlstad i april 1928.

ALBIN ZACHRISON.

J. NORÉUS.

E. ANDER.

KARL AD. FALK.

SEM L. STAWÉ.

Kohlsäters Kraftaktiebolag

	Energi från egna stationer				
	1 a	1 b	2	3	Totalt
	Torp	Torp	Kohlsäter	Blixbol	1 b, 2 o. 3
	kWh.	kWh.	kWh.	kWh.	kWh.
Januari	120,000	78,200	123,000	174,860	376,060
Februari	285,000	100,300	290,000	410,650	800,950
Mars.	280,000	134,000	285,000	401,230	820,230
April	275,000	87,600	280,000	396,060	763,660
Maj	260,000	57,700	265,000	377,250	699,950
Juni	160,000	55,400	165,000	234,250	454,650
Juli	245,000	119,600	250,000	352,710	722,310
Augusti	172,000	85,900	176,000	250,290	512,190
September	137,000	60,300	140,000	198,710	399,010
Oktober	295,000	100,000	300,000	430,790	830,790
November	275,000	99,200	280,000	389,080	768,280
December	135,000	98,900	140,000	195,820	434,720
Summa	2,639,000	1,077,100	2,694,000	3,811,700	7,582,800

Driftrapport för år 1927.

Energi från Trollhättan	4)Energi från Karlstad	5)Energi till Karlstad	Energi till Kohlsätters A.-B.	
			Turbiner	Elektrisk
kWh.	kWh.	kWh.	kWh.	kWh.
258,470	28,490	194,880	123,000	315,300
37,520	8,910	184,310	290,000	309,200
27,040	7,670	157,510	285,000	332,400
6,470	5,370	108,750	280,000	312,100
26,550	73,820	88,630	265,000	354,200
21,700	68,780	71,870	165,000	248,300
1,120	630	59,700	250,000	314,800
33,220	98,500	65,650	176,000	343,700
53,270	138,160	48,240	140,000	335,200
20,060	30,850	160,200	300,000	333,500
139,860	36,530	259,950	280,000	344,900
395,410	17,290	336,290	140,000	334,500
1,020,690	515,000	1,735,980	2,694,000	3,878,100

Obs! Torp 1 a) och Kohlsäter (2) äro beräknade siffror, grundade på den från Blixbol enligt mätare uttagna energin, reducerad i förhållande till resp. fallhöjder, för Torp 69,2 % och för Kohlsäter 70,2 %.

4) Uppmätt i omformarestationen i Karlstad.

5) Beräknad för leverans å 50,000-volts-sidan av transformatorerna vid Regementsområdet.

Kohlsäters Aktiebolags

S T Y R E L S E B E R Ä T T E L S E

för år 1927.

Styrelsen för Kohlsäters Aktiebolag har härmed äran avgiva berättelse över bolagets verksamhet under år 1927.

Driften har under året icke störts av arbetskonflikt. Vattenförhållandena hava varit goda. De tidigare beslutade utbyggnaderna äro i huvudsak färdiga.

Pappfabriken och träsliperiet:

Tillverkningen under året har uppgått till följande:

Papp, prima och sekunda	ton 3,905,527
" xKx.....	" 351,625
" under arbete varande.....	" 110,000
	Summa ton 4,367,152

Sågen:

Virkesfångsten har under året uppgått till:

43,514 st. timmer.
12,389 " tallprops.
520 " al- och björktimmer.

Skogsrörelsen:

Huvudpartiet av virkesfångsten har inköpts å rot. Skogsrörelsen har sålunda omfattat dels drivning å avverkningsrätter och dels å egna skogar. Å egna skogar äro avverkade 4,931 kbm., vilket utgör 386 kbm. mer än den beräknade årliga tillväxten. För överavverkningen har skogarnas värde nedskrivits med *kronor 2,316;—*.

Lantbruket:

Skörden från vallarna har under året varit riklig. Höst- och vårsäd ha lämnat medelskörd.

Omfattande reparationer och underhåll av byggnader och inventarier har under året verkställt:

Underhållssumman för inventarier och kraftledningar uppgår till *kronor 27,913:29*. Motsvarande kostnad å byggnader uppgår till *kronor 18,174:11*. Avskrivningar å inventarier uppgår till *kronor 6,249:17*.

Styrelsen föreslår, att årets vinst *kronor 37,851:31* användes på följande sätt:

Till täckning av förut balanserade förluster	Kr. 35,635:08
„ Reservfonden överföres	„ 222:23
och resterande	„ 2,000:—

balanseras i ny räkning.

Beträffande bolagets ställning hänvisas till bifogade Vinst- och Förlustkonto samt Balansräkning.

Karlstad i april 1928.

Styrelsen.

VALDEMAR VENDEL.

J, NORÉUS.

ARVID ERICSSON.

ALBIN ZACHRISSON.

GUNNAR FRIES.

Bolagets ställning vid årets början och dess slut framgår av följande uppställning:

<i>Tillgångar:</i>	^{1/1} 1927	^{31/12} 1927
Fastigheter	1,267,897: 35	1,358,863: 24
Kraftledning	9,349: 78	9,349: 78
Nyanläggningar, under byggnad	25,554: 42	23,093: 61
Inventarier: Fasta	319,140: 18	396,759: 15
D:o Lösa	103,567: 90	106,774: 40
Utgående Förlag	275,717: 22	506,271: 55
Kassabehållning	1,746: 99	1,414: 49
Utestående fordringar	27,591: 65	26,715: 31
Avverkningsrätter	85,995: 08	93,721: 25
Balanserade förluster	47,189: 80	35,635: 08
	Summa Kronor 2,163,750: 37	2,558,597: 86

<i>Skulder:</i>		
Upptagna lån i bank	1,387,750: —	1,462,750: —
Ogulden ränta å dito	40,682: 50	81,365: —
Karlstads Sparbank	225: —	—
Skulder till diverse personer	102,099: 52	266,984: 81
Kreditivet	182,407: 22	200,679: 31
Accepter	58,510: 51	127,296: 43
Olikviderade avlöningar	18,630: 64	19,774: 74
Aktiekapitalet	360,000: —	360,000: —
Reservfonden	1,890: 26	1,890: 26
Vinst	11,554: 72	37,867: 31
	Summa Kronor 2,163,750: 37	2,558,597: 86

Karlstad i april 1928.

Styrelsen.

VALDEMAR VENDEL.

J. NORÉUS.
ALBIN ZACHRISSON.

ARVID ERICSSON.
GUNNAR FRIES.

Vinst- och Förlust-Konto år 1927.*Inkomster:*

Fabriken	202,833: 58
Skogarna	41,084: 74
Trävaror	40,664: 97
Arrenden och Hyror	3,091: 20
Lantbruket	281: 59
Balanserade Förluster	35,635: 08
	<u>Kronor 323,591: 16</u>

Utgifter:

Överförda förluster	35,635: 08
Räntor	120,920: 72
Omkostnader, skatter och försäkringar	76,841: 48
Underhåll av byggnader	18,174: 11
D:o " inventarier	23,798: 62
D:o " kraftledningar	<u>4,114: 67</u>
Avskrivningar	6,249: 17
Vinst under året	37,857: 31
	<u>Kronor 323,591: 16</u>

Undertecknade, som granskat **Kohlsäters Aktiebolags** räkenskaper och förvaltning för år 1927, få häröver avgiva följande

Revisionsberättelse.

Vi hava tagit del av protokoll och styrelseberättelse, granskat brandförsäkringspoliserna, vid årsskiftet verkställt inventering samt genomgått räkenskaper och verifikationer, vilka sistnämnda genom påstämpling försetts med bevis om granskningen. Siffergranskningen har verkställts av särskild sifferrevisor, som jämväl vid olika tillfällen utan anmärkning inventerat kassan och granskat bankräkningen.

Räkenskaperna hava befunnits noggrannt och väl förda samt fullständigt verifierade.

Protokollförda beslut hava iakttagits.

Brandförsäkringshandlingarna hava befunnits i god ordning.

I fråga om bolagets ställning och resultatet av dess verksamhet hänvisa vi till styrelsens berättelse, vars uppgifter äro med räkenskapen överensstämmande.

Vi tillstyrka fastställande av den upprättade balansräkningen och biträda styrelsens förslag till användande av årsvinsten, och då revisionen ej givit anledning till framställande av anmärkning, få vi tillstyrka tull ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Kohlsäter i april 1928.

IWAR OLSSON.

E. BONNEVIER.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 19 Juli

N:o 8.

Drätselkammarens framställning angående anslag till iordningställande av stora matsalen å Lilla Växnäs.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 21 juni 1928.

§ 442.

Sedan Föreningen Värmlands Hemslöjd, under framhållande av att föreningens verksamhet vore av stor betydelse jämväl för staden, hos kammaren vid upprepade tillfällen hemställt, att staden måtte ställa lokaler till föreningens förfogande för anordnande av vävkurser, hade kammaren beslutat, att till föreningen mot en årlig hyra av 300 kronor tillsvidare från den 1 juli 1928 upplåta stora matsalen i stadens fastighet Lilla Växnäs.

För att ifrågavarande lokal skall av föreningen kunna användas erfordras emellertid vissa reparationer till en beräknad kostnad av 500 kronor ävensom anordnande av värmeledning, för vilken kostnaden enligt ingivet anbud skulle uppgå till 900 kronor.

I anledning härav beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige måtte för ifrågavarande arbetens utförande bevilja ett anslag å 1,400 kronor, samt bestämma, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fiden:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 juli 1928.

§ 77.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning om anslag för reparation av stora matsalen i stadens fastighet Lilla Våxnäs, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Drätselkammarens framställning angående anslag för utförande av vissa tillägsarbeten vid nu pågående restaureringsarbeten i gamla gymnasiehuset.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 21 juni 1928.

§ 430.

Från Kungl. Byggnadsstyrelsen hade inkommit följande framställning:

“Till Drätselkammaren, Karlstad.

Gamla gymnasiebyggnaden i Karlstad.

Vid uppgörandet av förslaget till invändiga arbeten förutsattes, att hyllinredningen i rummen n:r 30 och 31 i vinden icke skulle borttagas, varför den behövliga värmeisoleringen av väggarna skulle ske genom utvändigt beklädnad, verkställd från omgivande vindsutrymmen.

Enär det numera avses, att hyllinredningen skall borttagas och omgöras, torde hinder ej längre förefinnas att låta röra och putsa lokalernas väggar och tak med kalkbruk, en åtgärd, som torde vara önskvärd, särskilt med hänsyn till brandsäkerheten vid ifrågasatt ökat biblioteksutrymme i vinden.

Från byggnadsentreprenören har inkommit anbud å detta arbetes utförande, vilket styrelsen härmed efter granskning översänder med begäran, att

drätselkammaren ville taga under övervägande arbetenas utförande på stadens bekostnad.

Stockholm den 12 juni 1928.

På Kungl. Byggnadsstyrelsens vägnar:
ERNST LINDH.

G. Malm.»

Härvid fanns fogat det i framställningen omnämnda anbud, så lydande:

“Kungl. Byggnadsstyrelsen, Stockholm.

Ang. gamla gymnasiebyggnaden i Karlstad.

Undertecknade erbjuda oss att revetera och putsa tak och väggar invändigt i rummen n:r 30 och 31. Väggar och tak spräckpanelas. Taken dubbelröres, väggarna enkelröras.

Vi erbjuda oss att utföra dessa arbeten med tillsläppning av materialier för en summa av i ett för allt *Ettusenfyrahundranittiosju (1,497:25) kronor.*

Enligt följande beräkning.

Tillägg.

135 kvm. takputs med dubbelrörning å 3:50	472:50	
180 ” väggputs med enkelrörning å 3:25 ..	585:—	
315 ” kalkfärg å väggar och tak å 0:75.....	236:25	
315 ” $\frac{3}{4}$ ” spräckpanel jämte inpregn.-papp å taken 2:50.....	787:50	
		Kronor 2,081:25

Avdrag.

115 kvm. $\frac{3}{4}$ ” takpanel i rum n:r 31 å 2:80	322:—	
135 ” slamfärg i taken 0:40	54:—	
20 ” ” å väggar i rum n:r 30 0:40	8:—	
160 ” lassering av väggar i rum n:r 31 1:25	200:—	584:—

Merkostnad Kronor 1,497:25

5 cm. hålkål vid taket i stället för list. Reparation av paneltaket i rum n:r 30 liksom boasering av väggarna i n:r 30 och 31 utföres i övrigt enligt beskrivningen men från insidan av rummen i stället för från yttersidan.

Karlstad den 7 juni 1928.

BRÖDERNA WÄSTLUND.

gn. J. Wästlund.

Granskat utan anmärkning.

G. RYDBERG,“

Drättselkammaren, som med hänsyn till den ökade brandsäkerheten fann det vara lämpligt att på det av Kungl. Byggnadsstyrelsen föreslagna sättet behandla tak och väggar å vinden till gamla gymnasiebyggnaden, beslöt hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte för ifrågavarande arbetes utförande bevilja ett anslag å 1,497 kronor 25 öre, ävensom bestämma, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 juli 1928.

§ 78.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drättselkammarens framställning angående anslag för utförande av vissa tilläggsarbeten vid nu pågående restaurering av gamla gymnasiehuset, beslöt, efter tagen del av handlingarna i ärendet, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla kammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Drättselkammarens framställning angående anslag för dels inköp av inventarier för stadsbibliotekets nya lokaler dels bibliotekets förflyttning.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 21 juni 1928.

§ 429.

Från styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och föreläsninganstalt hade rörande inköp av inventarier för stadsbiblioteket inkommit en så lydande framställning:

”Till Drätselkammaren i Karlstad.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 19 sistlidne april upplåtit större delen av den förutvarande rektorsvåningen som lokal för stadsbiblioteket, har styrelsen tagit under omprövning det lämpligaste sättet att få till stånd en ändamålsenlig inredning av de nya lokalerna.

Vid övervägande härav har styrelsen dels tänkt sig möjligheten att komplettera den nuvarande möbeln i lärummet och använda den i det nya lärummet samt att likaledes komplettera den gamla inredningen i bokförrådsrummen, dels även den utvägen att anskaffa en helt ny inredning till lärummet och utnyttja den gamla läsrumsmöbeln för fullständigande av inredningen i bokförrådsrummen. Då båda vägarna synas framkomliga, har styrelsen beslutat att ytterligare undersöka, vilketdera som kan befinnas mest ändamålsenligt. Som emellertid erforderligt anslag snarast möjligt måste göras tillgängligt, om biblioteket skall kunna taga de nya lokalerna i besittning före 1 oktober detta år, och stadsfullmäktiges sista sammanträde före sommarferierna hålles den 21 innevarande juni, tillåter sig styrelsen föreslå att erforderliga medel ställas till drätselkammarens förfogande att i samråd med biblioteksstyrelsen för ändamålet användas.

Den nya inredningen vid sidan av de gamla möblerna, vilken kräves för bibliotekslokalens iordningställande, är följande:

1 st. bokhylla för lärummet 7 meter lång.....	700:—
5 „ bokhyllor för bokförrådsrummen ...	800:—
1 „ tidskriftshylla med underskåp.....	600:—
1 „ utlåningsdisk	650:—
3 „ stora bord för lärummet	600:—
25 „ stolar	450:—
Armatur (23 ljuspunkter, 6 bordstakar) med uppsättn.	600:—
Gardiner	400:—
Diverse	200:—

Kronor 5,000:—

Sedan styrelsen beslutat införa det i alla jämförliga bibliotek numera begagnade systemet med för allmänheten öppna hyllor, blir det nödvändigt, att utlåningen sker från en plats i lokalen, som trots fåtalig bibliotekspersonal, möjliggör en viss uppsikt och kontroll över de besökande. Härav följer att utlåningsdisken bör vara fristående, tillräckligt stor och för ändamålet särskilt konstruerad, vadan priset måste ställa sig relativt högt, helst jämväl estetiska hänsyn måste beaktas. Till jämförelse kan nämnas att utlånings-

disken i Linköpings nyöppnade bibliotek ävensom vid Stockholms stadsbiblioteks filial, Götgatan 68, som är jämförlig med Karlstads stadsbibliotek, kostat cirka 2,000: — kronor.

Överflyttningen av böckerna och den omorganisation av boksamlingen, som länge varit önskvärd och nu blir nödvändig, kräver också en tillfällig ökning av bibliotekspersonalen.

Med anledning av vad ovan anförts, får styrelsen härmed vördsamt hemställa, att drätselkammaren behagade föranstalta om att ett förslagsanslag å kronor 5,000: — måtte ställas till drätselkammarens förfogande att i samråd med biblioteksstyrelsen användas för inredning av de nya bibliotekslokalerna, samt att för bestridande av kostnaderna för boksamlingens omorganisation och förflyttning ett ytterligare anslag å 500: — kronor ställes till styrelsens förfogande.

Karlstad den 15 juni 1928.

Å styrelsens vägnar:
AUGUST ISAACSSON.

G. A. Gustafsson.“

Efter i ärendet hållen överläggning beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte anvisa *dels* ett förslagsanslag å 5,000 kronor att av drätselkammaren i samråd med biblioteksstyrelsen användas till inköp av inventarier för stadsbiblioteket, *dels ock* ett anslag å 500 kronor att ställas till biblioteksstyrelsens förfogande för boksamlingens förflyttning till de nya lokalerna, samt

att fullmäktige måtte bestämma, att ifrågavarande båda anslag skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 juli 1928.

§ 79.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att avgiva yttrande över drätselkammarens framställning angående anslag för *dels*

inköp av inventarier för stadsbibliotekets nya lokaler dels bibliotekets förflyttning, beslöt, efter tagen del av handlingarna i ärendet, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Drätselkammarens framställning angående medel till anskaffande av möbler och andra inventarier för tullhuset.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 26 juni 1928.

§ 473.

Tullkammaren hade angående anskaffande av möbler och andra inventarier för dess lokaler i tullhuset inkommit med en så lydande framställning:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

Då ombyggnaden av tullbehandlings-, magasins- och bevakningslokalerna i dagarue väntas avslutad har tullkammaren härmed äran hemställa, att nödiga möbler och inventarier måtte i så god tid anskaffas för de nya lokalerna, att desamma snarast möjligt kunna tagas i bruk.

I nära samband härmed kan tullkammaren icke underlåta att hemställa om en välbehörlig renovering av de kamerala lokalerna i övre våningen samt om komplettering av diverse inventarier för deras räkning. I det följande har tullkammaren närmare motiverat denna senare framställning.

Nedan äro upptagna de möbler och inventarier som här avses.

För nedre våningen.

Packhuset.

Vågkuren förses med nödig utrustning för skrivgöromål.

Tullbehandlingslokalen.

För en nytillkommen 3:dje expedition, ett tullbehandlingsbord med utdragslåda att placeras i jämnhöjd med disken.

Ett löst arbetsbord för uppackning av smärre kolli (packhuskarlarna).

En enkel väggfast skrivklaff med låda (för d:o).

Nödig inredning för presentertngsexpeditionen, skrivbord, lådor, hyllor.
Väntrum för trafikanter inredes på lämpligt sätt.
Telefonkiosken inredes.
En lämplig hylla för specialvåg.
En taffelvåg ändras.

Kammarskrivarnes rum.

2 skrivbord, ett större, ett mindre.
1 mindre varuprovskåp anskaffas.
1 större gammalt skåp ändras.
2 stolar.
1 bokhylla.
1 soffa.
1 bordlampa.
1 elektrisk kokapparat.

Kontrollörens rum.

1 bokhylla.
1 bord (mindre).
1 bordlampa.

Laboratoriet.

1 bord (mindre) för precisionsvåg m. m.
1 skåp för förvaring av laboratorutensilier, kemikalier m. m.
1 väggfast hylla över disken.

Överuppsyningsmannens rum.

1 skåp för förvaring av förseglingsmaterial och tullverkets klädespersedlar.
1 skrivbordslampa.
1 spegel.

Bevakningspersonalens rum.

1 liggsoffa, skinnklädd, med 2 dito kuddar.
2 filter.
1 väggfack för förvaring av handlingar.
1 elektrisk kokapparat.
1 spegel.
1 elektrisk skrivbordslampa.

För varje av dessa rum.

Linoleummattor (utom för laboratoriet).

Gardiner (även rull- utom för d:o).

Takarmatur.

En lämplig passage genom yttre östra packhusporten ordnas för tullpersonalen.

Lokaltelefonnät.

Rikstelefon: anknytning till en apparat i ett av tullbehandlingspersonalens rum.

Cykelstall för tullpersonalen på lämplig plats.

Ett cykelställ för trafikanter på lämplig plats.

Angående ovan upptagna nya möbler och inventarier har tullkammaren beräknat det kommande behovet med hänsyn till redan befintligt, som i möjligaste mån tänkes bliva utnyttjat.

Vad rikstelefonanknytningen och lokaltelefonnätet beträffar är behovet *oundgängligen* betingat av de förändrade lokaliteterna.

För övre våningen (kamerala avdelningen).

Genom den partiella ombyggnad, som måste vidtagas även i denna våning till följd av hamnkontorets inrättande därbredvid, torde med sannolikhet tullkammarens interiör bliva än värre ramponerad än den redan är, varför vissa renoveringsarbeten icke kunna underlåtas. Sedan 17 år tillbaka ha dessa lokaler med undantag för tullförvaltarens expeditjonsrum icke undergått någon nämnvärd reparation. Linoleummattor, golvlister, tak, tapeter etc. befinna sig för närvarande i bristfälligt skick, vissa inventarier isynnerhet skrivborden i tullkammarens expeditjonsrum uppfylla icke de ringaste anspråk på nutida komfort. Med hänsyn till den starkt reducerade personalen, som isynnerhet under den senare tidens uppgång i trafiken, fått sin arbetsbörda högst betydligt ökad, är det av största vikt att densamma i sitt arbete har tillgång till en kontorsutrustning, som ej lägger hinder i vägen för arbetets bedrivande med nödig bekvämlighet och skyndsamhet.

De förändringar och den nyanskaffning, som tullkammaren därför måste anse nödvändig för dessa lokaler äro följande:

- 1) Nya tapeter.
- 2) Nya linoleummattor.
- 3) Fönsterbågar och nischer samt golvlister renoveras och målas.
- 4) Det nuvarande trätakets bör omläggas.
- 5) Elektriska ledningar framdragas ovan taket ej minst för undvikande av damm och smutsanhopning.

6) En efter stora expeditionsrummets dimensioner avpassad större taklampa uppsättes.

7) De opraktiska och omoderna arbetsborden ersätts med 2 st. dubbel-skrivbord med nödigt antal sidolådor (4 å 5 på varje sida om sittplatsen.

8) En lämplig diskanordning för kassan ordnas. Den nuvarande är högst otillfredsställande.

9) Lämplig och effektiv vädringsanordning ordnas i kammarskrivarnas rum.

10) En elektrisk panna anskaffas för samma rum.

Slutligen vill tullkammaren, som med denna framställning självfallet avser att hålla sina lokaler i ett för statsverket och staden värdigt skick på samma gång som stadens ekonomiska intressen sökt tillgodoses, uttrycka sin förhoppning om drätselkammarens benägna medverkan.

Även tillåter sig tullkammaren att med vederbörande stadens myndigheter samråda vid nyanskaffandet av inventarierna samt att tillfälle lämnas tullkammaren att vidtaga eventuella ändringar och tillägg som kunna av omständigheten påkallas.

Karlstads tullkammare den 9 juni 1928.

e. f.

K. HOLMBERG.“

Sedan stadsarkitekten på anmodan verkställt utredning i ärendet och infortrat prisuppgift å de begärda inventarierna företogs nu frågan till avgörande, därvid kammaren först, beträffande de i framställningen omförmälda inredningsarbeten av beskaffenhet att hänföras till själva fastigheten, ansåg inredningen av telefonkiosk i tullbehandlingslokalen, anordnande av passage genom yttre östra packhusporten samt diskanordning för kassan icke vara erforderliga, vadan dessa anordningar skulle utgå ur förslaget.

Av de begärda inventarierna utslöt kammaren, såsom icke oundgängligen nödiga, ett mindre varuprovskåp, ändring av ett större gammalt sådant, 2 elektriska kokapparater samt ett skåp för förvaring av förseglingsmaterial och klädespersedlar, varförutom kammaren beslutade, att draggardiner, vilka vore billigare och för ändamålet lämpligare, skulle anbringas i stället för vanliga gardiner med rullgardiner.

Efter dessa av kammaren gjorda ändringar och inskränkningar beräknades kostnaden för möbler och andra inventarier till cirka 3,150 kronor.

Det av tullkammaren begärda lokaltelefonnätet omfattade sju apparater, varav sex bordapparater och en väggapparat för en kostnad enligt infortrad offert av 1,080 kronor. Emellertid skulle med tullkammarens begivande vid-

tagas den ändring härutinnan, att apparaternas antal inskränktes till sex, nämligen en bordapparat och fem väggapparater, varigenom kostnaden för nätets anläggning nedbringades till 920 kronor.

Av det anslag å 51,000 kronor, som stadsfullmäktige den 15 september 1927 anvisat till ändrings- och inredningsarbeten i tullhuset, komme, sedan de i tullkammarens ovanintagna framställning omförmälda, av kammaren godkända och till den fasta egendomen hänförliga anordningar blivit utförda, att återstå cirka 7,000 kr.; och beslöt nu drätselkammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren att av besparade medel från det för ändrings- och inredningsarbeten i tullhuset beviljade anslaget använda ett belopp av högst 4,300 kronor för anskaffande av möbler och andra inventarier för tullhuset samt för anordnande av lokaltelefon därstädes.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 juli 1928.

§ 80.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att avgiva yttrande över drätselkammarens framställning angående medel till anskaffande av möbler och andra inventarier för tullhuset, beslöt, efter tagen del av handlingarna i ärendet, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Drätselkammarens framställning angående inköp av fastigheten N:o 367 inom kvarteret Mården å Herrhagen.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 juli 1928.

§ 478.

Från stadsarbetaren Wilhelm Andersson hade rörande försäljning till staden av fastigheten N:o 367 inom kvarteret Mården å Herrhagen inkommit en så lydande skrivelse:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

Undertecknad, ägare av tomten N:o 367 i kvarteret Mården, får härmed hembjuda staden ifrågavarande tomt med å densamma uppförda byggnader till inlösen.

Tomten innehåller 361,54 kvadratmeter, varå lagfart beviljats den 2¹/₂ 1908, samt av staden den 3/₆ 1907 inköpta 13,20 kvadratmeter, tillsammans 374,74 kvadratmeter.

Å tomten finnes ett bostadshus av trä under tak av papp samt ett med boningshuset sammanbyggt uthus.

Bostadshuset innehåller två rum och kök och lämnar i hyra kronor 21: 25 per månad.

Fastigheten hembjudes staden på den grund, att Kanikenäsgatan genomskär bostadshuset.

Taxeringsvärdet är 5,000 kronor och byggnaderna äro brandförsäkrade till samma belopp.

För fastigheten begäres 5,000 kronor.

Karlstad den 15 maj 1928.

WILHELM ANDERSSON.“

Efter det kammaren låtit verkställa värdering av fastigheten, vars inköp vore av vikt för genomförande av fastställd stadsplan, hade vid förda underhandlingar preliminär överenskommelse träffats med Andersson om fastighetens överlåtande mot en köpeskilling av 4,000 kronor att erläggas vid tillträde den 1 nästa augusti.

Kammaren beslöt i anledning härav hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige för inköp av fastigheten N:o 367 inom kvarteret Mården å Herrhagen måtte bevilja ett anslag å 4,000 kronor ävensom bestämma, att

anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 juli 1928.

§ 81.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående anslag för inköp av fastigheten N:o 367 inom kvarteret Mården å Herrhagen, beslöt hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Drätselkammarens förslag ifråga om användningen av för musiklivets höjande inom staden avsatta räntemedel ur C. A. Fahlgrens donationsfond.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 6 juli 1928.

§ 477.

Vid sammanträde den 16 sistlidne februari beslöto stadsfullmäktige att tillgängliga räntemedel från C. A. Fahlgrens donatinsfond, uppgående till 8,335 kronor 90 öre, skulle avsättas att användas till musiklivets höjande inom staden i enlighet med beslut, som fullmäktige framdeles kunde komma att fatta.

Härefter hade rörande anslag av ifrågavarande räntemedel till kammaren inkommit fyra så lydande ansökningar:

"Till Drätselkammaren, Karlstad.

Sedan stadsfullmäktige i Karlstad beslutat avsätta ett belopp av kr. 8,335:90 att användas till musiklivets höjande i staden, får Karlstads orkesterförening härmed i anslutning till sin skrivelse den 9 januari 1928 vördsamt anhålla om ett understöd för föreningens verksamhet under vart och ett av arbetsåren 1928—1929 och 1929—1930 å kr. 3,500 till avlöningar och andra omkostnader för konserterna och kr. 300 till inköp av noter. För erhållande av dessa anslag är föreningen villig att varje arbetsår hålla 6 ordinarie konserter och 2 billighetskonserter. För de ordinarie konserterna är meningen att sänka biljettprisen så, att tillträde till salen erhålles för kr. 1:50, till läktaren för kr. 1 och för skolungdom till de främsta bänkarna för 75 öre. Billighetskonserterna ha hittills haft ett inträdespris av 25 öre, men som förlusten å dessa trots den stora frekvensen varit betydande, vågar föreningen hemställa om en höjning till 50 öre, vilket pris vid en jämförelse med t. ex. biografernas pris ställer sig lågt.

Såsom framgår av de till drätselkammaren lämnade uppgifterna om föreningens ekonomi, är denna tydligen så svag, att verksamheten med hittillsvarande stöd av stadsfullmäktige endast med möda och med uppoffringar av tid och arbete från amatörhåll kunnat upprätthållas. Visserligen har ett avsevärt antal musikalier kunnat anskaffas, men detta är långt ifrån tillräckligt för att möjliggöra önskvärd omväxling i programmen, och särskilt har det visat sig omöjligt att inköpa moderna svenska kompositörers alster i den utsträckning, som föreningen önskat. De belopp, varom föreningen nu gör framställning, äro också i själva verket ett minimum, varunder en orkesterverksamhet av konstnärlig halt icke kan bedrivas. Givetvis skulle orkesterföreningen med större ekonomiska resurser kunna uträtta vida mera för musiklivets höjande, och föreningen har allt fortfarande hopp om att statsunderstöd i någon form skall komma föreningen till del, om den kan hålla sig vid liv och prestera ett arbete, som ur konstnärlig synpunkt håller måttet.

Karlstad den 29 maj 1928.

För Karlstads Orkesterförening:

VALDEMAR VENDEL.

Ordf.

"Till Drätselkammaren i Karlstad.

Styrelsen för sångsällskapet M. S., som senast år 1926 erhöll ett engångsanslag å kr. 400:— såsom bidrag till bedrivandet av sin verksamhet, får här-

med värdsamt anhålla om förnyat anslag ur tillgängliga medel, förslagsvis kr. 600: —.

Till stöd för denna vår anhållan få vi hänvisa till bifogade tablå över sällskapets räkenskaper under det sistförflutna året. Såsom av denna tablå framgår, har sällskapet, vars styrelse bemödat sig om att genom noggrant beräknande av inkomster och utgifter säkerställa sin ekonomi, icke kunnat utan det anslag, som år 1926 beviljades, uppnå det resultat, som tablån utvisar. Tilläggas bör dock, att stadgeenlig ersättning till dirigent, kassör och bibliotekarie icke ännu kunnat utbetalas, varjämte komplettering och inbindning av sällskapet tillhöriga noter snarast möjligt måste ombesörjas.

Därjämte vilja vi erinra om, att sällskapet vid flera tillfällen utan ersättning medverkat för kulturella och välgörande ändamål (friluftsmuseet i Mariebergsskogen, statyinvigningen, slumsystrarnas välgörenhetskonsert o. s. v). Härtill kommer, att sällskapet för flera av sina konserter måst erlägga nöjesskatt. Så t. ex. måste sällskapet efter Beethoven-konserten i mars 1927 erlägga en nöjesskatt på över 80: — kronor.

Vidare måste sällskapets medlemmar utan någon som helst ersättning uppoffra mycken tid och kraft för repetitioner och konserter. Önskligt vore därför, att arbetet finge bedrivas utan alltför stora ekonomiska bekymmer.

Karlstad den 8 februari 1928.

För Sångsällskapet M. S. styrelse:

PER STOLPE.
Ordf.

CARL OLSEN.
Kassör.

GUSTAV KARLSTRÖM.
Skr.

“Till Drätselkammaren.

Enligt beslut av stadsfullmäktige den 16 februari innevarande år avsattes tillgängliga räntemedel ur C. A. Fahlgrens donationsfond “att användas för musiklivets höjande inom staden i enlighet med beslut, som stadsfullmäktige framdeles kunna komma att fatta.”

Sångföreningen “Manhem” vågar med anledning av detta stadsfullmäktiges beslut värdsamt hemställa att av de på detta sätt avsatta räntemedlen bliva ihågkommen med ett anslag.

Vår förening har vid två föregående tillfällen haft glädjen erhålla anslag vid fördelning av fondräntemedel — vilket för oss varit så mycket större anledning till tillfredsställelse som vi vågat tolka stadsfullmäktiges välvilja som ett erkännande av vår förenings sedan 38 år i vår stad bedrivna verksamhet. Föreningens strävan har under hela den långa tid den ägt bestånd varit inriktat

på att i mån av förmåga bjuda allmänheten i vår stad musikalisk underhållning i form av manskörsång. Verksamheten har till stor del varit inriktad på att lämna medverkan vid av ideella och andra föreningar — oberoende av ändamålet för dess verksamhet — anordnade fästligheter och möten i staden och bygden. Då det gällt välgörande ändamål, har denna medverkan alltid lämnats utan ersättning, i andra fall mot en ersättning av ett par tre tiotal kronor. Under årens lopp ha även ett betydande antal konserter av föreningen givits. Vidare torde förtjäna nämnas, att föreningens kör under en lång följd av år minst en gång om året utfört sång å länslasarettet, Klaraborg och även en och annan gång å straffängelset. Vid de allmänna samlingar av stadens sångare, som förekomma exempelvis å Valborgsmässokvällen varje år och även vid andra högtidliga tillfällen, ha "Manhems" medlemmar alltid mangrant mött upp liksom även vid fästligheterna i samband med fjolårets utställning och staty-avtäckningen år 1926. Kören har under de senaste åren uppträtt i genomsnitt ett 20-tal gånger varje år.

Det förtjänar måhända nämnas, att inga som helst arvoden av något slag — med undantag av 25 kr. pr år till kassören — utgått till någon av föreningens funktionärer.

Då vi hoppas, att vår förenings verksamhet, vilken det är medlemmarnas samfälliga förhoppning att för framtiden kunna bedriva på ungefär samma sätt och i samma utsträckning som hittills, även denna gång måtte anses förtjäna den uppmuntran och den lättnad i arbetets bedrivande som ett anslag innebär, våga vi vördsamt anhålla

att drätselkammaren måtte föreslå stadsfullmäktige att av disponibla räntemedel från C. A. Fahlgrens donationsfond lämna sångföreningen "Manhem" ett anslag av sexhundra (600) kronor.

Karlstad den 26 juni 1928.

För sångföreningen "Manhem":

AXEL EDÉN.
Ordf.

YNGVE ALMQVIST.
Dirigent. »

Till Drätselkammaren, Karlstad.

Vi anhålla vördsamt om största möjliga anslag ur Fahlgrenska fonden för Frälsningsarméns i Karlstad musikkår under innevarande år. Musikkårens främsta uppgifter torde kunna sägas vara sociala, moraliska och religiösa, men säkerligen har den med sin enkla och populära repertoar även en icke ringa uppgift att fylla i stadens musikliv.

I händelse anslag beviljas, förbinda vi oss om stadsfullmäktige så önska, att under sommaren giva ett antal friluftskonserter på därför lämpliga offentliga platser inom staden.

Karlstad den 8 mars 1928.

IWAR FRÖDIN.

Musikledare.

GUSTAF ALLVIN.

Kårledare.»

Under överläggningen angående dessa ansökningar yrkades avslag å Frälsningsarméns begäran om anslag för dess musikkår, enär dennas verksamhet såsom utgörande huvudsakligen ett led i arméns egen verksamhet ej kunde anses såsom ett sådant ändamål, vartill bidrag borde utgå av fondräntor, och ansåg sig kammaren med hänsyn härtill böra avstyrka bifall till ifrågasvarande ansökning.

I avseende å Orkesterföreningens ansökan beslöt kammaren tillstyrka bifall till densamma med uttalande av det önskemålet att biljettpriset vid billighetskonserterna måtte om möjligt bibehållas vid 25 öre.

Vidkommande de båda sångföreningarna ansåg sig kammaren böra förorda ett engångsanslag för vardera å 400 kronor.

Kammaren beslöt sålunda hos stadsfullmäktige hemställa, det fullmäktige, beträffande ifrågasvarande räntemedel ur C. A. Fahlgrens donationsfond, måtte besluta:

att till uppehållande av Karlstads Orkesterförenings verksamhet för vart och ett av åren 1928—1929 och 1929—1930 anslå ett belopp av 3,500 kronor, eller tillhoppa 7,000 kronor, ävensom 300 kronor till inköp av noter, dock med det villkor, att föreningen skall för varje säsong anordna två billighetskonserter, samt

att bevilja var och en av Sångföreningarna M. S. och Manhem ett engångsanslag av 400 kronor.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 12 juli 1928.

§ 82.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 6 juli 1928, § 477, av-givet förslag ifråga om användningen av för musiklivets höjande inom staden avsatta räntemedel, uppgående till 8,335 kronor 90 öre, ur C. A. Fahlgrens donationsfond.

Beredningsutskottet hade tidigare vid fråga om anslag till bland annat sångföreningarna M. S. och Manhem uttalat den bestämda åsikten, att föreningarnas ekonomi borde med ett förståndigt handhavande och med undvikande av utgifter för andra än rena musikändamål, kunna skötas utan bistånd av staden samt, under betonande av anslagens karaktär av engångsanslag, förklarat sig då icke vilja göra någon erinran mot anslags beviljande. Utskottet, som fortfarande vidhölle sin uppfattning i förevarande hänseende, ville emellertid ej heller nu motsätta sig att föreningarne beviljades anslag.

Som Orkesterföreningens framställning avsåge anslag av 300 kronor för varje av de båda verksamhetsåren till inköp av noter, ansåg utskottet, att det belopp av 235 kronor 90 öre, som enligt drätselkammarens förslag komme att av räntemedlen återstå, jämväl borde tillfalla föreningen.

Utskottet beslöt sålunda hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med drätselkam-marens förslag och dessutom bevilja Orkesterföreningen förenämnda belopp 235 kronor 90 öre till inköp av noter.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 20 September

N:o 9.

Drättselkammarens framställning angående anslag till inredning av lokaler för stadsfogdekontoret i fastigheten N:r 3—4 kvarteret Enhörningen.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 6 augusti 1928.

§ 555.

I avsikt att nedbringa kostnaden för stadsfogdekontorets lokaler hade kammaren till den 1 nästkommande oktober månad uppsagt den för kontoret mot en årlig hyra av 2,322 kronor nu hyrda lägenheten i fastigheten Tingvallastaden N:o 32. Kammaren hade därvid förutsatt, att kontoret skulle kunna inrymmas i någon stadens fastighet, och hade förslag varit uppe om lokalernas förläggning till förutvarande rektorsbostaden i fastigheten Kungsgatan N:o 1. Efter stadsbibliotekets förflyttning till denna fastighet återstode emellertid icke där rum i tillräcklig utsträckning för stadsfogdekontoret. Där emot syntes stadsbibliotekets nuvarande utrymmen i fastigheten N:o 3—4 inom kvarteret Enhörningen — den s. k. Komministergården — lämpligen kunna utnyttjas för stadsfogdens räkning och beslöt nu kammaren, att stadsfogdekontoret skulle från och med den 1 nästa oktober dit förläggas.

För ändamålet vore emellertid åtskilliga reparations- och ändringsarbeten i fastigheten påkallade, och då folkskolestyrelsen, som hade sin expedition förlagd i samma fastighet, anhållit att för dess räkning ett brandfritt arkiv måtte inredas, hade stadsarkitekten på anmodan uppgjort ritning och förslag till samtliga ifrågavarande arbetens utförande för en kostnad av cirka 2,000 kronor, varande förslaget av denna lydelse:

“Till Drättselkammaren i Karlstad.

Enligt uppdrag får jag härmed avgiva förslag till inredandet av lokaler för stadsfogdens och exekutionsvaktmästarnas räkning i huvudbyggnaden på

tomten N:o 3—4 i kvarteret Enhörningen härstädes (s. k. Komministergården). De lokaler i denna byggnad, som använts för stadsbibliotekets räkning, äro ämnade att tagas i bruk för ovan angivna ändamål.

Tvenne arkiv, ett för stadsfogdens och ett för folkskoleexpeditionens räkning jämte tambur till den förres lokaler inredas i det rum, som mot gårdssidan ligger närmast entréen från trapphuset i byggnadens västra del. Entréen till exekutionsvaktmästarnas rum, beläget i byggnadens östra del, tages från trapphuset i byggnadens östra del och tambur till detta rum inredes i det utrymme, som är beläget mellan nämnda trapphus och exekutionsvaktmästarnas rum. W.-C.-rum kan inredas under trappan i östra trapphuset. Fördelning och förändring av lokalerna framgår av bifogade ritning. Samtliga rum repareras, tapetseras och målas. Belysningsledningarna inläggas i tak och väggar.

Kostnaden för genomförandet av dessa förändrings- och reparationsarbeten äro beräknade till cirka 2,000 kronor.

Karlstad i stadsarkitektkontoret den 6 augusti 1928.

CARL CRISPIN.“

Kammaren beslöt hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte bevilja ett förslagsanslag å 2,000 kronor för ifrågasvarande arbetens utförande ävensom bestämma att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång anskaffas medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 september 1928.

§ 84.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över av drätselkammaren jämlikt beslut den 6 augusti 1928, § 555, gjord framställning angående anslag till inredning av lokaler för stadsfogdekontoret i fastigheten N:o 3—4 i kvarteret Enhörningen, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågasvarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Edna Tornbergs ansökan om tillstånd till yrkesmässig handel med begagnade klädespersedlar m. m.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län, Karlstad.

Undertecknad Edna Matilda Cecilia Tornberg får härmed vördsamt anhålla om tillstånd att i av mig förhyrda lokaler i huset Våxnäsgatan 3, Klara 27, Karlstad. få bedriva yrkesmässig handel med begagnade beklädnadspersedlar och begagnade skodon. Vederbörliga bevis och intyg bilägges.

Karlstad den 2 april 1928.

EDNA TORNBERG.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges hörande, i ärendet avgiva yttrande samt därmed jämte remisshandlingarna hit inkomma.

Karlstad i landskansliet den 17 april 1928.

På tjänstens vägnar:
GEORG SAMUELSON.

Överlemnas till stadsfullmäktige i Karlstad med begäran om yttrande.
Karlstads rådhus den 18 april 1928.

På Magistratens vägnar:
ROLF MÆCHEL.

Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden i Karlstad den 13 juni 1928.

§ 101.

Företogs åter till behandling det under § 87 härovan i protokollet förut antecknade, från stadsfullmäktige till hälsovårdsnämnden för yttrande remiterade ärendet angående ansökan av Edna Tornberg om tillstånd att idka yrkesmässig handel med begagnade klädespersedlar.

Då såvitt hälsovårdsnämnden kunde finna, nämnden icke ägde någon författningsenlig rätt att giva särskilda föreskrifter för kontroll av ifrågavarande handel ur hygienisk synpunkt, beslöt nämnden avgiva det yttrande, att nämnden icke hade något att i ärendet andraga.

Som ovan.

In fidem:
BERTIL JULIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 27 augusti 1928.

§ 585.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en av Edna Tornberg hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om tillstånd att i fastigheten Klara N:o 27, motsvarande N:o 3 vid Växnäsgatan, få bedriva yrkesmässig handel med begagnade beklädnads-persedlar och begagnade skodon.

Efter överläggning beslöt kammaren hemställa:

att stadsfullmäktige måtte förklara sig icke hava något att erinra mot bifall till framställningen.

Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 september 1928.

§ 85.

Genom magistraten hade Konungens Befallningshavande i länet infordrat stadsfullmäktiges yttrande över en av Edna Tornberg gjord framställning om tillstånd att i fastigheten Klara 27 få bedriva yrkesmässig försäljning av begagnade klädespersedlar och skodon.

Häröver hade hälsovårdsnämnden och drätselkammaren avgivit infordrade utlåtanden; och beslöt utskottet att, med instämmande i vad kammaren anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte förklara sig icke hava något att erinra mot bifall till framställningen.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Konungens Befallningshavandes skrivelser med infordrande av stadsfullmäktiges yttrande över dels landshövdingen Hj. L. Hammarskjölds betänkande och förslag angående revision av gällande förordningar om kommunalstyrelse på landet och i stad m. m., dels ock riksdagens skrivelse till Konungen om utsträckning av den proportionella valmetoden vid val inom landsting samt stads- och kommunalfullmäktige m. m.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 12 september 1928.

§ 620.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att utlåta sig över *dels* ett av landshövdingen Hj. L. Hammarskjöld avgivet yttrande och förslag angående revision av gällande förordningar om kommunalstyrelse på landet och i stad m. m., *dels* i sammanhang därmed riksdagens skrivelse den 16 mars 1928 angående förslag om utsträckning av den proportionella valmetoden vid val inom landsting samt stads- och kommunalfullmäktige.

Landshövding Hammarskjölds av Kungl. Maj:t givna uppdrag att såsom sakkunnig biträda med verkställandet av revision av kommunalförordningarna avsåg i huvudsak allenast en formell revision, och har uppgiften sålunda ansetts vara att under avlägsnande av omotiverade skiljaktigheter emellan förordningarna giva lagbestämmelserna en förbättrad och mera överskådlig uppställning. Härvid har bland annat de vidlyftiga bestämmelserna om val utbrutits och sammanförts i en för stad och land gemensam lagstiftning. De båda kommunalförordningarna hava i allt väsentligt ersatts med en "Lag om kommunalstyrelse", vilken uppställts i tre avdelningar, den första avseende landet, den andra stad och den tredje köpingar och municipalsamhällen. Härigenom anses den åsyftade överskådligheten hava uppnåtts och lagbestämmelserna blivit lättillgängligare.

Vid revisionen har emellertid, om än i begränsad omfattning, ändringar och kompletteringar av saklig innebörd blivit vidtagna. Angående några av dem vill kammaren framställa erinringar.

Beträffande föreskriften om kvalificerad majoritet vid vissa beslut har den sakkunnige sökt precisera begreppet "nya ändamål och behov", vilket ofta givit anledning till tvekan och meningsskiljaktigheter. I sådant syfte har föreslagits en tidsgräns, inom vilken ett föregående beslut skall hava fattats

för att utsluta nödvändigheten av kvalificerad majoritet. Sålunda stadgas, att till nya ändamål och behov hänföras sådana, för vilka anslag ej utgått under tio år näst före det år, som anslaget avser.

Det torde emellertid kunna ifrågasättas, om ett dylikt stadgande i och för sig undanröjer den nu rådande oklarheten på området. Praxis vid tolkningen av uttrycket "nya ändamål eller behov" i nu gällande kommunallag har utvecklats så, att krav icke uppställts på *fullständig* identitet med något förut såsom kommunalt erkänt ändamål och viss tid mellan dessa ändamåls tillgodoseende genom anslag. Ifrågakomna uttryck synes böra givas sådan avfattning, att det mera ansluter sig till nämnda praxis.

I det kapitel av lagförslaget, som handlar om stadsfullmäktige, har intagits en paragraf av följande lydelse: "Där det på grund av särskilda omständigheter finnes erforderligt och kostnaden icke överstiger vad stadens ekonomiska bärkraft utan olägenhet medgiver, må stadsfullmäktige besluta inrättande av tjänstebefattning för vissa bestämda förvaltnings- och verkställighetsbestyr, vilkas utförande eljest åligger stadens valda förtroendemän. Sådant beslut skall innefatta bestämmelser om avlöning och andra anställningsvillkor". I anslutning härtill föreslås i en efterföljande paragraf, att beslut om dylik tjänstebefattnings inrättande skall godkännas av Konungens Befallningshavande för att beslutet skall få gällande kraft.

Genom detta stadgande skulle städerna alltså betagas rätten att själva pröva och avgöra sitt behov av tjänstemän. Kammaren anser detta vara oriktigt och onödigt samt avstyrker för den skull förslaget i denna del.

Föreskrifterna om skattskyldighet och uppbörd innehålla, bland annat, att formulär till såväl debiterings- och uppbördslängder som debetsedlar skola fastställas av Konungen. Såväl dessa längder som debetsedlarna hava hittills ofta varit något olika för olika städer, beroende på att andra avgifter än den egentliga kommunalskatten ingått i uppbörden. Så förekommer exempelvis här i staden en s. k. grundskatt och i en del städer upptagas avgifter för vatten och elektricitet på kommunalskattedebetsedlarna. Enahanda olikheter komma säkerligen att förefinnas även framgent. Det synes därför vara mindre lämpligt, att Konungen skall fastställa formulär, som väl komme att bli gemensamma för samtliga städer. Olägenheten härav skulle särskilt framträda beträffande debetsedlarna. Om emellertid sådan fastställelse i allt fall skall äga rum bör frihet medgivas kommunerna att å längder och debetsedlar få vidtaga av lokala eller andra förhållanden betingade kompletteringar.

Vidare torde bestämmelsen om att debetsedlarna skola *tillställas* de skattskyldige vålla kommunerna besvärigheter, varför kammaren vill föreslå, att

uttrycket "tillställas" utbytes mot ordet *tillhandahållas*. Skall förstnämnda bestämmelse emellertid kvarstå bör den förtydligas med tillägget "vilkas adress är känd".

Kapitlet om underställning och besvär inrymmer en ny föreskrift, så lydande: "Beslut om beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning, skall, för att bliva gällande, underställas Konungens Befallningshavande, vilken, där det efter inhämtade upplysningar om kommunens ekonomiska ställning finnes uppenbart, att upplåningen icke kan ske utan Kungl. Maj:ts tillstånd, förbjuder beslutets verkställande innan sådant tillstånd erhållits, men i annat fall förklarar hinder ej möta för verkställigheten". Redan nu tillämpas en tvåfaldig underställning av beslut, som avse amorteringslån, fallande utom den fria upplåningsrätten. I sammanhang med beviljandet av ett anslag, som skall täckas med lånemedel, besluta stadsfullmäktige att omedelbart söka Kungl. Maj:ts tillstånd om rätt att anskaffa medlen genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas. När fondering framdeles sker, d. v. s. när beslut fattas om upptagande av amorteringslån, därvid flere lånebeslut vanligen sammanslås, sökes ånyo Kungl. Maj:ts tillstånd. Den förstnämnda anordningen, som infördes på initiativ av Svenska stadsförbundets finansråd, blir av preliminär beskaffenhet medan den senare avser ett definitivt ordnande av lånefrågan. Emellertid kommer på så sätt varje låneärende under Kungl. Maj:ts prövning två gånger. En ytterligare skärpning av underställningsplikten skulle utgöra en ny inskränkning i den kommunala självstyrelsen, en inskränkning, som måste medföra olägenhet för kommunerna. Den synes så mycket mindre behöflig vad städerna beträffar som dessa genom den verksamhet, som utövas av Stadsförbundets finansråd, ådagalagt sin villighet att söka åstadkomma en sund utveckling av städernas lånepolitik.

I detta sammanhang torde böra framhållas, hurusom det icke sällan är förenat med svårigheter att före verkställigheten av ett beslut, som förutsätter upptagande av lån, avvakta Kungl. Maj:ts tillstånd till upplåningen. Så är exempelvis fallet beträffande fastighetsköp, som kunna vara av stor betydelse för kommunen. Ett annat exempel utgör arbetslöshetens bekämpande, då nödhjälpsarbeten mången gång måste igångsättas omedelbart. Vidare antagande av entreprenadanbud med begränsad giltighetstid o. s. v.

Även på grund av sist anförda förhållanden synas städerna böra motsätta sig den föreslagna bestämmelsen om skyldighet att underställa Konungens Befallningshavande sina beslut om beviljande av anslag, som skola täckas medelst upplåning.

Tiden för besvärs anförande över stadsfullmäktiges beslut har i förslaget utsträckts från 20 till 30 dagar. En sådan utsträckning skulle för städernas del medföra endast olägenheter. Den skulle försena verkställigheten av beslut, vilkas snabba utförande kan vara av synnerlig vikt. Av sådan anledning finner kammaren sig böra avstyrka ändringen i fråga.

I övrigt har kammaren icke funnit något att anmärka mot förslaget till lag om kommunalstyrelse i stad liksom icke heller förslaget till lag innefattande vissa bestämmelser om allmänna val (vallag) givet anledning till någon erinran från kammarens sida.

Riksdagens ovanberörda skrivelse den 16 mars 1928 utmynnar i en hemställan, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda i vilken utsträckning den proportionella valmetoden kunde komma till användning, utöver vad som redan är stadgat, vid på landsting, stads- och kommunalfullmäktige ankommande val. Frågan har under de senare åren upprepade gånger varit föremål för behandling i riksdagen. Landshövdingen Hammarskjöld, som jämväl behandlat frågan, har föreslagit utvidgning av det proportionella valsättets tillämpning så tillvida, att det skulle komma till användning jämväl vid val av kommunala revisorer och revisorssuppleanter. Riksdagen har emellertid framhållit lämpligheten av att proportionellt valsätt tillämpas inom de kommunala representationerna, förutom vid val till förberedande delegationer, jämväl vid val till nämnder m. m., som hava förvaltande och verkställande uppgift. Ett stadgande därutinnan borde enligt riksdagens mening givetvis erhålla fakultativ karaktär så som för närvarande är fallet beträffande val av ledamöter i beredning och drätselkammare.

Då den proportionella valmetodens utsträckning på det sätt riksdagen ansett lämpligt enligt kammarens förmenande icke komme att medföra någon olägenhet, utan snarare syntes bliva till gagn, har kammaren intet att erinra mot den av riksdagen begärda utredningen.

Kammaren beslöt hos stadsfullmäktige hemställa, det fullmäktige måtte besluta

att såsom yttrande i ärendena åberopa vad kammaren här ovan anför.
Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 september 1928.

§ 86.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig dels över av landshövdingen Hj. L. Hammarskjöld efter särskilt uppdrag framlagt betänkande med förslag angående revision av gällande förordningar om kommunalstyrelse på landet och i stad m. m., dels ock i sammanhang därmed över riksdagens skrivelse den 16 mars 1928 angående utredning om utsträckning av den proportionella valmetoden vid val inom landsting samt stads- och kommunalfullmäktige m. m.

Häröver hade drätselkammaren, på sätt närmare framginge av kammarens protokoll den 12 innevarande september, § 620, avgivit infordrat utlåtande.

Beredningsutskottet beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa, att stadsfullmäktige måtte såsom sitt yttrande åberopa, vad drätselkammaren i ärendena anförte.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Beredningsutskottets hemställan angående godkännande av utskottets åtgärd att utse ombud för staden för deltagande i en av Svenska stadsförbundet anordnad konferens i frågan om arbetslöshetsförsäkringen.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 september 1928.

§ 87.

I skrivelse till stadsfullmäktige den 9 augusti 1928 hade styrelsen för Svenska stadsförbundet inbjudit fullmäktige att genom utsedda ombud delta i en konferens i frågan om arbetslöshetsförsäkringen, som komme att hållas i Stockholm fredagen den 21 innevarande september, ävensom anhållit att före den 15 i samma månad erhålla anmälan om utsedda ombud.

Då ärendets behandling sålunda icke lämpligen kunde uppskjutas till fullmäktiges sammanträde den 20 i denna månad, och då utskottet fann synnerligen önskvärt, att staden representerades vid konferensen i fråga, ansåg sig utskottet av praktiska skäl kunna utse dessa ombud för att därefter anhålla om fullmäktiges godkännande därå.

Utskottet beslöt alltså dels att ombuden skulle vara två med en suppleant för var och en av dem, dels ock att till ombud utse drätselkammarens ordförande landsfiskalen J. Noréus med direktören Emil Ankers som suppleant samt stadsfullmäktiges vice ordförande speditören J. A. Håkansson med plåtslagaren Olof Eriksson som suppleant.

Tillika beslöt utskottet att hos stadsfullmäktige hemställa,
att fullmäktige måtte godkänna den av beredningsutskottet
i ärendet vidtagna åtgärden.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 18 Oktober

N:o 10.

Beredningsutskottets förslag till val av överförmyndare och suppleant för denne för åren 1929—1932.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 90.

Beredningsutskottet, som hade att avgiva förslag till val av överförmyndare för en tid av fyra år från och med den 1 januari 1929, beslöt att därtill föreslå nuvarande överförmyndaren överstelöjtnanten Klas Rhodin med kaptenen Carl Bråberg som suppleant.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående verkställande av stadsfullmäktiges beslut den 19 maj 1927 om byggande av bro över Suttersälven vid Jakobsberg m. m.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 1 oktober 1928.

§ 652.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 19 maj 1927, då fråga om ny väg- och broförbindelse mellan Karlstad och Hammarön förelåg, beslöto fullmäktige att, under förutsättning av att bidrag av automobilskattemedel bevil-

jades staden enligt samma grunder som Karlstads härads väghållningsdistrikt, dels anlägga väg över Jakobsberg i överensstämmelse med av stadens byggnadschef uppgjort förslag, dels tillsammans med nämnda väghållningsdistrikt låta uppföra brobyggnad över Suttersälven i enlighet med av majoren Claes Tisell upprättat förslag, därvid staden hade att svara för halva brobyggnaden.

Vidare beslöto stadsfullmäktige uppdraga åt drätselkammaren att ansöka om bidrag av automobilskattemedel till högsta möjliga belopp, och att i sinom tid till fullmäktige inkomma med förslag angående anskaffningen av i övrigt erforderliga medel.

Enligt de upprättade förslagen skulle kostnaderna utgöra för tillfartsvägen å stadens område 60,000 kronor och för brobyggnaden 142,000 kronor, varav hälften eller 71,000 kronor komme att åvila staden.

Sedan Karlstads härads väghållningsdistrikt i en den 14 augusti 1927 dagtecknad skrivelse hos Kungl. Maj:t anhållit om bilskattemedelsbidrag med tre fjärdedelar av kostnaderna för tillfartsväg å häradets sida och för häradets hälft i brobyggnaden, vilka kostnader beräknats till sammanlagt 125,000 kronor, gjorde drätselkammaren den 27 i samma månad och år å stadens vägnar underdånig ansökning om tilldelning från städernas utjämningsandel av automobilskattemedel med tre fjärdedelar av den på staden belöpande andelen i kostnaderna för brobyggnaden och för tillfartsvägen på stadens sida, tillhopa 131,000 kronor.

Genom beslut den 27 april 1928 biföll Kungl. Maj:t väghållningsdistriktets ansökan i dess helhet, varemot drätselkammarens ansökning endast så tillvida beviljades, att staden tilldelades ett bidrag av 10,000 kronor att utgå av städernas utjämningsandel av 1927 års automobilskattemedel för påbörjande av arbetet med ifrågavarande väg- och brobyggnadsföretag. Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen avfordrade drätselkammaren stadens förbindelse att mot åtnjutande av det sålunda beviljade bidraget samt det ytterligare statsbidrag, som framdeles kunde komma att anvisas till företaget, färdigställa arbetet, att underkasta sig den kontroll över arbetets utförande, som Kungl. Styrelsen kunde finna erforderligt föreskriva, och att av egna skattemedel tillskjuta vad som icke täcktes av statsbidraget.

Då genom Kungl. Maj:ts förenämnda beslut icke erhållits någon visshet, huruvida och till vilket belopp ytterligare bilskattemedelsbidrag kunde bli beviljat, skulle drätselkammaren genom den av Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen fordrade förbindelsen hava iklätt staden en utgift, vars storlek var okänd. Av sådan orsak ville kammaren icke underteckna förbindelsen. Kam-

marens ordförande besökte därefter såväl chefen för Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen som föredraganden i kommunikationsdepartementet och framhöll svårigheten för att icke säga omöjligheten för staden att lämna den ifrågasatta förbindelsen. Vid dessa besök hade vederbörande förklarat, att staden hade utsikt att få automobilskattemedel med tre fjärdedelar av kostnaden för bron och två tredjedelar av kostnaden för tillfartsvägen, men att städernas utjämningsandel vore av sådan natur, att Kungl. Maj:t icke kunde lämna några skriftliga förhandslöften beträffande därifrån utgående bidrag.

Efter det även ordföranden i Karlstads härads vägstyrelse avlagt besök hos vederbörande och framhållit angelägenheten för väghållningsdistriktet, att staden erhöle bestämt besked angående storleken av statsbidraget, så att brofrågan kunde få sin snara lösning, gjorde drätselkammaren den 27 juni 1928 förnyad ansökning till Kungl. Maj:t, däri kammaren under framhållande av stadens prekära ställning med hänsyn till ovissheten angående fortsatt bidrag anhöll, det Kungl. Maj:t redan nu måtte meddela bestämmelse om bidragets procentuella storlek och i sådant hänseende föreskriva, att detsamma skall utgå med tre fjärdedelar av kostnaden för hela företaget eller åtminstone med tre fjärdedelar för bron och två tredjedelar för vägen, om detta vore det högsta möjliga som kunde erhållas.

I anledning av denna framställning har drätselkammaren fått mottaga följande skrivelse:

“Av avskrift.

Överlämnas till länsstyrelsen i Värmlands län till kännedom.

Kommunikationsdepartementet.

Till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen med skrivelse den 1 augusti 1928 överlämnad skrift har drätselkammaren i Karlstad hemställt, att Kungl. Maj:t ville medgiva, att bidrag av automobilskattemedel finge utgå till omläggning av vägen mellan Karlstad och Hammarö socken jämte bro över Klarälven vid Jakobsberg på delen inom Karlstads stad med tre fjärdedelar av den till 131,000 kronor beräknade kostnaden för företaget eller åtminstone två tredjedelar av den till 60,000 kronor beräknade kostnaden för tillfartsvägen och tre fjärdedelar av den till 71,000 kronor beräknade kostnaden för bron.

Kungl. Maj:t, som genom beslut den 27 april 1928 beviljat bidrag till påbörjande av ifrågavarande företag med 10,000 kronor av städernas utjäm-

ningsandel av 1927 års automobilskattemedel, medgiver med anledning av framställningen, att till företaget må, i den ordning Kungl. Maj:t bestämmer och i den mån medel bliva tillgängliga, utgå bidrag med 71 % av kostnaden, dock med sammanlagt högst 93,200 kronor.

Detta får jag, på nådigaste befallning, härigenom meddela väg- och vattenbyggnadsstyrelsen till kännedom och efter rättelse samt för vederbörandes underrättande.

Stockholm den 13 september 1928.

C. MEURLING.

Nils Bolinder.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

NILS HELLENIUS.

Angående framställning av Karlstads stad om bestämmande av bidragsprocent till ombyggnad av bro över Klarälven vid Jakobsberg m. m.

Bestyrkes på tjänstens vägnar:

GEORG SAMUELSON.

Överlämnas till drätselkammaren i Karlstad för kännedom.

Karlstad i landskansliet den 21 september 1928.

På tjänstens vägnar:

GEORG SAMUELSON.

N:o 5628.

Kungl. Maj:ts beslut om tilldelning av 71 procent i stället för begärda 75 — en minskning av cirka 5,000 kronor — innebär sålunda, att staden äger bekomma bidrag av automobilskattemedel med tre fjärdedelar av kostnaden för bron och två tredjedelar av kostnaden för tillfartsvägen. I de jämförande kalkyler, som återfinnas i drätselkammarens protokoll den 2 maj 1927, vilket låg till grund för stadsfullmäktiges beslut, hade icke heller räknats med större statsbidrag. Stadens utlägg skulle med tillämpning därav komma att utgöra 37,800 kronor.

Det av stadsfullmäktige i sammanhang med förevarande beslut stipulerade villkoret, att Karlstads härads väghållningsdistrikt skulle bidra till kostnaden för en vägport vid Strand med 9,100 kronor, har av vägstämman godkänts.

Den 29 nästlidne september har till drätselkammaren ankommit en så lydande skrivelse:

“Till Drätselkammaren, Karlstad.

Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 27 april 1928 tilldelat staden Karlstad ett bidrag av 10,000 kronor att utgå av städernas utjämningsandel av 1927 års automobilskattemedel i och för påbörjande av omläggning av vägen mellan Karlstad och Hammarö socken jämte bro över Klarälven vid Jakobsberg på delen inom Karlstads stad, vilket arbete beräknats kosta 131,000 kronor, får Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen med stöd av omförmälda Kungl. Brev härmed översända formulär till förbindelse angående arbetets färdigställande.

Efter det denna förbindelse, vederbörligen underskriven, insänts till Kungl. Styrelsen, komma fyra femtedelar av det beviljade bidraget att över-sändas till Eder.

Då arbetet är slutfört, har staden att härom göra anmälan hos distrikts-tjänsteman i och för avsyning på statsverkets bekostnad av företaget, var-efter Kungl. Styrelsen, sedan bevis om avsyningen till Kungl. Styrelsen in-kommit, företager till prövning frågan om företagets godkännande och utbe-talningen av återstoden av bidraget.

Vid avsyningen skall sammandrag av räkenskaperna, utvisande arbetets verkliga kostnad samt vilka medel därtill använts, för förrättningsmannen företes och skall med påskrift av förrättningsmannen jämte dennes avsynings-bevis bifogas ansökan om godkännande av företaget.

Önskar staden annan avsyningsförrättare än distriktstjänsteman, må framställning därom göras hos Kungl. Styrelsen, som efter prövning av den föreslagne avsyningsförrättarens kompetens och lämplighet för ändamålet meddelar staden tillstånd att på egen bekostnad anlita denna för avsyning av arbetet.

För arbetets utförande och kontroll eventuellt erforderliga avskrifter av vederbörliga handlingar och ritningar äger Ni att antingen låta verkställa hos Kungl. Styrelsen eller genom av Kungl. Styrelsen godkänd kopieringsanstalt.

Kungl. Styrelsen får tillika översända avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets ämbetsskrivelse den 13 dennes innefattande Kungl. Maj:ts beslut i anledning av framställning av Karlstads stad om bestämmande av bidragsprocent till företaget.

Det med Kungl. Styrelsens skrivelse den 22 sistlidne maj översända formuläret till förbindelse torde hit återställas.

Stockholm den 25 september 1928.

För Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen:
G. C. A. LINDENCRONA.“

Det vid skrivelsen fogade formulär till förbindelse lyder sålunda:

“Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 27 april 1928 tilldelat staden Karlstad ett bidrag av Tiotusen (10,000) kronor att utgå av städernas utjämningsandel av 1927 års automobilskattemedel i och för påbörjande av omläggning av vägen mellan Karlstad och Hammarö socken jämte bro över Klarälven vid Jakobsberg på delen inom Karlstads stad, vilket arbete beräknats kosta Etthundratrettioettusen (131,000) kronor, förbinder sig staden att under villkor att till företaget framdeles beviljas ytterligare bidrag av allmänna medel till så stort belopp, att detta, jämte det redan beviljade bidraget, tillhopa utgör 71 % av nyssnämnda beräknade kostnad 131,000 kronor, färdigställa arbetet i huvudsaklig överensstämmelse med den arbetsplan, som åtföljde stadens ansökan om bidrag till ifrågavarande arbete samt att underkasta sig den kontroll över arbetets utförande, som Kungl. Styrelsen kan finna erforderligt föreskriva, och skall staden av egna skattemedel tillskjuta vad som icke täckes av statsbidraget“.

På grund av allt vad sålunda förekommit beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att fullmäktige måtte förklara, att dess beslut den 19 maj 1927 angående byggande av väg över Jakobsberg och i anslutning därtill bro över Suttersälven skall gå i verkställighet oavsett den bidragsminskning, som skett genom Kungl. Maj:ts brev den 13 september 1928,

att fullmäktige måtte besluta, *dels* att till täckande av den del av kostnaden, som ej utgår av automobilskattemedel, anvisa ett belopp av 37,800 kronor att anskaffas genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas, *dels ock* att å beslutet i denna del söka vederbörlig stadfästelse, samt

att fullmäktige måtte bemyndiga drätselkammaren eller av kammaren utsedd ledamot att å stadens vägnar underteckna förbindelse av ovan angiven lydelse.

Denna § blev genast justerad.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 91.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva utlåtande över av drätselkammaren jämlikt dess protokoll den 1 oktober 1928, § 652, gjord framställning angående verkställande av stadsfullmäktiges beslut den 19 maj 1927 om byggande av bro över Suttersälven vid Jakobsberg m. m.

Efter tagen del av handlingarna beslöt utskottet hemställa,
att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution angående yttrande från stadsfullmäktige över av särskilda sakkunniga avgivet förslag till stadsbyggnadslag m. m.

Resolution.

Jämlikt Konungens Befallningshavandes i Värmlands län anmodan får Magistraten härmed lämna stadsfullmäktige i Karlstad tillfälle att över inneliggande betänkande avgiva yttrande, som torde till Magistraten överlämnas senast den 20 oktober 1928.

Karlstad den 20 september 1928.

På Magistratens vägnar:
ERIK LUNDBLAD.

Till magistraten i Karlstad.

Med överlämnande av två exemplar av betänkande med förslag till stadsbyggnadslag och författningar, som därmed hava sammanhang, får Konungens Befallningshavande, i anledning av nådig remissresolution den 16 mars 1928, härmed anmoda Eder att, efter att hava berett byggnadsnämnden och stads-

fullmäktige tillfälle att i ärendet avgiva yttrande, före den 15 september 1928 hit inkomma med yttrande i ärendet tillika med det utlåtande byggnadsnämnden och stadsfullmäktige eventuellt må hava avgivit.

Karlstad i landskansliet den 30 mars 1928.

På tjänstens vägnar:
ELIAS STENIUS.

Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden i Karlstad den 28 september 1928.

§ 184.

På särskilda remisser dels från magistraten, dels från stadsfullmäktige hade byggnadsnämnden att yttra sig över ett av inom Justitiedepartementet tillkallade sakkunniga avgivet betänkande med förslag till stadsbyggnadslag och författningar, som därmed hava sammanhang.

Sedan åt stadsingenjören uppdragits att efter tagen del av betänkandet till byggnadsnämnden inkomma med förslag till yttrande i ärendet, ingav stadsingenjören nu i sådant avseende en så lydande skrivelse:

Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

Anmodad avgiva yttrande över innevarande års förslag till stadsbyggnadslag får jag anföra följande varvid en del förkortade uttryck användas nämligen: Innevarande års lagförslag "lagförslaget".

De vilka utarbetat detsamma "Sakkunniga".

1920 års förslag till stadsplanlag "1920 års förslag".

De vilka utarbetat detsamma "1916 års kommitterade.

Den av Sv. Stadsförbundets styrelse utsedda beredningen för granskning av "lagförslaget" = "Beredningen".

Svenska kommunaltekniska föreningens stadsplanekommitté.

"Stadsplanekommitterade".

D:o D:o stadsmätningsskommitté.

"Mätningsskommitterade".

Någon granskning från lagteknisk synpunkt ifrågakommer ej här, ej heller detaljgranskning utan skall endast anföras vad undertecknad anser vara av principiell betydelse med hänsyn till lagförslagets huvudsyfte, nämligen att giva den rättsliga grunden för ett gott stadsbyggande. Kritiken inskränker sig till vad som för en stad av Karlstads karaktär är av vikt.

Till grund för fastighetsbildningen giver lagförslaget: Generalplan, stadsplan, styckningsplan och regionplan, vidare bestämmelser angående tillvägagångssättet vid bildande av fastigheter enligt dessa planer samt registreringen av fastigheter.

B) Till grund för husbyggandet givas stadsbyggnadsbestämmelser, allmänna eller avsedda för vissa i planerna bestämda områden.

C) De ömsesidiga skyldigheterna mellan kommun och markägare vid utbyggandet av planerna avgränsas genom bestämmelser härutinnan.

D) Slutligen gives bestämmelser angående tillsynen vid lagens tillämpning och bestämmelser för övergång från nu gällande lag till den föreslagna.

Med Generalplan och Regionplan skulle nya planinstitut åstadkommas. *Regionplan.* Den senare är en schematisk plan för flera kommuner beträffande markens huvudsakliga användning och framdragande av trafikleder och är avsedd att läggas till grund för general- eller stadsplan för de särskilda kommunerna.

För en dylik plans uppgörande finnes redan enl. 1919 års lag om kommunalförbund möjlighet att bilda sådant, för dess liksom för general- och stadsplans antagande och genomförande föreslå sakkunnige utvidgning av kommunalförbunds befogenheter och dessutom det tillägg till nämnda lag att även väghållningsskyldige i vägdistrikt å landet skall kunna ingå som medlem i kommunalförbund. Det sista hava såväl Beredningen som stadsplanekommittéerade funnit lämpligt men ej det förra av flera skäl, *vilka synas bärande.*

Jag anför av Beredningens utlåtande:

“Det viktiga är samarbetet. Kommer allenast detta till stånd, äro de vanliga rättsreglerna om planläggning fullt tillräckliga“. Här anses således, att det är onödigs att i stadsbyggnadslagen införa begreppet Regionplan.

Generalplan och dess rättsverkningar.

Med Generalplan åsyftas i lagförslaget en plan, som i stora drag ordnar stadsbyggandet i förväg för i allmänhet hela stadsområdet utanför stadsplanen och skall i vissa avseenden, såsom beträffande huvudtrafikleder, utsträckas till angränsande kommuner om “stadsbyggnadsområdet“ sträcker sig in i dessa. I generalplanen skall sålunda all mark upptagas och särskiljas till sina framtida huvudändamål, vilka skola angivas genom ty åtföljande stadsbyggnadsbestämmelser, varvid dock märkes, att områden som t. v. eller för all framtid äro olämpliga till stadsbyggnadsändamål samt områden för vilka

man t. v. vill lämna användningssättet obestämt, s. k. markreservat, även må i generalplan upptagas. Densamma skall liksom regionplanen tjäna till grund då stadsplan utarbetas men *skall* även dessförinnan genomföras med avseende å huvudtrafikleder i den mån dessa befinnas behövlige men i övrigt på så vis att byggnader inom de särskilda områdena få uppföras endast i den mån de samstämma med dessa områdens ändamål. Staden kan med Konungens tillstånd få lösensrätt till områden för offentliga ändamål samt till markreservat, allt dock först, då de skola iordningställas. Till off. ändamål räknas här ej endast, vad som i nu gällande lag därmed förstås, utan en mångfald andra såsom idrottsplatser, begravningsplatser, naturparker etc.

Staden är skadeståndsskyldig beträffande område, som ej alls får bebyggas eller för vilket byggnadsrätten blivit synnerligen inskränkt. Till sådana områden har staden utan särskilt tillstånd lösensrätt men även lösensplikt, dock först efter 10 år från det skadeståndsskyldigheten inträtt. Emellertid skall med skadestånds- eller lösenplikt *anstå* så länge fastigheten kan utan ägarens uppenbara förnärmande av honom utnyttjas för annat ändamål än bebyggande.

Vid genomförande av generalplan skall staden kunna uttaga bidrag av de fastigheter, som därigenom öka i värde. Dessa bidrag må ej överstiga hälften av kostnaden för den anordning, som föranleder bidraget, ej heller hälften av den beräknade värdestegringen.

Generalplan antagas av stadsfullmäktige och fastställs av Konungen.

Jämkning må av Konungens Befallningshavande fastställas.

Generalplan skall upprättas där så befinnes behöfligt och underställas Konungens prövning. I fall av vägran eller tidsutdräkt eller planens olämplighet äger Konungen förelägga viss tid inom vilken dylik plan skall av stadsfullmäktige varda antagen. Sker ej detta, äge Konungen efter stadsmyndigheternas och markägarnas hörande låta uppgöra och fastställa generalplan.

Kritik. Lagstiftningen synes mera tillrättalagd för större i stark utveckling stadda städer än för mindre samhällen. Generalplanen bör vara en "önskeplan" (ss. Beredningen uttrycker sig) och bör *kunna* fastställas men det bör tillkomma kommunerna själva att avgöra behövligheten härav.

Mot lagförslaget har vidare riktats den anmärkningen, att den i sig upptager åtskilligt, som föregriper stadsplanen, varav blivit den följd att vissa engång i generalplan intagna områden måste kvarligga där även sedan stadsplan utarbetats, en oformlighet som kan vålla åtskilliga besvärligheter.

Stadsplanekommittéerna hava ansett det tillräckligt att generalplan som fastställes endast omfattar 1) trafikområden av olika slag, 2) områden för huvudledningar som ej kunna förläggas i de förra samt 3) parker och naturområden. Härinom skall vara byggnadsförbud och lösenrätt samt lösenplikt då byggnadsförbudet kan påvisas hindra skäligt utnyttjande av viss fastighet. Användningen av marken i övrigt skulle vara betryggad genom allmänna stadsbyggnadsbestämmelser. Bidragsskyldighet borde bortfalla. Då sålunda inga rättsverkningar skulle uppstå, vilka förhindrade att område, som upptagits i generalplan kunde uppgå i stadsplan vid dennas fastställande, vore härmed nödvändigheten av förutnämnda oformlighet undanröjd.

Med instämmande i denna uppfattning vill jag tillägga att önskeplanen såsom sådan bör upptaga områden för olika användning enligt sakkunnigas förslag och att stadsplanekommitténs yttrande sålunda endast bör gälla generalplan avsedd att fastställas.

Man bör förutsätta att kommunerna själva alltmera skola inse vad som i planeavseende är behövt och att utvecklingen härutinnan skall ske upplysningsvis ej genom tvång.

Stadsplan.

Denna har genom generalplanens föregripande inflytande fått ett mindre begreppsomfång än som föreslagits av 1916 års kommittéerna och ansluter sig i huvudsak till nu gällande lagstiftnings rent formella begrepp. Genom densamma särskiljes sålunda endast områden av följande karaktär: 1) Kvartermark, 2) gatumark, 3) mindre park- och vattenområden.

Till stadsplan skola höra nödiga stadsbyggnadsbestämmelser.

Densamma skall upptaga höjdlägen i nödig omfattning vilket innebär, dels att ej all gatumark behöver bestämmas till sitt höjdläge, dels att även kvartersmark kan höjdbestämmas.

Angående tidpunkten för uppgörande av stadsplan skola gälla samma bestämmelser som angående generalplan; därigenom skulle städernas s. k. stadsplaneveto bortfalla.

Slutligen skall till stadsplan höra avloppsplan.

Kritik. I konsekvens med att generalplaneinstitutet ansetts böra omarbetas förordas att detsamma sker med stadsplaneinstitutet, så att i stadsplan skall kunna redovisas mark av alla de slag, som kunna förekomma inom stadsbyggnadsområde, vilket bl. a. skulle hava till följd att stadsplan, som utarbetas för område, för vilket förut generalplan blivit fastställd helt kan undantränga den senare.

Möjligheten till bestämmande av höjdlägen i det omfång sakkunniga tänkt sig skulle tillfredsställa länge närda önskemål.

Mot borttagande av kommunernas bestämmanderätt över tidpunkten för stadsplans upprättande vänder sig såväl Beredningen som stadsplanekommitterade. Den förres förslag om inrättande av stadsplaneråd, bestående av i stadsplaneärenden förfarna kommunalmän, utan vars hörande Konungen icke skulle äga begagna sin befogenhet att i strid med stads vilja fastställa stadsplan *synes vara den minsta räst av städernas vetorätt man kan begära att få behålla*. Fastighetsdirektör Hasselquist framhåller att städernas stadsplanemonopol bör kunna brytas endast contra ett viktigt riksintresse men säger också att hellre bör avstås från monopolet än eftergivnas på en av honom med all kraft framställd fordran på att "stadsplan skall föregå varje samhälleligt byggande i städerna". Frågan har ett visst samband med styckningsplanerna, varför jag återkommer till detta spörsmål längre fram.

Stadsplans rättsverknningar:

Stadens skyldigheter samt lösenrätt.

Vid behov av utfartsväg innan gata upplåtits skall staden ställa till föfogande den mark i dess ägo, som är avsedd till allmän samfärdsel. Om vid genomförande av stadsplan bebyggd fastighets utfartsväg blir igenlagd, blir staden vid anfordran skyldig anordna ny utfartsväg.

Tidpunkten för gatas upplåtande till allmänt begagnande göres beroende av sammanlagda, i enlighet med stadsplan och byggnadsbestämmelser, bebyggda sträckan utefter gatas båda sidor, ej som nu av bebyggelsen efter endera sidan.

Dessutom skall gata upplåtas successivt i den mån bebyggelsen fortskrider i följd från förut upplåtna gata. Motsvarande bestämmelser skola gälla för torg, park och allmän plantering, varvid märkes, att de senare skola upplåtas, så snart staden förvärvat desamma.

Gata skall vid upplåtelse till allmänt begagnande iordningsställas i fastställt höjdläge och i enlighet med trafikens och sundhetens fordringar samt förses med nöjaktigt avlopp, varvid underjordiskt avlopp utföres i huvudsaklig överensstämmelse med till stadsplanen hörande avloppsplan.

Plantering och dylikt, varmed gata enligt planen skall förses, skall, så vitt möjligt, anordnas i samband med gatas iordningsställande, men eljest så snart ske kan.

Utän ersättning skall till staden avstås: 1) I gatumark eller parkområde ingående allmän väg jämte enskild väg eller annat område för allmän sam-

färdsel, som vid mätninglörrättning eller annorledes upplåtits till samfällt bruk eller avsetts till väg eller parkområde samt för sådant ändamål upplåtits.

2) I allmänhet avloppsledningarna ingående i gatumark eller parkområde.

Staden skall hava rätt att framdraga ledningar i och å, samt för allmän samfärdsel iordningsställa all vägmärk som ingår i gata eller park, om det på ett eller annat sätt kan ådagaläggas, att den undantagits till väg för flera fastigheter, dock ej, om den tagits i anspråk för annat ändamål.

Staden skall hava lösenrätt till i huvudsak följande:

1) Gatumark, park och vattenområde,

2) Plats för allmän byggnad, där ägaren icke utfäst sig att utnyttja området för dess avsedda ändamål,

3) Kvartersmark, som tillsammans med staden förut tillhörig märk skall bilda en tomt,

4) I viss tomt ingående områden, om desamma ett år efter tomtindelningens fastställande äro i olika ägares hand,

5) Genomfartsöppning för i kvarters inre belägen tomt,

6) Efter Konungens särskilda tillstånd kvartersmärk, vars lämpliga användning i enl. med stadsplanen ej kan anses betryggad med mindre staden förvärvar densamma eller förvärvet finnes nödigt för stadens framtida utveckling. Härvid må Konungen jämväl medgiva stad, att allenast lösa befintlig byggnad för nedrivning.

Staden är lösenpliktig efter tämligen enahanda grunder, som omförmälts vid generalplan.

Staden är skadeståndsskyldig, då stadsplan ändras sålunda, att förut till gata eller park avsett område får annat användningssätt eller ändras till sitt höjdläge samt vidare då motsvarande ändring äger rum vid övergång från general- till stadsplan.

Kritik. Vid stadens tillhandahållande av utfartsväg innan gata upplåtits är det rimligt att staden bör kunna få ersättning för förlust i inkomst.

Mot tidpunkten för gatas upplåtande har riktats rätt mycken kritik, i synnerhet mot det förhållandet, att stadens åliggande blivit skärpta. Nuvarande bestämmelser synas också vara enklare och för den skull att föredraga men bestämmelsen om gatas succesiva upplåtande förefaller rättvis, men ej så att park och allmän plantering skall upplåtas då staden är eller blivit ägare till marken.

Beträffande avloppsledningars utförande synes det vara tillfyllest med bestämmelse, att nöjaktigt avlopp anordnas i samband med gatas iordnings-

ställande. Avloppsplanen bör ej binda staden, utan bör mera betraktas som ett bevis för att vid stadsplanens uppgörande dräneringsfrågorna tillbörligt beaktats. Beträffande markägares avstående av mark utan ersättning är det av största vikt att stadsplanekommitterades anmärkning härutinnan beaktas, Dessa yrka på att väg och park ingående i gata eller park skall avstås utan ersättning *även om den icke för sitt ändamål upplåtits*. Jag vill endast tillägga att, därest så ej redan skett, i lagen föreskrives, att sådan vägmark vid avståndet skall vara befriad från penninginteckning eller annat intrång, som hindrar dess avsedda användning.

Med den utökning av stadsplaneinstitutet, som förut förordats, måste härav givetvis följa utökning av stadens lösenrätt och lösenplikt.

För att undvika alltför stora kostnader för lösen till områden, vilka törhända ej bliva nödvändiga för staden, föreslå Stadsplanekommittéerade i anslutning till 1916 års lagförslag upprättande av alternativplaner, vilka båda skulle fastställas och om staden ej inom viss tid använde sin lösenrätt enligt det ena alternativet, skulle det andra ensamt bliva gällande. Tanken synes väl väl värd att tagas under övervägande vid omarbetning av lagförslaget.

En annan tanke av ännu större räckvidd, nämligen stads rätt till Zon-expropriation, har framförts av fastighetsdirektör Hasselquist. Denna rätt skulle i synnerhet vara till stor fördel vid regleringar av äldre stadsdelar och bl. a. innebära rätt att lösa hel fastighet belägen inom viss zon även om staden ej behövde mer än en del därav. Även inom Karlstad torde dylik rätt kunna komma till god användning.

Styckningsplan.

Bestämmelser angående dessa ha inryckts i kap. angående avstyckning. Upprättande av sådan plan skall vara villkor för jorddelning, som åsyftar eller till konsekvens kan hava sönderdelande av jorden för stadsbyggnadsändamål.

De skola fastställas av Konungens Befallningshavande, ej som enligt 1926 års lag av Magistraten.

Dess direkta rättsliga verkningar är endast att planen vid avstyckningar i huvudsak skall följas men vid stadsplans påläggande skall ju all till väg eller park avsatt mark ingående i gata eller park utan ersättning avstås till staden. Om styckningsplanen sålunda är rätt gjord kommer markuppgörelserna som en mogen frukt.

En viss, ej oberättigad misstro, mot styckningsplaneinstitutet har framkommit såväl hos stadsplanekommittéerade som Beredningen. Ur rent teore-

tisk plansynpunkt måste man instämman med dir. Hasselquists förut omnämnda ståndpunkt, som även i princip gillas av stadsplanekommittéerade och Beredningen, nämligen att varje slag av samhälligt bebyggande inom stad skall föregås av stadsplan och sålunda styckningsplaneinsitutet bortfalla. Fara föreligger emellertid att man härigenom skulle göra fastighetsbildningen alltför omständlig och klavbunden.

Jag håller före, att man hellre än att totalt avskära möjligheten av den lätthanterliga fastighetsbildning som styckningsplanen möjliggör, bör under vissa garantier tillåta densamma. Dessa garantier skulle då, vad beträffar städerna, vara att styckning för stadsbildning tilläts av Kungl. Maj:t på särskild framställning av stad, varvid styckningsplan företeddes. Sedan Kungl. Maj:t övertygat sig om att planen vore lämplig att läggas till grund för stadsbildning, att lämpliga allmänna stadsbyggnadsbestämmelser funnes samt att kompetent arbetskraft vore tillgänglig för tillämpningen, skulle styckning kunna tillåtas under förutsättning att Magistrat eller Byggnadsnämnd fastställde planen till efterrättelse. Jämkning skulle kunna fastställas av samma myndighet och man finge sålunda en plan, som efterhand kunde utbyggas till överensstämmelse med den slutliga stadsplanen. Jag vill framhålla, att man på detta vis lättare bör kunna hålla på städernas stadsplanemonopol möjligen med undantag av fall då riksintresse står häremot såsom förut omnämnts.

Styckningsplanen bör i lagen framhävas som ett led i stadsbildningen och omnämnas i samband med de övriga planinstitutet.

Markägares bidrag till galukostnad.

Förslaget skiljer sig avsevärt från 1926 års förslag till lag om gatuhållningsskyldighet i stad. Själva principen är dock densamma, med det undantag att lagen har utökats på så vis, att gatumarkensättning inräknas i gatukostnad. Härigenom skulle bliva nödvändigt att företaga en kanske mycket arbetskrävande kostnadsfördelning för gatuanläggning för alla de fall där stad önskar någon som helst ersättning och detta vore ju synnerligen olämpligt. De enkla regler angående gatumarkensättning, som nu finnes, böra bibehållas att såsom hittills gälla under alla förhållanden.

Angående den principiella innebörden av lagen i övrigt har jag år 1926 haft tillfälle yttra mig och har ej funnit anledning ändra mening, som innebär ett livligt tillstyrkande.

I de anmärkningar, som riktats mot sakkunnigas förslag av stadsplanekommittéerade (och Beredningen) ber jag att i huvudsak instämman under fram-

hållande av, att de beräkningar för stadsdelar av olika typ, som intagits i lagmotiveringen, bestyrka att om stadsplanen är lämpligt gjord slutsatsen angående markexploatörs skäliga avstående av mark till gata och parker just måste bli va den, vartill stadsplanekommitterade kommit, nämligen, att *all* mark till gata och parker bör till staden avstås med undantag för mark till trafikleder och parker av ej lokal natur.

Underhåll av gata.

Här skall enligt lagförslaget gälla vad i varje stad är bruk men kostnadsfördelning skall kunna göras enligt motsvarande regler som gälla fördelning av bidrag till gatukostnad.

Mot förslaget har ej rests några betänkligheter och ej heller undertecknad kan finna något att invända.

Stadsbyggnadsbestämmelser.

Dessa särskiljas i formellt avseende från planinstituten, vilket jag anser hava sakligt berättigande. En stor förtjänst anser jag vara, att i lagförslaget uppräknas de viktigaste sakförhållanden, som genom stadsbyggnadsbestämmelser kunna fastställas. Härigenom ställes i utsikt klarhet i många frågor, varutinnan hittills härskat ett visst dunkel.

Jag finner ej heller i övrigt något att invända med det undantag att lagförslaget bör omredigeras till kongruens med general- och stadsplanebegreppen sådana dessa skulle bli va enligt föregående yrkanden, och att i § angående allmänna stadsbyggnadsbestämmelser orden "eller är ingivet förslag av beskaffenhet att ej kunna fastställas" böra utgå, och jag hänvisar härvid till vad jag i slutet av detta utlåtande anför.

Närmare föreskrifter för byggnadsverksamheten, Byggnadsordning.

Promulgationslagen.

Ovannämnda föreskrifter skola jämte stadsbyggnadsbestämmelserna ersätta Byggnadsstadgan för Rikets städer och dessutom lämna direktiv för vad Byggnadsordningarna skola innehålla. Dessa senare skola i stort sett giva för varje ort lämpade detaljföreskrifter för byggandet.

För denna radikala omläggning, mot vars princip invändningar ej rests, kräves smidiga övergångsbestämmelser. Promulgationslagen stipulerar: ny byggnadsordning inom ett år från lagens ikraftträdande, stadsbyggnadsbestämmelser för all kvartersmark inom 5 år, vid äventyr av byggnadsförbud och om så är att dylika icke blivit utarbetade inom första året provisoriska stadsbyggnadsbestämmelser i byggnadsordningen. Intill dess ny B. O. blir fastställd skall nuvarande B. St. och B. O. gälla i den mån de ej strida mot

den nya lagen, men om så är skall byggnadsföretag berört härav underställas K. B:e.

Stadsplanekommitté och Beredningen finna ovannämnda maximitider för knappt tillmätta. Visserligen skall för redan bebyggda stadsdelar anstånd kunna lämnas, men att överhuvud taget söka på kort tid framtvinga stadsbyggnadsbestämmelser för äldre stadsdelar måste vara riskabelt och kan, såsom Beredningen framhåller, leda till sämre resultat än om bestämmelserna efter hand få utarbetas. I varje fall böra dispensmöjligheterna göras större än vad lagförslaget avser.

Med hänsyn till övergångstiden synes det nödvändigt att lagen kompletteras så att provisoriska stadsbyggnadsbestämmelser bli onödiga.

Jag vill understryka stadsplanekommittéens och Beredningens anmärkning mot bestämmelsen angående brandmur. Skulle ej denna anmärkning beaktas, bortfaller den möjlighet till friare husgruppering utan brandmur, som förefunnits alltsedan 1907 års lag tillkom. Troligen hava sakkunniga ej äsyftat detta.

Om bestämmelserna rörande vissa stadsliknande samhällen å landet, saknar jag anledning att yttra mig.

Beträffande lagförslaget i vad avser tomtindelning, planens inverkan på fastighetsbildning, tomtmätning (tomtbestämning), avstyckning och i övrigt alla lagförslagets bestämmelser angående åtgärder av fastighetsbildande natur samt fastighetsregistrering och registrering av gatukostnadsbidrag jämte allmänna föreskrifter, ber jag att i huvudsak få instämma med stadsmättningskommittéens förslag.

Jag skulle dock vilja särskilt framhålla att lagförslaget, i vad angår tillsynen av lagens efterlevande synes vara en omyndighetsförklaring för samtliga kommuner med huvudstaden i viss mån undantagen. Byggnadsstyrelsen och K. B:s befogenheter, de senare utövade med tillhjälp av länsarkitekt, böra givas mindre omfattning än som föreslagits. I sista hand bära dock *städerna* själva ansvaret för stadsbyggandet. Intresset och förmågan ökas ej genom ofrihet. Allt flera kommuner skaffa sig i hithörande frågor speciellt utbildade tjänstemän och deras liksom de beslutande myndigheternas kompetens ökas allfort. Med stigande förmåga borde väl snarare följä ökad än minskad frihet, i sådana saker där ej vissa rättsverkningar gentemot markägare nödvändiggöra annat.

Karlstad den 28 september 1928.

GUSTAF LOVÉN.

Stadsingeniör.

Herr Lindh hemställde, att nämnden måtte i sitt yttrande iakttaga de synpunkter, som anförts i följande nu ingivna skrift:

Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

Yttrande över

“Betänkande med förslag till stadsbyggnadslag”.

Föreliggande förslag till stadsbyggnadslag är så omfattande, att det är svårt att bilda sig en riktig uppfattning av detsamma. Så mycket är dock klart, att lagförslaget i väsentliga delar är svårt att tolka och än svårare att till sina konsekvenser överblicka. Vid jämförelse med tidigare lagbestämmelser i ämnet kan lagförslaget till sina rättsliga och ekonomiska verkningar betecknas nästan revolutionerande. Det manar därför till försiktighet. Att starkt divergerande uppfattningar också råda i denna lagstiftning, därom vittna de sinsemellan mycket olika reservationer, som hava anförts av fastighetsdirektören N. Hasselquist och byggnadsrådet F. Liljekvist.

Genom införande av generalplaninstitutet synes ej blott stadens självbestämmningsrätt utan även den enskildes rätt vara hotade.

Stad bör nämligen ej mot sitt bestridande kunna påtvingas generalplan, detta så mycket mindre som ett stort antal städer säkerligen icke äro i behov av en sådan. Generalplanens genomförande synes därför allt för mycket kring-skära såväl stadens som den enskildes rätt och komma att medföra ett osäkerhetstillstånd, som blir till skada för såväl samhället som den enskilde markägaren. Vad den senare angår påpekas följande:

Den inskränkning eller den lösenplikt, som enligt 3 kap. 3 § tillkommer samhället för genomförande av generalplan, kompenseras ej genom bestämmelsen i 4 § i förslaget, enär samhällets plikt kan uppskjutas i 10 år och eventuellt upphävas genom bestämmelsen i 3:dje stycket, där det stadgas, att denna lösenplikt skall anstå, “så länge fastigheten kan utan ägarens uppenbara förnärmande av honom utnyttjas för annat ändamål än bebyggande”, varvid hänsyn även skall tagas “till möjligheten att utnyttja fastigheten i sammanhang med annan därmed sambrukad mark”.

Beträffande bidrag till kostnaderna för generalplans genomförande så ock om viss underhållsskyldighet finnas stadganden i 4 kapitlet.

Väckes fråga om sådant bidrag liksom om underhåll av i generalplan upptaget område, skall utredning verkställas, därvid fastighetsägaren skall lämnas tillfälle att bevaka sin rätt. Enligt 14 kap. 6 § skall då en värderingsnämnd tillsättas, bestående av tre personer, en vald av Konungens Befall-

ningshavande, en av stadsfullmäktige och en av magistraten bland stadens fastighetsägare. Det synes ej vara obilligt, att denne 3:dje person utses efter ojävigt förslag av den eller de personer, vars rätt det gäller att bevaka. Så är emellertid ej föreslaget.

Om markägare vid försäljning av tomtområde ej förbundit sig att iordningställa väg, gata eller avloppsledning, vem skall då bekosta utbyggandet? Och kan det tänkas med de låga tomtpriis, som förekomma i landsorten, att markexploatören är villig och kan ikläda sig de förpliktelser, som i 13 kap. 5 och 6 §§ sägs? Visserligen kan bidraget enligt 14 kap. 13 § tredje stycket begränsas till $\frac{1}{4}$, men vilken garanti finnes, att det stannar härvid, då enligt fjärde stycket samma § mera mark än till gator utan ersättning kan uttagas såsom till parkområden, platser till allmänna byggnader m. m., samt huru göra en sådan mark gravationsfri, om den besväras av t. ex. obligationslån?

Lagen har ej retroaktiv verkan. Alltså skall det äldre bostadsbeståndet vid redan iordningställd gata vara fritt från gatukostnadsbidrag, liksom den "fastighetsägare, som av staden förvärvat tomt efter stadsplanens antagande". Det oaktat giver lagförslaget enligt bestämmelse i samma kapitel 11 § samhället rätt att fatta nytt eller att jämka "tidigare beslut rörande skyldigheten att utgiva kostnadsbidrag". Lagstiftningen bör ej medverka till ett osäkerhetstillstånd i rättsförhållandet mellan samhället och den enskilde.

Genom dessa föreslagna bestämmelser ställer lagförslaget väsentligt ökade krav på markägaren i jämförelse med nu gällande lagstiftning eller med vad Kungl. Maj:t i sin proposition n:o 209 till 1926 års riksdag föreslog. Då hemställdes om godkännande av bestämmelsen, att markägaren skulle vara skyldig avstå mark intill $\frac{1}{3}$ av området hela areal ävensom till staden utgiva ersättning för anläggning av gata. Enligt nu föreliggande förslag har denna markägarnas skyldighet föreslagits höjd till hälften jämte gatukostnaden. Man har tydligen å ena sidan velat förhindra s. k. oförtjänt värdestegring men å andra sidan ej ryggat tillbaka för ett förslag, som *kan* bliva fullständigt ruinerande för markägaren. Ännu större krav ställer reservanten Hasselquist på markägaren, när han föreslår, att maximigränsen för fastighetsägarnes bidragskyldighet för generalplans genomförande skall höjas från hälften till $\frac{2}{3}$ av kostnaden för anläggningarna samt till $\frac{2}{3}$ av värdestegringen å respektive fastigheter jämte skyldighet att som regel bestrida samtliga gatukostnader.

I motsats härtill torde byggnadsrådet Liljekvists reservation vara förtjänt av ett beaktande vid lagförslagets överarbetning såväl vad beträffar hans moderata förslag till åläggande för markägare att bidra till generalplanens

genomförande liksom hans varning, att samhället icke skall begagna sig av varje möjlighet till beskattning av t. o. m. småfastigheter. En sådan beskattning måste — för att anföra hans ord — "medföra ett osäkerhetstillstånd för fastighetsägarna, som framtingar stagnation i byggnadsverksamheten, ökade hyror och sålunda kommer att ytterst drabba samhällets invånare i övrigt. Ett uppordnande genom samhället självt av en del kostnader för åtgärder, som erfordras för stadsplans genomförande och dessa kostnaders läckande skattevägen, torde i många fall bliva för samhället till större gagn. Den privata produktionen skall ledas och regleras men ej stäckas".

Att markexploatören har skyldighet till gatukostnadsbidrag är uppenbart. Men skyldigheten bör lämpligen avvägas. Bidragsskyldigheten skulle kunna uttryckas så: Fastighetsägare skall icke hava skyldighet att lämna större gatukostnadsbidrag än som svarar mot markvärdet, om tomten förvärvats från staden.

På grund av det anförda får jag avstyrka föreliggande förslag till stadsbyggnadslag.

Karlstad den 28 september 1928.

N. FR. LINDH.

Efter överläggning i ärendet beslöt byggnadsnämnden att till stadsfullmäktige överlämna de sålunda inkomna skrivelserna utan annat yttrande från nämndens sida än att nämnden med hänsyn till de anmärkningar, som i ett flertal avseende framkommit mot det ifrågavarande lagförslaget, funne sig böra för sin del avstyrka detsammans antagande i det skick, vari det nu föreligger.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 1 oktober 1928.

§ 660.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över ett av inom justitiedepartementet tillkallade sakkunniga avgivet betänkande med förslag till stadsbyggnadslag och författningar, som därmed hava samband.

I ärendet hade byggnadsnämnden avgivit utlåtande, som nu föredrogs; och beslöt kammaren, med instämmande i vad nämnden anfört, hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte avstyrka lagförslagets antagande i dess nu föreliggande skick.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 92.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infortrat stadsfullmäktiges yttrande över ett av inom Justitiedepartementet tillkallade sakkunniga avgivet betänkande med förslag till stadsbyggnadslag och författningar, som därmed hade sammanhang, samt byggnadsnämnden och drätselkammaren uppå remiss yttrat sig i ärendet, hade nu beredningsutskottet att jämväl däröver avgiva utlåtande.

Efter tagen del av handlingarna beslöt utskottet att med instämmande i vad byggnadsnämnden och drätselkammaren anfört hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avstyrka lagförslagets antagande i dess nu föreliggande skick.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens resolution angående yttrande från stadsfullmäktige över av Emma Persson gjord framställning om rätt till utskänkning av pilsnerdricka å Centralhotellet i Karlstad.

Översändes till magistraten i Karlstad, som anmodas att, efter stadsfullmäktiges hörande, i ärendet avgiva yttrande samt därmed jämte remisshandlingarna hit inkomma.

Karlstad i landskansliet den 16 mars 1928.

På tjänstens vägnar:
GEORG SAMUELSON.

Överlemnas till stadsfullmäktige i Karlstad för yttrande.
Karlstads rådhus den 17 mars 1928.

På Magistratens vägnar:
ROLF MÆCHEL.

Till Konungens Befallningshavande i Värmlands län, Karlstad.

Undertecknad får härmed anhålla om tillstånd att under en tid av tre (3) år räknat från den 1 nästkommande oktober å Centralhotellet i Karlstad idka utskänkning av pilsnerdricka.

Vid ansökningen fogas:

- 1:o) Åldersbevis;
- 2:o) Myndighetsbevis;
- 3:o) Konkursbevis;
- 4:o) Intyg om ordentlighet och lämplighet.

Karlstad den 6 mars 1928.

EMMA PERSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos nykterhetsnämnden i Karlstad den 8 maj 1928.

§ 235.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över en av Emma Persson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord ansökan att få under en tid av tre år, räknat från den 1 oktober 1928, å Centralhotellet i Karlstad idka utskänkning av pilsnerdricka.

Sedan antecknats, att sökanden tidigare innehaft vinrättighet, varmed lagligen följt rätt att utskänka pilsnerdricka, men att denna vinrättighet på förekommen anledning av systemaktiebolaget indragits, beslöt nykterhetsnämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte avstyrka ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 93.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infortrat stadsfullmäktiges yttrande över av Emma Persson gjord framställning om

rätt till utskänkning av pilsnerdricka å Centralhotellet i Karlstad, beslöt utskottet att, med instämmande i vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avstyrka ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Andre stadsläkaren A. Högströms m. fl:s av Fru Lilius som motion upptagna framställning angående förändring av namnet å Mariebergsgatan.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade gårdägare och hyresgäster vid Mariebergsgatan i Karlstad framföra härmed en vördsam anhållan om ändring av namnet på ovannämnda gata, emedan förväxlingar oupphörligt förekomma med den på Mariebergsområdet liggande Mariebergsvägen.

Karlstad den 6 juni 1928.

G. Widén.

Bror Pettersson.

Anna Svenson.

Anna Sundqvist.

David Larson.

Hilda Allert.

Hanna Carlstedt.

Charlotta Lind.

Hyresgäster.

Arvid Th. Högström.

E. Hagengren.

För R. T. Esaias Tegnér,

K. F. Sundelius.

v. v.

Alida o. Hildur Andersson.

Herman Sandqvist.

Hilda Andersson.

Hyresvärdar.

Detta upptages som min motion.

RUTH LILIUS.

Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden i Karlstad den 14 september 1928.

§ 182.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade byggnadsnämnden att avgiva yttrande över en av Arvid Th. Högström m. fl. gjord, av fru Ruth Lilius som

motion upptagen framställning angående ändrat namn å nuvarande Mariebergsgatan.

Sedan ärendet överlämnats till stadsingenjören, hade från denne nu inkommit följande yttrande:

“Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

För yttrande och förslag har till undertecknad blivit av nämnden överlämnad fru Ruth Lilius' motion angående namnändring av Mariebergsgatan.

Jag får med anledning härav vördsamt föreslå Byggnadsnämnden att hos stadsfullmäktige hemställa om tillsättande av namnberedning för uppgörande av förslag till gatunamn och att en representant för den historiska lokalforskningen i Karlstad kommer att bliva ledamot i denna namnberedning.

Som motiv för detta förslag kan framhållas, att stadsplanerna törhända snart komma att väsentligt utökas samt att det vid åsättande av gatunamn i Mariebergsområdet visade sig omständigt att med nuvarande tillvägagångssätt nå ett lyckligt resultat.

Karlstad den 14 sept. 1928.

G. LOVÉN.“

Med instämmande i vad stadsingenjören föreslagit beslöt byggnadsnämnden hemställa:

att stadsfullmäktige måtte tillsätta en namnberedning i och för uppgörande i förekommande fall av förslag till namn å gator och offentliga platser och till denna beredning överlämna motionen i fråga för avgivande av yttrande.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 september 1928.

§ 643.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att yttra sig över en av andre stadsläkaren Arvid Th. Högström m. fl. gjord, av fru Lilius som motion upptagen framställning om förändring av namnet å Mariebergsgatan.

Häröver hade byggnadsnämnden avgivit utlåtande och däri föreslagit, att stadsfullmäktige måtte tillsätta en namnberedning i och för uppgörande i före-

kommande fall av förslag till namn å gator och offentliga platser samt till denna beredning överlämna ifrågavarande motion för yttrande.

Efter överläggning beslöt kammaren tillstyrka,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med byggnadsnämndens förslag.

Som ovan.

In fidem:

H. WESTLIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 94.

I anledning av en av andre stadsläkaren A. Högström m. fl. hos stadsfullmäktige gjord, av Fru Lilius som motion upptagen framställning angående förändring av namnet å Mariebergsgatan beslöt utskottet, med instämmande i vad byggnadsnämnden och drätselkammaren i ärendet anført, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte tillsätta en namnberedning i och för uppgörande i förekommande fall av förslag till namn å gator och offentliga platser och till denna beredning överlämna motionen i fråga för avgivande av yttrande;

samt att stadsfullmäktige måtte bestämma, att denna beredning skall bestå av tre ledamöter och en suppleant ävensom till ledamöter utse lasaretsöverläkaren Per Clarholm, lektorn V. Vendel, sammankallande, och kaptenen C. E. Nygren med plåtslagaren O. V. Karlsson som suppleant.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning angående efterskänkande av avlidne överläraren E. V. Gelin påförda stadsutskylder.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 1 oktober 1928.

§ 654.

Avlidne f. d. överläraren E. V. Gelins änka, Augusta Gelin, hade med företeende av styrkt transsumt av bouppteckning, utvisande en brist i boet av 4,530 kronor 45 öre, anhållit, att den avlidne för år 1927 påförda stadsutskylder, uppgående till ett belopp av 340 kronor 28 öre, måtte efterskännas.

Kammaren, som fann ömmande skäl för bifall till framställningen föreligga, beslöt hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte efterskänka ifrågavarande oguldna utskylder, 340 kronor 28 öre.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 95.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över drättselkammarens framställning angående efterskänkande av stadsutskylder, påförda avlidne överläraren E. V. Gelin till ett belopp av 340 kronor 28 öre, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning angående efterskänkande av stadsutskylder påförda avlidne underinspektören Nils Adler.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 1 oktober 1928.

§ 656.

Angående efterskänkande av stadsutskylder hade från avlidne underinspektören Nils Adlers änka, Maria Adler, inkommit en så lydande ansökan:

“Till Drättselkammaren i Karlstad.

På grund av bilagda särskilda prövningsnämnds protokoll den 4 februari 1928, får jag anhålla om befrielse från kommunalutskylder för år 1927.

Karlstad den 20 september 1928.

MARIA ADLER.“

Härvid fanns fogat utdrag av särskilda prövningsnämndens protokoll den 4 februari 1928, § 29, utvisande, att nämnden medgivit sterbhuset befrielse från den inkomstbevillning samt den inkomst- och förmögenhetsskatt, som eljest skolat utgå på grund av underinspektören Adler påförd taxering år 1927.

Det antecknades, att de i ansökningen avsedda utskylder uppginge till 442 kronor 74 öre samt att beloppet kvarstode oguldet.

Då kammaren fann det skäligt, att sterbhuset i avseende å stadsutskylderna finge åtnjuta samma förmån som beträffande kronoutskylderna, beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte efterskänka ifrågavarande oguldna utskylder, 442 kronor 74 öre.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 96.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drättselkammarens framställning angående efterskänkande av

stadsutskylder, påförda avlidne underinspektören Nils Adler till ett belopp av 442 kronor 74 öre, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning angående efterskänkande av stadsutskylder påförda avlidne tågmästaren G. V. Carlsson.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 1 oktober 1928.

§ 655.

Avlidne f. tågmästaren Gustaf Valfrid Carlssons efterlämnade maka, Maria Carlsson i Våxholm 7, hade med företeende av bouppteckning efter mannen, utvisande en behållning av 1,599 kronor, anhållit, att av honom för år 1927 påförda stadsutskylder ett belopp av 100 kronor, som skulle hava erlagts å tredje uppboärdsstämman innevarande år, måtte efterskänkas.

Kammaren fann skäligt hos stadsfullmäktige hemställa:

att fullmäktige måtte efterskänka ifrågavarande oguldna utskylder 100 kronor.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 97.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över drättselkammarens framställning angående efterskänkande av stadsutskylder, påförda avlidne tågmästaren G. W. Carlsson till ett belopp av 100 kronor, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Brandstyrelsens framställning angående inköp av tryckslang för brandkårens behov.

Till Stadsfullmäktige.

Med bifogande av protokollsutdrag får brandstyrelsen härmed anhålla, att stadsfullmäktige måtte bevilja extra anslag för inköp av tryckslang för brandkårens behov.

Karlstad den 28 september 1928.

Å brandstyrelsens vägnar:
OLOF WÄSTLUND.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med brandstyrelsen i Karlstad den 21 september 1928.

§ 34.

Brandchefen anmälde att till följd av den stora eldsvådan den 19 och 20 denna månad, brandkårens slangförråd blev mycket bristfälligt och otillräckligt, och anhöll, att omedelbart få inköpa 1,000 meter prima lanneslang.

Efter överläggning i ärendet beslöt brandstyrelsen ingå till stadsfullmäktige med hemställan, att fullmäktige måtte bevilja ett extra anslag 3,000: — kr. för inköp av tryckslang för brandkårens behov.

Denna § justerades omedelbart.

Som ovan.

In fidem:
A. A. ENGSTRÖM.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 1 oktober 1928.

§ 633.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges Herr ordförande hade kammaren att avgiva yttrande över hemställan från brandstyrelsen om extra anslag å 3,000 kronor för inköp av tryckslang för brandkårens behov.

Efter hållen överläggning beslöt kammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla brandstyrelsens ifrågavarande hemställan ävensom bestämma, att anslagsbeloppet 3,000 kronor skall anskaffas genom uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 98.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över brandstyrelsens framställning angående inköp av tryckslang för brandkårens behov, vilken framställning av drätselkammaren tillstyrkts, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående anslag för reparations- och underhållsarbeten å stadens byggnader under år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 8 oktober 1928.

§ 704.

Inom kammaren utsedda delegerade hade tillsammans med stadsarkitekten uppgjort förslag, slutande å 32,600 kronor, till underhåll år 1929 av de stadens byggnader, kammaren har i sin vård.

Vid nu företagen behandling av ärendet anmärkte herr Ankers, att underhållsbeloppet 300 kronor beträffande fastigheten N:o 367 i kvarteret Mården å Herrhagen borde utgå samt byggnaden nedrivas, enär den allenast lämnade en årlig hyra av 168 kronor samt i övrigt vore i bristfälligt skick.

Kammaren beslöt emellertid att anmärkta beloppet skulle kvarstå och att med godkännande av förslaget i dess helhet hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige måtte bevilja ett anslag av 32,600 kronor för reparations- och underhållsarbeten under år 1929 å stadens ifrågavarande byggnader med mera ävensom bestämma, att anslagsbeloppet skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Förslag till underhåll av stadens under drätselkammarens vård stående byggnader under år 1929.

Litt.

404 a 1 a	Rådhuset	2,000: —	
a 1 b	Komministergården	500: —	
a 1 d	Gamla Seminariet	2,500: —	
a 1 e	Ångsprutehuset	50: —	
a 1 f	Annonskioskerna på stora torget	100: —	
a 1 h	Klappbryggan vid Klaraborg	200: —	
a 1 k	Ridhuset vid Klaraborg	400: —	
a 1 l	Köttbesiktningebyråbyggnaden	500: —	
404 a 2 a	Ridhuset i Växnäs	100: —	
404 a 3 b	Klappbryggan vid Östra Hyttan	100: —	
a 3 d	Annonskiosken å Hagatorget	50: —	
404 a 4 a	Tuberkuloshemmet, underhåll.....	400: —	
	Nytt staket vid Karlagatan.....	700: —	1,100: —
404 a 15 a	Tullhuset	150: —	
a 15 b	Nederlagsmagasinet	—	
a 15 d	Expositionshuset	600: —	
a 15 e	Friluftsbaden.....	200: —	
a 15 f	Järnvågen	100: —	
a 15 g	Bekvämlighetsinrättn. på Hamntorget	100: —	8,750: —
404 b 1 a	Kungsgatan N:o 1.....	300: —	
b 1 b	Magasinet vid yttre hamnen	200: —	
b 1 d	Förrådsskjulet vid centralförrådet	100: —	
404 b 2 a	Växnäs.....	1,000: —	
404 b 3 a	Östra Haga 11.....	500: —	

	b 3 b	Östra Haga 38..	500: —
	b 3 d	Vestra Haga 12 C skall rivras 1 april 1929.	
	b 3 f	Östra Hyttan ..	2,000: —
404	b 4 a	Engholmska villan ..	500: —
	b 4 b	Östra Herrhagen 15 a m. fl. Det stora huset skall rivras	200: —
	b 4 d	Kullen N:o 1	100: —
	b 4 e	Herrhagsbaracken	500: —
	b 4 f	Herrhagen 218	1,000: —
	b 4 g	Herrhagen 355.....	300: —
	b 4 h	Herrhagen 2	200: —
	b 4 i	Herrhagen 25 H	300: —
	b 4 k	Herrhagen 367	300: —
404	b 5 a	Vestra Berget 22 E	300: —
	b 5 b	Vestra Berget 18.....	100: —
	b 5 d	Vestra Berget 20.....	200: —
	b 5 e	Vestra Berget 21	100: —
404	b 6 a	Viken 29	200: —
404	b 15 a	Stadsträdgården.....	1,000: —
	b 15 b	Lilla Marieberg	100: —
	b 15 d	Tallåsen	800: —
	b 15 e	Annelund.....	500: —
	b 15 f	Östbro.....	100: —
	b 15 g	Eriksdal	400: —
	b 15 i	Elverum	200: —
	b 15 k	Högberg	1,000: —
	b 15 l	Strömsholm 4.....	300: —
	b 15 m	Diverse arbeten	3,000: —
	b 15 n	Materialinköp.....	2,000: —
	b 15 p	Lamberget (Gustafssons f. d. egendom)	200: —
	b 15 r	Lamberget (Svenssons f. d. egendom).....	200: —
	b 15 s	Jakobsberg	300: —
	b 15 t	Kalvholmen	100: —
	b 15 ö	Körslor.....	1,800: —
	b 15 y	Karlsholm 4.....	1,000: —
	b 15 l	Sundby 2	1,000: —
	b 15 z	Nytt staket vid Drottning- och Fredsgatorna vid tomten N:o 99.....	650: —

b 15 å	Reparation av staket omkring stadens trädgård vid häktesvägen	100: —	
b 15 ä	Mariebergsskogen, underhåll av kaffestugan med uthus	200: —	23,850: —

Sammandrag:

Litt. 404 a	8,750: —
Litt. 404 b	23,850: —
	Summa Kronor 32,600: —

Karlstad i stadsarkitektkontoret den 3 oktober 1928.

CARL CRISPIN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 99.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning om anslag för reparations- och underhållsarbeten å stadens byggnader under år 1929 i enlighet med ett av stadsarkitekten den 3 oktober 1928 avgivet förslag, beslöt hemställa,
att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Kommunikationskommitténs framställning angående viss ändring av villkoren för av fullmäktige den 17 februari 1927 gjord teckning i ett aktiebolag, bildat för byggande och trafikerande av smalspårig järnväg i Klarälvsdalen.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Vid sammanträde den 17 februari 1927 beslöto stadsfullmäktige att teckna 350,000 kronor i ett aktiebolag, bildat för byggande och trafikerande av en smalspårig järnväg från Nordmark—Klarälvens järnväg i trakten av Råda

uppför Klarälvsdalen till Sundhultsmon eller Slättne samt att för ändamålet erforderligt anslag skulle utgå av tillgängliga medel.

Sedan nya undersökningar givit vid handen, *dels* att en annan utgångspunkt för järnvägen kan komma i fråga, *dels* att påräkneliga medel icke förslå att bygga järnvägen längre än till Likenäs, eventuellt Dalby, får kommunikationskommittén hemställa,

att stadsfullmäktige ville förklara beslutet gälla även om anslutningen till Nordmark—Klarälvens järnväg sker annorstädes än i trakten av Råda och även om järnvägens slutpunkt icke blir längre norr ut än Likenäs.

Karlstad den 2 oktober 1928.

För kommunikationskommittén:

K. J. LINDHOLM.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 8 oktober 1928.

§ 703.

Sedan stadsfullmäktige den 17 februari 1927, § 47 i protokollet, beslutit att teckna 350,000 kronor i ett aktiebolag, bildat för byggande och trafikerande av en smalspårig järnväg från Nordmark—Klarälvens järnväg i trakten av Råda uppför Klarälvsdalen till Sundhultsmon eller Slättne samt att för ändamålet erforderligt anslag skulle utgå av tillgängliga medel, hade kommunikationskommittén gjort framställning, att stadsfullmäktige ville förklara beslutet gälla även om anslutningen till Nordmark—Klarälvens järnväg sker annorstädes än i trakten av Råda och även om järnvägens slutpunkt icke blir längre norrut än Likenäs.

Kammaren, som på remiss från stadsfullmäktiges herr ordförande hade att avgiva yttrande i ärendet, beslöt hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte bifalla kommunikationskommitténs ifrågavarande framställning.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 100.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över kommunikationskommitténs framställning angående viss ändring av villkoren för av fullmäktige den 17 februari 1927 gjord teckning i ett aktiebolag, bildat för byggande och trafikerande av smalspårig järnväg i Klarälvsdalen.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infortrat utlåtande; och beslöt beredningsutskottet att, med instämmande däri, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla kommunikationskommitténs ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

**Drätselkammarens framställning angående anslag för underhållsarbeten
å stadens landsvägar under år 1929.**

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 8 oktober 1928.

§ 706.

Byggnadschefen ingav ett av honom uppgjort förslag rörande de underhållsarbeten å stadens landsvägar, som erfordras under år 1929, slutande å ett belopp av 27,000 kronor.

Utom nyssnämnda belopp föreslogs av byggnadschefen att i kammarens stat för år 1929 måtte upptagas ett anslag av 4,500 kronor för underhåll av vägar och gator inom icke planlagda stadsområden.

Efter överläggning i ärendet beslöt kammaren, med godkännande för sin del av förslaget, ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att fullmäktige måtte bevilja dels ett anslag av 27,000 kronor för underhållsarbeten å stadens landsvägar under år 1929 i enlighet med byggnadschefens vid denna framställning fogade förslag, dels ett anslag av 4,500 kronor

för samma år för underhåll av vägar och gator inom icke planlagda stadsområden samt

att fullmäktige måtte bestämma, att ifrågavarande båda anslag skola, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Stadens landsvägsunderhåll 1929.

Till underhåll av landsvägar, för vilka staden har laglig underhållsskyldighet, eller för vilka årliga underhållet genom drätselkammarens försorg är på annat sätt fastställt, föreslås att följande anslagsbelopp upptagas i 1929 års statförslag:

Västra vägen.....	7,000: —
Östra vägen:	
Huvudvägen	2,700: —
Sjöstadsvägen	1,300: —
Sundstavägen	500: —
Hammarövägen	6,000: —
Rudsvägen, med dess gångbana.....	3,500: —
Råtorpsvägen.....	750: —
Romstavägen.....	2,000: —
Orrholmsvägen	750: —
Vägarna till Djäknefältet, Lamberget och Örsholmen	2,500: —
	7,000: —

Dessutom föreslås att i drätselkammarens anslag upptagas ett belopp av kr. 4,500: — för underhåll av vägar i planlagt område.

Karlstads den 1 oktober 1928.

ERIK BJÖRKMAN.

*Utdrag av protokoll
mätligt i Karlstad
oktober 1928.*

§ 101.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsstyrelsen yttra sig över drätselkammarens framställning angående

hållsarbeten å stadens landsvägar under år 1929 i enlighet med ett av byggnadschefen den 1 oktober 1928 däröver upprättat förslag, beslöt hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående anslag för underhåll av gator inom stadens planlagda område under år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 8 oktober 1928.

§ 705.

Sedan inom drätselkammaren utsedda delegerade tillsammans med byggnadschefen verkställt besiktning å stadens gator till utrönande av vilka underhållsarbeten, som kunna behöva komma till utförande under år 1929, samt byggnadschefen därefter uppgjort beräkning över kostnaden för de arbeten, delegerade vid besiktningen ansett sig böra föreslå, slutade å en summa av 36,000 kronor, beslöt kammarerna, med godkännande för sin del av förslaget, överlämna detsamma till stadsfullmäktige med hemställan,

att fullmäktige till underhåll av gator inom stadens planlagda område under år 1929 måtte bevilja ett anslag av 36,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Denne § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Underhåll av gator inom stadens planlagda område 1929.

Utdrag av stadens inom stadsplan belägna gator föreslås att följande upptagas i 1929 års statförslag:

Samtliga:

Planer av stensatta gator, trottoarer

..... 4,000:—

Underhåll och reparation av makadamiserade och tjär- makadamiserade gator och trottoarer	5,000: —	
Underhåll av promenaderna	2,000: —	11,000: —
<i>Stadsdelen Klara:</i>		
Underhåll och reparation av gator, trottoarer och rännstenar		5,000: —
<i>Stadsdelen Haga:</i>		
Underhåll och reparation av gator, torg, trottoarer och rännstenar		3,000: —
<i>Stadsdelen Herrhagen:</i>		
Underhåll och reparation av gator, trottoarer, rännstenar och promenader		10,000: —
<i>Stadsdelen Berget och Mariebergssområdet:</i>		
Underhåll och reparation av gator, trottoarer, gångbanor, trappor och rännstenar		5,000: —
<i>Stadsdelen Viken:</i>		
Underhåll och reparation av gator, trottoarer och rännstenar.....	2,000: —	
	<u>Kronor</u>	<u>36,000: —</u>

Karlstad den 1 oktober 1928.

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 102.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående anslag för underhåll av gator inom stadens planlagda område under år 1929 i enlighet med ett av byggnadschefen den 1 oktober 1928 däröver upprättat förslag, beslöt hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående ny- och omläggning av gator inom stadens planlagda område under år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 8 oktober 1928.

§ 707.

Till utrönande av vilka arbeten i avseende å nybyggnad och omläggning av gator inom den planlagda staden, som lämpligen borde komma till utförande under år 1929, hade inom kammaren utsedda delegerade tillsammans med byggnadschefen verkställt besiktning, varefter byggnadschefen rörande kostnaderna för ifrågasatta arbeten uppgjort ett så lydande sammandrag:

» Kostnadssammandrag

rörande ifrågasatta nybyggnads- och omlägningsarbeten för gator och öppna platser inom stadsplanlagt område, för vilka anslag å extra stat för år 1929 erfordras:

Herrhagsgatan:

Trottoar och rännsten färdigställas å gatans östra sida vid kv. Heimdal och Sigyn, utanför tomterna 170—191	3,500: —	
Körbanan färdigställs utanför tomterna 201—203 i kvarteret Höder	1,800: —	5,300: —

Geijersgatan:

Grusad trottoar och rännsten samt körbanan färdigställs utanför tomterna 149—151 i kv. Sleipner		2,000: —
---	--	----------

Makadamiserade gator å Herrhagen:

Fortsättning av det i år påbörjade arbetet med reparation och asfaltindränkning av förslitna körbanor och trottoarer. Anslag förslagsvis		7,500: —
--	--	----------

Östra Torggatan:

Omläggning av körbanan från Kungsgatan t. o. m. Herrgårdsgatan med asfalmateriel till 6 m. bredd		8,000: —
--	--	----------

Plantering å Mariebergssområdet:

Iordningställande av den i stadsplanen upptagna planteringen mellan Seminarieområdet och Mariebergsvägen		6,000: —
--	--	----------

Kronor 28,800: —

Karlstad den 8 oktober 1928.

ERIK BJÖRKMAN.“

Kammaren, som ansåg, att med iordningställande av planteringen å Mariebergsområdet för en kostnad av 6,000 kronor kunde anstå till ett kommande år, beslöt föreslå att övriga i ovanintagna sammandrag upptagna arbeten för en kostnad av tillhoppa 22,800 kronor måtte komma till utförande under år 1929 samt att kostnaden bestrides genom uttaxering.

Följaktligen ville kammaren hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige måtte med godkännande av kammarens ifrågavarande förslag till ny- och omläggning under år 1929 av gator inom stadens planlagda område anvisa ett belopp av 22,800 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 103.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående ny- och omläggning av gator inom stadens planlagda område under år 1929 i enlighet med ett av byggnadschefen den 8 oktober 1928 däröver upprättat förslag, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Beredningsutskottets förslag för beredning av avgivet betänkande angående ordnande av vissa ekonomiska och organisatoriska förhållanden vid genomförande av den ifrågasatta rättegångsreformen.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 oktober 1928.

§ 104.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infor-
drat stadsfullmäktiges yttrande över av särskilda kommitterade avgivet be-
tänkande angående ordnande av vissa ekonomiska och organisatoriska för-
hållanden vid genomförande av den ifrågasatta rättegångsreformen, beslöt
utskottet föreslå,

att stadsfullmäktige måtte överlämna detta ärendes beredning
till en särskild kommitté av tre personer samt i denna kommitté
till ledamöter utse f. borgmästaren K. J. Lindholm, sammankallande,
landsfiskalen J. Noréus och häradshövdingen Hans Christenson.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 15 November

N:o 11.

Karlstads förenings för skollovskolonier framställning om anslag för år 1929.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Karlstads förening för anordnande av skollovskolonier anhåller härmed vördsamt att stadsfullmäktige måtte bevilja föreningen sedvanligt årsanslag för barnkoloniens verksamhet.

Föreningens styrelse har under vintern 1927—28 låtit utföra omfattande ombyggnadsarbeten å fastigheten "Kampudden" vid Arvika. Det har däri- genom blivit möjligt bereda ytterligare tio barn vistelse å kolonien, som genom dessa omändringar även blivit mera lämplig för sitt ändamål.

Styrelsen har även varit tvungen anskaffa och förnya vissa inventarier. Sålunda ha inköpts 30 st. sängar med tillbehör m. m. Genom dessa nödvän- diga åtgärder har emellertid alla tillgängliga medel förbrukats och ett under- skott på Kr. 1,379:43 uppstått, vilket underskott styrelsen måst täcka genom upptagande av lån.

En med tio barn utvidgad verksamhet kommer givetvis att ställa större anspråk på föreningens tillgångar, ungefär 45:— kr. pr barn direkta utgifter, varföre styrelsen ser sig nödsakad att av stadsfullmäktige begära högre an- slag för föreningens verksamhet.

Hänvisande till vad ovan sagts och de bifogade redogörelserna för åren 1927 och 1928 anhålles att stadsfullmäktige dels måtte bevilja föreningen ett anslag å 2,000:— kronor för år 1929, samt dels ett engångsanslag på 1,000:— kronor som hjälp till täckande av föreningens skulder.

Karlstad den 8 september 1928.

Å Karlstads förenings för anordnande av skollovskolonier vägnar:

AXEL RYDBORG.

Ordförande.

Carl Olsen.

Årsredogörelse.

Karlstads förening för anordnande av skollovskolonier har med år 1927 avslutat sitt 27:e verksamhetsår.

Föreningens styrelse har under det gångna året utgjorts av:

Folkskolinspektören A. Rydborg, ordförande.

Doktorn H. Severin, vice ordförande.

Slöjdläraren C. Olsen, sekreterare.

Tillsyningsläraren G. Starck, kassaförvaltare.

Doktorn E. Gedda och Folkskollärarinnan Anna Ljungkvist med Borgmästarinnan Fru Anna Lundblad, Småskollärarinnan Fröken Sara Svensson och Folkskolläraren N. Lindberg som suppleanter.

Koloniverksamheten har under året varit i huvudsak anordnad som under föregående år. Sålunda ha på "Kampudden" tvenne kolonier varit anordnade: den första under tiden 8 juni—13 juli med 25 barn (gossar) och den andra under tiden 15 juli—22 augusti med 27 barn (15 flickor och 12 gossar).

I lanthem hava 6 barn varit utackorderade. Anmärkningsvärt är, att barnen och i vissa fall även barnens föräldrar motsatt sig barnens utackordering i lanthem, enär tydligen vistelsen å sommarkolonien föredroges. På grund härav har svårighet förefunnits för uppfyllande av de av Odd Fellow fruars syförening bestämda villkoren för användning av de medel, som av samma förening ställts till koloniverksamhetens förfogande.

Barnen blevo före avresan undersökta av skolläkaren och fingo bada å härvarande varmbadhus, som för ändamålet gratis uppläts av badhusstyrelsen.

På "Kampudden" voro kolonierna anordnade såsom under föregående år, och inga tillbud till olycksfall förekommo. Beträffande hälsotillståndet kan anföras, att tvenne barn i första gruppen voro sjuka (halsfluss och halsböld) under tillsammans 10 dagar. I andra gruppen voro fyra barn sjuka (halsfluss, hosta och feber) under tillsammans 24 dagar.

Viktökningen var för första gruppen i medeltal 1,2 kg., för andra gruppen 1,5 kg. Största viktökningen (en flicka) uppgick till 4,3 kg.

Kolonien har under sommaren föreståtts av Folkskollärarinnan Anna Ljungkvist och under ungefär 14 dagar av Småskollärarinnan Ingrid Backman. Tvenne biträden ha varit föreståndarinnorna behjälpliga. Styrelsen ber att till samtliga få framföra sitt varma tack för deras uppoffrande arbete.

Den direkta kostnaden för verksamheten å "Kampudden" har varit 2,468:67 kronor. Fördelat pr barn således 47:47 kronor. I dessa kostnader äro barnens och ledarnas resekostnader samt löner för personalen m. m. inräknade.

Föreningen har under året haft två och dess styrelse fem sammanträden. Av viktigare ärenden, som behandlats, må nämnas: anordnande av en fest i Mariebergsskogen, vilken fest koloniföreningen, Husmodersföreningen, Socialdemokratiska kvinnoföreningen och Karlstads Kooperativa Kvinnogille arrangerade, och vars behållning skulle tillfalla koloniföreningens verksamhet. Festen avhölls under lördagen den 10 och söndagen den 18 september 1927. På grund av regnigt väder blev ej festens ekonomiska utbyte så gott, som önskvärt varit. Emedan räkenskaperna ej voro avslutade vid årsskiftet kommer redovisning att lämnas i nästa årsredogörelse.

Ett annat för föreningen viktigt ärende har under året behandlats, nämligen "Kampuddens" reparation och bättre iordningsställande för sitt ändamål. Styrelsen har låtit verkställa en grundlig reparation av byggnadens inre. I enlighet med det uppgjorda förslaget förlades köket och matrummet till flygelbyggnadens nedre botten, varjämte huvudbyggnadens nedre våning inreddes dels till ett präktigt dagrum med direkt utgång till en stor veranda, vars öppna framsida vetter mot trädgården och sjön, och dels till personalrum och barnens toaletterum. Andra våningen upptages, förutom av föreståndarinnrum, av tre sovsalar med plats för 30 sängar. Huvudbyggnadens tredje våning inrymmer tvenne mindre rum, som äro avsedda att användas till isoleerings- och förrådsrum. Stallbyggnaden omändrades till avträden åt barnen. En gammal, illa åtgången uthuslänga nedrevs. Kostnaden har beräknats till ungefär 4,000:— kronor. Genom dessa arbetens utförande kan styrelsen bereda plats för ytterligare 10 barn, varjämte större trevnad kan beredas barnen och personalen.

Till Karlstads stadsfullmäktige, som beviljat ett anslag å kronor 1,500:—, ber styrelsen få uttrycka sitt värdsamma tack.

Föreningens ekonomiska ställning den 1 september 1928.

Inkomster under året:

Stadens anslag	1,500:—
Anslag ur "Barnens-Dags fond"	1,400:—
Gåvor, kontant och in natura	1,551:—
Årsavgifter	1,293:—

Div. inkomster:

Av kommitterade för en fest i Mariebergsskogen	879: 10	
Försäljning av materiell vid reparation av		
Kampudden	263: 05	
Barns bidrag till resekostnader	36:—	1,178: 15

Överfört från föreningens fonder:

Byggnadsfonden	200: —	
Zelma Nermans fond.....	400: —	
Hilda och Alfred Nybergs fond	100: —	700: —
Uttag av föreningens egna banktillgodohavanden		<u>125: 55</u> 7,747: 70
Återstår att täcka genom upplåning		<u>1,379: 43</u>
	Summa Kronor	9,127: 13

Utgifter under året:

Koloniverksamheten å Kampudden:

Matvaror.....	1,434: 07	
Bränsle	34: 60	
Lyse och materiell härför	14: —	
Förbrukningsartiklar	70: 55	
Löner.....	<u>390: —</u>	1,943: 22
Inackorderingskostnader	140: —	
Barns och ledares resor	240: 40	
Andra resekostnader	138: 05	
Inventarier	675: 16	
Skatter och försäkringar	177: 28	
Porto och telefon	50: 75	

Fastighetskonto:

Reparationer, underhåll och ombyggnader	3,762: 01	
1/2 års ränta å lån.....	<u>300: —</u>	4,062: 01
Beklädnad		87: 90

Diverse utgifter:

Annonser och tryck	49: 51	
Inkassering av medlemsavgifter	97: 75	
Fraktkostnader	85: —	
Kuvert.....	<u>1: 80</u>	234: 06 7,748: 83

Återstår att betala under år 1928:

1/2 års ränta å lån	300: —
Carl Nyman för filter	150: —
Handelsaktiebolaget Karl Olsson	104: 79
A.-B. Wilh. Bäckman	49: 50
A.-B. Resår för sängar	465: —

Gunnar Smedberg, Arvika	159: 01	
Jägmästare E. Jansson för värdering av skog	150: —	1,378: 30
		<u>Summa Kronor 9,127: 13</u>

Karlstad den 1 september 1928.

GUSTAV STARCK.

Kassaförvaltare.

Till "Odd Fellow-fruars Syförening" ber styrelsen även få framföra sitt hjärtliga tack för en gåva å 175: — kronor.

Räntorna från "Barnens Dags Fond" uppgingo till 1,350: — kronor.

Gåvor in natura till ett sammanlagt belopp av ungefär 430: — kronor hava influtit från följande firmor: A.-B. Manne Tössberg, A.-B. Hakon Svensson, Karlstads Kooperativa Handelsförening, Spisbröbsfabriken, Bröderna Löfbergs A.-B., Anders Löfberg, A.-B. N. Bergqvist, Bröderna Martin, Bröderna Setterström, Nils Jansson, Wilh. Bäckman, Friden Petterson, E. Wallerstedt, K. P. Dahlbergs Handelsbolag, C. F. Bergs Eftr., Karlstadsortens Mejeriförening, Rob. Österberg, C. J. Svensson, Apoteket Örnen, A.-B. Marabou, Stockholm, samt från Fröken Anna Ljungkvist.

Styrelsen ber till samtliga få framföra sitt varma tack.

Stadens diakonissor ha, som förut, även i år beredvilligt varit styrelsen behjälplig vid uttagningen av barnen och vid resorna till kolonien och resp. lanthem, och ber styrelsen till dem få rikta sitt varma tack.

Föreningens medlemsantal har under året ökats med 108 nya medlemmar, och var vid årets slut medlemsantalet 417.

STYRELSEN.

Den ekonomiska ställningen pr den 31 december 1927 framgår av följande

Redogörelse.

Föreningens *tillgångar* voro vid årets början:

Fastigheten Kampudden	15,500: —	
Inventarier	2,000: —	
Innestående i bank	632: 46	
	<u>Kronor 18,132: 46</u>	
Avgår skuld i fastigheten	<u>10,000: —</u>	8,132: 46

Inkomsterna under året utgjorde:

Stadens anslag.....	1,500:—	
Anslag ur "Barnens-Dags fond"	1,350:—	
Räntor	41:—	
Gåvor, kontant och in natura	609: 20	
Årsavgifter	1,136:—	
Inkomst av fastigheten Kampudden.....	25:—	
Barns bidrag till resekostnader.....	27:—	
Överfört från Zelma Nermans fond	75: 78	
Överfört från Byggnadsfonden.....	390:—	
Från Karl Sandbergs fond	100:—	5,253: 98
		<u>Summa Kronor 13,386: 44</u>

Utgifterna under året uppgingo till:

Skollovskolonien å Kampudden:

Matvaror.....	1,663: 99	
Bränsle	66: 50	
Lyse.....	15: 75	
Förbrukningsartiklar	69: 86	
Löner.....	<u>392: 12</u>	2,208: 22
Inackorderingskostnader	210:—	
Barns och ledares resor	228: 35	
Andra reskostnader.....	252: 40	
Inventarier	49: 63	
Försäkringar	95:—	
Skatter	35: 32	
Porto och telefon	33: 55	
Annonser och trycksaker	13: 30	
Inkassering av medlemsavgifter	86: 80	
Ränta å lån.....	600:—	
Underhåll av fastigheten.....	1,776: 12	
Beklädnad	75: 78	
Läkarearvode	10: 50	
Transportkostnader	49: 95	
Diverse utgifter	<u>10: 50</u>	5,735: 42
och voro <i>tillgångarna</i> vid årets slut:		
Fastigheten Kampudden	15,500:—	
Inventarier.....	2,000:—	

Innestående i bank	149: 46	
Kontant i kassan	1: 56	
	<u>Kronor 17,651: 02</u>	
Avgår skuld å fastigheten	10,000: —	7,651: 02
		<u>Summa Kronor 13,386: 44</u>

Föreningens fonder redovisas sålunda:

1. *Fru Zelma Nermans beklädnadsfond:*

Tillgångar vid årets början:

Nom. kr. 500: — Hypoteksbankens 5 % obl. av 1877 ..	500: —	
Nom. kr. 500: — Statens 6 % obligation av 1921	500: —	
Innestående i bank	<u>411: 69</u>	1,411: 69

Inkomster under året:

Obligationsränta	55: —	
Bankränta	<u>19: —</u>	74: —

Uttagningar under året:

Överfört till föreningens egna räkenskaper		75: 78
--	--	--------

Tillgångar vid årets slut:

Nom. kr. 500: — Statens 6 % obligation av 1921	500: —	
Innestående i bank	<u>909: 91</u>	1,409: 91

2. *Byggnadsfonden:*

Tillgångar vid årets början:

Nom. kr. 1,000: — A.-B. Stjärnfors-Ställdalens 5 1/2 % obligation av 1916	1,000: —	
Innestående i bank	<u>530: 24</u>	1,530: 24

Inkomster under året:

Obligationsränta	55: —	
Bankränta	<u>20: 67</u>	75: 67

Uttagningar under året:

Överfört till föreningens egna räkenskaper		390: —
--	--	--------

Tillgångar vid årets slut:

Obligation som ovan	1,000: —	
Innestående i bank	<u>215: 91</u>	1,215: 91

3. *Hilda och Alfred Nybergs silverbröllopsfond:*

Tillgångar vid årets början:

Innestående i bank	1,076: 40	
--------------------------	-----------	--

Inkomst under året:

Bankränta	43: 06	1,119: 46
Tillgångar vid årets slut:		
Innestående i bank		1,119: 46

Åbyggnaderna å kolonifastigheten Kampudden äro brandförsäkrade för 35,000:— kronor. Inventarierna därstädes äro brandförsäkrade för 2,000:— kronor. Dessutom har föreningen inbrottsförsäkrat för 3,000:— kronor.

KASSAFÖRVALTAREN.

Undertecknade, som utsetts att granska Karlstads skollovskoloniförenings räkenskaper för år 1927, få härmed efter fullgjort uppdrag avgiva följande

Revisionsberättelse.

Vid revisionen har tagits del av under året förda protokoll.

Räkenskaperna äro noggrant förda och såväl inkomst- som utgiftsposterna verifierade.

Föreningens bankböcker hava inventerats och befunnits i behörig ordning. Obligationer och donationsbrev äro överlämnade till Wermlands Enskilda Bank för öppet förvar.

Inventarier och byggnader äro tillfyllest försäkrade.

I Styrelsens berättelse lämnade uppgifter om föreningens inkomster och utgifter samt dess ställning vid 1927 års utgång, hava vi funnit överensstämmande med räkenskaperna.

Då sålunda ingen anledning till anmärkning förekommit hemställa vi, att full ansvarsfrihet beviljas Styrelsen för förvaltningen under år 1927.

Karlstad den 12 mars 1928.

K.-I. ASPLUND.

CARL HASSELGREN.

I revisionen har från stadsrevisionen deltagit

E. KJELLENBERG.

Rätt avskrivet betygar:

AXEL RYDBORG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 8 oktober 1928.

§ 710.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en av styrelsen för Karlstads förening för anordnande av skollovskolo-

nier gjord framställning om anslag dels till föreningens verksamhet under år 1929 med 2,000 kronor och dels såsom bidrag till täckande av föreningens skulder med 1,000 kronor.

Kammaren fann det visserligen anmärkningsvärt, att föreningens styrelse, såsom inhämtades av dess framställning, låtit för utvidgande av verksamheten utföra omfattande byggnadsarbeten å anläggningarna vid Kampudden utan att dessförinnan hava försäkrat sig om tillräckligt ekonomiskt stöd för företaget, men ville kammaren likväl icke motsätta sig, att staden nu trädde hjälpande emellan, varför kammaren beslöt hemställa, det stadsfullmäktige måtte besluta,

att bevilja Karlstads förening för anordnande av skollovskolonier anslag *dels* å 2,000 kronor för uppehållande av verksamheten under år 1929, *dels* å 1,000 kronor såsom bidrag till täckande av föreningens skulder, med föreskrift tillika, att, därest föreningen skulle ifrågasätta anslag från staden jämväl för år 1930, ansökan därom, åtföljd av redogörelse för föreningens verksamhet och ekonomi under år 1928, skall till stadsfullmäktige insändas före den 1 september 1929; samt

att nu ifrågavarande båda anslag, tillhopa 3,000 kronor, skola. i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.
Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 107.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över Karlstads förenings för skollovskolonier framställning om anslag för år 1929.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infordrat utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit,

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Styrelsens för Karlstads barnkrubba framställning om anslag för år 1929.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads barnkrubba får härmed vördsamt anhålla om ett anslag av kr. 1,000 (ettusen) för rörelsens bedrivande under år 1929.

Därav äro 300 kr. avsedda som *pension* åt f. d. föreståndarinnan vid barnkrubban Laura Dyhlén, vilken för närvarande sedan ett antal år är intagen å Klaraborg.

Revisionsberättelse bifogas.

Karlstad den 18 september 1928.

E. GEDDA.

Ordf. i styrelsen för Karlstads barnkrubba.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, utsedda att granska Karlstads Barnkrubbors räkenskaper och förvaltning för år 1927, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse:

Ingående Balans Konto.

Kapital Konto	31,790: 45	Karlstads Sparbank	647: 80
Skuld till kassören	27: 69	Wermlands Enskilda Bank	3,388: 37
		A.-B. Sydsvenska Banken	5: 22
		Obligationer	7,220: —
		Fastigheten	19,648: 67
		Inventarier	908: 08
	<hr/>		<hr/>
	Kr. 31,818: 14		Kr. 31,818: 14

Vinst- & Förlust Konto.

Löne Konto	1,105: —	Hyreskonto	1,239: 89
Hushålls Konto	1,372: 33	Dagavgifters Konto	453: 40
Omkostnads Konto	1,406: 08	Allmänna Kassen Dona-	
Inventarie Konto 10 %	90: 81	tion	2,058: 66
Dyhléns pension	525: —	Intresse Konto	523: 26
Julfästen	74: 73	Kapital Konto	298: 74
	<hr/>		<hr/>
	Kr. 4,573: 95		Kr. 4,573: 95

Utgående Balans Konto.

Wermlands Enskilda Bank	1,917: 12	Kapital Konto.....	32,491: 71
Obligations Konto	9,189: 50		
Fastigheten	19,648: 67		
Inventarier	717: 27		
Stadens anslag	1,000: —		
Kassa	19: 15		
	<hr/>		<hr/>
	Kr. 32,491: 71		Kr. 32,491: 71

Föreningens räkenskaper och styrelsens protokoll äro av oss genomgångna utan anmärkning.

10 % avskrivning å inventarier är gjord med Kr. 90: 81.

Vi hava undersökt, att såväl banktillgodohavanden som föreningens obligationer, vilka senare äro deponerade hos Wermlands Enskilda Banks notariatavdelning, äro i överensstämmelse med räkenskaperna.

Fastigheten är brandförsäkrad för Kr. 35,000: — och inventarierna för Kr. 4,500: —, vilka värden vi anse betryggande.

Det av Karlstads stad beviljade anslaget för 1927 har lyfts först under 1928, varför detsamma upptagits som fordran.

Då räkenskaperna äro förda med omsorg, och utgifterna äro fullständigt verifierade, samt revisionen i övrigt ej givit anledning till anmärkning, få vi hemställa, att full och tacksam ansvarsfrihet beviljas styrelsen och kassaförvaltaren, för den tid revisionen omfattar.

Karlstad den 26 april 1928.

E. DAHLBERG.

G. NORDSTRÖM.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 8 oktober 1928.

§ 709.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en av styrelsen för Karlstads barnkrubba gjord framställning om anslag å 1,000 kronor för verksamheten under år 1929; och beslöt kammaren hemställa, det stadsfullmäktige måtte besluta,

att bevilja styrelsen för Karlstads barnkrubba ett anslag av 1,000 kronor för verksamhetens bedrivande under år 1929 med föreskrift tillika, att därest anslag för samma ändamål även för år 1930 skulle ifrågasättas, ansökan där-

om, åtföljd av redogörelse för verksamheten under innevarande år, skall till stadsfullmäktige insändas före den 1 september 1929; samt

att nu beviljade anslagsbelopp skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 108.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över styrelsens för Karlstads Barnkrubba av drätselkammaren tillstyrkta framställning om anslag för år 1929, beslöt efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Hamnstyrelsens framställning angående anordnande av ett tullnederlag i nuvarande varuskjulet vid inre hamnen m. m.

Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 5 oktober 1927.

Reg.-n:r 237/Hs 7.

§ 89.

Med påpekande därav att, då transitogods anländer till hamnen med stycke gods båtarna, godset icke alltid och särskilt då lossning sker nattetid kan införas i tullhuset, utan måste i följd härav tullbevakning anlitas, vilket åsamkar trafikanterna icke obetydliga kostnader, hade Karlstads Handelsförening hemställt,

“att styrelsen ville taga i övervägande lämpligheten av att utöka nuvarande varuskjulet vid inre hamnen, varigenom skulle vinnas lämpligt utrymme för ett dylikt tullnederlag för tullgods“.

I en till hamnstyrelsen ingiven skrift hade tullförvaltaren Almer utvecklat tullkammarens synpunkter på den föreslagna anordningen och därvid ställt sig gillande till densamma.

Under överläggningen enades styrelsen om att det i stället för den föreslagna tillbyggnaden vore lämpligare att i södra delen av nuvarande varuskjulet göra en avbalkning för ett tullnederlag och att nordost om byggnaden anlägga ett nytt varuskjul med en golvyta av c:a 200 kvm. Kostnaden här för hade av hamningeniören beräknats till 11,000 kr.

Styrelsen beslöt härefter att ingå till stadsfullmäktige med hemställan, att fullmäktige måtte av lånemedel anvisa 11,000 kr. för ifrågavarande ändamål.

Efter detta besluts fattande inkom från herr Håkansson en så lydande skrift:

“Mot hamnstyrelsens beslut att *dels* inreda en avdelning i nuvarande varuskjulet till tullnederlag och *dels* styrelsens beslut att uppföra nytt varuskjul vid inre hamnen får jag härmed anföra min reservation.

Som skäl för denna min reservation får jag i korthet anföra: för det första att utredning om behovet av ifrågasatt utvidgning saknas, och för det andra att vi böra avvakta resultatet av tullhusets ombyggnad innan nya lokaler upplätas till tullnederlag“.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Justerat:

C. O. AHLMARK. JOSEF LÖFBERG.

Rätt utdraget betygar:
IWAR OLSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1928.

§ 750.

Uppå remiss hade kammaren att avgiva yttrande över framställning från hamnstyrelsen enligt dess protokoll den 5 oktober 1927, § 89, att stadsfullmäktige måtte anvisa ett belopp av 11,000 kronor för anordnande av ett tullnederlag i nuvarande varuskjulet vid inre hamnen samt för uppförande av ett nytt varuskjul därstädes.

Kammaren hade vid flera tillfällen behandlat hamnstyrelsens förevarande

hemställan och därvid övervägt behovet av den sålunda ifrågasatta utvidgningen samt sökt finna en ändamålsenlig lösning av frågan. Sålunda hade vid förändringen av tullhuset planer varit uppe att genom en sammanbindning av tullhuset och nederlagsmagasinet erhålla utrymme för sådant gods, som avsåges i hamnstyrelsens protokoll. Emellertid hade dessa planer icke kunnat realiseras.

Under ärendets behandling hade från trafiknämnden inkommit en så lydande framställning:

Till Drätselkammaren, Karlstad.

Enligt protokoll av den 5 oktober 1927 har hamnstyrelsen beslutat ingå till stadsfullmäktige med anhållan om anslag för dels en avbalkning av nuvarande varuskjul vid inre hamnen, dels ett nytt varuskjul. Då detta ärende för närvarande vilar hos drätselkammaren, har Karlstads stadsfullmäktiges trafiknämnd upptagit ärendet till behandling i syfte att få ett avgörande i frågan påskyndat. Trafiknämnden har därvid sökt att giva frågan en så långt möjligt allsidig behandling, och har härmed äran anföra resultatet av sin utredning.

Det torde vara lämpligt att först göra en orientering rörande sjötulltrafiken och därav betingade lokala anordningar, sådana de i allmänhet utformats i våra sjötullstäder.

I fråga om tullgods särskiljer man två olika typer av varor 1) sorteringsgods och 2) massgods. Till det förra slaget räknas manufakturvaror korta varor etc., som, emballerade i lådor, paket o. d., för tullbehandlings skull uppackas och sorteras i för ändamålet inrättad tullbehandlingslokal eller i avvaktan på förtullningen lagras där eller i närliggande packhuslokal, vilken senare i det följande må betecknas *centralpackhus*. Till det andra slaget (massgods) räknas kolonialvaror såsom kaffe, sirap, frukt, fläsk, tyngre järn varor etc., vilka för tullbehandlings skull ej kräva särskild uppackning, och vilka av skäl, som närmare beröras i det följande, införas i *tullvaruskjul* och där magasineras och förtullas.

Vid lossningen från fartygen uppdelas godset med ledning av märkrullan i dessa två olika slag, av vilka sorteringsgodset omedelbart avföres till centralpackhuset, varemot massgodset forslas till närliggande tullvaruskjul. Massgodset införes således aldrig till centralpackhuset. En sådan forsling skulle vara i hög grad oändamålsenlig, då den givetvis vore förenad med tidsspillan och dyra kostnader för varuägaren. Men icke nog härmed. Centralpackhuset skulle ej tillnärmelsevis kunna rymma det skrymmande massgodset, som helt naturligt utgör den ojämförligt största varumängden av inkommande gods

Det vore även meningslöst att för detta slags varor hålla så dyrbara lagerlokaler. Centralpackhusen äro således uteslutande avsedda för lagring och tullbehandling av sorteringsgods och äro på grund härav även i de största sjöstäderna av relativt mindre dimensioner, varemot tullvaruskjulen i allmänhet äro rymligt tilltagna.

Fördelarna för varuägarna av dessa tullskjul, belägna i närheten av lossningskajen, äro påtagliga. Den korta distansen från fartygen till skjulen gör godsinförslingen bekväm och förenad med minsta möjliga kostnad. Förtullningen av massgodset sker i skjulen, där tullexpeditioner, enkla kurer med vågattiralj, äro inrättade. Nattetid stängas skjulen, och varorna ligga på samma sätt som i centralpackhusen inom tullens vård och utan kostnad för varuägaren. Icke blott vid de större utan jämväl vid så gott som alla även mindre tullplatser finnas sedan lång tid tillbaka dylika tullvaruskjul.

Vad nu Karlstad beträffar, har förr i tiden den huvudsakliga förtullningen försiggått i tullhusbyggnaden. Förtullningen av kolonialvaror har visserligen förekommit i ej ringa utsträckning, sedan lång tid tillbaka. På den tiden var emellertid styckeogodsmängden i tullpackhuset mindre än nu, och massgodset inkom med längre mellanrum.

Nu har emellertid, under sista decenniet importen på Karlstad ökat högst väsentligt både ifråga om massgods och sorteringsgods.

Nedanstående tablå, hämtad ur tullkammarens handlingar, torde här ha sitt intresse.

Uppbörd av tullmedel.

År 1911	811,945: 51	} I dessa siffror ingå tull för tobak med c:a 50 %.
” 1912	827,936: 41	
” 1913	848,202: 86	
<hr/>		
$\frac{1}{7}$ 1924— $\frac{30}{6}$ 1925	996,967: 13	} I dessa siffror ingår ingen tull för tobak.
$\frac{1}{7}$ 1925— $\frac{30}{6}$ 1926	967,888: 55	
$\frac{1}{7}$ 1926— $\frac{30}{6}$ 1927	1,107,082: 61	
$\frac{1}{7}$ 1927— $\frac{29}{2}$ 1928 = 8 mån. .	902,598: 36	

Senaste siffror över tulluppbörden omfattande perioden juli—februari 1927—28 utvisar en ökning av ej mindre än c:a 260,000 kr. jämförd med motsvarande siffror 1926—27. Ensamt denna ökning tillförde staden i tolagsmedel en merinkomst av c:a 13,000 kr. mot föregående år. Beräknas uppbörden år 1913 med borteliminerande av tullen å tobak till c:a 400,000 kronor,

så framgår att importen av andra varor (under 15 år) ökat med ej mindre än nära 300 %.

Då denna ökning till ej oväsentlig del beror av den stegrade importen av kolonialvaror, är det således importörerna i denna varubransch, som på det närmaste beröras av föreliggande fråga.

Det är också från detta håll, som klagomålen försports.

Vid lossning från fartygen av här omhandlade gods, nödgas varuägarne genast stå till hands med fordon för att frakta godset till det c:a 150 meter därifrån belägna tullpackhuset. Det gäller då att komma i god tur för tullbehandling. Som var och en vill undvika att låta varorna ligga på kajen under tullbevakning och tiden är knapp, uppstår härvid alltid stor oreda. Anlända fartygen efter tullexpeditionens slut, kan ej förhindras, att godset blir kvarliggande på öppen kaj. Begäres då "övertidsexpedition", tillkomma nya kostnader för varuägaren. Vid varje tillfälle kajgodset, även i mindre poster, inforslas i tullpackhuset för provvägning o. d. kan trängsel där ej undvikas. Detta några av de klagomål som framstälts.

Som här förut tydligt visats, skulle ett tullvaruskjul på ett enkelt sätt avlägsna alla dessa olägenheter.

Vad slutligen de nyinredda magasinslokalerna i tullhuset beträffar, så har trafiknämnden sedan arbetet därmed fortskridit så långt att det blivande utrymmet med säkerhet kan fastställas, kunnat konstatera, att detsamma blivit något mindre än den nuvarande åt öster vettande lokalen. Till minskningen har bidragit ett vindfång vid inkörsporten, toalettrum, som inbyggts i magasinet, en expeditionskur vid västra väggen samt öppningen till förbindelsegången, som leder till nederlags- och transitomagasin, framför vilken öppning gods ej kan lagras. Förbindelsegången läser icke heller lämpa sig till upplagsplats, då passagen måste vara fri. Angränsande stenmagasin upptages av nederlags- och transitomagasin. Något mer-utrymme komma således de nyinredda lokalerna icke att erbjuda.

Efter vad förut i denna utredning visats, skulle, även om ökat utrymme i nämnda lokaler vunnits, detta icke ur trafiksynpunkt ha löst frågan på nöjaktigt sätt.

Med stöd av vad här ovan anförts får trafiknämnden hemställa, att drätselkammaren ville ånyo upptaga föreliggande fråga till behandling och med beaktande av anförda synpunkter framlägga förslag till stadsfullmäktige om uppförande intill plåtskjulet vid inre hamnen av ett tullvaruskjul av

sanma konstruktion, som det förstnämnda, och att kostnaderna härför måtte utgå av staden tillkommande tolagsmedel.

Karlstad den 14 april 1928.

För Trafiknämnden:
VALDEMAR VENDEL.
Ordförande».

Med förmälan, att jämväl tullmyndigheterna vore intresserade av frågans lösning, hade tullkammaren inkommit med följande skrivelse:

”Till Drätselkammaren i Karlstad.

I skrivelse till hamnstyrelsen i Karlstad den 24 sistlidne september har tullkammaren för sin del livligt tillstyrkt en hemställd från Karlstads Handelsförening om inrättande intill det vid inre hamnen belägna plåtskjulet av ett uteslutande för tullgods avsett magasin. Ävenledes vill tullkammaren, som varit i tillfälle att taga del av en från Trafiknämnden till drätselkammaren den 14 sistlidne april avlåten skrivelse i samma ämne, vitsorda den av nämnden utförligt motiverade framställningen.

Till en början har denna fråga företrädesvis gällt trafikintresset, men sedan den nya tullstadgan från och med den 1 sistlidne maj trätt i kraft, har ärendet blivit av största vikt även för tullkammaren. Den nya tullstadgan inrymmer nämligen vissa bestämmelser angående tullkontrollen, som befaras medföra icke önskvärda merkostnader för statsverket, därest tullmagasin av ifrågavarande slag icke finnes tillgängligt.

Tullkammaren, som således själv här har ett viktigt intresse att bevaka, har därför äran hemställa, att drätselkammaren ville hos stadsfullmäktige göra framställning om inrättande snarast möjligt av merberörda tullmagasin, vartill kostnaderna torde böra utgå av tolagsmedel. Även utbeder sig tullkammaren tillfälle att medverka vid den detaljerade utformningen av magasinet.

Karlstads tullkammare den 4 juni 1928.

e. f. K. HOLMBERG“.

Efter föredragning av samtliga handlingarna, beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte bevilja hamnstyrelsen ett anslag å 11,000 kronor för inredande i nuvarande varuskjulet vid inre hamnen av lokal för nederlag av tullgods samt för uppförande av ett nytt varuskjul därstädes ävensom bestämma, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 109.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över hamnstyrelsens framställning angående anordnande av ett tullnederlag i nuvarande varuskjulet vid inre hamnen m. m.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infortrat utlåtande; och beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående anslag till täckande av kostnaderna för bevakning av stadens intressen i målet angående Vänerns reglering.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1928.

§ 729.

Stadsfullmäktige beviljade den 17 november 1927, enligt § 217 i protokollet, ett förslagsanslag å 6,000 kronor till täckande av kostnader för bevakning av stadens intressen i målet angående Vänerns reglering. Omkostnaderna hittills under innevarande år hava uppgått till 7,435 kronor 93 öre, därav juridiska biträdet advokaten Otto R. Alrutz uppburit 4,500 kronor och tekniska biträdet Aktiebolaget Vattenbyggnadsbyrån 1,346 kronor 10 öre. Vattendomstolen har under sistlidne juli månad hållit syn eller undersökning å fastigheter och anläggningar här i staden, och ärendet har nu framskridit så långt, att Vattenbyggnadsbyråns biträde torde erfordras endast för vissa kompletteringar. Drätselkammaren har därför ansett, att anslaget för nästa år kan nedsättas till 4,000 kronor, vilket belopp upptagits i statförslaget.

Kammaren beslöt nu ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att fullmäktige måtte för år 1929 till täckande av kostnader för bevakning av stadens intressen i målet angående Vänerens reglering bevilja ett förslagsanslag å 4,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, utgå medelst uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 110.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående anslag till täckande av kostnaderna för bevakning av stadens intressen i målet angående Vänerens reglering, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående anslag å Centralförrådets extra stat för år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1928.

§ 731.

I det av drätselkammaren förut denna dag godkända statförslaget för stadens centralförråd för år 1929 hade å extra stat upptagits ett belopp av 3,000 kronor för inköp av inventarier.

Kammaren beslöt ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att stadsfullmäktige måtte för berörda ändamål anvisa ett anslag av 3,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 111.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående anslag å centralförrådets extra stat för år 1929, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående anslag till täckande av kostnaderna för vissa nödhjälpsarbeten.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1928.

§ 732.

Angående tilläggsanslag till täckande av kostnaderna för såsom nödhjälpsarbeten utförda gas-, vatten- och avloppsledningar i sydvästra delen av Herrhagen hade stadskamreraren ingivit en så lydande framställning:

“Till Drätselkammaren.

Med överlämnande av en avräkning å såsom nödhjälpsarbete utförda gas-, vatten- och avloppsledningar i Karla- m. fl. gator (Stadsfullmäktiges beslut den 15 september 1927, § 178), får jag härmed vördsamt hemställa, att

drättselkammaren ville hos stadsfullmäktige begära för ändamålet erforderligt tilläggsanslag, kr. 5,805: 63.

Karlstad i stadskamrerarekontoret den 8 oktober 1928.

H. WESTLIN“.

Härvid fanns fogad denna avräkning:

“Såsom nödhjulsarbeten utförda gas-, vatten- och avloppsledningar i Karla- m. fl. gator å Herrhagen.

Anslag av stadsfullmäktige den 15 september 1927, § 178 ..... 66,000: —

Medelanskaffning:

Ny upplåning ..... 56,000: —

Beräknat statsbidrag ..... 10,000: —

Kostnader:

År 1927 ..... 24,819: 09

År 1928 ..... 45,409: 42 70,228: 51

Överskridet anslag 4,228: 51

Utbekommet statsbidrag 8,422: 88

Det utbekomna statsbidraget understiger det beräknade med 1,577: 12

Erforderligt tilläggsanslag:

Överskridet anslag 4,228: 51

Skillnad mellan beräknat och verkligt statsbidrag 1,577: 12

Kronor 5,805: 63

Karlstad i stadskamrerarekontoret den 8 oktober 1928.

H. WESTLIN“.

Efter föredragning härav upplystes, att överskridandet av de för ifrågasvarande ledningsarbeten beviljade anslagen orsakats av att arbetet måst utföras under synnerligen ogynnsamma väderleksförhållanden med djup tjäle samt omväxlande frost- och töväder, men att därigenom till förmån för de arbetslösa åtgått flere arbetsdagar.

Vidare antecknades, att kammaren i anledning av en utav stadsfullmäktige enligt beslut den 15 mars 1928 gjord framställning från landstinget bekommit 6,000 kronor såsom bidrag till lindrande av oförvårdad arbetslöshet inom staden, och att bidraget i fråga jämlikt fullmäktiges förenämnda beslut skulle för angivna ändamålet användas i enlighet med de närmare föreskrifter, som av stadsfullmäktige komme att meddelas.

Kammaren beslöt nu föreslå stadsfullmäktige att disponera det från landstinget bekomna bidraget sålunda,

att 5,805 kronor 63 öre användas till täckande av merkostnad för såsom nödhjälpsarbeten utförda gas-, vatten- och avloppsledningar i Karla-, Geijers-, Hammarö- och Kanikenäsgatorna; samt

att 194 kr. 37 öre tillföres centralförrådet såsom bidrag till kostnaderna för makadamtillverkningen vid Tallåsen år 1928.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 112.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående anslag till täckande av kostnaderna för vissa nödhjälpsarbeten, beslöt efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående anslag till Simsällskapet för anställande av simlärare.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1928.

§ 744.

Karlstads Simsällskap hade med begäran om anslag för sin verksamhet under år 1929 till kammaren inkommit med en så lydande framställning:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

Härmed få vi vördsamt anhålla, att drätselkammaren måtte hos stadsfull-

mäktige åt oss utverka ett anslag av 700 kr. för år 1929 att utgå såsom bidrag till simlärarnas avlöning och å enahanda villkor som under sistförflutna fem åren.

Karlstad den 11 oktober 1928.

För Karlstads Simsällskap

Enligt uppdrag:

ARTUR PAGELS.

Sekr. »

Härvid fanns fogad denna

”Uppgift å Karlstads Simsällskaps inkomster och utgifter per ¹¹/₁₀ 1928.

Debet.

Behållning från år 1927.....		646: 26
Netto av Vårfest å Kanikenäset	1,109: 43	
Tävlingar (brutto)	949: 25	
Medlemsavgifter	60: —	2,118: 68
Badhusets inkomster:		
Stadens anslag	700: —	
Badavgifter	320: —	1,020: —
		<u>Kronor 3,784: 94</u>

Kredit.

Sällskapets utgifter		1,210: —
Badhusets utgifter:		
Löner till simlärare och biljettris	955: —	
Övriga	962: 66	1,917: 66
Behållning		656: 97
		<u>Kronor 3,784: 94</u>
Sällskapets skulder pr ³¹ / ₁₂ 1927 utgjorde		1,796: 18
och utgöra per ¹¹ / ₁₀ omkr.		1,100: —

Karlstad den 19 oktober 1928.

ARTUR PAGELS.

Sekr. »

Efter överläggning i ärendet beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte för år 1929 bevilja Karlstads Simsällskap ett anslag av 700 kronor såsom bidrag till kostnaden för anställande av simlärare under villkor, att sällskapet under samma års badsäsong lämnar stadens skol-

ungdom tillfälle till kostnadsfri simundervisning varje dag emellan klockan tio förmiddagen och ett eftermiddagen; samt

att fullmäktige måtte bestämma, att ifrågavarande anslag skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 113.

Uppå remiss hade beredningsutskottet att yttra sig över drätselkammarens framställning angående anslag till Simsällskapet för anställande av simlärare; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående anslag å vatten- och avloppsverkets extra stat för år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1928.

§ 730.

I det av drätselkammaren förut denna dag godkända statförslaget för stadens vatten- och avloppsverk för år 1929 hade å extra stat upptagits följande utgiftsposter:

för servisledningar vid vattenverket	5,000: —
„ vattenmätare och övriga inventarier	5,800: —
„ servisledningar vid avloppsverket	4,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 14,800: —

Efter anteckning härav beslöt kammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan:

att fullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål anvisa ett anslag av 14,800 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 114.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående anslag å vatten- och avloppsverkets extra stat för år 1929, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Lönenämndens förslag till värdering av vissa befattningshavares naturaförmåner och sportler under innevarande år.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 15 oktober 1928.

§ 24.

Sedan nämnden hos vederbörande delegationer anhållit om uppgifter, huruvida för innevarande år några förändringar ansåges erforderliga i det av stadsfullmäktige den 17 november 1927 godkända förslaget till värdering av vissa befattningshavares naturaförmåner och sportler, hade nu till nämnden dylika uppgifter inkommit från samtliga av ärendet berörda delegationer; och beslöt nämnden, som icke fann skäl till avvikelser från de lämnade uppgifterna, att uppgöra och till stadsfullmäktige med hemställan om godkännande överlämna ett så lydande

Hamnstyrelsen:

Hamnkaptenen, fri bostad med lyse	1,100:—
Hamnförmannen, fri bostad.....	400:—
Slussvakten, fri bostad	300:—

Flickskolan:

Föreståndarinnan, fri bostad m. m.....	1,970:—
Vaktmästaren, fri bostad m. m.....	500:—

Folkskolan:

Samtliga lärare och lärarinnor, bostad och bränsle i enlighet med av stadsfullmäktige år 1927 fastställt belopp.

Överläraren	} 500:—
Sånglärare	
Trädgårdslärare	600:—
Vaktmästarna, fri bostad om 1 rum o. kök, med bränsle och ljus..	600:—
Vaktmästarinnan vid norra skolan, fri bostad om 1 rum och kök med bränsle och ljus	600:—

Badhusstyrelsen:

Badmästaren, 1:ste, naturaförmåner och sportler.....	1,500:—
„ , 2:dre, sportler	600:—
Baderskorna, lön och sportler.....	1,000:—

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

§ 755.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges herr ordförande hade kammaren att avgiva yttrande över lönenämndens förslag enligt dess protokoll den 15 oktober 1928, § 24, till värdering av vissa befattningshavares naturaförmåner och sportler under innevarande år; och beslöt kammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte godkänna lönenämndens ifrågavarande förslag.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 115.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över lönenämndens förslag till värdering av vissa befattningshavares naturaförmåner och sportler under år 1928.

Häröver hade drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,
att stadsfullmäktige måtte godkänna lönenämndens ifrågavarande förslag.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Folkskolestyrelsens framställning angående ersättning under år 1929 åt folkskolans lärarepersonal för i lag föreskrivna naturaförmåner.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till bifogade protokollsutdrag får Karlstads folkskolestyrelse vördsamt anhålla, att stadsfullmäktige ville för år 1929 fastställa den av folkskolestyrelsen föreslagna ersättningen åt folkskolans personal för i lag föreskrivna naturaförmåner.

Karlstad den 14 september 1928.

Å Karlstads Folkskolestyrelsens vägnar:

ANDERS LÖFBERG.

Ordförande.

Axel Rydborg.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde hos Karlstads folkskolestyrelse den 11 september 1928.

§ 77.

Hos folkskolestyrelsen hade dess byggnads- och ekonominämnd föreslagit att till stadsfullmäktige ingå med framställning om att författningensligt före-

skrivnen bostadsersättning åt folkskolornas personal måtte under kalenderåret 1929 utgå med samma belopp, som av stadsfullmäktige fastställts för innevarande år, eller:

för ordinarie folkskollärare	1,000: — kr.
” ” folkskollärarynna	750: — ”
” ” småskollärarynna	500: — ”
” extra ordinarie eller vikarierande folkskollärare	600: — ”
” ” ” ” ” folkskollärarynna ...	500: — ”
” ” ” ” ” småskollärarynna ...	400: — ”

Därjämte hade byggnads- och ekonominämnden föreslagit styrelsen att hos stadsfullmäktige hemställa om att lärarepersonalens bränsleersättning måtte till följd av sänkta vedpriser minskas och under år 1929 utgå med följande belopp:

		(motsvarande belopp år 1928)
för ordinarie folkskollärare	230: — kr.	250: — kr.
” ” folkskollärarynna ...	180: — ”	195: — ”
” ” småskollärarynna ...	130: — ”	140: — ”
” e. o. eller vik. lärare	130: — ”	140: — ”

Folkskolestyrelsen beslöt i enlighet med vad av byggnads- och ekonominämnden föreslagits.

Som ovan.

In fidem:
AXEL RYDBORG.

Justerat å folkskoleexpeditionen fredagen den 14 september 1928 klockan 5,30 e. m.

ANDERS LÖFBERG.

HOLTER HULTMAN.

JOHAN WÄSTLUND.

Rätt utdraget betygar:
Axel Rydborg.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 15 oktober 1928.

§ 25.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över folkskolestyrelsens förslag enligt dess protokoll den 16 september 1928, § 77, angående ersättning under år 1929 åt folkskolans personal för i lag föreskrivna naturaförmåner.

Nämnden beslöt vid nu företagen behandling av ärendet hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte besluta att ersättning under år 1929 till folkskolans lärarepersonal för de i lag föreskrivna naturaförmåner skall utgå med de belopp, folkskolestyrelsen föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

§ 756.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över folkskolestyrelsens framställning angående ersättning under år 1929 åt folkskolans lärarepersonal för i lag föreskrivna naturaförmåner, i vilket ärende lönenämnden den 15 oktober 1928, § 25 i protokollet, avgivit yttrande.

Efter överläggning i ärendet beslöt kammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad lönenämnden i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 116.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över folkskolestyrelsens framställning angående ersättning under år 1929 åt folkskolans lärarepersonal för i lag föreskrivna naturaförmåner.

Häröver hade drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtande; och beslöt beredningsutskottet, som icke fann anledning till erinran mot förslaget, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad lönenämnden föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Arbetslöshetskommitténs framställning om anslag till administrationskostnader under år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med arbetslöshetskommittén i Karlstad den 3 oktober 1928.

§ 7.

Kommitténs verksamhet måste säkerligen fortsättas även under nästa år i minst samma omfattning som hittills. För administrationskostnaderna, huvudsakligen bestående av arvoden till sekreterare och arbetsförmedlingsanstaltens föreståndare, vilken sistnämnde har åliggande att dagligen stå de arbetslösa till tjänst genom att mottaga och registrera deras anmälningar, avstämpla deras inskrivningskort o. s. v., behöver kommittén att hava visst belopp till förfogande. Anslaget för innevarande år utgör 2,000 kronor, men torde kunna nedsättas till 1,500 kronor. Kommittén beslöt nu hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte för år 1929 bevilja ett förslagsanslag av 1,500 kronor till arbetslöshetskommitténs administrationskostnader.

Denna § förklarades genast justerad.

In fidem:
PER ZANDÉN.

Rätt utdraget, betygar
PER ZANDÉN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

§ 762.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en av arbetslöshetskommittén gjord framställning om anslag till kommitténs administrationskostnader under år 1929; och beslöt kammaren i ärendet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål bevilja ett anslag av 1,500 kronor med bestämmelse, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 117.

Beredningsutskottet, som hade att yttra sig över av arbetslöshetskommittén gjord framställning om anslag till administrationskostnader under år 1929, över vilken framställning drätselkammaren avgivit infordrat utlåtande, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Arbetslöshetskommitténs framställning om anslag till täckande av utgifter för arbetslösas placering å främmande arbetsplatser m. m.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med arbetslöshetskommittén i Karlstad den 3 oktober 1928.

§ 8.

Kostnaderna för arbetslösas placering å främmande arbetsplatser hava hittills under innevarande år uppgått till 1,698 kronor 52 öre, vilket belopp guldits av det anslag å 2,000 kronor, som stadsfullmäktige den 17 november 1927 för ändamålet anvisat. Då det vore anledning antaga, att under nästa års vinter och höst arbetslösheten bleve lika omfattande som under de närmast föregående åren, och då det vid sådant förhållande vore av vikt för kommittén att hava möjligheten öppen att sända arbetslösa till statliga nödhjälpsarbeten å andra orter, beslöt kommittén med framhållande av att det åligger vederbörande kommun att sörja för de arbetslösas utrustning med kläder, betala ortstillägg och eventuell sjukvård, förskottera resekostnader m. m., att ingå till stadsfullmäktige med hemställa,

att fullmäktige måtte för år 1929 bevilja ett förslagsanslag å 2,000 kronor till täckande av utgifter för arbetslösas placering å främmande arbetsplatser

samt för andra åtgärder, vilka i samband därmed kunna bliva nödiga i syfte att bistå de arbetslösa.

Denna § justerades genast.

In fidem:
PER ZANDÉN.

Rätt utdraget, betygar
PER ZANDÉN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

§ 763.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en av arbetslöshetskommittén gjord framställning om ett förslagsanslag å 2,000 kronor till täckande av utgifter för arbetslösas placering å främmande arbetsplatser samt för andra åtgärder, vilka i samband därmed kunde bliva nödiga i syfte att bistå de arbetslösa.

Kammaren beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för år 1929 för ifrågavarande ändamål anvisa ett förslagsanslag å 2,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 118.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över arbetslöshetskommitténs av drätselkammaren tillstyrkta framställning om anslag till täckande av utgifter för arbetslösas placering å främmande arbetsplatser m. m., beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Lärarekollegiets vid seminariet framställning om anslag till skolresor för barn vid seminariets övningsskola.

Till Karlstads Stadsfullmäktige.

I skrivelse till Karlstads stadsfullmäktige den 26 september 1927 gjorde lärarekollegiet vid folkskoleseminariet i Karlstad framställning om att stadsfullmäktige för år 1928 måtte bevilja ett anslag av Etthundra (100: —) kronor att efter vederbörlig ansökning användas till understöd åt skolresor för barn vid Karlstads folkskoleseminariums övningsskola. Genom beslut den 15 december 1927 biföllo stadsfullmäktige denna framställning. För den förståelse, stadsfullmäktige härigenom visat uppfostringsarbetet vid seminariets övningsskola frambär lärarkollegiet sin varma tacksamhet.

Samma skäl, som anfördes i lärarkollegiets ovanberörda skrivelse den 26 september 1927 föreligga fortfarande för anslaget utgående även under år 1929. På grund härav får lärarkollegiet hemställa,

att Karlstads stadsfullmäktige för år 1929 ville bevilja ett anslag av Ett-hundra (100: —) kronor, att användas till understöd åt skolresor för barn vid Karlstads folkskoleseminariums övningsskola.

Karlstad den 19 september 1928.

Å Lärarekollegiets vid Karlstads folkskoleseminarium vägnar:

ALBIN OLSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkam-maren i Karlstad den 22 oktober 1928.

§ 765.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en av lärarekollegiet vid Karlstads folkskoleseminarium gjord framställning om anslag å 100 kronor till skolresor för barn vid seminariets övningsskola.

Efter överläggning beslöt kammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte för år 1929 till ifrågavarande ändamål bevilja ett anslag av 100 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 119.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över lärarekollegiets vid Seminariet framställning om anslag till skolresor för barn vid Seminariets övningsskola.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infortrat utlåtande; och beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning om anslag å gasverkets extra stat för år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet hos belysningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 78.

Beslöt styrelsen ingå till stadsfullmäktige med anhållan om anslag å 11,500 kronor till täckande av de i uppgjort förslag till extra stat för gasverket för år 1929 upptagna utgifter samt föreslå, att beloppet anskaffas genom uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Karlstads Gasverks extra stat för år 1929.

Utbetalningar.

Anläggningar:

E 5 a)	Ledningsnätets utvidgning	2,000: —	
E 5 b)	Servisledningar	5,000: —	7,000: —

Driftapparater:	
G. Gasmätare	4,000: —
I. Inventarier	500: —
	Kronor 11,500: —

Inbetalningar.

Erforderligt anslag att täckas genom uttaxering ..... Kronor 11,500: —
 Karlstad den 28 september 1928.

KARL AD. FALK.

ERIK BJÖRKMAN.

THURE BYTTNER.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

Reg.-n r 238 Gv. 22.

§ 766.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över belyningsstyrelsens framställning om anslag å 11,500 kronor till täckande av de i gasverkets extra stat för år 1929 upptagna utgifter; och beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål anvisa ett anslag å 11,500 kronor med bestämmelse, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 120.

Beredningsutskottet, som hade att yttra sig över belyningsstyrelsens av drätselkammaren tillstyrkta framställning angående anslag å gasverkets extra stat för år 1929, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens av magistraten överlämnade förslag angående allmänna lyshållningen under år 1929.

Till Stadsfullmäktige.

Förslag till allmänna lyshållningen år 1929 får Magistraten överlämna och förklara sig icke hava något att därutinnan erinra.

Magistraten förutsätter därvid, att den nu för svaga belysningen i Nygatan mellan Åttkantsgatan och Östra bron samt i Åttkantsgatan från Nygatan till järnvägsundergången på försök upphjälpes medelst kraftigare lampor i befintlig armatur, därom belysningsverket lovat att föranstalta. Skulle detta icke visa sig tillfyllest, får Magistraten i saken återkomma framdeles.

Karlstad den 18 oktober 1928.

På Magistratens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Utdrag av protokoll, hållet hos belysningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 80.

Beslöt styrelsen godkänna och till magistraten överlämna av belysningsingeniören upprättat förslag, slutande å en summa av 45,092 kronor 50 öre, rörande allmänna lyshållningen för år 1929 (Bil. A).

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Till Belysningsstyrelsen i Karlstad.

Härmed får undertecknad föreslå, att den allmänna lyshållningen i staden under år 1929 måtte bestridas av redan befintliga lampor med följande ändringar och utökningar.

A. Allmän gatubelysning.

1. Genom drätselkammarens försorg har under år 1928 utsatts ytterligare tre trafikfyrrar, en i hörnet av Kungs- o. Ö:a Torggatorna vid Läroverket, en vid slussbron och en i hörnet av Åttkants- o. Nygatorna, vilka samtliga

försetts med elektr. belysning, och föreslås att avgifterna för dessa nya fyra sättes till samma som förutvarande eller 65: — kr. pr styck och år.

2. Enligt inkomna ansökningar och efter styrelsens kommitterades förslag har styrelsen efter prövning funnit av behovet påkallat, att gatubelysningen ändras och utökas med följande lampor:

Ändring av belysningen.

Efter omplacering av lamporna å gatan norr om kv. Udden kan en lampa indragas och kommer lyshållningsförslaget därmed att reduceras med 1 aftonlampa å 35: — kr.

Utökning av belysningen.

4 st. aftonlampor å 35: — kr. å promenaden runt Sandgrund enl. särskilt förslag:

1 st. nattlampa å 65: — kr. å befintlig stolpe utanför fastigheten Långgatan n:o 1.

1 st. nattlampa å 55: — kr. å befintlig stolpe mellan tomterna 6 o. 10 i första tvärgatan på Karlsgrund.

2 st. nattlampor å 55: — kr. å befintliga stolpar i tvärgatorna mellan tomterna 23 o. 29 samt 34 o. 36 å Karlsholm.

1 st. nattlampa å 55: — kr. å befintlig stolpe utanför tomt 32 å Lamberget.

2 st. nattlampor å 55: — kr. varav en å befintlig och en å ny stolpe på vägen till gamla "Järnvågen" å Kanikenäset.

B. Avgifter.

Med härovan föreslagna förändringar skulle för år 1929 följande avgifter komma att utgå:

från år 1928 kvarstående lampor:

329 st. elektr. aftonlampor	å 35: — kr.	11,515: —	
16 „ afton- o. morgonlampor	å 35: — „	560: —	
390 „ nattlampor	å 65: — „	25,350: —	
125 „ nattlampor	å 55: — „	6,875: —	
3 „ nattlampor	å 32: 50 „	97: 50	44,397: 50

tillkommer för utökning och nyanläggning
enligt avdeln. A, punkt 1 och 2;

3 st. aftonlampor á 35: — kr.	105: —	
6 „ nattlampor á 55: — „	330: —	
4 „ nattlampor á 65: — „	260: —	695: —

Den totala avgiften under år 1929 bliver alltså..... Kronor 45,092: 50
Karlstad den 27 sept. 1928.

J. THALÉN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

§ 767.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över belysningsstyrelsens av magistraten förordade förslag angående allmänna lyshållningen under år 1929; och beslöt kammaren, som ej fann anledning till anmärkning mot förslaget, hos stadsfullmäktige hemställa, det fullmäktige måtte besluta,

att godkänna ifrågavarande lyshållningsförslag; samt

att i enlighet därmed till kostnadernas täckande anvisa ett anslag å 45,092 kronor 50 öre att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, anskaffas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 121.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över belysningsstyrelsens av magistraten överlämnade förslag angående allmänna lyshållningen under år 1929.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infortrat utlåtande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning om anslag för ordnande av bättre gatubelysning samt för utförande av vägbelysning å Sandgrund.

Utdrag av protokoll, hållet hos belysningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 79.

Sedan styrelsen för utredning och yttrande till delegerade för lyshållningen remitterat inkomna framställningar om bättre gatubelysning med mera, hade delegerade i anledning härav avgivit utredning och förslag (Bil. A.) och godkände styrelsen nu förslaget samt beslöt hos stadsfullmäktige hemställa om ett anslag å 2,190 kronor att bestridas genom uttaxering till täckande av utgifterna för de uti förslaget upptagna kostnader för nyanläggningar.

Den sammanlagda årliga kostnaden för den utökade gatubelysningen, uppgående till 535 kronor, skulle, jämte kostnaderna för belysningen uti uppsatta trafikfyror, uppgående till 195 kronor, upptagas i förslaget till allmänna lyshållningen för år 1929.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Till Belysningsstyrelsen.

Belysningsstyrelsens kommitterade för allmänna lyshållningens ordnande få härmed efter verkställd granskning avgiva följande utlåtande över inkomna framställningar om nya lyktor:

§ 61. *Herrar Anders G. Larssons m. fl. fastighetsägare å Ö:a Sjöstad och Nedre Örsholmen framställning om utsträckning av vägbelysningen bort emot banvaktsstugan vid Ö:a Sjöstad.*

Då platsen icke är bebyggd på långa sträckor finna sig kommitterade av principiella skäl icke kunna tillstyrka framställningen.

§ 62. *Herr K. R. Anderssons framställning om anbringande av en lampa framför tomt n:o 1 å Långgatan.*

Kommitterade tillstyrka uppsättandet av en lampa på den i framställningen åsyftade stolpen. Anläggningskostnaden utgör 55:— kronor och årliga kostnaden 65:— kronor.

§ 131. *Herrar Viktor Nilssons m. fl. framställning om ordnande av belysningen i 1:sta tvärgatan i Karlsgrund.*

Kommitterade föreslå uppsättandet av en lampa i befintlig stolpe mellan tomterna 6 och 10. Anläggningskostnaden blir 60: — kronor och årliga kostnaden 55: — kronor.

Muntlig framställning av herr Joh. Sjöstedt, Mariebergsvägen n:r 13 om uppsättandet av en lampa i Seminariegatan.

Kommitterade, som på platsen undersökt förhållandet, anse att sedan befintlig lampa vid Kvarnbergsgatan blivit bättre placerad för belysning å Seminariegatan, någon ytterligare lampa i gatan ej är erforderlig.

Till Belysningsstyrelsen inkommen skriftlig framställning från Herrar L. Gust. Werner m. fl. om utsträckning av vägbelysningen i tvärgatorna mellan tomterna 23 och 29 resp. 34 och 36 i Karlsholm.

Kommitterade föreslå uppsättandet av en lampa i vardera gatan på befintliga stolpar vid tomterna 27 och 41. Anläggningskostnaden utgör 110: — kronor och årliga kostnaden 110: — kronor.

Muntlig framställning dels från byggnadskommittéerade för museibyggnaden och dels från Fiskodlingsanstalten om ordnande av belysning i vägen runt Sandgrund.

Kommitterade anse sig böra tillstyrka anläggande av vägbelysning i enlighet med av belysningsingeniören uppgjort förslag, som avser uppsättande av 4 st. aftonlampor på ett inbördes avstånd av c:a 120 m. Anläggningen beräknas ordnad med jordkabel samt med järnstolpar. Anläggningskostnaden utgör 1,720: — kr. och årliga kostnaden 140: — kronor.

Muntlig framställning av fastighetsägare vid området Söderäng om belysning vid tvärgatan mellan tomterna 2 och 19.

Kommitterade anse sig icke kunna tillstyrka någon ytterligare lampa men föreslå förflyttning av befintliga lampor i Romstadsvägen så att en lampa blir anbringad på befintlig stolpe vid tvärgatan.

Muntlig framställning genom herr O. F. Nilsson från bebyggare vid Lambergskolonien om uppsättandet av en lampa vid nybebyggt område.

Kommitterade anse sig böra tillstyrka framställningen och föreslå att en lampa uppsättes i befintlig stolpe vid tomt n:o 32. Anläggningskostnaden blir 55: — kronor och årskostnaden 55: — kronor.

Kommitterades eget förslag om belysning i vägen förbi Karlstads Båtvarv mot Gamla Järnvågen.

Kommitterade vilja samtidigt föreslå anordnande av två lampor i ovan nämnda väg nämligen en lampa på befintlig stolpe vid Gamla Vågmästare-

bostaden och en lampa på ny stolpe i vägkröken söder om båtvarvet. Anläggningskostnaden utgör 190: — kronor och årliga kostnaden 110: — kronor.

Karlstad den 17 september 1928.

KARL AD. FALK.

EMIL ANKERS.

J. A. HÅKANSSON.

Förslag till utförande av vägbelysning på Sandgrund.

Bifogade karts-kiss utvisar den tilltänkta placeringen av 4 st. lampor. Lamporna bliva således placerade på c:a 120 m. inbördes avstånd vilket givetvis icke beräknas giva annat än ett visst vägledningsljus men för närvarande må anses tillräckligt.

Anläggningen beräknas utförd med jordkabel och järnstolpar försedda med hängande, ljusspridande armaturer.

Anläggningskostnad:

Jordkabel 3×2,5 kv.-mm. samt kabelgarnityr inkl. nedläggning	920: —
Stolpar	400: —
Armaturer	200: —
Anslutningscentral	40: —
Tegel, transporter och diverse materiel	60: —
Arbetskostnad	100: —
	Kronor 1,720: —

Karlstad den 17 september 1928.

J. THALÉN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

Reg.-n:r 339 Ev. 55.

§ 768.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över belysningsstyrelsens framställning om anslag för ordnande av bättre gatubelysning samt för utförande av vägbelysning å Sandgrund; och beslöt kammaren hemställa,

att stadsfullmäktige för ifrågavarande ändamål måtte anvisa ett anslag av 2,190 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, utgå genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 122.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över belyningsstyrelsens framställning om anslag för ordnande av bättre gatubelysning samt för utförande av vägbelysning å Sandgrund.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infortrat utlåtande; och beslöt utskottet, som icke fann anledning till erinran mot förslaget, hemställa,
att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENTUS.

Belysningsstyrelsens framställning om anslag å elektricitetsverkets extra stat för år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet hos belyningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 83.

Beslöt styrelsen ingå till stadsfullmäktige med begäran om anslag å tillhoppa 36,290 kronor till bestridande av de i styrelsens förslag till extra stat för elektricitetsverket för år 1929 upptagna utgifter, med undantag av 18,500 kronor till inköp av transformator, vartill fullmäktige förut beviljat anslag, samt föreslå, att av beloppet 12,000 kronor anskaffas genom upplåning och 24,290 kronor genom uttaxering enligt statförslaget och rörande detsamma upprättat P. M.

Denna § justerades genast.
Som ovan.

In fidem:
SVEN HELMER SVENSSON.

Elektricitetsverkets extra stat för år 1929.

Litt. *Utbetalningar:*E. *Anläggningar:*

Servisledningar	5,000: —	
Nya gatulampor	2,190: —	
Diverse kabelledningar	5,000: —	12,190: —

F. *Fastigheter:*

Fundament och byggnad för ny transformator för Deje- forskraft	5,000: —	
Ny transformatoriosk som ersättning för provisor. träiosk	1,200: —	6,200: —

G. *Driftapparater:*

Ny transformator à 1,500 kva. enl. stdsfm. beslut d. ²¹ / ₆ —28 § 104	18,500: —	
Instrumenter för ny transformator á 1,500 kva. ...	2,000: —	
Sotningsapparat för ångpanna	2,100: —	
Mätare	8,000: —	30,600: —

I. *Inventarier:*

Stege för gatulampornas skötsel	500: —	
Dammsugare för rengöring av maskiner o. ställverk .	200: —	
Apparater för mätares justering	2,100: —	
Övriga inventarier.....	3,000: —	5,800: —

Summa Kr. 54,790: —

Inbetalningar:

Brist att täckas genom:

Upplåning	30,500: —	
Uttaxering	24,290: —	54,790: —

Summa Kr. 54,790: —

Karlstad den 28 sept. 1928.

KARL AD. FALK.

J. THALÉN.

THURE BYTTNER.

P. M.

till Elektricitetsverkets extra stat för år 1929.

Anläggningar:

För framdragandet av kabel och luftledningsserviser erfordras ett anslag av 5,000: — kr. att anskaffas genom upplåning.

För nya gatulyktor enl. separat lyshållningsförslag erfordras 2,190: — kr. att anskaffas genom uttaxering.

För diverse mindre kabelarbeten i samband med anläggning av gator och vägar erfordras ett anslag av 5.000: — kr. att anskaffas genom uttaxering.

Fastigheter.

Till fundament och byggnad för den enl. stadsfullmäktiges beslut den 21/6 1928 § 104 inköpta transformatorn á 1,500 k.v.a. erfordras ett anslag av 5,000: — kr. att anskaffas genom upplåning.

För transformatornkiosk av plåt som ersättning för provisorisk träkiosk erfordras ett anslag av 1,200: — kr. att anskaffas genom uttaxering.

Driftapparater.

För ny transformator á 1,500 k.v.a. har stadsfullmäktige den 21/6 1928 § 104 beviljat ett anslag av 18,500: — kr. att anskaffas genom upplåning.

För instrumentering till ny transformator á 1,500 k.v.a. erfordras ett anslag av 2,000: — kr. att anskaffas genom upplåning.

Vid sotning och rengöring av rörångpannor har man under de senaste åren med gott ekonomiskt resultat använt automatiska ångsotningsapparater. Genom denna ständiga sotning under drift i stället för hittills utförd sotning för hand en gång om året förhöjes ångbildningen och ökas pannornas varaktighet.

Uppsättning av sådan ångsotningsapparat till en av pannorna föreslås och erfordras härför ett anslag av 2,100: — kr. att anskaffas genom uttaxering.

För inköp av abonnentmätare erfordras ett anslag av 8,000: — kr. att anskaffas genom uttaxering.

Inventarier.

För inköp av diverse inventarier enligt följande specifikation:

stegvagn för gatubelysningens skötsel	Kr.	500: —
dammsugare för rengöring av maskiner o. ställverk	”	200: —
mätarejusteringsapparater, bestående av strömtransformator och omformare	”	2,100: —
övriga diverse inventarier	”	3,000: —

erfordras ett sammanlagt belopp av 5,800: — kr. att anskaffas genom uttaxering.

Karlstad den 27 september 1928.

J. THALÉN,

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

Reg.-nr 240/Ev 56.

§ 769.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över belyningsstyrelsens framställning om anslag till bestridande av de å elektricitetsverkets extra stat för år 1929 upptagna utgifter.

Ifrågavarande extra stat slutade å en summa av 54,790 kronor, vari emellertid inginge ett belopp av 18,500 kronor, som stadsfullmäktige genom beslut den 21 juni 1928, § 104, beviljat för inköp av en kombinerad spänningsregulator och reservtransformator, vadan anslagsäskandet nu utgjorde 36,290 kronor.

Kammaren, som ej fann anledning till erinran mot framställningen, beslöt hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte till täckande av ifrågavarande utgifter bevilja anslag å tillhoppa 36,290 kronor att anskaffas, 12,000 kronor genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas och 24,290 kronor genom uttaxering, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 123.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över belyningsstyrelsens framställning om anslag å elektricitetsverkets extra stat för år 1929.

I ärendet hade infordrat utlåtande avgivits av drätselkammaren; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla drätselkammarens förslag.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Belysningsstyrelsens framställning angående viss ändring i gällande gastaxa.

Utdrag av protokoll, hållet hos belysningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 85.

Vid behandlingen av gasverkets ordinarie stat för år 1929 har styrelsen funnit sig kunna räkna med en sänkning av gaspriset på det sätt, att nuvarande 20-öres-taxan sänkes till 18 öre; och beslöt styrelsen i anslutning härtill hos stadsfullmäktige göra framställning om godkännande av uppgjord taxa för gasförsäljning (Bil. A.) att träda i kraft efter första mätareavläsningen år 1929.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Taxa för gasförsäljning

att gälla efter 1:sta ordinarie mätareavläsningen 1929.

Gaspris:

Förbrukning t. o. m. 1,000 kbm. pr kvartal, 18 öre pr kbm.

” över 1,000 ” ” ” , 15 ” ” ”

Större industriella förbrukare, med över 10,000 kbm. förbrukning pr år, enligt särskild uppgörelse.

Mätarehyror:

vanliga 3-lågs, Kr. 2: — pr år.

” 5-lågs, ” 2: 50 ”

” 10-lågs, ” 3: — ”

” 20-lågs, ” 4: 50 ”

automatmätare 3-lågs, ” 3: — ”

” 10-lågs, ” 4: 50 ”

Utdrag av protokoll, hållet hos drättskammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

§ 770.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över belysningsstyrelsens förslag enligt dess protokoll den 28 september 1928,

§ 85, angående sänkning av gaspriset och godkännande av ny taxa för gasförsäljning.

Kammaren beslöt hemställa,
att stadsfullmäktige måtte godkänna den av belyningsstyrelsen föreslagna taxa för gasförsäljning att träda i kraft efter första mätareavläsningen 1929.
Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 124.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över belyningsstyrelsens av drätselkammaren tillstyrkta förslag angående sänkning av gaspriset och godkännande av ny taxa för gasförsäljning, beslöt hemställa,
att stadsfullmäktige måtte godkänna belyningsstyrelsens ifrågavarande förslag.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående framdragande av gas-, vatten- och avloppsledningar i Geijersgatan.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

Reg.-n:r 241.

§ 774.

Angående utförande av gas-, vatten- och avloppsledningar i Geijersgatan hade från handlanden August Wallenius inkommit en så lydande framställning:

“Till Drätselkammaren i Karlstad.

Undertecknad anhåller härmed vördsamt att få gas-, vatten- och avloppsledningar framdragna i Geijersgatan till min tomt n:r 182 i kvarteret

Heimdal å Herrhagen. Anledningen till denna min hemställan är att ledningar i Herrhagsgatan, som inte sträcka sig mer än några meter förbi min södra tomtgräns, ligga på sådant djup, att nöjaktigt fall på avloppet från min planerade nybyggnad ej uppstår.

Karlstad den 19 oktober 1928.

Vördsamt
AUGUST WALLENIIUS.“

I anledning härav hade byggnadschefen uppgjort av planritning åtföljd så lydande

»Kostnadsberäkning

för gas-, vatten- och avloppsledningar i Geijersgatan mellan Herrhags- och Långgatorna.

Gasledningar	1,850:—
Vattenledningar	2,800:—
Avloppsledningar	2,350:—
	Kronor 7,000:—

Karlstad den 22 oktober 1928.

ERIK BJÖRKMAN“.

De ifrågavarande ledningar med hänsyn till byggnadsverksamheten inom de angränsande kvarteren nu borde komma till utförande samt anläggningen möjliggjorde ökade arbetstillfällen, beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige för framdragande av gas-, vatten- och avloppsledningar i Geijersgatan emellan Herrhags- och Långgatorna måtte bevilja ett anslag å 7,000 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 125.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över drätsel-

kammarens framställning angående framdragande av gas-, vatten- och avloppsledningar i Geijersgatan, beslöt, efter tagen del av handlingarna, hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELLAS STENIUS.

Hamnstyrelsens framställning om tilläggsanslag för utförande av förlängning av kranspåren å yttre hamnplanet.

Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 9 oktober 1928.

§ 97.

I samband med 1928 års statförslag begärde och erhöll hamnstyrelsen ett anslag av kr. 6,500 för utförande av den förlängning av kranspåren, som för trafikens tillgodoseende och upplagsplatsernas utnyttjande var nödvändig. Emellertid visade det sig, att kranspårens korsning av järnvägsspåren icke lät sig utföras på sätt, man ursprungligen tänkt sig, utan måste järnvägsspåren i trakten av 15-tonskranen rätas ut och i följd härav järnvägsbanken utfyllas åt sjösidan. Kostnaden hade beräknats till 4,500 kronor.

Hamnstyrelsen beslöt hos stadsfullmäktige hemställa om ett tilläggsanslag av 4,500 kronor för ändamålet i fråga.

In fidem:

IWAR OLSSON.

Justerat:

C. O. AHLMARK.

Rätt utdraget, betygar
IWAR OLSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 22 oktober 1928.

Reg.-n:r 242/Hs 8.

§ 776.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över framställning från hamnstyrelsen enligt dess protokoll den 9 oktober

1928, § 97, om tilläggsanslag å 4,500 kronor för utförandet av förlängning av kranspären å yttre hamnplanet.

Efter antecknande av att stadsfullmäktige den 17 november 1927 beviljat anslag å 6,500 kronor för kransparens förlängning samt att arbetet därmed ännu icke tagit sin början, beslöt kammaren, på de skäl hamnstyrelsen andragit, hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige för ovannämnda ändamål måtte bevilja ett tilläggsanslag å 4,500 kronor att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 126.

Uppå remiss hade beredningsutskottet att yttra sig över en av hamnstyrelsen gjord framställning om tilläggsanslag för utförande av förlängning av kranspären å yttre hamnplanet.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infordrat utlåtande; och beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

J. Ad. Åkerlinds m. fl:s av Herr Clarholm som motion upptagna framställning angående befrielse från erläggande av viss vatten- och gasavgift.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Karlstad stad utlade år 1925 gasledning till Strands villasambälle i Karlstads landsförsamling. Staden pålade därefter en till 25 kronor per kök uppgående extra avgift å gaskonsumenterna i Strand.

För närvarande har nu emellertid staden framdragit gasledningarna till de staden tillhöriga områdena väster om Strand. Därvid har staden helt begagnat sig av de till Strand förut utlagda ledningarna.

Då nämnda extra avgift väl får anses pålagd oss såsom bidrag till den med utläggandet av ledningarna förenade kostnaden samt staden numera saknar all grund för påläggandet av denna avgift, få vi härmed, under särskilt framhållande av att de av oss sålunda erlagda extra avgifterna hittills uppgått till ej mindre än 7,175 kronor, vördsamt anhålla, att vi från och med nästa års ingång bliva helt befriade från densamma.

Strand den 18 augusti 1928.

J. AD. ÅKERLIND.

HARALD AUGENSEN.

m. fl.

Utdrag av protokoll, hållet hos belysningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 87.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade styrelsen att avgiva yttrande över framställning den 18 augusti 1928 från J. Ad. Åkerlind och Harald Augensen med flere fastighetsägare inom Strands villasamhälle om befrielse från erläggandet av den vid beslut angående utdragande av vatten- och gasledningarna till Strand bestämda avgift av 25 kronor pr kök och år.

Då ifrågavarande avgift vore att betrakta såsom ersättning för den förmån, de utom staden belägna fastigheterna i Strand kommit i åtnjutande av genom att erhålla gas och vatten från stadens gas- och vattenverk samt avgiften enligt stadsfullmäktiges beslut icke skall bortfalla förrän området blivit med staden inkorporerat, och då det förhållandet, att gasledningarna till Strand tagits i användning för andra fastigheter, icke kan vara skäl för avgiftens borttagande, i all synnerhet som det vid fullmäktiges beslut förutsattes, att ledningarna skulle utgöra tilloppsledningarna även för stadsdelarna Klaravik och Väster Strand, så beslöt styrelsen hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avslå framställningen.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 30 oktober 1928.

§ 782.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade drätselkammaren att avgiva yttrande över en av herr Clarholm såsom motion upptagen framställning från J. Ad. Åkerlind och Harald Augensen med flere fastighetsägare inom Strands villasamhälle om befrielse från erläggandet av den utav stadsfullmäktige vid beslut angående vatten- och gasledning till Strand den 16 oktober 1924 bestämda årliga avgift av 25 kronor per kök, över vilken framställning belysningsstyrelsen den 28 september 1928 avgivit yttrande.

Kammaren beslöt, med instämmande i vad belysningsstyrelsen anfört, hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte avslå framställningen.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 127.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över J. Ad. Åkerlinds i Strand m. fl:s av herr Clarholm som motion upptagna framställning angående befrielse från erläggande av viss vatten- och gasavgift.

Med instämmande i av belysningsstyrelsen och drätselkammaren avgivna avstyrkande utlåtanden i ärendet, beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avslå ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Brandförmännens av Herr Ohlsson som motion upptagna framställning angående sänkning av pensionsåldern.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Som andre brandförmännens pensionsålder är fastställd till femtiosju (57) levnadsår och brandmännens till femtiofem (55) få vi vördsamt anhålla, att stadsfullmäktige ville nedsätta vår pensionsålder med två (2) år till lika pensionsålder som för brandmän.

Som skäl för denna vår anhållan "få vi vördsamt anföra" att tjänstgöringen är i huvudsak lika.

Den ena av oss har precis lika tjänstgöring och avlöning som brandman, varför skall då pensionsåldern vara två år högre?

Enligt uppgifter som vi erhållit från nedanstående städer har dessa lika pensionsålder både för förmän och brandmän.

Borås, Karlskrona, Örebro, Malmö, Linköping, Jönköping, Gävle, Helsingborg, Lund och Södertälje.

Och anhåller vi åter att stadsfullmäktige bifaller denna vår anhållan.

Karlstad den 8 september 1928.

S. M. GUSTAVSSON.

AXEL KÄLLMER.

E. V. LARSSON.

Upptages som motion.

REINHOLD OHLSSON.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

*Utdrag ur protokoll, fört vid sammanträde
med Svenska Kommunaltjänstemannaförbundets
avdelning n:r 25 i Karlstad, onsdagen den 12
september 1928.*

§ 4.

Upptogs till behandling en från brandförmännen så lydande skrivelse:

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Som andre brandförmännens pensionsålder är fastställd till femtiosju (57) levnadsår och brandmännens till femtiofem (55) få vi vördsamt anhålla, att stadsfullmäktige ville nedsätta vår pensionsålder med två (2) år till lika pensionsålder som för brandmän.

Som skäl för denna vår anhållan "få vi vördsamt anföra" att tjänstgöringen är i huvudsak lika.

Den ena av oss har precis lika tjänstgöring och avlöning som brandman, varför skall då pensionsåldern vara två år högre?

Enligt uppgifter som vi erhållit från nedanstående städer har dessa lika pensionsålder både för förmän och brandmän.

Borås, Karlskrona m. fl.

Och anhåller vi åter att stadsfullmäktige bifaller denna vår anhållan.

Karlstad den 8 september 1928.

S. M. GUSTAVSSON.   AXEL KÄLLMER.   E. V. LARSSON.

Efter överläggning beslöt avdelningen att hos stadsfullmäktige vördsamt anhålla att stadsfullmäktige måtte bifalla den av brandförmännen gjorda framställningen.

Denna § justerades genast.

För Sv. Kommunaltj. f. b. avd. n:r 25:

K. G. BERG.

Ordf.

Gösta Carlsson.

Sekr.

*Utdrag ur protokoll, fört vid sammanträde
med Brandstyrelsen i Karlstad den 28 sept. 1928.*

§ 44.

På remiss från stadsfullmäktige hade Brandstyrelsen att avgiva yttrande över en av brandförmännen inlämnad ansökan få pensionsåldern nedsatt från 57 till 55 år.

Efter överläggning i frågan fann styrelsen ej skäl föreligga till ändring av stadsfullmäktiges tidigare fattade beslut om pensionsåldern för brandbefäl, utan får styrelsen för sin del yrka avslag på den gjorda framställningen.

In fidem:

A. A. ENGSTRÖM.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 15 oktober 1928.

§ 27.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nämnden att avgiva yttrande över ansökan av S. M. Gustavsson, Axel Källmer och E. V. Larsson, samtliga anställda vid stadens brandkår, att deras pensionsålder måtte sänkas från 57 till 55 år, över vilken ansökan brandstyrelsen den 28 september 1928, § 44, avgivit yttrande.

Nämnden, som ansåg att någon förändring beträffande sökandenas pensionsålder icke borde äga rum, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avslå ansökningen.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 30 oktober 1928.

§ 783.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en av herr Reinhold Olsson såsom motion upptagen ansökan från S. M. Gustavsson, Axel Källmer och E. V. Larsson, samtliga anställda vid stadens brandkår, att deras pensionsålder måtte sänkas från 57 till 55 år, över vilken ansökan brandstyrelsen och lönenämnden avgivit yttranden.

Vid pensionsreglementets antagande hade brandförmännens pensionsålder med hänsyn till deras befälsställning ansetts kunna sättas något högre än brandmännens, och då kammaren fortfarande ville hävda riktigheten av denna uppfattning, beslöt kammaren i likhet med brandstyrelsen och lönenämnden hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avslå ansökningen.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 128.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över en av brandförmännen gjord, av herr Ohlsson som motion upptagen framställning angående sänkning av pensionsåldern.

Häröver hade lönenämnden och drätselkammaren avgivit avstyrkande utlåtanden; och beslöt utskottet, med instämmande däri, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte avslå ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Poliskonstapeln Ivar Franssons av magistraten överlämnade framställning angående rätt till ålderstillägg.

Till Stadsfullmäktige.

Magistraten i Karlstad får härmed överlämna en av poliskonstapeln Ivar Fransson gjord ansökan om rätt till ett första ålderstillägg, räknat från den 1 juli 1928.

Förhållandet synes för Franssons del vara enahanda som i fråga om poliskonstapeln John Arvid Andersson, angående vilkens rätt till ålderstillägg stadsfullmäktige den 16 juni 1927, § 142, fattat beslut, varigenom Andersson medgavs rätt att tillgodoräkna sig den tid han före utnämning till ordinarie poliskonstapelstjänst innehaft förordnande därå. Av den tid, som Fransson anser sig hava rätt att tillgodoräkna sig för erhållande av ett första ålderstillägg, ligger en tid av $2\frac{3}{4}$ år, under vilken tid Fransson på förordnande uppehållit ordinarie poliskonstapelstjänst före stadsfullmäktiges nyssomförmälta beslut. Magistraten anser därför rättvist att Fransson i likhet med Andersson får räkna sig nämnda $2\frac{3}{4}$ år till godo i nu ifrågavarande avseende. Därigenom skulle icke ske någon rubbning i den princip stadsfullmäktige i samband med beslutet den 16 juni 1927 får anses hava fastslagit, den nämligen,

att förordnande, meddelat efter samma dag, icke finge inräknas i den för åttjutande av ålderstillägg erforderliga tidsperioden.

Karlstad den 20 september 1928.

På Magistratens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Till Magistraten i Karlstad.

Undertecknad befordrades till t. f. ordinarie poliskonstapel vid härvarande poliskår den $\frac{1}{4}$ 1923 och innehade nämnda befattning till den $\frac{31}{12}$ 1925. Samt befordrades till ordinarie poliskonstapel den $\frac{1}{4}$ 1928.

På grund härav får jag vördsamt anhålla, att jag måtte tillerkännas ett ålderstillägg räknat från den 1 juli 1928.

Karlstad den 25 augusti 1928.

IVAR FRANSSON.

Poliskonstapel.

Med vitsordande av riktigheten av ovan meddelade uppgifter får jag vördsamt förorda bifall till framställningen.

Karlstad den 29 augusti 1928.

PER ZANDÉN.

Poliskommissarie.

*Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden
i Karlstad den 15 oktober 1928.*

§ 28.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över en genom magistraten överlämnad, av poliskonstapeln Ivar Fransson gjord framställning angående rätt till ett första ålderstillägg, räknat från den 1 juli 1928.

Nämnden hade den 1 juni 1927 vid behandling av ärende, liknande det nu förevarande uttalat, att nämnden för sin del funne den för polispersonalen enligt uppgift tillämpade praxis i avseende å ålderstilläggs beräkning vara oriktig, vadan för framtiden rättelse häri borde ske. Nämnden vidhölle fortfarande denna sin uppfattning, men ville likväl, med hänsyn till magistratens utredning i ärendet och det förhållandet, att den tjänstgöring såsom ordinarie konstapel, sökanden ville tillgodoräkna sig före sin ordinarie anställning, fölle

inom tiden före nämndens nyssberörda uttalande, hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte bifalla poliskonstapel Ivar Franssons ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 30 oktober 1928.

§ 784.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en genom magistraten överlämnad, av poliskonstapeln Ivar Fransson gjord framställning angående rätt till ett första ålderstillägg, räknat från den 1 juli 1928, över vilken framställning lönenämnden avgivit yttrande.

Med instämmande i vad lönenämnden i ärendet anført, beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte bifalla framställningen.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 129.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över poliskonstapeln Ivar Franssons av magistraten överlämnade framställning angående rätt till ålderstillägg.

Häröver hade lönenämnden och drätselkammaren avgivit tillstyrkande utlåtanden; och beslöt utskottet, med instämmande däri, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående efterskänkande av utskylder, påförda avlidne kassören N. F. Silfverberg.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 30 oktober 1928.

§ 785.

Angående efterskänkande av stadsutskylder hade från avlidne kassören Nils Fredrik Silfverbergs änka, Hulda Silfverberg, inkommit en så lydande ansökan:

“Till Karlstads Drätselkammare.

Undertecknad, änka efter avlidne kassör N. F. Silfverberg, anhåller härmed vördsamt om att bli befriad ifrån den inkomst- och förmögenhetsskatt som påförts min avlidne make för år 1927. Och som stöd härför medsändes inneliggande papper. Då jag dessutom ej har någon pension eller annan säker inkomst så ser jag mig ej i stånd att inbetala nämnda utgift.

Karlstad den 25 okt. 1928.

HULDA SILFVERBERG“.

Härvid fanns fogat dels bestyrkt transsumt av bouppteckning efter den avlidne, utvisande en behållning i boet av 1,793 kronor 9 öre, dels utdrag av särskilda prövningsnämndens protokoll den 19 september 1928, § 697, varav inhämtades, att nämnden medgivit sterbhuset befrielse från den inkomstbevillning samt den inkomst- och förmögenhetsskatt, som eljest skolat utgå på grund av kassören Silfverberg påförd taxering år 1927.

Det antecknades, att de utskylder, ansökningen avsåge, uppginge till 272 kronor 55 öre, som kvarstode oguldna.

Då kammaren fann det skäligt, att sterbhuset i avseende å stadsutskylderna finge åtnjuta samma förmån som beträffande kronoutskylderna, beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte efterskänka ifrågavarande oguldna utskylder, 272 kronor 55 öre.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON,

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 130.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående efterskänkande av utskylder, påförda avlidne kassören N. F. Silfverberg, beslöt efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Byggnadsnämndens förslag till jämkning av stadsplanen för kvarteret Snigeln inom stadsdelen Haga.

Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden i Karlstad den 12 oktober 1928.

§ 204.

Jämlikt byggnadsnämndens därom fattade beslut hade ett av stadsingeniören uppgjort förslag till jämkning av stadsplanen för nordvästra hörnet av kvarteret Snigeln inom stadsdelen Haga hållits för allmänheten tillgängligt till påseende å stadsingeniörskontoret från och med den 8 september till och med den 8 oktober 1928, därom kungörelse varit införd i Nya Wermlands-Tidningen, Karlstads-Tidningen och Värmlands Folkblad för den 8 september 1928 och skriftlig underrättelse samma dag med allmänna posten tillsänts samtliga för nämnden kände, av förslaget berörde jordägare.

Det skulle här antecknas, att ingen erinran mot förslaget till byggnadsnämnden inkommit, och ej heller lät nu någon rättsägare sig avhöra.

Byggnadsnämnden beslöt överlämna handlingarna i ärendet till stadsfullmäktige med hemställen:

att stadsfullmäktige måtte för sin del godkänna ifrågavarande förslag och därå söka Konungens Befallningshavandes fastställelse.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 5 november 1928.

§ 808.

Uppå remiss hade kammaren att avgiva yttrande över ett från byggnadsnämnden till stadsfullmäktige överlämnat, av stadsingenjören Gustaf Lovén år 1928 uppgjort förslag till jämkning av stadsplanen för en del av kvarteret Snigeln inom stadsdelen Haga.

Efter tagen del av handlingarne beslöt kammaren hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla vad byggnadsnämnden i ärendet föreslagit.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 7 november 1928.

§ 131.

Beredningsutskottet, som hade att yttra sig över ett av byggnadsnämnden uppgjort förslag till jämkning av stadsplanen för kvarteret Snigeln inom stadsdelen Haga, beslöt att, med instämmande i vad drätselkammaren i ärendet anfört, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad byggnadsnämnden i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Stadsfullmäktiges i Karlstad Handlingar.

1928.

Den 20 December

N:o 12.

Magistratens skrivelse med överlämnande av budgetberedningens generalförslag över stadens inkomster och utgifter för år 1929.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Magistraten får härmed överlämna det av budgetberedningen upprättade generalförslaget över stadens inkomster och utgifter år 1929 jämte de av drätselkammaren och övriga delegationer avgivna statavräkningar för 1928 samt inkomst- och utgiftsförslag för 1929.

Till 1929 beräknas en ingående behållning av Kr. 214,480: 07 fränsett skatteregleringsfonden.

Anslaget till oförutsedda utgifter för 1929 är upptaget till Kr. 179,889: 77. Häri ingå numera liksom senare år icke dyrtidstilläggen, vilka uppförts på de särskilda delegationernas stater.

Emot de ändringar budgetberedningen företagit i statavräkningar och staterna har magistraten icke någon erinran.

Generalförslaget räknar med tio procents avkortning å de enligt särskild överenskommelse utgående kommunalutskylderna och progressiva inkomstskattens kommunandel samt femton procents avkortning å utskylderna i övrigt.

Magistraten har emot förslaget icke någon erinran. Uttaxeringen enligt detsamma blir för den borgerliga kommunen 7,9555 procent å bevillningspliktig inkomst och för kyrkliga ändamål 0,8445 procent eller sammanlagt 8,80 procent.

Magistraten föreslår stadsfullmäktige att besluta

att godkänna generalförslaget och de särskilda staterna med av budgetberedningen föreslagna ändringar och med förbehåll för stadsfullmäktiges bifall till de särskilda anslag, som ännu ej varit föremål för stadsfullmäktiges prövning;

att bristen i hamnens ordinarie stat skall debiteras hamnen, men i drätselkammarens räkenskaper föras som tillgång inom linien;

att hundskattemedlen jämlikt stadsfullmäktiges förut fattade beslut skola användas till underhåll av stadens planteringar;

att tolagsersättningen, skall, så långt den förslår, användas till ränta och amortering å stadens fonderade lån;

att uppbörderna av utskylderna för borgerliga och kyrkliga kommunen skall ske gemensamt och fördelas på tre uppbördsstämmor.

Karlstads rådhus den 30 november 1928.

På Magistratens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

*Protokoll, hållet vid sammanträde med
budgetsberedningen den 28 nov. 1928.*

Närvarande: herrar Vendel, Noréus, Ankers, Håkansson och Osterman.

§ 1.

Sedan beredningen fastställt det disponibla överskottet från 1927 års stat till 373,908 kr. 9 öre (Bil. 1), skattereglingsfonden deri icke inberäknad, granskades delegationernas statavräkningar för innevarande år och beslöts, att i dessa vidtagna de ändringar, som framgå av beredningens balansberäkning för år 1928 (Bil. 2). Till reglering av 1929 års stat ansåg sig beredningen kunna räkna med ett överskott på 214,480 kr. 7 öre, fränsett skatteregligeringsfonden.

§ 2.

Föredrogos delegationernas och verkens statförslag för år 1929. Granskningsen av dessa föranledde beredningen att i första hand vidtagna följande ändringar och tillägg, föranledda av stadsfullmäktiges beslut, nemligen:

- a) i Drätselkammarens extra stat, i vilken utgiftssumman, som skall täckas genom ny upplåning, höjdes med 37,800 kr. på grund av stadsfullmäktiges beslut 1928 § 133,
- b) i Vatten- och avloppsverkets extra stat, der statbristen höjdes med 5,150 kr. i enlighet med stadsfullmäktiges beslut 1928 § 173,
- c) i Gasverkets extra stat, der statbristen höjdes med 1,850 kr. i anledning av sistnämnda beslut,

- d) i Polisverkets stat, vars statbrist höjdes med 236 kr., motsvarande den ökning i personalkostnaderna, som beräknas föranledas av stadsfullmäktiges beslut 1928 § 177 samt
- e) i Hamnstyrelsens extra stat, i anledning av genom stadsfullmäktiges beslut 1928 § 171 om anslag till varuskjul förändrad medelsanskaffning, omfördes beloppet 11,000 kr. från ny upplåning till brist att uttaxeras.

§ 3.

Beredningen beslöt derefter dels höja följande utgiftsposter i Drätselkammarens ord. stat, som ansågos för lågt upptagna, nämligen

- a) skatterestantier med 5,000 kr. och
- b) beräknad förlust å subventionslåneverksamheten med 5,000 kr., dels
- c) föreslå en avskrivning å 5,000 kr. på den makadam, som f. n. såsom nödhjälpsarbete tillverkas för Centralförrådets räkning.

§ 4.

Drätselkammarens ordförande meddelade, att utöver de i statförslagen upptagna anslagen, som ännu icke blivit av stadsfullmäktige beslutade, följande ärenden låge under Drätselkammarens handläggning, men väntades komma före vid fullmäktiges decembersammanträde, nämligen:

Folkskolestyrelsens framställning om löneförbättring för folkskoleinspektören.

Hamnstyrelsens förslag om anläggning av nytt timmermagasin för rundvirkeskeppningen.

Karlstads Gymnastikförenings ansökan om anslag samt

Drätselkammarens förslag om stensättning av visst område vid Norra Strandgatan för omnibusstrafiken.

Beredningen beslöt i anledning härav dels höja utgiftsbeloppen

- a) i Folkskolestyrelsens stat med 850 kr. till arvode åt folkskoleinspektören och
- b) i Hamnstyrelsens extra stat med 35,000 kr. derav 25,000 kr. med hänsyn till anläggningens bestående värde och värdefull markvinning lämpligen kunde täckas genom upplåning och endast skilnaden 10,000 kr. uttaxeras, dels intaga
- c) i Drätselkammarens ord. stat bland anslag till sociala ändamål det av Karlstads Gymnastikförening begärda anslaget å 700 kr. och
- d) i Drätselkammarens extra stat 10,000 kr. till stensättning vid Norra Strandgatan, att täckas genom uttaxering.

§ 5.

Å konto för avsatta medel komma vid innevarande års slut att innestå dels 371,682 kr. 3 öre, utgörande ej disponerad del av likviden för aktier i Karlstad—Munkfors järnvägs aktiebolag, dels 57,699 kr. 14 öre likaledes ej disponerad del av lån till skolbyggnad å Norrstrand, som ej kommit till utförande.

Under år 1929 skola å dessa belopp amorteras tillsammans 20,136 kr. 31 öre, med vilket belopp beredningen anser att Drätselkammarens ord. stats inkomster böra höjas;

vilken åtgärd dock i följd av stadsfullmäktiges 1920 § 21 fattade beslut beredningen föreslår böra underställas fullmäktiges särskilda prövning.

§ 6.

Under förutsättning, att vad budgetsberedningen sålunda föreslagit vinner stadsfullmäktiges godkännande, skulle de i delegationernas och verkens stater beräknade bristerna, som föreslås att täckas genom uttaxering uppgå till 1,805,083 kr. 35 öre.

Då till stadsfullmäktiges disposition avsatts 179,899 kr. 77 öre, motsvarande oförutsedda utgifter i generalstatförslaget, skulle efter avdrag av beräknade överskotten 445,314 kr. 57 öre slutliga bristen i staten för borgerliga kommunen uppgå till 1,539,668 kr. 55 öre. (Bil. 3).

(Generalstatförslaget upptager å ömse sidor skatteregleringsfonden, vars ingående balans 200,000 kr. av beredningen lämnats orörd.)

§ 7.

Beredningen, som på grund av stadsfullmäktiges beslut d. 20 mars 1924 blivit anmodad att i sitt förslag till inkomst- och utgiftsstat taga i särskilt övervägande, huruvida och med vilket belopp avsättning av stadens medel bör göras till stadens befattningshavares pensionsfond, beslöt att icke föreslå stadsfullmäktige någon avsättning till nämnda fond för år 1929.

§ 8.

Pastorsämbetet hade anmält, att stadens andel i Karlstads pastorats anslag till kyrkliga ändamål uppginge till 94,339 kr. 80 öre, att dess andel i pastoratets anslag till kyrkogårdsnämnden uppginge till 36,071 kr. 10 öre och att till andra ändamål för stadsförsamlingen erfordrades 10,000 kr.

§ 9.

Uttaxeringen enligt gällande särskild överenskommelse angående kommunalutskylders utgörande i Karlstad hade beräknats till 178,596 kr. 45 öre samt den kommunala progressivskattens kommunandel till 62,449 kr. 15 öre, vilka intäkter beredningen efter avdrag av en till 10 % beräknad avkortning beslöt upptaga i statförslaget till sammanlagt 216,941 kr. 4 öre. (Bil. 4).

§ 10.

I det härefter upprättade generalförslaget för år 1929 uppgår den brist, som föreslås att täckas genom uttaxering till 1,463,138 kr. 41 öre. Budgetberedningen föreslår till detta ändamål en utdebitering av 8,80 % å den bevillningspliktiga inkomsten, derav 7,9535 % till den borgerliga kommunens behov och 0,8445 % för kyrkliga ändamål, varvid beräknats samma avkortningsprocent, som för innevarande år eller 15 %.

Visserligen kunde likviditeten i stadens budget medgiva någon sänkning i skatteprocenten, men beredningen anser sig icke stå till svars för ett förslag i sådan riktning, icke endast därför att företaget av betydande omfattning, i vilka staden är intresserad, otvivelaktigt komma att medföra avsevärda förluster, utan även på grund av att stadens budget har att vänta rätt svåra påkänningar i övrigt inom de närmaste åren, utan att det med trygghet kan antagas, att den beskattningsbara inkomsten skall stiga i motsvarande grad.

Dertill kommer, att en sådan åtgärd bör föregås av utredningar i flera hänseenden.

Dels hava stadens tillgångar, som äro nedlagda i affärsdrift, icke varit föremål för värdering sedan 1915, oaktat konjunktursförhållandena och utvecklingen sedan dess omkastat värdena, dels hava nya företag tillkommit under förhållanden, som kräva en omprövning av verkliga värdena, och slutligen lemna uppställningen av stadens räkenskaper, som visserligen har fog för sig ur affärssynpunkt, ej den ingående överblick över ställningen, som måste vara ett oeftergivligt villkor, innan kraftigare ingrepp göras på stadens likvida medel, ä.ä. de av beredningen föreslagna.

Räkenskaperna utvisa nemligen icke, huruvida kvarvarande värden å de företag eller nyttigheter, för vilka lån upptagits, motsvara icke amorterade delar av samma lån, ej heller fastslå de avgränsningen av de tillgångar, som skola utgöra stadens rörelsemedel.

En efter omständigheterna vederhäftig förnyad utredning om stadens ekonomiska ställning såväl ur affärs- som skattesynpunkt synes sålunda böra

verkställas, innan frågan om sänkning av den nuvarande skatteprocenten avgöres. Beredningens syfte att hålla uttaxeringsprocenten i så jämt läge som möjligt kunde eljest äventyras.

§ 11.

Det antecknades, att herr Borgmästaren E. Lundblad övervarit sammanträdet och deltagit i förhandlingarna.

Karlstad som ovan.

VALDEMAR VENDEL.

J. NORÉUS.

J. A. HÅKANSSON.

EMIL ANKERS.

T. OSTERMAN.

Bil. 1.

Justerad stat för år 1927.

	Inkomster	Utgifter
Överskott från år 1926	354,043: 99	—
Skattereglerringsfonden	200,000: —	—
Kapitalökning enl. vinst- och förlustkontot i Drätselkammarens förvaltningsberättelse	229,994: 80	—
Drätselkammaren:		
Amorteringar: fonderade lån	333,601: 59	
övertagna „	1,371: 83	
	—	334,973: 42
Anläggningar: avskrivna, men utförda av lånemedel:		
i John Ericssonsgat. st.f.b. 1926 § 148	10,700: —	
i Geijersgat. st.f.b. 1926 § 148 ..	1,774: 01	
permanent körbaneanlägg. av lånet mot bilskattemedel	1,221: 62	
terrass. i Vasagat. st.f.b. 1922 § 178	720: —	
rep. av kaj vid Elvgat. st.f.b. 1928 § 26	136: 06	
kulvert i Östra Torggat. st.f.b. 1928 § 26	2,363: 94	
avskrivning å åkdonsvägen	912: 46	
	17,828: 09	—
Fastigheter: balanserade, men anskaffade med uttax. medel:		
jord i Hagaborg och Eriksdal st.f.b. 1927 § 135	209: 94	
inlösta byggnader i stadsträdgården D.-K. prot. ²⁸ / ₈ o. ¹⁰ / ₁₀ 1927	1,000: —	
markbyte å Mariebergsområdet med kronan (donationsjord); vunnen mark, värderad till	8,136: 24	
avträdd mark, bokförd till	449: 80	
	—	1,209: 94
	—	7,686: 44
Centralförrådet:		
Inventarier: motorhyvel anskaffad av automobilskatte-medel	—	4,761: 80
Transport	801,866: 88	348,631: 60

	Inkomster	Utgifter
Transport	801,866: 88	348,631: 60
Vatten- och avloppsverket:		
Anläggningar för vattenverket:		
servisledningar..... 6,547: 30		
Anläggningar för avloppsverket:		
servisledningar..... 4,662: 35	—	11,209: 65
Avskrivningar enl. plan:		
vattenverket 35,404: 95		
avloppsverket 15,300: 48	50,705: 43	—
Gasverket:		
Anläggningar: ledn. i Östra Kanalgat.		
st.f.b. 1927 § 174 ..... 2,050: 68		
servisledningar.... 5,095: 60		
Inventarier: gasmätare 4,703: 73	—	11,850: 01
Avskrivningar enl. plan.....	20,930: 78	—
Elektricitetsverket:		
Anläggningar: st.f.b. 1926 § 226 högsp.-		
ledn. till Säveåns A.-B. 2,213: 97		
kablar i Tyggårdsviken 3,310: 13		
” i John Ericssonsgat. 381: 72		
gatulampor enl. lyshålln.-försl. 672: 64		
servisledningar.... 4,891: 11		
Driftapparater:		
transformator st.f.b. 1926 § 181 ... 1,323: —		
mätare, höjning i bal. beloppet.... 105: 90		
På grund av k. maj:ts avslag å framställ-		
ning om lån st.f.b. 1926 § 157 un-		
der året förbrukat..... 6,005: 27	—	18,903: 74
Avskrivningar enl. plan.....	91,000: —	—
Skatteregleringsfonden.....	—	200,000: —
Överskott till år 1928.....	—	373,908: 09
Summa kronor	964,503: 09	964,503: 09

Bil. 2.

Balansberäkning för år 1928.

	Inkomster	Utgifter
Överskott från år 1927	373,908: 09	—
Skatteregleringsfonden	200,000: —	—
Drätselkammarens ord. stat:		
Utgifter enl. avräkning.....	1,749,303: 25	
upptaget, men ej avsatt belopp å		
lån st.f.b. 1919 § 236	5,176: 18	1,754,479: 43
Inkomster enl. avräkning.....	1,384,303: 25	
Avgår: bokförda värdet å försålda tom-		
ter och avsättn. till donations-		
jordsfonden.....	35,993: 51	—
Drätselkammarens extra stat:		
Utgifter enl. avräkning.....	370,323: 10	
att täckas av lån.....	161,736: 04	
och enl. st.f.b. 1928 § 76	28,000: —	
samt genom omföring		
till verken.....	45,072: 55	135,514: 51
234,808: 59	—	
Centralförrådets stater:		
Enl. avräkning	157,662: 50	160,662: 50
Vatten- och avloppsverkets ord. stat:		
Enl. avräkning	194,000: —	231,000: —
Vatten- och avloppsverkets extra stat:		
Utgifter enl. avräkning.....	100,069: 14	
att täckas av lån	62,000: —	
och från Landstinget..	3,000: —	
65,000: —		
varifrån avgår enl. st.		
f.b. 1927 § 178	10,000: —	45,069: 14
55,000: —	—	
Gasverkets ord. stat:		
Inkomster enl. vinst- och förlust beräkn.	254,402: 64	—
Utgifter " d:o	224,160: 81	
beräkn. avskrivning i 1928 års bok-		
slut å anlägggn.	17,000: —	241,160: 81
Transport	2,528,282: 97	2,567,886: 39

		Inkomster	Utgifter
	Transport	2,528,282: 97	2,567,886: 39
Gasverkets extra stat:			
Utgifter enl. avräkning.....	32,800: —		
samt enl. st.f.b. 1927 § 178	4,000: —		
	<u>36,800: —</u>		
att täckas av lån	24,000: —	—	12,800: —
Elektricitetsverkets ord. stat:			
Enl. vinst- och förlust beräkning.....		815,084: 50	619,900: —
Elektricitetsverkets extra stat:			
Utgifter enl. avräkning.....	38,298: 29		
att täckas av lån	6,500: —	—	31,798: 29
Elektricitetsverkets materialförråds stat:			
Enl. avräkning		38,400: —	43,500: —
Byggnadsnämndens stat:			
Enl. avräkning		300: —	23,678: 86
Fattigvårdsstyrelsens stat:			
Utgifter enl. avräkning.....	436,206: 11		
Överföring till särskild räkenskap	14,902: 45	—	451,108: 56
Inkomster enl. avräkning.....		123,520: 27	—
Barnvårdsnämndens stat:			
Enl. avräkning		17,200: —	76,481: 18
Häsovårdsnämndens stat:			
Enl. avräkning		81,461: 08	171,961: 08
Folkskolestyrelsens stat:			
Enl. avräkning		185,144: 42	471,485: 02
Elementarläroverkets för flickor stat:			
Enl. avräkning		130,758: 86	157,106: 32
Lärlings- och yrkesskolans stat:			
Enl. avräkning		7,092: —	20,733: 76
	Transport	3,927,244: 10	4,648,439: 46

	Inkomster	Utgifter
Transport	3,927,244: 10	4,648,439: 46
Karlstads stadsbiblioteks stat:		
Enl. avräkning	790: 70	10,792: 57
Karlstads föreläsningssanstalts stat:		
Anslag	—	1,875: —
Polisverkets stat:		
Inkomster enl. avräkning	14,609: 83	—
Utgifter enl. avräkning	183,992: 65	
Lönstillägg enl. st.f.b. 1928 § 177.	118: --	184,110: 65
Brandstyrelsens stat:		
Enl. avräkning	11,514: 70	132,256: 38
Badhusstyrelsens stat:		
Enl. avräkning	49,391: 85	49,927: 47
Saluhallsstyrelsens stat:		
Enl. avräkning	32,000: —	29,070: 59
Hamnstyrelsens stater:		
Inkomster enl. avräkning	184,891: 32	—
Utgifter enl. avräkning	243,184: 14	
att täckas gen. lån st.f.b. 1919 § 236	5,176: 18	238,007: 96
Skatteregleringsfonden	—	200,000: —
Skatteuppbörden:		
Under året influtet belopp	1,630,000: —	
Avgår till kyrkliga ändamål	141,482: 35	
Överskott till 1929 års stat	—	214,480: 07
Summa kronor	5,708,960: 15	5,708,960: 15

Bil. 3.

Generalstatförslaget

Delegation	Utbetalning	Lån redan upptagna	Ny upplåning	
Överskott från 1928	—	—	—	
Skatteregleringsfonden, ingående	—	—	—	
Drätselkammarens ord. stat	1,660,285: 64	—	—	
D:o extra stat	414,879: 83	104,593: 29	152,600: —	
Centralförrådets stater	192,500: —	—	—	
Vatten- och avloppsverkets ord. stat	234,000: —	—	—	
D:o extra stat	19,950: —	—	—	
Gasverkets ord. stat	247,000: —	—	—	
D:o extra stat	13,350: —	—	—	
Elektricitetsverkets ord. stat	620,000: —	—	—	
D:o extra stat	54,790: —	—	30,500: —	
D:o materialförråds stat	48,400: —	—	—	
Byggnadsnämndens stat	24,500: —	—	—	
Fattigvårdsstyrelsens stat	442,019: 10	—	—	
Barnavårdsnämndens stat	77,100: —	—	—	
Hälsovårdsnämndens stat	173,050: —	—	—	
Folkskolestyrelsens stat	473,313: 51	—	—	
Styrelsen för Elementarläroverket för flickor stat	156,574: 13	—	—	
D:o » Karlstads skolor för yrkesunderv. stat	22,358: —	—	—	
D:o » Stadsbiblioteket stat	12,881: 06	—	—	
D:o » Föreläsningstansten stat	5,782: —	—	—	
Polisverkets stat	188,936: —	—	—	
Brandstyrelsens stat	135,600: —	—	—	
Badhusstyrelsens stat	49,200: —	—	—	
Saluhallsstyrelsens stat	28,000: —	—	—	
Hamnstyrelsens ord. stat	233,260: —	—	—	
D:o extra stat	57,600: —	—	25,000: —	
Skatteregleringsfonden, utgående	200,000: —	—	—	
Oförutsedda utgifter	179,899: 77	—	—	
	Kronor	5,960,229: 04	104,593: 29	208,100: —
Kyrkliga ändamål:				
Karlstads pastorat		94,339: 80	—	—
Kyrkogårdsnämnden		36,071: 10	—	—
Karlstads stadsförsamling		10,000: —	—	—
	Kronor	6,100,639: 94	104,593: 29	208,100: —

för år 1929.

Disponibla medel	Inbetalningar	Brist, att uttaxeras	Överskott	Anteckningar
—	214,480: 07	—	214,480: 07	
—	200,000: —	—	200,000: —	
—	1,251,721: 95	408,563: 69	—	§ 3 a. b. § 4 c. § 5.
103,456: 54	—	54,230: —	—	§ 2 a. § 4 d.
—	184,500: —	8,000: —	—	§ 3 c.
—	204,000: —	30,000: —	—	
—	—	19,950: —	—	§ 2 b.
—	272,000: —	—	25,000: —	
—	—	13,350: —	—	§ 2 c.
—	821,834: 50	—	201,834: 50	
—	—	24,290: —	—	
—	38,400: —	5,000: —	—	
—	300: —	24,200: —	—	
—	114,158: —	327,861: 10	—	
—	13,600: —	63,500: —	—	
—	75,050: —	98,000: —	—	
—	186,953: 14	286,360: 37	—	§ 4 a.
—	127,948: —	23,626: 13	—	
—	7,660: —	14,698: —	—	
—	1,000: —	11,881: 06	—	
—	3,850: —	1,932: —	—	
—	14,220: —	174,716: —	—	§ 2 d.
—	10,775: —	124,825: —	—	
—	49,200: —	—	—	
—	32,000: —	—	4,000: —	
—	180,760: —	52,500: —	—	
—	—	32,600: —	—	§ 2 e. § 4 b.
—	—	200,000: —	—	2,184,983: 12
—	—	179,899: 77	—	— 379,899: 77
103,456: 54	4,004,410: 66	2,184,983: 12	645,314: 57	1,805,083: 35
—	—	—	—	— 445,314: 57
—	—	—	—	1,359,768: 78
—	—	—	—	+ 179,899: 77
—	—	140,410: 90	—	1,539,668: 55
103,456: 54	4,004,410: 66	2,325,394: 02	645,314: 57	

Sammandrag.

Utbetalningar enl. förestående statförslag	Kronor	6,100,639: 94
vilket belopp föreslås täckas genom		
<i>dels</i> redan upptagna lån	104,593: 29	
ny upplåning.....	208,100: —	
disponibla medel	103,456: 54	
inbetalningar	<u>4,004,410: 66</u>	4,420,560: 49
<i>dels</i> uttaxering för den borgerliga kommunen enligt		
särskild överenskommelse.....	178,596: 45	
och progressiva inkomstskattens kommunandel	<u>62,449: 15</u>	
	241,045: 60	
med 10 % avkortning beräknad till.....	<u>24,104: 56</u>	216,941: 04
<i>och</i> 7,9555 % å den bevillningspliktiga inkomsten		
19,560,674 Kr.	1,556,150: 01	
med 15 % avkortning beräknad till.....	<u>233,422: 50</u>	1,322,727: 51
<i>dels</i> uttaxering för kyrkliga ändamål 0,8445 % å förestående inkomstsumma	165,189: 30	
med 15 % avkortning beräknad till.....	<u>24,778: 40</u>	140,410: 90
	<u>Kronor</u>	<u>6,100,639: 94</u>

Bil. 4.

**Uppgift å den bevillningspliktiga inkomsten i Karlstads stad
för år 1928.**

Av jordbr.-fastighet med tax.-värde av 942,400:— å 6 %	56,544:—
Av annan fastighet med tax.-värde av 63,023,400:— å 5 %	3,151,170:—
Inkomst av fast egendom, kapital och arbete	16,352,960:—
	<hr/>
	Summa 19,560,674:—
Den kommunala progressivskattens kommunandel utgör enl. tax.-längderna och i övrigt till dato inkomna uppgifter Kr.	62,449: 15

**Uttaxering enligt gällande överenskommelse angående
kommunalutskylders utgörande.**

Avgift för mantalsskrivna personer c:a	24,000:—
Grundskatt av bevillningsfri fast egendom	8,553:—
Grundskatt av bevillningspliktig jordbruksfastighet	4,240: 80
Grundskatt av bevillningspliktig annan fastighet	141,802: 65
	<hr/>
	Summa Kr. 178,596: 45

Karlstad i kronokassörskontoret den 30 oktober 1928.

GUST. JOHANSSON.

Drätselkammarens statförslag för år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1928.

§ 726.

Granskades och godkändes av stadskamreraren uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1929; och skulle detsamma med därvid fogade statavräkningsförslag för år 1928 överlämnas till magistraten.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Ordinarie stat.

Litt.	<i>Utbetalningar:</i>	
401.	Skuldräntor	590,702: 56
402.	Kapitalavbetalningar	411,062: 88
403.	Personalkostnader	136,063: 20
404.	Underhåll	145,500: —
406.	Drifts- och tillverkningskostnader	3,650: —
407.	Allmänna utgifter	73,671: 93
408.	Renhållning	56,000: —
409.	Allmänna lyshållningen	45,092: 50
410.	Restitutioner	5,000: —
417.	Dyrtidstillägg	41,000: —
419.	Arbete mot ersättning ..	10,000: —
420.	Diverse utgifter	13,750: —
421.	Skatteindrivningskostnader	5,000: —
422.	Kungl. Pensionsstyrelsen	13,000: —
423.	Omkostnader för folkpensioneringen	17,200: —
425.	Fastighetsförvaltningen	3,200: —
427.	Tullbevåkningskostnader	1,000: —
428.	Tomtregleringskostnader ..	500: —
433.	Sjön Vänerens reglering	4,000: —
434.	Subventionsfastigheter	15,000: —
435.	Pensionstillskott	15,000: —

Transport 1,605,393: 07

	Transport	1,605,393: 07
448.	Anslag för sociala ändamål	15,850: —
449.	Kommittéer, tillfälliga styrelser och nämnder	7,900: —
700.	Oförutsedda utgifter	13,777: 73
Q.	Avsättningar	6,664: 84
		<u>Kronor 1,649,585: 64</u>

Ordinarie stat.

Litt.   *Inbetalningar:*

101.	Inkomsträntor	374,293: 63
102.	Kapitalinbetalningar	36,354: 35
103.	Arrenden	18,000: —
104.	Hushyror	267,000: —
105.	Tomt- och platshyror	8,000: —
107.	Anslag	50,250: —
111.	Inlevererade sportler	12,500: —
120.	Diverse inkomster	2,082: 66
122.	Skatterestantier	90,000: —
124.	Brännvinsförsäljningsmedel	24,505: —
125.	Tolagsmedel	70,000: —
126.	Hundskatt	6,000: —
127.	Artistskatt	3,000: —
128.	Växelprotester	2,000: —
129.	Bötesandelar	500: —
130.	Skogsaccis	100: —
131.	Stadens skogar	1,500: —
134.	Folkpensioneringsrestantier	6,000: —
137.	Nöjesskatt	52,000: —
138.	Andel i hamnavgifter	24,000: —
139.	Förslitningsmedel	168,500: —
419.	Arbete mot ersättning	10,000: —
F.	Fastigheter:	
	Tomt- och fastighetsförsäljningar	5,000: —

Egna inkomster 1,231,585: 64

Brist att täckas genom uttaxering .....

Kronor 1,649,585: 64

Extra stat.

Litt.	Utbetalningar	1929	Att täckas genom:			
			Redan upp- taget lån	Ny- och tillf. upplåning	Uttaxering	Annat sätt
E	<i>Anläggningar:</i>					
1	Gator, torg och öppna platser:					
a	Tingvallastaden:					
16	Västra Kyrkogatan:					
	Omläggning av körbanan med asfaltmakadam	6,000: —	—	—	6,000: —	—
20	Östra Torggatan:					
	Omläggning av körbanan från Kungsgatan t. o. m. Herrgårds- gatan med asfaltmateriel till 6 m. bredd	8,000: —	—	—	8,000: —	—
e	Herrhagen:					
10	Herrhagsgatan:					
	Trottoar och rännsten färdig- ställes å gatans östra sida vid kv. Heimdal och Sigyn, utanför tomterna n:ris 170— 191	3,500: —	—	—	3,500: —	—
11	Körbanan färdigställes utanför tomterna n:ris 201—203 i kv. Höder	1,800 —	—	—	1,800: —	—
12	Geijersgatan:					
	Grusad trottoar och rännsten samt körbanan färdigställes utanför tomterna n:ris 149— 151 i kv. Sleipner	2,000: —	—	—	2,000: —	—
13	Makadamiserade gator å Herr- hagen:					
	Fortsättning av det i år påbör- jade arbetet med reparation och asfaltindränkning av för- slitna körbanor och trottoarer. Anslag förslagsvis	7,500: —	—	—	7,500: —	—
4	Permanenta körbaneanläggning- ar utförda med bilskatte- medel:					
	Råtorpsvägen—Älvgatan—Karla- gatan—Hamngatan—Ene- strömsgatan—Omnibusslinjen å Herrhagen-Verksladsgatan och Tingvallagatan	123,000: —	55,000: —	—	—	28,000: —
	Vägportar i Älvgatan och vid Strand	114,800: —	—	114,800: —	—	—
	Transport	266,600: —	95,000: —	114,800: —	28,800: —	28,000: —

Extra stat.

Litt.	Utbetalningar	1929	Att täckas genom:			
			Redan upptaget lån	Ny- och tillf. upplåning	Uttaxering	Annat sätt
	Transport	266,600:—	95,000:—	114,800 —	28,800:—	28,000:—
E 26	Mariebergsvikens uppinnudring och strandens planering . .	75,456 54	—	—	—	75,456: 54
31	Nödhjulsarbeten;					
g	Plantering mellan kv. Kärven och Kornet	7,430:—	7,430:—	—	—	—
h	Terrassering av vägbank i Vasagatan	2,163 29	2,163: 29	—	—	—
34	Kostnader i samband med omläggning av renhållningsväsendet	1,980:—	—	—	1,980:—	—
35	Trafikfyror	700:—	—	—	700:—	—
I	<i>Inventarier:</i>					
a	Stadskamrerarens längder:					
1	Drätselkammaren	2,500:—	—	—	2,500:—	—
2	Fattigvårdsstyrelsen	3,000:—	—	—	3,000:—	—
3	Hälsovårdsnämnden	2,000:—	—	—	2,000:—	—
5	Folkskolestyrelsen	2,000:—	—	—	2,000:—	—
6	Elementarläroverket för flickor	400:—	—	—	400:—	—
7	Lärlings- och yrkesskolan . .	100:—	—	—	100:—	—
8	Brandväsendet	1,500:—	—	—	1,500:—	—
9	Polisväsendet	800:—	—	—	800:—	—
11	Badhusstyrelsen	100:—	—	—	100:—	—
12	Saluhallsstyrelsen	100:—	—	—	100:—	—
13	Stadsbiblioteket	—	—	—	—	—
d	Stadsarkitektens längd . . .	50:—	—	—	50:—	—
e	Stadsingenjörens längd . . .	200:—	—	—	200:—	—
	Kronor	367,079: 83	104,593: 29	114,800: —	44,230: —	103,456: 54

Inbetalningar.

Redan upptaget lån	104,593: 29
Ny- och tillfällig upplåning	114,800: —
Uttaxering	44,230: —
Annat sätt	103,456: 54

Kronor 367,079: 83

Karlstad den 16 oktober 1928.

Karlstads Drätselkammare:

J. NORÉUS.

H. Westlin.

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
401.	Skuldräntor.		
	a) 1. Fonderade lån:		
	1888 års		240: —
	1902 »	26,620: 95	27,933: 18
	1907 »	80,367: 74	83,113: 67
	1913 »	—	111,894: 63
	1916 »	—	29,712: 08
	1917 »	4,164: 08	4,230: 53
	1919 »	61,222: 63	62,927: 30
	1920 » lån hos Karlstads Spar- bank	22,718: 01	23,023 77
	1920 » » » Kungl. Pensions- styrelsen	6,232 95	6,312: 98
	1920 » » » hos Riksförsäk- ringsanstalten	15,140: 41	15,325: 78
	1920 » » » Kungl. Postspar- banken	16,061: 36	16,236: 70
	1921 » » » Statskontoret för subventionsbygg- nader	3,625: 53	3,699: 52
	1922 » » » Riksförsäkrings- anstalten å Kr. 291,000. —	13,160: 89	13,560: 27
	1922 » » » Riksförsäkrings- anstalten å Kr. 415,000: —	18,316: 04	19,171: 59
	1922 » » » ur C. A. Fahlgrens stipendiefond	548: 38	553: 91
	1922 » » » hos Kungl. Postspar- banken	22,334: 67	22,796: 08
	1922 » » » Kungl. Statskon- toret	3,974: 40	3,974: 40
	1923 » » » Kungl. General- poststyrelsen	13,000: 49	13,637: 26
	1923 » » » Kungl. Statskon- toret	10,000: —	10,000: —
	1923 » » » Värmlands läns landsting	280: —	420: —
	1924 » » » Värmlands läns landsting	150: —	200: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
401. a) 1.	1924 års lån hos Kungl. Statskon-		
	toret	8,000: —	8,000 —
	1924 » » » Städernas Allm.		
	Brandstodsbolag	7,661: 44	7,984: 40
	1924 » » » Göteborgs Spar-		
	bank	28,455: —	32,392: 50
	1925 » » » Kungl. Statskon-		
	toret å Kr.		
	27,050: —	1,062: 45	2,479: 71
	1925 » » » Kungl. Statskon-		
	toret å Kr.		
	22,950: —	1,130: 29	
	1925 » » » Riksförsäkrings-		
	anstalten å Kr.		
	382,000: —	18,294: 12	18,742: 70
	1925 » » » Riksförsäkrings-		
	anstalten å Kr.		
	157,000: —	6,955: 75	8,374: 80
	1926 » » » Karlstads Spar-		
	bank å Kr.		
	66,800: —	3,022: 70	3,185: 21
	1926 » » » Karlstads Spar-		
	bank å Kr.		
	7,395: —	346: 83	358: 57
	1926 » » » Värmlands läns		
	landsting	125: --	125: —
	1927 » » » Värmlands läns		
	landsting	125: —	—
	1928 » » » Statens Järnvä-		
	gars Änke- och		
	Pupillkassa å Kr.		
	1,718,000: — . . .	81,575: 99	—
	1928 » » » Sveriges Kom-		
	anställdas pen-		
	sionskassa å Kr.		
	300,000: —	13,573: 42	—
	1928 » » » Riksförsäkrings-		
	anstalten å Kr.		
	200,000: —	9,347: 28	—
	1928 » » » Göteborgs Spar-		
	bank å Kr.		
	565,000: —	26,917: 50	—

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
401. a) 1.	1928 års lån hos Kungl. General- poststyrelsen å Kr. 225,000: — .	10,557: 37	—	—
	1928 » » » Kungl. General- poststyrelsen å Kr. 500,000: — .	23,561: 71	—	—
	1928 » » » Svenska Livför- säkringsanstalten Trygg å Kr. 525,000: —	25,725: —	—	—
	1928 » » » Värmlands läns landsting å Kr. 3,000: —	150: —	—	—
	årets upplåning	—	584,505: 38	15,000: —
	2. Tillfälliga lån:			
	Bankräntor och dylikt	5,000: —	—	15,000: —
	3. Övertagna lån:			
	Karlstads Sparbank	150: —	—	200: —
	Stadshypotekskassan	27: 70	—	32: 83
	Tingshuslånet	19: 48	197: 18	19: 48
	b) Andra räntor	—	1,000: —	—
		Kronor	590,702: 56	580,918: 85

402. Kapitalavbetalningar.

a) Fonderade lån:

1888 års (slutbetalning)	—	6,000: —
1902 »	33,660: 20	32,287: 97
1907 »	62,000: —	60,000: —
1913 »	—	44,000: —
1916 »	—	10,000: —
1917 »	1,465: 59	1,399: 14
1919 »	33,000: —	31,000: —
1920 års lån hos Karlstads Spar- bank	6,421: 07	6,115: 31
1920 » » » Kungl Pensions- styrelsen	1,604 28	1,524: 25
1920 » » » Riksförsäkrings- anstalten	3,555: 69	3,370: 32
1920 » » » Kungl. Postspar- banken	3,181: 48	3,006: 14
1921 » » » Kungl. Statskon- toret	1,923: 75	1,849: 76

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
402. a)	1922 års lån hos Riksförsäkrings- anstalten å Kr. 291,000: — . . .	8,006: 64	7,607: 26
	1922 » » » Riksförsäkrings- anstalten å Kr. 415,000: — . . .	16,410: 88	15,555: 33
	1922 » » ur C. A. Fahlgrens stipendiefond . . .	105: 98	100: 45
	1922 » » hos Kungl. Postspar- banken	9,250: 11	8,788: 70
	1922 » » » Kungl. Statskon- toret	1,987: 20	—
	1923 » » » Kungl. General- poststyrelsen . . .	13,632: 23	12,995: 46
	1923 » » » Värmlands läns landsting	2,800: —	2,800: —
	1924 » » » do	1,000: —	1,000: —
	1924 » » » Städernas Allm. Brandstodsbolag . . .	6,616: 51	6,301: 73
	1924 » » » Göteborgs Spar- bank	79,000: —	75,000: —
	1925 » » » Kungl. Statskon- toret å Kr. 27,950: —	362: 50	770: 29
	1925 » » » Kungl. Statskon- toret å Kr. 22,950: —	361: 46	
	1925 » » » Riksförsäkrings- anstalten å Kr. 382,000: —	9,048: 26	
	1925 » » » Riksförsäkrings- anstalten å Kr. 157,000: —	8,297: 59	7,878: 54
	1926 » » » Karlstads Spar- bank å Kr. 66,800: —	3,412: 96	3,250: 45
	1926 » » » Karlstads Spar- bank å Kr. 7,335: —	246: 56	234: 82
	1926 » » » Värmlands läns landsting	500: —	—

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
402. a)	1928 års lån hos Statens Järnvägars Änke- och Pupill- kassa å Kr.			
	1,718,000: — . . .	37,000: 41	—	
	1928 > > > Sveriges Kom- anställdas Pen- sionskassa å Kr.			
	300,000: — . . .	6,744: 28	—	
	1928 > > > Riksförsäkrings- anstalten å Kr.			
	200,000: — . . .	4,405: 80	—	
	1928 > > > Göteborgs Spar- bank å Kr.			
	565,000: — . . .	10,500: —	—	
	1928 > > > Kungl. General- poststyrelsen å Kr. 225,000: — .	11,088: 79	—	
	1928 > > > Kungl. General- poststyrelsen å Kr. 500,000: — .	16,044: 57	—	
	1928 > > > Svenska Livför- säkringsanstalten Trygg å Kr.			
	525,000: — . . .	16,045: 89	—	
	1928 > > > Värmlands läns landsting å Kr.			
	3,000: —	—	409,680: 98	—
				351,485: 60
d)	Övertagna lån:			
	Karlstads Sparbank	1,250: —		1,250: —
	Stadshypotekskassan	131: 90	1,381: 90	126: 76
				1,376: 76
		Kronor	411,062: 88	352,812: 86

403. Personalkostnader.

a) Löner:

1. Magistraten:

Borgmästaren:

Lön . . . . . 14,500: — 14,500: —

Ålderstillägg . . . . . 1,000: — 1,000: —

Förste rådmannen:

Lön . . . . . 11,000: — 10,000: —

Andre rådmannen:

Ålderstillägg . . . . . 1,000: — 1,000: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403. a)	Stadsnotarien:			
	Lön	8,000: —	11,000: —	
	Kronokassören:			
	Lön	3,000: —	3,000: —	
	Stadsfiskalen:			
	Lön	2,200: —	2,200: —	
	Tjänstgöringspengar	1,000: —	1,000: —	
	Ålderstillägg	960: —	960: —	
	Stadsfogden:			
	Lön	3,200: —	3,200: —	
	Tjänstgöringspengar	800: —	800: —	
	Ålderstillägg	400: —	400: —	
	1:ste exekutionsvaktmästaren:			
	Lön	1,200: —	1,200: —	
	Lönetillägg	300: —	300: —	
	Ålderstillägg	450: —	450: —	
	2:dre exekutionsvaktmästaren:			
	Lön	1,200: —	1,200: —	
	Lönetillägg	300: —	300: —	
	Ålderstillägg	450: —	450: —	
	3:dje exekutionsvaktmästaren:			
	Lön	1,200: —	1,200: —	
	Lönetillägg	300: —	300: —	
	Ålderstillägg	450: —	450: —	
	4:de exekutionsvaktmästaren:			
	Lön	1,200: —	1,200: —	
	Lönetillägg	300: —	300: —	
	Ålderstillägg	450: —	450: —	56,860: —
		54,860: —	56,860: —	
	2. Stadsfullmäktige:			
	Sekreteraren	2,000: —	2,000: —	
	3. Drätselkammaren:			
	Stadskamreraren:			
	Lön	4,500: —	4,500: —	
	Tjänstgöringspengar	1,500: —	1,500: —	
	Ålderstillägg	1,000: —	1,000: —	
	Stadskassören:			
	Lön	2,400: —	2,400: —	
	Tjänstgöringspengar	1,200: —	1,200: —	
	Ålderstillägg	720: —	720: —	

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande helopp i 1928 års stat.	
408.	a) 3. 1:ste Stadsbokhållaren:			
	Lön	1,600: —	1,600: —	
	Lönetillägg	300: —	300: —	
	Tjänstgöringspengar	800: —	800: —	
	Ålderstillägg	300: —	300: —	
	Stadsbokhållaren:			
	Lön	1,400: —	1,400: —	
	Tjänstgöringspengar	700: —	700: —	
	Ålderstillägg	680: —	680: —	
	Kontorsbiträdet:			
	Lön	1,400: —		
	Tjänstgöringspengar	700: —	2,100: —	
	Ålderstillägg	210: —		
	Kontorsvakten:			
	Lön	1,500: —	1,500: —	
	Övriga:			
	Drätselkammarens ordförande	5,000: —	5,000: —	
	Stadsombudsmannen:			
	Lön	4,666: 67	4,666: 67	
	Tjänstgöringspengar	2,333: 33	2,333: 33	
	Stadsombudsmannens skrivbiträde:			
	Lön	2,100: —	1,800: —	
	Byggnadschefen:			
	Andel i lön	4,400: —	4,400: —	
	Stadsarkitekten:			
	Andel i lön	4,000: —	4,000: —	
	Stadsarkitektens biträde:			
	Del av arvode	1,800: —	1,200: —	
	Stadssträdgårdsmästaren:			
	Lön	3,000: —	3,000: —	
	Ålderstillägg	300: —	300: —	
	Gatufogden:			
	Lön	3,600: —	3,600: —	
	Ålderstillägg	720: —	360: —	
	Gatuförmannen:			
	Lön	2,200: —	2,200: —	
	Ålderstillägg	660: —	660: —	
	Byggnadsförmannen: (vakant)			
	Lön	—	2,200: —	
	Ålderstillägg	—	660: —	
		55,640: —	660: —	57,030: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	d) Semester- och vikariatsarvoden:			
	1. Magistraten:			
	Borgmästaren	450: —	450: —	
	Rådmännen och Stadsnotarien . .	900: —	900: —	
	Stadsfogden	100: —	100: —	
	2. Drätselkammaren:			
	Stadskamrerarekontoret	500: —	500: —	
	Byggnadskontoret	400: —	400: —	2,350: —
	e) Pensioner och understöd:			
	f. Kronokassör A. Nymansson . . .	3,000: —	3,000: —	
	f. Stadsfogde Linds änka	1,084: 80	1,084: 80	
	f. Stadsarbetare A. Bergman . . .	500: —	500: —	
	f. Borgmästare K. J. Lindholm . .	3,000: —	3,000: —	
	f. Stadsarbetare A. G. Andersson .	400: —	400: —	
	f. Stadsläkare Söderbaums änka och barn	1,600: —	1,600: —	
	f. Stadskamrer Enanders änka . .	1,000: —	1,000: —	
	f. Städerska A. Schröder	950: —	950: —	
	f. Vattenledningsförförman C. Gustafs- sons änka	405: —	405: —	
	f. Stadsarbetaren G. Nilssons änka	200: —	200: —	
	f. Stadsarbetare L. J. Persson . . .	878: —	878: —	
	f. Stadsarbetare L. A. Öhlin . . .	698: 40	698: 40	
	f. Stadsarbetare P. G. Persson . .	552: —	—	14,263: 20
403.	f) Pensionsavgifter:			
	Sveriges kommunalanställdas Pensionskassa . .	200: —	200: —	
	l) Hyresbidrag till stadsfullmäktiges sekreterare .	400: —	400: —	
	ä) Tillfälligt skrivbiträde:			
	1. Drätselkammaren	700: —	800: —	
	2. Stadsfullmäktige	350: —	350: —	1,050: —
	ö) Diverse arvoden:			
	1. Upprättande av uppborädsbok . .	800: —	800: —	
	2. Arvode till kronokassören för verkställande av pensionsupp- börden	1,200: —	1,200: —	
	5. Uppborädskostnader	200: —	100: —	
	6. Skogsförvaltaren	350: —	350: —	
	7. Biträde vid mantalsskrivningar .	250: —	150: —	
	8. Magistratens deputerade vid val	—	2,000: —	
	9. Kostnad för renskrivning hos Ma- gistraten och rådhusrätten . . .	2,500: —	—	5,300: —
			2,500: —	7,100: —
		Kronor	136,063: 20	140,801: 20

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
404.	Underhåll.			
a)	Fastigheter för allm. behov	8,750: —		8,550: —
b)	Fastigheter för annat ändamål	23,850: —		26,675: —
e)	Inventarier:			
	1. Stadskamrerarens längd	500: —	500: —	
	3. Stadsarkitektens längd	100: —	50: —	
	4. Trädgårdsförvaltningens längd	500: —	500: —	1,050: —
f)	Anläggningar:			
	1. Gator, torg och öppna platser:			
a)	Tingvallastaden	11,000: —	14,000: —	
b)	Klara	5,000: —	4,000: —	
d)	Haga	3,000: —	2,500: —	
e)	Herrhagen	10,000: —	12,000: —	
f)	Kvarnberget	5,000: —	5,000: —	
g)	Viken	2,000: —	2,000: —	
l)	Utom stadsplan	4,500: —	4,000: —	48,500: —
	2. Broar:			
a)	Östra bron	2,000: —	2,000: —	
d)	Gångbron över prämkkanalen	100: —	100: —	
e)	Västra bron	3,000: —	4,000: —	
f)	Vinterbro i inre hamnen	200: —	200: —	
h)	Örsbolmsbron	200: —	200: —	
l)	Lambersbron	50: —	50: —	6,550: —
	3. Planteringar och promenader:			
	a) Planteringarnas skötsel och vård:			
	Ordinarie anslag	20,000: —	19,000: —	
	Sandgrunds iordningsställande	—	2,000: —	
d)	Hyra för växthus	2,400: —	2,400: —	
e)	Gångar och grus	1,000: —	1,000: —	
f)	Matjord	1,000: —	1,000: —	
g)	Gödningsämnen	700: —	600: —	26,000: —
	4. Landsvägar:			
a)	Västra landsvägen	7,000: —	7,500: —	
b)	Östra landsvägen	4,500: —	4,000: —	
d)	Hammarövägen	6,000: —	5,000: —	
e)	Rudsvägen	3,500: —	4,000: —	
f)	Råtorpsvägen	750: —	6,000: —	
g)	Romstadsvägen	2,000: —	1,500: —	
h)	Lambersvägen samt vägen till Djäknefältet	2,500: —	3,000: —	
i)	Orrholmsvägen	750: —	500: —	31,500: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
404.	f) 5. Ledningar och rörnät	1,000: —		1,000: —
	11. Strandskoningar	10,000: —		5,000: —
	13. Pålarmar	500: —		300: —
	19. Lekplatser	400: —		400: —
	20. Stängsel	600: —		600: —
	21. Bekvämlighetsinrättningar	100: —		100: —
	22. Vattenkonster	150: —		100: —
	25. Diken	800: —		800: —
	28. Livräddningsredskap	100: —		100: —
		Kronor 145,500: —		152,225: —
406.	Drifts- och tillverkningskostnader.			
	p) Bekvämlighetsinrättningar	2,000: —		2,000: —
	q) Stadens ur	250: —		250: —
	r) Annonskioskerna	250: —		250: —
	s) Vattenkonster:			
	1. Stadsträdgården	400: —		400: —
	2. Hamntorget	300: —		300: —
	3. Herrhagsparken	350: —	1,050: —	850: —
				1,050: —
	t) Trädgårdssoffor:			
	Transport av	100: —		100: —
		Kronor 3,650: —		3,650: —
407.	Allmänna utgifter.			
	a) Utskylder:			
	1. Krono-	1,650: —		1,650: —
	2. Kommunal-	11,900: —		12,000: —
	3. Ersättning till landsförsamlingen	1,506: 28		1,506: 28
	4. Karlstads Härads vägkassa	5,000: —	20,056: 28	2,000: —
				17,156: 28
	b) Försäkringsavgifter:			
	1. Brand-	2,100: —		3,000: —
	2. Sjuk- och olycksfalls-	3,000: —	5,100: —	2,200: —
				5,200: —
	d) Arrenden		300: —	300: —
	e) Hushyror:			
	Stadsfogdekontoret	—		2,322: —
	Tullkiosk vid yttre hamnen	40: —	40: —	40: —
				2,362: —
	f) Platshyror:			
	Till Karlstads Hamn		752: 40	806: 40
	g) Uppvärmning:			
	1. Ved	300: —		1,000: —
	3. Koks	5,000: —		3,000: —
	6. Gas	50: —		50: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
407.	g) 8. Elektricitet	900: —	900: —	
	10. Arbetskostnader	950: —	950: —	
	11. Diverse utensilier	100: —	100: —	6,000: —
	h) Belysning:			
	1. Gas	25: —	25: —	
	2. Elektricitet	4,000: —	4,000: —	
	9. Elektriska lampor	175: —	175: —	
	11. Diverse utensilier	100: —	100: —	4,300: —
	i) Vattenavgifter:			
	1. Allmänna byggnader	500: —	500: —	
	2. Andra byggnader	1,000: —	1,000: —	1,500: —
	j) Kontorsutensilier:			
	1. Stadskamrerarekontoret	600: —	600: —	
	2. Byggnadskontoret	300: —	300: —	
	3. Stadsarkitektkontoret	200: —	200: —	
	5. Stadsfullmäktige	50: —	50: —	
	6. Magistraten	800: —	900: —	
	7. Kronokassörskontoret	200: —	200: —	
	8. Stadsfogdekontoret och exeku- tionsvaktmästarekontoret	200: —	300: —	
	9. Stadsfiskalskontoret	200: —	—	
	10. Stadsombudsmansexpeditionen	400: —	500: —	
	15. Övriga	50: —	50: —	3,000: —
	k) Trycksaker:			
	1. Stadskamrerarekontoret	1,200: —	1,500: —	
	2. Byggnadskontoret	100: —	100: —	
	4. Stadsombudsmansexpeditionen	200: —	200: —	
	5. Stadsfullmäktige	5,000: —	5,000: —	
	6. Magistraten	900: —	900: —	
	7. Kronokassörskontoret	500: —	400: —	
	8. Stadsfogdekontoret och exeku- tionsvaktmästarekontoret	400: —	400: —	
	9. Stadsfiskalskontoret	100: —	—	
	10. Övriga	100: —	100: —	8,600: —
	l) Annonser:			
	1. Drättselkammaren	1,600: —	1,600: —	
	2. Stadsfullmäktige	500: —	500: —	
	3. Magistraten	1,300: —	1,300: —	
	5. Övriga	100: —	100: —	3,500: —
	m) Telefonavgifter	5,000: —	5,000: —	
	n) Telegram och porto	1,000: —	1,000: —	

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat	
407.	o) Lagsökning, protokollskostnader, indrivningskostnader, skiljenämndskostnader och dylikt	1,000: —		1,000: —
	p) Resekostnader:			
	1. Drätselkammaren	500: —		500: —
	q) Föreningsavgifter:			
	Svenska Stadsförbundet	1,218: —		1,200: —
	Svenska städernas förhandlingsorganisation	355: 25	1,573: 25	350: —
				1,550: —
	r) Utredningskostnader:			
	1. Tekniska	1,500: —		1,500: —
	3. Ekonomiska och andra	300: —	1,800: —	300: —
				1,800: —
	s) Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat litera	200: —		200: —
	x) Medecin och sjukvårdsutensiller	150: —		200: —
	y) Sjuk- och olycksfallsersättning	2,000: —		1,200: —
	z) Representationskostnader	1,000: —		1,000: —
	ii) Arbetaresemester	3,000: —		4,000: —
	ö) Övriga:			
	2. Velocipedslitningsersättning	600: —		600: —
	3. Kassafackshyra	120: —		120: —
	6. Tidningar och tidskrifter:			
	Svenska Stadsförbundets tidskrift	600: —		600: —
	Övriga	180: —		180: —
	7. Tryckning av Karlstads historia	600: —	2,100: —	2,000: —
				3,500: —
		Kronor	73,671: 93	73,674: 68
408.	Renhållning.			
	a) Allmänna renhållningen:			
	1. Bekvämlighetsinrättningar och bortforsling av avskräde	2,000: —		2,000: —
	2. Avstjälningsplatser	3,600: —		3,600: —
	3. Sopning av gator och allmänna platser	20,000: —		20,000: —
	4. Vattning av gator och allmänna platser	7,000: —		8,000: —
	5. Snöplöjning	5,000: —		5,000: —
	6. Is-, snö- och sandkörning	8,000: —		8,000: —
	7. Diken	900: —		900: —
	8. Gatubrunnar och dylikt	2,500: —		3,000: —
	14. Renhållningsmateriel	100: —	49,100: —	100: —
				50,600: —
	b) Stadens fastigheter:			
	1. Gård och gata	2,000: —		2,000: —
	2. Gårdsbrunnar, kalkning och dylikt	2,400: —	4,400: —	2,400: —
				4,400: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
408.	d) Städning och skurning:			
	1. Material	50: —	50: —	
	2. Arbetskostnad	2,400: —	2,400: —	2,450: —
	e) Tvätt:			
	1. Material	10: —	10: —	
	2. Arbetskostnad	40: —	40: —	50: —
		<u>Kronor</u>	<u>56,000: —</u>	<u>57,500: —</u>
409.	Allmänna lyshållningen.			
	a) Gator och allmänna platser:			
	2. Elektricitet	45,092: 50		44,362: 50
		<u>Kronor</u>	<u>45,092: 50</u>	<u>44,362: 50</u>
410.	Restitutioner.			
	a) Kommunalskatt	5,000: —		3,500: —
		<u>Kronor</u>	<u>5,000: —</u>	<u>3,500: —</u>
420.	Diverse utgifter.			
	e) Fångars vård och underhåll	100: —		250: —
	g) Hyresbidrag till rektor vid Karlstads Högre Allmänna läroverk	2,500: —		2,500: —
	r) Markiser och innanfönster	50: —		50: —
	ü) Ersättning för skötsel av:			
	2. Gatubrunnar	500: —		500: —
	3. Vattenkastare	9,000: —	9,500: —	9,000: —
	t) Hyra för rådhusvaktmästarens bostad, ersättning för tillsyn i rådhuset	737: 50		737: 50
	ö) Övriga:			
	1. Bidrag till skolresor för barn vid Karlstads Folkskoleseminarums övningskola	100: —		—
	2. Stadens kostnader för kvinnliga lärjungar vid Karlstads högre allmänna läroverk	762: 50	862: 50	—
		<u>Kronor</u>	<u>13,750: —</u>	<u>13,037: 50</u>
421.	Skatteindrivningskostnader.			
	a) Exekutionsvaktmästarnes provision	5,000: —		5,000: —
		<u>Kronor</u>	<u>5,000: —</u>	<u>5,000: —</u>

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
423.	Omkostnader för folkpensioneringen.			
	a) Pensionsnämndsarvode	2,000: —		2,000: —
	b) Annonser och trycksaker	100: —		100: —
	e) Pensionstillägg	15,000: —		12,000: —
	f) Prenumerationskostnader	100: —		100: —
		<hr/>		<hr/>
		Kronor 17,200: —		14,200: —
425.	Fastighetsförvaltningen.			
	a) Fastighetsförvaltarens lön	2,000: —		2,000: —
	b) Anslag för mindre reparationer	1,000: —		1,000: —
	d) Övriga utgifter	200: —		200: —
		<hr/>		<hr/>
		Kronor 3,200: —		3,200: —
433.	Sjön Vänerens reglering.			
	a) Arvoden till tekniska och juridiska biträden	3,000: —		5,000: —
	b) Övriga utgifter	1,000: —		1,000: —
		<hr/>		<hr/>
		Kronor 4,000: —		6,000: —
435.	Pensionstillskott.			
	Stadskassans tillskott till under året utgående pensioner utgörande skillnaden emellan summan av de utgående pensionsbeloppen och fondens ränteavkastning under året	15,000: —		—
		<hr/>		<hr/>
		Kronor 15,000: —		—
448.	Sociala ändamål.			
	a) Arbetsförmedlingen	3,000: —		3,000: —
	b) Arbetslöshetskommittén:			
	1. Administrationskostnader	1,500: —	2,000: —	
	2. Arbetslösa placering å främmande arbetsplatser	2,000: —	2,000: —	4,000: —
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
	d) Arbetsstugan	—		1,500: —
	f) Barnkrubban	1,000: —		1,000: —
	k) 1. Karlstads Gymnastikförening	—		300: —
	o) Nykterhetsnämnden	3,150: —		3,200: —
	p) Nykterhetsföreningar	300: —		300: —
	t) Skollovskolonier:			
	Årsanslag	2,000: —		1,500: —
	Tillfälligt anslag	1,000: —		—
	u) Sjukkasor	900: —		900: —
	v) Vita bandet	300: —		300: —
	y) Simsällskapet	700: —		700: —
		<hr/>		<hr/>
		Kronor 15,850: —		16,700: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat
449.	Kommittéer, tillfälliga styrelser och nämnder.		
	b) Kommunikationskommittén	2,000: —	500: —
	e) Taxeringsnämnderna	1,500: —	2,000: —
	g) Lönenämnden	500: —	500: —
	i) Stadsrevisionen:		
	1. Personalkostnad för sifferrevision	2,500: —	2,500: —
	2. Papper och utskrift	400: —	400: —
	j) Budgetberedningen	1,000: —	1,000: —
		Kronor	7,900: —
			6,900: —
	Q. Avsättningar.		
	Bilskattemedel	6,664: 84	18,311: —
		Kronor	6,664: 84
			18,311: —

Litt.	<i>Inbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
101.	Inkomsträntor.		
	b) Utlånta medel:		
	1. Delegationerna:		
	Hamnen	69,817: 61	69,993: 85
	Gasverket	19,000: —	18,500: —
	Elektricitetsverket	61,000: —	63,860: —
	Elektricitetsverkets materialför- råd	5,000: —	5,000: —
	Vattenverket	50,000: —	52,000: —
	Avloppsverket	19,500: —	20,000: —
	Centralförrådet	8,000: —	7,500: —
		232,317: 61	236,853: 85
	2. A.-Bol. Smålägenheter	6,092: 98	6,178: 82
	3. Subventionslån	59,883: 04	60,500: 74
	d) Bankräntor	75,000: —	42,000: —
	g) Räntor å tillfälliga lån	1,000: —	2,000: —
		Kronor	374,293: 63
			347,533: 41
102.	Kapitalinbetalningar.		
	a) Hamnen	21,097: 65	20,174: 55
	b) A.-Bol. Smålägenheter	1,822: 50	1,736: 66
	d) Subventionslån	13,434: 20	10,830: 30
		Kronor	36,354: 35
			32,741: 51

Litt.	Inbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
103.	Arrenden.			
	a) Markarrenden:			
	1. Diverse jordar	14,500: —	14,000: —	
	2. Potatis- och grönsaksland	1,500: —	2,000: —	16,000: —
	d) Fiskarrenden	750: —	750: —	
	e) Bergbrott	250: —	250: —	
	f) Gräs- och vasskörd samt beten	1,000: —	1,000: —	
		Kronor	18,000: —	18,000: —
104.	Hushyror.			
	a) Stadens delegationer:			
	Gasverket	900: —	900: —	
	Elektricitetsverket	2,700: —	2,700: —	
	Vattenverket	650: —	650: —	
	Fattigvårdsstyrelsen	21,900: —	21,900: —	
	Hälsovårdsnämnden	19,700: —	19,700: —	
	Folkskolestyrelsen	41,350: —	41,350: —	
	Elementarläroverket för flickor	20,000: —	20,000: —	
	Karlstads Lärlings- och Yrkesskolor	3,000: —	3,000: —	
	Brandväsendet	10,500: —	10,500: —	
	Polisverket	2,400: —	2,400: —	
	Centralförrådet	2,000: —	2,000: —	
	Badhusstyrelsen	3,000: —	3,000: —	
	Saluhallsstyrelsen	15,000: —	15,000: —	
	Mariebergsskogen	360: —	360: —	
	Hamnstyrelsen	1,675: —	1,675: —	
	Trädgårdsförvaltningen	2,400: —	2,400: —	
	Stadsbiblioteket	3,000: —	1,530: —	149,065: —
	b) Andra byggnader:			
	Diverse uthyrda lägenheter	115,000: —		110,000: —
	d) Nederlagshyror	1,465: —		685: —
		Kronor	267,000: —	259,750: —
105.	Tomt- och platshyror.			
	a) Tomt- och platshyror	6,500: —	6,500: —	
	b) Nöjesplatshyror	1,500: —	1,500: —	
		Kronor	8,000: —	8,000: —
107.	Anslag.			
	a) Anslag av staten:			
	3. För åtgärder i anledning av arbetslösheten	—	10,000: —	
	4. För bilskattemedel	50,000: —	40,000: —	
	5. För nykterhetsnämndens verksamhet	250: —	300: —	
		Kronor	50,250: —	50,300: —

Litt.	<i>Inbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
120.	Diverse inkomster.		
d)	Bekvämlighetsinrättningar	1,200: —	1,000: —
e)	Stadskassans andel i hamnens platshyror	340: —	340: —
f)	Tullfrihetsersättning	132: 66	132: 66
g)	Annonnskioskerna	300: —	300: —
h)	Kartor och böcker	10: —	10: —
m)	Kartlösen	100: —	100: —
		Kronor 2,082: 66	1,882: 66
137.	Nöjesskatt.		
a)	Biografer	25,000: —	25,000: —
b)	Teater, konserter och dylikt	5,000: —	5,000: —
d)	Cirkus, cabaret och dylikt	20,000: —	10,000: —
e)	Fotboll och bandytävlingar	2,000: —	2,000: —
		Kronor 52,000: —	42,000: —
139.	Förslitningsmedel.		
	Gasverket	21,500: —	20,500: —
	Elektricitetsverket	95,000: —	95,000: —
	Vattenverket	36,000: —	35,600: —
	Avloppsverket	16,000: —	15,500: —
		Kronor 168,500: —	166,600: —

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1928.

§ 728.

Granskades och godkändes av stadskamreraren uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat för centralförrådet för år 1929; och skulle detsamma med därvid fogat statavräkningsförslag för år 1928 överlämnas till magistraten. Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Centralförrådets stafförslag år 1929.

Ordinarie stat.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	
401.	Utgiftsräntor	8,000: —
403.	Personalkostnader	4,400: —
404.	Underhåll	5,000: —
407.	Allmänna utgifter	6,079: 66
417.	Dyrtidstillägg	850: —
419.	Arbete mot ersättning	10,000: —
700.	Oförutsedda utgifter	170: 34
H.	Varor: inköp av	150,000: —
	Kronor	184,500: —

Inbetalningar.

104.	Hushyror	850: —
109.	Inventariehyror	6,000: —
419.	Arbete mot ersättning	12,000: —
H.	Varor: försäljningar	165,650: —
	Kronor	184,500: —

Extra stat 1929.

Utbetalningar.

I.	Inventarier: inköp av	3,000: —
	Kronor	3,000: —

Inbetalningar.

<i>Brist</i> att täckas genom uttaxering	3,000: —
Kronor	3,000: —

Karlstad den 16 oktober 1928.

Karlstads Drätselkammare:

J. NORÉUS.

H. Westlin.

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	Personalkostnader.			
	a) Löner:			
	Förrädsförvaltaren:			
	Lön	1,700: —	1,700: —	
	Tjänstgöringspengar	700: —	700: —	
	Ålderstillägg	—	600: —	3,000: —
	Övrig förrädspersonal	2,400: —	2,000: —	2,000: —
		Kronor	4,400: —	5,000: —
404.	Underhåll.			
	a) Byggnader	1,000: —	1,000: —	
	e) Inventarier	4,000: —	4,000: —	
		Kronor	5,000: —	5,000: —
407.	Allmänna utgifter.			
	a) Utskyldyer	300: —		275: —
	b) Försäkringsavgifter:			
	1. Brand-	251: 76	350: —	
	2. Olycksfalls-	125: —	90: —	
	3. Automobil	125: —	501: 76	640: —
			200: —	
	e) Hushyror	2,000: —		2,000: —
	f) Platshyror	1,992: 90		1,992: 90
	g) Uppvärmning	75: —		75: —
	h) Belysning	150: —		150: —
	j) Kontorsutensilier	125: —		125: —
	k) Trycksaker	50: —		50: —
	m) Telefon	200: —		200: —
	n) Telegram och porto	10: —		10: —
	s) Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat litt.	25: —		50: —
	x) Läkare	50: —		50: —
	y) Sjuk- och olycksfallsersättning	200: —		200: —
	ä) Arbetsresemester	400: —		400: —
		Kronor	6,079: 66	6,217: 90

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 16 oktober 1928.

§ 727.

Granskades och godkändes av stadskamreraren uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat för stadens vatten- och avloppsverk för år 1929; och skulle detsamma med därvid fogade statavräkningsförslag för år 1928 överlämnas till magistraten.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Vatten- och avloppsverkens statförslag år 1929.

Ordinarie stat.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	Vattenverket.	
401.	Skuldräntor		50,000: —
403.	Personalkostnader		6,812: 38
404.	Underhåll		11,000: —
405.	Driftsmateriel		36,325: —
406.	Drifts- och tillverkningskostnader		13,540: —
407.	Allmänna utgifter		11,925: —
408.	Renhållning		1,930: —
410.	Restitutioner		300: —
412.	Distributionskostnader		1,780: —
417.	Dyrtidstillägg		4,800: —
418.	Avskrivningar enligt plan		36,000: —
419.	Arbete mot ersättning		800: —
700.	Oförutsedda utgifter		617: 01

Litt.	Utbetalningar.		
		Avloppsverket.	
401.	Skuldräntor	19,500: —	
403.	Personalkostnader	1,660: 61	
404.	Underhåll	2,350: —	
405.	Driftsmateriel och förbrukningsartiklar ..	7,375: —	
406.	Drifts- och tillverkningskostnader	8,400: —	
407.	Allmänna utgifter	2,085: —	
408.	Renhållning	100: —	
417.	Dyrtidstillägg	450: —	
418.	Avskrivningar	16,000: —	
700.	Oförutsedda utgifter	250: —	
		<hr/>	
		Kronor	234,000: —
Litt.	Inbetalningar.		
		Vattenverket.	
104.	Hushyror	1,200: —	
106.	Mätarehyror	2,000: —	
120.	Diverse inkomster	1,000: —	
201.	Vattenförbrukningen	180,000: —	
203.	Stängningsböter	100: —	
419.	Arbete mot ersättning	1,000: —	
		Avloppsverket.	
120.	Diverse inkomster	700: —	
205.	W.-C.-avgifter	18,000: —	
	Egna inkomster	204,000: —	
	<i>Brist</i> att täckas genom uttaxering	30,000: —	
		<hr/>	
		Kronor	234,000: —
Litt.	Utbetalningar.		
		Extra stat.	
		Vattenverket.	
E	Anläggningar:		
5	Ledningar och rörnät:		
	b) Servisledningar	5,000: —	
I	Inventarier:		
	a) Vattenmätare	5,000: —	
	b) Övriga	800: —	

Litt. **Utbetalningar.****Avloppsverket.**E **Anläggningar:**5 **Ledningar och rörnät:**

b) Servisledningar	4,000: --		
		Kronor	14,800: --

Inbetalningar.

<i>Brist</i> att täckas genom uttaxering	14,800: --		
		Kronor	14,800: --

Karlstad den 16 oktober 1928.

Karlstads Drätselkammare:

J. NORÉUS.

H. Westlin.

Specifikation.**Vattenverket.**

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	Personalkostnader.			
	a) Löner:			
	Andel i rörnätsförmännens lön	2,340: --	2,340: --	
	Andel i byggnadschefens lön	1,800: --	4,140: --	4,140: --
	d) Semester- och vikariatsarvoden	200: --	200: --	200: --
	e) Pensioner	600: --		
	f) Pensionsavgifter:			
	Sveriges kommunalanställdas pensionskassa	672: 38	752: 99	752: 99
	ii) Tillfälliga skrivbiträden	1,200: --	1,200: --	1,200: --
		Kronor	6,812: 38	6,292: 99
404.	Underhåll.			
	a) Fastigheter	2,500: --	2,500: --	2,500: --
	d) Driftapparater	1,500: --	2,000: --	2,000: --
	e) inventariepersedlar och vattenmätare	1,500: --	1,500: --	1,500: --
	5. Anläggningar:			
	a) Huvudledningar	3,000: --	3,000: --	
	b) Servisledningar	500: --	3,500: --	3,500: --
	28. Vattenkastare	2,000: --	2,000: --	2,000: --
		Kronor	11,000: --	11,500: --

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
405.	Driftsmateriel och förbrukningsartiklar.			
	b) Maskinförnödenheter:			
	1. Smörjoljor	150: —		150: —
	5. Trassel och putsmedel	75: —		75: —
	10. Diverse utensilier	100: —	325: —	100: —
				325: —
	i) Elektrisk ström		22,000: —	22,000: —
	s) Vattenreningskemikalier		14,000: —	13,000: —
		Kronor	36,325: —	35,325: —
406.	Drifts- och tillverkningskostnader.			
	g) Vattenförbrukningen:			
	1. Filtrering m. m.		3,000: —	4,000: —
	2. Uppfordring:			
	Maskinmästaren	2,860: —		2,860: —
	1:ste maskinisten	2,470: —		2,470: —
	2:dre d:o	2,210: —		2,210: —
	Extra maskinskötsel	1,500: —	9,040: —	1,500: —
	3. Vattenundersökning		1,500: —	1,500: —
		Kronor	13,540: —	14,540: —
407.	Allmänna utgifter.			
	a) Utskyldes:			
	1. Krono-	475: —		475: —
	3. Kommunal-	2,825: —	3,300: —	2,800: —
				3,275: —
	b) Försäkringsavgifter:			
	1. Brand-	150: —		200: —
	2. Olycksfalls-	150: —		150: —
	3. Ansvars-	75: —		75: —
	4. Maskin-	175: —	550: —	175: —
				600: —
	e) Hushyra:			
	Andel i kontorshyra, ljus och värme		650: —	650: —
	g) Uppvärmning		3,300: —	3,300: —
	h) Lyshållning		1,000: —	1,000: —
	j) Kontorsutensilier		75: —	75: —
	k) Trycksaker		250: —	250: —
	l) Annonser		75: —	75: —
	m) Telefon		500: —	500: —
	n) Telegram och porto		20: —	20: —
	p) Resekostnader		100: —	100: —
	r) 1. Tekniska utredningskostnader		1,000: —	1,000: —
	s) Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat litt.		50: —	50: —
	x) Medicin		25: —	25: —
	y) Sjuk- och olycksfallsersättning		300: —	300: —
	z) Representationskostnader		—	50: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
ä)	Arbetsresemester	600: —		600: —
ö)	Övriga:			
	2. Velocipedslitningsersättning . .	100: —	100: —	
	6. Tidningar och tidskrifter	30: —	30: —	130: —
		Kronor	11,925: —	12,000: —
408.	Renhållning.			
a)	Allmänna renhållningen:			
	9. Bassänger och reservoarer	800: —		800: —
b)	Fastigheter:			
	1. Gärd och gata	1,100: —		1,100: —
d)	Städning och skurning:			
	2. Arbetskostnader	30: —		30: —
		Kronor	1,930: —	1,930: —
412.	Distributionskostnader.			
a)	Mätareuppsättningar	600: —		600: —
b)	Mätareavläsning	500: —		500: —
d)	Tillsyn av privata ledningar och apparater .	50: —		50: —
e)	Uppbörd, inkasseringar och utbärning av räk- ningar	630: —		630: —
		Kronor	1,780: —	1,780: —
Avloppsverket.				
403.	Personalkostnader.			
a)	Löner:			
	Andel i byggnadschefens lön	700: —	700: —	
	Andel i rörnätsförmannens lön	780: —	780: —	1,480: —
f)	Pensionsavgifter:			
	Sveriges kommunalanställdas pensionskassa . .	80: 61		—
ä)	Tillfälligt skrivbiträde	100: —		100: —
		Kronor	1,660: 61	1,580: —
404.	Underhåll.			
a)	Fastigheter	400: —		400: —
d)	Driftapparater	500: —		400: —
e)	Inventarier	50: —		50: —
f)	Anläggningar:			
	5. Ledningar och rörnät:			
	a) Huvudledningar	1,200: —	1,200: —	
	b) Servisledningar	200: —	200: —	1,400: —
		Kronor	2,350: —	2,250: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
405.	Driftsmateriel och förbrukningsartiklar.			
	a) Brännolja	200: —		200: —
	b) Maskinförnödenheter:			
	1. Smörjolja	50: —	50: —	
	5. Trassel	25: —	25: —	75: —
	h) Gas	100: —		100: —
	i) Elektrisk ström	7,000: —		7,000: —
		Kronor	7,375: —	7,375: —
406.	Drifts- och tillverkningskostnader.			
	b) 5. Rensning av Tyggårdsdiket	400: —		400: —
	g) 1. Pumpverken	4,000: —		4,000: —
	2. ledningar och brunnar	4,000: —		3,000: —
		Kronor	8,400: —	7,400: —
407.	Allmänna utgifter.			
	b) Försäkringsavgifter:			
	1. Brand-	25: —	35: —	
	2. Olycksfalls-	20: —	20: —	
	4. Maskin	50: —	50: —	105: —
	g) Uppvärmning		200: —	200: —
	h) Belysning:			
	2. Elektricitet	100: —	100: —	
	9. Elektriska lampor	25: —	25: —	
	11. Diverse	5: —	5: —	130: —
	k) Trycksaker		10: —	10: —
	r) Utredningar		1,500: —	1,500: —
	ii) Arbetarsemester		150: —	150: —
		Kronor	2,085: —	2,095: —
408.	Renhållning.			
	b) Gård och gata		100: —	100: —
		Kronor	100: —	100: —

Vattenverket.

Litt.	<i>Inbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
120.	Diverse inkomster.			
	ä) 1. Ersättning för skötsel av brandposter . . .	1,000: —		1,000: —
		Kronor	1,000: —	1,000: —

Litt.	<i>Inbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
201.	Vattenförbrukningen.		
	a) Allmänna förbrukningen	9,000: —	9,000: —
	b) Enskilda förbrukningen	171,000: —	160,000: —
		<hr/>	<hr/>
		Kronor 180,000: —	169,000: —

Avloppsverket.

120.	Diverse inkomster.		
	ö) 2. Ersättning för skötsel av gatubrunnar . . .	500: —	500: —
	Ersättning för Tyggårdsdikets rensning . . .	200: —	200: —
		<hr/>	<hr/>
		Kronor 700: —	700: —

Utdrag av protokoll, hållet hos Belysningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 76.

Beslöt styrelsen godkänna och till magistraten överlämna förslag jämte tillhörande specifikation och statavräkning till ordinarie stat för Karlstads stads gasverk för år 1929. (Bil. A).

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Bil. A.

Karlstads Gasverks statförslag för år 1929.

Ordinarie stat.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>		
401.	Skuldräntor	19,000:	—
403.	Personalkostnader	18,945:	—
404.	Underhåll	18,000:	—
405.	Driftmateriel och förbrukningsartiklar	89,400:	—
406.	Drifts- och tillverkningskostnader	42,100:	—
407.	Allmänna utgifter ..	12,575:	—
408.	Renhållning	900:	—
410.	Restitutioner	100:	—
412.	Distributionskostnader	6,000:	—
417.	Dyrtidstillägg	6,000:	—
418.	Avskrivningar enl. plan	21,500:	—
419.	Arbeten mot ersättning	10,000:	—
700.	Oförutsedda	2,480:	—
		247,000:	—
	Överskott	25,000:	272,000: —
		Kronor	272,000: —

Litt. **Inbetalningar.**

171.	Gasförbrukningen	184,500: —	
172.	Biprodukter	75,000: —	
192.	Ledningsamortering	2,500: —	
419.	Arbeten mot ersättning	10,000: —	272,000: —
			<u>272,000: —</u>
		Kronor	272,000: —

Karlstad den 28 september 1928.

KARL AD. FALK.

ERIK BJÖRKMAN.

THURE BYTTNER.

Specifikation
till Karlstads Gasverks stat för år 1929.

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
401.	Skuldräntor.		
	Ränta å verkets värde	19,000: —	18,500: —
403.	Personalkostnader.		
	a) Löner:		
	Andel i sekreterarens lön	125: —	125: —
	» i Kamrerarens lön	667: —	667: —
	» i » tjänstg.-pgr	333: —	333: —
	» i » ålderstillägg	300: —	200: —
	» i 1:ste bokh. lön	600: —	600: —
	» i » » tjänstg.-pgr	300: —	300: —
	» i » » ålderstillägg	180: —	180: —
	» i 3:dje » lön (utan dyrtt.)	900: —	900: —
	» i extra kontorspersonals löner	2,085: —	1,875: —
	» i lön till kontorsvakt och till- fällig personal	400: —	400: —
	Föreståndarens lön	2,000: —	2,000: —
	» tjänstg.-pgr	1,000: —	1,000: —
	Gasmätarens lön	2,300: —	2,300: —
	» ålderstillägg	690: —	690: —
	» extra lönetillägg (utan dyrtidstillägg)	600: —	600: —
	Verkmästarens lön	2,300: —	2,300: —
	» ålderstillägg	230: —	230: —
	Mätareövermontörens lön	2,100: —	2,100: —
	» ålderstillägg	210: —	210: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
	e) Pensioner.			
	G. A. Nyqvist	700: —	700: —	
	J. F. Larsson	650: —	650: —	
	f) Pensionsavgifter.			
	Till Sveriges kommunalanställdas pensionskassa	275: —	18,945: —	265: — 18,625: —
404.	Underhåll.			
	a) Fastigheter	2,500: —	3,000: —	
	b) Drittdapparater:			
	Gasmätare	2,000: —	2,000: —	
	Retortugnar	8,000: —	4,000: —	
	Övriga driftapparater	2,000: —	1,500: —	
	e) Inventarier	500: —	500: —	
	f) Anläggningar:			
	Huvudledningar	2,500: —	2,500: —	
	Servisledningar	500: —	18,000: —	500: — 14,000: —
405.	Driftmateriel och förbrukningsartiklar.			
	b) Maskinförnödenheter	600: —	600: —	
	d) Gaskol	85,000: —	80,000: —	
	e) Ved	100: —	100: —	
	f) Sprit	200: —	100: —	
	g) Myrmalm	1,200: —	1,000: —	
	i) Elektrisk kraft	1,000: —	1,000: —	
	j) Vatten	700: —	600: —	
	r) Renhållningsutensilier	400: —	400: —	
	ø) Övriga	200: —	89,400: —	200: — 84,000: —
406.	Drift- och tillverkningskostnader.			
	a) Gasberedningen:			
	1. Retorteldare	21,500: —	21,000: —	
	2. Extra eldning	600: —	400: —	
	3. Maskinskötsel	2,500: —	2,500: —	
	4. Reningskistornas skötsel	2,500: —	2,500: —	
	b) Biprodukter:			
	1. Koksen (krossning, kol- och koks- dragare, utkörn. av koksen m. m.)	13,000: —	10,000: —	
	2. Tjära (tomfat, transporter m. m.)	2,000: —	42,100: —	1,600: — 38,000: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
407.	Allmänna utgifter.			
	a) Utskylder:			
	1. Kronoutskylder	450: —	300: —	
	2. Kommunalutskylder	2,400: —	1,600: —	
	b) Försäkringsavgifter:			
	1. Brandförsäkringar	—	700: —	
	2. Olycksfallsförsäkringar	350: —	275: —	
	3. Ansvarsförsäkring	125: —	125: —	
	e) Hus- och lokalhyror:			
	1. Andel i kontorshyra	775: —	775: —	
	g) Uppvärmning	125: —	125: —	
	h) Lyse och materiel därtill:			
	1. Elektrisk ström	1,000: —	1,000: —	
	Elektriska lampor	100: —	100: —	
	Div. materiel	50: —	50: —	
	j) Kontorsutensilier, skriv- och ritma- teriel	600: —	600: —	
	k) Trycksaker	800: —	900: —	
	l) Annonser	400: —	400: —	
	m) Telefon och telegramavgifter	800: —	800: —	
	n) Porton	350: —	250: —	
	o) Indrivningskostnader	50: —	50: —	
	p) Resekostnader	150: —	150: —	
	q) Föreningsavgifter	150: —	150: —	
	r) Utredningskostnader	150: —	150: —	
	x) Medicin och sjukvård	100: —	60: —	
	y) Sjuk- och olycksfallsersättn.	500: —	500: —	
	å) Förrådskostnader	1,300: —	1,300: —	
	ä) Arbetaresemester	1,600: —	1,500: —	
	ö) Tidningar och tidskrifter	50: —	40: —	
	Velocipedslitningsersättning	200: —	200: —	12,100: —
			12,575: —	
408.	Renhållning.			
	b) Gård, gata och arbetslokaler	900: —	900: —	
410.	Restitutioner	100: —	100: —	
412.	Distributionskostnader.			
	a) Mätareuppsättning	1,500: —	1,200: —	
	b) Mätareavläsning	1,600: —	1,500: —	
	d) Tillsyn av inomhusinstallationer	2,000: —	2,000: —	
	e) Inkassering och utbärning av räkn.	500: —	500: —	
	g) Propaganda och utställning	400: —	300: —	5,500: —
			6,000: —	

Litt.	<i>Utbetalningar:</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
417.	Dyrtdstillägg	6,000: —	6,000: —
418.	Avskrivningar	21,500: —	20,500: —
419.	Arbeten mot ersättning	10,000: —	10,000: —
700.	Oförutsedda utgifter	2,480: —	2,275: —
		<hr/> Kronor 247,000: —	<hr/> 230,500: —

Utdrag av protokoll, hållet hos belysningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 77.

Beslöt styrelsen godkänna och till magistraten överlämna upprättat förslag till extra stat för Karlstads stads gasverk för år 1929. (Bil. A).

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Bil. A.

Karlstads Gasverks extra stat för år 1929.

Utbetalningar.

Anläggningar	
E 5 a)	Ledningsnätets utvidgning . . . . . 2,000: —
E 5 b)	Servisledning . . . . . <u>5,000: —</u> 7,000: —
Driftapparater:	
G.	Gasmätare . . . . . 4,000: —
L.	Inventarier . . . . . <u>500: —</u>
	Kronor 11,500: —

Inbetalningar.

Erforderligt anslag att täckas genom uttaxering . . . . . Kronor 11,500: —

Karlstad den 28 sept. 1928.

KARL AD. FALK.

ERIK BJÖRKMAN.

THURE BYTTNER.

Utdrag av protokoll, hållet hos belysningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 81.

Beslöt styrelsen godkänna och till magistraten överlämna uppgjort förslag med tillhörande specifikation och statavräkning till ordinarie stat för elektricitetsverket för år 1929. (Bil. A).

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Bil. A.

Karlstads Elektricitetsverks statförslag för år 1929.

Ordinarie stat.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>		
401.	Skuldräntor	61,000:	—
403.	Personalkostnader	34,918:	—
404.	Underhåll	42,700:	—
405.	Driftmateriel och förbrukningsartiklar	283,700:	—
406.	Drifts- och tillverkningskostnader	16,500:	—
407.	Allmänna utgifter	27,112:	50
408.	Renhållning	1,200:	—
409.	Allmänna lyshållningen	7,500:	—
410.	Restitutioner	1,000:	—
412.	Distributionskostnader	11,600:	—
417.	Dyrtidstillägg	17,000:	—
418.	Avskrivningar	95,000:	—
419.	Arbeten mot ersättning	20,000:	—
700.	Oförutsedda utgifter	769:	50
		620,000:	—
	Överskott	201,834:	50
		821,834:	50
		Kronor	821,834: 50

Litt.	<i>Inbetalningar.</i>		
104.	Hushyror.....	1,092:	—
120.	Diverse inkomster:		
	Ersättn. för inkasser. av vattenavg.	500:	—
191.	Strömförbrukningen:		
	a) Allmän förbrukning:		
	1. Gatu- och vägbelysning ...	45,092:	50
	2. Hamnbelysning	1,250:	—
	3. Annan allmän belysning ..	1,900:	—
		48,242:	50
	b) Enskild förbrukning	750,000:	—
192.	Ledningsamortering	2,000:	—
419.	Arbeten mot ersättning.. ..	20,000:	—
		<u>821,834:</u>	<u>50</u>
		Kronor	821,834: 50

Karlstad den 28 september 1928.

KARL AD. FALK.

J. THALÉN.

THURE BYTTNER.

Specifikation

till Karlstads Elektricitetsverks stat för år 1929.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
401.	Skuldräntor.		
	Ränta å verkets värde	61,000: —	63,860: —
403.	Personalkostnader.		
	a) Löner:		
	Andel i sekreterarens lön	375: —	375: —
	» i kamrerarens lön	2,000: —	2,000: —
	» i » tjänstg.-pgr	1,000: —	1,000: —
	» i » ålderstillägg	900: —	600: —
	» i 1:ste bokhåll. lön	1,800: —	1,800: —
	» i » tjänstg.-pgr	900: —	900: —
	» i » ålderstillägg	540: —	540: —
	» i 3:dje bokhåll. lön (utan dyr- tidstillägg)	2,700: —	2,700: —
	» i extra kontorspersonalens lö- ner	6,255: —	5,625: —
	» i lön till kontorsvakt och till- fäll. personal	1,200: —	1,200: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403. a)	Föreståndarens lön	5,000: —	5,000: —	
	» tjänstg-pgr	2,500: —	2,500: —	
	» ålderstillägg	1,000: —	1,000: —	
	Distributionsingeniörens lön	2,666: 67	2,666: 67	
	» tjänstg-pgr	1,333: 33	1,333: 33	
	» ålderstillägg	400: —	400: —	
	Verkmästarens lön	2,500: —	2,500: —	
	» ålderstillägg	750: —	750: —	
e)	Pensioner:			
	Karl Nilsson	552: 90	552: 90	
f)	Avgift till Sveriges kommunalanstäl-			
	das pensionskassa	545: 10	523: 10	33,966: —
			31,918: —	
404.	Underhåll.			
a)	Fastigheter:			
	1. Ångcentralen	1,000: —	1,000: —	
	2. Omformarestationen	500: —	7,800: —	
	3. Primärstationen	300: —	300: —	
	4. Transformatorbioskerna	500: —	500: —	
	5. Förrådsbyggnad	800: —	500: —	
d)	Driftapparater:			
	1. Ackumulatorbatteri	2,500: —	9,000: —	
	20. Fläktar med motorer	--	--	
	24. Instrumentering och förbindelse-			
	ledningar	2,000: —	1,500: —	
	43. Disselmotorn	1,000: —	600: —	
	46. Mätare	6,500: —	6,000: —	
	51. Omformare	500: —	500: —	
64 - 66.	Spåneldningsapparater	2,000: —	1,500: —	
	71. Transformatorer	1,500: —	1,000: —	
	73. Turbogenerator	100: —	100: —	
	76. Utjämningsaggregat	100: —	100: —	
85 - 87.	Ångpannor m. m.	2,000: —	1,500: —	
e)	Inventarier	900: —	900: —	
f)	Anläggningar:			
	5. a) Huvudledningar	15,000: --	15,000: —	
	b) Servisledningar	500: —	500: —	
	27. Belysningsstolpar och lyktor	5,000: —	6,000: —	54,300: —
			42,700: —	
405.	Driftmateriel och förbrukningsartiklar.			
a)	Brännolja, kol och spån	12,000: —	10,000: —	
b)	Maskinförnödenheter	800: --	800: —	
i)	Elektrisk kraft	270,000: —	270,000: —	

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
405.	j) Vatten	600: —	700: —	
	r) renhållningsutensilier	200: —	200: —	
	s) Ackumulatorsyra	—	400: —	
	ö) Övriga	100: —	100: —	282,200: —
		283,700: —		
406.	Drifts- och tillverkningskostnader.			
	e) Strömberedningen:			
	1. Primärstationen	100: —	100: —	
	2. Omformarestationen	11,000: —	11,000: —	
	3. Ångcentralen	5,000: —	6,000: —	
	4. Transformatorkioskerna	400: —	300: —	17,400: —
		16,500: —		
407.	Allmänna utgifter.			
	a) Utskylder:			
	1. Kronoutskylder	600: —	350: —	
	2. Kommunalutskylder	3,000: —	2,000: —	
	b) Försäkringsavgifter:			
	1. Brandförsäkringar	—	1,000: —	
	2. Olycksfallsförsäkring	1,200: —	625: —	
	3. Ansvars- och garantiförsäkring	250: —	300: —	
	4. Maskinskadeförsäkring	5,500: —	5,500: —	
	6. Stormskadeförsäkring	187: 50	187: 50	
	e) Hus- och lokalhyror:			
	Andel i kontorshyra	2,325: —	2,325: —	
	Hyra f. ångcentral. område	1,155: —	1,155: —	
	Hyra f. materialförråd. område	195: —	195: —	
	g) Uppvärmning	400: —	375: —	
	h) Lyse och materiel därtill	400: —	400: —	
	j) Kontorsutensilier	1,300: —	1,500: —	
	k) Trycksaker	1,000: —	1,300: —	
	l) Annonser	500: —	500: —	
	m) Telefonavgifter	2,000: —	2,000: —	
	n) Postavgifter	350: —	350: —	
	o) Indrivningskostnader	200: —	200: —	
	p) Resekostnader	500: —	1,000: —	
	q) Föreningsavgifter	600: —	600: —	
	r) Utredningskostnader	2,000: —	2,000: —	
	x) Medicin och sjukvård	50: —	50: —	
	y) Sjuk- och olycksfallsersättning	200: —	200: —	
	z) Representationskostnader	300: —	300: —	
	ä) Arbetaresemester	1,900: —	1,700: —	
	ö) Övriga	1,000: —	1,000: —	27,112: 50
		27,112: 50		27,112: 50

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
408.	Renhållning	1,200: —		1,200: —
409.	Allmänna lyshållningen.			
	a) 5. Elektriska lampor	2,500: —	2,500: —	
	7. Lyktskötare	<u>5,000: —</u>	<u>7,500: —</u>	<u>8,000: —</u>
410.	Restitutioner	1,000: —		1,000: —
412.	Distributionskostnader.			
	a) Uppsättning och justering av mätare	7,500: —	7,000: —	
	b) Avläsning av mätare	2,100: —	2,000: —	
	d) Tillsyn av priv. anlägg.	500: —	500: —	
	c) Utbärning av räkningar och inkas- sering av avgifter	<u>1,500: —</u>	<u>11,600: —</u>	<u>11,000: —</u>
417.	Dyrtidstillägg.			
	Förslagsanslag	17,000: —		16,000: —
418.	Avskrivningar.			
	Förslagsanslag	95,000: —		95,000: —
419.	Arbeten mot ersättning.			
	Förslagsanslag	20,000: —		22,000: —
700.	Oförutsedda utgifter	769: 50		861: 50
		<u>Kronor 620,000: —</u>		<u>633,900: —</u>

Utdrag av protokoll, hållet hos belysningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 82.

Beslöt styrelsen godkänna och till magistraten överlämna uppgjort förslag till extra stat för elektricitetsverket för år 1929. (Bil. A).

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Bil. A.

Elektricitetsverkets extra stat för år 1929.

Litt.

Utbetalningar.

E. Anläggningar:

Servisledningar.....	5,000: —	
Nya gatulampor.....	2,190: —	
Diverse kabelledningar.....	5,000: —	
	12,190: —	

F. Fastigheter:

Fundament och byggnad för ny transformator för		
Dejeforskraft.....	5,000: —	
Ny transformatoriosk som ersättning för provisorisk träiosk.....		
	1,200: —	6,200: —

G. Driftapparater:

Ny transformator å 1,500 kva. enl. stadsfullmäktiges beslut d. 21/6 1928 § 104.....		
	18,500: —	
Instrumenter. för ny transformator å 1,500 kva.	2,000: —	
Sotningsapparat för ångpanna.....	2,100: —	
Mätare.....	8,000: —	30,600: —

I. Inventarier:

Stege för gatulampornas skötsel.....	500: —	
Dammsugare för rengöring av maskiner och ställverk.....	200: —	
Apparater för mätares justering.....	2,100: —	
Övriga inventarier.....	3,000: —	5.800: —

	Summa Kr.	54,790: —
--	-----------	-----------

Inbetalningar.

Brist att täckas genom:

Upplåning	30,500: —	
Uttaxering	24,290: —	54,790: —
		<u>Summa Kr. 54,790: —</u>

Karlstad den 28 sept. 1928.

KARL AD. FALK.

J. THALÉN.

THURE BYTTNER.

P. M.

till Elektricitetsverkets extra stat för år 1929.

Anläggningar:

För framdragandet av kabel och luftledningsserviser erfordras ett anslag av 5,000: — kr. att anskaffas genom upplåning.

För nya gatulyktor enl. separat lyshållningsförslag erfordras 2,190: — kr. att anskaffas genom uttaxering.

För diverse mindre kabelarbeten i samband med anläggning av gator och vägar erfordras ett anslag av 5,000: — kr. att anskaffas genom uttaxering.

Fastigheter:

Till fundament och byggnad för den enl. stadsfullmäktiges beslut den ¹¹/₆ 1928 § 104 inköpta transformatorn å 1,500 kva. erfordras ett anslag av 5,000 kr. att anskaffas genom upplåning.

För transformatoriosk av plåt som ersättning för provisorisk träiosk erfordras ett anslag av 1,200: — kronor att anskaffas genom uttaxering.

Driftapparater:

För ny transformator å 1,500 kva. har stadsfullmäktige den ²¹/₆ 1928 § 104 beviljat ett anslag av 18,500: — kr. att anskaffas genom upplåning.

För instrumentering till ny transformator å 1,500 kva. erfordras ett anslag av 2,000: — kr. att anskaffas genom upplåning.

Vid sotning och rengöring av rörångpannor har man under de senaste åren med gott ekonomiskt resultat använt automatiska ångsotningsapparater. Genom denna ständiga sotning under drift i stället för hittills utförd sotning för hand en gång om året förhöjes ångbildningen och ökas pannornas varaktighet.

Uppsättning av sådan ångsotningsapparat till en av pannorna föreslås att erfordras härför ett anslag av 2,100:— kr. att anskaffas genom uttaxering.

För inköp av abonnentmätare erfordras ett anslag av 8,000:— kr. att anskaffas genom uttaxering.

Inventarier:

För inköp av diverse inventarier enligt följande specifikation:

Stegevagn för gatubelysningens skötsel	500:—
Danmsugare för rengöring av maskiner och ställverk	200:—
Mätarejusteringsapparater, bestående av strömtransformator och omformare	2,100:—
Övriga diverse inventarier	3,000:—

erfordras ett sammanlagt belopp av 5,800:— att anskaffas genom uttaxering.

Karlstad den 27 september 1928.

J. THALÉN.

Utdrag av protokoll, hållet hos belyningsstyrelsen i Karlstad den 28 september 1928.

§ 75.

Beslöt styrelsen godkänna och till magistraten överlämna uppgjort förslag med tillhörande statavräkning till ordinarie stat för elektricitetsverkets materialförråd för år 1929. (Bil. A).

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Bil. A.

**Karlstads Elektricitetsverks materialförråds stafförslag
för år 1929.**

Ordinarie stat.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>		
401.	Räntor	5,000: —	
403.	Personalkostnader	3,000: —	
404.	Underhåll	200: —	
407.	Allmänna utgifter	200: —	
418.	Avskrivning å lagret	5,000: —	
H.	Inköp av varor	30,000: —	43,400: —
	<i>Inbetalningar.</i>		
H.	Försäljning av varor	36,900: —	
109.	Uthyrning av inventarier	1,500: —	38,400: —
	Brist att uttaxera		5,000: —
		Kronor	43,400: —

Karlstad den 28 september 1928.

KARL AD. FALK.

J. THALÉN.

THURE BYTTNER.

Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden i Karlstad den 12 oktober 1928.

§ 186.

Granskades och godkändes uppgjort statförslag för byggnadsnämnden för år 1929.

Förslaget skulle jämte statavräkningsförslag för år 1928 till magistraten överlämnas.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Byggnadsnämndens statförslag år 1929.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	
403.	Personalkostnader	12,688: 86
404.	Underhåll	100: —
407.	Allmänna utgifter	4,220: —
417.	Dyrtidstillägg	3,950: —
419.	Arbete mot ersättning	300: —
424.	Stadens planmätning	2,960: —
429.	Fastighetsregister	80: —
700.	Oförutsedda utgifter	201: 14
	<hr/>	Kronor 24,500: —
	<i>Inbetalningar.</i>	
419.	Arbete mot ersättning	300: —
	<hr/>	Egna inkomster 300: —
	<i>Brist att täckas genom uttaxering</i>	24,200: —
	<hr/>	Kronor 24,500: —

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
403.	Personalkostnader.		
	a) Löner:		
	Stadsarkitekten:		
	Andel i lön	2,000: —	2,000: —
	Biträde å stadsarkitektkontoret:		
	Andel i arvode	1,800: —	1,200: —
	Stadsingenjören:		
	Lön	3,333: 33	3,333: 33
	Tjänstgöringspengar	1,666: 67	1,666: 67
	Ålderstillägg	1,000: --	875: —
	Ritbiträdet å stadsingenjörskontoret	2,280: —	2,280: —
	Sekreterarens arvode	500: —	500: —
		12,580: —	11,855: —
	f) Pensionsavgifter:		
	Sveriges kommunalanställdas pensionskassa	108: 86	108: 86
		Kronor 12,688: 86	11,963: 86
407.	Allmänna utgifter.		
	j) Kontorsutensilier	300: —	300: —
	k) Trycksaker	200: —	200: —
	l) Annonser	200: —	200: —
	m) Telefonavgifter	150: —	150: —
	p) Resekostnader	500: —	500: —
	r) Stadsplaneutredningar	2,820: —	2,820: —
	s) Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat lit.	50: —	50: —
		Kronor 4,220: —	4,220: —
424.	Stadens planmätning.		
	a) Arbetslöner	2,760: —	2,660: —
	b) Material	150: —	100: —
	d) Diverse	50: —	50: —
		Kronor 2,960: —	2,810: —

Utdrag av protokoll, fört vid Karlstads fattigvårdsstyrelses sammanträde den 2 oktober 1928.

§ 158.

Sedan fattigvårdsstyrelsen genomgått och godkänt den för innevarande år upprättade, härjämte bifogade statavräkningen, upptog styrelsen till behandling frågan om inkomst- och utgiftsstat för nästkommande år, och beslöt styrelsen härvid att med fastställande av närslutna förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1929 ingå till stadsfullmäktige med begäran, att stadsfullmäktige måtte till täckande av bristen i det sålunda uppgjorda statförslaget anvisa fattigvårdsstyrelsen för år 1929 ett belopp av 327,861 kronor 10 öre.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:
HARALD LINDELL.

Fattigvårdsstyrelsens statförslag för år 1929.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>		
403.	Personalkostnader	49,819: 10	
	Dyrtidstillägg ..	<u>12,000: —</u>	61,819: 10
404.	Underhåll		8,000: —
407.	Allm. utgifter		63,950: —
408.	Renhållning		2,500: —
419.	Arbeten mot ersättning		12,500: —
502.	Födoämnen		61,000: —
503.	Begravningskostnader		2,200: —
504.	Beklädnaden		9,700: —
505.	Sjukvården		8,000: —
510.	Stämpelkostnader i fattigvårdsmål		600: —
511.	Understöd		105,000: —
513.	Ersättning till främmande kommuner		25,000: —
514.	Lämnat understöd till icke hemortsberättigade		30,000: —
516.	Bränsle för utdelning		20,000: —
517.	Kommunalt pensionstillskott och sjukvårdsbidrag		5,000: —

518.	Hönsgården	400: —
519.	Köksträdgården	150: —
520.	Flit- och uppmuntringspenningar	4,700: —
617.	Sjukvårdskostnader att utsökas av landstinget	20,000: —
700.	Oförutsedda utgifter	1,500: —
		Kronor 442,019: 10

Inbetalningar.

101.	Fondräntor	158: —
221.	Ersättning från:	
	av andra kommuner	25,000: —
	av enskilda personer	4,000: —
225.	Löseegendom som tillfallit kommunen	300: —
227.	Pensionsavgifter från Kungl. Pensionsstyrelsen	10,000: —
235.	Barnavårdsnämnden för å Klaraborg inackorderade barn ..	20,000: —
419.	Arbeten mot ersättning	17,000: —
518.	Hönsgården	800: —
519.	Köksträdgården	1,200: —
617.	Ersättning från:	
	Landstinget	30,000: —
	Kungl. Statsverket	5,000: —
	Barnavårdsnämnden, andel i löner	700: —
	Brist att täckas genom uttaxering	327,861: 10
		Kronor 442,019: 10

Karlstad den 2 oktober 1928.

Karlstads Fattigvårdsstyrelse:

JULIUS AHLBERG.

*Eric Ericson.***Specifikation.**

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
403.	Personalkostnader.		
	a) Löner:		
	Ordföranden	500: —	500: —
	Predikanten	500: —	500: —
	Sekreteraren (arvode) . . .	1,000: —	1,200: —
	" (bitr.) . . .	1,000: —	—
		2,000: —	

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	a) Syssloman	4,400: —	4,066: 66	
	Kassören	3,380: —	3,380: —	
	2 tillsyningsmän å 2,860: —	5,720: —	5,720: —	
	Vaktmästaren	1,980: —	1,650: —	
	Maskinisten	1,950: —	1,950: —	
	Portvakten	1,950: —	1,950: —	
	Eldaren	1,320: —	1,320: —	
	Husmodern (föreståndarinnan)	1,200: —	1,200: —	
	3:ne sjuksköterskor å 1,170: —, 937: 50 och 900: —	3,007: 50	3,240: —	
	Barnavdelningsföreståndarinnan	1,200: —	1,000: —	
	Kokerskan	1,100: —	1,100: —	
	Tvättförestånderskan	900: —	900: —	
	Sömmerskan	700: —	700: —	
	9 st. sjuksk.-bitr., 2 st. bitr. å för- sörjningsavdelningen	5,260: —	5,260: —	
	3 köksbiträden	1,368: —	1,368: —	
	2 barnavdelningsbiträden	900: —	900: —	37,904: 66
	Semester- och vikariatavvoden	2,000: —	2,000: —	2,000: —
	e) Pensioner:			
	f. d. syssloman A. W. Adde	—	3,960: —	
	f. d. vaktm. A. Wessman	1,727: 40	1,727: 40	
	f. d. rättaren L. Bomb	1,056: 20	1,056: 20	
	f. d. sjuksköterskan M. Larsson	300: —	300: —	7,043: 60
	j) Sjukvård för personalen	500: —	500: —	
	k) Olycksfallförsäkringar	100: —	100: —	
	f) Sveriges kommunalanställdas pen- sionskassa	1,800: —	1,200: —	
	a) Skrivbiträde	3,000: —	2,500: —	4,300: —
		Kronor 49,819: 10		51,248: 26
404.	Underhåll.			
	a) Av fastigheten	7,000: —	7,000: —	
	b) Av inventarier	1,000: —	1,000: —	8,000: —
		Kronor 8,000: —		8,000: —
407.	Allmänna utgifter.			
	a) Utskylder	700: —	700: —	
	b) försäkringsavgifter	250: —	150: —	
	e) hushyror	21,900: —	21,900: —	

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
504.	Beklädnaden.			
	a) Slutna vården	6,000: —	7,000: —	
	b) 1. Öppna vården	2,500: —	2,500: —	
	2. Öppna vården, konfirmations- kläder	1,200: —	1,500: —	11,000: —
		<u>Kronor</u>	9,700: —	11,000: —
505.	Sjukvården.			
	a) Slutna vården	4,000: —	4,000: —	
	b) Öppna vården	4,000: —	4,000: —	8,000: —
		<u>Kronor</u>	8,000: —	8,000: —
511.	Understöd.			
	Kontant	105,000: —	105,000: —	
		<u>Kronor</u>	105,000: —	105,000: —

*Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde
med barnavårdsnämnden i Karlstad den 2 oktober
1928.*

§ 135.

Föredrogs och godkändes upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för barnavårdsnämnden för år 1929; och skulle detsamma tillika med därvid fogad statavräkning för innevarande år till magistraten överlämnas.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Barnavårdsnämndens statförslag år 1929.

Litt. **Utbetalningar.**

403.	Personalkostnader.....	5,800: —
407.	Allmänna utgifter	6,460: —
417.	Dyrtidstillägg	850: —
420.	Diverse utgifter.....	100: —
561.	Utackorderingskostnader	36,000: —
562.	Anslag till främmande kommuner och inrättningar	27,700: —
700.	Oförutsedda utgifter.....	190: —
		Kronor 77,100: —

Inbetalningar.

107.	Statsanslag	600: —
120.	Ersättning från:	
	a) Främmande kommuner	5,500: —
	b) Landsting	6,000: —
	d) Enskilda	1,500: —
		Egna inkomster 13,600: —
	Brist att täckas genom uttaxering	63,500: —
		Kronor 77,100: —

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
408.	Personalkostnader.			
	a) Löner:			
	Barnavårdsföreståndaren	2,400: —	2,000: —	
	Sekreteraren	500: —	1,000: —	
	Extra skrivhjälp	400: —	500: —	3,500: —
	ö) Arvode till barnavårdsmännen	2,500: —	2,500: —	
		Kronor	5,800: —	6,000: —
407.	Allmänna utgifter.			
	b) Försäkringsavgifter:			
	Olycksfallsförsäkring	10: —	10: —	
	j) Skrivmateriel	150: —	150: —	
	k) Trycksaker	250: —	300: —	
	l) Annonser	75: —	125: —	
	m) Telefonavgifter	200: —	200: —	
	n) Porto och telegram	275: —	300: —	
	o) Rättegångskostnader	100: —	100: —	
	p) Resekostnader	650: —	650: —	
	r) Beklädnadskostnader	2,000: —	2,000: —	
	v) Sjukvård	2,700: —	2,500: —	
	x) Medicin	25: —	30: —	
	ö) Övriga:			
	6. Tidskrifter	25: —	25: —	
		Kronor	6,460: —	6,390: —
420.	Diverse utgifter.			
	h) Kallelser och ärenden	100: —	100: —	
		Kronor	100: —	100: —
561.	Utackorderingskostnader.			
	För utackorderade barn	34,000: —	34,000: —	
	För barn, som tillkomna	2,000: —	2,000: —	
		Kronor	36,000: —	36,000: —
562.	Anslag till främmande kommuner och inrättningar.			
	a) Främmande kommuner	5,000: —	5,000: —	
	b) Främmande inrättningar	22,700: —	22,700: —	
		Kronor	27,700: —	27,700: —

Karlstad den 2 oktober 1928.

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Ordförande.

Utdrag av protokoll, hållet hos hälsovårdsnämnden i Karlstad den 16 oktober 1928.

§ 199.

Beslöt hälsovårdsnämnden fastställa de förslag till statavräkning för innevarande år samt till nämndens inkomst- och utgiftsstat för år 1929, som äro protokollet bilagda.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

GUNNAR HEDBOM.

Hälsovårdsnämndens stafförslag år 1929.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>		
		Allmänna hälsovården.	
403.	Personalkostnader		27,055: 51
407.	Allmänna utgifter		3,140: —
408.	Renhållning		56,150: —
417.	Dyrtidstillägg		9,500: —
521.	Bostadstillsyn		600: —
522.	Yrkesinspektion		300: —
523.	Desinfektion		325: —
524.	Vaccination		25: —
525.	Livsmedelsundersökning		200: —
526.	Tuberkulossjukvård		3,975: —
700.	Oförutsedda utgifter		500: —
		Epidemisjukhuset.	
403.	Personalkostnader		12,779: 20
404.	Underhåll		3,000: —
407.	Allmänna utgifter ..		24,125: —
408.	Renhållning		675: —
417.	Dyrtidstillägg		1,800: —
523.	Desinfektion		200: —
700.	Oförutsedda utgifter		700: 29

Köttbesiktningsbyrån.

403.	Personalkostnader	11,946: 44
404.	Underhåll	100: —
407.	Allmänna utgifter	11,200: —
408.	Renhållning	900: —
417.	Dyrtidstillägg	3,050: —
700.	Oförutsedda utgifter	803: 56
	Kronor	173,050: —

Litt **Inbetalningar.****Allmänna hälsovården.**

241.	Sjuksköterskeersättning	2,000: —
247.	Hämtningsavgifter	17,000: —

Epidemisjukhuset.

241.	Legosängsavgifter	25,000: —
242.	Ersättning för verkställd desinfektion	50: —
243.	Ersättning av landstinget	3,000: —

Köttbesiktningsbyrån.

104.	Hushyror	3,500: —
120.	a) Ersättning av drätselkammaren för gatuhållning och eldning	300: —
	b) Vågavgifter	200: —
245.	Besiktningsavgifter	24,000: —
	Egna inkomster	75,050: —
	<i>Brist att täckas genom uttaxering</i>	98,000: —
	Kronor	173,050: —

Specifikation. Litt **Utbetalningar.**

1929

Motsvarande belopp i
1928 års stat**Allmänna hälsovården.**

403.	Personalkostnader.		
	a) Löner:		
	Sekreteraren	500: —	500: —
	1:ste stadsläkaren:		
	Lön	5,000: —	5,000: —
	Ålderstillägg, 2 st. à 500: --	1,000: —	1,000: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	a) 2:dre stadsläkaren:			
	Lön	2,500: —	2,500: —	
	Stadsveterinären:			
	Lön	1,500: —	1,500: —	
	Ålderstillägg, 3 st. à 150: —	450: —	450: —	
	1:ste sundhetstillsyningsman:			
	Grundlön	1,800: —	1,800: —	
	Lönstillägg	300: —	300: —	
	Ålderstillägg, 3 st. à 150: —	450: —	450: —	
	2:e sundhetstillsyningsman:			
	Grundlön	1,800: —	1,800: —	
	Lönstillägg	300: —	300: —	
	Ålderstillägg, 1 st. à 150: —	150: —	87: 50	
	Distriktsbarnmorska 1	450: —	450: —	
	D:o 2	450: —	450: —	
	Stadssjuksköterska 1:			
	Lön	1,500: —	1,500: —	
	Ålderstillägg, 3 st. à 100: —	300: —	300: —	
	Stadssjuksköterska 2:			
	Lön	1,500: —	1,500: —	19,837: 50
		19,950: —		50: —
	d) Semester- och vikariatsarvoden	1,150: —		
	e) Pensioner:			
	Emma Andersson	300: —	300: —	
	Vilhelmina Adamsson	750: —	750: —	
	Gerda Flack	500: —	500: —	
	Olle Sandberg	1,083: —	1,083: —	2,633: —
	f) Pensionsavgifter:			
	Sveriges kommunalanställdas pensionskassa		222: 51	222: 51
	i) Beklädnadsersättning		400: —	400: —
	l) Hyresersättning:			
	Åt stadssjuksköterskorna	1,200: —	1,200: —	
	Åt distriktsbarnmorskorna	1,500: —	1,500: —	2,700: —
		<u>2,700: —</u>	<u>1,500: —</u>	<u>2,700: —</u>
		Kronor 27,055: 51		25,843: 01
407.	Allmänna utgifter.			
	b) Försäkringsavgifter:			
	1. Brandförsäkring av laboratoriets inventarier	1: 50	1: 50	
	2. Olycksfallsförsäkringspremier	48: 50	34: 99	36: 49
	e) Expeditionslokal för sundhetstillsyningsmännen ävensom laboratorium	900: —	900: —	
	g) Uppvärmning i laboratoriet (varmvatten)	30: —	50: —	

Litt.	Inbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
407.	h) Belysning	50: —	50: —	50: —
	j) Kontorsutensilier	100. —	200. —	200. —
	k) Trycksaker	200. —	400. —	400. —
	l) Annonser	300. —	600. —	600. —
	m) Telefon	800: —	1,000: —	1,000: —
	n) Telegram och porton	10: —	10: —	10: —
	p) Resekostnader	250: —	250: —	250: —
	s) Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat litt.	200: —	500: —	500: —
	x) Medicin och sjukvårdsutensilier	150: —	150: —	150: —
	ö) Velocipedslitningsersättning	100: —	100: —	100: —
		Kronor	3,140: —	4,246: 49
408.	Renhållning.			
	a) Ersättning till renhållningsverket:			
	1. Enligt kontrakt	39,000: —	39,000: —	
	2. Hämtningsavgifter	17,000: —	20,000: —	59,000: —
	d) Städning och skurning av hälsovårdsnämndens byrå	150: —	150: —	150: —
		Kronor	56,150: —	59,150: —
523.	Desinfektion.			
	a) Smittrening	300: —	500: —	500: —
	b) Borttagande av ohyra	25: —	25: —	25: —
		Kronor	325: —	525: —
525.	Livsmedelsundersökning.			
	b) Mjölksprov m. m.	200: —	200: —	200: —
		Kronor	200: —	200: —
526.	Tuberkulossjukvård.			
	a) Dispensärbyrå	1,800: —	1,800: —	1,800: —
	b) Avgifter till landstinget	825: —	800: —	800: —
	d) Arvode till läkare vid tuberkulosavdelningen å Klaraborg	750: —	750: —	750: —
	e) Tillägg till dispensärläkarens lön	600: —	600: —	600: —
		Kronor	3,975: —	3,950: —
403.	Personalkostnader.			
	Epidemisjukhuset.			
	a) Löner:			
	Sköterskan	1,200: —	1,200: —	1,200: —
	Undersköterskan	800: —	800: —	800: —
	Ålderstillägg	80: —	80: —	80: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat	
	Sköterskebiträde, 1 à 500: —, 4 à			
	400: —	2,100: —	2,100: —	
	Ålderstillägg	190: —	188: 88	
	Köksföreståndarinnan	900: —	900: —	
	Kokerskan	480: —	480: —	
	Ålderstillägg	—	48: —	
	Köksbiträdet	340: —	340: —	
	Tvätterskan	570: —	570: —	
	Portvakten:			
	Lön	1,300: —	1,300: —	
	Ålderstillägg, 1 st. à 130: —	130: —	130: —	8,136: 33
d)	Semester- och vikariatsarvoden samt julpengar	700: —		700: —
f)	Pensionsavgifter:			
	Sveriges kommunalanställdas pensionskassa	189: 20		189: 20
h)	Kosthåll	3,100: —		3,100: —
j)	Sjukvård	300: —		300: —
ö)	Ersättn. för passande av port och telefon	400: —		400: —
		Kronor	12,779: 20	12,825: 53
404.	Underhåll.			
a)	Byggnader:			
	1. Att verkställas av stadsarkitekten	2,000: —	2,000: —	
	Nytt staket	—	450: —	
	2. Att verkställas av hälsovårds-			
	nämnden	200: —	200: —	2,650: —
e)	Inventarier, reparationer	500: —		500: —
f)	Planteringar m. m.	300: —		300: —
		Kronor	3,000: —	3,450: —
407.	Allmänna utgifter.			
a)	Utskylder	200: —		200: —
b)	Försäkringspremier:			
	1. Brand-	70: —	30: —	
	2. Olycksfalls-	30: —	100: —	28: 76
			28: 76	58: 76
e)	Hushyror	9,000: —		9,000: —
g)	Uppvärmning:			
	1. a) Ved för kokning	500: —	500: —	
	2. Ångkol	50: —	75: —	
	3. Koks	3,000: —	3,500: —	
	6. Kokgas	200: —	300: —	
	8. Elektricitet	500: —	600: —	
	10. Arbetskostnader	150: —	150: —	
	11. Diverse utensilier	25: —	4,425: —	25: —
			4,425: —	5,150: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande helopp i 1928 års stat.	
h)	Belysning:			
	2. Elektricitet	1,200: —		1,200: —
	9. Elektriska lampor	75: —		75: —
	11. Diverse utensilier	25: —	1,300: —	25: — 1,300: —
i)	Vattenavgifter		800: —	800: —
j)	Kontorsutensilier		25: —	25: —
k)	Trycksaker		25: —	—
l)	Annonser		25: —	25: —
m)	Telefon		500: —	500: —
n)	Telegram och porton		25: —	25: —
s)	Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat littera		2,000: —	2,000: —
t)	Kosthåll		5,000: —	5,000: —
x)	Medicin och sjukvårdsutensilier:			
	1. Medicin och dylikt	400: —		400: —
	2. Utensilier och laboratoriet	250: —		200: —
	3. Förbandsartiklar	50: —	700: —	100: — 700: —
			Kronor	24,125: — 24,783: 76
408.	Renhållning.			
	b) Gård och gata (tillfälligt)		25: —	25: —
	d) Städning och skurning:			
	1. Material		250: —	250: —
	e) Tvätt:			
	1. Material	350: —		350: —
	2. Arbetskostnad	50: —	400: —	50: — 400: —
			Kronor	675: — 675: —
Köttbesiktningsbyrån.				
403.	Personalkostnader.			
	a) Löner:			
	Besiktningsveterinären	4,612: 50		4,500: —
	Hallmästaren	2,420: —		2,200: —
	Mikroskopist och kassörska	1,320: —	8,352: 50	1,500: — 8,200: —
	d) Semester- och vikariatsarvoden		700: —	700: —
	f) Pensionsavgifter:			
	Sveriges kommunalanställdas pen- sionskassa	134: 71		134: 71
	Karlstads stads pensionsfond	959: 23	1,093: 94	
	å) 1. Besiktningsveterinärens ställföreträdare, ex- pektansarvode		900: —	900: —
	2. Tillfälligt mikroskopistbiträde		500: —	500: —
	3 Extra vaktmästarehjälp		400: —	400: — 1,800: —
			Kronor	11,946: 44 10,834: 71

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
404.	Underhåll.			
	e) Inventarier	100: —		100: —
		<u>Kronor</u>	<u>100: —</u>	<u>100: —</u>
407.	Allmänna utgifter.			
	b) Försäkringspremier:			
	1. Brand-	25: —		25: —
	2. Olycksfalls-	25: —	50: —	8: 53
				<u>33: 53</u>
	e) Hushyra	9,800: —		9,800: —
	g) Uppvärmning (varmvatten och dyl.	125: —		100: —
	h) Belysning	200: —		200: —
	i) Vattenavgifter	200: —		300: —
	j) Kontorsutensilier	25: —		50: —
	k) Trycksaker	100: —		200: —
	l) Annonser	25: —		50: —
	m) Telefon	200: —		200: —
	s) Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat litt.	300: —		300: —
	x) Utensilier för laboratoriet	175: —		200: —
		<u>Kronor</u>	<u>11,200: —</u>	<u>11,433: 53</u>
408.	Renhållning.			
	b) Bortforsling och destruktion av avfall	300: —		300: —
	d) Städning:			
	1. Material	100: —		100: —
	2. Arbetskostnad	300: —	400: —	300: —
				<u>400: —</u>
	e) Tvätt	200: —		300: —
		<u>Kronor</u>	<u>900: —</u>	<u>1,000: —</u>

*Utdrag ur protokoll vid sammanträde hos
Karlstads folkskolestyrelse den 25 september
1928.*

§ 85.

På förslag av byggnads- och ekonominämnden beslöt folkskolestyrelsen dels att godkänna och för stadsfullmäktige framlägga följande av kassaförvaltaren och folkskolinspektören uppgjort förslag till Karlstads folkskoleväsens ordinarie utgifts- och inkomststat för år 1929, (Bil.), och dels att samtidigt för stadsfullmäktige anmäla, att folkskolestyrelsen den 7 juni innevarande år hos stadsfullmäktige hemställt om att grundlönen för folkskolinspektören måtte höjas med 1,000: — kronor från nu utgående 6,000: — kronor, ävensom att styrelsen framdeles kommer att hos stadsfullmäktige anhålla om ett anslag av omkring 15,000: — kronor för verkställande av vissa reparationsarbeten vid Tjäderskolan.

Som ovan.

In fidem:
AXEL RYDBORG.

Justerat å folkskoleexpeditionen fredagen den 28 september 1928 klockan 5,30 e. m.

ANDERS LÖFBERG.

J. A. FRIMODIG.

AXEL EDÉN.

Rätt utdraget betygar:
AXEL RYDBORG.

Karlstads Folkskolestyrelsens ordinarie stat för år 1929.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	
403.	Personalkostnader	284,563: 51
404.	Underhåll	10,000: —
407.	Allmänna utgifter	70,150: —
408.	Renhållning	12,400: —
417.	Dyrtidstillägg	73,000: —
420.	Diverse utgifter	250: —
541.	Slöjdmateriell	4,000: —
542.	Skolköksmateriell	3,800: —
543.	Annan undervisningsmateriell	2,500: —
544.	Skolbad	900: —
545.	Skolresor	1,000: —
546.	Skolträdgård	400: —
548.	Skodon och skolagning	1,000: —
549.	Fri undervisningsmateriell	3,000: —
551.	Barnbispisning	1,500: —
553.	Skolbiblioteket	1,000: —
554.	Fortsättningsskoleunderstöd	1,000: —
700.	Oförutsedda utgifter	2,000: —
		Kronor 472,463: 51

Inbetalningar.

107.	Statsanslag	186,833: 14
120.	Diverse inkomster	120: —
119.	Stadskassan	285,510: 37
		Kronor 472,463: 51

Specifikation.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
403.	Personalkostnader.		
	a) Löner:		
	Folkskoleinspektören	6,500: —	6,500: —
	8 ord. folkskollärare i 4:de lönegraden (därav 2 tjänstlediga) à 4,530: —	27,180: —	22,750: —
	1 ord. folkskollärare i 3:dje lönegraden à 4,130: —	4,130: —	8,300: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
403.	a) 2 ord. folkskollärare i 2:dra lönegraden à 3,730: —	7,460: —	7,500: —
	4 ord. folkskollärare i 1:sta lönegraden à 3,330: —	13,320: —	16,750: —
	1 ord. folkskollärare i 1:sta lönegraden att anställas från 1 juli à 1,665: —	1,665: —	—
	2 e. o. folkskollärare à 2,430: —	4,860: —	4,880: —
	2 vik. folkskollärare à 2,430: —	4,860: —	4,880: —
	1 vik. folkskollärare à 1,305: 37	1,305: 37	—
	8 ord. folkskollärarinnor i 4:de lönegraden (därav 1 tjänstledig) à 3,730: —	26,110: —	29,960: —
	3 ord. folkskollärarinnor i 3:dje lönegraden à 3,430: —	10,290: —	3,445: —
	3 ord. folkskollärarinnor i 2:dra lönegraden à 3,130: —	9,390: —	12,580: —
	2 ord. folkskollärarinnor i 1:sta lönegraden à 2,830: —	5,660: —	2,845: —
	1 e. o. folkskollärarinna à 2,130: —	2,130: —	4,280: —
	1 vik. folkskollärarinna à 2,130: —	2,130: —	4,439: 18
	16 ord. småskollärarinnor i 4:de lönegraden à 2,430: —	38,880: —	41,480: —
	3 ord. småskollärarinnor i 3:dje lönegraden à 2,230: —	6,690: —	6,720: —
	1 ord. småskollärarinna i 2:dra lönegraden à 2,030: —	2,030: —	2,040: —
	2 ord. småskollärarinnor i 1:sta lönegraden à 1,830: —	3,660: —	1,840: —
	7 e. o. småskollärarinnor à 1,530: —	10,710: —	6,160: —
	Vikariatsarvoden	4,000: —	4,000: —
	3 handarbetslärarinnor i 4:de lönegraden à 2,430: —	7,290: —	7,320: —
	2 handarbetslärarinnor i 3:dje lönegraden à 2,230:	4,460: —	2,240: —
	1 handarbetslärarinna i 2:dra lönegraden à 2,030: —	2,030: —	3,880: —
	Timarvoden	2,000: —	2,000: —
	1 skolkökslärarinna i 4:de lönegraden à 3,630: —	3,630: —	3,615: —
	1 skolkökslärarinna i 2:dra lönegraden à 3,030: —	3,030: —	3,045: —
	1 vik. skolkökslärarinna à 2,030: —	2,030: —	2,040: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
403.	a) 1 gymnastiklärarinna à 1,200: —	1,200: —	1,200: —
	1 slöjdlärare i 2:dra lönegraden	3,730: —	3,750: —
	2 fortsättningsskollärare i 4:de lönegraden à 5,230: —	10,460: —	10,100: —
	1 fortsättningsskollärarinna i 4:de lönegraden à 4,230: —	4,230: —	4,245: —
	1 skolkökslärarinna i fortsättningskolan i 4:de lönegraden	4,130: —	3,845: —
	Skolläkaren	1,500: —	1,500: —
	Kassaförvaltaren	1,500: —	1,500: —
	Skrivbiträde å folkskoleexpedition	1,000: —	1,000: —
	3 vaktmästare i 4:de lönegraden à 1,950: —	5,850: —	5,762: 50
	1 vaktmästare i 3:dje lönegraden	1,112: 50	1,050: —
	e) Pensioner:		
	Charlotta Hultman	300: —	300: —
	E. G. Ferm	—	348: 52
	Helena Hamnqvist	240: —	240: —
	Augusta Lundgren	635: —	635: —
	Matilda Olsson	710: —	710: —
	J. Carlstedt	834: —	834: —
	K. J. Lindgren	834: —	834: —
	N. Fr. Lindh	1,434: —	1,434: —
	Maria Johansson	531: —	531: —
	A. G. Lingren	793: 95	793: 95
	Vendela Borgman	686: 28	686: 28
	Albertina Olsson	476: 10	476: 10
	S. Th. Gren	741: 31	741: 31
	f) Pensionsavgifter:		
	Avgift till statens pensionsanstalt	4,625: —	4,625: —
	Avgift till Sveriges kommunalanställdas pensionskassa	2,400: —	2,000: —
	g) Diverse arvoden:		
	Timarvoden i fortsättningsskolan	8,000: —	8,000: —
	För undervisning i 1 slöjdgrupp à 360: —	360: —	720: —
	För undervisning i 4 slöjdgrupper à 270: —	1,080: —	1,350: —
	För undervisning i 7 slöjdgrupper à 240: —	1,680: —	1,680: —
	För undervisning i 7 slöjdgrupper à 180: —	1,260: —	1,440: —
	För undervisning i trädgårdsskötsel	1,250: —	1,350: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	ö) För undervisning i särklass	500: —		500: —
	För undervisning i sång	600: —		600: —
	För undervisning i gymnastik	400: —		400: —
	Skolbibliotekarien	250: —		250: —
	Överläraren i östra distriktet	500: —		500: —
	» i västra distriktet	400: —		400: —
	2 tillsyningslärare à 150: —	300: —		300: —
	2 skolgångstillsyningsmän à 200 —	400: —		400: —
	1 slöjdföreståndare	75: —		75: —
	1 »	50: —		50: —
	1 materialföreståndare	75: —	284,563: 51	75: —
				282,750: 84
404.	Underhåll.			
	a) Fastigheter	8,000: —		8,000: —
	b) Inventarier	2,000: —	10,000: —	2,000: —
				10,000: —
407.	Allmänna utgifter.			
	a) Utskylder	1,300: —		1,300: —
	b) Försäkringsavgifter:			
	Brandförsäkring . . . . . 500: —			
	Olycksfallsförsäkring . . . . . 200: —	700: —		1,200: —
	e) Hyror:			
	Folkskoleexpeditionen . . . . . 1,250: —			
	Herrhagsskolan . . . . . 21,500: —			
	Tjäderskolan . . . . . 7,630: —			
	Gamla skolan . . . . . 5,270: —			
	Norra skolan . . . . . 3,700: —			
	Gamla seminariet . . . . . 2,000: —	41,350: —		41,350: —
	g) Uppvärmning och materiell härför	16,000: —		17,000: —
	h) Lyse och materiell härför	4,500: —		5,000: —
	i) Vattenavgifter	1,000: —		1,000: —
	j) Kontorsutensilier	400: —		400: —
	k) Trycksaker	1,400: —		1,400: —
	l) Annonser	500: —		500: —
	m) Telefonavgifter	1,000: —		1,000: —
	n) Porto och telegram	200: —		200: —
	p) Resekostnader	500: —		500: —
	r) Utredningskostnader	200: —		200: —
	x) Medicin och sjukvårdsutensilier	300: —		300: —
	ö) Övriga	800: —	70,150 —	600: —
				71,950. —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
408.	Renhållning.		
	b) Stadens fastigheter	2,000: —	
	d) Städning och skurning:		
	Materiell	600: —	
	Arbetskostnad	9,800: —	
		<u>10,400: —</u>	
		12,400: —	12,600: —
417.	Dyrtidstillägg	73,000: —	73,000: —
420.	Diverse utgifter.		
	Tillfälligt maskinskrivning	250: —	250: —
541.	Slöjdmateriell.		
	Träslöjden	1,600: —	
	Metallslöjden	500: —	
	Pappslöjden	600: —	
	Syslöjden	1,300: —	
		<u>4,000: —</u>	
		4,000: —	4,000: —
542.	Skolköksmateriell.		
	Köksutensilier	200: —	
	Matvaror	3,600: —	
		<u>3,800: —</u>	
		3,800: —	3,800: —
543.	Annan undervisningsmateriell.		
	Böcker, kartor, planscher m. m.	2,500: —	2,500: —
544.	Skolbad.		
	Baderskans lön	700: —	
	Badutensilier	200: —	
		<u>900: —</u>	
		900: —	900: —
553.	Skolbiblioteket.		
	Folkskolans bibliotek	800: —	
	Fortsättningsskolans bibliotek	200: —	
		<u>1,000: —</u>	
		1,000: —	1,000: —
545.	Skolresor	1,000: —	1,000: —
546.	Skolträdgård	400: —	275: —
548.	Skodon och skolagning	1,000: —	1,000: —
549.	Fri undervisningsmateriell	3,000: —	3,000: —
551.	Barnbespisning	1,500: —	1,500: —
554.	Fortsättningsskoleunderstöd	1,000: —	1,000: —
700.	Öförutsedda utgifter	2,000: —	2,000: —
		<u>Kronor 472,463: 51</u>	<u>472,525: 84</u>

Litt.	Inbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
107.	Statsanslag.			
	Folkskoleinspektören	2,210: —	2,210: —	
	8 ord. folkskollärare à 2,810: — . . .	22,480: —	16,860: —	
	1 » » » 2,510: — . . .	2,510: —	7,580: —	
	2 » » » 2,210: — . . .	4,420: —	4,420: —	
	4 » » » 1,910: — . . .	7,640: —	9,550: —	
	1 » » » 955: — . . .	955: —	—	
	2 e. o. » » 1,550: — . . .	3,100: —	3,100: —	
	1 vik. » » 832: 64 . . .	832: 64	—	
	8 ord. folkskollärarinnor à 2,310: —	18,480: —	20,790: —	
	3 » » » 2,110: —	6,330: —	2,110: —	
	3 » » » 1,910: —	5,730: —	7,640: —	
	2 » » » 1,710: —	3,420: —	1,710: —	
	1 e. o. » » 1,350: —	1,350: —	4,150: 42	
	16 ord. småskollärarinnor » 1,530: —	24,480: —	26,010: —	
	3 » » » 1,380: —	4,140: —	4,140: —	
	1 » » » 1,230: —	1,230: —	1,230: —	
	2 » » » 1,080: —	2,160: —	1,080: —	
	7 e. o. » » 900: —	6,300: —	3,600: —	
	Beräknat anslag till slöjdundervis-			
	ningen	9,500: —	9,500: —	
	9 skolköksgrupper à 229: 50	2,065: 50	2,754: —	
	Beräknat anslag till fortsättnings-			
	skolan	12,500: —	11,500: —	
	Beräknat anslag till dyrtidstillägg .	45,000: —	45,000: —	184,884: 42
		186,833: 14		
120.	Diverse inkomster.			
	Telegrafverkets takhyra	120: —	120: —	
119.	Stadskassan.			
	Uttaxerade medel	285,510: 37	287,521: 42	
		Kronor 472,463: 51	472,525: 81	

Karlstad i sept. 1928.

ANDERS LÖFBERG.

AXEL RYDBORG.

ANDERS NORSELL.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads högre elementarläroverk för flickor den 12 oktober 1928.

§ 1.

Föredrogs och godkändes upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för nästkommande år, och skulle detsamma jämte likaledes uppgjort statavräkningsförslag för innevarande år överlämnas till vederbörande.

Rätt utdraget ur protokollet, betygar:

VIKTOR HAMMARBERG.

Styrelsens sekreterare.

Elementarläroverkets för flickor statförslag år 1929.

Litt. *Utbetalningar.*

403.	Personalkostnader	106,899: 13
404.	Underhåll	3,600: —
407.	Allmänna utgifter	28,205: —
408.	Renhållning	3,870: —
417.	Dyrtidstillägg	12,000: —
542.	Skolköksmateriel	700: —
543.	Annan undervisningsmateriel	900: —
546.	Skolträdgården	100: —
700.	Oförutsedda utgifter	300: —
	<u>Kronor</u>	<u>156,574: 13</u>

Inbetalningar.

107.	Statsanslag	61,607: —
261.	Skolavgifter	64,400: —
270.	Övriga	1,941: —
	<u>Egna inkomster</u>	<u>127,948: —</u>
	<i>Brist att täckas genom uttaxering</i>	28,626: 13
	<u>Kronor</u>	<u>156,574: 13</u>

Specifikation.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	Personalkostnader.			
	a) Löner:			
	Föreståndarinnan	2,000: —		2,000: —
	16 ämneslärarinnor (varav 2 vakanta)	25,645: —		26,800: —
	5 övningslärarinnor	8,010: —		7,550: —
	2 småskolelärarinnor	1,960: —		2,700: —
	Tillfälliga tjänster	4,975: —		5,600: —
	Studierektor	500: —		500: —
	Skolläkare	875: —		925: —
	Ombudsman	300: —		300: —
	Statsverkets revisor	200: —		200: —
	Skrivbiträde	300: —		300: —
	Vaktmästare	1,950: —	46,715: —	1,950: —
				48,825: —
	d) Vikariatsarvoden:			
	1. Arvoden	98: —		100: —
	2. Avgift till vikariatskassan	702: —	800: —	750: —
				850: —
	e) Pensioner:			
	H. Rehnberg	930: —		930: —
	H. Tengberg	500: —		500: —
	M. Rosendahl	1,233: —		1,233: —
	E. von Wachenfeldt	598: 52		598: 52
	B. Wegelius	202: 20		202: 20
	M. Thorsell	399: 33	3,863: 05	399: 33
				3,863: 05
	f) Pensionsavgifter:			
	Till statsunderstödda pensionsin-			
	rättningar	3,383: —		3,480: —
	Till Sveriges kommunalanställdas			
	pensionskassa	136: 08	3,519: 08	136: 08
				3,616: 08
	l) Hyresersättning		1,264: —	1,264: —
	m) Värme		450: —	450: —
	n) Lyse		125: —	125: —
	y) Tillfälligt lönetillägg av staden		2,163: —	2,700: —
	z) Statsverkets dyrtidstillägg		17,000: —	17,000: —
	å) Tillfällig löneförbättring av statsmedel		31,000: —	31,000: —
		Kronor	106,899: 13	109,693: 13
404.	Underhåll.			
	a) Byggnader:			
	1. Enligt stadsarkitektens förslag	3,000: —		2,400: —
	2. Enligt föreståndarinnans förslag	300: —	3,300: —	300: —
				2,700: —
	e) Inventarier		300: —	300: —
		Kronor	3,600: —	3,000: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
407.	Allmänna utgifter.			
	b) Försäkringsavgifter:			
	1. Brand-	25: —		40: —
	2. Olycksfalls-	55: —	80: —	40: —
	d) Arrende		25: —	25: —
	e) Hushyra		20,000: —	20,000: —
	g) Uppvärmning:			
	1. Ved	150: —		150: —
	8. Koks	3,800: —		3,960: —
	6. Gas	350: —		250: —
	10. Arbetskostnader	50: —		50: —
	11. Diverse utensilier	50: —	4,400: —	50: —
	h) Belysning:			
	2. Elektricitet	600: —		600: —
	9. Lampor	50: —		50: —
	11. Diverse utensilier	50: —	700: —	50: —
	i) Vattenavgifter		600: —	600: —
	j) Kontorsutensilier		200: —	200: —
	k) Trycksaker		1,200: —	1,300: —
	l) Annonser		225: —	225: —
	m) Telefon		300: —	325: —
	n) Porto		100: —	100: —
	p) Resekostnader		150: —	150: —
	s) Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat lit- tera		100: —	100: —
	ö) 6. Tidningar och tidskrifter		125: —	100: —
		Kronor	28,205: —	28,365: —
408.	Renhållning.			
	b) Bortforsling av slagg m. m.		100: —	100: —
	d) Städning och skurning:			
	1. Materiel	300: —		300: —
	2. Arbetskostnad	3,400: —	3,700: —	3,500: —
	e) Tvätt:			
	1. Materiel	20: —		20: —
	2. Arbetskostnad	50: —	70: —	80: —
		Kronor	3,870: —	4,000: —

Litt.	<i>Inbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
107.	Anslag.		
	a) Statsanslag:		
	Allmänna anslaget	5,200: —	5,200: —
	Anslag till undervisning i huslig ekonomi . .	800: —	800: —
	Lönebidrag	2,600: —	2,800: —
	Ålderstillägg	5,007: —	4,640: —
	Tillfällig löneförbättring	31,000: —	31,000: —
	Dyrtidstillägg	17,000: —	17,000: —
		Kronor 61,607: —	61,440: —
261.	Skolavgifter.		
	a) Inskrivningsavgifter	400: —	800: —
	b) Terminsavgifter	64,000: —	64,000: —
		Kronor 64,400: —	64,800: —
270.	Övriga.		
	a) Pensionsavgifter	1,941: —	1,960: —
		Kronor 1,941: —	1,960: —

Karlstad den 12 oktober 1928.

Å styrelsens vägnar:
VIKTOR HAMMARBERG.
Ordförande.

Th. Pettersson.
Ombudsman.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning får härmed under hänvisning till närslutna protokollsutdrag anhålla, att stadsfullmäktige för år 1929, varunder skolorna enligt stafförslaget skulle erhålla samma omfattning som innevarande år, måtte bevilja skolorna ett anslag av Fjorton tusen sex hundra nittioåtta (14,698) kronor.

Karlstad den 28 september 1928.

ERNST LUNDHOLM.

Styrelsens ordförande.

Utdrag ur protokollet vid sammanträde i styrelsen för Karlstads skolor för yrkesundervisning den 28 september 1928.

Närvarande: herrar E. Lundholm, ordf., E. T. Ander, Axel Svensson, M. P. Bandelin, C. A. Västlund och Hj. Bystedt, sekr.

§ 3.

Uppsattes följande förslag till skolornas stat för år 1929.

Som ovan.

In fidem:
HJ. BYSTEDT.

Karlstads skolors för yrkesundervisning stafförslag år 1929.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	
403.	Personalkostnader	14,060: —
404.	Underhåll	100: —
405.	Förbrukningsartiklar	700: —
407.	Allmänna utgifter	4,004: —
408.	Renhållning och eldning	1,114: —
417.	Dyrtidstillägg	700: —
543.	Undervisningsmaterieil	500: —
547.	Premier och stipendier	830: —
553.	Bibliotekskostnader	200: —
700.	Oförutsedda utgifter	150: —
		<hr/>
	Kronor	22,358: —

Inbetalningar.

101.	Räntemedel.....	700: —
107.	Statsanslag.....	6,220: —
108.	Gåvor.....	280: —
261.	Skolavgifter.....	360: —
270.	Avgift för skriv- och ritmateriel.....	100: —
	Egna inkomster.....	7,660: —
	<i>Brist</i> att täckas genom uttaxering.....	14,698: —
		Kronor 22,358: —

Specifikation.

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	Personalkostnader.			
	a) Arvode:			
	För undervisning i lärlings- och yr-			
	kesskolan för handel	4,158: —	4,158: —	
	Metallarbetare och snickare	2,541: —	2,541: —	
	Målare	825: —	825: —	
	Husligt arbete	1,858: —	1,452: —	
	Maskinskrivning	450: —	693: —	
	Särskilda kurser för äldre arbetare:			
	i hantverk och industri	700: —	594: —	
	i husligt arbete	528: —	528: —	
	Rektorsarvode	1,500: —	1,500: —	12,291: —
	e) Pensioner:			
	Nap. Cæsar	1,500: —	1,500: —	
		Kronor 14,060: —		13,791: —
404.	Underhåll.			
	a) 2. Mindre reparationer av skollokalerna	50: —	50: —	
	e) Inventarier	50: —	50: —	
		Kronor 100: —		100: —
407.	Allmänna utgifter.			
	b) Försäkringspremier:			
	1. Brand-	4: —		
	2. Olycksfalls-	10: —	14: —	10: —
	e) Hyra för skollokalerna		2,690: —	2,690: —
	g) Uppvärmning		700: —	675: —
	h) Belysning		250: —	250: —
	j) Kontorsutensilier		10: —	15: —
	k) Trycksaker		180: —	150: —
	l) Annonser		140: —	120: —
	n) Porton		20: —	20: —
		Kronor 4,004: —		3,930: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
408.	Renhållning och eldning.			
	a) Rengöringsmateriel	30: —		25: —
	b) Städerskan:			
	Kontant lön	630: —	600: —	
	Hyra för bostad	360: —	360: —	
	Bränsle	100: —	100: —	
	Lyse	24: —	24: —	2,084: —
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		Kronor 1,114: --		1,109: --

Litt.	<i>Inbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
101.	Räntemedel.			
	Fahlgrenska fonden	550: —		550: —
	Mellqvistska fonden	150: —		150: —
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		Kronor 700: —		700: —

107.	Statsanslag.			
	För undervisningen	5,570: —		5,375: —
	För undervisningsmaterieil	250: —		300: —
	För förbrukningsmaterieil	300: —		250: —
	För bibliotek	100: —		100: —
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		Kronor 6,220: —		6,025: —

108.	Gåvor.			
	Karlstads Handelsförenings stipendier	100: —		100: —
	Karlstads Fabriks- och Hantverksförenings pre- mier	30: —		30: —
	Anslag från Värmlands Elektricitetsförening	150: —		—
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		Kronor 280: —		130: —

Karlstad den 28 sept. 1928.

ERNST LUNDHOLM.

Styrelsens ordförande.

Hj. Bystedt.
Skolornas rektor.

Till Magistraten i Karlstad.

Härmed överlämnas förslag till utgifts- och inkomststater för Karlstads stadsbibliotek och föreläsninganstalt för nästa år tillika med därtill hörande statavräkningsförslag för innevarande år.

Karlstad den 1 oktober 1928.

På styrelsens vägnar:

Vördsamt

AUGUST ISAACSSON.

Ordförande.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och föreläsninganstalt den 1 okt. 1928.

§ 2.

Styrelsen beslöt godkänna följande förslag till stater för stadsbiblioteket och föreläsninganstalten för nästkommande år. Se bil. 1 och 2.

Statförslagen med därtill hörande statavräkningsförslag skulle till vederbörande överlämnas.

Denna § justerades vid sammanträdet.

Som ovan.

In fidem:

G. A. GUSTAFSON.

Karlstads stadsbiblioteks förslag till stat för år 1929.

Utbetalningar.

403. Personalkostnader.....	3,150: —
404. Underhåll	200: —
407. Allmänna utgifter.....	4,263: 06
408. Resehållning	650: —
417. Dyrtilstillägg	618: —
420. Diverse utgifter.....	100: —
601. Bokinköp	2,500: —
602. Bokinbindning	1,400: —
	Kronor 12,881: 06

Inbetalningar.

107.	Statsanslag	400: —
119.	Stadskassan	11,881: 06
120.	Diverse inkomster	600: —
		Kronor 12,881: 06

Specifikation.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
408.	a) Löner:			
	1. Bibliotekarien	1,200: —	1,200: —	
	2. Biblioteksbiträdet	950: —	950: —	
	3. Extra hjälp och vikariearvode	1,000: —	1,000: —	3,150: —
			3,150: —	
404.	Underhåll.			
	e) Inventarier	200: —		100: —
407.	Allmänna utgifter.			
	b) Försäkringar:			
	Brand-	46: 80	45: —	
	Olycksfalls-	1: 26	1: 32	
	c) Hyra			
	g) Uppvärmning	3,000: --	1,530: —	
	h) Lyse och materiell härför	500: —	200: —	
	j) Kontorsutensilier	40: —	40: —	
	k) Trycksaker	200: —	200: —	
	l) Annonser	75: —	25: —	
	m) Telefon	150: —	150: —	
	n) Porto	100: —	100: —	
	p) Resekostnader	100: —	100: —	
	ö) Övriga	50: —	50: —	2,441: 32
		4,263: 06		
408.	Renhållning.			
	Städning och skurning:			
	Materiell härför	150: —	25: --	
	Arbetskostnad	500: —	720: —	745: —
		650: —		
417.	Dyrtdistillägg		618: —	600: —
420.	Diverse utgifter.			
	Tillfällig maskinskrivning	100: —		100: —
601.	Bokinköp	2,500: —		2,500: —
602.	Bokinbindning	1,400: —		1,200: —
		Kronor 12,881: 06		10,836: 32

Litt.	<i>Inbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
107.	Statsanslag	400: —	400: —
119.	Stadskassan	11,881: 06	9,886: 32
120.	Diverse inkomster	600: —	600: —
		<hr/>	<hr/>
		Kronor 12,881: 06	10,886: 32

Karlstad den 1 oktober 1928.

AUGUST ISAACSSON.

G. A. Gustafson.

Karlstads Föreläsningssanstalts stafförslag för år 1929.

Litt. *Utbetalningar.*

403.	Personalkostnader	3,550: —
404.	Underhåll	50: —
407.	Allmänna utgifter	1,750: —
408.	Renhållning	250: —
417.	Dyrtidstillägg	132: —
601.	Bokinköp	50: —

Kronor 5,782: —

Inbetalningar.

107.	Statsanslag	1,100: —
119.	Stadsanslag	1,932: —
120.	Diverse inkomster:	
	Årskort och inträdesbiljetter	2,750: —

Kronor 5,782: —

Specifikation.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	Personalkostnader.			
	a) Löner:			
	Föreståndaren	400: —		400: —
	Diverse arvoden:			
	Föreläsare och kursledare	3,150: —	3,550: —	3,150: —
				3,550: —
404.	Underhåll		50: —	50: —
407.	Allmänna utgifter.			
	e) Hyror	300: —		200: —
	j) Kontorsutensilier	10: —		10: —
	k) Trycksaker	100: —		25: —
	l) Annonser	800: —		800: —
	m) Telefonavgifter	30: —		60: —
	n) Porton	10: —		10: —
	p) Resekostnader	480: —		725: —
	ö) Övriga	20: —	1,750: —	20: —
				1,850: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
408.	Renhållning.		
	a) Städning och skurning	250: —	150: —
417.	Dyrtidstillägg	132: —	75: —
601.	Bokinköp	50: —	50: —
		<hr/>	<hr/>
		Kronor 5,782: —	5,725: —

Litt.	<i>Inbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
104.	Statsanslag	1,100: —	1,100: —
119.	Stadskassan	1,932: —	1,875: —
120.	Diverse inkomster.		
	Årskort och inträdesbiljetter	2,750: —	2,750: —
		<hr/>	<hr/>
		Kronor 5,782: —	5,725: —

Karlstad den 1 oktober 1928.

AUGUST ISAACSSON.

Polisverkets stafförslag år 1929.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>		
403.	Personalkostnader	130,379:	33
404.	Underhåll	500:	—
405.	Driftsmateriel	775:	—
406.	Driftskostnader	—	—
407.	Allmänna utgifter	9,614:	—
408.	Renhållning	1,100:	—
417.	Dyrtidstillägg	44,300:	—
420.	Diverse utgifter	1,600:	—
700.	Oförutsedda utgifter	431:	67
		Kronor	188,700: —
Litt.	<i>Inbetalningar.</i>		
107.	Statsanslag	13,500:	—
120.	Ersättning för polisbevakning vid hamnen	720:	—
		Egna inkomster	14,220: —
	<i>Brist att täckas genom uttaxering</i>	174,480:	—
		Kronor	188,700: —

Karlstad den 25 September 1928.

ERIK LUNDBLAD.

Per Zandén.

Specifikation.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
403.	Personalkostnader.		
	a) Löner:		
	Poliskommissarien:		
	Lön	3,337: 50	3,337: 50
	Tjänstgöringspengar	1,112: 50	1,112: 50
	Ålderstillägg	900: —	900: —
	4 överkonstaplar:		
	Lön	7,800: —	7,800: —
	Tjänstgöringspengar	2,600: —	2,600: —
	Ålderstillägg	3,600: —	3,600: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
	4 kriminalkonstaplar:			
	Lön	6,900: —	6,900: —	
	Tjänstgöringspengar	2,300: —	2,300: —	
	Ålderstillägg	3,200: —	3,133: 92	
	1 rådhusvaktmästare:			
	Lön	1,650: —	1,650: —	
	Tjänstgöringspengar	550: —	550: —	
	Ålderstillägg	683: 30	600: —	
	24 ordinarie konstaplar:			
	Lön	39,600: —	39,600: —	
	Tjänstgöringspengar	13,200: —	13,200: —	
	Ålderstillägg	13,566: 63	14,433: 30	
	4 extra konstaplar:			
	Lön	7,600: —	7,600: —	
	Ålderstillägg	575: —	800: —	
		109,174: 93	110,116: 62	
d)	Semester- och vikariatsarvoden	1,900: —	1,900: —	
e)	Pensioner:			
	Hedmans änka	735: —	735: —	
	J. J. Kjellin	675: —	675: —	
	J. O. Nordström	1,536: —	1,536: —	
	E. Thörnqvist	390: —	390: —	
		3,336: —	3,336: —	
f)	Pensionsavgifter:			
	Sveriges kommunalanställdas pen- sionskassa	4,168: 40	3,855: 86	
i)	Beklädnad	10,000: —	10,000: —	
j)	Läkare och sjukvård	1,000: —	1,000: —	
å)	Ersättning för extra tjänstgöring	800: —	1,000: —	
		Kronor 130,379: 33	131,203: 48	
404.	Underhåll.			
	e) Inventarier	500: —	500: —	
		Kronor 500: —	500: —	
405.	Driftmateriel.			
	b) Olja	50: —	50: —	
	l) Bensin	500: —	500: —	
	m) Carbid	25: —	25: —	
	ö) Övriga	200: —	200: —	
		Kronor 775: —	775: —	
407.	Allmänna utgifter.			
	b) Försäkringsavgifter:			
	2. Olycksfalls-	315: —	216: 54	
	4. Maskin-	169: —	175: —	
		484: —	391: 54	

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
e)	Hyra för polisstationen	2,400: —		2,400: —
g)	Uppvärmning:			
	3. Koks	1,700: —	1,400: —	
	6. Gas	400: —	400: —	
	10. Arbetskostnader	500: —	500: —	
	11. Diverse utensilier	50: —	50: —	2,350: —
h)	Belysning:			
	2. Elektricitet	1,500: —	1,500: —	
	9. Elektriska lampor	85: —	85: —	
	11. Diverse utensilier	50: —	50: —	1,635: —
j)	Kontorsutensilier	800: —		800: —
k)	Trycksaker	200: —		200: —
l)	Annonser	50: —		50: —
m)	Telefon	1,000: —		1,000: —
n)	Telegram och porto	20: —		20: —
s)	Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat lit- tera	150: —		150: —
u)	Sängservis	75: —		75: —
x)	Förbandsartiklar	75: —		75: —
ö)	6. Tidningar och tidskrifter	75: —		75: —
		Kronor	9,614: —	9,221: 54
408	Renhållning.			
d)	Städning och skurning:			
	1. Material	75: —	75: —	
	2. Arbetskostnad	1,000: —	1,000: —	1,075: —
e)	Tvätt:			
	1. Material	10: —	10: —	
	2. Arbetskostnad	15: —	15: —	25: —
		Kronor	1,100: —	1,100: —
420.	Diverse utgifter.			
e)	Fångars vård och underhåll:			
	1. Underhåll	600: —	600: —	
	2. Skjutslegor	400: —	400: —	1,000: —
s)	Kontanta utlägg i tjänsten	500: —		500: —
u)	Fotograferingskostnader	100: —		—
		Kronor	1,600: —	1,500: —

Till Magistraten, Karlstad.

Under hänvisning till bilagda protokollsutdrag får Brandstyrelsen härmed översända statavräkningsförslag för år 1928 samt statförslag för år 1929.

Karlstad den 29 september 1928.

Å Brandstyrelsens vägnar:

OLOF WÄSTLUND.

Utdrag ur protokoll hållet vid sammanträde med Brandstyrelsen i Karlstad den 28 sept. 1928.

§ 40.

Brandchefen hade till brandstyrelsen inlämnat statavräkningsförslag för år 1928 och statförslag för år 1929, vilka nu granskades (se bil. § 40 a och b).

Styrelsen uppdrog åt ordföranden och Brandchefen att slutbehandla statförslaget och överlämna det till vederbörande beredningar.

Paragrafen justerades omedelbart.

Som ovan.

In fidem:

A. A. ENGSTRÖM.

Brandstyrelsens statförslag år 1929.

Litt.	Utbetalningar.	
403.	Personalkostnader	62,195: —
404.	Underhåll	7,300: —
405.	Driftsmateriel	1,500: —
406.	Driftskostnader	1,500: —
407.	Allmänna utgifter	18,627: —
408.	Renhållning	300: —
417.	Dyrtidstillägg	20,000: —
420.	Ersättning till vattenverket för skötsel av brandposter	1,000: —
571.	Extra kostnader vid eldsläckning	500: —
572.	Brandsyner	500: —
574.	Kostnader för sotningsväsendet	21,800: —
700.	Oförutsedda utgifter	378: —
		<hr/>
		Kronor 135,600: —

Litt.	<i>Inbetalningar.</i>	
104.	Hushyror	4,575: —
281.	Ersättning för eldsläckning	200: —
284.	Ersättning för utförda arbeten	6,000: —
		<hr/>
	Egna inkomster	10,775: —
	<i>Brist</i> att täckas genom uttaxering	124,825: —
		<hr/>
	Kronor	135,600: —

Specifikation.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	Personalkostnader.			
	a) Löner:			
	1. Yrkesbrandkåren:			
	Brandchefen:			
	Lön*)	4,000: —	3,000: —	
	Ålderstillägg*)	267: —	—	
	Brandmästaren (v. brandchef):			
	Lön	2,300: —	2,300: —	
	Ålderstillägg	403: —	230: —	
	Beklädnadsbidrag	150: —	150: —	
	Brandmästare (verkmästare):			
	Lön	2,300: —	2,100: —	
	Beklädnadsbidrag	150: —	150: —	
	1:ste brandförman:			
	Lön	2,100: —	2,100: —	
	Ålderstillägg	570: —	570: —	
	2 st. andre brandförmän:			
	Lön till vardera 2,000: —	4,000: —	4,000: —	
	Ålderstillägg till vardera 570: —	1,140: —	1,140: —	
	1 st. 2:dre maskinist:			
	Lön	1,900: —	1,900: —	
	Ålderstillägg	570: —	570: —	
	12 st. brandmän:			
	Lön till vardera 1,900: —	22,800: —	22,800: —	
	Ålderstillägg	5,795: —	5,700: —	46,710: —
	2. Borgarbrandkåren:			
	1:ste förmanen	400: —	400: —	
	2:dre förmanen	200: —	200: —	
	3 reservmaskinister och 27 reserv- brandmän	3,000: —	3,000: —	3,600: —
			48,445: —	
			<hr/>	
			3,600: —	
			<hr/>	
			3,000: —	
			<hr/>	
			3,600: —	

*) Beroende på fullmäktiges beslut.

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
403.	e) Pensioner och understöd:		
	f. Brandchefen J. P. Wendt	2,000: —	2,000: —
	f) Pensionsavgifter:		
	Sveriges kommunalanställdas pensionskassa . .	4,500: —	4,000: —
	i) Beklädnad:		
	åt brandmanskapet	3,000: —	3,000: —
	j) Sjukvård och medicin	100: —	100: —
	m) Värme (kockgas)	400: —	400: —
	ä) Arvode åt sekreteraren	150: —	150: —
		<hr/>	<hr/>
	Kronor	62,195: —	59,960: —
404.	Underhåll.		
	a) Brandstationsbyggnaderna	4,000: —	4,000: —
	e) Inventariersedlar:		
	1. Underhåll av logements- och andra inventarier	300: —	500: —
	2. Underhåll av brandmateriel och redskap	2,000: —	1,500: —
	3. Förbrukningsartiklar	300: —	200: —
		<hr/>	<hr/>
	f) Brandtelegrafan m. m.	700: —	400: —
		<hr/>	<hr/>
	Kronor	7,300: —	6,600: —
406.	Driftkostnader.		
	b) För ång- och motorsprutor	900: —	800: —
	i) Elektrisk ström	200: —	500: —
	l) För verkstäderua	400: —	700: —
		<hr/>	<hr/>
	Kronor	1,500: —	2,000: —
407.	Allmänna utgifter.		
	a) Utskylder	320: —	320: —
	b) Försäkringsavgifter:		
	1. Brand- och automobil	506: —	506: —
	2. Sjuk- och olycksfalls-	363: —	868: 71
		<hr/>	<hr/>
	e) Hus- och lokalhyror	10,500: —	10,500: —
	g) Uppvärmning:		
	1. Ved	100: —	100: —
	3. Koks	2,700: —	2,700: —
	10. Avgift till Ångpanneföreningen	68: —	2,800: —
		<hr/>	<hr/>
	h) Belysning:		
	1. Gas	5: —	15: —
	2. Elektrisk ström	850: —	850: —
	9. Lampor	75: —	75: —
	11. Diverse utensilier	75: —	1,015: —
		<hr/>	<hr/>
	Kronor	1,005: —	1,015: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
407.	i) Vattenavgifter	2,000: —	1,000: —	
	j) Kontorsutensilier och sotarejournaler	200: —	400: —	
	k) Trycksaker	100: —	150: —	
	l) Annonser, som ej kunna på annat littera för- delas	50: —	50: —	
	m) Telefonavgifter	560: —	520: —	
	n) Post- och telegramporto	50: —	50: —	
	a) Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat lit- tera	25: —	—	
	ö) 6. Tidningar och tidskrifter	80: —	30: —	
		Kronor	18,627: —	17,703: 71
408.	Renhållning.			
	b) För hämtning av latrinkärl och sopor	150: —	80: —	
	d) Städning och skurning:			
	1. Materiel	50: —	50: —	
	e) Tvätt:			
	1. Materiel	25: —	25: —	
	2. Arbetsomkostnad	75: —	100: —	75: —
		Kronor	300: —	230: —
574.	Kostnader för sotningsväsendet.			
	a) Löner	} 21,800: —	19,000: —	
	b) Materiel			
	d) Hyror			
	e) Övriga			
		Kronor	21,800: —	19,000: —

Karlstad den 29 september 1928.

OLOF WÄSTLUND.

A. A. Engström.

*Utdrag av badhusstyrelsens protokoll den
2 oktober 1928.*

§ 5.

Genomgicks statavräkningen för året samt upprättades och beslöts förslag till stat för år 1928.

Som ovan.

In fidem:
ERIK LUNDBLAD.

Badhusstyrelsens statförslag år 1929.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	
403.	Personalkostnader	16,930: —
404.	Underhåll	1,950: —
405.	Driftsmateriel	18,500: —
407.	Allmänna utgifter	6,475: —
408.	Renhållning	500: —
417.	Dyrtidstillägg	4,550: —
700.	Oförutsedda utgifter	295: —
	Kronor	49,200: —
	<i>Inbetalningar.</i>	
104.	Hushyror	800: —
120.	Badavgifter	48,000: —
	Vågavgifter	400: —
	Egna inkomster	49,200: —
	<i>Brist att täckas genom uttaxering</i>	—
	Kronor	49,200: —

Specifikation.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.
403.	Personalkostnader.		
	a) Löner:		
	1:ste badmästare:		
	Lön	1,500: —	1,500: —
	Ålderstillägg	450: —	450: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	a) 2:dre badmästare:			
	Lön	1,500: —	1,500: —	
	Ålderstillägg	300: —	300: —	
	1 baderska:			
	Lön	600: —	600: —	
	Ålderstillägg	60: —	60: —	
	1 baderska:			
	Lön	600: —	600: —	
	Ålderstillägg	60: —	60: —	
	1 baderska:			
	Lön	480: —	480: —	
	Ålderstillägg	120: —	120: —	
	1 baderska:			
	Lön	480: —	480: —	
	Ålderstillägg	180: —	180: —	
	1 tvätterska:			
	Lön	900: —	900: —	
	Ålderstillägg	90: —	90: —	
	1 tvätterska:			
	Lön	900: —	900: —	
	Ålderstillägg	90: —	90: —	
	Maskinisten:			
	Lön	1,500: —	1,500: —	
	Ålderstillägg	450: —	450: —	
	Extra eldning	1,500: —	1,500: —	
	Kontorspersonalen:			
	Föreståndaren	800: —	1,500: —	
	Kassörskan:			
	Lön	1,500: —	1,500: —	
	Lönetillägg	200: —	200: —	
	Ålderstillägg	300: —	300: —	
	Biträdet:			
	Lön	600: —	600: —	15,860: —
	d) Semester- och vikariatsarvoden	500: —	400: —	
	e) Pensioner	920: —	920: —	
	f) Pensionsavgifter:			
	Sveriges kommunalanställdas pensionskassa	200: —	200: —	
	m) Värme (kockgas)	150: —	150: —	
		Kronor	16,930: —	17,530: —
404.	Underhåll.			
	a) 1. Fastigheten att verkställas av drätselkammaren	1,200: —	1,200: —	
	2. Övriga	100: —	100: —	1,300: —

Litt.	Utbetalningar.	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat
404.	d) Driftapparater	350: —	350: —
	e) Inventarier	300: —	200: —
		Kronor 1,950: —	1,850: —
405.	Driftsmateriel och förbrukningsartiklar.		
	a) Bränsle (kol och ved)	10,000: —	11,000: —
	b) Maskinförnödenheter	500: —	350: —
	i) Elektrisk ström	150: —	150: —
	j) Vatten	6,000: —	6,500: —
	r) Badutensilier:		
	1. Tvål och såpa	1,200: —	1,200: —
	4. Badborstar	150: —	150: —
	9. Salt	200: —	200: —
	10. Tallbarrsolja	200: —	300: —
	8) Övriga	100: —	100: —
		Kronor 18,500: —	19,950: —
407.	Allmänna utgifter.		
	a) Utskylder	1,300: —	1,200: —
	b) Försäkringsavgifter:		
	1. Brand-	} 200: —	200: —
	2. Sjuk- och olycksfalls-		
	e) Hushyror	3,000: —	3,000: —
	g) Uppvärmning:		
	Ångpanneföreningen	75: —	75: —
	h) Lyse och material	1,000: —	1,000: —
	j) Kontorsutensilier	50: —	50: —
	k) Trycksaker	} 300: —	300: —
	l) Annonser		
	m) Telefonavgifter		
	s) Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat lit- tera	250: —	500: —
		Kronor 6,475: —	6,625: —
408.	Renhållning.		
	e) Tvätt:		
	1. Material	} 500: —	500: —
	2. Arbetskostnad		
		Kronor 500: —	500: —

Karlstad den 2 oktober 1928.

För Karlstads Varmbadhus:

ALBIN FORSELL.

Ordf.

Utdrag av protokoll hållet hos saluhallsstyrelsen i Karlstad den 22 september 1928.

§ 32.

Genomgicks och granskades av stadskamreraren uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1929, och blev detsamma av saluhallsstyrelsen godkänt.

Statförslaget, samt till detsamma hörande statavräkningsförslag för innevarande år, skulle jämte utdrag av detta protokoll till magistraten överlämnas. Som ovan.

In fidem:
H. WESTLIN.

Justerat:
HUGO BERG.

Saluhallsstyrelsens statförslag år 1929.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	
403.	Personalkostnader	2,786: 67
404.	Underhåll	3,000: —
407.	Allmänna utgifter	19,765: —
408.	Renhållning	1,300: —
417.	Dyrtidstillägg	950: —
700.	Oförutsedda utgifter	198: 33
		28,000: —
	Överskott	4,000: —
		Kronor 32,000: —
	<i>Inbetalningar.</i>	
104.	Hallhyror	31,000: —
120.	Vågavgifter	1,000: —
		Kronor 32,000: —

Karlstad den 22 september 1928.

HUGO BERG,

Specifikation.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
403.	Personalkostnader.			
	a) Löner:			
	Hallmästaren:			
	Lön	2,200: —		2,200: —
	Ålderstillägg	476: 67	2,676: 67	440: —
	d) Semesterarvode		100: —	100: —
	i) Beklädnad		10: —	10: —
		Kronor	2,786: 67	2,750: —
404.	Underhåll.			
	a) Byggnader:			
	1. Stadsarkitektens förslag	2,000: —		2,000: —
	2. Styrelsens förslag	950: —	2,950: —	950: —
	e) Inventarier		50: —	50: —
		Kronor	3,000: —	3,000: —
407.	Allmänna utgifter.			
	a) Utskylder		1,250: —	1,200: —
	b) Försäkringspremier:			
	1. Brand-	75: —		1: 25
	2. Olycksfalls-	25: —	100: —	8: 75
	e) Hushyror		15,000: —	15,000: —
	g) Uppvärmning:			
	6. Gas	25: —		50: —
	8. Elektricitet	2,000: —		2,000: —
	11. Diverse utensilier	25: —	2,050: —	50: —
	h) Belysning:			
	2. Elektricitet	800: —		1,000: —
	11. Diverse utensilier	50: —	850: —	100: —
	i) Vattenavgifter		800: —	850: —
	j) Kontorsutensilier		10: —	10: —
	k) Trycksaker		50: —	50: —
	l) Annonser		10: —	10: —
	m) Telefonavgifter		120: —	120: —
	s) Förbrukningsartiklar, som ej tillhöra annat lit- tera		25: —	50: —
		Kronor	19,765: —	20,000: —

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	1929	Motsvarande belopp i 1928 års stat.	
408.	Renhållning.			
	b) Gård och gata	1,150: —		1,150: —
	d) Städning:			
	1. Material	50: —		25: —
	2. Arbetskostnad	100: —	150: —	100: —
			<u>150: —</u>	<u>125: —</u>
		Kronor	1,300: —	1,275: —

Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 9 oktober 1928.

§ 98.

Med stöd av för året upprättat statavräkningsförslag företogs nu till behandling 1929 års stat, och beslöt styrelsen härefter för sin del antaga och till magistraten översända det förslag till stat, som är detta protokoll bilagt.

Den sålunda uppgjorda staten slutar med en uttaxeringsbrist av 64,100 kronor mot för innevarande år beräknade kr. 69,508:82, varav kr. 19,527:18 beräknas ej komma till användning.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Rätt utdraget betygar:
IWAR OLSSON.

Hamnens statförslag för år 1929.

Ordinarie stat.

Litt.	<i>Utbetalningar.</i>	
401.	Skuldräntor	69,817: 61
402.	Kapitalavbetalningar	21,097: 65
403.	Personalkostnader	22,985: —
404.	Underhåll	41,075: —
406.	Driftkostnader	12,200: —
407.	Allm. utgifter	11,680: —
408.	Renhållning	2,755: —
409.	Allm. lyshållningen	3,400: —
417.	Dyrtidstillägg	7,000: —
420.	Div. utgifter	2,210: —
51.	Stadsandelen	24,000: —
52.	Isbräkning	10,000: —
700.	Oförutsedda	5,039: 74
		Kronor 233,260: —

Litt. <i>Inbetalningar.</i>		
103.	Arrenden	12,500: —
104.	Hushyror	2,600: —
105.	Platshyror	25,000: —
120.	Div. inkomster	30: —
151.	Hamnavgifter	120,000: —
152.	Kranhyror	19,000: —
154.	Lustbåtsavgifter	1,500: —
155.	Varuskjulsavgifter	30: —
	Vågavgifter	100: —
	S:a inbetalningar	180,760: —
	Brist kronor	52,500: —
		<u>Kronor 233,260: —</u>

Extra stat.

Litt. <i>Utbetalningar.</i>			
E. Anläggningar:			
	Balanserat anslag till förlängning av kranspären jämte därmed samman- hängande förändring av järnvägs- spåren	6,500: —	Att täckas genom Lån Uttaxering
	Erforderligt nytt anslag för samma än- damål	4,500: —	11,000: —
F. Fastigheter:			
	Avbalkning i varuskjulet samt anläggning av ett nytt skjul....	11,000: —	
I. Inventarier			600: —
	Brist kronor	11,000: —	11,600: —

Sammandrag.

Ordinarie stats brist att uttaxera	52,500: —
Extra stats brist att uttaxera	11,600: —
	<u>Summa uttaxeringsmedel 64,100: —</u>
Extra stats brist av lånemedel föreslås att täckas	
Genom ny upplåning	11,000: —
	<u>Summa erforderliga medel 75,100: —</u>

Karlstad den 9 oktober 1928.

C. O. AHLMARK.

Ivar Olsson.

Specifikation.

litt. Utbetalningar.		Innevarande år	År 1929
401.	Skuldräntor.		
a)	1. Å fonderade lån	33,732: 95	33,056: 70
	2. Å tillfälliga lån	36,260: 90	36,260: 91
	b) Andra räntor	—	500: —
		Kronor 69,993: 85	69,817: 61
402.	Kapitalavbetalningar.		
a)	Fonderade lån:		
	4. 1907 års	15,547: 76	16,247: 41
	5. 1913 års	3,516: 69	3,692: 53
	1923 års	1,110: 10	1,157: 71
		Kronor 20,174: 55	21,097: 65
403.	Personalkostnader.		
a)	Löner, tjänstgöringsp., ålderstillägg:		
	1. Sekreteraren	400: —	400: —
	2. Hamnkamrern	4,500: —	4,500: —
	3. Hamningeniören	2,100: —	2,100: —
	4. Hamnkaptenen	3,500: —	3,500: —
	5. Bokhållaren	2,310: —	2,310: —
	7. Hamnarbetsförmannen	2,340: —	2,340: —
	8. 1:e hamnservisen	1,485: —	1,485: —
	9. 2:e hamnservisen	—	800: —
	11. Slussvakten	1,600: —	1,600: —
d)	Semester- och vikariatsarvoden	500: —	500: —
e)	Pensioner och understöd	300: —	300: —
f)	Pensionsavgifter	75: —	75: —
l)	Hyresersättning och -bidrag:		
	Hamnkaptenen	1,000: —	1,000: —
	Hamnarbetsförmannen	400: —	400: —
	Slussvakten	300: —	300: —
n)	Lyse: Hamnkaptenen	100: —	100: —
ä)	Tillf. skrivbiträde	1,275: —	1,275: —
		Kronor 22,185: —	22,985: —
404.	Underhåll.		
a)	Fastigheter för allm. behov	1,900: —	2,500: —
b)	Fastigheter för annat ändamål	250: —	250: —
d)	Driftapparater:		
	17. b) Pråmar	5,000: —	4,000: —
	36. Lyftkranar:		
	a) Temperleykranen	2,000: —	2,000: —
	b) Titankranen	2,000: —	2,000: —
	d) Portalsvängkranen	1,300: —	1,300: —

Litt.	Utbetalningar.	Innevarande år	År 1929
404.	d) 36. f) 6 ¹ / ₂ -tonskranen	500: —	500: —
	Kranspår	500: —	500: —
	44. Mudderverket	2,000: —	2,000: —
	45. Mudderelevatorn	1,000: —	600: —
	e) Inventarier	200: —	500: —
	f) Anläggningar:		
	1. Gator och torg	600: —	600: —
	2. Broar:		
	b) Kanalbron	500: —	500: —
	3. Planteringar och promenader	1,000: —	500: —
	4. Landsvägar	4,250: —	2,000: —
	5. Ledningar och rörrät	150: —	150: —
	Muddringsarbeten	3,000: —	3,000: —
	f) Kanalen nedom slussen	200: —	200: —
	g) Kanalen ovan slussen	200: —	200: —
	8 Slussar:		
	a) Slussportar	3,000: —	3,000: —
	b) Slussbassäng	200: —	200: —
	9. Kajer	1,000: —	1,500: —
10.	Bryggor:		
	a) I inre hamnen:		
	1 Lastbryggor	2,900: —	4,000: —
	4. Lustbåtsbryggor	2,800: —	1,000: —
	3. Båttroppor	225: —	50: —
	4. Hamnroddarebryggor	25: —	25: —
	11. Strandskoningar och slänter	2,050: —	600: —
	12. Upplagsplatser och godsunderlag	2,650: —	500: —
	13. Pålarmer och vågbrytare	800: —	800: —
	14. Dykdalber	1,500: —	2,000: —
	15. Fyrar och sjömärken	300: —	300: —
	16. Järnvägsspår	1,000: —	1,000: —
	d) Yttre hamnplanet:		
	2. Kranspår	800: —	800: —
	20. Stängsel	100: —	100: —
	21. Bekvämlighetsinrättn.	50: —	50: —
	25. Diken:		
	a) Tyggårdsdiket	100: —	100: —
	26. Belysningsstolpar och armatur	750: —	750: —
	29. Järnvägsövergångar	1,000: —	1,000: —
		Kronor 47,800: —	41,075: —

Litt.	Utbetalningar.	Innevarande år	År 1929
406.	Driftkostnader.		
1)	2. Lyftkranar: Temperley	2,800: —	3,000: —
	Titan	4,900: —	5,000: —
	Portal	3,800: —	3,900: —
	Övriga	200: —	300: —
		Kronor 11,700: —	12,200: —
407.	Allmänna utgifter.		
a)	Utskylder:		
	2. Krono-	80: —	85: —
	3. Kommunal-	350: —	350: —
b)	Försäkringsavgifter:		
	1. Brand-	750: —	750: —
	2. Sjuk- och olycksfalls-	400: —	400: —
	3. Ansvars-	600: —	600: —
	4. Maskin-	1,680: —	1,680: —
e)	Hus- och lokalhyra	1,715: —	1.715: —
g)	Uppvärmning:		
	1. Ved	100: —	600: —
	Eldning	—	225: —
h)	Lyse:		
	2. Elektricitet	200: —	200: —
	9. Glödlampor	15: —	15: —
i)	Vattenavgift	75: —	300: —
j)	Kontorsutensilier	300: —	300: —
k)	Trycksaker	500: —	500: —
l)	Annonser	100: —	100: —
m)	Telefonavgifter	500: —	500: —
n)	Porto, telefon, telegram	150: —	150: —
o)	Lagsökning, protokollösen m. m.	100: —	100: —
p)	Resekostnader	300: —	300: —
q)	Föreningsavgifter	150: —	300: —
r)	Utredningskostnader:		
	1. Tekniska	200: —	200: —
	2. Ekonomiska och andra	100: —	100: —
y)	Sjuk- och olycksfallsersättning	300: —	400: —
z)	Representationskostnader	300: —	300: —
ä)	Arbetares semester	300: —	1,400: —
ø)	Övriga:		
	2. Velocipedslitningsersättning	50: —	50: —
	6. Tidningar och tidskrifter	60: —	60: —
		Kronor 9,375: —	11,680: —

Litt.	Utbetalningar.	Innevarande år	År 1929
408.	Renhållningen.		
a)	Allm. renhållningen:		
	3. Sopning	400: —	1,000: —
	5. Snöplöjning	200: —	200: —
	7. Diken	100: —	100: —
	9. Broar	60: —	60: —
	14. Renhållningsmaterial	20: —	20: —
b)	Fastigheter	50: —	70: —
	Järnvägsspår	800: —	900: —
d)	Städning och skurning	50: —	400: —
e)	Tvätt	5: —	5: —
		Kronor 1,685: —	2,755: —
409.	Allm. lyshållningen.		
b)	Hamnbelysningen:		
	2. Elektricitet	2,400: —	2,700: —
d)	Fyrbelysningen:		
	1. Gas	400: —	400: —
	3. Tillsyn, fyrars och behållares in- och utfraktning	150: —	300: —
		Kronor 2,950: —	3,400: —
420.	Diverse utgifter.		
i)	Stadskassans andel i platshyror	340: —	340: —
j)	Polisbevakning vid hamnen	720: —	720: —
k)	Godsbevakning	300: —	300: —
l)	Hamnroddare	100: —	100: —
o)	Pejling	300: —	300: —
p)	Prickhållning	250: —	250: —
	Tyggårdens länshållning	200: —	200: —
		Kronor 2,210: —	2,210: —

Utdrag av protokoll vid ordinarie kyrkostämman med Karlstads stadsförsamling den 26 oktober 1928.

§ 2.

Stämman beslöt antaga följande av kyrkorådet framlagda förslag till utgifts- och inkomststat för år 1929.

Utgifter:

Avlöningar:

Domkyrkovaktmästarens lön av stadsförsamlingen	500: —	
Kamrerarens lön av stadsförsamlingen	800: —	1,300: —

Tvenne diakonissor:

Kostpengar 100 kr. per månad för vardera	2,400: —	
Hyra och vatten	675: —	
Ved och kol	225: —	
Elektriskt ljus	100: —	
Gas för kokning	50: —	
Tvätt	100: —	
Telefon	150: —	
Diakonissanstalten	2,000: —	
Skatter, brandförsäkringar m. m.	300: —	6,000: —

Församlingssalarna:

Hyra	1,575: —	
Bränsle	700: —	
Lyse	200: —	
Städning	550: —	
Kyrklig religiös ungdomsvård	600: —	
Söndagsskolorna för inköp av skrifter	450: —	4,075: —
	Transport	11,375: —

	Transport	11,375: —
<i>Stadsförsamlingens diverse utgifter:</i>		
Annonser	400: —	
Orgelspelning vid barn gudstjänster	150: —	
För utdelning av religiösa skrifter	300: —	
Diverse utgifter	25: —	875: —
	<u>Summa utgifter kronor</u>	<u>12,250: —</u>

Inkomster:

Besparade medel å anslag för diverse utgifter	2,250: —
Att uttaxera	10,000: —
	<u>Summa inkomster kronor</u>
	12,250: —

Rätt utdraget, betygar:

C. W. BROMANDER.

Utdrag av protokoll vid ordinarie kyrkostämman med Karlstads pastorat den 26 oktober 1928.

§ 4.

Stämman beslöt antaga följande av kyrkorådet framlagda förslag till utgifts- och inkomststat för år 1929.

Utgifter:

Avlöningar:

Domprosten: lön	10,000: —	
löneförbättring	800: —	
lönetillägg	150: —	
reseanslag	400: —	11,350: —
1:ste komministern: lön ...	5,000: —	
löneförbättring	700: —	
lönetillägg	75: —	
reseanslag	300: —	6,075: —
2:dre komministern: lön	5,000: —	
löneförbättring	700: —	
lönetillägg ..	75: —	
reseanslag	300: —	6,075: —
3:dje komministern: lön .	5,000: —	
löneförbättring	700: —	
lönetillägg	75: —	
hyresersättning	1,500: —	
reseanslag	300: —	7,575: —
Organisten: lön	3,000: —	
ålderstillägg	500: —	3,500: —
Kyrkoskrivaren: lön	2,700: —	
ålderstillägg	900: —	3,600: —
Klockaren: lön	300: —	
Domkyrkovaktmästaren: lön	2,100: —	
	Transport	40,575: —

	Transport	40,575: —
Kyrkokamreraren: lön	1,500: —	
ålderstillägg	500: —	2,000: —
Ring- och gårdskarlen: lön....	1,800: —	
ålderstillägg.....	600: —	2,400: —
2 dörrvaktare: lön.....	800: —	
Extra dörrvakter, förslagsvis	400: —	1,200: —
		<u>46,175: —</u>

Pensioner:

Diakonissan Blenda Lithner	1,200: —
----------------------------------	----------

Dyrtidstillägg:

Domprosten	2,500: —	
1:e komministern	1,850: —	
2:e "	1,900: —	
3:e "	2,300: —	
Organisten.....	1,400: —	
Kyrkoskrivaren.....	1,300: —	
Domkyrkovaktmästaren	950: —	
Ring- och gårdskarlen	1,050: —	
Dörrvaktare.....	150: —	13,400: —
		<u>3,000: —</u>

*Pensionsfond**Tvenne diakonissor:*

Kostpengar 100 kr. per månad för vardera	2,400: —	
Hyra och vatten	675: —	
Ved och kol	225: —	
Elektriskt ljus.....	100: —	
Gas för kokning.....	50: —	
Tvätt	100: —	
Telefon.....	150: —	
Diakonissanstalten.....	2,000: —	
Diverse, såsom skatter, brandförsäkringar m. m.....	300: —	6,000: —

Församlingssalarna:

Kyrklig religiös ungdomsvård	550: —
	<u>Transport 70,325: —</u>

	Transport	70,325: —	
<i>Domkyrkan:</i>			
Bänkhya	3,900: —		
Ränta å 21,000 kr. lånet för domkyrkans reparation..	1,050: —	4,950: —	
<i>Domkyrkans uppvärmning, upplysning och skurning:</i>			
Uppvärmning enligt uppgörelse med staden.....	4,000: —		
Upplysning	600: —		
Reparation av värme- och ljusledningar	300: —		
Skurning och rengöring.. ..	250: —	5,150: —	
<i>Kyrkklockorna:</i>			
Elektrisk ström	100: —		
Underhåll.....	100: —	200: —	
<i>Domkyrkosångkören</i>		3,000: —	
<i>Nya och gamla pastorsexpeditionerna:</i>			
Ved och kol till pastorsexpeditionen och gårdskarlen .	1,000: —		
Elektriskt ljus och gas till dito	300: —	1,300: —	
<i>Gården N:r 115 i kvarteret Mercurius:</i>			
Hyra för domprostens lägenhet	2,400: —		
Hyra för pastorsexpeditionen	4,600: —	7,000: —	
<i>Gården N:r 34 i kvarteret Väktaren:</i>			
Hyra för 2:e komministerns lägenhet.....	1,833: —		
Hyra för församlingssalen	1,833: —		
Beräknad brist....	2,430: —	6,096: —	
<i>Vinkassan:</i>			
Kyrkvin och oblater		100: —	
<i>Bokkassan:</i>			
Biblar och psalmböcker till konfirmanderna		1,600: —	
<i>Kyrklig själavård</i>		100: —	
	Transport	99,821: —	

	Transport	99,821: —	
<i>Pastoratets diverse utgifter:</i>			
Böcker, blanketter, inbindning av böcker, skrivmaterialier m. m.	1,400: —		
Annonser	500: —		
Skrivbiträde å pastorsexpeditionen	1,000: —		
Avgift för 7 telefoner	800: —		
Telefonsamtal och telegram	75: —		
Försäkringspremier	350: —		
Dekoration i kyrkan vid jul, påsk och pingst m. fl. tillfällen	150: —		
2 pojkar för uppsättning av psalmnummer å läktarna	200: —		
De blindas förenings bibliotek	50: —		
Diverse utgifter	1,729: —	6,254: —	
			Summa utgifter kronor 106,075: —

Inkomster:

Vinsäd	75: —		
Ränta å fonden för domkyrkans uppvärmning	500: —		
Begravningsringningar	1,000: —		
Besparade medel å anslag för:			
Dyrtidstillägg	500: —		
Kyrkklockorna	1,000: —		
Bokkassan	500: —		
Pastoratets diverse utgifter	500: —	4,075: —	
Att uttaxera: av stadsförsamlingen 92,49 %	94,339: 80		
” ” ” landsförsamlingen 7,51 %	7,660: 20	102,000: —	
			Summa inkomster kronor 106,075: —

Rätt utdraget, betygar:

C. W. BROMANDER.

Utdrag av protokoll vid ordinarie kyrkostämma med Karlstads pastorat den 26 oktober 1928.

§ 5.

Stämman beslöt antaga följande av kyrkogårdsnämnden framlagda och av kyrkorådet tillstyrkta förslag till utgifts- och inkomststat för Karlstads kyrkogårdsnämnd för år 1929.

Utgifter:

Avlöningar:

Kyrkokamreraren: lön	2,500: —	
ålderstillägg	500: —	
Trädgårdsmästaren: lön	3,000: —	
ålderstillägg	300: —	
för avlöning av arbetspersonal...	2,500: —	
Gravöppnaren: lön	600: —	
för inköp av bränsle	300: —	9,700: —

Gamla kyrkogårdarna och domkyrkoplanen:

Uppvärmning och upplysning av Meta	100: —	
Inköp av grus	250: —	
Träd och matjord	175: —	
Vattenförbrukning och mätarehyra	100: —	
Bortkörning av sopor och avfall	300: —	
Renhållning från snö å domkyrkoplanen	225: —	
Avgift för trädgårdsmästarens telefon	80: —	
Försäkringspremier	45: —	
Diverse utgifter	225: —	1,500: —

Nya kyrkogatan:

Amortering och ränta å 45,000 kr. lånet	3,354: 72	
" " " 89,000 " "	5,365: 49	
" " " 150,000 " "	9,082: 94	
" " " 140,000 " "	8,536: 02	
Inköp av växter, matjord och grus m. m.	2,000: —	
Transport	28,339: 17	11,200: —

	Transport 28,339: 17	11,200: —
För vård och skötsel samt successiv utvidgning.....	6,000: —	
Elektrisk kraft, värme och ljus	500: —	
Försäkringspremier	125: —	
Diverse utgifter	835: 83	35,800: —
	<u>Summa utgifter kronor</u>	<u>47,000: —</u>

Inkomster:

Besparade medel för försålda gravplatser å gamla kyrkogården	1,500: —	
Inflytande medel för allmänna gravar samt underhåll av enskilda gravar å nya kyrkogården	3,000: —	
Besparade medel för försålda gravplatser å nya kyrkogården	3,500: —	8,000: —
Att uttaxera: av stadsförsamlingen 92,49 %/o.....	36,071: 10	
” ” ” landsförsamlingen 7,51 %/o.....	2,928: 90	39,000: —
	<u>Summa inkomster kronor</u>	<u>47,000: —</u>

Rätt utdraget, betygar:

C. W. BROMANDER.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 134.

Till stadsfullmäktige hade Magistraten med skrivelse den 30 sistlidne november överlämnat av budgetsberedningen uppgjort generalförslag över stadens utgifter och inkomster för år 1929 jämte av delegationerna upprättade statavräkningar för år 1928 och statförslag för år 1929; och hade Magistraten därvid föreslagit stadsfullmäktige att godkänna statförslaget under vissa i skrivelsen närmare angivna villkor och betingelser.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig i ärendet, beslöt efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte godkänna det av budgetsberedningen uppgjorda statförslaget för år 1929 med de villkor och betingelser som av Magistraten föreslagits, dock med den ändringen att drätselkammarens ordinarie stats inkomster i enlighet med av budgetsberedningen avgivet särskilt förslag höjas med ett belopp av 20,136 kronor 31 öre, utgörande amortering under år 1929 å ej disponerade delar av likvid för aktier i Karlstad—Munkfors Järnvägsaktiebolag och av lån till skolbyggnad å Norrstrand.

Tillika beslöt utskottet, i enlighet med av budgetsberedningen gjord framställning, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt drätselkammaren, belysningsstyrelsen och budgetsberedningen att på lämpligt sätt låta verkställa av nämnda beredning påyrkad förnyad utredning om stadens ekonomiska ställning såväl ur affärs- som skattesynpunkt.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Sakrevisorernas berättelse angående Karlstads stads räkenskaper och förvaltning under år 1927.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Härmed får jag till stadsfullmäktige översända inneliggande revisionsberättelse jämte av magistraten i anledning av densamma infordrade förklaringar. Karlstad den 10 november 1928.

På Magistratens vägnar:

ROLF MÆCHEL.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Undertecknade, utsedde sakrevisorer för granskning av Karlstads stads förvaltning och räkenskaper under år 1927 få härmed avgiva följande

Revisionsberättelse.

Revisionen har enligt gällande instruktion utförts dels av undertecknade, som emellan sig uppdelat arbetet under iakttagande av att revisor, som under året varit ledamot av en delegation icke deltagit i granskningen av dennas

förvaltning, *dels* av de sifferrevisorer, som utav oss utsetts, samt *dels* av fullmäktige valda inventerings- och besiktningsmän.

Dessa senares ävensom sifferrevisorernas erinringar tillställas vederbörande delegationer för rättelsers verkställande i den mån anmärkningarna befinnas vara befogade.

Under revisionsarbetet gjorda iakttagelser hava givit anledning till nedanstående erinringar, vilka vi ansett vara av mera omfattande och principiell betydelse och därför böra inflyta uti berättelsen. Anmärkningar av mindre vikt hava vi, i likhet med vad fallet varit under senare år, uti särskilda P. M. (protokollsutdrag) delgivit vederbörande delegationer i förvisning om, att de gjorda erinringarna icke desto mindre må vinna beaktande.

Drätselkammaren.

1) Efter framställning från kommitterade för 1927 års hantverks- och industriutställning medgav drätselkammaren genom beslut den 23 maj 1927, att den nöjesskatt, som inflöte från utställningens nöjesfält — dock ej för utställningsteatern, vilken var ett privat företag — finge disponeras för samma ändamål, vartill eventuell behållning enligt uppgift vore anslagen. Mot detta beslut hade tvenne ledamöter antecknat sin reservation med yrkande, att med ärendets slutliga avgörande skulle anstå, tills dess uppgift vunnits rörande nöjesfältets ekonomiska utbyte, då eventuellt den influtna nöjesskatten kunde helt eller delvis restitueras.

Stadsrevisionen delar denna reservanternas uppfattning och kunna ej finna det förenligt med stadens intressen, att innan någon som helst kunskap vunnits rörande utställningens ekonomiska resultat samt om omfattningen av nöjesfältets attraktioner *på förhand* lämna fullständig befrielse från nöjesskatt. Hade ej detta drätselkammarens beslut förelegat, hade kammaren sedermera ej behövt frångå sitt en gång fattade beslut beträffande nöjesskatten för utställningsteatern, utan haft möjlighet att innehålla detta skattebelopp av de nöjesskattemedel, som eventuellt senare till utställningsstyrelsen restituerats. I övrigt hade en del nöjesskattemedel med fog kunnat användas till bestridande av vissa kostnader, som voro direkt beroende av utställningen. Dessa utgifter hava nu i stället belastat andra titlar, vilka — som ock av drätselkammarens förvaltningsberättelse framgår — härigenom icke obetydligt överskridits, utan att i en del fall lämna staden något av värde.

2) Stadsrevisionen har erfarit, att av staden upplätta lokaler till stadsfiskalskontor såväl under 1927 som under innevarande år tagits i anspråk som bostad för stadsfiskalen (under 1927 även tidvis för dennes familj). Någon

dylik naturaförmån har ej av fullmäktige medgivits; ej heller synes något hyresbelopp blivit till drätselkammaren inlevererat.

Revisionen anser, att av staden upplåtna expeditionslokaler ej böra användas som bostadsrum. Under alla förhållanden ej utan vederbörande delegations beprövande och medgivande.

Belysningsstyrelsen.

1) Enligt vad revisionen erfarit åtnjuta såväl gasverksföreståndaren som belysningsingenjören fri gas och fri elektrisk energi; enligt uppgift utgå dessa naturaförmåner "enligt gammal praxis". Revisionen har ej kunnat finna, att fullmäktige någon gång tagit ställning till detta ärende.

Styrelsen har under året medgivit belysningsingenjören att mot avstående av elektrisk energi för uppvärmning utbekomma 300 kronor i värmeersättning pr år.

Enär ovannämnda befattningshavares avlöningsförmåner — såväl in natura som kontant — bestämmas av stadsfullmäktige, har styrelsen enligt revisionens uppfattning ej ägt befogenhet besluta i detta ärende.

2) Vid granskningen av förteckningen över utestående fordringar befunnos en del större poster vara oreglerade vid årsskiftet samt ävenledes vid tidpunkten för denna berättelses avgivande.

Stadsrevisionen finner detta förhållande anmärkningsvärt, enär ovannämnda fordringar helt visst utan svårighet kunnat indrivivas, därest några större ansträngningar gjorts i sådant syfte.

Barnavårdsnämnden.

I syfte att söka utröna i vad mån stadens intressen på ett tillfredsställande sätt bevakats gentemot främmande kommuner hava revisorerna låtit undersöka ett tiotal fall. Det har därvid befunnits, att vårdkostnader utbetalats för trenne personer, som ej äga hemorts rätt i Karlstad.

Av tillgängliga handlingar och räkenskaper att döma har nämnden ej återsökt vårdkostnaderna hos hemortskommunen inom sådan tid, att stadens kostnader blivit i största möjliga mån täckta.

Varken någon återbärning eller någon bokförd fordran från sagda kommuner hava revisorerna kunnat finna uti räkenskaperna.

Utöver ovannämnda erinringar anser sig revisorerna böra bringa följande förhållanden till fullmäktiges kännedom.

Åtskilliga av föreläsningssanstalten anordnade föreläsningar hava varit mycket fåtaligt besökta, och hava inkomsterna i följd härav stått i dålig pro-

portion till kostnaderna för föredragshållarna. Det påtalade förhållandet torde i viss grad kunna tillskrivas radioverksamhetens utbredning.

Centralförrådet har ej anlitats uti önskvärd omfattning vid inköp från delegationernas sida av sådana artiklar, som av förrådet kunnat levereras.

Företagen besiktning av vissa av stadens byggnader har bland annat givit revisionen anledning framhålla önskvärldheten av en del nödvändiga yttre reparationer å brandstationen.

De utav vederbörande delegationer i boksluten gjorda avskrivningarna föreslås till godkännande.

Revisionen har haft under övertvägande att ej tillstyrka ansvarsfrihet för barnavårdsnämnden, därest ej de gjorda anmärkningarna på ett tillfredsställande sätt kunna gendrivas. Då emellertid de eventuella försummelserna torde kunna tillskrivas vissa brister uti nämndens nuvarande organisation anser sig revisionen likväl kunna tillstyrka ansvarsfrihet.

Då de i övrigt uttalade erinringarna ej äro av natur att föranleda underkännande av delegationernas i övrigt förtjänstfulla förvaltning, få vi föreslå full ansvarsfrihet för samtliga delegationer för 1927 års förvaltning.

Karlstad den 11 maj 1928.

E. NILSSON.

NILS BJÖRKMAN.

HARRY ALMQUIST.

ALFR. HANES.

P. LINDKVIST.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 5 november 1928.

§ 811.

Magistraten hade anmodat drätselkammaren att avgiva yttranden i anledning av de erinringar, stadsrevisionen efter verkställd granskning av stadens förvaltning och räkenskaper under år 1927 riktat mot kammaren; och beslöts nu att i anledning därav anföra följande:

Kommitterades för industri- och hantverksutställningen ansökan om befrielse från nöjesskatt inkom till kammaren den 19 maj 1927 och föredrogs på enskilt sammanträde i stadsfullmäktige samma dag. Kammarens ledamöter, som tidigare fått kännedom om att en dylik ansökning vore att vänta och som därför diskuterat frågan, ville nämligen såsom stöd för sitt blivande beslut inhämta stadsfullmäktiges åsikt. Under den hos stadsfullmäktige uppkomna diskussionen ansågo två av fullmäktiges ledamöter, att man borde uppskjuta frågans avgörande till dess utställningens räkenskaper föreläge,

medan flera andra förklarade, att kommitterades ansökan borde bifallas utan dylikt uppskov. Stadsfullmäktige kunde givetvis icke fatta något beslut i ärendet, eftersom det icke inkommit officiellt, utan blev det kammaren, som på grund av densamme tidigare lämnat uppdrag att i förekommande fall utöva kommunens beslutande rätt i fråga om befrielse från erläggande av nöjesskatt, fick avgörandet i sina händer. Av diskussionen i stadsfullmäktige bibringades man emellertid den uppfattningen, att majoritet förefanns för bifall till framställningen.

Utställningskommitterade hade såsom stöd för ansökningen framhållit, bland annat, att utställningens ekonomi direkt syftade till främjande av ett välgörande ändamål, som borde ligga stadens myndigheter om hjärtat, att det staden tillhöriga expositionshuset bleve på utställningens bekostnad restaurerat, och att de ganska dyra anordningarna för utställningen lämnade arbetsfällena och minskade arbetslösheten i staden.

Vidare styrktes, att hantverks- och industriutställningen i Falun på förhand erhållit fullständig befrielse från erläggande av nöjesskatt för anordningarna å det i samband med utställningen därstädes planerade nöjesfältet.

Majoriteten inom kammaren hyste också den uppfattningen, att utställningen skulle komma att tillföra staden så stora indirekta fördelar, att ett bifall till ansökningen även på denna grund vore motiverat.

På alla dessa skäl fattade kammarens majoritet sitt beslut, som icke innebar befrielse från nöjesskatt, utan endast att skatten skulle få disponeras för samma ändamål, var till eventuell behållning vore anslagen, d. v. s. till ett "hantverkets hus", avsett att utgöra ett hem för sådana ålderstigna, arbetsoförmögna hantverkare samt änkor och barn efter hantverkare, vilka anses vara i behov av stöd. På denna väg kommer ju nöjesskatten, åtminstone indirekt staden tillgodo. Kammaren kan därför icke finna, att stadens intressen blivit åsidosatta genom det klandrade beslutet.

Revisionen gör gällande, att kammaren, om beslutet ej förelegat, haft möjlighet att innehålla den nöjesskatt, som sedermera restituerades till utställningsteatern. Denna tankegång är svår att förstå när man erinrar sig, att teatern var ett fristående företag, varmed utställningsstyrelsen icke tog någon befattning. Utställningsstyrelsen hade väl vid sådant förhållande svårigen kunnat tvingas att ansvara för den förlust, som drabbade teatern.

Beträffande anmärkningen mot dispositionen av de för stadsfiskalskon-

toret avsedda lokalerna ville kammaren hänvisa till stadsfiskalen Albert Nelsons den 1 dennes avgivna förklaring i ärendet.

I detta beslut deltago ej herrarna Eliäson och Eriksson.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Till Drätselkammaren i Karlstad.

I anledning av stadsrevisionens erinran, att de till stadsfiskalskontor upplåtna lokalerna under 1927 och 1928 tagits i anspråk som bostad för mig — under förstnämnda år även tidvis för min familj — får jag anföra, att jag, sedan min familj hösten 1926 avflyttat från staden, tillbringat nätterna i ena rummet och legat i en där befintlig mig tillhörig soffa, försedd med mina egna sängkläder. De två rummen disponeras av mig såsom tjänsterum, och jag anser det vara min rätt att även nattetid förfoga över dem, åtminstone tills det kan visas, att skada därav uppkommer. Det har ju alltid räknats och räknas som en fördel, att en tjänsteman är tillgänglig när som helst, och då det gäller en tjänsteman, som har med polisväsendet att skaffa, är fördelen givetvis större. Jag kan icke finna någon saklig grund för denna anmärkning, vilken med större fog torde kunna riktas mot vissa andra av stadens befattningshavare.

Beträffande uppgiften, att även min familj skulle hava bebott mina tjänsterum, så var förhållandet det, att en av mina gossar under höstterminen 1926 i avvaktan på övergång till skola i Stockholm fick tillfälligtvis vistas hos mig i mitt ena tjänsterum. Detta av sparsamhetsskäl betingade förhållande har emellertid för längesedan upphört.

Karlstad den 1 november 1928.

ALBERT NELSON.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med belysningsstyrelsen i Karlstad den 26 oktober 1928.

§ 89.

Uptogs till förnyad behandling av stadsrevisorerna avgiven berättelse över granskning av 1927 års förvaltning och räkenskaper.

Rörande de i punkt ett omnämnda naturaförmåner framgår deras införande i respektive löner av bifogade handlingar, nämligen *dels* avskrift av protokoll den 23 oktober 1894 och den 6 september 1901 i styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk angående gasverksföreståndaren, *dels ock* skrivelse från elektricitetsverksföreståndaren den 25 oktober 1928, vilka handlingar hade följande lydelse:

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 23 Okt. 1894.

§ 98.

På därom av Föreståndaren gjord framställning beslöts, att han skulle för sitt hushållsbehov kostnadsfritt erhålla koks från Gasverket, och i sammanhang härmed beslöts att han även skulle erhålla fri gas.

In fidem:

J. B. CARLSSON.

Justerat 19 december 1894.

C. A. HAAK.

Vidimeras:

HUGO TROSELIUS.

INGA ÅGREN.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde med Styrelsen för Karlstads Vatten- och Gasverk den 6 September 1901.

§ 55.

På framställning av Föreståndaren lämnade styrelsen sitt bifall därtill, att han, i likhet med företrädaren efter fattat beslut den 23 oktober 1894 skulle för sitt behov erhålla kostnadsfritt koks, lys- och kockgas.

In fidem:

J. A. WALLMARK.

Justerat 20 oktober 1901.

C. A. HAAK.

Vidimeras:

HUGO TROSELIUS.

INGA ÅGREN.

Till Belysningsstyrelsen.

Yttrande i anledning av revisorernas anmärkning å belysningsingenjörens naturaförmåner.

Till klarläggande av dessa förmånens uppkomst beder jag få meddela följande:

Min anställning skedde år 1910 genom muntligt meddelande från belysningsstyrelsens ordförande och löneförmånerna skulle utgöra desamma, min företrädare åtnjöt, d. v. s. kontant lön samt fri gas och elektricitet för hushållets behov.

Den tiden bestämdes belysningsingenjörens anställning och lön av belysningsstyrelsen.

När sedermera den tekniska organisationen genomfördes, bestämdes en kontant lön samt tantiem, vilken senare borttogs och ersattes med ett kontant belopp. Vid detta tillfälle ifrågasattes icke med ett ord borttagandet av naturaförmånen.

Något hemlighållande från min sida av denna naturaförmån har icke skett, då jag varje år deklarerat för denna förmån.

Karlstad den 25 oktober 1928.

J. THALÉN.

Beträffande det i samma punkt anmärkta beslutet att medgiva belysningsingenjören att mot avstående av elektrisk energi för uppvärmning utbetala 300 kronor per år i värmeersättning medgiver styrelsen, att det varit riktigare att stadsfullmäktige fått besluta i ärendet. Till förklaring vill styrelsen nämna, att styrelsen vid sammanträde i och för avgivande av yttrande över lönenämndens förslag till tillfällig löne reglering föreslagit nämnda naturaförmånens utbytande mot kontant ersättning och att detta belopp beträffande elektricitetsverksföreståndaren var just 300 kronor, samt att även övriga delegationer i nämnda sammanhang också uttalat sig för samtliga naturaförmånens utbyte.

Vidkommande den i punkt två framställda anmärkningen får styrelsen åberopa en av kamrer Byttner den 26 oktober 1928 dagtecknad skrivelse, så lydande:

Till Belysningsstyrelsen.

Beträffande revisionens anmärkningar om vissa utestående fordringsbelopp får jag meddela, att dessa numera äro betalda med undantag av en del utav Värmlands fornminnes- och museiförenings skuld, varav för närvarande återstår Kronor 512:73. Föreningen har förklarat sig ämna söka anslag hos

stadsfullmäktige till gäldande härav, och torde slutlikvid sålunda kunna påräknas först efter det frågan om dylikt anslag blivit avgjord.

Det torde i detta sammanhang lämpligen böra framhållas, att de arbeten och försäljningar, som göras under sista kvartalet, debiteras först under januari och februari påföljande år, och att fordringarna för sådana arbeten därför i själva verket icke kunna anses vara särskilt gamla, även om de i vissa fall icke äro influtna före den tid revisionen pågår.

Karlstad den 28 Okt. 1928.

THURE BYTTNER.

Detta belysningsstyrelsens yttrande skulle till magistraten överlämnas.

Denna § förklarades genast justerad.

Som ovan.

In fidem:

ARTHUR JOHANSON.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med Barnavårdsnämnden i Karlstad den 2 oktober 1928.

§ 136.

På remiss från magistraten hade barnavårdsnämnden att yttra sig över av stadsrevisorerna vid granskning av barnavårdsnämndens förvaltning och räkenskaper för år 1927 framställd anmärkning.

Revisorerna hava anmärkt, att vårdkostnader utbetalts för trenne personer, som ej äga hemorts rätt i Karlstad, utan att nämnden återsökt vårdkostnaderna hos hemortskommunen inom sådan tid, att stadens kostnader blivit i största möjliga mån täckta.

Dessa tre fall skulle avse Karin Alice Andersson med hemorts rätt i Norrbärke, Astrid Linnéa Pettersson med hemorts rätt i Hällefors och Inga-Lill Volt med hemorts rätt i Stockholm.

Nu förhåller det sig i dessa fall på följande sätt:

Karin Alice Andersson har hela tiden haft och har fortfarande hemorts rätt i Karlstad. Var revisorerna letat ut, att hon skulle hava hemorts rätt i Norrbärke är för nämnden oförklarligt, men så mycket är visst, att det ej är bland barnavårdsnämndens handlingar. I alla händelser är anmärkningen oriktig.

Angående Astrid Linnéa Pettersson uppgavs från fattigvårdsstyrelsen, då barnavårdsnämnden år 1926 övertog samhällsvården, att fattigvårdsnål pågick

med Hällefors kommun. Någon anledning att väcka nytt mål förelåg därför ej, men för säkerhets skull införskaffade nämnden ett skriftligt medgivande av barnavårdsnämnden i Hällefors att godkänna det slutliga utslag, som komme att falla i fattigvårdsmålet, såsom vore det fällt mellan barnavårdsnämnderna. Sedan har upptäckts, att uppgiften från fattigvårdsstyrelsen var oriktig, men då var barnet 16 år. Hade revisorerna forskat i barnavårdsnämndens handlingar, hade de säkerligen funnit fattigvårdsstyrelsens uppgift.

Inga-Lill Volts hemortskommun har förut varit Karlstad. Sedan modern gift sig, har emellertid hemortsrätten blivit Stockholm. Förklarligt är, att nämnden ej omedelbart kan få reda på, när moder till ett barn, som nämnden omhändertagit, gifter sig och därigenom förvärvar ny hemorts rätt. Men sedan nämnden fått vetskap om, att Inga-Lill Volts moder var gift i Stockholm, har nämnden sökt Stockholms barnavårdsnämnd och även erhållit erkännande därifrån.

Nämnden måste därför beteckna revisorernas anmärkningar såsom ogrundade, och hade revisorerna verkligen granskat nämndens handlingar, hade oriktigheter i revisorernas anmärkningar kunnat undvikas. Anmärkningarna måste hava kommit från annat håll.

Nämnden måste även uttala sin förvåning över, att revisorerna haft under övertvägande att för sådana småsaker ej tillstyrka ansvarsfrihet. Och förvånande är även revisorernas motivering för sitt beslut att verkligen tillstyrka ansvarsfrihet. Finnes det brister i nämndens nuvarande organisation, borde det varit anledning till en verklig anmärkning i stället för motiv för tillstyrkande av ansvarsfrihet. Men revisorerna ha icke ens antytt, varuti dessa brister bestå.

På grund av det anförda beslöt barnavårdsnämnden hemställa, att revisorernas berättelse rörande barnavårdsnämndens räkenskaper och förvaltning måtte med ogillande läggas till handlingarna.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 135.

Med skrivelse den 10 sistlidne november hade Magistraten till stadsfullmäktige överlämnat vederbörande sakrevisorers berättelse rörande granskning

av stadens förvaltning och räkenskaper under år 1927, därvid bifogats från drätselkammaren, belysningsstyrelsen och barnvårdsnämnden infordrade förklaringar i anledning av vissa utav revisorerna framställda erinringar.

Efter tagen del av handlingarna beslöt utskottet att, i enlighet med revisorernas förslag och med hänsyn till vad nämnda delegationer anfört, hemställa,
att stadsfullmäktige måtte bevilja samtliga stadens delegationer full ansvarsfrihet för 1927 års förvaltning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens hemställer att stadsfullmäktige måtte upphäva sitt den 10 maj 1906 fattade beslut angående tillhandahållande av vattenkastare och vatten utan ersättning å droskstationerna vid Järnvägs- och Hagatorgen.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 30 oktober 1928.

§ 805.

Genom beslut den 12 februari 1906 meddelade magistraten på ansökan av Alma Andersson, J. Pettersson och Carl af Klinteberg tillstånd för det aktiebolag, som av sökandena för ändamålet komme att bildas, att å allmänna platser i staden tillhandahålla häst och åkdon för att mot betalning betjäna allmänheten med personbefordran. Magistraten bestämde i sammanhang därmed det högsta antal droskor bolaget samtidigt ägde använda till 20, men förklarade, att, om behovet i framtiden komme att kräva användandet av flera droskor än detta antal, bolaget skulle äga företräde till nya droskors begagnande intill ett sammanlagt antal, det förut bestämda inräknat, av 35, under villkor, bland andra, att bolaget visade sig äga vilja och förmåga att nöjaktigt utöva verksamheten.

Stadsfullmäktige beslöto därefter den 10 nästpåföljande maj, enligt § 56 i protokollet, efter magistratens på grund av ovannämnda ansökan gjorda hemställan och sedan drätselkammaren och beredningsutskottet i ärendet avgivit yttranden, att staden skulle åtaga sig att iordningställa och underhålla hållplatser vid Järnvägstorget och å Hagatorget för den ifrågakvarande drosk-

trafiken samt att uppsätta vattenkastare å desamma ävensom att lämna vatten utan ersättning och anordna nödigt avlopp.

Det av magistraten förutsatta aktiebolaget kom under namn av Karlstads Taxameteraktiebolag till stånd och ombesörjde persontrafiken här i staden med hästdroskor. Bolaget begagnade sig därvid i enlighet med stadsfullmäktiges beslut av de båda hållplatserna, från början av den vid Järnvägstorget och sedermera jämväl av en vid Hagatorget iordningställd. Emellertid beviljades under årens lopp ett flertal andra trafikrättigheter, och bolaget kom sålunda icke att intaga den särställning, som genom magistratens beslut kan anses hava varit bolaget medgiven. Sedan tillika hästdroskorna mer och mer kommit ur bruk och persontrafiken numera uteslutande ombesörjdes med motorfordon, har vattenförbrukningen vid de å hållplatserna upplåtna vattenkastarne kommit att taga en omfattning, som vid fullmäktiges merberörda beslut säkerligen icke var beräknad.

På grund av de sålunda ändrade förhållandena beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte besluta upphäva sitt den 10 maj 1906 fattade beslut i vad det angår tillhandahållande av vattenkastare och vatten utan ersättning å hållplatserna vid Järnvägs- och Hagatorgen.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 136.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över av drätselkammaren gjord framställning angående upphävande av fullmäktiges beslut den 10 maj 1906 om tillhandahållande av vatten utan ersättning å droskstationerna vid Järnvägs- och Hagatorgen, beslöt efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning angående efterskänkande av utskylder, påförda avlidne stationsförmanen K. E. Lindberg.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 5 november 1928.

§ 813.

Angående efterskänkande av stadsutskylder hade från avlidne stationsförmanen Karl Edvard Lindbergs änka, Stina Lindberg, inkommit en så lydande ansökan:

”Till Drättselkammaren, Karlstad.

Under åberopande av stadsfullmäktiges beslut den 15 september 1927, § 168, ävensom närlagda utdrag av Värmlands läns prövningsnämnds beslut den 19 september 1928 får jag härmed vördsamt anhålla, att drättselkammaren benäget ville hos stadsfullmäktige ansöka om att min framlidne make, f. stationsförmanen Karl E. Lindberg, påförda kommunalutskylder för år 1927 måtte helt avskrivas.

Till stöd för denna min framställning ber jag få framhålla, att mina inkomster utgöras av min pension kr. 708:— per år. Hyresinkomsten, 480 kronor, räcker nätt och jämt till betalning av ränta och övriga kostnader för fastigheten, frånsett skatten.

Karlstad den 2 november 1928.

STINA LINDBERG“.

Härvid fanns fogat utdrag av särskilda prövningsnämndens protokoll den 19 september 1928, § 698, utvisande, att nämnden medgivit befrielse från den inkomst- och förmögenhetsskatt jämte den bevillning, som eljest skolat utgå på grund av stationsförmanen Lindbergs taxering under år 1927.

Den avlidne hade för ifrågavarande år påförts stadsutskylder, vilka fortfarande kvarstode oguldna, med 207 kronor 72 öre, varav 106 kronor 72 öre avsåge hans inkomst jämte mantalspenningar, under det att återstoden utgjordes av fastighetsskatt och mantalspenningar för ett kvinnkö.

Det antecknades, att stadsfullmäktige den 15 september 1927, sedan förededd bouppteckning efter Lindberg utvisat brist i boet, av 1926 års skatt efterskänt ett då oguldet belopp å 74 kronor.

Kammaren, som ansåg, att befrielse icke borde ifrågakomma i vidsträcktare mån än vad av skatten belöpte å den avlidnes inkomst ävensom man-

talspenningar för hans personliga del, fann skäligt hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige av ifrågavarande oguldna utskylder, 207 kronor 72 öre, måtte efterskänka ett belopp av 106 kronor 72 öre.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 137.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över drätselkammarens framställning angående efterskänkande av utskylder påförda avlidne stationsförmannen K. E. Lindberg, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Magistratens framställning angående utseende av hyresräkningskommitté.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Sedan jämlikt Kungl. kungörelsen den 28 september 1928 i sammanhang med mantalsskrivningen för år 1929 i Karlstad skall anordnas hyresräkning och stadsfullmäktige för denna hyresräkning, i likhet med vad som skedde år 1926, har att tillsätta en kommitté för granskning och komplettering av inkomna uppgifter, får magistraten hemställa om utseende av en sådan kommitté, i vilken enligt av Kungl. Socialstyrelsen meddelade direktiv och med hänsyn till hyresräkningens betydelse för den förestående dyrortsgrupperingen böra insättas byggnadstekniskt och hygieniskt sakkunniga personer ävensom representanter för arbetare och andra lönetagare. I allt fall vill magistraten föreslå, att fastighetsförvaltaren N. Fr. Lindh, som vid senaste hyresräkningen utförde det huvudsakligaste av kommitténs arbete, nu måtte av stadsfullmäktige insättas i kommittén.

Med avseende å det arvode, som kan finnas erforderligt till kommitténs ledamöter, torde detta svårligen nu kunna bestämmas, utan vill magistraten föreslå, att drätselkammaren bemyndigas att efter arbetets avslutande till ledamöterna utbetala det arvode, som må finnas skäligt.

Karlstads rådhus den 15 november 1928.

På Magistratens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 138.

Jämlikt Kungl. Kungörelsen den 28 september 1928 hade stadsfullmäktige att tillsätta en kommitté för granskning och komplettering av i sammanhang med verkställd hyresräkning inkomna uppgifter; och beslöt utskottet i anledning härav föreslå,

att stadsfullmäktige måtte till ledamöter i hyresräkningskommittén utse 1:e stadsläkaren Hugo Severin, sammankallande, plåtslagaren O. W. Karlsson, stadsarkitekten C. Crispin och fastighetsförvaltaren N. Fr. Lindh ävensom bemyndiga drätselkammaren att efter arbetets avslutande till ledamöterna utbetala det arvode, som må befinnas skäligt.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Brandstyrelsens framställning angående lönereglery för stadens brandchef.

Till Stadsfullmäktige.

Med bifogande av protokollsutdrag får brandstyrelsen härmed anhålla, att stadsfullmäktige måtte fastställa de föreslagna lönevillkoren för stadens brandchef.

Karlstad den 17 April 1928.

Å Brandstyrelsens vägnar:

OLOF WÄSTLUND.

*Utdrag ur protokoll, fört vid sammanträde
med Brandstyrelsen i Karlstad den 11 april
1928.*

§ 24.

Från Brandchefen hade inkommit anhållan så lydande: (se bil. § 24).

Efter överläggning i ärendet fann Styrelsen skäl föreligga för en löneförhöjning, och beslöt Styrelsen ingå till stadsfullmäktige med en anhållan att fullmäktige från den 1 juli 1928 måtte fastställa en lön, som Styrelsen för sin del vill föreslå till Kr. 4,000: — per år och tre ålderstillägg å vardera 400: — Kr. efter 3, 6 och 9 års oförvitlig tjänstgöring jämte dyrtidstillägg, utgående enligt för stadens övriga befattningshavare gällande bestämmelser, samt fria tjänstekläder.

Dessutom fri bostad med värme, lyse och kokgas i likhet med nu gällande bestämmelse.

Denna § justerades omedelbart.

Som ovan.

In fidem:
A. A. ENGSTRÖM.

Till Brandstyrelsen i Karlstad.

Får härmed vördsamt anhålla att Brandstyrelsen måtte hos fullmäktige hemställa om förbättrade löneförmåner för mig.

Som skäl får jag anföra, att avlöningen för brandchefsbeftattningen här i jämförelse med andra städer med samma folkmängd och förhållanden är avsevärt lägre, varjämte tjänsten ej lämnar tid övrig till någon bisyssla, ävensom att skatter och levnadsomkostnader här äro mycket höga.

Därför får jag vördsamt anhålla, att lönen måtte fastställas till Kr. 4,000 per år jämte dyrtidstillägg i enlighet med för stadens övriga befattningshavare samt 3 ålderstillägg å vardera Kr. 400: — att utgå efter 3, 6 och 9 års oförvitlig tjänst ävensom fria tjänstekläder.

Dessutom bostads- och bostadsförmåner som nu gälla.

Ber för övrigt få hänvisa till bifogade uppgifter från Svenska Statsförbundet.

Karlstad den 10 April 1928.

A. A. ENGSTRÖM.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 5 juni 1928.

§ 22.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över brandstyrelsens förslag enligt dess protokoll den 11 april 1928, § 24, att brandchefens löneförmåner från och med den 1 juli 1928 måtte fastställas till 4,000 kronor pr år med tre ålderstillägg, vardera å 400 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring jämte dyrtidstillägg enligt för stadens övriga befattningshavare gällande bestämmelser ävensom, förutom nu utgående naturaförmåner, bestående av fri bostad med värme, lyse och kokgas, jämväl fria tjänstekläder.

Efter överläggning beslöt nämnden vid anställd votering med fyra röster mot tre, vilka vore för bifall till ett under överläggningen framställt yrkande om grundlörens bestämmande till 3,500 kronor, hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte på det sätt bifalla brandstyrelsens förslag, att brandchefen från och med den 1 juli 1928 förutom nu utgående naturaförmåner, beviljas en kontant årslön av 4,000 kronor jämte tre ålderstillägg, vardera å 400 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring jämte dyrtidstillägg enligt för stadens övriga befattningshavare gällande grunder.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 5 november 1928.

§ 821.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över brandstyrelsens förslag, att brandchefens löneförmåner från och med den 1 juli 1928 måtte fastställas till 4,000 kronor om året med tre ålderstillägg å 400 kronor vardera efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring jämte dyrtidstillägg enligt för stadens övriga befattningshavare gällande bestämmelser ävensom, förutom nu utgående naturaförmåner, bestående av fri bostad med värme, lyse och kokgas, jämväl fria tjänstekläder, över vilket förslag lönenämnden den 5 sistlidne juni avgivit yttrande.

Under överläggningen i ärendet anförde herr Eliäson, att stadsfullmäktiges beslut i lönefrågor under de senare åren i flera fall gått i den riktning

gen, att fri bostad och andra naturaförmåner såsom avlöningsform fått bortfalla, att detta skett redan 1923 beträffande brandpersonalen, och att löneregleringen för brandchefen borde ske efter enahanda princip.

Då de nuvarande naturaförmånerna, bestående av fri bostad med värme, vatten, gas och ljus kunde värderas till 2,000 kronor, med vilket belopp brandchefens lön alltså borde ökas, föreslog herr Eliäson en höjning av grundlönen till 5,000 kronor med två ålderstillägg och med skyldighet för brandchefen att för sin bostadslägenhet i brandstationen erlægga en årlig hyra av 1,800 kronor, inklusive centraluppvärmning och vatten, men ej gasförbrukning och belysning. Såsom en följd härav borde brandchefen icke heller åtnjuta förmånen av fria tjänstekläder.

Herr Eriksson yrkade avslag å framställningen med hänsyn till den korta tid, endast omkring 2 ¹/₂ år, som förflutit sedan lönereglering för brandchefsbesättningen senast ägt rum. Denna reglering hade skett strax innan tjänsten förklarats ledig, vadan de sökande borde haft klart för sig, att någon omreglering knappast vore att vänta så snart som nu ifrågasatts.

Efter överläggning beslöt kammaren att i enlighet med herr Eliäsons förslag hos stadsfullmäktige hemställa,

att stadsfullmäktige ville fastställa löneförmånerna för brandchefen från och med den 1 juli 1928 till årlig lön 5,000 kronor med två ålderstillägg å 500 kronor vardera efter 5 resp. 10 års tjänstgöring och med dyrtidstillägg enligt gällande grunder, dock med skyldighet för honom att för sin bostadslägenhet i brandstationen erlægga en årlig hyra av 1,800 kronor, inklusive centraluppvärmning och vatten, men utan fri kokgas och fritt lyse.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Bil. I.

Brandchefer: ordinarie löneförhöjningar år 1928 i vissa städer.

Stad	Befattningshavare	Begyvnelse-lön	Ålderstillägg			Summa	Beklädnad eller ersättning därför	Bostad m. m.
			antal	å kr.	efter antal år			
Norrköping .	Brandchefen .	8,400: —	3	510: —	3	9,950: — ¹⁾	300: —	Bostad m. m.
Hälsingborg .	»	7,000: —	3	600: —	5	8,800: —	300: —	1) Värde av fri bostad ingår i lönen; visst avdrag här för verksållnes.
Gävle	»	4,000: —	3	400: —	4	5,200: —	—	Dessutom hyresbidrag: 750 kronor.
Uppsala . . .	»	4,500: —	3	300: —	—	5,400: —	300: —	Dessutom fri bostad (5 rum och kök m. m.)
Jönköping . .	»	5,000: —	3	500: —	—	6,500: —	265: —	Dessutom bostad med värme och lyse (värd. kr. 1,600).
Karlskrona . .	»	5,880: —	3	410: —	4	7,110: — ²⁾	—	Dessutom bostad, lyse och värme (värd. 1,500 kr.)
Landskrona .	»	4,000: —	3	500: —	—	5,500: —	300: —	2) I lönen ingår värde av bostad med 380 kronor, som avdrages vidstående belopp.
Halmstad . .	»	4,200: —	3	450: —	3	5,550: —	300: —	Dessutom bostad, eldbrand, lyse.
Kalmar	»	3,000: — + 800: —	3	300: —	—	4,700: —	200: —	Dessutom bostad, värme, lyse (värd. 1,000 kr.).
Falun	»	3,500: —	3	250: —	—	4,250: —	uniform	Dessutom bostad.

Bil. II.

Dyrtidstillägg i vissa städer.
(Procentsatser vid index 170.)

<i>Norrköping:</i>	Å del av lön t. o. m. 5,000 pr år: 10 %.
	„ överstigande belopp: 5 %.
<i>Hälsingborg:</i>	Dyrtidstillägget beräknas å $\frac{5}{6}$ av löneförmånerna enligt följande:
	Å del av lön t. o. m. 85 kr. pr månad: 58 %.
	„ överstigande belopp: c:a 27 %.
<i>Gävle:</i>	Å del av lön t. o. m. 85 kr. pr månad: 64 %
	„ överstigande belopp: 35 %.
<i>Uppsala:</i>	25 %.
<i>Jönköping:</i>	C:a 10 %
<i>Karlskrona:</i>	Brandchefen uppbär c:a 930 kronor.
<i>Landskrona:</i>	Å del av lön t. o. m. 85 kr. pr månad: 49 %.
	„ „ „ „ 85—170 „ „ „ : 26 %.
	„ „ „ „ överstig. 170 kr. pr månad: 22 %.
<i>Halmstad:</i>	Å del av lön t. o. m. 85 kr. pr månad: 58 %.
	„ överstigande belopp: 31 %.
<i>Kalmar:</i>	35 %.
<i>Falun:</i>	20 %.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 139.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över av brandstyrelsen den 17 april 1928 gjord framställning angående löne-reglering för stadens brandchef.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits av lönenämnden och drätselkammaren; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Folkskolestyrelsens framställning angående höjning av den för folk- skoleinspektörstjänsten utgående grundlön.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Under hänvisning till bifogade protokollsutdrag får Karlstads folkskolestyrelse vördsamt hemställa, att stadsfullmäktige måtte från och *med den 1 juli 1928* höja den för folkskolinspektörstjänsten i Karlstad utgående grundlönen till 7,000: — kronor samt bestämma, att å detta arvode dyrtidstillägg må utgå efter de grunder, som äro eller komma att bli bestämda för stadens övriga befattningshavare.

Karlstad den 7 juni 1928.

Å Karlstads folkskolestyrelsens vägnar:

ANDERS LÖFBERG.

Ordförande.

Utdrag ur protokoll, hållet vid sammanträde hos Karlstads Folkskolestyrelse den 6 juni 1928.

§ 64.

Från stadens folkskolinspektör hade till folkskolestyrelsen följande skrivelse inkommit: (Bil.).

På förslag av undervisnings- samt byggnads- och ekonominämnderna beslöt folkskolestyrelsen enhälligt att bifalla den i ovannämnda skrivelse gjorda framställningen.

Som ovan.

In fidem:

ANDERS LÖFBERG.

Justerat å folkskoleexpeditionen torsdagen den 7 juni 1928 klockan 1 e. m.

ANDERS LÖFBERG.

ALB. SVENSSON.

K. F. SUNDELIUS.

Rätt utdraget betygar:

AXEL RYDBORG.

Till Folkskolestyrelsen i Karlstad.

Under den tid, som förflutit sedan lönen för folkskolinspektörstjänsten i Karlstad reglerades, ha löneförmånerna för de kommunalanställda folkskolin-

spektörerna i flertalet städer väsentligt förbättras. Detta har i första hand föranletts av den utökning av arbetet, som utgår av följa av tillkomsten av de nya fortsättningsskolorna. Då emellertid såsom för inspektörsbefattningen i Karlstad icke undergått dylik reglering, så vill jag härmed framkomma med vördsam begäran om utökning av sådana förförmåner. Som skäl härför ber jag endast få anföra följande:

Då folkskolinspektörstjänsten vid Karlstads folkskolor är inrättades, bestämdes grundlönen för denna tjänst till 4,000:— kronor, varjämte tre ålderstillägg å 500:— kronor efter 5, 10 och 15 års tjänstgöring skulle tillräknas befattningens innehavare. Efter framställning år 1918 av dåvarande folkskolinspektören beslöt stadsfullmäktige den 15 maj 1919 att höja inspektörslönen till 6,000:— kronor, varvid förut bestämda ålderstillägg såsom bli oförändrade. Samtidigt bestämdes emellertid, att folkskolinspektören skulle underkasta sig den tjänstgöring, som erfordrades för erhållande av statsbidrag till hans avlöning som ordinarie folkskollärare, vilket bidrag helt skulle komma staden tillgodo. Härigenom skulle, såsom i lönenämndens protokoll den 11 april 1919 anmärkes, den årliga merkostnaden för staden komma att uppgå till allenast 90:— kronor. Då emellertid staten bidrager med 800:— kronor till vart och ett av en ordinarie folkskollärares ålderstillägg, och då lika antal ålderstillägg och efter samma tidsintervaller gälla för folkskollärare som för härvarande folkskolinspektörstjänst, så är för närvarande stadens utgifter för folkskolinspektörens ordinarie lön 90:— kronor större i första lönegraden men resp. 210:—, 510:— och 810:— kronor lägre i 2:da, 3:de och 4:de lönegraderna, än då befattningen för 20 år sedan inrättades. Medräknas dyrtidstillägget, så kommer den besparing staden gjort genom den för inspektörstjänsten den 15 maj 1919 beslutade löneförhöjningen, med de därmed för inspektören förenade villkoren, att bli än större, i 4:de lönegraden 1,080:— kronor.

För att kunna anställa jämförelse med övriga kommunalt anställda folkskolinspektörers löneförmåner har jag införskaffat uppgifter från städer, där dylika befattningshavare finnas anställda. Med hänseende från landets fem största städer, med vilka Karlstad i förevarande hänseende icke bör jämföras, uppgå grundlönerna till följande belopp: Eskilstuna 9,500:—, Karlskrona 9,100:—, Uppsala, Borås och Jönköping 9,000:—, Örebro 8,250:—, Linköping 8,250:—, Falun 7,800:—, Lund och Gävle 7,500:—, Trelleborg, Landskrona, Kristianstad, Kristinehamn och Mölndal 7,000:—, Nyköping 6,700:—, Kalmar 6,600:—, Halmstad 6,500:—, Uddevalla 6,350:— samt Västerås och Karlstad 6,000:— kronor. Ålders- och dyrtidstillägg utgå i de nu nämnda städerna

efter mycket olika grunder, men då slutlönen med däri inräknade samtliga löneförmåner torde kunna utgöra den bästa jämförelsegrunden, så kan anföras, att i samtliga av ovannämnda städer lägre slutlön än den, som utgår för inspektörstjänsten i Karlstad, endast gäller för de mindre städerna Falun, Kristianstad, Kristinehamn och Uddevalla samt Mölndal, Nyköping och Kalmar, varest överlärare handha tillsynen och ledningen av folkskoleväsendet. Dessutom ha i flertalet av ovannämnda städer dels särskilda befattningshavare blivit anställda för utförande av arbete, som annars tillkommer folkskolinspektören, och dels ha inspektörerna utöver ovan nämnda löneförmåner i stor utsträckning särskild ersättning för tillsynen av folkskolans överbyggnader. I Västerås t. ex., som är den enda av landets städer, varest grundlönen för inspektörstjänsten är lika låg som i Karlstad, finnes anställd särskild föreståndare för fortsättningsskolorna samt sekreterare vid sammanträden, som avhållas av folkskolestyrelsens nämnder, varjämte inspektören bl. a. erhåller särskilt arvode för högre folkskolan.

Då det arbete, som tillkommer en kommunalt anställd folkskolinspektör, under senast förflutna decennium i högst avsevärd grad ökats, och då med hänsyn härtill löneregleringar i mycket stor utsträckning blivit gjorda för städernas folkskolinspektörer, samt då samtliga ovannämnda städer, med undantag endast för Mölndal och Västerås, befinna sig i lägre dyrortsgrupp än Karlstad, vågar jag, på grund av vad jag sålunda anført, härmed vördsamt anhålla, att Folkskolestyrelsen måtte hos stadsfullmäktige hemställa:

att grundlönen för folkskolinspektören i Karlstad måtte från och med den 1 juli innevarande år höjas till 7,000: — kronor samt att dyrtidstillägg måtte beviljas å hela detta belopp efter de grunder, som äro eller komma att bli bestämde för stadens övriga befattningshavare.

Karlstad den 4 juni 1928.

AXEL RYDBORG.

Rätt avskrivet betygar:
AXEL RYDBORG.

Tablå över kommunala folkskoleinspektörers löneförhöjningar.

	Lön	Ålders- tillägg	Dyrkide- tillägg*	Antal barn	Antal lärare	Beräkнад sluttön	Anmärkingar
Helmingborg . . .	12,000:—	3 å 700:—	2,188: 76	4,910	218	16,288:—	Särskild kamrerare som för alla protokoll.
Malmö	10,500:—	2 å 800:—	ca 2,300:—	10,200	466	14,400:—	
Norrköping . . .	9,600:—	3 å 600:—	820: 08	5,058	181	12,220:—	Särskild sekr., som för nämndernas protokoll.
Eskestuna	9,500:—	3 å 600:—	—	8,200	134	11,000:—	
Karlstuna	9,100:—	3 å 525:—	1,085: 16	2,500	95	11,760:—	
Uppsala	9,000:—	—	2,250:—	1,900	82	11,250:—	Rektor vid högre folkskolorna. Arvode 1,000:—
Boris	9,000:—	2 å 600:—	2,016:—	8,205	136	12,016:—	Rektor vid högre folkskolorna. Arvode 1,000:—
Jönköping	9,000:—	3 å 500:—	—	3,000	120	10,500:—	
Örebro	8,256:—	8 resp. 660:— 720:—, 780:— vardera efter 3 år.	2,182: 44	3,046	125	12,598:—	Särskild skolkamrer. Endast Underv.-nämndens prot. föras av insp. mot 450:—. Rektorer för högre folkskolorna. Arvode 1,800:—
Linköping	8,250:—	3 å 825:—	1,501: 50	2,350	117	11,880:—	
Falun	7,800:—	3 å 750:—	1,360:—	1,030	48	9,360:—	Skolkassör 1,200:— + 23 % dyrtl. Forts.-sk. insp. 800:—.
Lund	7,500:—	vardera efter 4 år	2,242:—	1,600	68	11,314:—	Särskild ersättn. för förande av prot. med 1,338: 76.
Gläville	7,500:—	3 å 600:—	3,355: 80	3,677	150	12,355:—	Särskild förest. i forts.-skolan 650:— + 35 % dyrtl.-tillägg.
Trelleborg	7,000:—	4 å 500:— efter 3, 6, 9 och 12 år	—	1,500	54	12,478: 50	
Landskrona	7,000:—	3 å 500:—	2,688:—	2,000	80	11,188:—	Som forts. skolinspektör 570:— kr.
Kristianstad . . .	7,000:—	3 å 500:—	ca 1,200:—	1,160	59	9,700:—	
Kristinehamn . . .	7,000:—	2 å 500:—	350:—	1,244	44	8,400:—	
Mölnådal	7,000:—	—	900:—	1,900	84	7,900:—	200 för forts. sk.
Nyköping	6,700:—	—	1,300:—	1,200	50	8,000:—	
Kalmar	6,600:—	—	1,750:—	1,403	55	8,350:—	Sekr.-arvode 300:—. Kassörsarvode 1,200:—.
Halmstad	6,500:—	3 å 500:—	2,382: 87	1,700	100	10,382: 87	Särsk. förest. i forts.-skolan 650:— + 35 % dyrtl.-tillägg.
Uddevalla	6,350:—	2 å 500:—	2,352:—	1,250	55	9,702:—	Särskild förest. för forts.-skolan. För högre folkskolan 1,100:—. Barnavårdsman ung. 700:—. End. sekr. för styrelsens protokoll.
Västerås	6,100:—	3 å 300:—	3,240:—	3,400	116	10,140:—	Sekr. i ekonomikämnd 150:— kr.
Karlstad	6,000:—	3 å 500:—	2,625:—	1,690	80	10,125:—	

*) Beräknat å sluttönen.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 15 oktober 1928.

§ 26.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över folkskolestyrelsens framställning att fullmäktige måtte från och med den 1 juli 1928 höja den för folkskolinspektörstjänsten i Karlstad utgående grundlönen till 7,000 kronor samt bestämma, att å detta arvode dyrtidstillägg må utgå efter de grunder, som äro eller komma att bli bestämda för stadens övriga befattningshavare.

Nämnden, som icke ansåg sig kunna tillstyrka bifall till framställningen, beslöt emellertid med hänsyn till att folkskolinspektörens sekreteraregöromål ökats i icke beräknad utsträckning, hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte bevilja nuvarande folkskolinspektören Axel Rydborg ett årligt arvode å 1,000 kronor utan dyrtidstillägg, att utgå tillsvidare från och med den 1 juli 1928 såsom ersättning för inspektörens ökade arbete såsom sekreterare hos folkskolestyrelsen och dess nämnder med skyldighet likväl för honom att utan hittills utgående ersättning vara sekreterare hos styrelsens ekonominämnd.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 30 oktober 1928.

§ 787.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över folkskolestyrelsens framställning om höjning från och med den 1 juli 1928 av den för folkskoleinspektörstjänsten i Karlstad utgående grundlön till 7,000 kronor jämte dyrtidstillägg därå, över vilken framställning lönenämnden den 15 oktober 1928 avgivit yttrande.

Efter i ärendet hållen överläggning beslöt kammaren, som icke fann skäl tillstyrka någon höjning av grundlönen för folkskoleinspektörstjänsten, men som däremot ansåg, att nuvarande inspektören vore förtjänt av ett personligt lönetillskott, hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte bevilja nuvarande folkskoleinspektören Axel Rydborg ett personligt lönetillägg å 1,000 kronor om året att utan dyrtidstillägg

utgå från och med den 1 juli 1928, med skyldighet likväl för honom att utan hittills utgående ersättning, 150 kronor, vara sekreterare hos folkskolestyrelsens ekonominämnd.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 140.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över av folkskolestyrelsen den 7 juni 1928 gjord framställning angående höjning av den för folkskoleinspektörstjänsten utgående grundlönen.

Häröver hade infordrade utlåtanden avgivits av lönenämnden och drätselkammaren; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa, att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Herr Jos. Löfbergs motion angående ändring av stadsplanen för området mellan saluhallen och förutvarande rektorsbostaden m. m.

Till Stadsfullmäktige, Karlstad.

Efter det Tingvallagatan numera erhållit sin fulla bredd samt stensättning, och sålunda kommer att bliva en utmärkt trafikled, framstår emellertid klart, att denna rymliga gata skulle vida bättre tillgodose behovet, om trafiken Tingvallagatan—Kanalbron kunde framgå över den öppna platsen mellan saluhallen och rektorsbostaden till Kungsgatan. Då skulle trafikanterna äga fördelen av nästan rak väg, med fri sikt hela tiden, i stället för att som nu, tvingas in i Eneströmsgatan, där bredden åtstrypes till ungefär hälften, samt tvenne skarpa gatusvängar med starkt begränsad utsikt måste passeras. Jag ber därför att stadsfullmäktige ville besluta

att uppdraga åt drätselkammaren och byggnadsnämnden att omarbete stadsplanen för området mellan saluhallen och rektorsbostaden så, att framdragande av en gata mellan Tingvallagatans östra ända och Kungsgatan i ungefärlig sträckning som den nuvarande promenaden, möjliggöres.

Karlstad den 20 Januari 1926.

JOS. LÖFBERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden i Karlstad den 30 oktober 1928.

§ 207.

Jämlikt byggnadsnämndens därom fattade beslut hade ett av stadsingenjören upprättat förslag till statsplan för sydöstra delen av Tingvallastaden hållits för allmänheten tillgängligt från och med den 8 september till och med den 8 oktober 1928, därom kungörelse varit införd i Nya Wermlands-Tidningen, Karlstads-Tidningen och Värmlands Folkblad förstnämnda dag och underrättelse samma dag med allmänna posten tillsänts samtliga av förslaget berörde jordägare.

Det anmäldes nu, att inga andra erinringar mot förslaget framkommit än den som innehölles i följande protokollsutdrag:

“Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 9 oktober 1928.

§ 82.

Byggnadsnämnden hade den 8 sistlidne september utfärdat kungörelse om förslag till ändring av stadsplanen för sydöstra delen av Tingvallastaden, vilket förslag berörde vedtorget samt slussvaktarbostället med tillhörande uthusbyggnad.

Efter tagen del av förslaget beslöt styrelsen för sin del godkänna det samma, dock med det förbehåll, att efter samråd med styrelsen en tillräckligt stor tomt avstyckades för slussvaktarbostället med uthus.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Justerat:
C. O. AHLMARK.

Rätt utdraget betygar:
IWAR OLSSON“.

Det antecknades, *dels* att det i nyssintagna protokollsutdrag framställda önskemålet kunde med förslaget tillgodoses, *dels* att vid förslagets upprättande hänsyn tagits till en av herr Jos. Löfberg väckt, till byggnadsnämnden för yttrande överlämnad motion angående framdragande av en gata mellan Tingvallagatans östra ände och Kungsgatan i ungefärligen samma sträckning som den nuvarande promenaden.

Stadsingeniören ingav nu följande yttrande och beskrivning över förslaget:

“Till Byggnadsnämnden i Karlstad.

Med överlämnande av “Förslag till stadsplan för sydöstra delen av Tingvallastaden” mot vilket under utställningstiden inga anmärkningar framkommit, får jag samtidigt återlämna herr J. Löfbergs motion av den ²⁰/₁ 1926, som berör en fråga, vars lösning genom detta stadsplaneförslag möjliggöres. Förslaget får sålunda anses utgöra ett svar å motionen. Som svar å den interpellation av motionären i somras, varför motionen då ej ännu föranlett till åtgärd kan beskrivningen tjäna. Däri framhålles ju att förslaget även beaktat den i höst framkomna motionen angående ny trafikled till Herrhagen samt den uppgörelse mellan S. J. och staden, som underskrevs den 23 april 1928.

Slutligen torde lämpligen för undvikande av ytterligare missförstånd böra omnämnas, att av stadsingeniören i Byggnadsnämnden år 1925 företeddes ett förslag till ändring av stadsplanen för ifrågavarande område, vilket förslag innebar i princip detsamma som nu framlagts med det undantag att nya trafikleden till Herrhagen ej tänktes gå genom parken utan rundade dess sydvästra hörn.

Byggnadsnämnden har behandlat stadsplanen bland annat den ²³/₉ 1926, ¹³/₁ 1928 och ⁴/₇ 1928. Ärendet vilade under år 1927, emedan drätselkammaren vid företeende av planen ställde sig ganska avvisande mot förslaget med diagonalgata. Emellertid är avgränsningen mellan gator och plantering ej ovillkorligen bindande för staden, vilket å kartan antytts genom att begränsningslinjerna mellan dessa områden äro streckade.

Karlstad den 30 oktober 1928.

GUSTAF LOVÉN“.

“Beskrivning över förslag till stadsplan för sydöstra delen av Tingvallastaden.

Denna del av Tingvallastaden intogs i stadsplanen år 1904 i sammanhang med förflyttning av Länslasarettet till dess nuvarande läge.

Den nu föreslagna stadsplanen som utarbetats under åren 1925—1928, skiljer sig från den fastställda huvudsakligen däruti, att området framför brandstationen går från kvarteret Kniven och upptages såsom gatu- och planteringsmark. Detta liksom avsättande av det sålunda beskurna kvarteret Kniven och kvarteret Bilan till offentliga ändamål utgör ju ett lagfästade av befintliga förhållanden.

Stadsplanen har utvidgats att omfatta det s. k. Vedtorget samt ett genom innevarande års överenskommelse med statens järnvägar angående dess omändringar här till staden överlätet område, varemot ur stadsplanen har utgått ett utmed Hamngatan beläget område, som enligt nyssnämnda överenskommelse av staden överlätits till statens järnvägar. En del av Vedtorget är avsett till kvartersmark för offentliga ändamål (kv. Slussvakten). För övrigt upptages till stadsplanen lagda områden av planteringsmark och en bred trafikgata, som tillsammans med dess fortsättning under järnvägen och en blivande bro över pråmkanalen är tänkt som en blivande trafikled till Herrhagen. Diagonalgatorna genom brandstationsparken äro avfattade med en bredd, som förutsätter enkelriktad körtrafik i dessa gator.

Karlstad den 30 oktober 1928.

GUSTAF LOVÉN“.

Efter föredragning härav beslöt byggnadsnämnden hos stadsfullmäktige hemställa:

att stadsfullmäktige ville för sin del godkänna ifrågavarande förslag till stadsplan och därå söka vederbörlig fastställelse; samt

att stadsfullmäktige måtte förklara herr Jos. Löfbergs ovan omförmälda motion ej skola till någon vidare åtgärd föranleda.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 november 1928.

§ 855.

Uppå remiss hade kammaren att avgiva yttrande över herr Jos. Löfbergs motion angående omarbetning av stadsplanen för området mellan saluhallen och rektorsbostaden så, att framdragande av en gata mellan Tingvallagatans östra ända och Kungsgatan i ungefärlig sträckning som den nuvarande promenaden komme att möjliggöras.

Byggnadsnämnden, till vilken samma motion varit för yttrande remitterad, hade låtit upprätta förslag till ändrad stadsplan för sydöstra delen av Tingvallastaden, genom vilket förslag, om det komme till utförande, det av motionären avsedda önskemålet skulle bliva tillgodosett.

Efter tagen del av handlingarna beslöt kammaren, som ansåg den föreslagna ändringen i stadsplanen vara lämplig, hos stadsfullmäktige hemställa, att fullmäktige måtte besluta i överensstämmelse med vad byggnadsnämnden i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 141.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över Herr Josef Löfbergs motion angående ändring av stadsplanen för området mellan saluhallen och förutvarande rektorsbostaden.

Genom ett av byggnadsnämnden uppgjort förslag till ändrad stadsplan för sydöstra delen av Tingvallastaden hade, på sätt av byggnadsnämnden i infordrat utlåtande i ärendet anförts, det i motionen avsedda önskemålet tillgodosetts; och hade byggnadsnämnden med överlämnande av det sålunda uppgjorda stadsplaneförslaget hemställt, att detsamma måtte godkännas och att Herr Löfbergs motion icke måtte till vidare åtgärd föranleda.

Med instämmande i vad drätselkammaren i infordrat yttrande anført, beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i överensstämmelse med vad byggnadsnämnden i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning angående upplåtande med nyttjanderätt till Värmlands Fornminnes- och Museiförening av visst område av landeriet Marieberg.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 19 november 1928.

§ 853.

Genom beslut den 9 juli 1920 hava stadsfullmäktige tillåtit Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförening att i Mariebergsskogen å platser, som av dess styrelse bestämdes, uppsätta och för föreningens ändamål använda i etnografiskt och kulturhistoriskt hänseende intressanta byggnader, dock med skyldighet för föreningen att såväl i fråga om byggnadernas uppsättande och beträffande användandet för föreningens ändamål av desamma ävensom för Mariebergsskogen i övrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som styrelsen för nämnda skog kunde i sådant hänseende finna skäligt meddela.

Som landeriet Mariebergs gårdsplan med därå befinnliga gamla byggnader kommit att ingå i det område staden genom bytesavtal den 3 januari 1920 överlåtitt till Kungl. Maj:t och Kronan i och för anläggning av ett folkskoleseminarium, avlät styrelsen för Mariebergsskogen en den 10 juni 1923 dagtecknad skrivelse till stadsfullmäktige, däri styrelsen, med framhållande av att gårdsplanen vore behövlig för entrén till skogen och att byggnaderna lämpade sig till förvaring av museiföremål i anslutning till friluftsmuseet, hemställde om åtgärders vidtagande i syfte att till staden återförvärva ifrågasvarande gårdsplan med byggnader.

På stadsfullmäktiges ansökning medgav riksdagen och Kungl. Maj:t att byte skulle få äga rum på så sätt, att Kronan erhöle ett område av 4,738,01 kvadratmeter i kvarteret Seminaristen mot att staden bekomme ett område av 3,966,30 kvadratmeter, likaledes i kvarteret Seminaristen och huvudsakligen utgörande den förut omnämnda gårdsplanen. Med bytet följde också de å sistnämnda område belägna gamla byggnaderna, bestående av ett boningshus (huvudbyggnad), innehållande 5 rum och kök, ett boningshus (flygelbyggnad), innehållande 4 rum och kök, båda av timmer under tak av tegel, en magasinsbyggnad av timmer, täckt med tegel, ett hemlighus av resvirke och bräder under tak av papp samt en källare av sten med brädbeklädnad och täckt med papp.

I bytesavtal mellan Kungl. Maj:t och Kronan, å ena, samt staden, å

andra sidan, upprättat den 10 april 1926 och godkänt av Kungl. Maj:t den 10 december samma år, blev i enlighet med Kungl. Maj:ts föreskrift stadgat, bland annat, att den till staden överlättna fastigheten icke utan Kungl. Maj:ts medgivande finge begagnas för annat ändamål än som plats för ett kulturhistoriskt museum.

Värmlands Fornminnes- och Museiförening, som övertagit ovan omfördälda, Värmlands Naturhistoriska och Fornminnesförening medgivna rättighet att i Mariebergsskogen uppsätta i etnografiskt och kulturhistoriskt hänseende märkliga byggnader, har, såsom känt, hopbragt åtskilliga dylika byggnader och anordnat en del av skogsparken till friluftsmuseum. Det synes därför vara självfallet, att Museiföreningen för sina ändamål övertager de återförvärvade gamla byggnaderna med gårdsplan, belägen i omedelbar anslutning till den för friluftsmuseet använda delen av parken. I samband därmed borde mellan staden och Museiföreningen träffas ett avtal med närmare bestämmelser angående kontrahenternas rättigheter och skyldigheter i avseende å dispositionen av skogen. Ehuru drätselkammaren numera enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 december 1927 omhänderhar Mariebergsskogens skötsel och vård, synes stadsfullmäktige böra besluta om rätt för kammaren att ingå ett dylikt avtal.

På grund av vad nu anförts beslöt drätselkammaren ingå till stadsfullmäktige med hemställan, det stadsfullmäktige ville besluta:

att till Värmlands Fornminnes- och Museiförening upplåta med nyttjanderätt det område, innehållande 3,966,36 kvadratmeter av landeriet Marieberg, som staden enligt bytesavtal med Kungl. Maj:t och Kronan den 10 april 1926 återförvärvat och som finnes angivet med gula begränsningslinjer å en samma avtal bilagd, av stadsingenjören Gustaf Lovén år 1923 uppgjord karts-kiss, med å samma område befintliga byggnader,

att upplåtelsen skall gälla så länge föreningen använder platsen för ändamål, som föreningen har att främja eller tillgodose, och

att drätselkammaren skall äga att med föreningen träffa avtal om tiden för tillträdet och om de villkor, under vilka föreningen framdeles må disponera skogen eller del därav.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 142.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över av drätselkammaren gjord framställning angående upplåtande av nyttjanderätt till Värmlands Fornminnes- och Museiförening av visst område av landeriet Marieberg, beslöt efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående iordningställande av plats för parkering av automobilomnibussar.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 november 1928.

Reg.-n:r 243.

§ 872.

Sedan den staden berörande motortrafiken, såväl linjetrafiken som trafiken inom själva staden, alltmera ökats, har frågan om denna trafiks ändamålsenliga ordnande kommit att kräva sin lösning. Kammaren har också, närmast i anledning av ett antal inkomna ansökningar om tillstånd att å stora torget få anlägga bensintappningsstationer med väntrum, uppdragit åt herrar Tjerneld, Wästlund och Geijer att verkställa utredning i ärendet. Nämnda delegerade avgåvo den 22 sistlidne september preliminärt förslag, berörande både omnibus- och drosktrafiken.

Efter framhållande av att, såsom till en början avsetts, plats för automobilomnibussarna och anordningar till den trafikerande allmänhetens tjänst icke lämpligen kunde beredas å stora torget, föreslogo delegerade bland annat, att samtliga automobilomnibussar, möjligen med undantag av dem, som tillhörde Nordmark-Klarälvens Järnvägs-Aktiebolag, skulle stationeras å den igenfyllda Garvareådran, där en lämplig byggnad, innehållande väntrum och lo-

kaler för inlämning och förvaring av gods, borde av staden uppföras. Utgifterna för detta företag beräknades staden skola återbekomma genom avgifter från vederbörande omnibusägare.

Kammaren beslöt den 16 sistlidne oktober att i princip uttala sig för detta förslag samt uppdrog åt delegerade att slutföra sin utredning, varjämte kammaren anhöll om magistratens yttrande i ärendet.

Härefter hava delegerade beträffande parkeringen ev automobilomnibusarna inkommit med ett så lydande förslag:

Till Drätselkammaren, Karlstad.

Med anledning av drätselkammarens genom protokollsutdrag från sammanträde den 16 oktober åt undertecknade meddelat uppdrag att fortsätta utredningen angående lämpliga stationer för automobilbussar och droskbilar, bedja vi få anföra följande:

Automobilomnibusarna böra parkeras på Strandgatan, mellan själva gatan och promenaden. Platsen, som utgöres av en gräsmatta och som mäter c:a 80 å 90 meter i längd och c:a 10 meter i bredd, torde med lätthet kunna lämna plats för omkring 25 omnibusar. Här skulle således samtliga omnibusar, följaktligen även de, som tillhöra Nordmark-Klarälvens Järnvägar, parkeras, varigenom platsen alltså skulle bliva en central för omnibusstrafiken.

Väntrum, magasinlokaler etc. behöver ej uppföras av staden, då nämligen ett bolag, A.-Bol. Busscentralen, som nu är under bildande, har för avsikt att inköpa tomterna N:o 4 och 24, varå lämpliga och tidsenliga lokaler skola uppföras. Det nya bolaget kommer att göra framställning om ensamrätt till uppförande av en benzintappanläggning vid Strandgatan, varom ansökan torde vara att förvänta.

Den plats, där tennisplanerna nu äro belägna, behöver för närvarande ej disponeras.

Meningen är, att omnibusarna endast skola parkeras vid Strandgatan, under det att de skola ha sina utgångs- resp. ankomststationer på Herrgårdsgatan, framför f. d. Betlehemskyrkan.

Vi föreslå alltså, att drätselkammaren måtte besluta:

1) Att ovannämnda plats vid Strandgatan, mellan gatan och promenaden på en sträcka av c:a 90 meter upplåtes för parkering av automobilomnibusar.

2) Att platsen för detta ändamål snarast möjligt iordningställes (gräsmattan borttages och hela platsen sättes med mindre gatsten eller asfalt belägges).

3) Att magistraten underrättas om tillkomsten av parkeringsplatsen vid Strandgatan och om önskemålet att samtliga omnibussar där skola parkeras.

Bussägarna äro synnerligen angelägna om att frågan om en central parkeringsplats snarast möjligt får sin lösning, då det nuvarande förhållandet måste betraktas såsom nära nog olidligt. Det är meningen, att det nya bolaget, A.-Bol. Busscentralen, för vilket stiftelseurkunden redan är gjord, omedelbart skall träda i verksamhet för trafikanternas betjänande.

Till frågan angående droskautomobilerna skall kommittén tillåta sig återkomma, så snart utredningen i denna angelägenhet är slutförd och förslag alltså kan framläggas.

Karlstad den 13 november 1928.

HERMAN GEIJER.

RAGN. TJERNELD.

för OLOV WÄSTLUND.

gn. HERMAN GEIJER
enl. uppdrag“.

Angående kostnaderna för parkeringsplatsen i fråga hade byggnadschefen uppgjort följande beräkning:

»Kostnadsberäkning

för beläggning å parkeringsplats mellan Strandgatan och promenaden.

1,200 kvm. uppgrävning och transport av matjord å 0: 75	900: --
1,200 „ beläggning av asfaltmaterial ovan packstensbädd å 7: —	8,400: —
Diverse och oförutsett	700: —
	<hr/>
	Kronor 10,000: —

Karlstad den 16 november 1928.

Karlstads stads Byggnadskontor

ERIK BJÖRKMAN.“

Kammaren ansåg, att trafiken med automobilomnibussar i det hänseende, varom nu vore fråga, kunde på för staden och allmänheten lämpligaste sättet ordnas efter de av delegerade i sin här ovan intagna skrivelse angivna riktlinjer. Staden, för vilken trafiken vore av stor betydelse, skulle därvid icke behöva ikläda sig andra kostnader än för parkeringsplatsens iordningställande och underhåll, vilken kostnad delvis kunde täckas genom årlig avgift till staden för platsens upplåtande. Denna avgift borde med hänsyn till fördelarna för staden dock icke sättas högre än till 400 kronor per år. Förutsättningen för förslagets genomförande vore emellertid, att det under bildning varande Aktiebolaget Busscentralen komme till stånd samt att magistraten intet hade att ur ordningssynpunkt invända mot anordningen.

Med anledning av vad sålunda förekommit beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa, det fullmäktige måtte besluta:

att låta för parkering av automobilomnibussar iordningställa ifrågavarande plats mellan Norra Strandgatan och promenaden:

att för ändamålet bevilja ett anslag å 10,000 kronor med bestämmelse, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering; samt

att bemyndiga drätselkammaren att till det under bildning varande Aktiebolaget Busscentralen för en tid av 10 år och mot en årlig avgift av 400 kronor upplåta parkeringsplatsen ävensom träffa i ärendet erforderliga avtal.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 143.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över av drätselkammaren jämlikt beslut den 19 november 1928 § 872 gjord framställning angående iordningställande av plats för parkering av automobilomnibussar, beslöt efter tagen del av handlingarna hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drättselkammarens framställning angående bemyndigande att för visst fall medgiva nedsättning i de hyresavgifter, som bestämts för i tullhuset förvarat transitoupplags- och nederlagsgods.

Utdrag av protokoll, hållet hos drättselkammaren i Karlstad den 19 november 1928.

§ 864.

På drättselkammarens förslag hade stadsfullmäktige vid sammanträde den 20 mars 1924 fastställt vissa till staden utgående byresavgifter för i tullhuset förvarat transitoupplags- och nederlagsgods.

Då erfarenheten visat, att det skulle vara lämpligt om kammaren ägde rätt att jämka på dessa avgifter, särskilt i syfte att stimulera större importörer att låta förtulla allt sitt importerade gods härstädes, beslöts ingå till stadsfullmäktige med hemställan,

att fullmäktige måtte bemyndiga drättselkammaren att för visst fall besluta om nedsättning i de hyresavgifter, som blivit bestämda för i tullhuset förvarat transitoupplags- och nederlagsgods.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 144.

Beredningsutskottet, som uppå remiss från stadsfullmäktige hade att yttra sig över drättselkammarens framställning angående bemyndigande att för visst fall medgiva nedsättning i de hyresavgifter, som bestämts för i tullhuset förvarat transitoupplags- och nederlagsgods, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla framställningen.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Återremitterade ärendet angående av hälsovårdsnämnden gjord fram
ställning om ökad lön åt mikroskopisten och kassörskan
å köttbesiktningsbyrån.**

(Se ock Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för den 19 januari och 21 juni 1928).

Till Stadsfullmäktige.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 21 juni 1928 beslöts återremittera hälsovårdsnämndens framställning om bestämmande av mikroskopistens och kassörskans lön till 1,500 kronor om året jämte dyrtidstillägg med begäran om förnyat yttrande från bl. a. hälsovårdsnämnden.

I anledning härav får hälsovårdsnämnden anföra följande:

Lönenämnden har i yttrande den 5 juni 1928 hemställt, att stadsfullmäktige måtte besluta fastställa årslönen för mikroskopisten och kassörskan i enlighet med hälsovårdsnämndens förslag med bestämmelse likväl, att i staten upptaget anslag till mikroskopistbiträde icke skulle tagas i anspråk utan ur staten utgå, enär bitrådets arbete torde kunna medhinnas av de tjänstemän, hälsovårdsnämnden hade till förfogande.

Hälsovårdsnämnden har förut i sitt den 11 sistlidne april dagtecknade yttrande framhållit, att mikroskopistbiträde är oundgängligen nödvändigt för att köttbesiktningen skall kunna äga rum på behörigt sätt, samt därvid, enligt nämndens förmenande, andragit fullt bärande skäl härför. Att mikroskopistbitrådets arbete skulle, såsom under ärendets behandling framhållits, kunna medhinnas av de tjänstemän, nämnden har till sitt förfogande, är en åsikt, som nämnden för sin del icke kan biträda. De enda nämndens tjänstemän, som skulle kunna tänkas anlitas i nämnda avseende, äro hälsovårdstillsyningsmännen. Dessa äro emellertid kvalificerade för helt andra göromål, och deras tid och arbetskraft behövas till fullo för de uppgifter, som äro dem förut ålagda. Skulle sålunda tillsyningsmännen anlitas för utförande av mikroskopistbitrådets arbete, som tager icke oväsentlig tid i anspråk, skulle följden härav bliva, att det arbete, tillsyningsmännen hava till sin huvuduppgift, nämligen sundhetstillsynen i staden, måste i högst betänkelig grad eftersättas.

Det torde jämväl böra påpekas, att mikroskopistbiträdet, efter erhållen utbildning, bör kunna tjänstgöra för mikroskopisten vid dennas semesterledighet eller vid inträffande sjukdomsfall.

Vidare vill hälsovårdsnämnden framhålla, att det i staten upptagna anslaget till mikroskopistbiträde är ett förslagsanslag, och att ersättning till

mikroskopistbiträdet utgår efter den tid, biträdet tjänstgör. Under år 1927 togs av sagda anslag i anspråk ett belopp av 152 kronor.

Vidkommande härefter den av hälsovårdsnämnden föreslagna lönen för mikroskopisten och kassörskan, nämligen 1,500 kronor om året jämte dyrtidstillägg, anser lönenämnden den föreslagna löneförhöjningen vara anmärkningsvärt stor. Hälsovårdsnämnden anser emellertid den föreslagna lönen, med hänsyn till omfattningen och arten av det arbete, mikroskopisten och kassörskan har sig ålagt, icke oskäligt hög. Härvid är att märka, att den för köttbesiktningens byråns första verksamhetsår fastställda staten, däri mikroskopistens och kassörskans nu gällande löneförmåner fixerades, måste betraktas såsom en försöksstat. Vid uppgörandet av förslaget till nämnda stat hade ju hälsovårdsnämnden inga andra grunder att utgå från än jämförelser med andra städer, där köttbesiktning fanns införd. För att vara på den säkra sidan kalkylerade därför nämnden med en jämförelsevis liten omsättning å byrån, i följd varav utgifterna måste i möjligaste mån nedbringas, särskilt då utgående löner. Tillförseln till byrån har emellertid visat sig betydligt större, än vad ursprungligen beräknats, och tendensen visar fortfarande ökning. Givetvis har härigenom tjänstemännen å byrån fått väsentligt mera arbete, än vad man kunnat förutse. Mikroskopistens och kassörskans arbetstid uppgår för närvarande till i genomsnitt omkring 26 timmar i veckan. Med hänsyn till arbetstiden och arten av hennes arbetsuppgifter torde hon i lönehänseende böra jämföras med en småskollärarinna. Den av hälsovårdsnämnden föreslagna lönen kan därför enligt nämndens förmenande icke anses för hög.

På grund av vad vid ärendets behandling emellertid förekommit, och då hälsovårdsnämnden måste på det bestämdaste motsätta sig en indragning av anslaget till mikroskopistbiträde, får nämnden hemställa, att mikroskopistens och kassörskans lön icke måtte fastställas till lägre belopp än 1,200 kronor om året jämte dyrtidstillägg, utan villkor om indragning av anslaget till mikroskopistbiträde.

Karlstad den 12 september 1928.

På Hälsovårdsnämndens vägnar:

ERIK LUNDBLAD.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 15 oktober 1928.

§ 29.

Uppå återremiss från stadsfullmäktige hade nämnden att ånyo avgiva yttrande i ärendet angående ökad lön till mikroskopisten och kassörskan å

köttbesiktningsbyrån, uti vilket ärende hälsovårdsnämnden senast avgivit yttrande den 12 sistlidne september.

Då hälsovårdsnämnden förklarar, att mikroskopistbitrådets göromål icke kunde medhinnas av de tjänst-män, som nämnden har till sitt förfogande samt bestämt motsatt sig den föreslagna indragningen av anslaget till mikroskopistbitrådet, ville lönenämnden hos stadsfullmäktige hemställa,

att stadsfullmäktige måtte fastställa mikroskopistens och kassörskans lön till 1,200 kronor om året jämte dyrtidstillägg, utan villkor om indragning av anslaget till mikroskopistbiträde.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 19 november 1928.

§ 854.

Uti från stadsfullmäktige återremitterat ärende angående ökad lön åt mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningsbyrån hade kammaren att avgiva förnyat utlåtande.

Efter tagen del av de yttranden, som avgivits av hälsovårdsnämnden den 12 september och av lönenämnden den 15 oktober 1928 beslöt kammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad lönenämnden i sist omnämnda yttrande föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 145.

Sedan stadsfullmäktige genom beslut den 21 juni 1928 till vederbörande delegationer återremitterat av hälsovårdsnämnden gjord framställning om ökad lön åt mikroskopisten och kassörskan å köttbesiktningsbyrån, hade lönenäm-

den och drätselkammaren avgivit förnyade utlåtanden i ärendet; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad lönenämnden och drätselkammaren i sina förnyade utlåtanden föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Hamnstyrelsens framställning angående anslag för beredande av ökat utrymme för rundvirkeskeppningen i yttre hamnen.

Utdrag av protokoll, hållet hos hamnstyrelsen i Karlstad den 6 november 1928.

§ 110.

Företogs åter till behandling det från föregående sammanträde bordlagda, under § 84 antecknade ärendet rörande krav på ökat utrymme för rundvirkeskeppningen i yttre hamnen.

Såsom lämpligaste plats härför bestämdes vattenområdet utanför Kanikenäsholmen, genom vars uppmuddring man, förutom ett för alla vindar väl skyddat timmermagasin, skulle erhålla dels ett hamnplan utmed holmens strand åt sjösidan och dels en effektiv fördämning mot älven, som genom den numera bristfälliga pålarmen söker sig in över och uppgrundar området i i fråga. Kostnaderna hade av hamningeniören beräknats till 35,000 kronor.

Hamnstyrelsen beslöt ingå till stadsfullmäktige med hemställan om ett anslag av 35,000 kronor att under nästa år utgå för muddringsarbetet i fråga.

In fidem:
IWAR OLSSON.

Kostnadsberäkning för muddringar utanför Kanikenäsholmen.

Muddring till + 9: 50:

17,000 kbm. mudder (medelhöjd + 10, ⁴⁴) á 1: 25	21,250: —
Rännbyggnader och 400 lm. fördämningar	12,000: —
Diverse och oförutsett.....	1,750: —
	<hr/>
	Kronor 35,000: —

Karlstad den 6 november 1928.

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 26 november 1928.

§ 874.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över hamnstyrelsens framställning enligt dess protokoll den 6 november 1928, § 110, om anslag å 35,000 kronor för uppmuddring av visst område i vattnet utanför Kanikenäsholmen, varigenom, förutom ökat utrymme för rundvirkes skeppningen, skulle erhållas hamnplan utmed holmens strand åt sjösidan samt en effektiv fördämning mot älven.

Kammaren ansåg, i likhet med hamnstyrelsen, att ifrågavarande uppmuddring såsom nödig och nyttig borde komma till utförande, och då vad därigenom skulle vinnas, nämligen en ny hamnbassäng, en del mark och en varaktig fördämning mot älven till förhindrande av yttre hamnens uppgründning, komme att äga ett mera bestående värde, syntes kostnaderna därför lämpligen böra till största delen täckas genom upplåning; och beslöt kammaren på grund härav hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte för ifrågavarande ändamål bevilja ett anslag av 35,000 kronor att anskaffas, 25,000 kronor genom tillfällig upplåning att sedermera fonderas, och 10,000 kronor genom uttaxering i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, samt

att fullmäktige måtte å beslutet, i vad det avser upptagandet av lån, söka vederbörlig stadfästelse.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 146.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över av hamnstyrelsen gjord framställning angående anslag för beredande av ökat utrymme för rundvirkes skeppningen i yttre hamnen.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infordrat yttrande; och beslöt beredningsutskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Namnberedningens förslag i anledning av andre stadsläkaren A. Högströms m. fl:s av Fru Lilius som motion upptagna framställning angående förändring av namnet å Mariebergsgatan.

(Se Stadsfullmäktiges tryckta handlingar för den 18 oktober 1928).

Protokoll hållet vid sammanträde med stadsfullmäktiges i Karlstad namnberedning lördagen den 24 november 1928.

Närvarande: beredningens samtliga ledamöter.

§ 1.

Till beredningen hade remitterats en av andre stadsläkaren A. Högström m. fl. hos stadsfullmäktige gjord, av fru Lilius som motion upptagen framställning angående förändring av namnet å Mariebergsgatan för hindrande av förväxling med Mariebergsvägen.

Beredningen beslöt föreslå namnet Pihlgrängsgatan till minne av härads-hövdingen Anders Jacob Pihlgren, stadens förste ordförande i kassakommittén, föregångare till drätselkammaren, och synnerligen verksam kommunalman.

Denna paragraf justerades genast.

Karlstad som ovan.

In fidem:
VALDEMAR VENDEL.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 147.

Sedan stadsfullmäktige den 18 oktober 1928 till namnberedningen remitterat 2:dre stadsläkaren A. Högströms av Fru Lilius som motion upptagna

framställning angående förändring av namnet å Mariebergsgatan, hade namnberedningen hos stadsfullmäktige föreslagit, att nämnda gata skulle kallas Pihlgrensgatan.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla namnberedningens förslag.
Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Återremitterade ärendet angående yttrande från stadsfullmäktige över av Emma Persson gjord framställning om rätt till utskänkning av pilsnerdrika å Centralhotellet i Karlstad.

(Se stadsfullmäktiges tryckta handlingar för den 18 oktober 1928).

Utdrag av protokoll, hållet hos nykterhetsnämnden i Karlstad den 26 oktober 1928.

§ 512.

På återremiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att avgiva förnyat yttrande över av Emma Persson hos Konungens Befallningshavande gjord framställning om rätt till utskänkning av pilsnerdrika å Centralhotellet i Karlstad.

Sedan nykterhetsnämnden avgivit sitt förra yttrande i ärendet hade till nämndens kännedom kommit ett prejudicierande rättsfall, som syntes praktiskt omöjliggöra utövandet av även den lagliga rätt till utskänkning av pilsnerdrika, som sökanden utan vidare ägde. På grund härav fann nykterhetsnämnden sig böra, med frångående av sitt tidigare beslut, hemställa, att stadsfullmäktige måtte besluta:

att på det sätt tillstyrka bifall till ansökningen, att sökanden må beviljas den begärda rättigheten på försök under ett års tid och under villkor, att utskänkningen får äga rum endast i matsalen till spisande gäster, vilka intaga verklig måltid, och omfatta endast en halvflaska till varje gäst.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 11 december 1928.

§ 148.

Sedan stadsfullmäktige den 18 oktober 1928 till nykterhetsnämnden återremitterat ärendet angående yttrande från stadsfullmäktige över av Emma Persson hos Konungens Befallningshavande i länet gjord framställning om rätt till utskänkning av pilsnerdricka å Centralhotellet i Karlstad, hade nämnden i yttrande den 26 oktober 1928 på vissa villkor tillstyrkt den begärda rättigheten för en tid av ett år.

Beredningsutskottet beslöt efter tagen del av handlingarna hemställa,
att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad nykterhetsnämnden föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Styrelsens för stadsbiblioteket och föreläsninganstalten framställning angående anslag för utökande av arbetskraften vid stadsbiblioteket.

Tfll Karlstads Stadsfullmäktige.

Sedan Karlstads stadsbibliotek den 26 september 1928 inflyttat i de nya lokalerna, har en långt kraftigare ökning av besöksfrekvens och antal boklån inträtt, än biblioteksstyrelsen vågat hoppas eller vänta. Detta i och för sig glädjande förhållande har emellertid fått till följd, att en utökning av arbetskrafterna i biblioteket, så snart ske kan, blivit ofrånkomlig. Visserligen medför det nya utlåningssystemet med öppna hyllor i någon mån ett minskat arbete med själva expedieringen av boklånen, men om biblioteket skall kunna utvecklas vidare och följa med sin tid, måste ovillkorligen mera arbetskraft, än vad som nu är möjligt, kunna ägnas åt det s. k. inre biblioteksarbetet.

De synnerligen viktiga bokinköpen t. ex., vilka måste verkställas efter noggrann prövning, ta så mycken tid i anspråk, att det med nuvarande arbetskrafter möter stora svårigheter att sköta dem på ett rationellt sätt. Bibliotekarien måste ju antingen själv bilda sig ett omdöme om böckerna eller följa med recensionerna i facktidsskrifter och tidningar. Om mera arbetskraft stodo

till förfogande, skulle också en avsevärt större del av bokinköpen kunna göras antikvariskt, varigenom större valuta skulle kunna erhållas för anslaget till bokanskaffning.

Av stor vikt för bibliotekets användbarhet är också, att de förefintliga katalogerna utbyggas genom uppläggande av en s. k. ämneskatalog, ett synnerligen krävande och tidsödande arbete, som det under nuvarande förhållanden är fullkomligt uteslutet att bibliotekarien skall kunna hinna med.

Genom omorganisationen och den ökade besöksfrekvensen har Karlstads stadsbibliotek nu utvecklats till en institution, som helt kräver sin man, om det skall skötas på ett tidsenligt sätt, och det bör därför inte fördöljas, att man snart står inför nödvändigheten att göra bibliotekariebefattningen till en huvudsyssla.

Biblioteken i större och medelstora städer utveckla sig alltmer till ett viktigt led i ett samhälles uppfostringsväsen. Vad skolan är för barnen, bör biblioteket vara för den, som lämnat skolan. Ett samhälle bör därför ägna sitt bibliotek samma omvårdnad som sina skolor. Biblioteket utgör ju för de flesta vuxna den nästan enda möjligheten till kunskapsförvärv och fortbildning.

Sedan några år tillbaka ha statsmakterna haft sin uppmärksamhet riktad på biblioteksväsendet i större och medelstora städer. År 1923 framlade av k. m:t särskilt tillkallade sakkunniga, vilkas ordförande nuvarande ecklesiastikministern professor Cl. Lindskog var, ett förslag till omorganisation av det fria och frivilliga folkbildningsarbetet i vårt land. Häri föreslås bl. a. ett betydligt ökat statsanslag till de kommunala biblioteken. De större bland dessa, som fylla vissa krav i fråga om lokal, bibliotekspersonal och boksamling, skulle genom stora statsanslag (20,000 kr.) sättas i stånd att fylla vissa särskilda uppgifter såväl för den stad, där de äro belägna, som för den bygd, vilken i staden har sitt andliga och ekonomiska centrum — dessa särskilt gynnade bibliotek skulle kallas centralbibliotek.

Då nu Karlstads stadsbibliotek enligt bibliotekskonsulentens uttalanden i de flesta avseenden fyller de krav, som skulle komma att ställas på de blivande centralbiblioteken, finner biblioteksstyrelsen det angeläget att redan nu fästa stadsfullmäktiges uppmärksamhet på folkbiblioteksfrågans nuvarande läge i vårt land och den synnerligen betydelsefulla utveckling, som folkbiblioteken av allt att döma för närvarande stå inför.

Styrelsen håller före, att Karlstads stad icke bör låta ett gynnsamt tillfälle gå sig ur händerna att så ordna sitt bibliotek, att staden så snart som möjligt måtte komma i åtnjutande av de ekonomiska och icke cella fördelar, som

en förändring av stadsbiblioteket till ett centralbibliotek skulle innebära för Karlstads stad och hela länet. Starka skäl finnas nämligen för antagandet, att det för vår stad skulle ställa sig avgjort lättare att få del av anslaget till centralbibliotek under det första eller andra året, som ett dylikt anslag kommer att utdelas, än längre fram, då flera andra städer fått sina kommunala bibliotek så utrustade, att de bli farliga medtävlare om anslaget, vilket icke kommer att utgå till mera än två (eller högst tre) städer åt gången.'

Under sådana förhållanden skulle biblioteksstyrelsen ansett sig illa ha tillvaratagit stadens intressen på detta område, om den icke sökt verka för att ett av de första centralbiblioteken i vårt land måtte förläggas till Karlstad.

Som redan framhållits finnas synnerligen goda förutsättningar härför. Endast i ett mera väsentligt avseende brister Karlstads stadsbibliotek i fråga om den utrustning, som staten lär komma att ställa som villkor för erhållande av 20,000-kronorsanslaget, nämligen i fråga om bibliotekspersonal. Då, som ovan nämnts, biblioteket, även alldeles oavsett den här skisserade utvecklingen, är i trängande behov av ökad arbetskraft, har styrelsen ansett sig, på samma gång den söker avhjälpa denna brist, även böra taga hänsyn till möjligheten och önskvärdheten att utveckla biblioteket till ett centralbibliotek. Det viktigaste i detta avseende är, att bibliotekarien sättes i tillfälle att helt ägna sig åt biblioteket.

Styrelsen har därför tänkt sig, att den nuvarande bibliotekarien som enligt vad bibliotekskonsulenten meddelat, väl fyller de krav, som skolöverstyrelsen ämnar uppställa för de blivande centralbibliotekens ledare, för nästa år skulle söka tjänstledighet från sina befattningar vid folkskolorna och sålunda bli i tillfälle att odelat sköta biblioteket och därunder avhjälpa de brister, som kunna finnas, särskilt beträffande handboksamlingens omfattning.

Skolöverstyrelsen har i sina petita för nästa budgetsår begärt 40,000 kr. till två centralbibliotek med rätt för överstyrelsen att bestämma, vilka städer som skola komma i åtnjutande av anslaget. Enligt vad styrelsen sport, torde ansökningar redan ha inkommit från ett par städer, och styrelsen tror sig veta, att en framställning redan nu från Karlstad att komma i åtanke vid anslagets fördelning skulle vara välbetänkt. Även om den icke skulle kunna beviljas för närmaste budgetsår, skulle den likväl ha sin betydelse vid nästa fördelning.

I övrigt hänvisar styrelsen till närlagda skrivelse från förste bibliotekskonsulenten i skolöverstyrelsen. (Se bilagan).

Bibliotekskonsulenten har i sin skrivelse pekat på två möjliga vägar att avhjälpa bristen på arbetskraft. Den ena av dessa innebär inrättande av en ny tjänst och anställande av ett i bibliotekstekniskt avseende väl utbildat bi-

träde, den andra, vilken bibliotekskonsulenten finner avgjort vara att föredraga, skulle bestå i en ökning av den nuvarande bibliotekariens arbetstid så, att han komme att ägna biblioteket hela sin arbetskraft.

Styrelsen har undersökt båda vägarna och i likhet med konsulenten funnit den senare vara den bästa icke blott för biblioteket utan även ur ekonomisk synpunkt. Om bibliotekarien begär och erhåller ledighet från sina befattningar vid stadens folkskolor, kan staden nämligen, enligt vad styrelsen inhämtat genom statens folkskolinspektör, hos vilken avgörandet i detta fall ligger, fortfarande påräkna statsbidrag till bibliotekariens folkskollärartjänst. Bibliotekarien måste under tjänstledigheten av sin folkskollärlön avstå, vad som åtgår till vikariens avlöning, i runt tal 2,300 kr. Då nu bibliotekarien förklarat sig villig att tills vidare helt ägna sig åt biblioteket och därunder avstå så mycket av sin folkskollärlön, som åtgår till avlöning åt vikarien, d. v. s. c:a 2,300 kr., skulle alltså det anslag av staden, som behöves för att avhjälpa det trängande behovet av ökad arbetskraft vid stadsbiblioteket, inskränka sig till 2,300 kr.

Med stöd av vad som sålunda anförts, får styrelsen därför värdsamt hemställa,

att stadsfullmäktige ville för år 1929, utöver vad som upptagits i bibliotekets statförslag för 1929, anslå ytterligare 2,300 kr. för utökande av arbetskraften i stadsbiblioteket.

Karlstad den 23 november 1928.

Å Styrelsens för Karlstads stadsbibliotek och föreläsninganstalt vägnar:

vördsamt

AUGUST ISAACSSON.

Ordförande.

Avskrift.

Till Styrelsen för Karlstads stadsbibliotek, Karlstad.

Då jag vid mitt besök vid invigningen av stadsbibliotekets nya lokaler ej var i tillfälle att deltaga i något sammanträde med styrelsen, får jag härmed till denna framföra följande synpunkter, som av mig redan tidigare delgivits styrelsens ordförande.

För biblioteket innebär inflyttningen i de nya lokalerna ytterst väsentliga fördelar. Uppställningen av böckerna på öppna hyllor ger biblioteket större möjligheter att tjäna de studieintresserade och kan förväntas leda till en ökad tillströmning till biblioteket särskilt av personer, som önska utnyttja dess fackliga avdelningar. I samma riktning verkar det ökade utrymmet i läsesalen.

Den trevnad, som de nyinredda, vackra lokalerna ge den besökande, är också en faktor, vars betydelse i detta sammanhang ej bör underskattas.

Det är av största vikt att tillse, att när nu på detta sätt bibliotekets rent yttre och lokala förutsättningar som studiebibliotek i ett slag bli betydligt rikare, biblioteket erhåller tillräcklig personal för att man skall kunna utnyttja dessa avsevärda fördelar.

I detta sammanhang har man ej i första hand att tänka på den ökning av arbetskraften, som med all sannolikhet torde vara erforderlig med hänsyn till en förväntad tillväxt av boklånens antal utan framför allt på vikten av tillräcklig arbetskraft just med hänsyn till bibliotekets nämnda uppgift att tillhandagå de allvarligare intresserade, som önska använda sig av biblioteket för studier. Det är ej riktigt, att den personal, som tjänstgör, då biblioteket är öppet, är så knappt tilltagen, att den tages helt i anspråk för det mekaniska utlåningsarbetet, utan det är av vikt, att under utlåningstiden också i så stor utsträckning som möjligt finnes till hands en tillräckligt kvalificerad person, som har tid att stå de studieintresserade till tjänst med upplysningar.

Av lika stor betydelse är, att personalen får tillräcklig tid för s. k. »inre biblioteksarbete». Ett verkligt grundligt förberedande av bokinköpen tager visserligen åtskillig tid, men detta får man igen ej blott därför att man kan göra urvalet mera rationellt med hänsyn till bibliotekets publik utan också genom möjligheten till betydligt fördelaktigare inköp (antikvariska köp o. s. v.). Katalogiseringen, t. ex. dennas utbyggande genom uppläggningsarbetet av den på senare år på allt fler platser införda s. k. ämneskatalogen tar också åtskillig tid i anspråk, men utan en dylik ingående katalogisering har man ej samma möjligheter till ett utnyttjande av bokbeståndet. Överhuvud gäller om hela det ordnings- och registreringsarbete, som ett modernt bibliotek bedriver, att dess omsorgsfulla handläggande är en nödvändig förutsättning för ett verkligt effektivt tillgodogörande av biblioteket.

Det är ställt utom allt tvivel, att personalen i Karlstads stadsbibliotek är alldeles otillräcklig för att sätta biblioteket i stånd att effektivt tillgodose de skärpta krav, som man hädanefter har att förvänta från allmänhetens sida och att alldeles särskilt en väsentlig utökning är erforderlig av den arbetskraft, som kan tas i anspråk för mera kvalificerat biblioteksarbete.

Två möjligheter föreligger i detta avseende. Den ena är anställandet av en ny verkligt kompetent och biblioteksutbildad biträdeskraft med heltidsanställning, den andra en ökning av bibliotekariens arbetstid så att han kommer att ägna biblioteket hela sin arbetskraft. Av dessa båda alternativ är emeller-

tid det senare betydligt att föredraga. Karlstads stadsbibliotek har nu utvecklats till en institution av den betydelse, att dess ledning helt kräver sin man för att biblioteket skall kunna som sig bör fylla sin uppgift i samhället. En lösning, som leder till att bibliotekarien alltjämt för bibliotekets ledning kan använda blott de timmar som han efter en hel arbetsdag i annat arbete kan ägna detta, kan endast bli ett provisorium, och synes därför vara att reflektera på endast om det visar sig att utvägen med bibliotekariens tjänst som hans huvudsyssla ej är för närvarande framkomlig.

Stockholm den 2 oktober 1928.

KNUT TYNELL.

t. f. Förste bibliotekskonsulent.

Rätt avskrivet betygas:

AUGUST ISAACSSON.

Utdrag av protokoll hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 26 november 1928.

Reg.-n:r 246.

§ 878.

Uppå remiss från stadsfullmäktiges herr ordförande hade kammaren att avgiva yttrande över en från styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och föreläsninganstalt inkommen, den 23 november 1928 dagtecknad framställning, vari styrelsen *dels* anhölle att fullmäktige ville för år 1929, utöver vad som upptagits i bibliotekets statförslag för nämnda år, anslå 2,300 kronor för utökande av arbetskraften vid stadsbiblioteket, *dels* påpekade lämpligheten av att från staden redan nu gjordes ansökan om anslag av de statsmedel, som för större kommunala biblioteks utveckling till planerade centralbibliotek kunde bliva beviljade.

En utökning av arbetskraften i stadsbiblioteket syntes på de av biblioteksstyrelsen anförda skäl vara ofrånkomlig, och kammaren ville fördenskull tillstyrka anslag för detta ändamål.

Under förutsättning av att statsbidrag till den av biblioteksstyrelsen antydda storleken eller där omkring kunde erhållas skulle enligt kammarens förmenande bibliotekets utveckling till centralbibliotek vara önskvärd. Man torde näppeligen kunna bestrida riktigheten av styrelsens uppfattning, att stadsbibliotekets förändring till centralbibliotek komme att bli till fördel för staden från både ekonomisk och ideell synpunkt. I varje fall torde stadens utgifter för

biblioteksverksamheten genom en sådan förändring icke med hänsyn till statsbidraget komma att nämnvärt ökas. Det syntes därför vara välbetänkt att redan nu söka bli delaktig av de medel, som riksdagen kan komma att bevilja för anordnande av centralbibliotek.

På grund härav beslöt kammaren hemställa, det stadsfullmäktige måtte besluta,

att bevilja styrelsen för Karlstads stadsbibliotek och föreläsninganstalt ett extra anslag å 2,300 kronor för utökande av arbetskraften vid biblioteket,

att anskaffa beloppet genom uttaxering i den mån tillgängliga medel ej därtill förefinnas, samt

att göra ansökan hos vederbörande myndigheter om högsta möjliga bidrag av statsmedel för att stadsbiblioteket må kunna utvecklas till centralbibliotek.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 december 1928.

§ 151.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över av styrelsen för Karlstads Stadsbibliotek och Föreläsninganstalt hos fullmäktige gjord framställning angående anslag för utökande av arbetskraften vid Stadsbiblioteket m. m.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infordrat yttrande; och beslöt utskottet, efter tagen del av handlingarna, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Utredning och förslag angående inrättande av tandklinik vid Karlstads folkskolor.

(Se stadsfullmäktiges tryck år 1915 Serien A. n:r 11 sid 84).

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

I en hos Karlstads stadsfullmäktige väckt motion, daterad den 18 dec. 1913 föreslog Herr Reinh. Ternquist,

att stadsfullmäktige måtte besluta uppdraga åt folkskolestyrelsen att snarast ske kan verkställa utredning

dels om möjligheten för inrättande av en tandklinik för Karlstads folk- och småskolor med kostnadsfri tandvård för samtliga barn i dessa skolor,

dels avgiva förslag om kostnadsfri tandvård endast för dem, som äro i saknad av tillgångar för detta ändamål, med rätt för de övriga (ersättningskyldiga) till tandlagning efter fastställd, låg taxa,

jämte fullständigt kostnadsförslag för båda alternativen.

Hälsovårdsnämnden, som fick ärendet till sig remitterat, instämde (enl protokoll av den 27 maj 1914) i motionens syfte, men uttalade såsom sin mening,

dels att kostnadsfri tandvård borde åtnjutas endast av medellösa,

dels att utredningen i frågan borde uppdragas åt en kommitté, vari skol-läkaren, en tandläkare samt en representant för vardera av hälsovårdsnämnden och folkskolestyrelsen bereddes plats.

Vid sammanträde den 11 maj 1915 instämde folkskolestyrelsen i detta uttalande.

Efter tillstyrkande från drätselkammare och beredningsutskott biföllo stadsfullmäktige den 16 dec. 1915 förslaget om verkställandet av den i motionen avsedda utredningen samt utsågo till ledamot i den beslutade kommittén under-tecknad Hultman.

Hälsovårdsnämnden valde den 12 april 1916 undertecknad Nygren och folkskolestyrelsen valde den 16 maj 1916 undertecknad Larson.

Kommittén, som hade sitt första sammanträde den 19 maj 1916, har här-med äran till stadsfullmäktige avlämna den begärda utredningen.

Såsom sitt arbetsprogram har kommittén fixerat motionärens två alterna-tiva utredningar:

a) kostnadsfri tandvård för *alla* folk- och småskolebarn,

b) kostnadsfri tandvård *endast för de medellösa* bland dessa elever och en fastställd låg taxa för de ersättningskyldiga.

För att utröna det antagliga förhållandet mellan de i alternativ b) omnämnda kategorierna har kommittén låtit företaga en undersökning i härvarande skolor och därvid till grund för denna beräkning lagt den norm, som tillämpas vid gratisbespisningen, varvid erfarits, att under senaste läsåret av skolornas 1,970 barn 325 deltagit i gratisbespisningen, alltså endast ungefär $16\frac{1}{2}$ %. Emellertid ger erfarenheten från andra städer vid handen, att vid tandbehandlingen förhållandet blir ett annat. Sålunda var i Göteborg, där Sveriges, kanske världens, mäst rationellt skötta skoltandklinik finnes, under läsåret 1915—1916 betalande barn 7,052, icke betalande 3,029, de senare alltså 30 %. Anledningen till denna avsevärt större procent är nog att söka i ej så mycket oförmågan att betala den obetydliga avgiften som fast mer i liknøjdhets för sakens betydelse. Kommittén har på grund av ovan relaterade omständigheter ansett skäl föreligga att räkna med siffran 30 %.

Vidare har kommittén ansett sig böra vidtaga den modifikationen av motionärens formulering av sina förslag, att man vid kostnadsberäkningen utgick från nödvändigheten att under alla förhållanden räkna med inrättandet av en egen tandkliniklokal. Erfarenheten har nämligen givit vid handen att vid skolor, där hela barnantalet överstiger 500 st. det möter så stora praktiska svårigheter att låta behandlingen ske hos någon tandläkare, att kostnaderna för egen lokal väl betala sig. Dels går mycken tid förspild för undervisningen genom barnens gång från och till tandläkarens praktiklokal, dels förorsakar kontrollen över barnen under denna promenad ytterligare arbete både för tandläkaren och läraren med anteckningar om ankomst- och avgångstid o. s. v.

Vad tandbehandlingen beträffar har under det 10-tal år, som skoltandklinikerna funnits i Sverige, å skilda orter använts en del olika system, för vilka här i korthet torde böra redogöras. Det enklaste förfaringssättet, undersökning av barnens munnar och meddelande till föräldrarna om resultatet av denna för att genom denna påstötning verka för rättelse av förhållandet, torde vara utan nämnvärd effekt. Vidare har man av sparsamhetsskäl inskränkt sig till att behandla endast de permanenta*) tänderna och, å en del orter, av dessa endast dem, som ej behövde rotfyllas.***) Man har emellertid, som var att förvänta, gjort den erfarenheten, att alla kvarsittande temporära tänder, som i regel äro mycket angripna, fortfarande förpesta munnen och förorsaka en avsevärt större kariesfrekvens hos de permanenta, än om av de temporära de fyllbara behandlas

*) De tänder, som efterträda mjölkttänderna, och sål. äro avsedda att vara hela livet. Mjölkttänder = temporära.

**) Där den s. k. nerven behöver borttagas och nervkanalerna åter utfyllas.

och de ruinerade avlägsnas. Numera är detta förhållande så allmänt erkänt, att å alla kliniker, som vilja åstadkomma ett möjligast gott resultat, tillämpas systemet fullständig sanering av munnen. Kommittén har ej heller velat föreslå annat behandlingssätt.

För att kunna beräkna kostnaderna för skolornas tandbehandling måste arbetsfältet vara känt. Vid härvarande skolor har företagits tvenne undersökningar, båda av samma person, den första år 1899 den andra 1912. Undersökningarna omfattade samma årsklasser för att få en jämförelse mellan tillståndet vid de tvenne tiderna. Resultatet var mycket nedslående, vilket bäst belyses av den omständigheten att fria från tandkaries voro år 1899 av 296 undersökta barn *fyra*, och år 1912 av 188 *ett* barn. Nedanstående tabeller giva tillkänna tillståndet. Härvid är att märka att här endast talas om permanenta tänder.

År 1899.

	Antal barn	Skadade tänder pr individ	fyllbara tänder pr individ
Småskolan klass 1	41	2,02	1,4
Småskolan » 2	36	2,6	1,6
Folkskolan » 3	76	4,9	2,8

År 1912.

Småskolan » 1	62	2,0	1,6
Småskolan » 2	61	3,6	2,3
Folkskolan » 3	65	6,06	3,4

Försämringen av tillståndet under de 13 år, som ligga mellan de båda undersökningarna, är i ögonenfallande och manar till ett ingripande snarast möjligt. Särskilt beaktansvärt är tillståndet i folkskolan klass 3 år 1912 med 6,06 skadade tänder pr individ. Det vill med andra ord säga, att i genomsnitt varje barn har alla sina fyra 6-årständer, våra viktigaste tuggtänder, skadade samt dessutom två av framtänderna.

Till grund för sina ekonomiska beräkningar av tandklinikens verksamhet har kommittén lagt dels en artikel i Sveriges Tandläkareförbunds tidskrift år 1912 N:o 4 av undertecknad Hultman, i vilken bland annat återfinnes ovan nämnda undersökning, och vilken artikel i huvudsak utgjort grundvalen för motsvarande kommittés i Eskilstuna utlåtande, i vilken stad den senast instiftade folkskoletandklinikern finnes, dels siffror och erfarenheter från representativa folkskoletandkliniker såsom i Göteborg och Eskilstuna.

Kostnaden för klinikens utrustning med nödvändiga instrument och möbler har beräknats med stöd av redogörelser från Eskilstuna, varvid dock är att märka, att priserna, när denna klinik uppsattes, voro i det närmaste normala. Skall klinik under nuvarande förhållanden uppsättas, torde ett avsevärt tillägg på grund av dyrtiden vara att emotse. Vid förfrågan har t. o. m. tvekan förefunnits om möjlighet att anskaffa nödiga instrument. Priserna ställde sig emellertid sålunda: Nödiga instrument, operationsstol, elektrisk bormaskin o. s. v. 1,825 kr. Möbler, belysningsanordningar m. m. 575 kr. Tillsammans alltså 2,400 kr. Härtill komma dessutom eventuella kostnader för lokals inredning, som ej kan överblickas, förr än sådan lokal blivit bestämd. Kliniklokalen i Eskilstuna har besökts av en av kommitténs medlemmar, som fann den väl utrustad med det nödvändigaste, intet överflödigt var till finnandes. Kostnaden för kliniklokalen är att räkna som engångskostnad.

Vid de flesta skoltandklinikerna är tandläkarens arvode beräknat till 5 kr. i timmen. Visserligen finnes vid en del kliniker fasta årslöner med bestämda dagliga arbetstimmar, varvid lönerna nedpressats till mindre än förut nämnts, under förespeglning om pensionsrätt. Det har emellertid redan visat sig, att sådana platser äro svåra att få besatta med dugliga personer, då det enahanda och, då det gäller barnbehandling, särskilt prövande arbetet tvingar till avsägelse av platsen, långt innan pensionsförmåerna nåtts. Kommittén föreslår, att tandläkarens arvode beräknat per timme sättes till 5 kr.

Vidare behöves ett kvinnligt biträde för sterilisering av instrument, hjälp vid journalföring och annan passning, allt för att spara tandläkarens tid. Sådant biträdes arvode har lågt beräknats till 75 öre i timmen.

Svårast att någonsånär exakt beräkna är den tid, som åtgår för behandlingen. I ovan nämnda artikel har ett försök gjorts till sådan beräkning av permanenta tänderns behandling på grundval av antalet skadade tänder per barn i enlighet med gjorda erfarenheter från många kliniker. Härförutom måste tillägg göras för behandling av de temporära tänderna. Uppgifterna från klinikerna de senare åren variera något, beroende naturligtvis på individuella egenskaper hos den opererande. Dock tror sig kommittén ej vara långt ifrån sanningen, om man antager att det åtgår $1\frac{1}{4}$ timma per barn under det första året. För varje efterföljande år tager den s. k. renoveringen c:a $\frac{1}{2}$ timme per barn. Med kännedom om barnantalet i de resp. klasserna kan tiden sålunda uträknas.

I Karlstads folkskolor voro under det senaste läsåret i runda tal följande barn i de resp. klasserna:

Småskolan	klass 1	350
Småskolan	» 2	350
Folkskolan	» 1	345
Folkskolan	» 2	310
Folkskolan	» 3	310
Folkskolan	» 4	305

Utom förut nämnd tid måste tid anslås för en allmän mottagning för akuta fall inom hela skolan, vilken tid enligt erfarenhet kan anslås till ungefär $\frac{1}{2}$ timma dagligen.

Som resultat av alla dessa faktorer kan följande tabell uppsättas:

Första året	537 tim.	Per vecka:	(med 32 veckor på läsåret)	17 tim.
Andra »	702 »	»	»	22 »
Tredje »	864 »	»	»	27 »
Fjärde »	1,009 »	»	»	32 »
Femte »	1,154 »	»	»	36 »
Sjette »	1,296 «	»	»	40 »

Ännu återstår en utgiftspost, nämligen för materiell, slitage, tryck, tvätt o. s. v. Fixa uppgifter på denna post har ej kunnat erhållas. Antagandet att den kommer att belöpa sig på högst 1 kr. per arbetstimma torde dock delas av de flesta klinikföreståndare.

Utgifterna under resp. år kunna sammanställas sålunda:

År	Tid	Materiell	Biträde	Tandläkare	Summa
1	537	537	403	2,685	3,625
2	702	702	526	3,510	4,738
3	864	864	648	4,320	5,832
4	1,009	1,009	757	5,045	6,811
5	1,154	1,154	866	5,770	7,790
6 o. följ.	1,296	1,296	975	6,480	8,751

Ovanstående utgiftsposter äro sålunda beräknade enligt *alternativ a)*, *d. v. s. gratisbehandling för alla barn.*

Skall en avgift erläggas för behandlingen av vissa barn, torde vara enklast att en årlig avgift av visst belopp bestämmas. Man kunde även pålägga en avgift per fyllning, men kommittén har den uppfattningen, att en sådan åtgärd lätt skulle kunna förrycka arbetet genom eventuella kontroverser med hemmen o. s. v. En årlig avgift torde därför vara lämpligast. Denna får emellertid ej vara för stor, om man skall hava förhoppning om att flertalet av barnen skall

komma i åtnjutande av behandlingen. I Göteborg upptages sådan avgift, och är den där satt till 1 kr. Kommittén vill föreslå samma belopp.

Enligt alternativ b), och med som ovan anförts 70 % betalande komma sålunda kostnaderna att bliva i enlighet med nedanstående tabell:

År	Omkostnader	Avgifter	S:a utgifter
1	3,625	245	3,380
2	4,738	490	4,248
3	5,832	731	5,101
4	6,811	948	5,863
5	7,790	1,165	6,625
6 o. följ.	8,751	1,379	7,372

Det första året erforderliga anslaget torde på grund av dessa beräkningar bliva:

För *klinikuppsättningen*, engångskostnad..... kr. 2,400

För *behandlingen* ..... » 3,380

På grund av den gjorda utredningen får kommittén föreslå,
att för Karlstads folk- och småskolor inrättas en tandklinik i för ändamålet inredd, helst centralt belägen, lokal,

att engångsanslag beviljas till klinikens möblering och instrumentutrustning,

att årligt anslag beviljas till personalens (tandläkarens och biträdets) avlöning och klinikens underhåll,

att kostnadsfri tandvård beredes bevisligt medellösa lärjungar och att folk- och småskolans övriga lärjungar påföras en årlig avgift av en (1) kr., vilken avgift berättigar till tandvård vid ifrågavarande klinik,

att kliniken (förutom behandling av alla akuta fall) första året blott meddelar fullständig tandvård åt första klassen i småskolan för att sedan år efter år utvidga arbetsfältet med en årsklass, tills slutligen detta omfattar skolans samtliga lärjungar.

Karlstad den 30 januari 1917.

HUGO SEVERIN.

AND. NYGREN.

BROR A. LARSON.

HOLTER HULTMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos Hälsovårdsnämnden i Karlstad den 19 december 1917.

§ 111.

Med anledning av en hos stadsfullmäktige väckt motion, varöver hälsovårdsnämnden på sin tid yttrat sig, hade särskilda kommittéerade på fullmäktiges

uppdrag efter verkställd utredning inkommit med förslag till tandklinik för folk- och småskolebarn i staden, vilket förslag nu remmitterats även till hälsovårdsnämnden för yttrande.

Sedan förslaget, som jämte folkskolestyrelsens utlåtande cirkulerat bland nämndens medlemmar, föredragits av dess ledamot i kommittén tandläkaren A. Nygren, som därvid anmärkte att för kliniken erforderliga inventarier och instrument såväl som förbrukningsartiklar stigit i pris med nära 50 procent, sedan kommittérades beräkningar uppgjordes, beslöt hälsovårdsnämnden för sin del hemställa, att kommittérades förslag måtte vinna stadsfullmäktiges bifall samt att kliniken ställes under folkskolestyrelsens tillsyn med uppdrag för styrelsen att anskaffa lämplig lokal och antaga föreståndare för inrättningen.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
OTTO ÅGREN.

Till Drätselkammaren i Karlstad.

Med återställande av remisshandlingarna får Karlstads folkskolestyrelse härmed vördsamt överlämna förnyad utredning angående inrättande av tandklinik vid Karlstads folkskolor jämte styrelsens hemställan i ärendet.

Karlstad den 27 april 1928.

Å Karlstads folkskolestyrelsens vägnar:

ANDERS LÖFBERG.

Ordförande.

Axel Rydberg.

Till Folkskolestyrelsen i Karlstad.

Sedan folkskolestyrelsens byggnads- och ekonominämnd vid sammanträde den 23 november 1925 hos drätselkammaren hemställt om att erhålla det av folkskolestyrelsen den 11 april 1922 godkända och till drätselkammaren överlämnade förslaget angående inrättande av tandklinik vid stadens folkskolor till sig återremitterat i och för omräkning av i samma förslag lämnade ekonomiska uppgifter ävensom för utredning om anskaffande av annan tandkliniklokal än den, som folkskolestyrelsen förut föreslagit, hade styrelsen vid sammanträde den 4 januari 1926 uppdragit åt undertecknade kommittéerade att verkställa den åsyftade utredningen.

Att kommittéerade först nu framlägga denna nya överarbetning av det till stadsfullmäktige den 13 april 1922 ingivna förslaget är beroende av, att kommittén icke förrän nu sett sig någon möjlighet att erhålla lämpliga lokaler för den planerade tandklinik. Hemställen har av folkskolestyrelsen den 27 sept. 1927 till drätselkammaren visserligen blivit gjord om rätt för styrelsen att få disponera nedre våningen av Gamla komministergården för att därstädes inreda folkskoleexpeditions- och skoltandkliniklokalerna jämte lokal för läkareundersökning av vid stadens folkskolor undervisade barn, men innan denna framställning blivit av drätselkammaren behandlad har stadsfullmäktige vid sammanträde den 19 innevarande april beslutat, dels att för stadsbiblioteket upplåta läroverksrektorns förutvarande bostadsvåning i fastigheten Kungsgatan N:o 1 med undantag av de å en av stadsarkitekten uppgjord och den 28 mars 1928 dagtecknad ritning med N:r 19, 20 21 och 25—26 betecknade rum samt dels att bemyndiga drätselkammaren att för det stadens ändamål, som kan befinnas lämpligt, upplåta icke disponerade utrymmen inom ifrågavarande fastighet. Då de å stadsarkitektens ovannämnda ritning med N:o 19, 20, 21 och 25—26 betecknade rummen enligt kommitténs mening synnerligen väl lämpa sig för inredning till såväl tandkliniklokaler som ett för läkareundersökning av skolbarnen synnerligt nödvändigt läkarerum, utan vilket en effektiv läkarevård av skolbarnen icke kan komma till stånd, har kommittéerade velat förorda att nämnda lokalutrymme upplåtas för i ifrågavarande ändamål.

Vad angår den egentliga klinikbehandlingen (löner och materialkostnader), som givetvis kommer att kräva den största kostnaden, ha kommittéerade icke kunnat frångå de principer och det förfaringssätt, som framförts i kommittéerades förslag av den 8 april 1922, utan har utredningen nu helt inriktats på att få till stånd en beaktning på tidsåtgång och kostnader för en fullständig och effektiv behandling av samtliga de i Karlstads folkskolor och folkskolors högre avdelning innevarande läsår undervisade barn. För ändamålet har en kommitténs ledamot gjort förfrågan vid Göteborgs och Stockholms tandklinik och därvid erfarit, att den tid, som i medeltal kan anses åtgå för behandling av varje barn, utgör:

	i Göteborg	i Stockholm
i 1:sta klassen	1 tim. 12 min.	1 tim. 30 min.
i 2:dra »	33 »	40 »
i 3:dje och följ. klasser	30 »	30 »

Med hänsyn härtill vill kommittén uppskatta tidsåtgången för varje barns behandling vid stadens blivande skoltandklinik till 1 tim. och 20 min. för barn

ur 1:sta årsklassen, 35 min. för barn ur 2:dra årsklassen och 30 min. för barn ur 3:dje och följande klasser.

I Karlstads folkskolor finnas för närvarande följande antal barn inom resp. klasser:

Klass 1	335,	Klass 2	264,	Klass 3	261,
» 4	256,	» 5	226,	» 6	241,
» 7	61,	» 8	22,	Hjälpklass . . .	21.

Med tillämpning av ovan nämnda beräkningsgrund skulle tidsåtgången för behandlingen bli:

1:sta året	446 tim.	eller	14 tim.	i veckan	(räknat efter 32 arbetsveckor)
2:dra »	600 »	»	19 »	»	»
3:dje »	730 »	»	23 »	»	»
4:de »	858 »	»	27 »	»	»
5:te »	971 »	»	30 »	»	»
6:te »	1,091 »	»	34 »	»	»
7:de »	1,143 »	»	36 »	»	»

Under sjunde året skulle sjunde och åttonde årsklasserna samt hjälpklasserna tillkomma, varefter behandlingen skulle anses vara fullt genomförd inom alla skolans klasser.

Tandläkarens arvode och övriga förmåner torde kunna fastställas i överensstämmelse med bifogade av Sveriges Skoltandläkareförening fastställda »Anställningsvillkor för Sveriges Skoltandläkare». (Bil.) I enlighet härmed skulle tandläkarens arvode beräknas efter 10: — kr. pr timme, intill dess han skulle kunna uppföras på ordinarie lönestat, vilket borde kunna ske, när behandlingen kräver en tid av minst 18 tjänstgöringstimmar pr vecka, d. v. s. redan 2:dra året av klinikens verksamhet. Därefter borde lönen succesivt ökas, till dess behandlingen blir fullt genomförd inom hela skolan, då tandläkarens årslön sålunda komme att för 36 veckotimmars tjänstgöring under 32 veckor uppgå till 8,600: — kronor.

Såsom avlöning åt det å skoltandkliniken anställda biträdet vill kommittén förorda en årslön av 900: — kronor under klinikens första verksamhetsår, varefter samma lön borde undergå en efter omständigheterna avpassad ökning till 1,900: — kronor efter fullt genomförd klinikbehandling. Å nämnda lönebelopp böra dock icke dyrtidstillägg utgå.

I enlighet med vad ovan sagts och jämfört med av kommittén förut tillämpade beräkningsgrunder skulle utgifterna under klinikens första verksamhetsår och efter successiv ökning till det 7:de året, då behandlingen skulle vara fullt genomförd, uppgå till följande belopp;

År	Tid	Tandl. arode	Bitr. arvode	Materiell	Summa
1	446	4,460: —	900: —	669: —	6,029: —
7	1,143	8,600: —	1,900: —	1,715: —	12,215: —

Ovanstående utgifter äro beräknade för avgiftsfri behandling av alla i folkskolan nu undervisade barn. Kommittén vill emellertid vidhålla sin förut uttalade mening att en avgift av 3: — kronor pr tandfyllnad bör av de behandlade barnen erläggas. I enlighet med den i förra utredningen tillämpade beräkningen angående frekvensen av skolbarnens tandskador bör, under förutsättning att den föreslagna tandfyllningsavgiften erlägges, kostnaderna för klinikens verksamhet under första året kunna nedbringas med 2,010: — kr. och efter fullt genomförd klinikbehandling med 6,066: — kr., vadan de sämmanlagda utgifterna för skoltandklinikerna under första året komne att uppgå till 4,019: — kr. samt efter fullt genomförd tandvård för stadens alla folkskolebarn till i runt tal en årlig utgift av 6,149: — kr.

Då det emellertid finnes anledning att antaga, att en del av de behandlade barnen icke äro i stånd att betala den föreslagna avgiften för varje tandfyllning, och då befrielse från betalningsskyldighet i detta avseende bör lämnas de barn — i runt tal omkring 20 % av hela barnantalet — som nu erhålla fri skolmateriell, så kan den totala utgiften för klinikverksamheten härigenom beräknas bli ökad med 402: — kronor under verksamhetens första år och med 1,213: — varje år, sedan behandlingen fullt genomförts. Genom denna minskning av de erlagda avgifterna skulle tandklinikens totalutgifter därför kunna beräknas till 4,421: — kr. under första året och till 7,362: — kr. efter fullt genomförd tandvård i folkskolans alla klasser.

För uppsättning av tandklinikens instrumentarium inklusive för klinikens verksamhet erforderliga förbrukningsartiklar hade i den föregående utredningen beräknats en summa av 2,769: 90 kr. Nu infordrad ny prisuppgift har emellertid givit vid handen att kostnaderna för sagda instrument något stigit, varföre kommittéerade anse att för berörda ändamål kommer att erfordras ett belopp av i runt tal 3,075: — kr. Kommittén vill dock i detta sammanhang erinra om att folkskolestyrelsen för anskaffning av tandklinikens instrumentuppsättning förfogar över en genom privat initiativ tillkommen donation å 2,000: — kr. Bortsett från å nämnda donation upplupen ränta skulle för klinikens uppsättning ytterligare erfordras 1,075: — kr.

Det under tandklinikens första verksamhetsår erforderliga anslaget torde på grund av ovanförda beräkningar bliva:

För klinikuppsättningen (engångskostnad)	1,075; —
» behandlingen	4,421: —
	Summa Kronor 5,496: —

På grund av den gjorda utredningen får kommittén föreslå:

att för inrättande av tandklinik och läkarerum för Karlstads folkskolor till folkskolestyrelsen upplåtas de inom gamla rektorsbostaden i fastigheten Kungsgatan N:o 1 befintliga och å stadsarkitekteris ovannämnda ritning med N:o 19, 20, 21 och 25—26 betecknade rummen;

att nämnda lokaler iordningställas för det föreslagna ändamålet;

att engångsanslag beviljas till klinikens möblering och instrumentutrustning;

att årligt anslag beviljas till personalens (tandläkarens och biträdets) avlöning och klinikens underhåll,

att tandvård beredes samtliga vid folkskolorna undervisade barn mot en avgift av 3 kr. pr tandfyllning samt att övrig behandling blir kostnadsfri;

att kliniken (förutom behandling av alla akuta fall) första året blott meddelar fullständig tandvård åt första klassen i småskolan för att sedan år efter år utvidga arbetsfältet med en årsklass, tills slutligen detta omfattar skolans samtliga lärjungar.

Slutligen kan kommittén icke underlåta att framhålla önskvärdheten och nödvändigheten av att tandklinik snarast möjligt blir inrättad vid stadens folkskolor. Sedan motion, dagtecknad den 18 december 1913, i ärendet till stadsfullmäktige inlämnats ha för frågans snara lösning trenne omfattande utredningar blivit verkställda. Av den senaste tillgängliga förteckningen av år 1923 över inom landet förefintliga skoltandkliniker framgår, att ett 60-tal av landets större städer redan ha infört skoltandvård, och många skoltandkliniker ha efter sagda år nyinrättats, varföre det nu är sörjt för folkskolebarnens tandvård i Värmlands samtliga städer med undantag av Karlstad, och då folkskolan från och med nästa läsår är att betrakta som allmän grundskola i hela landet kan den sociala omvårdnad, som en skoltandklinik avser att utöva, nu icke längre skjutas åt sidan.

Karlstad den 20 april 1928.

REINH. TERNQVIST.

JOHAN WÄSTLUND.

ERIK GEDDA.

HOLTER HULTMAN.

AXEL RYDBORG.

Rätt avskrivet betygar:

AXEL RYDBORG.

Anställningsvillkor för Sveriges skoltandläkare fastställda av Sveriges Skoltandläkareförening.

§ 1.

Skoltandläkares löneförmåner, vari inbegripas fast lön, dyrtidstillägg samt tillfällig löneförbättring, beräknas enligt nedanstående tabell:

Timlön	Å r s l ö n						
	Extra lönestat			Ordinarie lönestat			
1 t. kr. 10:—	Anställn. med lägre tjänstg.-tid än 18			—	—	—	
2 t. > 20:—	tr pr läsvecka honoreras pr timma.			—	—	—	
o. s. v.	18 trs	tjänstg.	pr läsv. kr.	5,200:—	18 trs	tjänstg. pr läsv. kr.	4,400:—
	24 >	>	>	6,800:—	24 >	>	5,800:—
	30 >	>	>	8,400:—	30 >	>	7,200:—
	36 >	>	>	10,000:—	36 >	>	8,600:—
	42 >	>	>	11,600:—	42 >	>	10,000:—

Till dessa löneförmåner må å platser med särskilt dyra levnadsomkostnader s. k. dyrtidstillägg utgå enligt Socialstyrelsens beräkningsgrunder.

§ 2.

Ålderstillägg, pension och sjukersättning utgå för skoltandläkare på stat enligt bestämmelser, som gälla för vederbörande kommuners övriga befattningshavare.

§ 3.

Övertidsarbete och extra arbete betalas enligt bestämmelserna för anställning mot timlön.

§ 4.

Är behandlingen förlagd till skoltandläkarens privata mottagningslokal, utgår en extra avgift av minst tre kronor pr timma som ersättning för lokal, biträde, utensilier m. m.

§ 5.

Är bland en kommuns skoltandläkare cheftandläkare eller förste tandläkare utsedd, skall för denna tjänst särskild lön utgå.

§ 6.

Skoltandläkaretjänster skola kungöras lediga i dags- och fackpressen.

§ 7.

Tandläkare vid kommunal skoltandklinik bör anställas av kommunen efter hörande av sakkunniga inom skoltandvården.

Rätt avskrivet betygar:

AXEL RYDBORG.

*Utdrag ur protokoll vid sammanträde hos
Karlstads folkskolestyrelse den 24 april 1928.*

§ 30.

Vid sammanträde den 23 november 1925 hade folkskolestyrelsens byggnads- och ekonominämnd beslutat att hos drätselkammaren hemställa om att erhålla det av folkskolestyrelsen den 11 april 1922 godkända och till drätselkammaren överlämnade förslaget angående inrättande av tandklinik vid stadens folkskolor till sig återremitterat i och för omräkning av i förslaget lämnade ekonomiska uppgifter, ävensom för utredning om anskaffande av annan tandkliniklokal än den styrelsen vid samma tillfälle föreslagit. I anledning härav hade folkskolestyrelsen, som, sedan denna fråga nu åter av byggnads- och ekonominämnden blivit väckt, velat föranstalta om dess vidare utredning, vid sammanträde den 4 januari 1926 beslutat att för detta ändamål tillsätta en kommitté. Till ledamöter i samma kommitté hade utsetts Fabrikören R. Ternqvist, Tandläkaren H. Hultman, Byggmästaren J. Wästlund, Doktorn E. Gedda och Folkskolinspektören A. Rydborg. Från nämnda kommitté hade nu till folkskolestyrelsen följande utredning inkommit: (Bil.). Folkskolestyrelsen beslöt nu enhälligt, dels att tillstyrka vad kommitterade i ärendet nu föreslagit och dels att hos stadsfullmäktige därutöver hemställa om, att hela den av kommitterade beräknade kostnaden för klinikuppsättningen samt hälften av utgiften för klinikkens verksamhet under första året, eller tillsammans kronor 3,285:50, må beviljas under innevarande år, samt att klinikbehandlingen må taga sin början under höstterminen 1928.

Som ovan.

In fidem:

AXEL RYDBORG.

Justerat å folkskoleexpeditionen fred. den 27 april 1928 kl. 5,30 e. m.

ANDERS LÖFBERG.

NILS BJÖRKMAN. JOHAN WÄSTLUND.

Rätt utdraget betygar:

AXEL RYDBORG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 26 november 1928.

§ 897.

I anledning av en utav Herr Reinh. Ternqvist hos stadsfullmäktige väckt, den 18 september 1913 dagtecknad motion om utredning angående möjligheten för inrättande av en tandklinik vid Karlstads folk- och småskolor m. m. hade i enlighet med fullmäktiges beslut den 16 december 1915 uppdragits åt en kommitté, bestående av Herrar Hugo Severin, And. Nygren, Bror A. Larson och Holter Hultman att verkställa den ifrågasatta utredningen samt till fullmäktige inkomma med utlåtande i ärendet.

Sedan detta utlåtande, dagtecknat den 30 januari 1917, inkommit till fullmäktige, hade vid sammanträde den 15 nästpåföljande februari fullmäktige, remitterat detsamma för avgivande av yttranden till folkskolestyrelsen, hälsovårdsnämnden, drätselkammaren och beredningsutskottet.

Efter det yttranden till kammaren inkommit från förstnämnda två delegationer, hade kammaren den 30 december 1921, i anledning av inträdda förändrade förhållanden, hos folkskolestyrelsen hemställt om förnyat yttrande i vissa angivna hänseenden. Folkskolestyrelsen avgav sedermera den 13 april 1922 nytt förslag i ärendet. Frågan, särskilt i vad den rörde lokaler för blivande klinik, diskuterades därefter vid upprepade tillfällen inom kammaren, som den 19 januari 1925 beslöt tillsvidare bordlägga densamma, närmast i anledning av riksdagens skrivelse år 1924 till Konungen med begäran em utredning, på vad sätt en för hela vårt folk lämpad och för rimlig kostnad tillgänglig tandvård må kunna åstadkommas.

Folkskolestyrelsen hemställde sedermera den 23 november 1925 att få till sig återremitterat det av styrelsen den 13 april 1922 antagna, här ovan berörda förslag angående tandklinik i och för omräkning av i förslaget lämnade ekonomiska uppgifter ävensom för ny utredning angående lokal för kliniken, vilken styrelsen tidigare avsett skulle jämte mottagningslokal för skolläkaren, anordnas i Herrhagsskolan.

Styrelsen, som enligt dess protokoll den 27 september 1927 ifrågasatt, huruvida lokaler för kliniken kunde beredas i gamla komministergården, hade därefter inkommit med en den 20 april 1928 dagtecknad, av Herrar Reinh. Ternqvist, Erik Gedda, Johan Wästlund, Holter Hultman och Axel Rydborg efter styrelsens uppdrag verkställd förnyad utredning i ärendet, däri bland annat föreslagits, att tandkliniken ävensom ett för läkareundersökning av skolbarnen nödvändigt rum skulle inrymmas i fastigheten Kungsgatan N:o 1.

Över denna utredning, i vad den berörde anställnings- och löneförhållanden, har kammaren infordrat yttrande från lönenämnden, som förklarar sig intet hava att därutinnan erinra.

Vid beslut den 19 april 1928 om upplåtelse till stadsbiblioteket av rektors förutvarande bostadsvåning i fastigheten Kungsgatan N:o 1, med undantag av de rum, som betecknats N:o 19, 20, 21 och 25-26 å en av stadsarkitekten den 28 mars 1928 dagtecknad ritning, hava stadsfullmäktige bemyndigat drätselkammaren att för det stadens ändamål, som kan befinnas lämpligt, upplåta bland annat dessa rum, vilka kammaren i samband med iordningsställandet av stadsbibliotekets lokaler och med användandet av tillgängligt anslag sedermera låtit iordningsställa; och beslöts nu att för den planerade tandkliniken upplåta rummen N:o 19, 20 och 25—26 samt för läkareundersökning av skolbarn rum N:o 21, allt mot en årlig hyra av 1,000 kronor, inklusive uppvärmning och vatten.

Kammaren, som på de i ärendet andragna skälen funnit, att för skoltandvårdens rationella ordnande en tandklinik borde inrättas, ville ansluta sig till det av folkskolestyrelsen och dess kommitterade nu framlagda förslag och beslöt fördenskull hemställa, det stadsfullmäktige måtte besluta,

att en skoltandklinik skall från och med år 1929 inrättas vid stadens folkskolor;

att tandvård därvid skall beredas samtliga vid folkskolorna undervisade barn mot en avgift av 3 kronor för varje tandfyllning, men att övrig behandling skall vara kostnadsfri;

att kliniken, förutom behandling av alla akuta fall, första året skall meddela fullständig tandvård åt första klassen i småskolan för att sedan år efter år utvidga arbetsfältet med en årsklass, till's slutligen detta omfattar små- och folkskolans samtliga lärjungar;

att bevilja anslag *dels* till klinikens möblering och instrumentutrustning å 1,075 kronor, *dels ock* till dess verksamhet under år 1929 å 4,421 kronor med bestämmelse, att ifrågavarande båda anslag, tillhopa 5,496 kronor, skola i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering; samt

att det skall tillkomma folkskolestyrelsen att ej mindre vidtaga erforderliga åtgärder för klinikens trädande i verksamhet än även hava inseende över densamma och dess ekonomiska angelägenheter.

Som ovan.

In fidem
SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 december 1928.

§ 152.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att avgiva yttrande över Herr Ternqvists motion om utredning angående inrättande av en tandklinik vid Karlstads folk- och småskolor m. m.

Efter det utredning i detta ärende först verkstälts av en för ändamålet tillsatt särskild kommitté, hade folkskolestyrelsen, hälsovårdsnämnden och drätselkammaren däröver avgivit infordrade utlåtanden.

Efter tagen del av handlingarna beslöt utskottet hemställa,
att stadsfullmäktige måtte bifalla vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Karlstads Gymnastikförenings av Herr Severin som motion upptagna framställning angående anslag till föreningens verksamhet under år 1929.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Karlstads Gymnastikförening får härmed vördsamt anhålla om ett anslag för verksamheten under år 1929 av 700:— kronor.

Föreningen, som de första åren av sin verksamhet åtnjöt ett anslag av 500:— kronor per år, har under de båda sista åren fått detta nedsatt till 300:— kronor, oaktat föreningens verksamhet under dessa år ökats från att år 1926 omfatta 2 manliga och 6 kvinnliga avdelningar med 173 gymnaster till 3 manliga och 8 kvinnliga med 240 gymnaster år 1928.

Antalet övningsbesök har ökats från 6,486 under läsåret 1926—27 till något över 9,000 under läsåret 1927—28, en ganska vacker ökning på 2 år.

Föreningen har under 1928 utvidgat sitt program till att omfatta även andra sidor av fysisk fostran än blott de gymnastiska övningarna. Så ha t. ex. föredrag i förening med gymnastikfilmer eller propagandauppvisningar hållits för industrianställda samt för allmänheten, belysande gymnastikens nytta och betydelse.

Föredrag om personlig hygien och samaritvård ha på föreningens uppdrag av läkare hållits för allmänheten, och åhördes t. ex. ett dylikt för kvinnor av en publik på omkring 400 personer.

Under juni månad d. å. har föreningen anordnat ett friluftsläger för industriarbeterskor under deras semester, och då detta livligt uppskattades, kommer föreningen även under år 1929 söka få ett dylikt till stånd.

De stora utgifter föreningen måst ikläda sig i form av lokalhyror och ersättning för städning å H. Allm. Läroverket, Seminariet, Flickskolan, Herrhagsskolan och Regementet har under sista läsåret i likhet med föregående föreningen kunnat gå i land med endast tack vare att de fackutbildade ledarnas arvoden i stället för att utgå med beslutade 4:— kr. per lektion nedsatts i en del fall ända till omkring 1:— krona. De icke fackutbildade ledarna ha icke åtnjutit någon som helst ersättning för sitt arbete, liksom ej heller läkaren för föredragen och samaritkursen.

Skulle föreningens begäran ej kunna bifallas, ser sig föreningen nödsakad att nedlägga flere avdelningar, och då i första hand de, vilka ej utan det kommunala anslaget kunna bära sig, då det ej är möjligt att genom dem öka föreningens inkomster vare sig genom höjda avgifter eller uppvisningar, nämligen den för industriarbeterskor samt de för ynglingar och flickor under 16 år, vilka lämnat skolan. Detta skulle dock enligt styrelsens mening vara till stor skada, då gymnastiken för de förstnämnda är av synnerligen stor betydelse som en hälsosam motvikt mot deras stillasittande och oftast ganska ensidiga arbete samt för de senare genom att åtminstone ett par kvällar i veckan skänka dem en sund och roande kroppsövning i stället för andra nöjen av ofta tvivelaktigt värde.

Då i en stad av Karlstads storlek möjlighet bör finnas för en var att delta i gymnastik i en avdelning, som passar hans ålder och färdighet, och då nu inom Karlstads Gymnastikförening denna möjlighet förefinnes, om nuvarande organisation kan upprätthållas, är det styrelsens livliga förhoppning, att stadsfullmäktige måtte genom att bevilja det begärda anslaget vara den behjälplig att vidmakthålla och än ytterligare stegra det intresse för gymnastik och annan fysisk fostran, som redan förefinnes i vår stad, och vilket föreningen satt som sitt mål att föra framåt.

Som jämförelse med förhållandena på andra orter kan nämnas att Arvika Gymnastikförening med 2 manliga och 1 kvinnlig avdelning för året åtnjuter

ett kommunalt anslag å 500: — kronor och Kristinehamns Gymnastiksällskap med en manlig och en kvinnlig avdelning ett å 300: — kronor.

Utdrag ur föreningens räkenskaper bifogas.

Karlstad den 7 november 1928.

För Karlstads Gymnastikförening:

B. RHODIN.

Kapten. Gymn.-dir.

Ordförande.

ERIK GEDDA.

Leg. läkare.

Styrelseledamot.

ELSA HELLGREN.

Gymn.-dir.

Sekreterare.

Karlstads Gymnastikförenings ställning pr ^{30/6} 1928.

Inkomster:

Kassabehållning från 1927	19: 42
Anslag från stadsfullmäktige	300: —
Terminsavgifter	622: -
Lån av Värmlands Gymnastikförbund	75: —
Diverse inkomster	4: 50
	Kr. 1,020: 92

Utgifter:

Annonser och trycksaker	85: 09
Porton, tel.-kostn. m. m.	12: 35
Gymnastiksalar: städning	70: —
» värme och ljus	273: 40
Ledarearvoden (till 4 ledare)	544: —
Kassabehållning	36: 08
	Kr. 1,020: 92

Karlstad den 8 nov. 1928.

HJ. NORDSTRÖM.

Föreningens kassör.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 26 november 1928.

Reg.-n:r 244.

§ 875.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över en av herr Severin såsom motion upptagen framställning från Karlstads

Gymnastikförening om anslag å 700 kronor till dess verksamhet under år 1929.

Efter antecknande av att anslag till föreningen tidigare utgått med 500 kronor om året, men att anslaget nedsatts till 300 kronor för vardera av åren 1927 och 1928, beslöt kammaren, som ansåg föreningens verksamhet gagnelig, hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige måtte för år 1929 bevilja Karlstads Gymnastikförening, under villkor att föreningens verksamhet uppehålles i minst samma omfattning som hittills, ett anslag av 500 kronor med bestämmelse, att anslaget skall, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 december 1928.

§ 153.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över Karlstads Gymnastikförenings av Herr Severin som motion upptagna framställning angående anslag till föreningens verksamhet under år 1929.

Häröver hade drätselkammaren avgivit infordrat utlåtande; och beslöt utskottet hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren i ärendet föreslagit.

Som ovan.

In fidem;

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning angående efterskänkande av stadsutskylder, påförda avlidne bokhållaren Josef Park.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 26 november 1928.

§ 876.

Angående efterskänkande av stadsutskylder hade från avlidne bokhållaren Josef Parks änka, Alwa Park, inkommit en så lydande ansökan:

»Till Drätselkammaren i Karlstad.

Med stöd av bifogade protokollsutdrag från särskilda prövningsnämnden i Värmlands län får jag härmed vördsamt anhålla om befrielse från mig påförd kommunalskatt för år 1927.

Karlstad den 21 nov. 1928.

ALWA PARK».

Härvid fanns fogat dels hos rådhusrätten inregistrerad bouppteckning efter den avlidne, utvisande att han efterlämnat tre minderåriga barn och att brist i boet förefunnes till ett belopp av 9,781 kronor 12 öre, dels utdrag av särskilda prövningsnämndens protokoll den 19 september 1928, § 696, varav inhämtades, att nämnden medgivit sterbhuset befrielse från den inkomst- och förmögenhetsskatt samt bevillning, som eljest skolat utgå på grund av bokhållaren Park påförd taxering år 1927.

Det antecknades, att de utskylder, ansökningsen avsåge, uppginge till 357 kronor 1 öre, som kvarstode oguldna.

Kammaren ansåg skäligt, att sterbhuset i avseende å stadsutskylder finge åtnjuta samma förmån som beträffande kronoutskylderna, och beslöt för den skull hemställa,

att stadsfullmäktige måtte efterskänka ifrågakvarande oguldna utskylder, 357 kronor 1 öre.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 december 1928.

§ 154.

Med tillstyrkande av en av drätselkammaren gjord framställning angående efterskänkande av stadsutskylder, påförda avlidne bokhållaren Josef Park, beslöt utskottet, som uppå remiss hade att yttra sig i ärendet, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla framställningen.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

**Konungens Befallningshavandes i länet skrivelse med infor-
drande över Stockholms stadsfullmäktiges underdåniga framställning an-
gående bland annat revision av gällande lagbestämmelser om tomträtt.**

Till ordföranden hos stadsfullmäktige i Karlstad.

Med överlämnande av Stockholms stadsfullmäktiges i avskrift bifogade underdåniga framställning angående bland annat revision av gällande lagbestämmelser om tomträtt jämte därvid fogade Stockholms stadskollegii utlåtanden och memorial n:o 7 år 1925 och n:o 347 år 1927 får, jämlikt föreskrift i nådig remiss den 10 innevarande oktober, Konungens Befallningshavande härigenom anmoda Eder att i berörda avseende över framställningen inhämta stadsfullmäktiges yttrande samt därmed jämte remisshandlingarna före den 31 nästkommande december hit inkomma.

Karlstad i landskansliet den 18 oktober 1928.

ABR. UNGER.

Elias Stenius.

Till Konungen.

Överståthållareämbetet får härmed överlämna Stockholms stadsfullmäktiges bilagda underdåniga framställning rörande ändring i gällande lagbestämmelser om tomträtt med mera.

Underdånigst
VILHELM TAMM.

Knut Eriksson.

Stockholm i Överståthållareämbetets Kansli den 29 december 1927.

Till Konungen.

På skäl, som finnas anförda i stadskollegiets här bilagda utlåtande n:r 347 för i år, få Stockholms stadsfullmäktige härmed göra framställning:
dels om sådan revision av gällande lagbestämmelser om tomträtt, att
a) företrädesrätten till ny upplåtelse (optionsrätten) lagfästes,
b) förbud mot tomträttens förverkande blir lagligen gällande,
c) obligatorisk inskrivning av tomträtten påbjudes,
d) intecknings ställning vid förnyelse av tomträttsavtal förtydligas, samt
e) hyreskontrakt i tomträtt klart säkerställes vid tomträttens försäljning,
dels om vidtagande av åtgärder för att kredit mot inteckning i tomträtt

må kunna lagligen beviljas av de statens verk och inrättningar, som förfoga över fonder, av statens egna understödsfonder samt av sådana enskilda inrättningar och kassor, som hava av Eders Kungl. Maj:t fastställda reglementen.

Stockholm den 12 december 1927.

På stadsfullmäktiges vägnar,

Underdånigst:

KNUT A. TENGDAHL.

Erik Hildebrand.

Rätt avskrivet, betygar:

RAGNAR KIH LGREN.

Utdrag av protokoll, hållet hos byggnadsnämnden i Karlstad den 21 november 1928.

§ 226.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade byggnadsnämnden att avgiva yttrande i anledning av en av Stockholms stadsfullmäktige hos Kungl. Maj:t gjord framställning angående bland annat revision av gällande lagbestämmelser om tomträtt.

Det skulle här till en början antecknas, att i Karlstad förekommit sammanlagt tolv tomträttsupplåtelser, samtliga under åren 1912—1914. Någon efterfrågan på tomter under denna upplåtelseform hade ej efter denna tid sports, antagligen av det helt naturliga skäl, att tomtpiserna här i staden, jämförda med storstädernas, äro så låga, att egnahemsbyggarna ej finna någon anledning att söka spara in den relativt obetydliga del av kostnaden för det egna hemmet, som förvärvet av äganderätten till tomten representerar.

Då i enlighet med vad sålunda anförts ifrågavarande upplåtelseform synes sakna större intresse för Karlstads stads vidkommande och då, med hänsyn till den ringa omfattning, vari densamma här förekommit, ej tillräcklig erfarenhet vunnits för bedömande av behovet av en revision av tomträttslagstiftningen, fann byggnadsnämnden sig böra hemställa:

att stadsfullmäktige måtte förklara sig icke vilja i ärendet avgiva något yttrande.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 4 december 1928.

§ 900.

Uppå remiss hade kammaren att avgiva yttrande över Stockholms stadsfullmäktiges underdåniga framställning angående bland annat revision av gällande lagbestämmelser om tomträtt.

Ehuru, såsom byggnadsnämnden anført, tomträttsupplåtelser här i staden förekommit endast i mindre omfattning och erfarenheten på området följaktligen vore ringa, syntes det dock kammaren att den ifrågasatta revisionen vore gagnelig med hänsyn till tomträttsinstitutets ändamål och fortsatta utveckling, varför kammaren beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte förklara sig icke hava något att erinra mot bifall till den i förevarande hänseende gjorda framställningen.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 december 1928.

§ 155.

Sedan Konungens Befallningshavande i länet genom magistraten infortrat stadsfullmäktiges yttrande över Stockholms stadsfullmäktiges underdåniga framställning angående, bland annat, revision av gällande lagbestämmelser om tomträtt, hade uppå remiss byggnadsnämnden och drätselkammaren avgivit infortrade utlåtanden i ärendet; och beslöt beredningsutskottet, som nu hade att däröver yttra sig, hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren föreslagit.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Drätselkammarens framställning om anslag för utdragande av vattenledning till kvarteret Passet.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 4 december 1928.

§ 901.

Som spekulanter anmält sig å industritomter inom kvarteret Passet vid Lambergstjärn men fordrat vattenlednings framdragande till kvarteret för att köp skall komma till stånd, hade byggnadschefen rörande denna anläggnings utförande på anmodan uppgjort kostnadsberäkning, slutande å 3,500: — kronor; och beslöt kammaren hos stadsfullmäktige hemställa,

att fullmäktige för framdragande av vattenledning till kvarteret Passet måtte anvisa ett anslag å 3,500: — kronor, att, i den mån tillgängliga medel ej därtill lämna tillgång, bestridas genom uttaxering.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Kostnadsberäkning för framdragande av vattenledning till kvarteret Passet vid Lambergstjärnet.

70 lm. 6" vattenrör à 9: —	630: —
1 st. 6" avstängningsventil à 150: —	150: —
1 st. brandpost à 150: —	150: —
70 lm. läggning jämte omkostnader för skarvning à 2: —	140: —
70 lm. schaktning, spåntning och återfyllning à 20: —	1,400: —
25 lm. betongrör som skydd under järnvägen à 10: —	250: —
Stämplingar och anordningar för passagen under järnvägen	400: —
Diverse och oförutsett	380: —
	Kronor 3,500: —

Karlstad den 1 december 1928.

Karlstads stadsbyggnadskontor:

ERIK BJÖRKMAN.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 december 1928.

§ 156.

Beredningsutskottet, som uppå remiss hade att yttra sig över drätselkammarens framställning om anslag för utdragande av vattenledning till kvarteret Passet, beslöt hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla framställningen.

Som ovan.

In fidem:

ELIAS STENIUS.

Nykerhetsnämndens framställning angående fördelning av för år 1929 till nykterhetens främjande anslagna medel m. m.

Utdrag av protokoll, hållet hos nykterhetsnämnden i Karlstad den 26 oktober 1928.

§ 511.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över en från föreningen Vita Bandet inkommen, av vederbörlig årsberättelse åtföljd ansökan om anslag för år 1929.

Till nykterhetsnämnden hade från Karlstads nykterhetssällskaps ungdomsavdelningar inkommit liknande, till stadsfullmäktige ställd ansökan om anslag.

För båda dessa ändamål hade anslag förut beviljats med 300 kronor för vardera; och beslöt nykterhetsnämnden, då inga ändrade förhållanden inträtt, förklara sig ej hava något att erinra mot bifall till ansökningarna, beträffande Vita Bandets ansökan dock med uttalande av det önskemål, att, därest ansökan om anslag göres jämväl nästa år, densamma åtföljes av en fullständigare tablå över föreningens ställning än den nu företedda.

I detta sammanhang beslöt nykterhetsnämnden även hemställa om anslag för nykterhetsnämndens egen verksamhet, och fann nämnden sig för detta ändamål böra, med erinran att vid det kommande årsskiftet fyra alkoholister beräknades vara på nämndens framställning intagna å vårdanstalt, framlägga följande statförslag:

»Förslag till utgifts- och inkomststat för nykterhetsnämnden 1929.

Utgifter:

till Vita Bandet.....	300: —
„ Nykterhetssällskapens ungdomsavdelningar	300: —
„ sekreterarearvode	300: —
„ arvode åt ombudsmannen	900: —
„ vårdkostnad för alkoholister	1,500: —
„ utrustning åt utskrivna	250: —
„ läkararvode, trycksaker och diverse.....	200: —
	<hr/>
	S:ma Kr. 3,750: —

Inkomster:

Beräknat statsunderstöd .....

	250: —
--	--------

Att fyllas genom anslag:

till nykterhetsnämnden:

ordinarie	2,000: —
extra	900: —
till Vita Bandet	300: —
„ Nykterhetssällskapens ungdomsavdelningar	300: —

S:a Kr. 3,750: —

Sedan antecknats, att de till nykterhetsnämndens befrämjande anslagna tillgängliga medlen uppginge till ett belopp av 1,225 kronor 25 öre, beslöt nykterhetsnämnden ingå till stadsfullmäktige med hemställen:

att stadsfullmäktige måtte anvisa de sålunda begärda anslagen för år 1929 å tillhoppa 3,500 kronor, beträffande anslaget till nykterhetssällskapens ungdomsavdelningar att gå till fördelning enligt förut fastställda grunder, ävensom bestämma, att av anslagsbeloppet 1,225 kronor 25 öre skall utgå av de till nykterhetens befrämjande anslagna medel och återstående belopp 2,274 kronor 75 öre täckas genom uttaxering.

Som ovan.

In fidem:
GUSTAF E. BERG.

Till Nykterhetsnämnden i Karlstad.

En till stadsfullmäktige ställd ansökan om fortsatt anslag till nykterhetsföreningarnes i staden ungdomsavdelningar, följd av redogörelse över arbetet

och ekonomisk tablå för år 1927, överlämnas härmed och utbedja vi oss värdsamt Nykterhetsnämndens välvilliga rekommendation.

Karlstad den 1 okt. 1928.

Enl. uppdrag:
ERNST STRANDMAN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Samtidigt härmed överlämnas redogörelse för arbetet under år 1927 inom Karlstads nykterhetsföreningars ungdomsavdelningar jämte ekonomisk tablå och anhålles värdsamt om fortsatt anslag till verksamheten.

Karlstad den 1 okt. 1928.

Enl. uppdrag:
ERNST STRANDMAN.

Redogörelse för arbetet inom nykterhetsföreningarnes ungdomsavdelningar under år 1927.

Ungdomslogen n:o 3 "Dygdens Sköldborg" av I. O. G. T. har även under år 1927 hållit sina möten i Haga ordenshus, där logen "Tingvalla" hyresfritt upplåtit lokal med värme och belysning. 30 arbetsmöten ha hållits enligt vanligt program med läsning, sång, nykterhetslektioner och samtal. Tre fester för barnen ha anordnats. Utflykter ha företagits till Ulvsby och Mariebergsskogen. Barn- och jultidningar ha utdelats. Ledare fru Anna Ståhl. Antalet barn vid årsskiftet 78.

Ungdomslogen n:r 109 "Linnéa" av I. O. G. T. har under året hållit 26 möten i Klara ordenshus, där logen "Ägir" fritt upplåtit lokal med värme och belysning. Mötena ha besökts av i medeltal 60 medlemmar. Föredrag eller lektioner ha hållits av seminarielärare Axel Söderström samt folkskollärarne N. Lindberg, Ernst Strandman och K. Hedström. Utfärder ha varit ordnade till Ulvsby och Öjenäs. Gratis har utdelats barn- och jultidningar. Biblioteket har varit flitigt använt. Antalet barn 109. Ledare fru Elin Öhman med biträde av folkskollärare K. Hedström.

Barntemplet n:r 76 "Fästet" av N. O. V. har under året hållit c:a 40 möten (torsdagskvällar 7—8). Barntemplet har även detta år haft medlemmarne uppdelade i en äldre och en yngre avdelning, med program avpassade för de olika åldrarna. Flera utflykter ha företagits och fester hållits.

Sammanlagda medlemsantalet vid årsskiftet 115. Ledare för arbetet hr Sigurd Ahlqvist.

Ungdomsavdelningen n:r 144 "Unga Viljor" av N. O. V. har under år 1927 hållit 29 sammanträden samt tre festmöten. Dessutom har tvenne utfärder företagits, den ena till Skoghalls folkpark, där bl. a. hembygdsföredrag hölls av fröken Thyra Freding. Lektioner har hållits i nykterhetsfrågan, varjämte övningar i sång förekommit. Ungdomstidningen "Gnistan" tillhandahålles barnen gratis. Ledare är vaktmästare Andreas Johansson. Vid årets slut funnos i avdelningen 52 medlemmar.

Ekonomisk tablå över nykterhetsföreningarnes ungdomsavdelningar under år 1927.

Ungdomslogen n:r 3 "Dygdens Sköldborg" av I. O. G. T.

Inkomster:

Behållning från föregående år	48: 11
Medlemsavgifter	15: 40
Gåvor	13: 22
Anslag av stadsfullmäktige	69: 65
	Summa Kr. 146: 38

Utgifter:

Kostnad för utflykter	17: 68
Fester	10: 24
Böcker, tidningar etc.	76: 45
Porto	1: 50
	105: 87
Behållning till 1928	40: 51
	Summa Kr. 146: 38

Barntemplet n:r 76 "Fästet" av N. I. O.

Inkomster:

Behållning från 1926	30: 79
Gåvor	10: —
Anslag av stadsfullmäktige	75: 65
	Summa Kr. 116: 44

Utgifter:

Tidningar och böcker	60: 60
Fester och utflykter	22: 86
Flitpremier och diverse utg.	13: 35
	<hr/>
	96: 81
Behållning till 1928	19: 63
	<hr/>
	Summa Kr. 116: 44

*Ungdomslogen n:r 109 "Linnéa" av I. O. G. T.**Inkomster:*

Behållning från 1926	246: 96
Behållning av fester	31: 57
Medlemsavgifter	45: 65
Gåvor (av logen Arbetaren m. fl.)	25: —
Ränta	6: 50
Anslag av logen Ägir	35: —
Anslag av stadsfullmäktige	94: 25
	<hr/>
	Summa Kr. 484: 93

Utgifter:

Utflykter	111: 57
Tidningar och böcker	143: 62
Fester	56: 22
	<hr/>
	311: 41
Behållning till år 1928	173: 52
	<hr/>
	Summa Kr. 484: 93

*Ungdomsavdelningen n:r 144 "Unga Viljor" av N. O. V.**Inkomster:*

Medlemsavgifter m. m.	9: 34
Inkomst av fester	2: 60
Stadsfullmäktiges anslag	59: 90
	<hr/>
	Summa Kr. 71: 84

Utgifter:

Skuld från år 1926	3: 65
Tidningar och böcker	21: 40
Utflykter och fester	30: 58
	<hr/>
	55: 63
Behållning till år 1928	16: 21
	<hr/>
	Summa Kr. 71: 84

Karlstad den 1 okt. 1928.

Enligt uppdrag:
ERNST STRANDMAN.

Till Stadsfullmäktige i Karlstad.

Styrelsen för föreningen Vita Bandet härstädes får härmed, bifogande redovisning för det av stadsfullmäktige godhetsfullt beviljade anslaget för år 1927, vördsamt anhålla, att föreningen för sin sociala verksamhet måtte även för nästa år erhålla anslag av medlen för nykterhetens befrämjande.

Karlstad den 4 maj 1928.

RAGNHILD DYHLÉN.

Ordförande.

Redogörelse för Vita Bandets sociala verksamhet i Karlstad under år 1927.

I likhet med föregående år har föreningen under det gångna året, 1927, sökt att i förening med andra grenar av socialt arbete verka för nykterhet. Verksamheten har under detta år omfattat följande grenar:

1. *Offentligt föredrag*, som hållits av rektor Jalmar Furuskog över ämnet "En nutidsmänniskas motivering för personlig helnykterhet.

2. *Mödramöten*, förenade med boklån, varannan vecka. Antalet deltagare i dessa möten ha i medeltal varit 25 och utgjorts av arbetarehustrur. Under året ha 390 boklån förekommit, varjämte skrifter utdelats vid de fester, som hållits för mödrarna, dels vid julen och dels vid "Mors dag".

3. *Ungdomsverksamhet*, varvid ledarna för detta arbete samlat omkring 30 flickor i åldern 13—18 år varannan lördagskväll till arbetsaftnar med högläsning och sång samt till festligare sankväm med föredrag m. m., varvid även andra unga flickor inbjudits.

4. *Gratispridning av god litteratur*, dels vid mödramötena, dels till lasarettet samt till årets konfirmander. Till de senare ha utdelats 300 ex. av broschyren "Ett rent ungdomsliv" av pastor O. Mannström.

5. *En matlagningskurs*, vilken omfattat 12 kursdagar. Antalet deltagare i densamma var 16 och utgjordes dels av unga flickor, som arbetade vid fabriker, dels av affärsanställda.

6. *Underhåll å vilohem*: sammanlagt 18 veckor för 9 behövande mödrar samt ett resebidrag å 25 kr. för sommarvistelse.

Karlstad den 4 maj 1928.

RAGNHILD DYHLÉN.

Ordförande.

Utdrag ur Vita Bandets i Karlstad räkenskaper år 1927, omfattande föreningens sociala verksamhet härstädes.

Inkomster:

Anslag av Karlstads stadsfullmäktige	300: —
Föreningens eget bidrag	768: 90
	<hr/>
	Kronor 1,068: 90

Utgifter:

Offentligt föredrag	98: 83
Mödrämöten	214: 04
Samkväm och arbetsaftnar för ungdom	135: 39
Litteratur för mödrar och ungdom	144: 60
Kurs i matlagning	127: 04
Sommarvistelse för klena mödrar	349: —
	<hr/>
	Kronor 1,068: 90

Karlstad den 4 maj 1928.

Rätt utdraget intygas:

LISA JAHRL.

Kassaförvaltare.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 4 december 1928.

§ 899.

Uppå remiss hade drätselkammaren att avgiva yttrande över nykterhetsnämndens framställning angående fördelning av de för år 1929 till nykterhetens främjande anslagna medlen m. m.

Med instämmande i vad nykterhetsnämnden i ärendet anført beslöt kammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte bifalla nämndens ifrågavarande framställning.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HELMER SVENSSON,

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 december 1928.

§ 157.

Sedan nykterhetsnämnden till fullmäktige inkommit med förslag angående fördelning av för år 1929 till nykterhetens befrämjande anslagna medel m. m., hade drätselkammaren uppå remiss däröver avgivit infordrat utlåtande; och beslöt utskottet, som nu hade att yttra sig i ärendet, att med instämmande i vad kammaren anfört hemställa,

att fullmäktige måtte bifalla nämndens ifrågavarande framställning.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Barnavårdsnämndens och fattigvårdsstyrelsens framställningar angående arvoden till sekreterare och syssloman samt barnavårdsföreståndarens löneförmåner m. m.

Utdrag av protokoll, hållet vid sammanträde med Barnavårdsnämnden i Karlstad den 2 oktober 1928.

§ 135.

Vid sammanträde den 21 juni 1928 beslöto stadsfullmäktige, bland annat:

att samarbetet mellan fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden skulle ordnas i överensstämmelse med av delegerade uppdragna riktlinjer,

att uppdraga åt fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden att till stadsfullmäktige inkomma med förslag dels till arvode åt den gemensamma sekreteraren och dels till löneförmåner åt barnavårdsföreståndaren,

att den del, utgörande 700 kronor, av fattigvårdsstyrelsens sekreterarearvode, som nu utgår till sysslomannen för av honom utfört, men sekreteraren förut påvilande arbete, även efter omorganisationen skall till sysslomannen utgå,

att vid statsförslagets upprättande förvaltningskostnaderna skola proportionellt fördelas mellan delegationerna, samt

att den föreslagna omorganisationen skall träda i kraft den 1 januari 1929.

Vid med anledning härav hållet gemensamt sammanträde mellan delegerade från fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden hade följande riktlinier uppgjorts:

Arvodet till den gemensamma sekreteraren skulle föreslås till 1,000 kr. utan dyrtidstillägg och för barnavårdsföreståndaren samma löneförmåner som för fattigvårdstillsyningsmännen. Sekreterarearvodet skulle delas lika mellan fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden. Barnavårdsföreståndarens lön skulle helt upptagas på barnavårdsnämndens stat och fattigvårdstillsyningsmännens löner på fattigvårdsstyrelsens stat.

Det till syssloman utgående arvodet av 700 kronor ansågs redan nu för lågt och borde, då han efter den 1 januari får övertaga en del av barnavårdsnämndens arbete, ökas till 1,000 kronor, varav 800 kronor skulle komma på fattigvårdsstyrelsens stat och 200 kronor på barnavårdsnämndens stat.

Då fråga förelåg om flyttning av barnavdelningen från Klaraborg, ansågs, att för närvarande ingen fördelning av förvaltningskostnaderna borde ske, utan skulle liksom hittills barnavårdsnämnden ersätta fattigvårdsstyrelsen för de barn, som intagas på barnavdelningen.

Barnavårdsnämnden som ansåg, att genom stadsfullmäktiges förenämnda beslut bestämts, att barnavårdsföreståndarebefattningen från och med den 1 januari 1929 skulle uppföras på ordinarie stat, tog nu saken i övervägande och beslöt godkänna de uppgjorda riktlinierna. Efter vad nämnden inhämtat hade fattigvårdsstyrelsen föreslagit en ökning av fattigvårdstillsyningsmännens löner till 2,400 kronor jämte tre ålderstillägg, vardera å 240 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring, och ansåg nämnden, att barnavårdsföreståndarens lön borde fastställas till samma belopp. Härvid ville nämnden särskilt erinra om, att enligt stadsfullmäktiges beslut den 21 juni 1928 det ålåg barnavårdsföreståndaren att utan särskild ersättning vara barnavårdsman i den omfattning, som barnavårdsnämnden förordnar. Då något sådant åliggande ej givits fattigvårdstillsyningsmännen utan de erhålla betalning för de barnavårdsmanuskap, de åtaga sig, komma de i alla händelser i en förmånligare ställning än barnavårdsföreståndaren.

På grund av det anförda beslöt nämnden ingå till stadsfullmäktige med hemställan, att stadsfullmäktige måtte besluta,

att arvodet till den för fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden gemensamma sekreteraren skall utgå med 1,000 kronor utan dyrtidstillägg, fördelat med 500 kronor på fattigvårdsstyrelsen och 500 kronor på barnavårdsnämnden,

att barnavårdsföreståndarens lön, som helt skall komma på barnavårdsnämnden, skall utgå med 2,400 kronor jämte tre ålderstillägg, vardera å 240 kronor efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring,

att det till sysslomannen utgående arvodet för av honom utfört, men sekreteraren förut påvilande arbete, skall höjas till 1,000 kronor, varav 800 kronor skall komma på fattigvårdsstyrelsen och 200 kronor på barnavårdsnämnden.

Som ovan.

In fidem:

GUSTAF BRAUNERHJELM.

Utdrag av protokoll, fört vid fattigvårdsstyrelsens i Karlstad sammanträde den 2 okt. 1928.

§ 159.

Till följd av den sammanslagning av fattigvårdsstyrelsens och barnavårdsnämndens expeditioner, som från och med ingången av år 1929 skall äga rum, beslöt styrelsen hos stadsfullmäktige göra framställning om att arvodet till delegationernas sekreterare måtte fastställas till 1,000 kronor för år och till biträdande sekreteraren likaledes till 1,000 kronor för år, å vilka arvoden dyrtidstillägg ej beräknats utgå, samt att av ifrågakvarande arvodesbelopp 700 kronor förklaras skola utgå å barnavårdsnämndens stat, varav 500 kronor till sekreterarens och 200 kronor till biträdande sekreterarens respektive arvoden.

Fattigvårdsstyrelsen beslöt tillika efter skedd överenskommelse med barnavårdsnämnden, hemställa, att lönerna till övriga för delegationerna gemensamma befattningshavare måtte tillsvidare utgå å de stater, varå de hittills utgått.

Denna paragraf justerades genast.

In fidem:

HARALD LINDELL.

Utdrag av protokoll, hållet hos lönenämnden i Karlstad den 29 november 1928.

§ 35.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade lönenämnden att avgiva yttrande över *dels* barnavårdsnämndens framställning enligt dess protokoll den 2 oktober

1928, § 135, angående arvoden till den för fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden gemensamme sekreteraren samt till sysslomannen vid fattigvården ävensom angående barnavårdsföreståndarens löneförmåner, *dels ock* fattigvårdsstyrelsens framställning enligt dess protokoll samma dag, § 159, angående sekreterarearvoden samt att lönerna till nämndens och styrelsens övriga gemensamma befattningshavare måtte tillsvidare utgå å de stater, varå de hittills utgått.

Det antecknades, att stadsfullmäktige den 21 juni 1928 vid behandling av ärende rörande ökat samarbete mellan fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden beslutit bland annat att uppdraga åt styrelsen och nämnden att inkomma med förslag dels till arvode åt den gemensamme sekreteraren och dels till löneförmåner åt barnavårdsföreståndaren samt jämväl, att den del, utgörande 700 kronor, av fattigvårdsstyrelsens sekreterarearvode, som nu utgår till sysslomannen för av honom utfört men sekreteraren förut påvilande arbete, även framdeles skall till sysslomannen utgå.

Tillika antecknades, att arvoden för närvarande årligen utginge till fattigvårdsstyrelsens sekreterare med 1,200 kronor och till barnavårdsnämndens sekreterare med 1,000 kronor, å vilka arvode beräknades dyrtidstillägg, samt att barnavårdsföreståndaren åtnjöte årlig lön av 2,000 kronor jämte dyrtidstillägg.

Sedan upplyst blivit, att det i fattigvårdsstyrelsens framställning omnämnda arvode till biträdande sekreterare avsåge det särskilda arvodet å 1,000 kronor till sysslomannen, beslöt nämnden, då besparing trots höjningen av nyssnämnda arvode vunnes, och då nämnden intet hade att erinra mot de för barnavårdsföreståndaren föreslagna löneförmåner, hos stadsfullmäktige hemställa, det fullmäktige måtte besluta,

att arvodet till den för fattigvårdsstyrelsen och barnavårdsnämnden gemensamme sekreteraren skall utgå med 1,000 kronor utan dyrtidstillägg, fördelat med 500 kronor på fattigvårdsstyrelsen och 500 kronor på barnavårdsnämnden;

att barnavårdsföreståndarens lön, som helt skall komma på barnavårdsnämnden, skall utgå med 2,400 kronor jämte tre ålderstillägg, vardera å 240 kronor efter respektive 3, 6 och 9 års tjänstgöring, jämte dyrtidstillägg enligt för stadens övriga befattningshavare gällande grunder;

att det till sysslomannen utgående arvodet för av honom utfört, men sekreteraren förut påvilande arbete, skall höjas till 1,000 kronor, utan dyrtids-

tillägg, varav 800 kronor skola komma på fattigvårdsstyrelsen och 200 kronor på barnavårdsnämnden; samt

att lönerna till övriga för de båda delegationerna gemensamma befattningshavare skola tillsvidare utgå å de stater, varå de hittills utgått.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos drätselkammaren i Karlstad den 4 december 1928.

§ 902.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade kammaren att avgiva yttrande över särskilda framställningar från barnavårdsnämnden och fattigvårdsstyrelsen angående *dels* arvoden till dessa delegationers gemensamme sekreterare samt till sysslomannen vid fattigvården för viss del av sekreteraregöromålen, *dels* barnavårdsföreståndarens löneförmåner m. m., över vilka framställningar lönenämnden den 29 november 1928 avgivit yttrande och förslag.

Efter hållen överläggning beslöt kammaren hemställa,

att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med lönenämndens ifrågasvarande förslag.

Denna § justerades genast.

Som ovan.

In fidem:

SVEN HEIMER SVENSSON.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 december 1928.

§ 158.

Uppå remiss från stadsfullmäktige hade beredningsutskottet att yttra sig över särskilda framställningar från barnavårdsnämnden och fattigvårdsstyrelsen angående *dels* arvoden till dessa delegationers gemensamma sekreterare samt till sysslomannen vid fattigvården för viss del av sekreteraregöromålen, *dels* barnavårdsföreståndarens löneförmåner m. m., över vilka framställningar lönenämnden och drätselkammaren avgivit infordrade utlåtanden.

Efter tagen del av handlingarna beslöt utskottet hemställa,
att stadsfullmäktige måtte besluta i enlighet med vad drätselkammaren föreslagit.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Beredningsutskottets förslag angående annonsering av stadsfullmäktiges sammanträden m. m. under år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 december 1928.

§ 159.

Beredningsutskottet, som hade att avgiva förslag å de tidningar i vilka fullmäktiges kungörelser skulle för nästkommande år införas, beslöt föreslå,
att stadsfullmäktige måtte bestämma, att ifrågavarande kungörelser skola under år 1929 intagas i Nya Wermlands-Tidningen, Karlstads-Tidningen och Värmlands Folkblad.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

Beredningsutskottets förslag angående sakkunniga vid sjöförklaringar under år 1929.

Utdrag av protokoll, hållet hos stadsfullmäktiges i Karlstad beredningsutskott den 13 december 1928.

§ 160.

Beredningsutskottet, som jämlikt bestämmelserna i 314 § sjölagen, sådan denna lyder enligt lagen den 16 oktober 1917, hade att avgiva förslag å per-

soner att såsom sakkunniga biträda Karlstads Rådhusrätt vid upptagande av sjöförklaringar m. m. under år 1929, beslöt hemställa,

dels att detta förslag skulle upptaga fyra personer, *dels ock* att såsom sakkunniga föreslå hamnkaptenen J. Österberg, ingenjören Gustaf Nygren, ingenjören Simon Wennberg och kontorschefen H. Lundbom.

Som ovan.

In fidem:
ELIAS STENIUS.

